

1330
PROT. - POP., N. D.

I 2688

NOU

DICTIONARU

PORTATIVU.

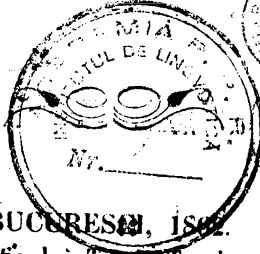
de

tote dicerile radicale și streine reintroduse și introduse în limbă, copriind și termenii științifici și literari.

De

E. Protopopescu, & V. Popescu.

VOLUMUL I.

BUCUREȘTI, 1892.

Tipografia lui Toma Teodorescu,
sufărâmbia Mântuleși strada Emanoil.

PREFAȚĂ.

Reintroducerea ȃicerilor radicale în locul cellor ă străine, atestăză progressul ce a făcut ă Limba Română de la un ă timp ă în c ăce și vede-răză c ăt de frumos ă este a se ecsprima cingya în termen ă propri ă limbei salle; de acea trebuie s ă ne silim ă a ne familiariza, pe c ăt vom put ă, cu a-cel ă termen ă car ă s ănt ă curat ă Români.

Semnificaȃia acellor ă ȃicer ă reintroduse, ne fiind ă bine cunnosc ătă de toȃi Români; apoi ca s ă nu se nască ăre car ă neînȃelger ă în ecspressiuni, se simȃi necesitatea unui Dicȃionar ă, care s ă coprinz ă asemenea ȃicer ă. Intreprinsser ăm ă forma-rea acestui Dicȃionar ă, care, de și penibil ă, totuși, prin ajjutorul ă Dicȃionarelor ă Latine, precum: **Magnum Dictionarium Latinum et Gallicum**, de **P. DANITIUS**; **Dictionnaire Latin-Français** de **Quicherat**. — **Français-Latin**, de **NOËL**; cellor ă Ellene, precum **Dictionnaire Grecs-Français**, de **BISANTIU et COROMILA**, — de **PLANCHE** cellor ă Francese, precum: **Dictionnaire Français illustré et Encyclopédie universelle**, publiation nouvelle dirrigée par **B. DUPINEY DE VOREPIERRE**, d'après les tra-

voux de MM.: **AMPÈRE, Pr. Ch. BONA
PARTE, CHASLES, CUVIER, FETIS
DUMAS, GUIZOT, A. DE HUMBOLDT
POUILLET, VILLEMAIN.** etc. etc. et
Dictionnaire de l'Academie Française
Dictionnaire portatif de la Fable p
CHAUMPRÉ et **MOLLIN.** celui *Fran-
ceso-Român* de **D. POENARU. AARO**
și **HIL**; și celui *Român* de **I. D. NEGU
LICI**; isbutirăm ca în unŭ annŭ, a'lu da la lumir

În acestŭ micŭ Dictionarŭ, dederămŭ ecspl
cația cuvenită (în sensulŭ în care se usiteză
atŭt vorbelorŭ reintroduse, arrētândŭ pentru t
nele dicerea Latină sau Ellenă din care se deris
sau se compune; cŭt și termenilorŭ științifici și litt
rari. Vorbele trase din Limba Francesă sŭntŭ pus
din causă că, sŭntŭ usitate atŭt în cele m
multe uvrage cŭt și în convorbire.

Sperăm că Lectorulŭ va fi indulgentŭ în cri
tică, trecendŭ cu vederea errorile ce se vor
strecuratŭ în privinția formelorŭ Grammaticali
în acea a errorilorŭ Imprimerice.

Décă acestŭ opŭ va corrĕspunde cŭtuși d
puțină utilității și scopului sĕu, atunci ne vor
crede, fericiți vedendŭ că fatiga și supraveghia
rele de unŭ annŭ n'ău fostŭ vane.

E. P.. și V. P..

Explicația prescurtărilor din acest
Dicționar.

Adj.—adjektivă.	Ist.—istorie.
Adv.—adverbă.	Ital.—italienește.
Agri.—agricultură.	Însemp.—însemnează.
Anat.—anatomie.	Lat.—latinește.
Antik.—antichitate.	M.—maskulină.
Arab.—arabenește.	Mari.—marină.
Arhit.—arhitectură.	Mat.—matematică.
Art.—arte.	Med.—medicină.
Astrol.—astrologie.	Mek.—mekanică.
Astr.—astronomie.	Miner.—mineralogie.
Bot.—botanică.	Mss.—măsură.
Dimin.—diminutivă.	Nat.—națională.
Es. s. e.—exemplu,	N.—neutră.
Espan.—espaniolește	Part.—participiu.
F.—feminină.	Pik.—picătură.
Fig.—figură, figurată.	Pl.—plural.
Fisik.—fizică.	Ret.—retorică.
Fisiol.—fiziologie.	S.—substantivă.
Franç.—francezește.	Term. } termen (zi-
Geom.—geometrie.	T. } cere) de;
Gram.—gramatică.	Teol.—teologie.
Gr.—grecește.	Tip.—Tipografie.
Xim.—chimie.	V.—verbă.
Xizr.—chirurgie.	Zool.—zoologie.

OBSERVAȚII.

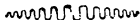
Cele terminate în *iune* substantive, sã se kaste la cele de ачеаші гѣдѣчінѣ terminate în *ie*, spre eksemplã: Abstrakțiune—Abstrakție; Кохесіѣне-Кохесіе: etc.

Cele terminate în *mente* прекъм ші cele terminate în *veute* adverbe sã se kaste la adjektivele de ачеаші гѣдѣчінѣ, mai adъogînd *intr'sn kin s.e. Kategorikamente, kategorichește intr'xn kin kategorikъ (vezl astъ vorbъ).* etc.

Toate verbele sînt în Infinitivъ skъrtatъ; es. devinare - devina.

Zicerile kari din nebъgare de seamъ, nã s'aã pãsã în ачешѣ Dikcionariъ, s'aã adъogat la fine, formîndъ xnъ sîmplimentъ.

DICTIONARU PORTATIVU

de

*toate zăverile străbune ssitate atît în limba
Română, kît mi în utiînçe.*

АБА.

АБА, s. f. знѣ felș de materie de лѣнѣ groa-
сѣ. dimie.

АБАД, s. m. Rinocer din India, знѣ felș de
animalș selvaticș.

АБАКТЪ, s. f. знѣ felș de materie de кѣнепѣ
din India.

АБАНДОНА, v. (lat. Relinquere), а лѣса кѣ
totș, а пѣрѣси, а пѣпѣсти, а лепѣда, а лѣса
знѣ лѣкрѣ în voia întîmplѣри, а лѣса чева
în dispoziția кѣива.

АБАНДОНАМЕНТЪ, s. n. лѣsare кѣ totșлѣ,
пѣрѣси, цѣ, акѣиѣnea de а abandona, starea
de delѣsare kompletș, (în sensș absolutș
însemn.) desordine, nereglaritate.

АБАНДОНАТЪ—Ъ. s. mi adj. (lat. Deliricus) ^{х/}
delѣsatș, пѣрѣsitș, пѣstiiтș, лѣsatș.

АВАНДОНЪ, s. n. (lat. Derelictio), delъsare, пъръsиндъ, starea пъръsitorъlăi, starea пъръsitslăi; (vorbind de diskursari, de svitace de spiritъ ши de produsele ale arдилор, de maniere), se zice de un fel de înlesnire шшоаръ, de negliчендъ дръгъstoасъ; конфиендъ, крeдиндъ întreагъ. *T. de drept*, delъsare, актъ prin care lasъ чинева аltăia unъ lăkrъ саъ unъ drentъ; Актъ prin care unъ debitorъ lasъ averile sale creditorilorъ sби.

АБАСТАРДИ, v. a skimba, a face sъ de ce nere starea unъi lăkrъ, (se zice de oameni, de rasele animale ши de speciele vegetale).

АБАТАЦИЪ, s. m. тъerea пъръвилоръ, lăkrъ treбxinчосъ pentъ a тъea; прецълъ care costishte ачестъ lăkrъ; акцiэnea, lăkrarea de a тъia, de a omori bestie; lăkrarea de a abate, de a da la оparte o коравie pentъ a o dreце în partea de josъ care se аllъ în апъ.

АБАТЕ, s. m. superiorъ, къpetenia unei monastiri саъ kinovii, ачела care posedъ, стъпъnemente, гъберneasъ o monastire саъ o kinovie; egumen, stareцъ; fig. un fel de jokъ în care jăkъtori treбxe sъ факъ totъ чеa че face ачелъ че kondъче jokъ.

АБАТЕСЪ, s. f. stariцъ, superiora unei monastiri.

АБАТІЕ } s. f. Monastire în care ^{тоді}кѣ-
 АБАЦІЕ, } гъри sîntъ сѣпши la o regлѣ ко-
 мунѣ, трънд сѣ dependinца хнѣ сѣперіорѣ
 нѣміѣ Abate, саѣ a хнеі сѣперіорѣ нѣ-
 митѣ Abateasъ; demnitatea de abate.

АБАЦІАЛѢ, adj. че дине де абаціе, чеа че
 este al абаціі, al абателѣі саѣ al абатесіі.

АБЧЕСЪ, s. f. вѣбъ кѣге коаче, апостимъ.

АБДАЛАХЪ, s. n. (arab. abd, servitorŭ; Alax,
 Dumneţeŭ) нѣме пе кѣге persani 'лѣ дѣ
 релиѣионилорѣ. Кореспонде кѣ ачѣла де кѣ-
 лѣгѣрѣ la Кремтіні.

АБДЕСТЪ, s. m. спѣлѣгеа чеа реглѣлатѣ а ма-
 хометанилорѣ.

АБДИКА, v (lat. abdicare) a se лепѣда, a
 се траѣе де вѣнѣ воѣ дин вре o слѣзѣбъ сѣ-
 веранѣ.

АБДИКАЦІЕ, s. f. лепѣдѣге, траѣере дин вре o
 demnitate сѣверанѣ; акѣіа, лѣкѣгеа пріа
 кѣре чинева рѣнѣнѣѣ де вѣнѣ воѣ la o demni-
 тате сѣверанѣ.

АБДИКАТЪ, part. лепѣдатѣ, trasѣ де вѣнѣ воѣ
 дин вре o demnitate сѣверанѣ.

АБДОМЕН, s. m. (lat. abdomen) *T de anat*
 la animale partea корпѣлѣі destinатѣ а дине
 intestinele (магеле).

АБДОМИНАЛЪ, adj. че дине де абдомен.

АБДЪКЦІЕ, s. f. (lat. ab, dѣчере, a денѣрта)

mînkare prin care o parte e departatъ de planul median al corpului.

АВДЪКТОРЪ, adj. ши съвс. мѣшки prin care membrii corpului se mînkъ într' o parte ши într' alta de la planul median al corpului.

АВДЕРАЦІЕ, s. f. (lat. a^b, de; erare a se departa), акцизnea, lăkrarea de a se departa de la linia dreaptă, T. *de astr.* mînkare pornitъ a steleloră fikse. T. *de opt.* risipire de raze. T. *de anat.* și *fisiol.* nereglaritate în konformația, în situația organeloră saș în eserțiuă lăkrăriloră. fig. рѣтъчире; abatere (de idei).

АБИЛЪ, adj. (lat. peritus), капабилъ, destoimikă, дивачиъ, îndelegătoră, пгичепăтă, îndeminatekă, iskăsită.

АБИЛТАТЕ, s. f. (lat. scientia), капацитате, de stoimicie, дибăчире, iskăsinuă, пгггndere.

АБИМЪ, } s. m. (gr. α βητῆ, Βουδός Ionik în lok
АБИСЪ, } de Βουδός, fndă), adinçime infinită,
пггпastie.

АБИТА, v. a lokăi. a сълшăi.

АБИГДАЛЪ, adj. че са пгегăкăтă în обичеиș din обичеиș.

АБЕКТА, v. (lat abjectare), a despгегăi, a arăнка кк despгегă, a șmili, a înjosori.

АБЕКТА - â. adj. (lat abjicere, a arăнка):

înjositǎ, desprecuzitǎ, de desprecuzitǎ, care
'nǎ e demnǎ de stimǎ.

АБЈЕКЦІЕ, s. f. înjosoremintǎ. starea de des-
precuzire în care se aflǎ o persoanǎ, xmi-
linǎ.

АБЈУДИКА. v. (lat abjudicare, a tǎgǎdzi) a
tǎgǎdzi. T *de drept*. a pierde prin jǎdekatǎ;
a lǎa, a lipsi, a desposeda pe cineva de
ceva prin jǎdekatǎ.

АБЈУДИКАТǎ, part. lǎtatǎ prin jǎdekatǎ.

АБЈУРА, v. (lat abjurare, a tǎgǎdzi prin jǎ-
rǎmîntǎ), a tǎgǎdzi, a se lepǎda de ceva
prin jǎrǎmîntǎ, a se lepǎda de o religiie
de o doktrinǎ, de o opinie, de o eroare, de
o rǎtǎcire.

АБЈУРАЦІЕ s. f. (lat. abjuratio, tǎgǎdzire prin
jǎrǎmîntǎ), a tǎgǎdzi, a se lepǎda de ceva
prin jǎrǎmîntǎ; aktǎlǎ prin care cineva re-
nunǎ la o religiie, la o doktrinǎ pe care a
profesato.

АБЛАЦІЕ, s. f. (lat. ablatio, scoatere) T. *de xi-
rur*. operația ce se face la scoaterea psroiǎlǎi
din vre o vǎbǎ. fig. *de medic*. timpulǎlǎ dintre
perioadele frigrilorǎ. T *de xim*. scoaterea
afarǎ a xurǎi lǎkrǎ netrebzinčiosǎ.

АБЛАТИВǎ, s. m. *gram*. se întrebzinčeazǎ la
deklinařǎi ka alǎ șaselea keazǎ.

АБЛЕГА, v. (lat. ablegare, a депърта), a scoate

- din slăjebă, a депърта. T *de juri*. a desklironomisi, a relega; a desfăce pe cineva.
- ABLEGATORŢ**, s. m. acela care desklironomiseşte, care 'mîi strikă legatş.
- ABLEGATŢ**, s. m. vekăş alş vre xniş solş, (trimişş).
- ABLEGAŢIE**, s. f. T *de juri*. fapta desklironomisiri, skotere din monştenire; trimitere; întoarçere.
- ABLŢIE**, s. f. lozişne saş spălare, ũenerală saş partikulară preskrişş şii praktikată în cea mai mare marte a relişiiilor orientale, kş apă saş kş altă ceva, mai nainte de a merge la templş saş la rşgăzişne.
- ABLŢORŢ**—т. adj. şii sşb. acela care spaş, kşgăş; spaştorş.
- ABNEGAŢIE**, s. f. (lat. ab, de; negatio, refşs) lepădare de sine de vxşurile pşmintşliş; despregşirea de sine însşşi, şitare de vxşurile pşmintşliş.
- ABNEGA**, v. a se lepăda, a tşgăşii, a şita a se lipsi de vxşurile pşmintşliş.
- ABNORMALŢ**, adj. (lat. abnormis), neregşlatş, şbăş gşndşealş, че nş e dşnăş regşlş.
- ABNORMITATE**, s. f. neregşlaritate, proprietatea, însşşirea lşkşliş care este afară diş regşlş.
- ABNORMŢ**—т. adj. vezi Abnormalş.

АВНЪТАРЕ, v. (lat. abnotare), a **десапроба**, a **нѣ прѣими**, a **рефуса**, a **неінквѣица**.

АВНЪТАЦІЕ, s. f. **фанта** де а **нѣ прѣими**, де а **десапроба** де а **рефуса**, де а **неінквѣица**.

АБОЛІ, саѣ **аволіре** v. (lat. abolere, a **десфинца** gr. ἀπολεῖν a **стрика**) a **десфинца**, a **стрика**, a **ниікничи**, a **ансла** **хѣ** **актѣ**, o **леписіре**, **хѣ** **овічеіѣ**.

АБОЛІЦІЕ, s. f. **фанта** де а **стрика**, де а **десфинца** **хѣ** **актѣ**, o **лепе**, **хѣ** **овічеіѣ**

АБОЛІТОРЪ, adj. **ачела** **каге** **десфинцеазъ**, **стрикъ**, **англеазъ** **хѣ** **актѣ**, o **леписіре**, **хѣ** **овічеіѣ**.

АБОМИНАБІЛЪ-Ѧ, adj. (lat. abominandus, **скѣрбосѣ**), **скѣрбосѣ**, **згичіосѣ**, **згѣтѣ**, **гѣѣ**; **каге** **егрознікѣ**.

АБОМИНАЦІЕ, s. f. **скѣрбіре**, **згичііане**, **фантѣ** **згѣтѣ**; **згѣ**.

АБОНАМЕНТЪ, s. n. (lat. Pactum, **легѣтѣгѣ**; **дерівъ** де ла **франц. Вонне**, **хотарѣ**), **легѣтѣгѣ**, **інвоіалѣ** **пріи** **каге** **доѣ** **персоане** **се** **ангажѣ**, **хѣ** **а** **прокѣга**, **ші** **алта** **а** **прѣими** **хѣ** **објектѣ** **оаге** **каге** **ла** **епоче** **саѣ** **ла** **тінні** **фіксї** **ші** **пентѣ** **хѣ** **терменѣ** **хотѣрїтѣ**, **дрентѣ** **хѣ** **прецѣ** **детермінатѣ** **ші** **адесеа** **плѣтїтѣ** **'на** **їнте**. s. e. **Абонаментѣ** **пентѣ** **а** **прѣими** **хѣ** **їсїналѣ** **ав.** **пентѣ** **а** **есїста** **ла** **спектаколе** **етс.**

АБОНА, v. a. **їса** **хѣ** **абонаментѣ** (**везї**

астъ vorbъ) de la чинева; a se съскри la vre зѹѹ љккѹс кare se vinde прѹн аsonamente.
АБОНАТѢ-ѹ. s. m. f. чел љскрис, пренсмератѹ la зѹѹ љѹналѹ саѹ la alt чева.

АБОВДА, v. a траѹе la гермѹ, a se агро-
 пия de зскатѹ; fig. a se агропия a se лини o
 корабие de alta; a se агропия de чинева
 саѹ чева.

АБОИЦЕНІ, s. m. pl. (lat. ab. de; origo, origi-
 ne). љокхитори чеї динти аї знеї цѹри, адикѹ а-
 чеїа кари o окзпаѹ la епока дескопейиїї
 sale ми a кѹрора ориѹине e нексноскѹѹ.

АБОРТА, v. (lat. abortare, лепѹдare) наштере
 љнаите de тимѹѹ, de сорокѹ, de терменѹлѹ
 хотѹриѹѹ; лепѹдare.

АБОИЦЕ^s f. Лепѹдare, наштере љнаите de
 тимѹс хотѹриѹѹ.

АБОРТИВѹ, adj. (lat ab, afarô din (regulâ):
 ortus, љѹскѹѹѹ). чеа че кѹссеазѹ, прѹчинѹе-
 ште лепѹдareа, наштереа љнаите de тимѹѹ.
 - O floare љнкомплектѹ форматѹ, зѹѹ грѹ-
 зѹште кare нѹ конѹине ембрионѹ сѹнтѹ абортиве.

АБРАКАДАБРА, ми Абраксас s. m. нѹмири
 прѹн кари se љнсемнеазѹ o класѹ foarte нѹ-
 мероасѹ de петре скѹлпtate, кare конѹинеа
 симѹоале de кѹлтѹ алѹ знорѹ секте гностиче,
 se нѹмиште аsfelѹ fiind кѹ era скрисѹ кѹ
 литере гречештѹ Абраксас саѹ Абрасакс ne

+ 'abracadebra - sise culicor - —

cea mai mare parte din ele. de la **Аврагас** sa derivatъ **Авракадабра**; зичере че се crede къ are пѣтере magикъ, ши се întrebъиндеазъ la fermече ши la vrъjitorii.

АБРАМАНЗИ, s. m. pl. descendenți, strъne-
пощи, skoboritorii lъi **Avram** patriarхъ.

АБРЕВИА, v. (lat. abbreviare, de la brevis, scurtu), a preskъrta, a face mai skъrtъ, a face mai пѣдинъ lъngъ. s. e. konversация abreviazъ drъmъ.

АБРЕВИАЦИЕ, s. f. preskъrtare, lъkrarea de a preskъrta; skoatere de litere din o zichere pentrs a skrî mai îste ши mai skъrtъ.

АБРЕВИАТОРЪ, s. m. astorъ kare preskъrteazъ зvragis altzia, preskъrtъtorъ, kare face preskъrtare.

АБРОГА, v. (lat. abrogare, a desfința). a desfința o lege, знъ обичеиъ, (нх се зиче de кîт vorbind de legi de konstitsцii, de черemonii, de обичеисри, ши alte lъkrъri asemenea.)

АБРОГАЦИЕ, s. f. актъ prin kare se anleazъ, se nimikniчешte знъ обичеиъ, o lege etc.

АБРОТОНЪ—Ъ, (gr. α, βροτος, nemъritorъ). T. de *Bol.* знъ felъ de plantъ kare стъ tot deасна verde.

АБСЦИССЪ, s. f. (ab, de, scindere. a separa) зна din доъ linii koordonate prin kare se

mărginente poziția fie cărți pentră ală znei
kăre plane.

ABSCHISIE, s. f. *T. de xir.* țereca znei păruți moș.

ABSENȚĂ, s. f. lipsirea, depărtarea znei per-
soane care nă se găsesc în lokă residenți
sale ordinare, săă care nă e de față la lokă
znde trebăia să fie. fig. distrakție, lipsă de
atenție.

ABSENTĂ—ă. adj. care nă e de față, care
e departe de residența sa ordinară; care
nă se află znde trebăia să fie.

ABSIMILĂ, adj. (lat. absimilis, neasemenca).
care nă seamănă, neasemănă.

ABSINTĂ, s. f. (gr. α, foră; ψύθος, dălcăeapă).
pelin, o plantă foarte amară, o întrebăim-
pează mătă în farmaciă și în vinări.

ABSOLUTISMĂ, s. m. sistemă de găvernare
în care domnesc voinea zăia; doktrină
politikă opăă sistemăși reprezentativă.

ABSOLUTISTĂ, s. m. partisană ală absol-
tismăși.

ABSOLUTORĂ—ă. adj. deslegătoră, ertătoră
de păcate, de greșale, de o krimă.

ABSOLUTĂ—ă. adj. (lat. ab. de; solutus, des-
legată). de sine domnitoră, neatărnă. ne-
săpășă la niči o kondiție, independentă,
liberă, fără kontrolă. adv. într'zănă kiăă xo-
tărită.

ABSORBABILŎ —ъ. adj. T. de *xim.* cea ce poate fi absorbitŭ, ingigitŭ.

ABSORBI, v a ingite, a sorbi, a sŭge, s. e. Иѣмѣнѣи абсорбе апа пloi. fig. a se afŭnda кѣ mintea ѣн чева.

ABSORBIRE, s. f. ingigire, sorbire, sŭgere.

ABSORBICIE, mi Absorpicie s. f. Fanta de a absorbi, efektŭlŭ absorbirei; ingigirea materiilor din ѣнтрѣ корпѣлѣи de vinele intestinale.

ABSTEMŎ, s. mi adj. (lat. Abstenius de la ab saŭ abs, de parte de; mi Temetum, vinŭ) care нѣ sea vinŭ nici o datŭ.

ABSTENICIE, s. f. T. de *jurisp.* Fanta prin care нѣнŭ jŭdeкторѣи ѣми аnŭleasŭ ѣнскѣи хотѣгѣirea; актѣ нѣнѣ четѣдѣанŭ care se leapѣдѣ de drentѣ electoralŭ; актѣ нѣнѣ moŭtenitorŭ care se leapѣдѣ de o moŭtenire, de нѣнŭ legatŭ.

ABSTERGATIVŎ, mi Abstersivŭ s. f. (se ѣнtre-вѣи. mi ка masc.) нѣнŭ fel de medikamentŭ care are proprietate de a ѣнмѣia materiale groase че se аѣнѣ ѣнтр'о вѣѣѣ, sive a se пѣtea кѣгѣѣи.

ABSTERSIE, s. f. T. de *med.* intergereea, спѣ-larea, кѣгѣѣirea нѣнѣ вѣѣѣ.

ABSTENENICIE, } s. f. ѣнfrѣnare, кѣмпѣtare,
 ABSTINENICIE, } погѣire de sine de a face
 ABSTININICIE, } чева.

ABSTINENTŎ —ъ, adj. înfrinatŏ, кѣмпѣtatŏ, moderatŏ în чева.

ABSTINE, v. a se omri de sine de la чева, a se îmfrîna.

АБСТРАКЦІЕ, s. f. operaciа saŏ lăkrarea să-
fletălăi nostră, prin care deosibimŏ proprie-
tatea sнăi lăkră de însămăi lăkră. fig. Abs-
trakciăni; gîndări profănde, simire, dăcere
кă mintea.

АБСТРАКТИВŎ —ъ, adj. care esprimă абстракциі.

АБСТРАКТОРŎ, s. m. фăкѣtorŏ de абстракциі.

АБСТРАКТŎ —ъ, adj. T. de *filos.* nămire че să
dă sнăi lăkră, sнăi objektŏ idealŏ, (ăceastă
zăcere să în oposiциe кă zăcereа konkretŏ
care arată totŏ deăzna kalitatea sнită кă
săbjektă); Termenŏ care arată o proprietate
privită singără mî deosebită de săbjektŏ,
idealŏ, чеа че e în mintea noastră.

АБСТРАЖЕ, v. (lat. abs, afară de; trahere, a
trage), a trage a fară. T. de *Filos.* a konsidera
în parte neşte lăkrări sнite; a despărăi,
a lăsa la o parte prin minte; a konsidera
o kalitate esenциală despărăită de săjet, saŏ
săjetălă despărăită de atribătlă săŏ kătare,
saŏ kătare.

АБСЪРДŎ, adj. și adv. (lat. ab, de; surdus,
sărd). фără încelesŏ, nepotrivitŏ, de sărda
care e kontra simălăi komăniŏ.

ABSURDITATE, s. f. лѣкѣ неіуделсѣ, лѣкѣ
kare e kontra simđelzi komzñ sađ kontra
drentei jđdekъđi.

ABUNDA, v. a avea kъ indestslare, kъ a-
bandanцъ.

ABUNDANЦЪ, s. f. імвилнѣгаре, mare kanti-
tate, fertilitate, rodire mslтъ.

ABUNDANTЪ—ъ, adj. (lat. abondans, avstъ,
kare este avstъ, імвилнѣгатъ, indestslatъ.

ABUSA, v. (lat. ab usari de; uti, a întrebu-
inđu). a întrebuinđu rъđ asfelъ prekzññ nъ
trebъe; a imela, a amъgi.

ABUSIVЪ—ъ, adj. nedrentъ, чеa че este kon-
tra regъlelorъ, kontra legilorъ, kontra bъ-
nei kъviinđu.

ABUSЪ, s. n. rea întrebuinđuare, întrebuinđu-
re nedreantъ; обичеиъ rъđ, neorindxelъ;
gremalъ.

ACHEDIE, s. f. (gr. α χηδѣ; χηδѣ, grije), indis-
pozicie, lene; fig. desgъstъ; tristedъ.

ACHEFALЪ, adj. (lat. accephalus. gr. α, χηδѣ;
κεφαλη, капъ). χηδѣ капъ, kare n'are капъ,
χηдѣ къnetenie. fig. kare nъ rekzñoant'e
sađ kare n'are шеf sađ къnetenie. T. de
zool. anatra klasъ a molъskilor.

ACHELERA, v. a гръbi, a изđi.

ACHELERACIE, s. f. grabъ, izđcalъ.

ACHELERATORЪ, s. m. гръbitor.

АЧЕРЪ, s. f. (lat. *Acerra* кѣдие), кѣдие, кѣ-
delниѣ pentrѣ тѣмѣиатѣ. fig. зѣ fel de ol-
tarѣ la Greѣi ши la R omani; Vѣltѣrѣѣ.

АЧЕРБИТАТЕ, s. f. (lat. *acerbitas*, аѣрѣме).
аѣрѣме. аспрѣме, иѣдеаль, стрѣшничѣе, пѣтере,
амѣргѣчиѣе; сѣпѣrare, неказѣ, истрѣtare.

АЧЕТАТЪ, s. f. се дѣ аѣстѣ нѣме сѣрѣрилор
formate de аѣиѣsl аѣetik kombinatѣ кѣ di-
verse base, ѣе ле мѣи и mportante дѣн аѣeste
сѣргѣи сѣnt: аѣetatele de алѣmin (baza petrѣ
акре), de амонѣак, de арамѣ, de fer, de
merкѣr, de плѣmb, de potasѣ, de sodѣ, de
zink, de морфи (каре дѣ пѣтере аѣонѣslѣ)
ши de кѣiin (сѣѣстанѣѣ амарѣ ѣе се skoate
дѣн deosebѣite кѣне).

АЧЕТИКЪ, adj. (lat. *Acetum*, оѣет), T. *xim.*
kombinаѣia oksigenѣslѣ кѣ elementele ѣе
koprinde vinѣsl; каре koprinde аѣрѣме de
оѣетѣ,

АЧИДИФЕРЪ, adj. T. de *xim.* каре are, каре
koprinde и n sine аѣидѣ; сѣѣстанѣѣ kоmпѣсѣ
de зѣn аѣид ши de зѣn alkool, (potasѣ, sodѣ).

АЧИДИФИАБИЛЪ adj. T. *xim.* се зѣѣ de kopnѣ
kari pot jѣka role de аѣидѣ.

АЧИДИФИКАНТЪ, adj. T. *xim.* каре are пѣте-
rea de а skimsa и n аѣидѣ; каре este kапа-
билѣ, kombinи dѣse кѣ зѣn алѣr, сѣ deа а-

chestsi din ximъ fакsitatea de а satsra (a disolva, a desfачe) baza.

AÇIDIFIKA, v. T. *xim.* a fачe ачидş.

AÇIDITATE, s. f. kalitatea чelşî че este ачидş,

AÇIDŞ, adj. (gr. *ἀλς.*) kare are o savoare (gşstş) акръ. T. *xim.* чеа че се бэккъръ de proprietъpile ачизилорş.

AÇIDŞLŞ, s. m. T. *xim.* Şn kornş de o savoare (gşstş) акръ. kare rouemte faца чеа албаstrъ a vegetalelor saş tинктсra de търнсsol албаstrъ (кк есчепjie de ачидşlş silicik mi borik kare fiind insolşbili în апъ н аş proprietatea de a roui тинктсra албаstrъ), mi kare este priimitor de a se kombina кк şn alt korn jşkind rolş de bazъ.

AÇIDŞLŞ, adj. Акришорş, кк акрime.

AÇINOSL, s. f. T. *anat.* a trea peliцъ a okişli kare se aflъ în partea din dъргъtş a irisşli.

ADALIDŞ, s. m. Şn fel de fşnkjonarş militar de jstijie la Ispanioli.

ADAGIO, adv. zicere Ital. че însemneazъ închet, moale, fъръ graşъ: se skrie la închetş şnei бэккъji de mşsikъ pentръ a аръта o mişkare moale.

ADAGIŞ, s. n. (lat. *adagium*; *adagendum* (regşlъ) pentръ kondiţ.). Proverbş, sentiцъş, masimъ, kare prin fineца observajşni, mî

adesea prin întorsătură sa epigramatică,
invită a ne corectea.

ADAMANTIN, adj. De natura diamantului,
ca diamant.

ADANTE, adv. vede Adagio.

ADDIȚIE, s. f. (lat. addere, a adăuga, a pune
pe mai mult), adăugare, adăugare.

ADDIȚIONAL, v. A adăuga, a adăuga. a face
șama unor numere, a face operația adăugării.

ADDIȚIONAL, adj. Care este să fie trebuit să
se adăuga, a se adăuga, a i se face șama.

ADEPT, s. m. adj. Cel care este inițiat,
băgat în misterele, (tainele) unei secte, ș-
nei științe.

ADERA, v. a fi limită, a fi unită, a se pune
la ceva contra căruia; a adopta a primi.

ADESIE, s. f. *T. fizic.* se zice de forța cu care
se prind două lucruri prinzându-se în contact;
T. drept. Primirea unei propunerii care ne
este făcută, să fie aprobarea unei acțiuni în
care n'am fost încă puși: în cele două cazuri
se formează un contract, și persoana care
a dat adesia sa este obligată. — Se între-
binesc încă vorbind de un act prin care
o chestiune juridică se tractează care și este
propunere.

ADINAMIE, s. f. slăbiciune, boală fizică.

ADHESIE, s. t. lipsă de sete.

ADIO saŭ **ADIEO**, (derivatŭ prin elipsŭ de la recomander à Dieu). Termenŭ de politikŭ (civilitate) kare se întrebşinŭează lşind kongedis de la cineva; кѧ Dşmnezeŭ, гѧмї sѧнѧtosŭ.

ADJUTANTŬ, s. m. oficerŭ datŭ sşb askulta-rea şefilorŭ de komandŭ.

ADJACENTŬ, adj. *T. mat.* (lat. ad, aproape le; jacere a fi кѧkat, a fi aşezatŭ, sîtatŭ). de alştrea, mѧrginashŭ; aproape, lînitŭ.

ADJEKTIVŬ, s. m. şii adj. *T. gram.* se numeşte o zicere variabilŭ kare se pşne pe lînşb şn substantivŭ ka sŭ'lŭ kalifiche, saŭ sŭ'ї, modifichhe însemnarea.

ADJSDIKA, v. (lat. ad. în favoare; judicare a jşdika). **A** deklara în jşdekatsŭ кѧ şnŭ lşkrş kontestatŭ între doş pѧrşđi este drentş şşşia dintre ei; a хотѧri; se ziche asemenea a atribşi кѧiva, prin astoritate de jşsticie, şproprietatea şnei averi mişkrştoare saŭ nemişkrştoare, kare se vinde prin mezat.

ADJSDIKATARŬ, s. m. Persoana aşşpra кѧşşia a гѧmasŭ şnŭ lşkrş prin lichitacie (mezat) la chea din şrmŭ strigare.

ADJSDIKACIIE, s. f. Хотѧrire saŭ aktsŭ prin kare sŭ dŭş кѧiva vre şn lşkrş prin mezat, aktsŭ jşdiciar kare decide, хотѧrşşte.

ADMINISTRA, v. (lat. ad, la; ministrare, a servi.) a gverna, a kîrmi, a dirige, a obliđxi trebile pîbliče sađ partikulare.

ADMIRA, v. (lat. ad, la, katre; mirari, a se xita, a se mira,) a kontempla, a privi en lăkră kă mirare, a se mira, a se minşna de ceva, a konsidera kă plăcere, xŃđ lăkră kare se pare bŃđđ Ńi frămosŃ; se ziče în ironie de cea ce pare blamabilŃ (vrednik de defşimare) Ńi ridiculŃ (vrednik de rîs).

ADMIRABILŃ, adj. đemŃđ de admiragie vrednik de mirare, minşnatŃ, kare atrage mirarea; foarte bŃđđ, foarte frămosŃ.

ADMIRATORŃ—ъ, s. Acela kare priveşte en ce kă mirare, mirătorŃ, celŃ ce are običeiŃ a se mira.

ADMIRAŢIE, s. f. SentimentŃ kare ne face sŃ kşnoaştemŃ ce e bŃđđ; mirare, minşnare.

ADMISIBILŃ, adj. ValabilŃ, kare poate fi admisŃ, priimitŃ; kare are kalitatea cerşte pentru a fi priimitŃ.

ADMISIBILITATE, s. f. Vredničie de a fi priimitŃ.

ADMISIE, s. f. Primire, akşişnea de a priimi; rezultatł ačestei akşişni.

ADMITTE, v. (lat. ad, la, katre; mittere, a trimite). A priimi ne čineva de a lsa parte

la un avantajîş pe care la кѣтатъ ; a primi de бѣнъ, de valabilъ, într'unъ sensъ analogъ, ad. însem. a primi ca adevăratъ ; a lăa în considerare. fig. a îngădi, a sferi, a da voie.

ADMONI, v. (lat. ad, la; monire, a da un avis.) a face кѣноскѣтъ, a face o admoniție кѣiva despre vre o greșalъ шпоаръ ; a certa, a dojeni.

ADMONIȚIE, s. f. înștiințare, adăcere aminte; certare, dojenire din partea кѣiva.

ADMONITORŢ, s. m. adăкѣtorъ aminte, înștiințѣtorъ.

ADNOTA, v. (lat. adnotare) a face, însemnăi, pe xirtie, a observa, a бѣга de seamă, a kritika; a face katagrafie de lăkrăgile unî aksatъ.

ADNOTAȚIE, s. f. Lăkrărea de a nota. de a face însemnari; însemnare; katagrafie de lăkrăgile unî aksatъ.

ADNOTATORŢ, s. m. acela care ia note, însemnăi.

ADOKI, v. a face semnъ кѣ oki.

ADOLESCENȚĂ, s. (lat. adolescere, a crește). Tinerețe, jșnețe; etatea de la 14 până la 25 ani.

ADOLESCENȚĂ, tînrăк care se află în etatea de la 14 până la 25 ani.

- АДОПТА**, v. (lat. ad, pentru; optare, a alege), a lua pe cineva' fiș saș fiikъ de sșfletș dșne formele черste de lege, fig. a priimi, a inkъvиица чева, a санкциона, a анроба чева дșпъ lege saș prin lege.
- АДОПТАБИЛЪ**, adj. Kare se poate adonta, priimi dșпъ lege.
- АДОПЦИЕ**, s. f. Акциinea, lăkrarea de a adonta, de a priimi, de a lua de fiș saș fiikъ de sșfletș, fig. alegere, preferire.
- АДОПТИВЪ**, s. m. adj. Aчela kare este adoptatș, priimitș, se zичe asemenea m. de aчela kare a adoptatș,
- АДОРА**, v. (lat. ad, la; os, гъръ; a сърста мъна къiva oferindъi xmagiș). a чинсти, a respekta, a se rъga къ xmilицъ de cineva; a адъче inkinare lăi Dșmnezeș; a izbi къ pasіne (patimъ) pe cineva.
- АДОРАБИЛЪ** ~ъ, adj. Vrednikș de adoratș, de izbitș къ pasіne, de stimatș, de чинstiș; se zичe de tot че playe foarte mълtș.
- АДОРАЦИЕ**, s. f. Inkinare, slъvire, чинstire, amorș extremș; кълтș sșпремș, черемоние religioasъ.
- АДОРАТОРЪ**, s. ачela kare adorъ, kare чинsteste; inkинъторș.
- АДОРНА**, v. (lat. adornare) a impodobia: a îmfrșmșeга.

ADORNAMENTȘ, s. m. Подобаѣ.

ADRAGANTȘ, s. n. Șnș felș de materie gromoaș de mai multe spețe de astragale (plante).

ADREM, loc. lat. însem. asupra priçini.

ADRESA, v. (Lat. ad, la; dirigere, a îndrenta). A îndrenta, a arșta numele și locșingă kșiva.

ADRESȘ, s. f. Însemnare de numele și locșingă kșiva; însemnare ce se pune pe o skrisoare de çine trebșe șș se priimeaskș. fig. *Term. de cancel.* çștie kș respectș ce se trimite din partea çnei astoritșș kștre alta. fig. Diskșrsșlș çnei kamere șpre respșsș la diskșrsșlș tronșlș. fig. îndemînare, astșgie, fineçș, iskșsingș.

ADȘLA, v. (lat. adulari, a mîngîia) a lingșmi, a flata.

ADȘLABILȘ, adj. Priimitorș de lingșmiri.

ADȘLAȘIE, s. f. Lingșmire, flatagie interesantș.

ADȘLATORȘ, s. lingșmitorș, ațela kare pentry interesș lașdș pe çineva fșrș meritș.

ADȘLTERAȘIE, s. f. lșkrarea de a strika çnș ce kșratș.

ADȘLTERIE, s. f. krima çelși ce violeazș legea konșgalș.

- ADULTERINŢ**, s. m. frăţte şi aduiterii; nă-
kăţe din prea kărvie.
- ADULTERŢ**, adj. (lat. adulter; de la ad, kătre;
alter, alts). kare violează legea, kredinga
konjugală; se întrebă. în sens. fig. vorbindă
de lăkrăvile kari prezintă o amestekăţte
vigioasă.
- ADUMBRĂŢIE**, s. f. kăntăţ, întia însemnare
a şiăi desemnă, skigă.
- ADVERBIALŢ**, adj. ce şine de adverbă.
- ADVERBŢ**, s. m. (lat. ad, arpoape; verbum, de
verbă). gram. este o zicere invariabilă kare
servă a modifika săă şiă verbă săă şiă
adjektivă.
- ADVERSARŢ**, s. (lat. ad, kontra; vertere.
a întoarce). protivnikă, (nă trebăe a kănsăda
adversară kă inimikă, kăă în mălte kestăni
vei şăsi adversari în amici şi partisani în
inimici).
- ADVERSITATE**, s. f. starea aelăia kare chear-
kă asprimea soartei, nenogăire. întămplare
şăpăţtoare.
- ADVOKAT**, s. m. veză Avokată.
- AERA** săă a Aerisi, v. (gr. ἀήρ, aeră). a da
aeră, a renoi aerăă, Aerisită —ă part. se
zice de o kăşă a karia poziţie este asfelă în
kăă aeră poate şirkăla liberă prin trăşăă;

se zice asemenea de apă care ȋine într'înșă gaze atmosferice în disoluție.

AERIANŢ mi Aerikš — ̣ adj. care e formatš din aerš; korņš gazosš, flidš gazosš; animale, plante, karĭ tṛeskš în aerš; care are šš korņš sšpȋire ka aerš; fig. Vaporosš, šmorš ka aerš.

AERIFERŢ, adj. (gr. ἀήρ, aerš φερειν, adskȋie) se zice de tsbi kondskȋi destinaȋi a dšce aerš necesarš la respiraȋia vegetalelor mi animalelor.

AERIFIKA, v. a skimba šš ȋe în aerš.

AERIFORMŢ, adj. (lat. aer, aerš; forma, forṃ). în forma aeršsi, gazosš.

AEROTANŢ, adj. transparentš, prin care se vede din kolo.

AEROGRAFIE, s. f. (gr. ἀήρ, aerš; γραφικ, deskriȋie). Deskriȋia, teoria aeršsi.

AEROLITŢ, s. m. (gr. ἀήρ, aerš; λίθος, peaṭ). peaṭ ḳzsṭ din aerš.

AEROLOGIE, (gr. ἀήρ, aerš; λόγος, kvĭntš). sṭdiš asȋra aeršsi mi asȋra proprieṭȋilorš si.

AEROMANȋIE, s. f. (gr. ἀήρ, aerš; μαντια, divinaȋie, giȋire). giȋire prin aerš mi dšne fenomenele si.

AEROMETRIE, s. f. (gr. ἀήρ, aerš; μέτρον, ṃzsṭ). partea štiinȋi care are de obȋektš

štādis pronomietu pilorš fiziķe ale aeru lai, arta de a mēsu ra aeru lš.

AEROMETRŠ, s. m. instrumentš kš kare se mēsoarš desimea aeru lai

AERONAUTŠ, s. m. gr. ἀήρ, aerš, ναύτης, kīrmačī). Ačela kare plstente īn aerš prin ajstoru aerostatulai.

AEROSTATŠ s. m. (gr. ἀήρ, aerš, στάω, mē diš). Balonš saš bēnikš xmplstš kš gaz idrogenš saš kš vre xuš altš flidš mai x-worš de kūtš aeru, mī kare plstente īn atmosferē.

AEROSTATIKA, s. f. T. *fis.* mtiūga kare trateazš despre ekzilibrš flidilorš elastičī; m. če s'atinge de aerostate.

AERŠ, s. m. (gr. ἀήρ) flidš elastikš perma-mentš kare konstitse, alkūtsehte atmosfera noastrē.

AFELIĒ, s. m. (ἀπὸ, departe de, ἥλιος, soare). pntu orbitei xnei plante xnde ea se aflē la čea mai mare departare de soare.

AFEMEIAČIĒ, s. m. molesie, trīndēvie, a se afemeia, a se fače ka femea.

AFILANTROPŠ, s. kare se desgstš de sočietatea oamenilorš.

AFFABILITATE, s. f. (lat. affabilitas). blīn- dege, blajīnie, omenie, kalitatea ačellxia

kare priimemte кх бхнѣтате ми плѣчере пе тоцѣ чеї че аѣ требѣицѣ де дѣнсѣ.

AFFABILŪ, adj. kare are affabilitate (vezī astѣ vorbѣ), onestѣ.

AFFABŪLAŪIE, s. f. (lat. ad. la; fabulari, a povesti) Moralitatea хнеї fabѣле, partea хнеї fabѣле че desлѣшаunte ѣнѣelesѣ moralѣ алѣ ачелеї fabѣле.

AFFAЧЕРЕ, s. f. Totѣ че е sѣjetѣ хнеї о-кѣпацѣї, treabѣ, ѣккѣ; причѣнѣ де jѣdekатѣ, prigoniire.

AFFEKTA, v. (lat. affectare, a dori кх violen-чѣsne). a dori хнѣ ѣккѣ кх ambѣcie, a aspira; a агѣта хнѣ felѣ де аplekare кѣтре чева; a se fѣli. fig. a miшкa.

AFFEKTAŪIE, s. f. Oare kare manierѣ де vorbire депѣrtатѣ де natѣralѣ, префѣкѣтѣгѣ спре а fi плѣкѣтѣ; doringa де а да kalѣтѣ-цѣilorѣ че posedѣ маї мѣлтѣ ѣтѣндере де кѣт аѣ. fig. skimonosire ѣн manierѣ, ѣн vorbe vrѣndѣ а imita пе altѣ, saѣ а се агѣта маї мѣлтѣ де кѣтѣ чеа че este.

AFFEKTATŪŪ, s. шї adj. префѣкѣтѣ, miшкатѣ, пѣтрѣnsѣ la ѣnimѣ.

AFFEKŪIE, s. f. (lat. affectio, de la afficere а prodѣче о impresie, а miшкa). Amor, dragoste, ѣnklinare, sentimentѣ де preferѣncѣ mentѣ чѣneva saѣ чева.

AFFEKȚIONA, v. a izbî, a avea afekȚie pentră vre o persoană saș pentră vre ună lucră: a se interesa kă ardoare pentră čineva.

AFFEKTȚOSȚ, —oasă. adj. Plinș de afekȚie, de amorș, de izbire, dръгъstosș.

AFFINA, v. A пѣгѣнка, a kьгъѡи, a lъmъгѣ; a сѣпѣѣа.

AFFINITĂTE, s. f. (lat. affinis. vecinș). Rădenie, alianȚă, legătăgă, raportș, asemănare. fig. T. *xim.* TendinȚa a doș kogniții sure a se uni.

AFFIONȘ, s. n. unș felș de măstș de makș kare prodăce somnș.

AFFIRMA, v. (lat. affirmare, a întări), a întări, a înkredinȚa, a asigăra kă un lucră este în adevăgș.

AFFIRMAȚIE, s. f. întărire, propoziȚie prin kare un lucră se deklară kă este adevăgă.

AFFIRMATIVȘ, adj. kare afirmă, kare întărește unș lucră de adevăgă.

AFFIȘA, v. (lat. ad. la, figere, a atărna). A lini undeva affișș, pentră a înștiinȚa păblikă despre čeva.

AFFIȘIȘ, s. f. ÎnștiinȚare, foae skriș saș tipăgăită kare înștiinȚează păblikă despre čeva.

AFFIȘORȘ, s. m. Împăgăitoră de affișe.

- AFFLDENŬ**, s. f. Se zice de apele cari se reşnesk şii se arşnkъ împreşntъ la şn lok.
- AFFLŞENTŬ**—ъ, adj. Se zice de kърşşrile de ape sekşndari kare se arşnkъ înr şnş kърşş de апъ mai konsiderabilъ.
- AFFRONTŬ**, s. m. (lat. ad, frontem, kare se ridikъ la frşnte). Injšrie, okaгъ, saş prin fante, saş prin vorbe.
- AFONIE**, s. f. (gr. α, fъrъ φωνή, voce). Lipsъ de tonş, de voce.
- AFORISMŬ**, s. n. (gr. ἀφορίζω, daş definişie). Regşlъ, observaşie generalъ esprimatъ în pşşine kşvinte sşb formъ de sentinş, maksimъ în pşşine kşvinte şii kş îngşeles mare,
- AFRODISIAKŬ**, adj. kare îutşrîtъ plъcherea amorşlş.
- AFRODITъ**, s. f. Zea amorşlş; şnş felş de inşektъ nşmitъ omidъ de mare; plante saş animale allş kърorş seksş nş este kşnoskşş.
- AGALOXITŬ**, s. m. Şn fel de lemn împetrit.
- AGAMI**, s. m. Şnş felş de pasъre че şine de genşlş kokorilorş.
- AGASONŬ**, s. m. Rîndaş, îngrijitor de kaş.
- AGENDA**, s. m. Zicere lat. че însemneazъ lşkrş de fъkşş. Tekstş mikş pe kare se însemneazъ lşkrşrile че 'şii pronşne şineva a řaşe.

AGENȚIE, s. f. Канцелария Аген'џіџі.

AGENTȚ, s. m., TotȚ ce pricinșește o lăkrare; ачела каре лăкгеазȚ pentră altă saȚ în nșmele altșia; ачела каре'шї inplinește misia fie пăblikȚ fie partikșlarȚ; ачела каре într'o administrăție, este însărcinat кă kontabilitatea шї кă întrebșințarea fondșrilor. fig. însărcinatșlș кă trebile șurș StatȚ în altș StatȚ.

AGERAȚIE, s. f. грѣмѣдире.

AGENTATE, s. f. шшрїицȚ. дїбѣчїе, mare înlesnire în мїшкагеа корпăлșї.

AGERȚ-Ț, adj. (lat. agere, a lăkra). Шшор, шпрїntenȚ, каре are agerime.

AGGLOMERA, v. (lat. glomus, gemȚ). A gemșї, a adșna, a грѣмѣдї.

AGGLOMERAȚIE, s. f. gemșїре, грѣмѣдире, адșнєтєгȚ.

AGIO, s. m. (Ital. aggio) башїș ce se дѣ la skimbarea monedelorȚ.

AGIOTAGIȚ, s. m. ZaraffїkȚ. skimb de monede кă кїшїгїȚ.

AGITA, v, a țєrbєra, a мїшка în маї mșlte пѣгї; a дїкșta.

AGITAȚIE, s. f. țєrbєrare, мїшкаге în маї mșlte пѣгї, їнтєrїtare.

AGITATORȚ, s. m. țєrbєrєtorȚ. ачела каре iskodєște țєrbєrare.

AGNATŎ, s. m. (lat. ad, aproape; natus, nă-
skătŏ). rădă de aproape.

AGOARE, f. săpărgare, mînuire.

AGON, s. m. Ţuŏ felŏ de jokŏ de lăută la
cei vekî;

AGONALE, s. f. pl. neşte zile ce se serba
la romanî în onoarea lui Ianus.

AGRAFŎ, s. m. (ger. greifen, a apăka.) šuŏ
felŏ de akŏ kare nrînde kă vîrfă veşmînte.

AGREABILŎ, adj. Пăkătŏ, kare plăce.

AGREGAŢIE, s. f. însouire, prîimire într'ouŏ
korpŏ, într'o societate, într'o kompanie.

AGREEMENTŎ, s. m. prîimire de bəuŏ; plă-
cere, mălmămire; *T. Mus.* adăogirele ce
se fakŏ la šuŏ kîntekŏ ka s'ă'lŏ fakŏ mai
plăkătŏ.

AGRESIE, s. f. fapta celăi ce atakă întii.

AGRESSORŎ, s. m. (lat. agredor, atakŏ),
Celŏ ce atakă întii; celŏ ce kă nedrentŏ
ia lokă altsia,

AGRESTŎ, adj. (lat. ager, kîmpŏ), kîmpne-
neskŏ, đărgăneskŏ. fig. grosŏ, nekăltivat.

AGRIKOLŎ, adj. ce đine de agrikăltărgă.

AGRIKULTORŎ, s. m. Acela kare lăkrează
pămîntă, arătorŏ.

AGRIKULTORŎ, s. f. Arta, meşteşăgă de
a kăltiva, de a lăkra pămîntă.

AGRONIŨ , s. m. pl. sãrbãtorile lui Βακχς Ζεϋς
vinoisãi.

AGRONOMIE , s. f. (gr. ἀγρός, κτ̃μπή , νόμος,
lege). teoria agrikãltãri, lãkrãri pãmîntãisãi.

AGRONOMÏ , s. m. Acela care cunoaște
teoria agrikãltãrei.

AGRONOMIKÏ , adj. Care are raportã cu a-
grikãltãra, care ținã de agrikãltãrã.

AGRIPIE , s. f. Nedormire, nesomnie.

AGRÏ , s. m. Царинъ, ogorã, lãkã de arãtãrã.

AIEMTA , v. A îndemna pe cineva la o pã-
cere, a amãgi.

A18. s. n. ðstãroiã, (zãã fel de plantã).

AIDREA , adv. din altã parte, de zãde-va.

AKAKIA , s. m. T. Bot. Salkîniã, zãã felã
de arbore.

AKADEMIAN , s. m. Filosof din sekta Aka-
demii; acela care e membrã alã vre zãci
kompanii de îmvãdããi, literaãi, artiãti, care
poartã numele de Akademie.

AKADEMIE , s. f. (gr. ἀκαδημία). Grãdina lui
Akademikos aproape de Atena în care se
adãnaã filosofi; sekta acestorã filosofi; lokã
zãde se adãna jãui ka sã se eserseze în pã-
terile korporali; divisiile zãniversitããilorã,
care sîntã dirijate fie care de kîte zãã re-
ktorã se numeskã Akademie. În zãele state
Akademica are acelaãã sensã ka ãi zãni-

versitatea; *T. pictura*. Se numește astfel o figură singură desenată goală care servește surse învățării la desen.

AKADEMISTŢ, s. m. Cel care învață în Academie.

AKALEFE, s. m. pl. (gr. ἀκαλήφη, crustacee de mare). *T. zool.* a treia clasă a zoofitelor (după Kavier), care cuprinde animale marine de o consistență gelatinoasă.

AKAMELTŢ, s. m. O plantă ce dă un miros vinos.

AKAN, s. m. O plantă care oprește sângele.

AKANARŢ, s. n. Un fel de crustacee ce se întrebun. la chimie.

AKANTŢ, s. m. *T. bot.* Numele unor plante din familia Akantaceelor (gr. ἄκανθα, spini). fig. Ornamente în forma frunzi de Akant.

AKARIDE, un fel de limbrici ce se află în mazăre.

AKASTILAGIŢ, s. n. Partea a ceea ce corăbii care este destinat pentru locuit și care e în forma unui castel.

AKATALEPSIE, s. f. Un fel de doctrină filosofică, care nu primea nici un adevăr în cunoștințele umane; un fel de boală care însemnează de minte pe cel atins de dănsa.

AKATALEPTIKŢ, adj. care profesează Akatalentia; Lipsit de minte.

АКЧЕНТЪ, s. n. (lat. accentus) Тонъ, апъса-
rea glasslxi асъна знеі silabe, diversele
modifikacii че face vочea зманъ în vorbire
саъ în kîntare.

АКЧЕНТДА, v. а пэне тонъ, а пэне semnă
че се нэметте акчентъ.

АКЧЕНТДАЦІЕ, s. f. аmezarea tonălxi саъ а
semnălxi че се нэметте акчентъ în skriere
саъ în pronunție.

АЧЕНТА, v. (lat. acceptare) а приими чеа
че este pronăsxă саъ dată.

АКЧЕНТАБИЛЪ, adj. че се poate приими.

АКЧЕНТАЦІЕ s. f. приимире; актъ prin care
чинева fьгъдэметте а пьти о полицъ.

АКЧЕНЦІЕ, s. f. însemnare, sensă în care о
zichere este зsitată; приимиреа знеі persoane
кз помпъ.

АКЧЕСИБИЛЪ, adj. de apropiată, care poate
fi apropiată.

АКЧЕСИЕ, s. f. лэкрареа prin care цине
ва la знă лэкръ la знă актъ, la знă кон-
трактъ оаре care; адаосă la знă че; креш-
тереа знеі boale.

АКЧЕСИТЪ, s. m. gradălă onoralilă аккор-
dată школарилорă kari се апропие mai млтă
de премислă determinată.

АКЧЕСОБИЪ, adj. Че întovъргъшенте знă
лэкръ, чеа че е săb dependința sa, dar

че се фъчеа ла приимиреа зноѣ кавалетѣ ; зп
 фелѣ де семнѣ ин формѣ де аркѣ каре се
 интрезинуеазѣ ин скриере ши ла Типографие
 пентрѣ а аргѣта май мѣлте објекте стрѣнсе ла
 зноѣ локѣ.

АККОМОДА, v. а зпѣ, а импѣка, а invoi, а
 пзне ла регѣлѣ, а грѣти, а се лѣса дзпѣ
 воа кѣива.

АК ОМОДАБИЛѢ, adj. каре се поате акко-
 мода, кѣ каре те поѣи invoi, зпѣ, импѣка.

АККОМОДАГИѢ, s. n. Ашезаре, интокмие,
 апаратѣ; пентзпареа пѣргѣлѣ саѣ пентзпареа
 знеѣ пегѣчѣ; грѣтире де бѣкате.

АККОМОДАНТѢ, adj. Lesne де импѣкаѣ;
 каре е де зноѣзкомерѣѣ дестѣлѣ де lesne ин
 афачерѣ.

АККОММОДАЦИЕ, s. f. Интокмие invoire,
 мѣлчѣре спре а импѣка пе чѣнева; аккорд.

АККОМОДАТѢ—ѣ, s. ши adj. кѣ каре те
 поѣи invoi lesne; грѣтитѣ, авѣтѣ.

АККОМПАНИЯ, v. а merge ин компанѣ кѣ
 чѣнева; а петрече пе чѣнева спре оноаре;
 а се associa. fig. а зрма. T. Mus. а цѣне
 бассѣ ши пѣргѣле акчесорѣи ла мѣсикѣ пе
 кѣнд зпа саѣ май мѣлте воѣи кѣнтѣ, саѣ
 кѣнд вре зноѣ instrumѣнтѣ кѣнтѣ сѣjets.

АККОМПАНИАМЕНТѢ, s. n. Лѣкрареа де а
 аккомпаниа оаре каре церемонѣ. T. Mus.

Însoțirea vre zări instrumentă de muzică кэ vre zări altă organă.

АККОМПАНИАТОРЪ—oare, s. Acela saă a-
cea care întovărgăшеште vocea кэ vre zări
instrumentă, saă care întovărgăшеште vre
zări instrumentă solistă кэ piană saă кэ orga.

АККОНЧИА, v. a'și гъти капă кэ кончига
saă кэ коифра.

АККОНЧИАТОРЪ, s. m. Celă че face кої-
фре, гътели de капă pentră femeї.

АККОНЧИАТЪРЪ, s. f. Коифрă гътеалă de
капă.

АККОРДА, v. A da, a dări; păimi; *T. gram.*
a păne în'конкорданцă, în legătră, zămînd
regălele gramatikali, diferitele zăceri карі
înră într'o пропозиție. *T. mus.* A kînta
asfelă ka sănetele instrumenteloră mi ale
voceeloră să prodăкă o armonie plăкăтă
zăeki. (Vorbînd de o vioară saă piană. saă
de alte instrumente analoge) Însămnează
înkă, a păne koardele în tonă zănde tre-
băeskă să fie între ele.

АККОРДАБИЛЪ, adj. Че se poate akkor-
da, zăni, îngădi.

АККОРДАТОРЪ. s. care akkordează, care
potrivеште sănetele koardeloră.

АККОРДЪ, s. m. (lat. ad, potrivită кэ; cor,
înimă). Șpire de inimă, de spiră; кон-

- formitate de idei și de sentimente; de aचेाशिं पंरगरे; raportă între mai multe lucruri săă între, पंरगुरिले खंशि अचेरशिं लकरं. *T. mus.* Starea xși instrumentă ale कंरशिं कोारदे सिंतं ridikate la tonăł kəviinčiosă, *T. de arte.* Armonia objekteloră reznite कं स्कपं de a prodəचे खं oare-kare effektă.
- АККРЕДИТА**, v. (lat. ad, la; credere, a crede, a avea konfiență). A da कंशिं konfiență, kredită.
- АККРЕДИТАТЪ**, adj. și part. Omă कं năme bəniă, nepătată.
- АККРОВАТЪ**, s. m. Čelă че kalkă în vîrșăł ničioareloră.
- АККЪМЪЛА**, v. (lat. ad, la; cumulare, a grămădi), a grămădi, a adăna, a strînge.
- АККЪМЪЛАЦІЕ**, s. f. Grămădităgră, adănatăgră, fig. *T. Ret.* kare konsistă a adăna în xși periodă, săb aचेाशिं formă și în aचेाशिं mișkare oratorikă, xși mare nămă de detaliză, kaři desvălesk idea prinčipală.
- АККЪРАТЕЦЪ**, s. f. Îngrijire, əksaktitate, lăkare akkărată.
- АККЪРАТЪ**—т, s. (lat. accuratus), lăkrată कं bəgare de seamă, कं grăjă, korrektă.
- АККЪСА**, v. (lat. ad, la; causa, kășă). A niři, a învinovădi, a kema la jădekată pe

chineva ; a згмѣри în пѣмеle сочѣтѣнїи pe чel
че a фѣктѣ о згмѣ.

AKKŪSABILŪŖ, adj. Kare poate fi akkŭsatŭ,
пѣритŭ, învinovѣдитŭ, кематŭ la jŭdekatŭ.

AKKŪSAŪIE, s. f. Пѣгѣ, învinovѣдѣре ; актŭ
prin kare se akkŭsŭ chineva în jŭdekatŭ.

AKKŪSATIVŪŖ, s. m. T. gram. al patrŭlea
kasŭ alŭ deklinŭrilorŭ.

AKŪSATORŪŖ, s. aчela kare пѣраште pe chine-
va. пѣришиŭ.

AKROBATŪŖ, s. m. Жѣкѣторŭ pe fѣние.

AKSŪ, s. m. (lat. axis), осѣ, linia împregis-
rŭlŭ кѣгѣ se învѣrteste чeva.

AKSIOMŪ, s. f. (gr. ἀξίωμα ; de la ἀξιόω
пѣri în пѣринчѣпѣиŭ.) Adevѣгѣŭ, vederatŭ prin
elŭ însŭși ; пропосѣиѣ generalŭ пѣриимѣиŭ ши
stabilitŭ într'o штинѣгѣ.

AKTIVŪŖ — ŭ, adj. kare lŭkreazŭ, kare are
пѣтереа de a lŭkra, kare lŭkreazŭ кѣлѣгѣ-
пѣчѣе ; lŭkrŭtorŭ kare e totŭ deаѣна în lŭ-
krare, în мишкare, se зѣче de знŭŭ че алŭ
кѣгѣлŭ effektŭ este energikŭ.

AKTIVITATE, s. f. Vivacitate, изѣеалŭ, пѣ-
tere, silinѣгѣ.

AKŪALITATE, s. f. Starea de fаѣгѣ a zŭsi
lŭkrŭ.

AKŪALŪŖ, adj. Прѣzentŭ, de акsm, din timпѣ
de fаѣгѣ.

x
+1 case cibilei accuŭatoru

АКТЪ, s. n. (lat. actus, de la agere a lăkra). Акціянеа знеї лăкрѣторѣ, операціе; totѣ чеа че се фаче саѣ с'а фѣктѣ; о парте дин импѣриіле прінципалі але знеї пиесе де театрѣ; фактѣ, пѣтере вредникѣ а продрѣче.

АКЦІЕ, } s. f. Фактѣ. операціе, лăкраре,
АКЦІОНЕ. } fig. сѣмѣ оаре-каре пѣсѣ интр'о
 інтреприндере комерціалѣ.

АКЦІОНАРЪ, s. m. Ачела каре аге знеа саѣ маї мѣсте акціѣ интр'о інтреприндере комерціалѣ.

АКВАРЕЛЪ, s. f. (lat. aqua, апѣ). Desenѣ ін каре се інтребѣин. kolorі transparente stinse. tonite ін апѣ.

АКВАРИЕНІ, s. m. pl. чеї че інтребѣин. пѣ маї апѣ ін сервиціѣ Дивинѣ.

АКВАТИНТЪ, s. f. (lat. aqua, апѣ; tincta, koloratѣ), зѣгрѣвие koloratѣ кѣ апѣ.

АКВАТИКЪ—ѣ, adj. (lat. aquaticus). Плинѣ де апѣ; каре виедѣемте ін апѣ.

АКВИЛЪ, s. f. (lat. aquila). Вѣлѣгѣ, (пасѣре гѣпитоаре).

АКВИЛИНЪ, adj. s. e. Nasѣ аквилинѣ, nasѣ ре-кѣрбатѣ ка чіокѣл аквилі.

АКВИЛОНЪ ші Аквилонѣ, s. m. Кривѣдѣ, вѣнтѣ де ла Норд; ін поесіе інсемн. toate vintѣ_rile reчi ші violинѣ.

АКСТИКЪ, s. f. (gr. ἀκόνιον, а акзи.) **О**

parte a fisici care 'are de objektă studiul legiloră dzpe kari se prodşce şi se pŕo-pagş sşnetşl. .

AKŞTANGŞLARŞ, adj. fig. geometŕikş kş şngişri şskşşite.

ALAKRITATE, s. f. veselie, vioişizne, şşş-ritate, izşealş.

ALAMBIKŞ, s. m. (gr. ἀμβίξ, vasş), Vasş distilatorş, kazanş pentŗ distilaşia saş kş-ŗşşiea liksidelorş.

ALAPTA, v. A da đđŗ la şn pŗşnkş.

ALAŞ, s. m. plasş, mreaje.

ALBINOSŞ, s. (lat. albus, albş). O parte de oameni din rasa Amerikanş; oameni kş de-koloraşia peliŗ, pŗşşşi şi oki!orş mai mşltş saş mai pŗşşinş perfectş,

ALBŞM, s. m. (lat. album, albş). Lşkrş albş. se nşmeşte albşm şnş kaetş mai mşltş saş mai 'pŗşşinş elegantş în kare amatori adşnş desenşri, versşri, mşsikş. etc. Se mai nşmeşte albşm oare kari adşnşŗşri de gravşri, de litografiŗ saş romange kari se pŗblikş la o epokş oare kare.

ALBŞMINŞ, s. f. (lat. albumen, albşşş de oş). T. *de xim.* o kombaşie organikş foarte respşnditş în natşŗ, albşşiş de oş, materia de natşŗa albşşşşi de oş.

ALBŪMINOȘ, adj. Ce ȳine de albŷminŷ, de albŷmiŷ de oŷ,

ALBŪRNIE, s. m. peliȳa cea sŷnȳire mi albi-
ȳioaŷ care se aflŷ între koaje mi lemnŷ
ишї копачїѣ.

ALKALI. s. m. Т. *xim.* sŷbsatanȳele kompŷse
solide, likvide, saŷ gazoase, kari verzeskŷ
sironiŷ de Violetŷ, restabilekŷ koloarea
albastrŷ a xŷrtii de tŷrnŷsol roŷitŷ de ŷnŷ
aȳidŷ, mi kombinŷndŷse kŷ aȳizi formeazŷ
ŷŷŷŷŷŷ.

ALKALICITATE, s. f. proprietate Alkaliŷ.

ALKALINŷ — ŷ, adj. Sŷbstanȳŷ care are
oare kari proprietȳii de ale alkalilorŷ,

ALKALISA, v. a face ka o sŷbstanȳŷ ŷŷ aibŷ
proprietȳii de alkali.

ALKOOLŷ; s. m. Snirtŷ.

ALKORANŷ, s. n. kartea ŷn care se koprinde
legea lŷi Maxometŷ.

ALKOVŷ, s. n. (espan. alkoba, de la arab
al kast, odaea de kŷlkatŷ). ŷnfŷndŷtŷŷŷ
intr'o kamerŷ spre a pŷne patŷlŷ.

ALȳIONŷ, s. m. Т. *zool.* ŷnŷ fel de pasŷre
din familia sindaktilelorŷ kari seamŷŷŷ kŷ
rŷndŷneaoa.

ALEGAȳIE, s. f. ȳitaȳia ŷnei astoritȳii.

ALEGREȳŷ, s. f. Вѣѣrie.

ALFA, s. f. prima literă a alfabetului grecesc, închenat; Alfa și Omega, închenate și sfârșite.

ALFAKIM, s. m. Preotul Mașră.

ALFONSINĂ, s. n. Șuș fel de instrument de chirurgie cu care scoate gloanțele; pl. Table astronomice.

ALGEBRĂ, s. f. (arab. al, djabber, konsolidare). știința numerelor considerate în general, să știința legilor numerilor, știința calculelor prin litere.

ALGEBRIKĂ—**Ă** adj. ce se atinge de algebră.

ALGEBRISTĂ, s. m. cel ce știe algebra.

ALXIMIE, s. f. Artă chimică care era în a ști a căuta o doctrie universală, și o stand purtă proprie de a putea opera la schimbarea metalelor.

ALXIMIKĂ—**Ă** adj. Ce ține de alchimie.

ALXIMISTĂ, s. m. Cel ce se ocupă cu alchimia.

ALIDADĂ, s. f. (arab. alxadda, a pune margini) T. de geom. șuș fel de linie cu care se măsoară unghiurile

ALIENA, v. (lat. alienus, strein). a înstreina, a vinde ceva ceva; a înnebni.

ALIENABILITATE, s. f. Calitatea celui ce este alienat.

ALIENARE, s. f. înstreinare, vânzare de lucruri mișcătoare să nemiscătoare; din partea

unei persoane capabilă a dispune la alta capabilă a primi; smintire de minte, nebxnie.

ALIENATŢ — ь, s. Nebxniŝ, "smintitŝ; înstreinatŝ

ALIFORMŢ, adj. (lat. ala, arinŝ; forma, formŝ). Kare e în formŝ de arinŝ.

ALIKŌŢ, adj. (lat. aliquot) T. *Mut.* kînd unŝ nr̄mbrŝ împarte esaktŝ pe altŝ nr̄mbrŝ zicemŝ kŝ celŝ di'ntii este o parte alikŌŝ a celŝi de a'ŝ doilea mîc. l. 3 mi 5 sîntŝ pîrîi alikote ale lsi 15 fiind kŝ l' împarte fŝrŝ r̄vîrîiŝ.

ALIMENTA, v. A hr̄ni, a nr̄tri; a da hr̄na kŝvenitŝ.

ALIMENTOSŢ saŝ Alimentarŝ, adj. Kare poate hr̄ni, nr̄tri.

ALIMENTŢ, s. m. (lat. alere, a nr̄tri). Orŝ ce sŝbstanŝ k̄nabilŝ a nr̄tri; a hr̄ni; Totŝ ce formeazŝ fakltŝile morale saŝ intelektŝale.

ALINEA, s. m. (lat. ad, lineam. de la linie). Încheperea unŝi noŝ artikolŝ, arîtatŝ într'o skriere pîintr'o noŝ linie.

ALLAX, s. m. (arab. Alaxa, a adora), Nr̄mele lsi Dŝmnezeŝ în arabente.

ALLEGORIE, s. f. (gr. ἄλλος, alt (lŝkrŝ) ἀγορεύω zikŝ). Alŝie; mijlokŝ de a înfŝiŝa unŝ obiektŝ într'unŝ kîŝ asfelŝ în kîl sŝ se

înceleagъ altfelđ; fig. de *Ret.* care consistъ într'o serie de metafore sađ într'o singurъ metaforъ prelungitъ; altele a zice și altele a încelege.

ALLEGORISMŎ, s. n. vezi Allegorie,

ALLEGORINŎ, adj. se ȳine de Allegorie.

ALLEGORISTŎ, s. Care esnikъ înceșlđ allegorikđ, care esnikъ și astorđ într'sens ș allegorikđ. Care face allegorii.

ALLEGRESSŎ, s. f. Бъкріе care se manifestъ къ vioicișne.

ALLEGRO, adv. *T. Mus.* Zicere Ital. se zice de mișkările къ cari trebșe ș se eșekte oare cari бккѳї de mșsikъ; veselđ.

ALLEGRŎ, adj. (lat. alacer), care e dispășș, voioșđ, care are obrăji veseli.!

ALLESINI, v. A кșgeta viklenemte,

ALLIAGINŎ, s. m, *T. xim.* amestek de materii.

ALLIANŎ, s. f. Șnire, legășșș, prietenie daraverъ.

ALLIATŎ, adj. și part. Șnitđ prin чеva; șnitđ къ altș pentrș intereslđ komșșđ.

ALLOKŎ, s. f. Diskrșșri че ȳineađ generalii și komandaȳii Romanı кătre oștirile lorđ; кșvintare, vorbire.

ALLODIALITATE, s. f. Slobozenie de orđ че dare пропrietășeaskъ.

ALLODIAMITŢ ^{†)} — ь, adj. Liberŭ slobodŭ de
or ce dare proprietărească.

ALLODIŢ, s. m. Stăpînirea unei averi care
nu e sînză la nici o dare proprietărească.

ALLOKA, v. A pîne la lokŭ.

ALLŢSIE, s. f. fig. de *Ret.* care consistă
în a sîrne zîŭ lăkră în care sî se sînt-
înceleagŭ altă, pe care voemte alŭ da sî
înceleagŭ.

ALOE, s. f. Sabăŭ, zîŭ felŭ de zîŭ skos
din sîbstange.

ALLMANAX ^{†)}, s. m. Kalendarŭ care koprinde
afarŭ de toate ale anăsi ūi alte lăkrăŭ
importante.

ALMARIŢ, s. n. Dălanŭ, gardironŭ,

ALMŢKANTARATŢ, s. m. T. *Ast.* Черкŭ па-
ralelŭ кă orizontălŭ.

ALTERA, v. A skimba starea vre unei lăkră,
a strîka.

ALTERABILŢ, adj. Skimbăciosŭ, care se
poate skimba.

ALTERAŢIE, s. f. Skimbare, strîkare; a-
mestekare.

ALTERAŢIE, s. f. Чеартŭ, gilcheavŭ.

ALTERNATIVŢ, adj. Se zîce de doŭ lăkrăŭ
kari lăkreazŭ zîŭ dăne altă pe rîndŭ; sta-
rea în care e cineva kîndŭ vrea sî aleagŭ
zîna din doŭ.

†) *see citation, allobia listu*
allobia listu

ALTERNA, v. A face pe rîndă și reglată
achelamî lskr̄.

ALTERNŌ, adj. se întrebșin. în geom. spre a
arșta xngizile formate de doz linii para-
lele kx o transversalș.

ALTEЦЪ, s. f. înșlșime, mșrire, (titlș ce se
dș la pînci).

ALTIER s. m. Mîndrș, semeșș.

ALTITUDINE, s. f. înșlșime.

ALTO, s. m. T. *Mus.* vocea kare e de de-
șșitș de soprano și deasșpra de kontra
alto; xș felș de instrșmentș.

ALMINATŌ, adj. Amestkatș kx peatrș akrș.

ALMINŌ, s. f. T. *xim.* dîș felș de pșmintș
kare e baza potș akrș.

ALVEOLЪ, s. f. kșșșș de șagșrș; kșșșșele
șlșilorș șnde șîntș eșiș dînci.

AMA v. (lat. amare), a ișbi.

AMABILITATE, s. f. ișbire; karaktersh xnoi
persoane drșgșstoase, bșne, plșkște.

AMABILŌ—ș. adj. vrednikș de ișbitș, drș-
gșstosș, bșș, plșkștș.

AMALGAMŌ, s. f. T. *xim.* kombinarea merkș-
rșlș (argintș viș) kx metali.

AMANDAMENTŌ, s. m. Îmbșnșșșire, în-
drentare, ameliorare, modifikare ce se face
xșșî proiectș de lege saș alt șeva.

AMANTŪ -- ъ, s. Kare izbehte, amorežŭ,
ibomnikŭ.

AMARANTŪ, s. f. (lat. amaranthus). T. Bot.
plantъ дѣн Америка че се кѣлтивъ тоамна
ин Европа пентъ фрѣмседеа kolori sale.

AMATORŪ, s. Iobitorŭ, doritorŭ, кѣрѣла ѣ
плече чева,

AMAZOANŪ, s. f. (gr. α, фѣтъ; μαζος, дѣцъ)-
femea рѣсбоиникъ, кѣрѣгюасъ; femea кѣрѣа
ѣ с'а тѣлатъ дѣца дѣсѣнтъ ка съ поатъ да
bine кѣ аркѣ.

AMBASADŪ, s. f. Дѣпѣтѣ дѣ тримисъ зѣндева.

AMBASADORŪ, s. m. Trimisŭ, solŭ.

AMBIGENŪ, de amindov seksele, genele.

AMBIGŪŪ, adj. (lat. ambiguus), кѣ доъ ин-
дѣлесѣри, индоѣиосŭ, интѣнекатŭ.

AMBIGUITATE, s. f. Индоѣалъ, интѣнекаре,
nedeslѣмѣре.

AMBIŪIE, s. f. Dorinŭ, infokare mare de
onoare, de glorie, de avѣdie; ингѣмѣfare.

AMBIŪIONA, v. A dori zu lѣкѣ кѣ ardoare,
a zѣмbla дѣпъ чева кѣ infokare, impinsŭ de
ambigie.

AMBIŪIOSŪ, s. m. adj. (lat. ambitiosus), чеѣ
че дорѣште onoare; ингѣмѣѣtorŭ,

AMBRŪ, s. m. (arab. ambar). T. xim. Ѣнŭ
korn рѣминосŭ, миросѣторŭ, тонѣторŭ ка чеа-
ра, Ѣкѣчинŭ (Kixlibarŭ).

AMBROSIE, s. f. (gr. α, ne; βροτός, mēritoř).

T. *Mito*. Xranъ nemēritoare че minka zei olimnaxi.

AMBULANȚĂ, s. f. xn fel de kbxmъ kx tre-
bzinčioasele snitalaxi.

AMBULANȚĂ, adj. mișkxtorř, kare xmbľ.

AMBULARE, s. f. prexmbľare.

AMELIORA, v. a îmbxntъци, a adxche în stare
mai bxnt.

AMELORAȚIE, s. f. îmbxntъциre, adxchere
în stare mai bxnt.

AMENAGEMENTĂ, s. n. Tъerea ekonomikъ
a xnei пъdxi, în kit sъ nx se ispxveaskъ
niči odatъ.

AMENDA, v. A îmbxntъци; a xtrefsi, a
globi, a osindi la xtreatř.

AMENDABILĂ, adj. Че poate fi îmbxntъцитă;
че poate fi xtrefsită.

AMENDAMENTĂ, s. m. vezi Amandamentă.

AMENDĂ, s. f. Xtreatř, gloabъ.

AMENITATE, s. f. (lat. amoenitas), blindeyea
sxľetaxi însoritъ de politeyt.

AMFIBIĂ, adj. (gr. ἀμφω, dox, σλος, viaцъ).

Animală kare trъește pe apъ și pe xskat
fig, kare ekserseazъ dox profesii.

AMFIBOLOGIE, s. f. Îngelesă kx îndoială,
în dox kixxi; konstraxkie de frasъ vi-

AFMIGURŤ, s. m. Diskursŭ kare infŭdiazŭ
idei fŭrŭ ordine,

AMFIONŤ, s. m. Mŭsikantŭ, kŭntŭtorŭ.

AMFIPTERŤ, s. m. Ťnŭ felŭ de carne kŭ
doŭ arinŭ.

AMFISBENŤ, s. m. Mergŭtorŭ ne doŭ pŭrŭŭ.

AMFISŤIENI, s. m. pl. (gr. ἀμφί, ŭmprejŭrŭ,
εὐά, zmbŭrŭ). Poporŭlŭ din zona ferbŭlŭte
kari aŭ soarele dre ptŭ deasŭpra lorŭ ŭi
a kŭroga zmbŭrŭ deskrie o ŭirkomferŭnŭ
ŭntreagŭ.

AMFITEATRŤ, s. m. (gr. ἀμφί, ŭmprejŭrŭ;
θέατρον, teatrŭ). Ťn teatrŭ lokŭ ridikatŭ ŭn
faŭa sŭenŭ, deasŭpra parterŭlŭi ŭi dede-
sŭntŭlŭ primŭlŭi rŭndŭ de loŭi; lok garnisŭtŭ
kŭ trepte znde zndŭ profesorŭ faŭe lekŭiŭ;
lok sferikŭ ale kŭrŭi ŭmprejŭrŭrŭi sŭntŭ mai
ridikate; Edifiŭiŭ mare ŭn formŭ rotŭndŭ
saŭ ovalŭ ŭn kare se lŭpta oameni ŭi ani-
malele sŭlbatiŭe.

AMFITIONŤ, s. m. Stŭpinŭ kasi znde mŭ-
nŭnkŭ ŭineva, ŭlŭŭ ŭe dŭ kŭiva sŭ pŭŭn-
zŭaskŭ.

AMFORŤ, s. f. Ťnŭ felŭ de vasŭ kŭ doŭ
mŭnŭŭi.

AMIANŤŤ, s. m. Piatŭ kompozŭ de nŭmte
aŭiŭoare din kari se faŭe zndŭ fel de xaine
kari nŭ ardŭ.

AMICIE, } s. f. (lat. amicitia), prietenșgă,
 AMICIȚIE. } afekție pentru cineva, relație,
 înclinare.

AMIKABILŢ, adj. Prietenosă, dăruie, blajină.

AMIKALŢ — Ţ, adj. Prieteneşte, prietenosă,
 de prietenă.

AMIDON, s. m. Ţn fel de skrubeală.

AMIRALŢ. s. m. (arab. emir saş amir al
 (bazar) komandantă de mare). Titlu de
 gradul cel mai înaltă în marina militară.
 Komandantş anşefă ală unei flote.

AMMONIAKALŢ, adj. T. *xim*. Kare e formată
 de Amoniakă.

AMMONIAKŢ, adj. T. *xim*. Este o sşeuă de
 alkooli, dinstinsă prin mirosul sşă celă viş
 mi volatilitatea sa cea mare. — (gşmi) sşkă
 gşmo-reunosă adşşă din desertele Lybiăi
 în bşkşuă albe în interioră mi albştrăi pe
 din afară, şiperigă.

AMNESIE, s. f. T. *med*. Lipsă de memorie.

AMNISTIA, v. A erta.

AMNISTIE, s. f. Ţitare de treksă, ertarea
 ce o dă şveranşă.

AMOARE, s. f. Iăbire, dragoste.

AMOLIȚIE, s. f. Depărtare, isgşnire.

AMOREZATŢ — Ţ, adj, Kare arată kă e
 plină de sentimente de amoră kătre cineva.

AMOROZO, T. *mus*. Zichere Ital. kare înseamnă.

Într'zînd kînd amoroş: пѣсъ în капѣл знеі
bъkъцї de mъsikъ, aratъ kъ trebъe kîntatъ
kъ tandrege.

AMORŢ, s. m. (lat. amor), dragoste, izbire,
sentimentъ de afekцїe mai mълtъ saş mai
пѣцїнъ viş kare ne dъche kъtre чїneva saş
чїneva че ne este плъkъtъ. AmorŢ propriŢ,
opinie avantajioaş че are чїneva de elъ
însъmї.

AMOVIBILŢ — ъ, adj. (lat. amovere, a redi-
ca), kare se poate strъmъta dъne voe.

AMPLIFIKA, v. (lat. amplum întinsъ; facere,
a face), a întinde, a desvolta zndъ sъbjektъ,
a eksagera.

AMPLIFIKAЦIE, s. f. T. de *Ret.* Întinderea
desvoltarea zndї diskъrsъ; eksageraцїe.

AMPLITUDINE, s. f. T. de *Astr.* Arkъл ori-
zontslї koprinsъ între пѣntslъ znde o stea
se ridikъ mi adevъratъл пѣntъ de Est saş
de Verst. T. de *geom.* Linia їdreantъ ko-
prinsъ între пѣntslъ de znde pleakъ o pro-
jektїlъ mi aчela znde o sъ kazъ; mъrime
angълarъ,

AMPIOIATŢ, s. m, întrebъingatъ. fig. fъnk-
цїonarъ, împiegat, slъjbamїş

AMPLŢ, adj (lat. amplus). Largъ, întinsъ; kъ
âmbelъşgare.

ΑΜΠΩΤΑ, v. (lat. amputare). A face amputație.

ΑΜΠΩΤΑΪΕ, s. f. Operație chirurgicală prin care se taie un membru sau o parte din un membru.

ΑΜΩΛΕΤΩ, s. f. (lat. amuletum, de la amoliri, a depărta), lucruri mici ce sunt oamenii poartă atârdate la gât, crezând că se apără de boale, sau alte oare cari întîmplă.

ΑΜΩΣΑ, v. A petrece; a pricinăși ceva petrecere, joc, al face să-și nearză timpul.

ΑΜΩΣΑΒΙΛΩ, adj. Care poate fi amăsat.

ΑΜΩΣΑΝΤΩ — τ, adj. Care pricinăsește petrecere plăcută.

ΑΝΑΒΑΠΤΙΣΤΩ, s. m. adj. Diverse sekte de eretici cari pretind că Botezul trebuie a se săvârși în timpul etății adalte.

ΑΝΑΦΡΟΔΙΤΩ, s. m. Nesimțitor la amor, famen.

ΑΝΑΓΝΩΣΤΩ, s. m. Cititor, care citește.

ΑΝΑΓΟΓΙΕ, s. f. vezi Ermenevтика.

ΑΝΑΓΡΑΜΜΩ, s. f. Întoarçerea literilor, znei zicerei sau znei frase ca să prodacă o altă zicere sau altă frase.

ΑΝΑΚΟΛΩΤΩ, s. n. T. gram. Un fel de elipsă prin care se scoate dintr'o frase zicerea, termenul care este korelativ cu zna din zicerile, din terminii esprimați.

ANAXORITŎ, s. m. (lat. anachoreta). Пас-
никŏ, omŏ kare s'a retras din lume spre a
se ocupa de Dumnezeuŏ.

ANAXRONISMŎ, s. m. Рѣтъчире хронологикъ,
greșalѣ la data cronologii.

ANALEKTE, s. n. pl. бѣкѣщї a!ese din actori.

ANALEMЪ, s. f. Т. *geo m.* Проекция черк-
rilorŏ sferi pe lокurile solstițiilorŏ.

ANALEPTIKŎ, adj. Т. de *med.* kare restabi-
leante psterile.

ANALISA, v. A face analizŏ zni lkrŏ; a
desface; a deslega zni ъe spre alŏ knoa-
nte din ъe este kompŏsŏ; a examina.

ANALISŎ, s. m. (gr. ἀναλύω, deslegŏ). Des-
facerea zni totŏ în pŕgile sale saŏ în
prindiriile sale elementrii spre a vedea din
ъe este kompŏsŏ; ressmatŏ pŕcisŏ meto-
dikŏ alŏ zni svagiŏ de literaturŭ saŏ de
știinѣ.

ANALITIKŎ — ѣ, adj. Kare compune o analizŭ;
kare ѣine de analizŭ; kare lkreazѣ prin
analizŭ.

ANALOGIE, s. f. (gr. ἀναλογία, raportŏ, ase-
mѣnare). Raportŏ de asemѣnare, de semzire
ntre doѣ saŏ mai multe lkrŕi diferite.

ANALOGŎ — ѣ, adj. Kare are analogiѣ kŏ
altŏ lkrŭ.

ANAMNESTIKŮ — ъ, adj. T. de *Med.* Kare întrebate pînerea de minte.

ANAMORFOȘŮ, s. f. Tabloș kare presintă diferite imagine dăne pătălă de sude 'lă priverite čineva.

ANANAS, s. m. Șuș felș de fruktă din India, foarte gustosă.

ANANESTŮ, s. m. Pînorș de versș komponșă de doș silabe skrite mi șua lungă.

ANARABAKŮ, s. m. jertșitorș evreeskș.

ANARXIE, s. f. (gr. α, furb; ἀρχή, astoritatie). Starea șușî poporș alș kurbia gubernă este șșșmendatș; komfuziș de pștere, desordine mare în vre-șuș orăș alș vre-șușî Statș; desordine.

ANARXISTŮ — ъ, s. Partizauș alș anarxiș.

ANARISTIE, s. f. Starea celșî če n'a prînzitș.

ANASTROFŮ, s. f. T. gram. ĩnversia șneĭ konstruktii ordinare de zikeri.

ANATEMATISA, v. A afșrisi, a blestema, a skoate din rîndșlș Kredinčioșilorș.

ANATEMŮ, s. f. Lșkrș pșș la o parte; eskomșnikare, afșrisire, blestemș; skoatere din kompania Kredinčioșilorș.

ANATOČISMŮ, s. m. T. *Banq.* Kamtă kare konsistă în a pșue dobînda în kapete pentru a forma șuș noș kapitală.

ANATOMIŮ, s. f. (gr. ἀνα, τερνω, taiș).

Πιτινγα kare are de objektõ struktura lãkrãrilorõ organĩsate; arta de a tãia zũã korpiã animalã saã vegetalã, mi de a kãnoaște toate pãrgiile mi fãnciã fie-kãriia.

ANATOMISTÛ, s. Kare se zãzãpã de anatomie, kare știe anatomia.

ANÇILÛ, s. f. (lat. Ancila). Slãjniãkã, seruitoare.

ANDABATEÛ, s. m. vezi Gladiatorã.*/

ANDANTE, adv. (Ital. andare, a merge). *T. de Mus.* Zicere italianã, kare fiindã pãzã la încãpãtãlã zũã kãntekã aratã o mișkare niãi prea iste, niãi rarã, dar de zũã ritmã simgitorã.

ANDANTINO, adv. *T. de Mus.* mãi încetã de kãtã andante.

ANDROGINÛ, s. m. mi adj. (gr. ἀνδρ, bãrbatã; γυνή, femeie). Kare are amãndoo pãrgille seksãlii.

ANDROMEDÛ, s. f. *T. de Astr.* vezi Konstelaãie.

ANEKDOTÛ, s. f. Partikãlaritate nedeskriã de istoriã; poveste.

ANELA, v. A încãrlionã, a inela.

ANEMOMETRÛ, s. m. *T. de Fis.* instrumentã kã kare se mãsoarã desimea mi iãueala

- ANEMOSKOPIĀ**, s. m. Instrumentŭ kare aratŭ direkciã vîntului.
- ANEVRISMŬ**, s. f. T. de *med.* Dilatare, umflare peste mãsurŭ a inimii, a vre-znei arterie saŭ a vre znei vine.
- ANFIA**, v. a lua unŭ koniilŭ de sãffletŭ.
- ANGAGEA** mi Angaja, v. A amaneta; afŭgãdi; a îndemna, a îndãpleca; a îndatora, a sili; a înrola, a înkãrca, a însãrcina.
- ANGAGEANTŬ**—ŭ, adj. Îndatorãtorŭ, atrãgãtorŭ, îndemnãtorŭ
- ANGAGEMENTŬ**, s. f. Zãlojire, fãgãdãealŭ îndatorare, legãturŭ; înrolare, însãrcinare.
- ANGÛLARŬ**, adj. kare are unŭ saŭ mai multe unghiuri; ce este în ungiŭ, în colũiŭ.
- ANGELŬ**, s. m. (gre. ἀγγελος, trimissŭ). Îngerŭ, kreaturŭ spiritalŭ ce se înfãcișazŭ sub figurŭ zmanŭ kã arinŭ.
- ANGINŬ**, s. f. materiŭ de kînepŭ.
- ANGLIKANŬ**, s. m. (lat. Anglus, Englezŭ). kare are raportŭ kã religia Engliterii.
- ANGERONA**, s. f. Zea tãcheri.
- ANGINŬ**, s. f. (lat. angina) T. de *Med. ne.* voia, nepãstina, dãrerea pãrgurilor ingiãtãore mi respiratoare; umflãturŭ în gâtŭ.
- ANGIOBAFIE**,^x s. f. T. de *Anat.* Deskrierea vaselorŭ kornãli zmanŭ.
- ANGIOLOGIE**,^x s. f. T. de *Anat.* partea kare

tratează, despre arterie vine și vinișioarele
kornălei smănș.

ANXELAȚIE, s. f. (lat. anhelatio); greștatea
de a respira.

ANXELATORĂ, s. Care abia respiră.

ANIMA', v. a da principiu de viață și corp.

ANIMADVERSIE, s. f. (lat. anima, Săffletă;
ad, kontra; vertere, a întoarce). Împotră;
măstrare, dojenire.

ANIMALĂ, s. m. (lat. anima, respirare, viață)
Lăcră organizată, înzestrată cu simțire și
cu mișcare; dobitoacă, fig. persoană stupidă,

ANIMALĂ—ă, adj. care e proprie, care aparține
animalului.

ANIMALĂȚĂ, s. m. (Dimin: din Animală).
Animal mic.

ANIMALISA, v. A se asemăna cu propria
substanță a animalului.

ANIMALISAȚIE, s. f. Skimbare de alimente
în propria substanță a animalului.

ANIMALITATE, s. f. Ceea ce constituie ani-
malul, ceea ce face ca un lăcră să fie animală.

ANIMAȚIE, s. f. Înșfflegire, lăcrare nek-
noskătă care în fekundăgie dă scîmgei o
aktivitate nouă.

ANIMISTĂ, s. m. T. de *Filos.* Celă ce attri-
bue săffletului toate fenomenele economiei
animale.

ANIMOSITATE, s. f. Sentimentă viș mi străzitoră de nekază, de zgră, kare împinge a vrtăma pe čineva.

ANKETĂ, s. f. (franz. Enquête, lat. Inquisitio). T. de *procedă civ.* Cherchetare ce se face la jădekată prin mărțării; cherchetare ce se face în pricină de komerț, de indăstrie; informăgie.

ANKORĂ, (lat. ancora). T. de *Marina*. Instrumentă de ferră kare, fiindă arănkată în fândăș mări servă a opră korabia.

ANKSIETATE, s. f. grije, neastîmpără.

ANNALE, s. f. pl. Istorie kare arată evenimente ană đăptă ană; Istorie kronikă.

ANNALĂ—ă. adj. (lat. annus, annă). T. de *drept*. Kare nă gine de kășă zășă annă.

ANNELA, v. A forma în inele, a înkîrlionđa.

ANNELIDE, s. f. pl. T. de *zool.* Animale artikulate, fără membri artikulate, kă singe romă mi ală kăror korpă este inelată.

ANNEKSA, v. A alătra; a zăi, a întrăpa ză ce la dosieră.

ANNEKSĂ, s. f. (lat. ad, necsus, legată la). Legătră; zășă lăkră zăită de ală lăkră principală.

ANNIVERSARĂ—ă. adj. (lat. annus, annă; versare, a reintoarče). Kare revine în fie kare ană la ačeășă epokă. s. m. Rein-

toarcerea anșală a unei zile kommemorative; serviciu religios ce se face în toți anii în ziua kîndă a mîrită cineva.

ANNOȚĂ, v. (lat. ad, notare, a însemna pe) A face note, însemnări pe un text.

ANNOȚIMĂ, s. m. Un din timpii anșăi. s. e. Primăvara, Vara, Toamna și Iarna.

ANNȘARĂ, s. m. (lat. annus, anș). Publicații ce esă pe fie-care anș și kari koprindă întîmplările anșăi, întînde statistice, fizice, litterale saș artistice.

ANNȘLA, v. A nimikniți, a desființa, a redșce în nșlă, a strika.

ANNȘLABILĂ — ă, adj. Ce se poate annșla, redșce în nșlă, în nimikș, ce se poate desființa, strika.

ANNȘLAȚIE, s. f. Fapta prin care se annșlează, se strikă, se desființează ceva.

ANNȘNĂ, v. (lat. ad, nuntiare). A informa publicul despre ceva prin vre-o oare-care voce, a înștiința, a înkșnomștiința, a vesti

ANNȘNĂTORĂ, s. m. Vestitoră, înștiințătoră, care vestește, care dă de știre.

ANNȘNĂIADĂ, s. f. Ordin de religiomi, ordin militară.

ANNȘNĂIĂȚIE, s. f. Dare de știre, înkșnomștiințare, Serbarea Bșnei Vestiri.

ANNUNȚIȘ, s. f. Avis p blikș,  nt n nare,
dare de știre,  nșnoinșn nare veste.

ANODINIE, adj. T. de *med.* Lips  de simți-
rea d reri. x)

ANNOMALIE,^{x)} s. f. Neregularitate, totș ce
se denșrteaz  de t nș consideratș ka nor-
malș, ka reglatș; amestek t r .

ANNORMALȘ^{xx)}— , adj. Nereglatș, cea ce
este kontrarș kș  rdinea obișnuitș.

ANONIMȘ, adj. (gr. α, f r ;  νομα, n me). al
k rși n me n  e k nosk tș.

ANOREKSIE, s. f. T. *med.* Lips  de poft 
de m nkare.

ANORGANIKȘ— , adj. F r  organe, lipsitș
de viaș , f r  viaș .

ANORMALȘ— , adj. (gr. α f r ; lat. nor-
ma, reglat ). Totș cea ce face esșenșie de
la regla k m n .

ANOSMIE, s. f.  mșșn nare de mirosș.

ANSĂ, s. f. (lat.  nsa), m nșme, toar ; kon-
federacie de  rame șnit  pentr  komerș 
șbt  ari kari kondișii.

ANSĂLĂ, s. f. (lat. ansula), belșigș , toar .

ANTAGONISMȘ, s. m.  șkrare  n sensș o-
p șș, opozișie,  mpotrivre, rivalitate. Șe
zișe k nd aktivitate   nși organ  kreatș
 n sensș kontrarș kș a altși organș.

ANTAGONISTȘ, s. m. Rivalș,  mpotrivotrș,

oposantŭ, lăkrășile kari lăkreazŭ în sensŭ kontrarŭ.

ANTALGIE, s. f. T. med. lipsă de dărgere.

ANTALŬ, s. m. Băriș, vasŭ.

ANTANAKLASŬ, s. f. fig. de *Ret.* prin care o zicere este repetată imediatŭ dar într'un sensŭ skimbatŭ.

ΑΝΤΑΠΟΔΟΣŬ, s. f. Întîia parte a unei periodŭ.

ΑΝΤΑΡΤΙΚŬ — ŭ, mi Antarktîkŭ, adj. Aștralŭ, meridionalŭ, de la mîiază zi.

ΑΝΤΕ, propoziție latină care însemn. înainte. (Servă în compunerea unor ziceri)

ΑΝΤΕΧΕΔΕΝΤŬ, s. f. Ŭn ce trecețŭ anpro de un ce aktualŭ; un ce făktŭ; partea întîi a unei argumētŭ. T. mat. Celŭ din tîi din doi termeni ai unei raportŭ, care înseamnă pe celŭ de al doilea. — adj. (lat. ante, cedere, a merge înainte), care vine așa este mai din nainte, care e păsŭ înainte, care sa făkt mai din nainte.

ΑΝΤΕΧΕΔΕ, v. a precede, a se pune înainte.

ΑΝΤΕΧΕΣΣΟΡŬ, s. m. (lat. antecessor). care a fost mai înainte, predecessorŭ; Professorŭ de legi într'o universitate.

ΑΝΤΕΔΕΛΣΥΙΑΝŬ, ŭ. adj. (lat. ante, înainte; del ivium, ποτόνŭ). Care a eksistatŭ, a fost înainte de notonŭ.

- ANTEKÛRSORÛ**, adj. Înainte mergător.
- ANTEMERIDIANÛ**, adj. Înainte de mezz' zilei.
- ANTENNÛ**, s. f. (lat. antenna) T. de *Marin*.
 прѣднѣ лугѣ ми млѣдіоасѣ каре се атѣрѣ
 пе зѣщ скріпете ла мѣлокѣ сащ ла вѣрѣ ка-
 тарѣлѣ, спре а сѣрѣне пѣнза тѣангларѣ а
 корѣбілорѣ, foarte în ășș пе Mediterana,
 pl. T. *zool.* коарне ле інсектелорѣ че се зѣкѣ
 а фі органѣ такѣлѣ сащ ал пѣпѣрѣі лорѣ.
- ANTENȘIÛIALÛ**, adj. Че се фаче ѣнаите
 нѣрѣі.
- ANTEPENȘLTIMÛ**, adj (lat. ante, ѣнаите; pene
 mai; ultimus, ăltimă). Silaba каре е ѣнаите
 де пенșлімѣ, адѣкѣ а тѣа silabѣ інѣмѣ-
 рѣндѣсе де ла сфѣрѣітѣ.
- ANTERÛ**, s. f. T. *Bot.* Сѣмѣнѣа дѣн мѣлокѣ
 Трандѣфѣрѣлѣ.
- ANTERIDÛ**, s. n. Пѣчѣорѣ, реsemѣтоаре, проп-
 tea а вре зѣсі зѣдѣ.
- ANTERIORITATE**, s. f. Prioritate де тѣмѣ,
 ѣнѣре дѣне време, протѣмѣсіщ.
- ANTERIORÛ** — ѣ. adj. (lat anterior). Каре
 е маі дѣн 'наите, каре пречедѣ.
- ANTESÛ**, s. f. Кѣнд тоате органе ле знеі флорѣ
 ащ аѣзѣсѣ ѣн ѣнѣрега лорѣ крешѣере.
- ANTESTATÛRÛ**, s. f. Шенѣсіре мѣкѣ че
 факѣ чеі че ѣмпresoарѣ вре зѣщ локѣ, вре
 зѣщ лагѣрѣ сащ вре о четате.

ANTETE, adj. Îndărătnică, care se pune de cea ce știe și nu poate fi convinsă în păreri de alții.

ANTEVENI, v. a întâmpina pe cineva, a fi cu; înainte.

ANTI. Prepoziție greacă, ἀντί, care înseamnă kontra, e întrebănată în formarea mai multor ziceri pentru a însemna opoziție pre-kəm: Antikremitină, Anticivismă etc. În alte ziceri pre-kəm: Antidat, Anticipa, Antikamer, etc. Anti însemnează anterioritate de timp sau de loc, аtсyи derivă de la prepoziția latină Ante care înseamnă înainte.

ANTIBOREALĂ—ă. adj. Dincolo de nord.

ANTIBRAXIALĂ—ă. adj. (lat. ante, înainte; braxism, braț). T. *Anat.* ce are raportă cu antibraxial.

ANTIBRAȚĂ, s. m. T. *Anal.* partea mîni de la cotă pînă la încheetăra palmei.

ANTICIPA. v. A preîntîmpina, a face ceva mai înainte de timp.

ANTICIPAȚIE, s. f. Fanta de a pune ceva înainte; preîntîmpinare, așkare înainte; ăssragie de drepți; fig. de *Ret.* prin care oratorii trădăsește mai din înainte obyekțiile. împotrivable ce i s'ar putea face.

ANTICIVISMĂ, s. Kontraivismă, четъgenismă.

ANTIQUITATE, s. f. Vekime, vremile cele de demslătş trekşte. pl. monzmente rımase de la popşlii vekı.

ANTIDATŢ, s. f. DatŢ greşitŢ, datŢ ne-eksaktŢ a zuei skrişori.

ANTIDINIKŢ—Ţ, adj. *med.* kontra amşceleı

ANTIDISENTERIKŢ—Ţ, adj. *med.* Kontra şrdinşrii.

ANTIDOTŢ, s. n. *med.* Kontra şismeı, veni-nskşi, otrşviı.

ANTIEMETIKŢ, —Ţ. adj. *med.* Kontra vşr-şı tşreı.

ANTIEMOROIDIALŢ —Ţ. adj. *med.* Kontra trınjilor.

ANTIEMELEITIKŢ—Ţ, adj. *med.* Kontra epi-
lensiei.

ANTIFATŢ, s. m. T. *zool.* Mşrgeanş negrş.

ANTIFEBRİKŢ—Ţ. adj. (gr. *ἀντί*, kontra, lat *febris*, frigsri). *med.* Kontra frigsrilorş.

ANTIFILOŞOFİKŢ—Ţ, (gr. *ἀντί*, kontra; *φιλοσοφία*, filosofie). opşşş filosofiei.

ANTIFILOŞOFŢ, s. m. Iuimik al filosofiei, kontrar kş filosofia.

ANTIFISIKŢ, adj. Kare e kontrarş natşrei, fisiei.

ANTIFLOGISTİKŢ, adj. *med.* Kontra şnrinderii şingelşi.

ANTIFONARŢ, s. m. Karte kare kşprinde

Antifoanele Bisericii saŭ **Versedele** kari se kîntъ înaintea psalmurilor saŭ a vre-znăi kîntek biblik.

ANTIFONĂ, s. n. Înчептѣ de kîntare; kîntare pe rînd, адикъ kîndъ xl stъ altxl kîntъ.

ANTIFRASЪ, s. f. Fig. prin kare se întreb-sînceazъ o zîcere, o lokъjie, o frasъ într'zn sensъ onssă de celъ obișnită.

ANTIFERODITIKĂ—ъ, adj. *Med.* Kontra plъ-cherii amorăsi.

ANTIGORIĂ, s. m. Smalt че se paze la xn felъ de porțelan minșinos.

ANTIKABINETĂ, s. n. Sъlгъ, intrarea xnăi kabinetă.

ANTIKALI, s. pl. Vekitări, trențe.

ANTIKAMERЪ, s. f. Sala prin kare trebse sъ între чine-va întii ka sъ între în kasъ, tindъ. A face antikamerъ kăiva, a sta în tindъ, în salъ, pînъ a fi priimită în kasъ.

ANTIKARIATĂ, s. n. Kъnomtinga antičitъ-diloră; lokxlă xnde se pьstreazъ antičitъ-dile, lokșrile veki.

ANTIKARĂ, s. m. Negъdъtoră de antiche.

ANTIKONSTITUȚIONALĂ—ъ, s. wî adj. Че este împotriva konstitъjiei xnăi Stată.

ANTIKRESЪ, s. f. T. de *drept.* kontraktă, în-voire prin kare xnă datornikă dъ kreditoră-lăi sъă xnă lăkră nemіșkъtoră dreptă ama-

netă, кѣ ală кѣрѣи venit sѣ se poată desfăce
într'ună timpă хотѣрѣтѣ.

ANTIKRISTŢ, s. m. Kontrariă, inimikă D-lăi
Xristos.

ANTIKRITIKŢ, s. f. Kritikă la kritikă.

ANTIKRONISMŢ, s. m. greşală în sokotirea
timpărlăi.

ANTIŢ—ѣ. adj. (lat. antiquus), vekîă, de
demăltă.

ANTIŢ. s. f. Peatră foarte preţioasă.

ANTILIBERALŢ—ѣ, adj. Опѣсă spiritărlăi li-
berală, ideioră liberale.

ANTILIDE, s. f. pl. Plante ce se întind kres-
kînd pe alte plante.

ANTILOGARITMŢ, s. m. T. matem. Kompl-
nirea logaritmlăi xăsi sinăs.

ANTILOGIE. mi Antilogie, s. f. (gr. ἀντί,
kontra, λόγος, diskărsă) Kontradikie ce
este între ideile săă espresiele xăsi diskărsă.

ANTILORŢ ^Xѣ. s. Animal patrăpedă mami-
feră kăprinsă în I-a. sekjie a rămegătoare-
loră kă korne, seamăuă măltă kă cherbiă
prin izdeală mi formă.

ANTIMERIE, s. f. Fig. de ret. prin kare
se întrebăncează o parte peitrex alta.

ANTIMEΓALEΠΣŢ, } s. f. Fig. de ret.
ANTIMETATEΣŢ, } ţnă fellă de repeti-
ANTIMETAVOLŢ, } gie.

*1 antilogia. —

ANTIMONIALŎ—ъ, adj. Че се ȳine de antimoniiŝ.

ANTIMONIŎ, s. f. (lat. antimonium). T. de *xim.* Sarea nisiceŝ, зпŝ корпŝ simplŝ kare ȳine de klasa metalelorŝ; este solidŝ, kristalisatŝ în бхкѳѳŝ largŝ, ми kam albatrŝ kînd нх е кѳratŝ; kînd е кѳratŝ стрѳктѳra sa е финѳ ми de о koloare albѳ albѳstrѳe, ми are о стрѳлѳѳire metalikѳ foarte vie.

ANTIMORALŎ—ъ, adj. Kontra moraleŝ.

ANTINAŐIONALŎ—ъ, adj. Kontrarŝ кѳ totŝ че е naŐionalŝ.

ANTINOMIE, s. f. (gr. *ἀντί*, kontra; *νόμος*, lege). Kontraдикѳie realѳ saŝ aparentѳ între doѳ legŝ.

ΑΝΤΙΠΑΠѳ, s. m. Чelŝ че pretinde sѳ fie rekѳnoskѳtŝ de папѳ фѳгѳ sѳ fie alesŝ.

ANTIPARALELѳ, s. mi adj. T. de *geome.* linŝ kari fak кѳ alte 2 linŝ sekѳŝ kontrarŝiŝ.

ANTIPARASTASŎ, s. Fig. de *Ret.* prin kare зпŝ акѳsat vrea sѳ се arate кѳ meritѳ laŝdѳ earѳ нх pedeapsѳ.

ANTIPATIE, s. f. ѳгѳ, skŝrbѳ че are ѳineva asѳpra кѳiva; simȳimŝntŝlŝ de a нх пѳtea sѳferi ѳeva.

ANTIPATIŐŎ—ъ, adj. Impotrivitorŝ, skŝrbos, кѳrŝtŝ; че ȳine de antipatie.

ANTHERISTALTIŐŎ—ъ, adj. T. de *fisol.*

mînkare kontra peristalticeî s. e. la vîrsъ-
tîrъ de jos în sîsă, kînd intestinele se sgîr-
cheskă şîi daş alimentele în gîrъ.

ANTIPIERISTASŎ, s. Lъkragе a doъ kalî-
tъцî kontrariî din kari şna ajstъ energia
celeî alte.

ANTIPODALŎ, adj. Че дîne de Antipodă.

ANTIPODŎ, s. m. Чelă че lokşemte şu lok
al пъмîntăлăî konsiderată în raportă кă şu
altă lokă într'şnă kîпă diametrală onşă.

ANTIRELIGIOSŎ—ъ, adj. (gr. ἀντί, kontra,
lat. Religio. Religie), kare e inimikă religieî.

ANTISCIENŎ, s. m. *T. Geog.* Чeî че lokşesk
ne ачeашî longîtădîne dînkolo şîi dînkoaçî
de екzatoră şîi ale къroră şombre sîntă
kontrariî.

ANTISOCIALŎ—ъ, adj. (gr. ἀντί; lat. so-
cialis, soçială), kontrariă soçietăцî, kare
voemte a desfiîngă soçietatea.

ANTISTROFŎ, s. f. La greçî a doa stanцъ
de poesie din бкъцъile dramatiçe. *T. de
gram.* Întoarçere de zîçerî, restărnarea a
doî termenî.

ANTITESŎ, s. f. (gr. ἀντί, τίθημι ашезă).
Fig. de ret. prin kare oratorăлă pşne în
açelашî periodă doъ ideî saă doъ espresîî
îmnotrivitoare.

ANTOLOGIE, s. f. Кълегере де флорі, де бж-кѣцї літерале, аlese, адснѣтсрѣ де поесїї.

ANTONOMASЪ, s. f. Fig. de *Rel.* care consistъ saѣ a пѣне жп нѣме комжп saѣ o peri-frasъ вn локслѣ жпдї нѣме пропгїѣ, saѣ a пѣне жпѣ нѣме пропгїѣ вn локслѣ жпдї нѣме комжпжпѣ saѣ peri-frasъ s. e. Пѣrintele tragediei Franчese вn локѣ de Corneille; шї жпѣ Neron вn локѣ de жпѣ tiran крѣдѣ. etc.

АНТРЕПРЕНОРѢ, s. m. вntreprinzѣtor, кон-тракчїѣ.

АНТРЕѢ, s. n. Sala пе жнде вnтрѣ чїне-ва, вnтраре.

АНТРОПОФАГИЕ, s. f. Обїчеїслѣ де а мїнка карне де омѣ, (че се вntrebъїнѣла la попоа-реle vekї barbare).

АНТРОПОФАГѢ, s. m. шї adj. Care мѣнїнкѣ карне де омѣ.

АНТРОПОГЕНІЕ, s. f. Къношїнѣа genera-лїтѣїlorѣ omeneshї.

АНТРОПОГРАФИЕ, s. f. Deskrierea despre омѣ.

АНТРОПОЛОГИЕ, s. f. Istoria Naturalъ a омѣslї, deskrierea lїї, stъdїslѣ омѣslї вn се-ria animalъ шї konsideratѣ вn diversele sale varietѣцї. T. de *teol.* Greshala че фак жпїї дїнд лїї Dъmnezeѣ аплїкѣгї жмане.

ANTROPOMANΪIE, s. f. Giçire dæpъ mъ-
ræntaele oamencilor morçî.

ANTROPOSOFIE, s. f. Kъpошçиnçа natъrei
δmanε.

ANTRX, s. m. Kavernъ, visçimъ, groapъ sæb
пъmîntǎ.

ANXS, s. m. (lat. anus). T. de *Fisiol.* des-
kizъtra natъralъ ne xnde essǎ eskrementele
(xraua mistçitъ).

AORTA, s. f. Arteria (vîna) kare dæce sîn-
gele romîx de la kordǎ (înimъ) îu totǎ
kоrpulǎ.

APANAGIǎ, s. m. (lat. apparatus, formatǎ
din panem. pine). Hamîntari ce daǎ sæ-
xeramî, aringilorǎ ka sæ le iea venitçrile
(açesta se obiçnia mai kъ seamъ îu tim-
pçrile de mijloçǎ, îu sistema feudalъ); zes-
tre, proprietate, însçhire; adaosǎ.

APATIE, s. f. Nesimçire a sæfletǎxi; nepъsare.

APATIKǎ—ъ. adj. Nesimçitorǎ, nepasъtorǎ
la nimikǎ.

APATISA, v. A face ne çine-va sæ devie
apatikǎ.

APATXRÎ, s. f. pl. T. de *mit.* serçtorile
lxi Joe, lxi Bakъs, alle Venerei mi alle
Minerve.

APEDXǎǎ, s. m. (lat. aqua, apъ; ductus,

kondssš), kanalš de kondssš apa de la xuš lokš la altslš.

ΑΠΕΡΧΕΠΙΪΕ, s. f. T. de *Filos*, Kxnoxtingъ de sine mi, simtimentslš interiorš desne propria kxnoxtingъ.

ΑΠΕΛΠΙΣΙ, v. (gr. ἀπελπίζω,) a se despera, a se desnebdjdi.

ΑΠΕΛΠΙΣΙΤῸ — τ, adj. Grozavš, desperatš, amejitš.

ΑΠΕΡΣΕΒΑΒΙΛῸ — τ, adj. Чеса че се poate perçine. zbrj koprinde,

ΑΠΕΡΣΕΒΕΡΑ, v. (lat. ad, percipere), a priçene. pentrx (sine) a intrevedea, a zbrj.

ΑΠΕΤΑΛΕ, s. f. (lat. apetalus). Floare kb-reia 'i linsehte foijile kari formeazъ korola.

ΑΠΛΑΝΑ, v. (lat. planus, planš), a netezi, a a potrive o smprafayъ; fig. a ridika pedivile.

ΑΠΛΟΜΒ mi Aplšmb, s. n. Linie perpendi-kšlarъ ne planslš orizontslsi.

ΑΠΟΔΑΚΤΡΙΚῸ — τ, adj. mi s. *Med.* amarъ mi iste kare face sъ kšrgъ lakrimile mi anoř le oprehte.

ΑΠΟΔΙΚΤΡΙΚῸ — τ, adj. Nekontestabilš, inkredindjtorš, invederatš.

ΑΠΟΔΙΠΝῸ, s. n. ņuš felš de kintekš че се kintъ dšpъ çintъ.

ΑΠΟΔῸ, adj. Ologš fbrъ pivere; xuš felš de rindšrcle.

ΑΠΟΦΙΣΪ, s. f. *T. de Anat.* Eminențe saș e-
migrî afară ce se observă pe sãprafața
oaselor.

ΑΠΟΦΛΕΓΜΑΤΙΚΪ — Ϊ. adj. Kare skripē
miltē.

ΑΠΟΦΤΕΓΜΑΤΙΚΪ, s. m. Cellē ce vorbeste
kã zñē înțeleș preskãrtatē mi însemnatē.

ΑΠΟΦΤΕΓΜΪ, s. f. (lat. *apophtegma*). Maksi-
mē, vorbē însemnatē memorabile a vre-unei
persoane însemnate.

ΑΠΟΓΕΪ, s. n. *T. Astr.* Pãntē în kare o
planetē se aflē în cea mai mare depãrtare
de pãmîntē.

ΑΠΟΓΡΑΦΪ, s. m. Kopie dãne originalē.

ΑΠΟΚΑΛΙΪΣΪ, s. f. (gr. ἀπό, dãpē, κάλυπτω,
desvãli). Partea noșli Testamentē kare
koprinde revelagiile Sfîntsl̄i Ioan Evan-
gelistãl̄i.

ΑΠΟΚΑΛΙΪΤΙΚΪ, adj. Se zice de diskãrsã-
rile mi skrierele grele de înțeleș.

ΑΠΟΚΟ, adv. (ital. a, poco). Linsitē de spi-
ritē, de bãn̄l simũē.

ΑΠΟΚΟΠΪ, s. f. *T. gram.* prîn kare se
tae o litterē saș o silabē de la înçepãtē
saș de la sfîrmitē znei zicheri.

ΑΠΟΚΡΙΦΪ, adj. (lat. *apocrypho*). Askãnsē,
nekãnoskãtē, kã îndoealē; kãrũĩ karĩ nã

• sînt pîiimate de biserikă fiind nekanonice.

Notate αποκριτή, veste îndoioasă.

ΑΠΟΛΛΟΝ, s. m. T. *Mit.* zeu frumozelor argîi.

ΑΠΟΛΟΓΙΕ, s. f. Diskursă orală saș înskrisă pentru a jstifika, a desvinovăți, a apăra pe cineva saș ceva.

ΑΠΟΛΟΓΪ, s. n. (lat. apologus). Fabulă, mikă Istorie allegorikă kare are xă skopă morală saș instruktivă.

ΑΠΟΜΕΚΟΜΕΤΡΪ, s. m. Instrumentă kare măsourg distanța obiektele depărtate.

ΑΠΟΝΕΥΡΟΣΪ, s. f. T. de *nat.* pelița ce albă din kăptătiș mășkiloră prin kare se lipeskă de oase.

ΑΠΟΠΛΕΚΣΙΕ, s. f. T. de *med.* dambă, grăbă.

ΑΠΟΡΙΕ, s. f. Προπήνere grea, îndoială.

ΑΠΟΣΤΑΣΙΕ, s. f. (lat. apostasia) skimbare de religie mi mai alesă de cea Kreștină; skimbarea xnei partidă, xnei păreri.

ΑΠΟΣΤΑΤΪ, adj. Kare a anostasiată, (vezi Apostasie).

ΑΠΟΣΤΕΡΙΟΡΪ, T. de *Logic.* Despre cea ce xmaază, despre cea ce vine mai la xtmă; a resona aposteriori, a dovedi ceva dzne kousekvindele, xtmările ce ar emi nepărată din o poziție.

ΑΠΟΣΤΙΛΛΪ, s. f. (lat. appositum. păs dăpă).

Notă mikă ce se face la marginea saș din

joxъ xnei kъrцi saъ xnei skrisori; rekomandacie din joxъ xnei peticiї, xni inskris.

ΑΠΟСТИΜЪ, s. f. vezi Abчesъ.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΕ, s. f. } Misia, insъrcinarea
ΑΠΟΣΤΟΛΑΤЉ, s. n. } xni Apostolъ.

ΑΠΟΣΤΟΛЉ, s. m. (gr. ἀπό, εἰλλειν, a trimate departe). Nъme. datъ celorъ 12 xveniчї ai Domnъkї Iisъs Xristos, aleмi de elъ: insъwi sнre a propaga вn toatъ lъmea Evangelia sa; se zice mai kъ seamъ de Sfintъ Pavel. fig. чel че se jertfeste pentrъ propagarea xnei doktrini.

ΑΠΟΣΤΡΟΨЪ, s. f. Fig. de *Ret.* prin care oratorъ saъ skriitorъ вntreъmpuindъ xmarea se adreseazъ direktъ kъtre persoane saъ lъkrъri la kari nъ se adresazъ totъ diskъrsъ; mъstrare, vorbe sъpъrъtoare; — m. *T. de gram.* semnъ вn formъ de virgulъ че se pъne la dreapta xnei konsъne sнre a arъta linsirea xnei vokale.

ΑΠΟΣΤΡΟΦΑ, v. Fig. de *Ret.* a adresa o Apostrofъ.

ΑΠΟΤΕΚЪ } s. f. (gr. ἀποθήκη, magazin).
ΑΠΟΓΕΚЪΡΙΕ, } Farmacie, spijerie, magazinъ de medikamente (doftorii); mтiнya spijerii.

ΑΠΟΤΕΚΑΡЉ, s. m. Чel че lъkreazъ medikamentele.

АПОТЕМЪ, s. f. T. de *geom.* perpendiculara trasă din vîrfă pe una din marginile unui poligon regulat, unei piramide.

АПОТЕОСЪ, s. f. Първееа, ашезареа unui omă în rangul zeiloră.

АПОТЕОСА, v. А първееа пе чинева în rangul zeiloră.

АПОЗЕМЪ, s. m. T. de *Med.* decoct de materii vegetale, băutura de ierburі.

АППАРАТЪ, s. m. (lat. ad, paratum, preparată pentru). Помпă, фалă, пегătire lăsoasă care însоуеште unele discursuri, unele fante; ună felă de carte în formă de dicționară care înlesnește studiu unei limbі, unui actoră, unei științe. T. de *Stiin.* de *arte* și *indus.* Machine, instrumente trebuincăse la oare cari operații și esnețiențe. T. de *Anat.* organe cari slăjeskă la o lucrare. T. de *Arx.* țереа și ашезареа petriloră la o constrăкție.

АППАРЕ, v. (lat. apparere, a se ivi), a deveni vizibilă, a se manifesta; a se ivi, a se arăta fără veste.

АППАРЕНТЪ —ă, adj. Visibilă, învederată, arătată; пърăтă, care nă e astfel dăне към se vede, lucruri cari în realitate nă sîntă și cari ni se pară a fi.

АППАРЕНЦЪ, } s. f. Argătare, vedere din a.
АППАРИНЦЪ, } farъ; (se zice de lucrurile
 cari нх sîntъ în realitate); семуѣ, ремъши-
 цъ, probabilitate. În apparenцъ, adv. дъне
 кымѣ se pare.

АППАРИЦІЕ, f. f. Manifestația xнѣ че care
 fiind naturalъ invisibilъ se face visibilъ, ve-
 denie, нълхирі ale minți țarbъrate; (se zice
 de vre xнѣ fenomenъ alъ kornilorъ череші
 care încепе a fi visibilъ); пъбликація xнеі
 скріері.

АППАРТАМЕНТЪ, s. n. (lat. partire, a îm-
 пьрді). Adъnare de маі мълте одъі cari
 компънѣ lokъица xнеі persoane саѣ xнеі
 familii.

АППАРЦІНЕ, v. (lat. ad, pertinere, a se ra-
 porta la). A fi proprietatea legitimъ a кзі-
 ва, fie ка ачела al кзі e lucrъ съ'лѣ стъпі-
 неаскъ саѣ нх; a face parte.

АППЕЛА, v. (lat. appellare). A нъмі, a zice
 пе нъме; a пропъца къ voce tare нъмеле
 чelor че treбъскъ a se afla xндева; a чіта
 înaintea vre xнѣ tribunalъ, înaintea vre xнеі
 јздекъдї; a чере ајсторъ xнѣ tribunalъ съ-
 перiorъ kontra sentиндїі пропъцатъ de xнѣ
 tribunalъ inferiorъ.

АППЕЛАЦІЕ, s. f. Lъkrarea de a кема пе
 чинева. T. de drept. appelsl xнеі јздекъдї.

APPELLATIVŪ—ъ, adj. Че се poate appela; la kare ,se poate appela.

APPELŪ, s. n. Лѣкѣрея де а кема кѣ воѣа, кѣ gestѣ саѣ алтѣлѣ; лѣкѣрея де а пѣми, де а поменѣ кѣ о воѣе тारे пе персоанеле кари требѣскѣ а фи фадѣ ѡдева, спре а се асѣгѣра де пресенѣа лорѣ, саѣ пентрѣ ка депѣтаѣи сѣ vie сѣкѣсивѣ а ши пѣне востлѣ лорѣ ин ѣрма сѣрѣтинѣлѣ; семналѣ дин тобѣ саѣ тромпетѣ спре а се адѣна soldaѣи. Т. де *drept*. Нѣдеѣа де аѣсторѣ, де ѣстѣфикаре де ла о ѣѣдекѣtorie сѣперѣоарѣ контра ѣнеѣ сентинѣѣ провѣзѣдатѣ де о ѣѣдекѣtorie inferѣоарѣ.

APPENDIЧЕ, s. m. (lat. appedix). Лѣкѣ а дѣогатѣ ла алтѣ кѣ каре аге рапортѣ: Т. *utiinѣfѣk*. о парте каре сеамѣнѣ а фи пре-лѣнгѣрея ѣнеѣ пѣрѣѣѣ прѣнѣипали. Т. де *Liter*. сѣнпемѣнтѣ каре се компѣне де ординарѣ де поте есплѣкатѣве ши каре се пѣне ла фи-неѣе ѣнѣѣ ѣвѣраѣѣѣ.

APPETENЦЪ, s. f. (lat. ad, petere, а тинде кѣтре), пѣѣѣере, поѣтѣ инѣстинѣтивѣ (ѣѣреаскѣ) пентрѣ ѣнѣѣ обѣектѣ оаре каре.

APPETITŪ, s. n. Поѣтѣ инѣстинѣтивѣ каре аге originea са ин о требѣинѣѣѣ фиѣкѣ, поѣтѣ, пѣѣѣере де минѣкаре.

APPLEADA, v. (lat. ad, plaudere, а бате дин

palme la'. A bate din palme în semn de aprobare. *Fig.* a exprima satisfacția sa
къ о маниеръ оаре каре.

APPŁAĐDABILŎ, adj. Cel ce merită a fi
lădat, ai bate din palme.

APPŁAĐDŎ, s. f. Batare din palme spre semn
de aprobare, de baxrie; de felicitare.

APPŁAĐDATORŎ, s. m. Cel ce applađd.

APPŁIKA, v. (lat. ad, plicare, a îndoi pe).

A pune ză lăkră pe altă în kăť smprefe-
dele loră să fie în atingere, a face întreb-
indare, a pune în praktikă pŕincipiele znei
științe, znei arte, a se ocupa kă mare stă-
răință, a se sili. T. de *drept.* a jădeka, a
kondamna konfărmă legiloră.

APPŁIKABILŎ — ũ, adj. Kare trebăe să
kare poate fi applikată.

APPŁIKACŎIE, s. f. Lăkrarea prin kare se
applikă ză lăkră pe altă; lăkrarea de a
applika ză pŕincipiă, o maksimă, o regă, o
lege, o pedepsă. etc; praktikă, realizare.

APPŁOGGIATŎRE, s. f. (Ital. appoggiare, a
sprijini). T. de *Mus.* agrementă ce se face
într-ză kăntekă, sprijinindă văcea pe nota
kare pŕeche deasăra armoniă.

APPŁOSICŎIE, s. f. (lat. ad, pe; ponere, a
pune). Őnre a zăoră konpări kă altele de
aveleamă felă, anpŕicrea loră. *Fig. Gram.*

kare konsista în a pune, fuzь partikule konjunktivъ шi prin unь felь de elipsъ, unь nume înagma'alsia, astfel ca unul de al doilea sь serve de kalifikativъ celui din tiiș. s. e. *Chicerone oratorulь Romanș.*

АПРЕЦІА, v. (lat. pretium. прецъ), a preцsi unь lucru, ai arьta valoarea lui, прецsi lui.

АПРЕЦІАБИЛЪ—ь, adj. Kare poate fi apreciatș.

АПРЕЦІАТОРЪ, s. m. Kare apreciește.

АПРЕЦІАЦІЕ, s. f. Fanta de a preцsi unь lucru.

АПРЕЦІАТИВЪ—ь, adj. Kare însemneazь apreciaцia.

АПРОБА, v. (lat. probare). A încuviința, a întьri, a fi de akkordș.

АПРОБАЦІЕ, s. f. Priimirea, încuviințarea ce se dь unui lucru.

АПРОБАТИВЪ—ь, adj. Kare poartь saș aratь aprobacie, întьrire.

АПРОБАТОРЪ, s. Cel ce dь aprobacia, întьrirea, încuviințarea.

АПРОФЪНДА, v. A adinчи; a pьtrunde kite se poate în cunoștințele vre unui lucru.

АПРОКСИМАЦІЕ, s. f. (lat. ad, proximus. aproape de). Sokotealь kare nu este tokmai jstь, чи aproape de adevarș; kamș.

APPROKSIMATIVŎ—Ъ, adj. Care e fьkxtŭ prin aproksimacie.

APPROPRIA, v. (lat. ad, proprius, propriŭ, partikularŭ la). A face xny lьkrь al sьŭ.

APPROPRIAȚIE, s. f. FaȚta de a face xny lьkrь al sьŭ.

APPROVISIONA, v. (lat. ad, providere, a ingrijii, la). a strînge provisiile trebьinчoase, a se ingrijii de provisiu pentru iarny, s. e. imbrьkьminte, lemuc, etc.

APRIATŎ—Ъ, adj. Evidentŭ; lьmьritŭ limpede; inteligibilŭ; nьrŭ. — adv. inadinsŭ, anьme.

APRIGŎ—Ъ, adj. Aktivŭ, dibachii, iste.

APRIORI, adv. Dьne xny principiiŭ yьzьt de mai nainte.

APPOPO, adv. Tokmai la vorbь, la vreme, la lokŭ, la persoanь.

APSIDЪ, s. f. (gr. *ἀψις*, kьrbьtьrь) T. de *astr.* cele doь pentrь ale aksi orbitei xnei stele saŭ xnde steaoa se aflь în cea mai depьrtatь mi în cea mai apropiatь distanь de steaoa centralь.

ABSOLVI mi Absolvii, v. (lat. *absolvere*), a isprьvi, a termina.

APTEKE, adj. mi s. T. *zool.* Insekte fьrь arini.

АПТИТЪДИНЕ, s. f. Vredničie, destoiničie; a. plekarea natzalъ че are čineva кѣtre vre o artъ sađ шtiинѣ.

АПТЪ —ъ, adj. (lat. aptus, кѣviiчосѣ). Про-пгiѣ, кѣviiчосѣ a face vre зп lъkкѣ; хариік.

ARABESKЪ, adj. Kare дине de Arabi, че e дѣne stilъ arabѣ.

ARABESKЪRĪ s. n. pl. T. de *zugr.* шi *sculp.* Ornamente зѣgrъvite sađ сѣпate іnfъmіnъnd o adъnъtъrъ de flori, de animale reale sađ imăginare.

ARABIKЪ, adj. Din Arabia.

ARABILЪ, adj. (lat. arare, a ara). Че se poate ara кѣ plъgъ.

ARANEIDE s. f. pl. (lat. araneum), пѣiajenĭ (insekte).

ARASHNIDE, s. f. pl. Insekte din familia пѣiajenilorѣ.

ARASHNOIDE, s. f. T. *Anat.* Peligă cea сѣ-пдиге ка дѣсѣtъra пѣiajenĭlĭ kare іnvъleште kreeri — adj. *zool. bot.* oari kari пѣгдĭ kari сеамънъ sađ кѣ пѣiajenĭ sađ кѣ дѣсѣtъra lorѣ.

ARATRЪ, s. m. (lat. aratrum), plъgѣ.

ARBITRAGIЪ, s. m. Јѣdekata arbitrilorѣ. T. de *Banc.* Kalkъlѣ fъndatѣ ne кѣrsъlѣ skimbъlĭ.

ARBITRALŤ—ъ, adj. De arbitrus, jъdekать гь-
ксть de arbitri, de jъdekъtorî aleşî.

ARBITRA, v. A jъdeka], a хотъrî, a преуъ;
ка хп arbitrus.

ARBITRARŤ, adj. Kare are de каъзъ sin-
gъra воинъ а омиъsî, гьгъ регълъ фиксъ,
гьгъ fъndamentŤ natъralŤ; че нъ е konform
legilorŤ.

ARBITRŤ, s. m. (lat. arbiter). Чел че este
destinatŤ a aleѳe; jъdekъtorŤ alesŤ de пьr-
гиле împriinate; стъпînŤ absolъtŤ, de sine.

ARBORA, v. (lat. arbor, arbore). A planta,
а съdi; а ridika хпŤ lъkrъ îп sъsŤ шî drent
ка хпŤ помŤ. *Fig.* а се deklara пe faгъ
pentъ o doktrinъ.

ARBORELLŤ, s. m. КопъchelŤ, помŤ микŤ.

ARBORE, s. m. (lat. arbor). КопачîŤ, помŤ.
arbore genealogic, figъrъ îп fогmъ de ar-
bore, ale къrъî gamъrî шî гъмъrele ple-
кîндŤ din o тълпîнъ комънъ, îпфъишазъ
filiagîa membrilorŤ хпeî familîi шî diversele
grade de rъdenie.

ARBŤSTŤ, s. m. (lat. arbustum). КопъchelŤ,
помŤ микŤ.

ARDENTŤ—ъ, adj. Kare e îп fokŤ, Kare e
îпфъкъratŤ, fig. Kare аргîнде, Kare prodъче
o кълдъrъ vie.

ARDOARE, s. f. Кълдэгъ mare, vioicișn emare

ARE, s. МѢСЪГЪ de 100 metre patrăte.

ARENЪ, s. f. (lat. arena, nisinș). Amfiteatru de lăptъ; nisinș, petrișă kă kare se akoperъ oare kari lokșgi.

AREOMETRЪ, s. m. (gr. ἀραιός, zșare; μετρών, mѢSГЪ). T. *Fisic*. Instrumente kari mѢSOARЪ greștatea specifică a likșizilorș, ka mi a kornilorș solizi.

AREOHAΓЪ, s. n. (gr. Ἀρης, Marte; πάρος, kollinъ). Tribunalăș Atenei; Fig. adșnare de oamenі inșelepși, de oamenі de statș etc.

ARGONADЪ, s. m. pl. T. de *mit*. чеi че sa șkată kă Iasone in korabia lăi Argo, mi aș mersă in Kolxida ka sъ ia tinkșra de așră.

ARGOTЪ, s. n. Vorbirea xojilorș prin kare se inșelegă nșmai ei intre ei.

ARGUMENTA, v. A face agșmente, a da agșmente, a dovedi prin argșmente, a face inștreșingare de argșmente; a trage konsekșingę dintr'șnă lăkră la altă lăkră.

ARGUMENTAЦIE, s. f. Fanta de a argșmenta.

ARGUMENTЪ, s. n. Rașionamentș, rezona-reă, prin kare se skoate o konsekșingъ, o șrmare din șna saș mai mșlte propoșișii; đevadъ, probъ; resșmatăș in șkșrtă al ș-jetșlăi zșnă șvrăgiș.

ARGÛSÛ, s. m. Omŝ fabulosŝ kx 100 de oki.

Fig. omŝ insŝrŝinatŝ de a servi pe altx nek-
kontenitŝ, omŝ foarte pŝtrŝnzŝtorŝ.

ARGIRASPIZÏ, s. m. T. de *Ist.* soldaŝii
lxÏ Aleksandrx Macedon kari pŝrta akŝdŝri
de argintŝ.

ARXAIISMÛ ŝi Arkaismŝ, s. m. (gr. ἀρχαῖος,
vekiŝ). Zichere veke, lokŝŝie inbŝtrŝiuitŝ;
intrebŝingare de zicherÏ vekÏ.

ARXEOGONÛ—ŝ, adj. De o origine veke;
primitivŝ, originalŝ.

ARXEOGRAFIE, s. f. Deskrŝipŝie de monŝ-
mente vekÏ.

ARXEOLOGIE, t. f. (gr. ἀρχαῖος, vekÏŝ; λογος,
diskŝrsŝ, ŝtiŝingŝ). Stŝdix Antŝiŝtŝŝii, diskŝrs,
ŝtiŝingŝ de monŝmente vekÏ ŝi altele.

ARXEOLOGÛ—ŝ, s. Kare se okŝpŝ de An-
tŝiŝtŝŝii, kare kŝnoatŝte Arxeologia.

ARXEOTIPÛ, ŝi Arxetipŝ, s. ŝi adj. Orig-
inalŝ, tipŝ, modelŝ dŝpe kare se face ceva.

ARXI, (gr. ἀρχή) Zichere ce se intrebŝin. in
komŝŝnerea ŝnorŝ zicherÏ ŝure a arŝta ŝŝ-
perioritate, ŝŝpremaŝie, intŝetate.

ARXIKANŝELARÛ, s. m. Mare kandelarŝ,

ARXIDŝCHE, s. m. Intŝis dŝkŝ, prŝingŝ din ka-
sa de Austria.

ARXIMIE, s. f. Ximie anlikatŝ la metale.

ARXIMIMŎ, s. m. Шефъ unei trupe de comedienți.

ARXHELAGŎ, s. n. T. de geogr. Partea mării Mediterane dintre Grecia și Asia.

ARXIPREZVITERALŎ, adj. Ce ține de Protoponie.

ARXITEKTONIKŎ—ъ, adj. Ce ține de lucrările tehnice, de arhitectură.

ARXITEKTONOGRAFIE, s. f. Descrierea istoriei edificțiilor.

ARXITEKTŎ, s. m. (gr. ἀρχιτέκτων, șef; τέκτων, lucrător). Cel ce face planș edificțiilor; constructor; care știe arhitectura.

ARXITEKTŎRŎ, s. f. Artă de a construi după propozițiile și regulile determinate de caracter și destinația edificțiilor. Se numește *arx. Civilă* când are de scop construcții de edificii publice sau private. *Arx. Militară*, care se ocupă de construcțiile necesare la apărarea sau la atacul unui loc. *Arx. Navală*, care are de obiect construcția vaselor de război și de comerț, *Arx. Hidraulică*, artă de a conduce apă

ARXITEKTŎRALŎ—ъ, adj. De arhitectură.

ARXITRAVŎ, s. f. Grindă care se pune de-a-săupra saloanelor la edificii.

ARXIVŎ, s. f. (gr. ἀρχεῖον,). Xirtii vechi.

xîrtii importante; lokx unde se pîstrează aktele, dosierele unei administrații.

ARXIVARȘ, } s. m. Konservatorx arhivei,
ARXIVISTȘ, } cel ce administrează arhiva.

ARIANISMȘ, s. m. Nsme datx doktrini lxi Arie eresiarkxlx din al IV sekolx, kare nega konssubstancialitatea Tatxli mi Fiolxi.

ARIANȘ—Ъ. s. Cel ce profesează arianismxl.

ARIE, s. f. T. *Mus.* Kompozicie mxsikalex.

ARIMANȘ, s. m. zex la permi, prinçipiis rxlxi.

ARIMASHИ, s. m. pl. Oamenii fabxlomi kx xn okiș în frunte.

ARISTODEMOKPACИE, s. f. Gxvernș de aristokraci mi de nonorș.

ARISTOKPATICȘ—Ъ. Kare ÷ine de aristokracie.

ARISTOKPACИE, s. f. (gr. ἀριστος, cel mai bun, κρατος, putere), gxvernș politikș unde puterea sveranx e posedatx mi eksersatx de unș numxrx de persoane konsiderabile mi privilegiate; noblegie.

ARISTOKPATȘ, s. Partizanș al aristokraci.

ARITENOIDEA, s. f. T. *Fizio.* Kartilaginx kare face parte din Laringș.

ARITMETIKЪ, s. n. (gr. ἀριθμός, numxrx). Kartea kare konrinde realizacia kalkxlelor numerice.

ARIMOMANЦИE, s. f. Givire prin numere.

ARKADЪ, s. f. T. *arxii*. Дверствъ (deskizь-
ствъ) care însușiazъ în partea sa sьпе-
rioargъ зндъ аркѣ.

ARKANЪ, s. f. (lat. *arcanum*). Секретъ, Із-
кргъ таінікѣ. T. *med.* doctorie секретъ ши
шарлатанъ. T. *xim.* композигіе а кврїи for-
mare se цїне секретъ.

ARKTIKЪ—ъ, adj. De la Nord, de la Miazъ
noante, septentrionalъ.

ARKЪ, s. m. (lat. *arcus*). Армъ care аркнкъ
сѣгедїле; T. *Geom.* о parte din о чїркком-
ференцъ mai. мїкъ de кїтjзмъатеа; T. *arxi.*
boltъ, Інкортъствъ; *arc de triumph*, мон-
ментъ ridikatъ în onoarea квіа.

ARLEKIN, s. m. (Ital. il sač al lechino, lin-
гъѣ de talere, de la leccare, a linge). Пер-
сонагіѣ бѣфон кт хане пестрице în коме-
dia Italianъ. fig. омѣ фгъ консїстенцъ în
opiniile sale politice.

ARLEKINADЪ, s. f. Бѣфонїе de Arlekin.

ARMADILLЪ, s. f. (espan. *armadilla*). флотъ
мїкъ Іспанїолъ че се афла în Америка спге
а întinde comerçїа.

ARMATЪРЪ, s. f. Імпрезнаге de barre (mine)
ши de бхквдї de metal astfel în кїт сѣ леге
пѣгдїле знеї Ізкргї de зїдѣгіе, de dslgerie
de mekanїкъ, пѣгдїле знеї figrї etc. Toate
armele зндї soldatъ.

ARMILINŢ, s. f. BlanŢ foarte sŕnŕire ŕi albŕ
 ce vine din Laponia.

ARMILLARŢ, adj. *Sfera armillara* globŕ
 rotundŕ ŕi miŕkŕtorŕ avînd mai multe cer-
 kŕi asemŕnŕtoare kŕ cerkŕile Astronomice
 de pe Cerŕ.

ARMILLŢ, s. f. (lat. *armilla*), bruceletŢ, or-
 namentŕ de kanigelŕ dorikŕ.

ARMISTIŢIŢ, s. n. (lat. *arma*, arme; sistere,
 a opri). Închetare de lŕptŢ pentru kŕt-va timp
 între doŢ pŕrŕi inemice.

ARMONIE, s. f. Ţuirea mai multorŕ akkordŕri-
 sŕnetŕ plŕkŕtŕ, arta de a skrŕ akkordŕri ŕi
 ale lega între ele; bŕnŢ îucelegere.

ARMONIOSŢ, adj. Kare are armonie; po-
 trivitŕ bine.

ARMONIKŢ, adj. Kare prodŕce armonie;
 ce este fŕkŕtŕ dŕpe legile ŕi raportŕrile
 armoniei.

ARMONISA, v. a forma armonie; a konglŕsŕi.

ARMORII, s. f. pl. (lat. *armorium*). Semnele,
 armele ŕnei familii nobile, demnitŕrŕi date
 de sŕveranŕ

ARMŢŢ, s. f. Arme atŕrŕtoare ale korpŕ-
 lŕi s. e. kŕirassa, kaska, etc.

AROMATE, s. sŕbstanŕe ce daŕ mirosŕ.

AROMATIKŢ, adj. De natŕra aromatelorŕ
 ce dŢ mirosŕ.

AROMŢ, s. f. (gr. ἀρωμα, parfism), че продохче parfism, mirosŝ.

ARAGON, s. m. bŝtrin sgirŝitŝ, sksmn. †

ARIIŢ saŝ Arŝ, s. f. Instrumentŝ de mŝsi-
kŝ foarte antikŝ în formŝ trisngŝlarŝ kŝ
mai mŝlte koarde.

ARPEGIŢ, s. m. (ital. arpeggio, dela arpa,
arpŝ). Manierŝ de a lovi skkhesivŝ ŝi repede
toate notele xni akkodŝ, în lok de ale lo-
vi de odatŝ.

ARPENŢAGIŢ, s. m. (lat. arvum, kŝmpŝ; pen-
dere, a pŝuŝi). Mŝsrarea de pŝmintŝ în
arpenŝ ŝtiinda de a ridika planŝri.

ARPENT, s. m. mŝsrŝ che se întrebŝiinda
mai nainte pentŝ mŝsrŝtoarea lokŝrilor,
kare koprindea o sŝpŝfaŝ de 100 pŝjinŝ
(de kite 10 piŝiore) pŝtrate (5: are pa-
trate).

ARPENTORIŢ, s. m. mŝsrŝtorŝ de pŝmintŝ,
inginerŝ.

ARPON, s. m. ŝn fel de kŝrligŝ.

ARRANGEA, v. a regŝla, a pŝne toate lŝ-
krŝrile la lokŝ lor.

ARRANJAMENTŝ, s. m. starea lŝkrŝlŝi aran-
jatŝ, pŝŝ la lokŝ lŝi.

ARRESTA, v. a pŝie la ŝnkisoare, la oprealŝ.

ARRESTAŢIE, s. f. fanŝa pŝneri la ŝnkisoare,
pŝindere.

ARRITMŪ, s. m. фѣтъ нѣчѣ о мѣсѣтъ.

ARROGA, v. (lat. adrogare. a чеге) а'шѣ
attribuи ilegalичеште вре хн лѣтъ.

ARROGANЦЪ, s. f. semejie, trѣfie, mѣndrie, or-
golis despreѣzitorѣ шѣ insѣltѣtorѣ.

ARROGANTŪ—Ъ, adj. plin de arrogancѣ.

ARRONDI. v. a rѣtszi

ARSENALŪ, s. m. (lat. Арх., фѣtadellѣ). Локѣ
хнде се цѣне вв reservѣ totѣ felѣ de arme
шѣ мѣницѣ de rebel.

ARSENIATŪ, s. шѣ. adj. formatѣ de acid-ar-
senikѣ' kombinatѣ. кѣ arsenikѣ.

ARSENIKŪ, s. m. Т. хим. substancѣ meta-
likѣ foarte otrѣvѣitoare. сѣричѣкѣ, шогичѣoаѣкѣ

ARШЕѢ, s. m. лѣпатѣ de ferѣ кѣ kare грѣ-
dinari сапѣ пѣмѣнтѣ.

ARTABA, s. f. мѣсѣтъ Egiptianѣ.

ARTЪ, } s. f. (lat. ars). мештершѣгѣ: ап-
ARTѢ, } пѣкацѣя шѣицѣ кѣштѣгатѣ de omѣ

шѣ а пѣтери de kare dispѣне la realisacѣia
vре хнѣи лѣтъ; kollekѣjie de regѣli шѣ de
печенте pentрѣ a face чева. Artele frѣ-
moase sѣnt: *Elocuenѣa, Poesia, Zugravѣia,*

Sculptura, Arхitectura, Musica шѣ *Dancѣul.*

ARTEFICE, шѣ Artifice s. m. мештерѣ. f. ме-
serie вв шѣелѣчѣисне, viklenie.

ARTERIE, s. f. (gr. ἀρτ., асгѣ; τѣρειν, а кон-
serva). Т. Anat. vasele кѣри dѣк сѣнгеѣ de la

кoрд (инимъ) ѓн totъ kopнs; каналъ рѣспи-
раціи.

ARTERIALЪ — ѓ adj. че дине де Arterie.

ARTERIOЛЪ, s. f. arterie микъ.

ARTERIOLOGIE, s. f. трактаѓе despre ar-
terie.

ARTESIAN — ѓ, adj. кs артъ мештемсѓит, се
нсмеште *puțu Artesianu*, псудъ sfredelitъ,
Fontane artesiane, снтини дѓшитоаре skobite
де мѓнъ де омъ, саъ знъ семплъ псудъ а
карсія апъ vine дин о mare адинчѓме.

ARTIKУЛЪ, s. m. (lat. articulus diminuti. de
la artus, membrs) T. *Anat.* ѓнкеіатсръ де
oase; fig. fie кare parte а знеі legі, а знї
konтракт, а знеі ѓвоігї; diferite дисртаѓї
politice litterari штинѓifice etч; diverse поз-
тѓї че конрѓнде знъ жѣрналъ; ссмпъ де бан-
скрисъ ѓтр'ѣн memoriъ, ѓтр'о listъ, diffe-
rite felsri де мѣрѣгї че се афлѣ ѓтр'о прѣ-
вѣліе. T. *gram.* Artikolъ este о микъ зичере va-
riabilъ че се пѣне ѓн ѣрма sъbstantivelor шіа
adjektivelor калѓфикативе спре а le determina.

ARTIKУЛА, v. а прѣнхѓга ѓтр'ѣн кпѣдї
distingt litterile, silabele ші zicerile.

ARTIKУЛАТЕ, s. f. T. Zool. знъ дин чеде 4
mari тпѣгї дин кари се конпсне реѓнл
animalъ. (Cuvier)

ARTIKŪLAĶIE, s. f. înkeietşrş de oase; pronşnciş de ziceri.

ARTIKŪLATŌ-ş, adj. şi part. kş mai mşlte înkeietşri.

ARTIFIĶIALŌ-ş, adj. kare e fşkşţş kş mşe-
strie, kş artş, prodşktş al indşstrii.

ARTIFIĶIERŌ, s. m. şel şe face artifice.

ARTIFIĶIŌ, s. m. (lat. arte, facere a face kş artş)
indşstrie, mekanismş, ajştor; kompozicşie de
materii aprinzştoare; şnire de fokşri resul-
tate din aprinderea kşţşşimi de artifice,
prodşkindş şns spektakol plşkşţş.

ARTILERIE, s. f. (lat. ars, telorum, arta de
a asvirli bombe, gşlele). Material de resbelş
kare konşinde ţşşvile şi gşlele, bombele.

ARTIMON, s. m. şatartşl din dşşşţ, şel mai
mik al şnei korabiş-

ARTISAN, s. m. (lat. ars, artis, artş, indşs-
trie), meşters şel şe ekşerseazş o artş
mekanikş.

ARTISON, s. Înşektele, moliile kari rodş stor-
fele, şirtia, lemnele etc.

ARTIŞTIKŌ-ş, adj. şe are raportş kş artele
frşmoase.

ARTIŞTŌ-ş, s. şel şe are de profesie şna
din artele frşmoase; kare kşltivş artele; kare
are geniş, sentimentş, gşştş artelor.

ARTOKARPIŌ, s. m. (gr. şrtos, pişne, kşrtos,

fruktŭ). Днŭ fel de frukt din kare se face pŭine în snele пѣгдї.

ARTOFORŬ, s. f. vasŭ în kare se pŭine sŭnta pŭine.

ARTROIDEA, s. f. мѣшкаrea liberŭ în formŭ чѣркыларѣ а згор membri corporali.

ARNDŬ, } s. f. trestie, plantŭ. акватикŭ;

ARNDINŬ, } baston че servŭ de kal la kopii

ARSHIEKTORŬ, } s. m. gŭitorŭ la чеї vekї

ARSHICHE, } дѣпŭ мерзнтаele animalelorŭ adŭse spre jertfŭ.

ASARDA, v. a îndreznї, a riska a pŭne în пѣнеjdie.

ASARDOSŬ-ŭ, adj. îndrѣzneу, kare lesne'шї pŭne viaa în perikolŭ.

ASARDŬ, s. m. (ital. azardo), întŭmplare, so-artŭ. kas întŭmplŭtorŭ.

ASCENDENTORŬ-ŭ, adj. (lat. ascendere, а зрка). kare merge зrkŭndŭse. T. *Jurisp.*

Linie ascendente, serie de пѣringi skoboritori în linie dreaptŭ.

ASCENSŬ s. f. esersiцŭ de spiriŭŭ, meditaцie

ASCENDENT, adj. kare se sŭe; de la kare se koborŭŭ.

ASCENSIE, s. f. lŭkrarea de a зрка, de a ridika, de a пѣлца. T. *Teolo.* Пѣлцarea мѣrakŭloasŭ alŭї Iisŭs Xristos; Sѣrbŭtoarea пѣлцѣrii la 40 zile дѣпŭ Пашti.

ASCHENSIONALŬ-Ъ. adj. ssitorŭ, згкѣтор, ин-
пѣлѣтор.

ASCHETIK Ŭ-Ъ. adj пѣсникŭ, че аге рапортŭ
кѣ esercises spiritalŭ,

ASCHETŬ, s. m. пѣсникŭ, кѣлѣгѣгŭ, каре се
дѣ кѣ total la viaѣа spiritalŭ.

ASCIENI. s. m. pl. (gr. α. фѣгѣ; σκία, змбгѣ),
T. Geog. lokѣitori de не екѣаторŭ. ал кѣ-
тор копп нѣ фаче змбгѣ.

ASFALTŬ, s. m. (gr. ασφαλτος, пѣкѣгѣ, ка-
тран). пѣкѣгѣ groasѣ че се гѣsehte d'asѣ-
га зног lakѣri mai кѣ seamѣ не marea
moartѣ in Palestina; smoalѣ.

ASFIKSIE. s. f. lewinѣ la каре нѣ mai bate
vina шѣ гѣssflarea este onritѣ.

ASFIKSIA. v. a mѣri prin innekare кѣ gaze
nerespirabilŭ ал кѣrbѣnilor.

ASILŬ, s. n. (gr. α. фѣгѣ σύλη, прадѣ). lok de
refѣgiѣ, кѣpage a debitorilorŭ, kriminalilorŭ;
Fig. lokѣинѣгѣ, аѣstorŭ, protekѣjie.

ASIMTOTЪ, s. f. T. geom. linie дрепѣ каре
or кѣt de preлѣgitѣ се апропие de o altѣ
linie стрѣмбѣ фѣгѣ сѣ o поатѣ тѣia,

ASINDETON, s. m. T. Ret. skoaterea конѣк-
ѣuilor конѣlative din o frasѣ, snre a da dis-
кѣrsѣлѣi mai mѣltѣ rapiditate шѣ energie.

ASINŬ, s. m. Мѣгар, animal mamiferѣ patrѣ

nedž din genș kailor. fig. spirit stănid
grosș ignorantș.

ASKARIDE. s. f. pl. vezi Akaride.

ASKLEPIADE, adj. m. s. Versări vekî kom-
păse de șn spondeș, de doș kogiambe mî
de șn iambș. (vezi...)

ASMATE, s. f. pl. ode, kînteye.—

ASPEKTȘ, s. m. (lat. aspicere, a arșka okî
asșpra kșiva). vederea, privirea, (de o per-
soanș saș lăkrș); kîpș kș kare se înșșșșșșșș-
zș; formș esteriourș.

ASPIRA, (lat. ad. kștre: spirare, a sșffla),
a atrage în o kavitate șn flșid oare kare; a
tinde, a dori. a voi kș ardoare șeva, T. gram.
artikșlagie gșșșșșșșș.

ASPIRANTȘ-ș, adj. kare aspișș, tinde, dorș-
ște șeva kș vioișșșș.

ASPIRAȘIE, s. f. lăkrarea de a aspiș; fig,
mișșkarea sșffletșlș kștre Dșșșșșșșș.

ASSALTA, v. așșșșș. a ataka, a da așșșșș.

ASSALTATORȘ, s. m. kare așșșșșșșș, dș
așșșșș.

ASSALTȘ, s. m. (lat. assaltus). Așșșșșșșș, a-
takș, izbire grabnișș mî kș pștere.

ASSASSINA, v. aomori, a șșide pe șineva din
prekșșșșșșș.

ASSASSINATȘ, s. adj. șșșș, omoritșș din pre-
kșșșșșșș.

ASSASSINŎ, s. m. mi adj. ѕчиґамŏ, ѕomorito-
рз кз прексgetare.

ASSEKŎRA, v. (lat. assecurare), a пзне la
lok feritŏ; a inkrediga ne чинева; a ingri
ѕpre a нз avea lipsъ de чева; a garanta
пентрз desпзгзbire.

ASSEKŎЦIE, s. f. dobŏndirea ѕnzi venitŏ ne
viaгъ.

† **ASSEMBLAGIŎ**, mi Assamblagiŏ, s. m. ѕnire,
impresnare, adѕnare de mai мзlte перѕoane,
ѕаз lѕkrѕri.

ASSEMBLA, mi Assambla, v. a adѕna, a ѕni.

ASSENTIMENTŎ s. m. мзлцъмire, пriimire.

† **ASSERЦIE**, s. f. (lat. asserere, a inѕeri).
Пропозицie че се inainteазъ ка аdevнратъ,
affirmacie.

ASSERVI, v. A robi, a ѕзпзне ne чинева ка
ne ѕn robŏ.

ASSERVISSANTŎ-ъ, adj. robitorŏ.

ASSESSORŎ, s. m. (lat. assessor, de la: ad,
apropae; sedere, a se ашеза). ѕѕnleantŏ,
ajѕtorŏ la o једекѕtorie, чel че inplieѕhte
lipsa vre ѕnѕia din membri.

ASSIDŎITATE, s. f. ѕтзѕingа ѕnei перѕoane
lingъ alta ѕpre a 'i face ѕerviчiŏ.

ASSIDŎ-ъ adj. ѕтзѕitorŏ, ѕiгѕitorŏ, кз gri-
je, екѕактŏ; iѕte.

ASSIGNABILŎ-Ь, adj. care poate fi assignatŭ
xotŕitŭ, dedeterminatŭ кэ precisie.

ASSIGNA, v. (lat. assignare, a attribui, a xotŕ-
ri veniti) a xotŕi хн фондŭ, хн venitŭ deter-
minatŭ pentŕu plŕtirea хnei datorii, хнхi venitŭ;
a. фикса, a xotŕi, a да; a soroci, a кема
— imaintea jодекъци.

ASSIGNAЦIE, s. f. Акциunea de a xotŕi
хн фонд, хн venit pentŕu plŕtirea хnei da-
torii, хнхi venitŭ.

ASSIGŎRA, vezŭ Assekŕa.

ASSIMILA. v. (lat. ad, la; similis, asemenea).
a face asemenea, a assemŕna, a potŕivi; a
face lŕkrarea prin care korni vеуџitori skim-
bŭ вn propria lor sŕbstanцџ molekŕlele
(perŕchelele) absorbite.

ASSIMILAЦIE. s. f, Акциunea prin care se
aratŭ doŭ lŕkrŕi asemenea, ka de o po-
trivŭ, asemenea; T. Fisiol. Aktŭ prin care
хнi korni vеуџitori dŕite че аџ absorbitŭ
oare kari molekŕle streine le skimbŭ вn
propria lor sŕbstanцџ.

ASSIOMŎ шi Aksiomŭ, s. f. аdevŕgŭ вnve-
deratŭ prin el вnsŕшi. Propoziciџ generalŭ
пriimitŭ шi stabilitŭ вn o шtiвнџ.

ASSISTA, v. (lat. ad, aproape; sistere, a se
цine), a fi; a sta de factŭ la vre хн lŕkrŕ;
a da аjŕtorŭ.

ASSISTENT шi Assistantǎ-ъ adj. шi s. kare este, se aflъ faцъ la ceva. Ajstorǎ xnei persoane ekleziastice în ȳeremoniele sînte.

ASSISTENЦЪ, s. f, Пресенцъ, aflare de faцъ; ajstorǎ.

ASSOЦIA, } v. (lat. socius, соуǎ). a lxa pe
ASSOЦIA, } чineva de kollegiǎ, de tovarǎ-
 miǎ, de kompanion {într'o dignitate, într'o
 slǎjbъ, într'o întreprindere etç. fig. a face
 se ia parte; a xni, a împrexna,

ASSOЦIAЦIE, } s. f. xnire de mai mǎlte per-
ASSOЦIAЦIE, } soane într'xni întersǎ, într'xni
 skopǎ komǎnǎ; întovǎrǎxire, însouire.

ASSOЦIATǎ, } s. m. membrǎ xnei assoçi-
ASSOЦIATǎ. } aцii, kompanion, tovarǎxǎ-

ASSONANЦЪ, s. f. T. *gram.* potrivire imper-
 fektъ de sǎnete în terminagia zicerilorǎ.

ASSONANTǎ-ъ adj. kare prodǎce assonanцъ.

ASSORTA, v. a potrivi. |

ASSORTIMENTǎ, **ъ** s. m. potrivire de mai mǎlte
 lǎkrǎgi kari aǎ oare kare raportǎ (assem-
 nare) între elle; adǎnare de lǎkrǎgi kari
 se potrivexǎ; T. *Comm.* Parte, kantitate
 de mǎrfǎgi de aчel'aши genǎ, dar de kalitǎci
 шi de прецǎ differitǎ. T. *Tipografic.* Rezni-
 re de tot че konstitǎxe xni kopǎ de karǎk-
 tere, *in liberie* kǎrci de assortimentǎ sînt

achele pe cari le câmpurile din altă parte
ne edate de dînsa.

ASTARȘ, s. m. câmpurile ce se paze în do-
szi unei xaine.

ASTENIE, s. f. lipsă de putere, nepăsare,
slăbiciune mare în mîșki.

ASTEREOMETRȘ, s. n. Instrumentș care
se calculează răsăritș și apăsș soarelș.

ASTERISKȘ, s. m. semniș în formă de ste-
lăș (*) care arată o trimitere.

ASTERISMȘ, s. n. Konstellație, rezăire, gră-
pă de mai multe stelle,

ASTMATIKȘ-ș, adj. care are astmș.

ASTMȘ, s. n. (lat. asthma), stenoz, rășf,
greutate de respirație.

ASTRAGĂLȘ, s. m. T. *Anat.* numele unșia
din oasele piciorșli T. *Arxii.* Чибăкș,
brîș care încunjăș partea de sus a unei
koloane T. *Anat.* arșikșl glesnei, (înkei-
etșri T. *Bot.* o plantă.

ASTRALȘ, adj. stelarș ce se găvine la stele.

ASTRȘ, s. f. vezi astrș.

ASTREA, s. f. zeia dreptăți. T. *Zool.* По-
линер петросș. șn fel de karakatișă care ste-
le pe dînsa.

ASTROLAB, s. m. Instrumentș care măsăra
înălțimea stelelorș, și care se cunoaște
latitșdinea unde țineva se află.

ASTROLOGIE, s. f. (lat. astrologia), **πυτι-
ινγα χιμερικ** (zadarnikъ, fьrъ niчi зп te-
meiщ) de a ксноамте viitorъ дъне stele.

ASTROLOGÏ, s. m. ачелла каре се окъпъ
къ astrologia.

ASTROMANÏIE, s. f. giçirea дъпъ stelle.

ASTRONOMIE, s. f. (gr. αστρον, stea νόμος,
lege) **πτιινγα мишкъги ми а posiçii stel-
lorъ.**

ASTRONOMIKÏ-ъ. adj. de astronomie.

ASTRONOMÏ, s. m. чel че ксноамте as-
tronomia.

ASTROSKOΠÏ. s. m. instrumentъ pentрa a
observa ми а регъси stellele lesne.

ASTRÏ-ъ, s. (lat. astrum), stea.

ASTÏÏIE, s. f. (lat. astutia), **vikлешъгъ. în-
melъtoçie каре vatъмъ.**

ASTÏÏIOSÏ-oasъ, adj. каре are astъçie; къ
astъçie,

ATANASIE, s. f. immortalitate, nemърire.

ATASIE, s. f. totъ felъ de nereçulare în кър-
съл boalelorъ.

ATARAKSIE, s. f. T. *Filos.* odixнъ; liniште
а сsffletълъ,

ATARE, adv. asfelъ, assemenea.

ATAVÏ, s. m. (lat. ad, avus). **стъбъищ, стръ-
момищ.**

- ATELIE, { s. n. sala în care lăcrează
ATELIERŢ, { maisteri; lăcrătorie.
- ATELANŢ, s. f. şn fel de farse, piese mici
de teatru, măkalitşri la Romani
- ATENEŢ, s. m. Templu Minervei, şnde a-
tori denşneaş şvragele lor, ş fig. lokş şnde
se readşnax aştori şi poeci; kolegiş, stabi-
limentş literalş saş ştiinşifikş.
- ATEŞ, { s. şi adj. (lat. ateus), care nş
ATEISTŢ, { krede în Dşmnezeş.
- ATEISMŢ, s. m. Doktrina ateilorş.
- ATLETŢ, s. m. (lat. āthleta), lăptştorş în jo-
kşrile grece; fig. omş şeapşn, kş nştere.
- ATLANTŢ, s. f. T. *Arx*, şn felş de koloanş
şm figşrş de om care şprijiş şeva la o
zidşrie; kariatidş.
- ATLAS, s. n. mai mşlte xarte geografice, ta-
bloşri legate la şn lok, T. *Anat*, prima în-
keietşrş a gîţşli.
- ATMOSFERŢ. s. f. (lat. atmosphaera). aerş
care înkojşrş şşmîntş.
- ATMOSFERIKŢ, adj. şe şine de atmosferş.
- ATOMŢ, s. n. (lat. atomus) şrtişikş forte
mikş dînr'sn korşş.
- ATONIE s. f. T. *Med.* slşbicişne de organe
- ATRAMENTŢ, s. f. (lat. atramentum), şer-
nealş.
- ATRAMENTARŢ, s. f. kşlimşri.

ATROЧЕ, adj. (lat. atrox), violentǎ, крѣнт, grozavǎ, barbar, fieros nemilostivǎ.

ATROЧИТАТЕ, s. f. крѣзime mare, feroci-tare, barbarie,

ATPOFIE, s. f. T. Med. slǎlire mare.

ATTAKA; v. a lovi, a izbi, a atinge, a in sǎlta, a provoка,

ATTAКѢ, s. n. izbire, lovire, inчепѣt. de lǎpte.

ATTAИA, v. a агѣца; a anronia ne чineva lingǎ sine pentrǎ servichǎ saǎ vre o fǎнк-цie.

ATTELA, v. a inчѣma la o tresѣгѣ kai, a inѣкka la ѣn карѣ boi.

ATTELAGIѢ, s. n. kai inчѣmaцi, boi inѣ-гaцi; la o tresѣгѣ, la ѣn карѣ.

ATTENTA, v. a fache ѣn atentatǎ, o inчep-kare kriminalǎ.

ATTENTATǎ, s. n. кѣgetare, inчepkare kri-minalǎ mi kontra legilorǎ indreznitǎ asѣn-га кѣiva inѣmi fanta fѣгѣ de lege.

ATTENЦIE, s. f. бѣгare de seamǎ; lǎare a-minte; grije oficiosǎ,

ATTENTIVǎ, adj. бѣгѣtor de seamǎ; kare are o mare atengie.

ATTESTA, v. (lat. atestari), a мѣртѣrisi; a inkredinga; {a dovedi ѣn че prin graiǎ saǎ prin skrisǎ,

ATTESTAȚIE, s. f. încredințare, certificat, dovadă, orală (prin grai) sau prin scris.

ATTESTATŢ, s. n. Testimoniu, dovadă, mărturie scrisă.

ATTIČISMŢ, s. n. delicateţ în vorbire, gâstă ca al ateniilor veki.

ATTIČISTŢ, s. m. Scriitoră care a imitată în stilă pe cei veki.

ATTIKŢ, adj. care are raportă kă maniera mi kă gâstă ateniilor veki, s. T. *Атх*. Partea de sss a şnsi dedifičis.

ATTITŢDŢ, { s. f. dînera trânsăi, po-
ATTITŢDINŢ, { sičia, manierea, kîşlă kă
 care'şni dîne čineva kornşl.

ATTRAGE, v. (lat. attrahere) a trage la sine; a îndatora.

ATTRAKTIVŢ, adj. atrăgătoră, care a trage

ATTRAKȚIE, s. f. (lat. attractio), Акціонеa atrageri materia care atrage kornşi pâmîntuşi mi čeremti.

ATTRIBŢI, v. (lat. attribuere) a însuşi a raporta čeva kăiva, a alăţra oare kari drepţri.

ATTRIBŢIVŢ, abj. care atribue; T. *Gram* care arată o akціоне (lskrare).

ATTRIBŢŢ, s. n. (lat. attributio), însuşi-re; че este partikulară la; че slşjaste a karakterisa.

ATTRIBUȚIE, s. f. partea administrației însemnată unei funcții publice, mi prin zmare persoanelor cari sînt însărcinate a o eksersa; dare de un privilegî, prerogativă.

AȘDACIE, s. f. (lat. audacia), kștezanță mare; obrăznicie, spre bine în semnează îndrăzneală.

AȘDACIE, { adj. (lat. audax), kștez
AȘDACIOSȘ, { torș, obrăznikș; (spre bine
 îndrăzneș.

— **AȘDIENȚȘ**-ș, adj. (lat. audiens), așditorș, așzitorș, care askăltă askăltătrș.

AȘDIENȚȘ, s. f. (lat. audientia), askăltarea, ce se dă avelsîa ce vorbeshte; askăltare timpș ce dă un șuperiorș și inferiorș, spre ai afla cererea lokș unde se dă așdienș.

AȘDITIVȘ, adj. ce vine de organșl așzăksî de zreke.

AȘDITORȘ, s. m. (lat. auditor), așzitor, cel ce askăltă; cel ce vine la șkoală și ka șkolăz regșlatș și nșmaî askăltă la lekșșile Profesorsksî fig. praktikatorș.

AȘDIȘIE, s. f. (lat. audire, a așzi), așzire, askăltare.

AȘGMENTA, v. a adșoga, a meri, a krește.

AȘGMENTAȚIE, s. f. (lat. *augmentatio*). креш-
тере. аѡгогіре.

AȘGMENTȘ, s. n. (lat. *augmentum*), T. *Ju-
rist.* partea че ia femea din averea бѣрба-
тѣлси сѣс дѣне моарте; T. *Gram.* аѡгогarea
че се face la ѡнчепѣтѣ кѡси timp' de verbș.
(mai кѣ seamѣ ѡn limba Еленѣ шисanskritѣ).

AȘGȘRA, v. (lat. *augurari*), a Devina, a пре-
зиче. а преведеа.

AȘGȘRALȘ, adj. че цине да Аșгșгѣ.

AȘGȘRЪ, mi **AȘGȘRȘ**, s. n. (lat. *augurium*)
Devinație. prezichere, gicire дѣпѣ кѡntarea
saș sborșl naserilorș,

AȘGȘSTȘ, s. (lat. *augustus*) avșgst, a onta
lșnѣ; adj: Titlș de ѡппѣгѣіе; mare, mai-
estosș.

AȘRIRE, v. a polei, a sșfla кѣ аșгș.

AȘRATȘRЪ, s. f. полѣитѣгѣ.

AȘREOLЪ, s. f. черкѣл poleitș saș zșgrѣvitș
ѡппрејѣгѣ капетелогѣ svinѣilorș sngre a se de-
osebi,

AȘRIGЪ, s. m. (lat. *auriga*), vizitiș. mѡnѣtorș
de kai,

AȘRIFERȘ-ѣ, adj kare prodșche, kare кѣпгін-
de аșгș.

AȘRIFIȚE, s. m. (lat. *aurifex*), Аșrарș, kare
lșkreazѣ аșгș.

AURIFIՇԻՆԷ, s. f. (lat. aurificina), *Ateliery*,
 քրծնելիա արարելի, argintարելի.

AՏՐԻՖԻԿՃ, abj. կառե Բառե արճ.

AՏՐԻՓՈՆԻՆԷ, s. f. (lat. aurifondina), *Մինք*
 de արճ.

AՏՐԻԿՃԼԷ, s. f. (lat. auricula). *T. fisiol'* ջնա
 ըն desքրցիտրիլե կորճելի (inimi).

AՏՐԻՓԻԳՄԵՆՏՃ, s. n. (lat. auripigmentum);
 ջն Բել de vonsea Գալենք, կոմքսք de ar-
 սենիկ, քիճուսք ինի alte materii.

AՏՐՈՆԷ, s. f. o planty mirositoare կա Լեմիա.

AՏՐՈՐԷ, s. f. (lat. aurora), *zorii* շիլեի,
 կրքսկելա, Լեմինա ըմնեյեի; *Aurora bore-*
ale. ջն Բել de Լեմինք Չե se aratք noantea
 ջնե օրի նե Չերճ սնրե ողը; ինչեքտել ջնօր
 Լեկրցիի-

AՏՏԻՓԻՇ, s. n. (lat. auspicium), *Աջքրք*, Գի-
 Չիռե ընրե նասերի, նրեվետրե; նրոտեյիլե, սնրիլն.

AՏՏԻԼԻԱՐՃ, ինի **AՃՏԻԼԻԱՐՃ**, adj. (lat.
 auxiliaris), *Aյտրտօր*, կառե այտք. *T. gram.*
 կառե սերնք (սլեյետե) ա Բորմա տիմնի կոմ-
 նի լա Վերբե.

AՏՏԵՐԻՏԱՏԷ, s. f. (lat. austeritas), *severita-*
 tate, ասնրիմե, ստրքնիճիլե.

AՏՏԵՐՃ-Է, adj. sever. ասնրք, ստրքնիկճ; ս.
 (lat. auster, արտրք) Վինտ de la միաշք շի.

AՏՏՐԱԼՃ-Է, adj. (lat. australis), *meridio-*
 nalճ, de միաշք շի, de սճժ.

AȘTENTIÇITATE, s. f. kalitatea lăkrăși **Aș-**
tentik.

AȘTENTIKȘ, adj, kare are aștoritatea și
formele țește de legi; al kăși adevăș nă
se poate țgăși; kare nă se poate kontesta.

AȘTOÇEFALȘ, s. m. Episkopș Grekș kare
nă era șeș la Patriarșă

AȘTODAFE, s. m. pănerea în lăkrare a țe-
țirii Inkisișilor.

AȘTOGRAFIE, s. f. kănoștința kășșilor aș-
tografie; arta șnei litografii prin kare șko-
ate kopii dăpe o skiere în mai măte ek-
semplare.

AȘTOGRAFȘ, s și adj. (gr. αὐτός, el în-
șși γράφειν, a skrie). kare este skris kă în-
șși mina așorăși.

AȘTOXTONI, s. și adj. ței din ții lokșitoriș
ai șnei țșri,

AȘTOKRATIKȘ, adj. țe ține de Aștokrașie.

AȘTOKRATORȘ, { s. m. (gr αὐτοκράτωρ
AȘTOKRATȘ, { șșveranș absolșț, a kă-
rșia pătere nă atirș de niminea. Titlș în-
păratăși Rșșii (czar).

AȘTOKRAȘIE, s. f. Monarșie absolșț, gș-
vernemintș absolșt, neatirnatș.

AȘTOMATIKȘ, adj. Mișkare fșș voindș,
mișkare mașinalș.

AՏՏՈՄԱՏՃ, s. m. Մաշինք կարգ րըրթ, սինտ օ ստար անիմատք ինի կարգ ԵԿՏԵԿԱՏԻ օարգ կարի միշկէրի.

AՏՏՈՄՆԱԼՃ. adj. (lat. automnalis). Կոմնատիկճ, ճե տօմնք

AՏՏՈՆՈՄԻԵ, s. f. (gr. αὐτὸς. սինգլըրճ; γερμο, օ գլբերնա). Սրիվիլեգիս ճե օ սե գլբերնա կք սրոպրիլե սալլե լեգի, ինճեպենճք, լիբերտա.

AՏՏՈՆՈՄԻԿՃ, adj. շե սե ատինգե ճե Ատտոնոմի.

AՏՏՈՆՈՄՃ, adj. կարգ սե գլբերնեազք սրին սրոպրիլե սալլե լեգի; ինճեպենճք, լիբերճ.

AՏՏՈՍԻԵ, s. f. Լէրգարա ճե օ վեճեա կք սրոպրիլի սնի օկի. Վեճենիլե կրգատք օ միստերլօրճ (տալնելօր); ճեվինալլի; Կ. Մեճ. ԵԿՏԱՄԵՆՃԼ ըրլլիլօր ճնճի կաճաւրճ.

AՏՏՈՐԻՏԱ, v. օ ճա վօ, ըստեր, ճրենճք ճե օ փաչե ճն Լէրրճ.

AՏՏՈՐԻՏԱՊԻԵ, s. f. Ակլլիսնեա սրին կարգ սե ճք ըստեր, վօ, ճրենճք ճե օ փաչե շեվա.

AՏՏՈՐԻՏԱՏՃ - Կ. s. ինի adj. ինստերնիլիտճ, ըրմիսճ.

† **AՏՏՈՐԻՏԱԵ**. ինի **AՃԿՏՈՐԻՏԱԵ**, s. f. (lat. auctoritas), ճրենճք լեգիտիմճ ճե օ ըօրլլիլի; գլբերնիմիտճ, ըստերա գլբերնլլիլի; փիգ. կրեճիտ, կոնսիճերալլի.

† **AՏՏՈՐՃ**, ինի **AՃԿՏՈՐՃ**, s. m. (lat. auctor), շեճ շե Ե ինտիլեա կառք օ ճնճի Լէրրճ; Ինվենտատօրճ; սկրիտօրճ, կարգ օ սկրիսճ շեվա.

AVA, шиAVЪ, s. m. (lat. avus), moshъ tatъ.

AVANBRAIUȘ, s. n, T. *Anat.* Partea miini de la kot pînz la înkeietzra palmei.

AVANGARDЪ, s. f. desprъgirea întîi a trъnelorъ kare merge înainte.

AVANSA, v. a merge mai înkolo, a face progresъ, a înainta.

AVANȘENЪ, s. f. Partea teatralsi între orxestrъ ши dekorzi. fig. întîmplъrile че se kredъ netrekte înaintea fantei че se trateazъ în o bskatz teatralъ.

AVANTAGIA, v. a da avantagiș znșia mai mult de kît altșia.

AVANTAGIOSЪ-Ъ adj. Folositorъ, kare prodъche folos, kîntigъ.

AVANTAGIȘ, s. n. Profitș, folosș, kîntigș; izbîndъ; T. *Jurisp.* danie, darș, чеa че dъ înainte zn jskъtorъ bxnș în oare kare parte de jok altșia mai slabș ka sъ se șrmeze partida bine.

AVARIȘIE, s. f. (lat. avaritia). skъmpenie, sgîrçenie, izbire mare de bani.

AVARȘ-Ъ, s. adj. (lat. avarus), skъmpș, sgîrçitș, izbitorș peste mîșșrъ de bani.

AVENEMINTȘ, s. m. șșire, șrkare, înъlgare pe tronș; vremea în kare a venitș ши în kare va veni Ișșș Xristos.

- AVENTURA**, v. a se lăsa în voia întâmplării
a pune în risă, în primejdie.
- AVENTURĂ**, s. f. întâmplare, neașteptare.
- AVENTURIER**, s. m. care caută întreprin-
deri vane, asardoase, care întreprinde fapte
îndrăznețe ca rezimind să tragă oare ca-
ri foloase.
- AVENTURIN**, s. f. Peatră cenușie săă gal-
benă, cu nuanțe strălucitoare.
- AVENTURIOS**, adj. care primejdăște:
care se apucă lesne de vre un lucru.
- AVER**, s. f. averă, bogăție.
- AVERSIE**, s. f. ură, urăciune.
- AVERTIN**, adj. atăgătit, capăt.
- AVERTISMENT**, mi **AVRTISSEMENT**, s.
n. Avis, înștiințare, vestire; Предупреждение, пре-
къвintare ce se pune la începutul unei cărți.
- AVIDITATE**, s. f. (lat. aviditas). lăcomie,
dorință mare, nesăție, poftă nemoderată
- AVID**, adj. (lat. avidus), lăcom, setos, poftitor.
- AVISAT**, adj. înțelent, băgător de sea-
mă, cămintă.
- AVISO**, s. m. un fel de corabie mică de res-
belă care dăce scrisoră.
- AVIS**, s. m. (lat. avis), Păgere kibzire;
aviz; înștiințare-

ADVOKATŤ, s. m (lat. ad, la; vocatus. кематѣ), vekilŝ, чel че апарѣ не чинева ла jsdekatz, чel че vorbeshte pentrѣ чинева.

AVORTA, v. a nauste înainte de timpŝ.

AVORTIVŤ, } s. m. (lat. abortivus), omŝ
AVORTONŤ, } mik mi fѣkst srit. (vez abortiv)-

AZIMŤTŤ, s. m. T. (arab, al sept. drŝmsl drentŝ) *Astr.* Ťngisl koprinŝ intre meridianl ŝnŝi lok mi ŝn oare kare чerкѣ verikalŝ. *Azimat Magnetic.* arкsl orizontslsl. koprinŝ intre meridianl lokslsl mi meridianl magnetikŝ; kare mѣsoarѣ deklinajia акslsl magnetatŝ.

AZOTATŤ, adj. sѣbstanjele karl koprind azot.

AZOTŤ, s. n. (gr. ѧ, fѣrѣ: ζωη viagrѣ). T. xim, ŝn kopnѣ simuilz gazosŝ elastikŝ, inkolorŝ. fѣrѣ miroŝŝ, mi kare intrѣ la komposi-
gia aierxlsl, nѣe niчl acid, niчl alkalinŝ. ne-
trebŝinчiosŝ resŝflrл mi kombxstlŝ (arderi).

AZŤRŤ, s. m. (arab. lazr. albastrѣ чerxlsl),
albastrѣ ka чerxl limpede.

1050 + 58 =

1108

B.

BALAIȘ, s. m. ozeitate la sirieni mi la Feriçieni.

BABELȘ, s. m. fig. amestekãtãrã de pãrãri mi de vorbe. — Tãrnã lãi Babels endã saș amestekãtã limbile.

BABORDȘ, s. m. T. *Mar.* partea stîngã a unei korãbii.

BADINAGIȘ, s. m. glãmã. totș ce nã se vorbestã într'un kin mãi seriosș, mãi asprã.

BAGAGIȘ, s. n. (vult. bag. sakș), kalabalikș, toate lãkrãrile ce se aflã într'o kavã de familie, lãkrãrile pe karã le ia cineva în kãlãtorie.

BAGATELLIȘ, s. n. lãkrã de pãgîn pãgũș mi pãgînș trebsmçiosș.

BAILLIONAGIȘ, s. n. Tribunalș komussș din jãdekãtori karã jãdeka în numele lãi Bailif sas impãrãrã ks dingsl proçesele lokãitori-lorș din korãrinsl sãș.

BAILLIFȘ, s. m. dregãtorș ostãmeskș, în numele kãrsia se da drentate snor prigoniři mi karã aveã drentsl de a komanda nobilimea în timã de bã. ac.

BAIONETȘ, s. f. sn fel de kãpitș sas suãargã karã se nãue în virãl nãșçi.

BAIOKA, s. f. (ital. bajocco) зп fel de monetă (bană) care predecepeşte чинчи parale.

BAKALADREATŢ. s. m. (bacca, mьrgьritară; laurus, laură): чel din тiiă gradă че se ia într'о fakultate pentră a ajunge la doktorat.

BAKANALŢ. s. m. (lat. Bacchus), Larmă mare; sgomotă provenită din beşie.

BAKANALE, s. f. pl. infъdinarea zăxi dană de Bakante mi satire, adică unde se adăna tinerimea în pelea goală mi jăka, în zioa sьrbьtori lăi Bakъs în vekime.

BAKANTŢ, s. f. femeie care дinea sьrbьtoarea bakanaleloră, preoteasa lăi Bakъs Femeie fьrioasă, fьră răşine, beşivă.

BAKŢS, s. m. T. Mit. zex vinălii.

BAKTREOLŢ, s. f. O fьşie mikă dintr'о foigră de aşră.

BALADINŢ. s. m. Duă karagiosă zăxi mьkalit, mai kь seamă kînd jokă într'о parte a Teatră-lăi; iar în societate însemn. zăxi omă care, prin lăkrarea, sea mьkalită face pe ori чine sь rîză

BALAMELŢ. s. f. Duă fel de korabie mikă neapolitană nămai k'zăxi katartă mi kь pînză.

BALANŢA, v. A se дине în eksilibră (kьmpьbь), a se kьmpьbi, a se legьna. a nă kьdea niči întrо parte niči întralta.

BALANŢIERŢ, s. m. O bьkată de metală saă limba чeasornikălii, care, prin kьmpьte-

1) în locu sьse eilălii omă, 15 omă, sьse eilălii omă.

nîrea, legîndrea sa, mişkь чеasornîkîlî;
adj. ачелла каре фаче баланге ши грехъдî
саӗ dramgrî.

BALANŢЪ, s. f. (lat. bilanx; de la bis de
doz ori; lanx, talerş). Instrumentş каре
servъ а греудî grexîdîle; fig. а пъне în
balanџ, а кьмпъга, а ексамîна компарîндă.

BALBUTA, { b. (lat. balbutire), а pronуца
BALBUCIA, { (а vorbi) înrъnş kîpş imper-
fektş; а гîngъnî; а pronуца anevoe kî-
teva litere; а се înkъrka la vorbъ.

BALENЪ, s. f. Dnş fel de пеште, d'о mърime
foarte mare че се пъмеште ши kîtş, din grъ-
simea къrzia се фаче lsmînrî.

BALENIERЪ, s. f. корабîе екîпатъ pentръ
пекъirea baleneî.

BALISЪ, s. f. Dnş felş de semnş че се пъне
la intrarea în portъrî, а аръта lokъrile чelle
maî primejdioase коръbicilor,

BALISTЪ, s. f. (lat. balista), Mashîнъ de
гъsboîş întrebъingdatъ la чеî vekî; ачeasta
era în formъ de праште, къ каре се арънка
nietre, съгедî, фъkliî aprînse ши alte ma-
terîi арътоаре.

BALISTIRA, s. f. T. Mecan. Арта de а мъ-
сгга differitele черкъrî че фаче bombele
(gislole) la арънкarea lorş.

BALLADЪ, s. f. (lat. ballare. а dancа) Dnş

felș de nqemț mikț narativț bazatț pe un factș istorikș.

BALLETȘ, s. m. Danșș figuratș eksekstatș de mai multe persoane pe un Teatrș.

BALLONȘ, s. n. Въшиктș zmplstș kș gasș kare se nșmeste un aerostatș, adiktș o bșșiktș plinș kș gazș, kare e mai zșorș de kitș aerș, un kș kare se poate zrka čineva la o înșlgime mai multș saș mai pșdinș mare. înnotîndș în aerș.

BALLOTȘ, un **BALLЪ**, Paketș saș teankș mare de mobile saș mșrfșrși, kșrși etç. în vșlitș în pînzș un legatș pentrș a fi transportatș în altș parte.

BALLOTA, v. Afi agitatș, a klștina; a face ballotagis.

BALLOTAЦIE, } s. f. Arșnkare de sorși la
BALLOTAGIȘ, } o alegere. +

BALSAMINЪ, s. f. T. Bot. Unș felș de plantș ce se seamăunș în grădinî pentrș florea sa cea frșmoasș.

BALSAMIKȘ, adj. Unș ce kare are o proprietate, o însșmire, o calitate ka ațeia a balsamșlși, se zice un kș unș aerș e balsamikș kîndș ese din mșlgimea plantetorș îmbalsamitoare.

BALSAMIERȘ, s. m. t. Rot. ^{x/}Помșlș saș kômachlș din kare kșrge balsamșlș.

x EsA.

BALSAMŬ, s. n. (lat. balsamum), o substan-
 ցъ saŭ o materiă resinuoasă mi mirositoare
 kare ese din niște plante saŭ arbori mi-
 rositori.

BALŬSTRADŬ, s. f. Împreznarea mai ml-
 torŭ balŬstre saŭ vergele slăjindŭ de po-
 doabă de a înkide saŭ a sprijini ceva, —,
 пармаклікŭ,

BALŬSTRŬ, s. f. (gr. Βαλυστριον frsktŭ de
 grenadirŭ selbatikŭ) T *Arxit.* Ŭnŭ felŭ de
 vergea mikă de ferŭ saŭ de altŭ ceva, din
 kare se kompune balŬstrada, пармаклікк
 d'asșpra zăbŭ edificiiŭ.

BALŬSTRA, v. Δ împodobi saŭ a înkide kă
 o balŬstradă or kă zăbŭ пармаклікŭ ceva.

BAMBŬSSŬ, { s. m. T *bot.* Ŭnŭ felŭ de trestie
BAMBŬ, { in India. kare este însemnată
 prin kreșterea sa cea mare de trei ște
 stînjeni.

BANALITATE, s. f. T. *Feudal.* Dreptslă ce are
 domnslă zăbŭ moșii d'a săpune pă klăkashi
 zăbŭ a măcina la moara lorŭ etç.

BANATŬ, s. m. Năme dată la oarekarŭ pro-
 vincii.

BANDAGIŬ, s. n. bantă, fășie de legată
 ceva; cingătoare pentru vătămăci, boșorogi.

BANDŬ, s. f. Тръпъ. тоуръшіе, гръмадă.

BANDELETŢ, s. f. panglikŭ, kordea legŭtŭ-
rŭ mîkŭ,

BANDEROLŢ. s. f. stegzlegŭŝ mîkŭ; 4iŭkŭre;
kŭrea de pŭŝkŭ.

BANDIERŢ, s. f. (lat. bandum), Őirŭlŝ stea-
gŭrilorŝ 4e se aflŭ în kapŭlŝ xnei armii-
pŭse în rîndŝ pentrŭ a îndeplini ŝŭkŭŝi-
nea ei, adîkŭ kîndŝ se aflŭ la bŭtŭiŭ la zmotrŭ.

BANDITŢ, s. m. (ital. bandito). T Tilxarŝ, ŝŭ-
kŭtorŝ de rŭŝ, xoŭŝ; pl. vagabŭnzŭ, karŭ
ŝîntŝ aŝkŭŝiŭ nrin pŭdŭrŭ, ŝi karŭ fakŝ
4elle maŭ mŭrŭ rele, desŭŝîndŝ, jeŝŝîndŝ,
omorîndŝ pe kŭlŭtorŭ.

BANKŢ, s. f. (ital. banco) Őnŝ felŝ de grŭ-
madŭ de toate lŭkŭrŭŝile, es. o bankŭ de
banŭ ŝaŝ kaŝa în kaŝe se ŝkîmbŭ banŭ, xndŝ
oamenii fakŝ negoŭŝ kŭ banŭ, karŭ se nr-
meskŝ zarafŭ: — bankŭ de niŝîpŝ pe mare,
kaŝe e primejdiŭasŭ korŭbierilorŝ. — laviŭŝ
pe kaŝe ŝedŝ ŝkolariŭ la ŝkolalŭ.

BANKERŢŢ, s. f. (ital. banco. bankŭ; rotto
rŭpŭtŭ) vezi bankŭŝie.

BANKETŢ, s. f. O mîkŭ laviŭŝ ŝaŝ bankŭ
ŝŭrŭ rezemŭtoare.

BANKETŢŝ, s. m. Oŝpŭŝŝ, maŝŭ ŝolemnŭ; ma-
ŝŭ xndŝ se adŝnŭ 4ineva pentrŭ o mŭni-
feŝtaŝie.

BANKIERŬ, s. m. Aчella care ȳine banka, mi care face comerȳă kă banii; zarafă.

BANKRUȲIE, s. f. Moflăzia, falimentă kaz-zată din niște imprejări.

BANKRUȲITŬ, adj. negăitoră care a eșită moflăz, neavindă kă ce plăți datoriele sale.

BANIANI, s. m. pl. Ŭnă popotră din India rășritană, care se înkina la idolă.

BANŬ, s. m. Gradă de nobleză.

BAOBABŬ, s. m. T. Bot. Ŭnă arboră foarte grosă, în Afrika,

BAPTEMŬ, s. m. (gr. Βαπτίζω spălă). Ŭnă din cele 7 taine prin care se creștinează či-neva, Boteză.

BAPTISTERIŬ, s. m. Lokălă saă biserika făkătz lîngă katedrala saă Biserika cea mare, unde se botează oamenii. Mai însem-nează mi registrălă unde se skria nămele aчellora, kară se boteza.

BAPTISMALŬ, adj. ce are raportă kă bante-mălă, care e efekts lăi; kazană de boteză.

BARBARIE, s. f. Starea unăi poporă selba-tekă, grosier, necivilizat; krăzime, neomenie.

BARBARISMŬ, s. n. Se întrebăințează în-tr'o vorbire kîndă či-neva nă vorbesh-te dăne regălele gramatice; — krăzime, asnrime.

BARBARŎ, adj. Κρᾶδῶς, ἀσπρᾶ, νεομενος, sel-
batikṣ, snsrkatṣ, la inimṣ, la sṣfletṣ.

BARBIONŎ, s. m. Βᾶρβιονος. †

BARZI, s. m. pl. Niṣte ποεῖνι че se aflaṣ la
Челṣи ṣnṣ nonorṣ vekiṣ, kari kintaṣ virtṣ-
ṣile, fantele mari, alle mai mṣltorṣ eroi
saṣ oamenṣ mari, kari aṣ kṣntigatṣ o mṣl-
ṣime de ṣvingeri, mi alte izbṣnde.

BARITONŎ, adj. (gr. Βᾶρῶν; grav; τῶνος, tonṣ).
Ṣnṣ felṣ de glasṣ grosṣ mai κṣ seamṣ la mṣ-
zikṣ; - T. gram. se nṣmente bariton, aचेle
vorbe kari aṣ tonṣlṣ la silaba de lingṣ sṣfir-
mitṣ saṣ pensltimṣ.

BARITŎ, s. m. T. xim. Ṣnṣ felṣ de metalṣ
tare, ченṣшиṣ.

BARKAROLA, s. f. Ṣnṣ felṣ de kṣntekṣ Ita-
lianṣ kṣntatṣ de lṣntrari venegianṣ.

BARKṢ, s. f. (ital barca), vasṣ mikṣ pentrṣ
a merge pe apele κṣrgṣtoare pe lakṣri,
mṣri; lṣntre.

BAROMETRŎ, s. n. (gr. Βᾶρος, greṣtate, μετρον,
mṣsrṣ) T. fis. Instrṣmetṣl κṣ kare se mṣ-
soarṣ mi se konoamte anṣsarea aerṣlṣi.

BARONAGIŎ, s. n. Starea mi kalitatea ba-
ronṣlṣi; ṣnsṣmirea че o are чineva d'a
fi baronṣ.

BARONIE, s. f. T. Feod. Mowie, nṣmṣntṣ

kare, dъ ачестѣ titlѣ зндї baronѣ ми ѓn ка-
re baronѣ made

BARONŃ, s. m. T. 1st, Se nѣmia altѣ datѣ
baroni toџї nobili saѣ domni зндї regatѣ;
astѣzi ѓnstѣ titlslѣ de baronѣ sѣ dъ nѣ-
maї la ачeia karї аѣ o momie кѣ titlslѣ
de baronie.

BARREТЪ, s. f. Вѣкатѣ de ferѣ saѣ de lemnѣ
dreantѣ ми лѣngѣ.

BARREТЪ, s. f. (itali. barretta), Зндѣ felѣ de
bonetѣ, saѣ пѣлѣrie мїкѣ.

BARRIERЪ, s. f. Adѕnarea maї mѣltelorѣ
bѣkѣdi de lemne slѣjindѣ ka sѣ ѓnkїzѣ o
trechere de a ѓntra ѓn oramiѣ, зnde se ia ми
vama pentрѣ ѓntrare. Insemneazѣ ми зндѣ
че stabilѣ kare slѣjente de margїne ми de
apѣrare es: Spania are barierѣ kare o de-
osibente de vecїnї mѣrdїї Pirinei mi Ma-
rea. Maї insemneazѣ ми ѓnpїedїkare la or
че lѣkrѣ es: trebѣe a пѣne barierѣ la пѣ-
terea sea.

BARRIKADA, v. A face barikade, ѓnpїedi-
кѣrї ѓnimїilorѣ prin grѣmzdirї de or че
ѓn mijlokѣslѣ drѣmѣslї-

BARRIKADЪ, s. f. Зндѣ felѣ de ѓntѣrїre, kare
se пѣne ѓn mijlokѣslѣ drѣmѣslї ѓn kontra
vrѣjmanѣslї; de алѣ ѓnpїedїka sѣ nѣ ѓnain-
teze maї departe.

- BASALTŎ**, s. m. (lat. basaltus), T. *Miner.*
 Ŏnŝ felŝ de marmorŝ neagrŝ.
- BASALTIKŎ**, adj. Cheia che este formatŝ, fr-
 kŝtŝ de basaltŝ.
- BASANŬ**, s. f. Pelea oinpregŝtitŝ, desŝvirŝi-
 tŝ, kŝ kare se servŝ de ordinariŝ a akoperi
 kŝrŝile.
- BASANATŎ**, adj. Or che omŝ kare este arsŝ,
 înegritŝ de soare.
- BASŬ**, s. f. (gr. βάσις, razim). Temeiŝ te-
 melie, fŝndamentŝ. În arhitektŝrŝ totŝ cheia
 che ŝine stîlŝlŝ ŝnei koloane. În geome-
 tric: linia kare se opŝne la ŝnŝ ŝngiŝ drentŝ;
 ŝŝnrafŝa aŝŝnra kŝrŝia se aflŝ toatŝ par-
 tea ŝnŝi trŝnŝ solidŝ. Asemenea pŝtem
 ziche kŝ drentatea este basa (temeiŝlŝ, fŝn-
 damentŝlŝ) or kŝreŝ aŝtoritŝŝi.
- BASILISKŎ**, s. m. T. *Arxii.* ŝi *Atnic.* Ŏnŝ
 felŝ de mearne fabŝloŝŝ, desŝre kare chei
 vekŝ, mai kŝŝeamŝ oamenii chei de rîndŝ,
 zichea kŝ omoarŝ or pe cheie nŝmai kŝ ve-
 derea lŝŝi adj Nŝme che se da la fie kare
 biserikŝ pŝncipale ŝaŝ mai de kŝpetenie.
- BASSETŎ**, s. m. Kîine de vînŝtoare kare
 are niŝoarile foarte ŝŝrte. Asemenea se
 ziche ŝi desŝre ŝnŝ omŝ ale kŝrŝia niŝi-
 oare în partea de la mold ŝi pînŝ în ge-

пєкї, sintǝ foarte skǝrte ȳn raportǝ kǝ talia sea.

BASSEЦЪ, s. f. Stare de degradare moralǝ kare face a se sǝvĩrșĩ akte kontrariĩ dignitǝđĩ omǝlǝĩ. ȳnjosorire; totǝ cheia che face ȳnǝ omǝ onestǝ prin kare se ȳnjosorente,

BASINETЪ, s. f. bǝkata chea mikǝ de platinǝ gǝrĩtǝ saǝ skorboroasǝ ȳn kare se pǝne iarba de пѣшкѣ la armele de fokǝ, saǝ tigiia armelorǝ; — gǝzra ȳn kare stringe toate ȳevile ȳesǝrĩĩ a doa a rinikilorǝ, adĩkǝ ȳn a cheastǝ gǝzrǝ se stringe prin a cheste ȳevĩ, toate materia saǝ ȳrina din rinikĩ d'aci trekǝ ȳn bǝșĩka ȳdsǝlǝĩ prin ȳreitera saǝ ȳeava kare dǝche ȳrina d'aci la bǝșĩka, mi apoi datǝ afarǝ; — ȳnǝ felǝ de пѣлѣrie de ferǝ che pǝrta oameni de arme; — plantǝ che krește ȳn livezĩ ȳn mare mǝlđĩme, floarea sa are o kǝloare aǝrĩtǝ, este akrǝ mi iste.,

BASSINǝ, s. n. ȳnǝ lokǝ kamǝ adĩnkǝ saǝ avǝzǝ mikǝ de apǝ, mai kǝ seamǝ la fin-tĩnĩ mi la portșrĩ ȳnde tragǝ korǝbiile, — ȳnǝ felǝ dentalerǝ mare rotǝndǝ saǝ ovalǝ adĩnkǝ. Asemenea mi ȳn grǝđĩnĩ sĩntǝ niu te lokșrĩ adĩnĩ pline kǝ apǝ de ȳnde se ȳdǝ florile; ȳĩșmea kare aȳșnkǝ apa ȳn sșșș.

BASSǝ, s. f. *T. Mus.* ȳarta chea bǝkǝđĩ kare

face a^m se azzi sⁿetele chelle mai grave în akkorduri; tonu^lchel mai grosă. — O vioa-
ră mare.

BASTA. adj. (ital. basta), ajunge, destul.

BASTARDŢ. adj. Aчella kare e n^lskatŷ din-
tr'o amestik^lat^l de sklavŷ şi liberŷ; saŷ
unŷ kiine n^lskatŷ ditr'unŷ ogarŷ şi unŷ
d^ll^l; — kopilŷ n^lskatŷ din florŷ; — kare
n^l este d'o adev^lrat^l sⁿecie dar kare se
apropie şⁱ şⁱ ad^lce k^l aчea sⁿeci^l.

BASTERNŢ. s. m. Unŷ felŷ de karŷ trasŷ de
hoi la popoarele vekⁱ de miază-noapte, şi la
regii Françiei sⁿtŷ аea dⁱntii dinasti^l.

BASTIDŢ, s. f. N^lmele аe se d^l în Marsilia
şi în lokurile despre miază zi ale Françiei,
la nişte kase f^lkte la uarŷ pentru desf^l-
t^lri, petreçerⁱ.

BASTILŢ, s. f. Inkisoare.

BASTIMETŢ, s. n. Zidire m^lreau^l, mare,
kl^ldire statornik^l, temeini^lk^l; zidurile regali
ka nişte fortereçe; korabie de resboiŷ, de
transportŷ; - or аe felŷ de korabie.

BASTIONŢ, s. n. Întrire p^linŷ înaintat^l,
afarŷ din koprins^lŷ unŷ lokŷ; - întriri^l, în-
prej^lŷ unŷ çet^lçi, de piatr^l saŷ de
k^lmid^l.

BASTONADŢ, s. n. Lovire saŷ h^ltaie k^l
bastoanile.

BATALIONŶ, s. n. O trupe de armate pedes-
tră de mai multe sctimi de oameni, cari
compunŶ unŶ regimentŶ.

BATAVI, s. m. pl, Numele vekŶ ce se da lo-
citorilorŶ din Olanda.

BATELIERŶ, adj. Acela a kergia profesie
este de a kŶrmi unŶ batelŶ, lentre.

BATELŶ, s. n. UnŶ felŶ de korabie mikŶ kŶ
kare zmbilŶ numai pe rŶzŶ, pe ape kerg-
toare; - kaikŶ.

BATTAGIŶ, s. n. T. *Agri*. Treerata cereale-
lorŶ, separarea grŶnelorŶ de paie.

BATTERIE, s. f. LokulŶ unde se ameză ml-
timea de tŶnŶri la bŶtaie, - mai multe tŶ-
nŶri adunate la unŶ lokŶ, mi amezate de a
da in vrŶjmani; - tŶnŶrile cari sintŶ pŶse
impurejŶrŶlŶ korŶbielorŶ pentru a se apŶra
de inemici. Bateria elektrikŶ: zniea a mai
multorŶ bŶtilie kare slŶjeste a prodŶce o
mai mare pŶtere de elektricitate.

BATTOLOGIE, s. f. Repetirea nefolositoare
a unŶi achiŶiun lŶkrŶ.

BAVARDA, v. (gr. Βαβλζειν,), a vorbi nimi-
kŶri, a flekŶri.

BAVARŶ, mi **BAVARDS**, adj. UnŶ omŶ kare
vorbeste fŶrŶ mŶsrŶ - flekarŶ, palavragiŶ,
kare vorbeste lŶkrŶri de nimirŶ.

BAZARŶ, s. m. Numele ce se dŶ in pŶrŶile rŶ-

săritsăi la tîrguri publice, și la lokșrile
unde se vinde sklavi, robi.

BEATIFIKĂ, v. a (lat. *beatus*, fericită; face-
re. a face) A pune pe cineva în nămărlă
fericiților, a kanonisi,

BEATIFIKĂȚIE, s. f. Fericiere, așezarea în
nămărlă fericiților; - Aktă prin care Па-
па, după moartea vre unei persoane, deklara
că acea persoană este în nămărlă fe-
riciților.

BEATIFIKĂȚ, adj. O mărlă aceea, care se fa-
ce fericită.

BEATITUDINE, s. f. Fericiere, nu se zice de
kîtă nămai în sensă de fericiere вечникă
adikă чегеаскă, es: adevărata beatitudine
este de a vedea pe Dămnezeă.

BEATŪ, adj. (lat. *beatus*), Fericită; кѣчег-
никă, evlaviosă; -fig. cel ce într'o partidă de
jokă, se skătemte d'a mai jăka kă cei alți,
dar de a plăti partida sa.

BEDȘINŪ, s. m. Nămele ce se dă Arabiloră
kări trăezkă prin pădări, și mai kă seamă
acellora, kări fakă tîlxării hoșii.

BEIŪ, s. m. Titlu ce dă Tărgi la gșhernato-
riloră din provincie.

BEKARDŪ, s. f. Partea femeesă a пеш.
telă nămită somnăă.

BEKARRŪ, s. m. T. *Mus.* Un fel de semni (♣)

în forma patratălxî ce se pîne înaintea z-nei note, kare fssese înzlymatъ sađ skoboritzъ kъ o jxmъtate de tonđ, pentrx a o đx-
ce iarъwi în tonxlđ sъđ natxralđ.

BEKAZЪ, [†]s. f. Ťnđ felđ de pasъre pxymnđ în-
telginte mi kъ чокъ lъngđ.

BELLIGERANTŤ-Ъ, adj. (lat. bellum resbel-
gerere a pxita). Ппоoarele, kari portđ-
rezboiđ, kari se bate, poartъ lъntъ;
resboitorđ.

† **BELLIKOSŤ-Ъ**, mi **BELLATORŤ**. adj. (lat.
bellicosus bellator). Resboinikđ, kъrxia'ї pla-
ce toiđ dasna a se bate, a fi în lъntъ.

BELLONA, s. f. Sora lxī Marte zex resboi-
xlđ sađ zeigа resboixlđ.

† **BELLŤ-Ъ**, adj. (lat. bellus), Frъmosđ; per-
soanъ kare are trъsrile pronorđionate, o
fisionomie vie, mi niщче kolorī plъkxte o-
kilorđ. T. *Arte*. Bellele arte Frъmoasele
m emte mъgъri.

BELVEDERE, s. f. (ital. belvedere frъmoase ve-
dere). Lokxlđ de snde se poate vedea o ma-
re parte a zneї цъri; - кишкx, mi din аcheste
lokъri se naxte o frъmoasъ privre.

BEMOLŤ, s. m. Ťnđ felđ de semnđ, în Mъ-
sikъ, (♭) kare are forma znxī mikđ ъ, ce
se pîne înaintea zneї note pentrx a o mik-
шога kъ o jxmъtate de tonđ.

† *Белла*

BENŤ, saŝ **BEENŤ**, s. m. Ťnŝ felŝ de arbore saŝ копачиŝ kare kreŝte în Arabia. Are niŝte poame din sîmbŝrii kŝrora se face ŝnt-de-lemnŝ nŝmitŝ de Ben; este ferŝ mirosŝ ŝi niŝi odatŝ nŝ se rîncezeŝte cheia che face kŝ parfŝmatori fakŝ o mare întrebîngare de dînsŝlŝ.

BENEDIŤITATE, s. f. rŝgŝŝŝnea che se face mai nainte d'a ŝedea la maŝŝ.

BENEDIKTŤ, s. m. Ťnŝ lŝkŝŝ bine zisŝ la vreme. adj. lŝŝdatŝ, blagoslovitŝ.

BENEDIKŤIE, s. f (lat. benedictio, blagoslovenie; dela bene bine, dicere a zice). Bine kŝvîntare, blagosloveniŝ; - ŝitirea che se face în Biserikŝ de Hreotŝ, kare bine kŝvîntearŝ pe oameni, ŝi fŝkŝndŝ aŝŝpra lorŝ semnŝlŝ Krŝŝei; bine-kŝvîntarea nŝpŝialŝ, este acheia, kare se dŝ de kŝtreŝnŝ Hreotŝ a celorŝ kŝnŝuadŝi. bine kŝvîntarea pŝrinteaskŝ che se dŝ fiilor; se nŝmeŝte o kaŝŝ de benedikŝiŝne, ŝn de domneŝte evla vie, smereniŝ saŝ o kaŝŝ îmbelŝŝgatz,

BENEDIKŤIONARŤ, s. n. Ťnŝ felŝ de karte bisericheaskŝ în kare se konrinde toate formele blagosloveniei.

BENEFIŤIŤ, s. n. Folosŝ, privilegiŝ saŝ oare kare înlŝsnire orŝ bine faceŝe akordatŝ de gŝbernŝ saŝ de pravilŝ kŝiva.

BENEFICENȚĂ, s. f. Façere de bine; dărnicie, galantomie.

BENEFICIA, v. a. A trage vr' unŃ folosŃ, vr' unŃ câștigŃ de unde va.

BENEFICIALS, adj. TotŃ cea ce privește la folosulŃ, câștigurile și veniturile Bisericii.

BENEFICIARŃ, s. m. Cel ce klironomiseste toate lucrurile unei case după o katagrafie; - unŃ aktorŃ saŃ alte persoane în folosulŃ țării se dă o reprezentacie teatrală,

BENEVOLEŃ adj. (lat. benevolus de la bene, bine și vole, a voi) binevoitorŃ, care voiemte a face bine.

BENIGNITATE s. f. Blândețe, milostivire, bunătatea celui mai tare, kontra celui mai slabŃ; - a celui mai superiorŃ către cel inferiorŃ.

BENIGNŃ, adj. (lat. benignus) OmŃ milostivŃ, blândŃ, bunŃ, ca inima bună etc.

✓ **BERNARDINŃ**, s. m. CălugărŃ din ordinulŃ Sf. BernardŃ.

BESANTŃ, s. m. Monedă veche a împărașilorŃ greci din KonstantinopolŃ,

BESTIALITATE, s. f. Dobitocie pătășlă ce se face împăcătucse ca unŃ dobitoacă.

BESTIALŃ, adj. cea ce ȳine de dobitocie; dobitoacescă.

- BESTIARȘ**, s. m. Nimte oameni la Romani, ostudini a se lupta cu dobitoacele feroase într'un fel de черкăș.
- BESTIE**, s. f. (lat. bestia) Добитокъ; — fig. omș prostș linsitș de spiritș.
- BESTIOLȘ**, s. m. Микъ добитокъ; — fig. konilș фъръ дăхъ; простънакș.
- BESTIONȘ**, s. n. Чоклș korabiei
- BEZOARȘ**, s. m. Piatra ce se formeazъ în tranșlș zborș animale din India. mi se crede cu are nimte psteri, tainice.
- BIBLIOGRAFIE**, s. f. (gr. Βιβλίον, karte, γράφω, skriș). Шцинда de a кноасче mi de a citi tot feleș de кърги mi manuskrinte veki.
- BIBLIOGRAFȘ**, s. m. Cel ce este adъpatș cu кносцинда a totș felș de кърги mi edițiile lorș, avella kare face katalogșlș къргилorș
- BIBLIOGRAFIKȘ**, adj. Cea ce ține de bibliografie, ce se atinge de ea.
- BIBLIOMANIE**, s. f. Patima ce o are țineva de a avea кърги multe mi prețioase.
- BIBLIOMANȘ**, s. f. Cellș ce are patima d'a кемпъra totș felș de кърги prețioase.
- BIBLIOTEKARȘ**, adj. Celș ce este псă d'a avea grije de bibliotekъ.
- BIBLIOTEKЪ**, s. f. (gr. Βιβλιον, karte mi ογκη, depozit). Lokșlș unde se ține zupș

mare нѣмѣрѣ de кѣтї bine amezate; кѣ-
legeri, kontrakte, kataloge, alle mai мѣл-
торѣ свrage totѣ de знѣ felѣ саѣ de felѣ
deosebitѣ.

BIFORMŬ, adj. Чеа че este фѣктѣ, плѣsmѣ-
itѣ, алкѣтѣилѣ кѣ доѣѣ forme.

BIFTEKŬ, s. n. Шнѣ felѣ de carne de вакѣ
пѣтїѣ саѣ фрїптѣ pe грѣтарѣ.

BIFURCA, v. (lat. bis, de доѣ ori; фѣрка фѣ-
кѣ). A desparte ѣn доѣѣ пѣтїѣ; a se ѣn
фѣрчи, a se кѣкѣна.

BIFURCAŬE, s. f. Desпѣрѣire ѣn доѣѣ пѣтїѣ,
лѣклѣ ѣnde se desparte ѣn доѣе пѣтїѣ.

BIGAMIE, s. f. (bis, de doxe ori,
maritagiѣ). Лѣarea ѣn кѣсѣторїѣ a доѣѣ fe-
meї d'odatѣ; nelegїire.

BIGARA, v. A ѣnпестрїѣа знѣ лѣкѣ кѣ fege
nepotrїvite.

BIGOTERїѣ, s. f. Кѣчернїѣie, evlavie peste
мѣсѣрѣ mї sѣperstїgioasѣ.

BIGOTISMŬ, s. n. Karakterѣлѣ саѣ kalitatea
bigotѣlїї.

BIGOTŬ, adj. Чellѣ че este кѣчернїкѣ peste
мѣсѣрѣ, darѣ sѣperstїgiosѣ, fariseѣ.

BIJSTERIE, s. f. Gїѣvaergie; meseria avelsia,
kare vinde gїѣvaerikale.

BIJSTIERŬ, s. m. Gїѣvaergiѣ, kare vinde gїѣ-
vaerikale.

- BIKONŢ**, s. m. Ţnŷ felŷ de kŷine mikŷ kare are pŷrŷlŷ lŷnŷŷ ŷi moale, ŷi nasŷlŷ skŷrt.
- BIKORNŢ**, adj. Dobitor, kare are doŷ koarŷe.
- BILANŢ**, s. n. Arŷtarea pŷin o listŷ, a neŷdetorilorŷ ŷi a altorŷ partikŷlarŷ despre totŷ ce are sŷ ia ŷi sŷ dea.
- BILLIARDŢ**, s. n. Ţnŷ felŷ de jokŷ ŷnde lo-
vŷte bilele kŷ ŷnŷ felŷ de bastonŷ nŷmit
tacu; lokŷlŷ ŷnde, ŷi masa pe kare se joa-
kŷ aŷeŷŷ jokŷ.
- BILIONŢ**, s. n. O miŷ de milioane.
- BILŢ**, s. n. (lat. bilis). Ţn fel de materiŷ likŷidŷ
verŷe, ce se formeazŷ ŷn ŷikat; fiere, venin.
- BIMANŢ**, adj. (lat. bis, de doŷ ori, manus,
mŷnŷ), kŷ doŷ mlŷni.
- BINOKLŢ**, s. m. (lat. binus dŷnŷ, oculus okŷ).
Lornetŷ, okŷanŷ pŷrtativŷ ŷi ŷndoitŷ, adikŷ
ŷ doŷŷ moŷoare ŷnite ŷn pŷrŷnŷ, pŷin kare
se poate vedea obiektele kŷ amŷdoŷ okŷ
ŷn aŷelŷŷ timpŷ.
- BINOKŷLARŢ**, adj. (lat. binus, dŷnŷ, ocula-
rus okŷlarŷ). Hentŷ amŷdoŷ okŷ.
- BINOMŢ**, s. n. Kŷtime algebrŷkŷ komponŷŷ dŷn
doŷi termenŷ adikŷ de doŷŷ pŷrŷŷ ŷnite ŷn-
tre ele pŷin semnŷl pŷsŷ (+) ŷaŷ minŷŷ (-).
 $A+B$ este ŷnŷ binomŷ.
- BIOGRAFIE**, s. f. (gr. βίος, viaŷŷ, γρ᾿φω,

skriř). Descrierea despre viaęele oamenilor însemnați sař partikulari.

BIOGRAFIKŮ, adv. Cea ce ține de biografie.

BIOGRAFŮ, adj. ScriitorŮ de viaęe; autorŮ care a scris șna sař mai multe viaęe partikulare ale oamenilorŮ.

БИПЕДŮ, adj. (lat. bis. de doř ori; pes ni-
chiorŮ). Kș doř nișioare; animalŮ care șm-
blș în doř nișioare.

BIS, adv. (lat. bis, de doř ori). A doa oarș.
Se întrebșin. cherind a se șrepeta așcea ce
s'a zisș, s'a fșkștș, s'a kșntatș.

BISANȘALŮ adj. Se zice despre plante kari
trșesșkș nșmai dșoi ani.

BISKORNŮ, adj. Totș cea ce are o formș
neregșlatș, cikșlatș, nepotrivitș.

BISMŮTŮ, s. m. T. *xim.* Șnș felș de metal
ce se fringe lesne, avșnd o fațș albș și
kam galbenș.

BISONŮ, s. m. (lat. bison). Șnș felș de boř
selbatekș în Amerika de Nordș.

BISSEKTRIIŮ, s. f. T. *Geom.* O linie care
șmparte șnș șngiș în doř nișioare ekșale.

BISSEKTŮ, adj. Anșl care kopșinde 366 de
zile. adikș lșna Febrșariș este de 29 zile.

BISSEKSȘALŮ, adj. Plantș, care kopșinde
în floarea sa, organele și bșrbștești și

femeештѣ, зните на знѣ локѣ, не ачлашѣ
кочеанѣ.

BISTRŮ, s. m. Vbusea de zgrăvitŷ, care
are o koloare ca rugină.

BITSMŮ, s. m. (lat. bitumen). Пѣккѣтъ, ка-
танѣ, smoalŷ; знѣ felŷ de materie neagrŷ
aprinzătoare.

BITMINOSŮ, adj. Пѣккросѣ, кѣтрносѣ.

BIVALVŮ, adj. (lat. bis, de doŷ orŷ, valva,
dăestŷ). Care este formatŷ din doŷ dăeste,
din doŷ gioace, es. Скоичѣ.

BIZARŮ—ŷ, (lat. bis, de dŷor orŷ, varius,
variatŷ). Чидатŷ; fantastikŷ; капричiosŷ,
estraodinarŷ, neobichnitŷ.

BLAMA, v. a. A dojeni, a defăima, a xli,
a impăta; a face o dojenire jădekătorăŷ,
znej persoane vinovate, pentrŷ kăkarea le-
gilorŷ ŷi a ordinelorŷ.

BLAMABILŮ, adj. Чelŷ че este vrednikŷ de
xliŷ, de defăimare de blestemare; чelŷ че
atrage la sine zrŷ, blestemŷ.

BLAMBŷ, s. f. Xliŷ, blestemare, defăimare,
imustare, dojanŷ.

BLANDIЧИRŷ, s. n. pl. Lingășiri mîglisiri;
vorbe, cari se par plăkăte.

BLANŷETŷ, s. f. *T. Tip.* O băkatŷ de stofă
de lănŷ, or de mătase, че se pune înapre-
jărselŷ znej teaskŷ, ka s'ŷi dea o apăsarē,

mai potrivită; T. *xim.* stofă prin care se strecoară siropuri săr alte lichide groase.

BLASFEMA, v. a. A blestema, xăli, afărisi, defăima.

BLASFEMARE, s. f. Blestemare, xălire, afărisenie; defăimare.

BLASFEMATORĂ, adj. Acela care blestemă, blestemătoră, xălitoră.

BLASONĂ, s. f. Armărie; adărare de toate acelea ce alcătuiesc o marcă.

BLOKA, v. a. A impresăra, a încrișăra o cetate, ună orașă, că oștire ca să se predea, și inișăci să o cuprinsă.

† BLOKAGIĂ, s. n. Grămeză formate de mici pietre, că cari se zăpăle lokălă dintre două zidări, făcândă ună zidă foarte grosă.

BLOKARE, s. f. Impresărarea ună cetăți, ună orașă că oștire.

BLOKĂ, s. n. Bolobokă, o adărare de mai multe lăcrăgi, cari formează o materie grea și tare, prețiosă este mărmăre, fer nelăkrat.

BLONDĂ, adj. Celă ce are o față cuprinsă între galbenă și albă; plăviciă, galbenă.

BLONDĂRI, s. n. pl. Orbote de mătase și de alte materii.

BOA, s. n. (lat. boa). Ună felă de șarpe veninată; blană îngăstă rotundă. și lăngă, ce o păne damele la gâtă.

* / *blocați* / *blocați*

BOLȘ, s. n. Șnș felș de xapș fьkьtș dин mai multe medikamente; alimentarș, grьnadъ de bьkate mestekate, че este пьsъ pe limbь kьnd se ьngite.

BOMBARDA, v. A bate o четate кь bombe saș gislele, a arьnka gislele.

BOMBARDЪ, s. f. Maminъ de resbelș, кь kare se slъjea ьn vekime de arьnka petre mari assъnra vrъшmașilorș.

BOMBARDARȘ } adj. Tьnarș, kare dъ,
BOMBARDATORȘ, } arьnkъ gislele, artileristș.

BOMBЪ, s. f. Gislea de ferș gьbrитъ mi зm-пlъtъ кь earbъ de пьшкъ, avindș ьn gьra gьbrii șnș kibritș, ka kьndș va kъdea josș sъ se spargъ.

BOMBIЧE, s. m. (gr. Βόμβη.). Gindakș saș verme de mьtase.

BONBOANE, s. n. pl. Kofetъri, zaharikale, avindș forma kam rondъ.

BONIFIKA, v. (lat. bonus bьnș, fieri a se face). A ьmbьnъtъdi, a пьne șnș lъkrъ ьntr'o stare mai bьnъ; a despъgъbi.

BONIFIKAЦIE, s. f. ьmbьnъtъdигe; пьnerеa șnș ьnș lъkrъ ьntr'o stare mai bьnъ; adъogirea venitъlъi șnș ьnș lъkrъ.

BONETЪ, s. f. Șnș felș de gьtealb a kapslъi; къчlъlъ, skъfie; T. Anat. Allș doilea sto-макș alș rьmegъtoarelorș.

БОРАЧЕ, s. m. Țuș felș de sare, care în-
leșnește topirea metalilorș; Țuș felș de
piatră ce se află în canalele broaștelor.

БОРДА, v. a. A tivî a mărgini, a хотѣти за-
лєкєтє, аї да мѣргинї.

БОРДЕЛȘ, s. n. Касъ, акоперемінтă de fe-
mei desfrigate.

— **БОРДЪРЪ**, s. f. Ачеа че împodobеште мар-
ginea зєтї лєкєтє; tivитєрѣ.

БОРДЪРІ, s. n. pl. Margini; ачеа че кѣ care
se mărginesc зєтї лєкєтє; пѣредї.

БОREALȘ—Ъ, adj. Care este din partea
nordului să miază noapte.

БОРИКȘ, s. m. T. *xim*. Țuș acidă-formată
din vară și oksigenă.

БОРȘ, s. m. T. *xim*. Țuș корпă simplă ce
dine de klasa metaloizilorș.

БОТАНИКЪ, s. f. (gr. *βοτάνη*, earbă, plan-
tă). Știința vegetalelorș, care se ocupă
despre descrierea și clasificarea plantelor.

БОТАНИȘТЪ, adj. Țelș ce scrie despre bo-
tanikă.

БРАВАНТЪ, s. f. Țuș felș de piază groasă.

БРАЧЕЛЕИЪ, s. f. (lat. *brachiale*). Връцатъ
ornamenteș, ce femeile poartă la мїнї.

БРАЧИALȘ, саș **БРАХІALȘ**; adj. T. de *An*.
Se zice despre totș ce се rapoartă, че се

BRIDȘ, s. n. Хѣщѣ; legătură ce se pune la o pîlărie ca să nu kază, și care se înoadă sub barbă.

BRIGANDA, v. A tâlhari, a jefși, a răpi ceva prin omorș.

† **BRIGANDAGIȘ**, s. n. Tîlhari, jefșire făcută prin omorș.

BRIGANDINȚ, s. f. Агмѣтъгъ веке, зид'felș de pentș de zăbrale de ferș.

BRIGANTINȘ. adj. Tîlharescă, cea ce pune de tîlhari.

BRIGANTȘ. s. m. Tîlharș, jefșitorș, răpitorș, care se înbogățește prin jefșiri, omorșiri.

BRİKȘETȘ, s. n. О бѣкъщѣкъ мѣкъ de oșel.

BRILLIANTA, v. A lăkra diamantălș, a lătra ca fețe de desăbtș ca și d'asăpra.

BRILLIANTȘ, adj. Strelșitș care strălucește, care are o mare lămîș.

BRODA, v. A koase flori săș alte figuri pe ceva.

† **BROKANTAGIȘ**. s. n. Negóđș kș tabloșri, jșvaerikale medalii. etc.

BRONȘIALȘ, adj. Ce se atige de desprădările rezșfătoarei.

BRONȘIȘ, s. m. T. Anat. Șna din celle doșș desprădări la rezșfătoare în gîțș prin care intră aerșlș la plămîni.

БРОШЪРЪ, s. f. O karte mică, care e

partea zncii kărgii întregi avînd foile limitate între două foi să se scoardă sîmpuri.

BRÛTALISA, v. A se pîrta kă cineva aspru, mojicheşte.

BRÛTALITATE, s. f. Dobitocie, mojicie întrebîndu-se kă asprime.

BRÛTALÛ, adj. Nечоплит, dobitoчески, mojikos. ✕

BRÛTIFIKACÛE, s. f. Prostire, dobitocie, mojicie.

BRÛTÛ, adj. (lat. brutus). Nelăkratş, neчоплитş, grosş.

BÛDGETÛ, s. n. Планşlş ce se face de kătre adăparea obşteaskă ka sî cherceteze despre veniturile şi keltăelile statărlă.

BÛFFETÛ, s. n. Şnş felş de dălanş pentru a încide vasele şi аконегимеле mesei; masă pe care se pune cele necesare pentru găstare; masă unde se pune pe la balărlă şi alte adăpărlă, bărlărlă de totş felşlş, în kătblăime de vase de masă koprinzîndş totş felşlş de mînkărlă din kofiserie, şi altele.

BÛFFONA. v. a. A face să a zice ceva kă skopş de a face ka sî rîzbă cineva; A face pe măskărlărlă, a face glăme kam mară. ✕

BÛFFONERIE, s. f. A ceea ce se face să a ceea ce se zice pentru a face sî rîzbă; măskărlărlă.

BÛFFONÛ, s. m. Persoană de teatru al kărgia skopş este numai de a face pe păblăkş sî

- rîzъ; karagiosă, kare face pe alți sъ rîzъ, adj. glameu, de rîsă, мъскъгичос. Se întreb-
mi în privința stilăsi, despre felăș skriciî.
B8KETŎ s. n. Adămare de flori legate împreună;
xăș mik versă gratălator pentru xămele kăiva.
B8LBŎ, s. m. T. de Bol. Ŏăș felă de răb-
chină în forma чепî.
B8LLЪ, s. f. Skrisoare a Папеî skrisъ pe per-
gamentă mi печетăitъ kă plămbăș, kare ko-
prinde vre o porănkă din partea lăi.
B8LLETINŎ, s. n. Ŏăș biletă, saș o mikă foicu
de xărtie pe kare 'mi skrie čineva votăš
săș la vr-o alegere, înștiințare mikă prin
kare se dă de știre păblikăsi în toate zi-
lele despre starea lăkrăriloră, atită păbliče
kăș mi private.
B8LEVARĐŎ, s. n. Pămăntăš ce se înalță
împrejărlăș xăeî četăđi înkinăindă întărigea
ei; băstionă, lăkă tare, ce apăș o đară de
invasiunile barbariloră.
B8LGESIE, s. f. Попărlăš de josă kare se o-
kăș kă meseriele čele mai groase.
B8RGESŎ, s. m. Četăđeană, lokăitoră al xăeî
orășă, orășană dintr'o klasă mai de josă.
B8RGŎ, s. n. Sat mare xăde se face mi tîrgări-
B8RJONŎ, s. m. Мărgăř.
B8RJONATŎ, adj. Čisnită de vărsată
B8RSЪ, s. f. Păngă; sakă mikă.

BŮRSIERŮ, s. m. SkolarŮ, kare se pine kŮ
keltŮiala statslŮi intr'o skoalŮ; stipendistŮ.

BŮSOLŮ, s. f. InstrŮmentŮ in mijlokŮlŮŮ kŮŮŮia
se aflŮ ŮnŮ akŮ magnetatŮ kare stŮ totŮ
deasna indrentatŮ kŮtre NordŮ.

BŮTILIE, s. f. ŮnŮ felŮ de vasŮ; T. *Ůisic. Bu-*
tilla de Leide Ůnde se askŮnde elektricitatea
ŮŮŮ a o vedea, Ůi pŮindŮ čineva mŮna pe
ea, va simŮi niŮte sgŮdŮitŮŮi tarŮ.

BŮTONIERŮ, s. m. GaŮŮ de nastŮre, gaŮŮ
ŮŮkŮtŮ in xaiŮŮ pentŮŮ a petreče ŮnŮ nastŮre
prin ea.

BŮTONŮ, s. m. NastŮre; — MŮgŮŮŮ, bobokŮ.

Ч.

- † **ЧЕДЕ**, v. (lat. *cedere*, a se retrage), A lъsa, a abandona знѣ лѣкѣ la чинева; a да кѣiva vre знѣ лѣкѣ ка сѣ'lѣ стѣпѣнеаскѣ. fig. mi *fis.* a se сѣпѣне, a нѣ se опѣне, a нѣ resista; a se рекѣноаште саѣ a fi рекѣнос-кѣтѣ маѣ ѣinferiorѣ, маѣ josѣ de кѣтѣ altѣlѣ.
- ЧЕДИЛЪ**, s. f. (esp. *chedila*, e мѣкѣ). Днѣ semнѣ мѣкѣ ѣn formѣ de c ѣntorsѣ de la dreanta la стѣнга, че se пѣне сѣb знеle lit-tere pentрѣ ale skimba pronуция.
- ЧЕДРЪ**, s. m. (lat. *cedrus*). T. *Bot.* kedрѣ, Днѣ felѣ de bradѣ, arborѣ дѣn familia Ko-niferelorѣ.
- ЧЕФАЛОПОДЕ**, s. m. pl. (gr. *κεφαλή, καπ; ποδες*, пѣчiorѣ), (дѣне кѣvier). ѣntѣa класѣ a молѣш-кilorѣ, капѣ lorѣ e ѣnконѣратѣ de пѣчioare.
- ЧЕКУМ**, s. m. (lat. *cecum*), ѣntestѣnѣl, маѣлѣl чел маѣ grosѣ.
- ЧЕЛЕБРА** v. (lat. *celebrare*) A ѣпѣлѣа кѣ лѣдѣ, a ѣmpрѣштѣa лѣдѣ; a solemnѣta, a serba знѣ maritagѣ; a сѣвѣгшѣ o кѣнѣ-нѣ кѣ toate ѣremonѣe кѣвѣнчoase, - o ѣnmormѣntare. ечт.
- ЧЕЛЕБРАНТЪ**, s. m. Чел че сѣвѣгшеште letсrgia.

ЧЕЛЕБРАЦІЕ, { s. f. (lat. celebratio). Fanta de
ЧЕЛЕБРАРЕ, { a чебѣра, sljirea, свѣрші.
 rea кѣ помпѣ а знеі кѣзніі. ечт.

ЧЕЛЕБРИТАТЕ, s. f. (lat. celebritas). Репѣ-
 таціе маре, реѣме маре; solemnitate, помпѣ-

ЧЕЛЕБРЪ, adj. (lat. celebrer). Famosѣ, ves-
 titѣ, реѣмитѣ.

ЧЕЛЕРИТАТЕ, s. f. (lat. celebritas), Vitesѣ, іѣ-
 ціе, silingѣ, grabѣ, пріпѣ.

ЧЕЛЕСТЪ, adj. (lat. celestis), Че ціе де
 черѣ, черекѣ, се зиче пріи Іперболѣ, де
 чеа че este de o natѣре eschelentѣ.

ЧЕЛЕТЪ, s. f. Печетіе мікѣ.

ЧЕЛИАКЪ-Ъ, adj. Т. Anat. Ъна дін артеріе
 Abdomenslѣ, Т. Med. кінд пінтече се
 дешартѣ фѣрѣ сѣ fi містсітѣ бине бѣкате.
 ле.

ЧЕЛИВАТАРЪ, s. m. Чел че трѣште іи чelibat,
 не'нсѣратѣ, фѣкѣѣ.

ЧЕЛИВАТЪ, { (lat. coelebs), Neіnsѣrare, sta-
ЧЕЛИВАЦІЕ, { rea знеі persoane neіnsѣrate.

ЧЕЛЛЪЛАРЪ-Ъ, adj. Каре е компѣсѣ, for-
 матѣ дін чellsle; цесѣтѣра чellsларѣ, цесе-
 тѣра алкѣтѣіатѣ де fire foarte сѣпцїрї шї іи-
 pletite, карї інкѣуѣре шї пѣтрѣнде іи toate
 organele corpslѣ.

ЧЕЛЛЪЛЪ, s. f. (lat. cellula, камерѣ мікѣ).
 odae мікѣ а знѣі religiosѣ, іatak; fie карї
 дін кѣсѣдеоче факѣ albінеle шї дін карї

se kompaze fagxrl; T *Bot*, mi T. *Anat.* mičĩ gъxrlĩ че се вѣдѣ ĩn diverse цесѣтѣри mi diverse organe.

ЧЕЛЛЪЛОСЪЩЪ, adj. T. *Anat.* mi *Bot*. Kare este ĩnpъrїitѣ ĩn чellъle.

ЧЕЛТИКЪЩЪ, adj. (lat. celticus). Че ģine de Челти, попорѣ vekiѣ din Galia.

ЧЕМЕНТА, v. T. *xim*. A face чementaģie.

ЧЕМЕНТАЃИЕ, s. f. T. *xim*. Кѣкѣре prin кare се алегѣ metalele саѣ се сналѣ азѣл.

ЧЕМЕНТЪЩЪ, s. m. T. *xim*. Ынѣ felѣ de прафѣ кѣ кare се алегѣ азѣл din argintѣ саѣ кѣ кare се сналѣ азѣл. T. *fisiol*. Ынѣ felѣ de elementѣ кare ĩnvъleште smaltѣ, dingilorѣ semikompъши ai rъmegъtoarelorѣ mi чеi kompъши ai Elefantъlъi

ЧЕНОТАФЪЩЪ, s. m. (gr. κενός, golѣ τάρος, Mormintѣ), Mormintѣ golѣ. T. *Arch*. Monѣmentѣ ĩnълцатѣ ĩn memoria ѣnei persoane moarte al кѣrїi корпѣ нѣ се гъсеште саѣ кare a peritѣ ĩn наѣfragiѣ.

ЧЕНОВИТИКЪЩЪ-Ъ, adj. Че ģine de чenovitѣ.

ЧЕНОВИТЪЩЪ, s. m. чenovitѣ, кѣлѣгѣrѣ кare тръеште ĩn yre o мѣнѣstire.

ЧЕНСЕАБИЛЪЩЪ, adj. Pentѣ кare се нлѣteште. контрибѣģie, dajdie.

ЧЕНСОРИАЛЪЩЪ, adj. Че are ranort кѣ ченсѣra.

ЧЕНСОРЪЩЪ, s. m. (lat. censor), Magistratѣ кare

la Romani ȕinea registră de нѣмърѣл четъ-
geniloră ши de averile loră ши каре авеа
drentă de а черчета моравъриле ши кондѣта
loră; чel че контролеазъ лѣкрареа алѣиа; чеї
че ексаминеазъ кърѣиле, жърналеле, пиесе
de Teatră etч. înainte de а le пѣблика саă
а le representa. În gimnasia: чel ѣнсерчи-
натă кѣ сѣрвегиереа стѣдилорă ши кѣ ман-
ѣинереа бѣнеї ordine ши дисциплини.

ЧЕНСЪ, s. n. (lat. census), Конскрипѣие, ка-
таgrafie; registră каре конѣине нѣмеle тѣ-
тлор четъgeniloră ши averea lor; T. *Jurisp.*
(feodal) arenda ѣн бани че се пѣтеа пе
fie каре анă pentрă пѣмѣнтѣлă, мoшѣа че о
avea лѣатъ de la ѣн proprietară mare; fig.
kontribѣѣия че пѣтепте чѣнева, дѣпѣкарѣї
se дѣ dreпѣлă de а fi alegѣторă саă alesă
denѣtată la kamera reprezentivă.

ЧЕНСЪРА, v. А критика, а доjeni, а мѣстра,
а черчета о скрѣсоаре спре а штерге дѣн-
тр'ѣнса че е вѣтлѣмѣторă саă че нѣ плаче.

ЧЕНСЪРАБИЛЪ-ѣ, adj. Че се poate ченсѣра.

ЧЕНСЪРЪ, s. f. (lat. censura). Dignitateа ши
ѣнкѣѣия ченсорѣлѣ; коррекѣие, дожанѣ; е-
ксаменѣлă кърѣилорă, жърналеloră, etc. маї
nainte de а fi permisă пѣбликаrea loră; кан-
челарѣа ченсорѣлѣ; Педѣанѣѣ дисциплинарă,
pronѣнѣатă de корпѣлă magistratѣrѣї, ord-

ЧЕН.

- nălă avocașiloră, kamerile notariî etc. kônrtă
 a celorla din membrii loră kari aă greșită
 în datoriile loră.
- ЧЕНТАДРĂ**, s. m. (gr. χεντείν, a împunge τειρος
 țatră). T. *mit.* Monștră sub formă zmaun
 nînă la brîș mi de la brîș în josă kală,
 (țatră). T. *Astr.* Konstelație meridională.
- ЧЕНТЕНАРĂ**, s. n. Știam vezi Чентэрионă;
 adj. care este de 100 ani.
- ЧЕНТЕНЪ**, s. f. Șttime; кыптіищ de адрă care
 leagă ună skălă de 100 fire.
- ЧЕНТИ**, (lat. centum), osătă, se adaogă la nă-
 mele unțăriloră de măsăre, mi arătă a 100
 parte din acele unțări, s. e. Centimenă,
 centiară, centigramă, centilitră etc.
- ЧЕНТИГРАДĂ**, adj. (lat. centum, 100; gra-
 dus, gradă). Împărțită în 100 de grade.
- ЧЕНТИМЪ**, s. m. (monedă). A șta parte
 din un frank.
- ЧЕНТОН**, s. n. (lat. cento). Вскатă de пое-
 zie kônpxă de versări săă fragmente de
 versări lăate de la oare kari astori celebri,
 asfelă amezate în kîtă să dea ună sensă dif-
 ferită de cel originală; Șvrăgiă kônpxă de
 бскări lăate din адрă astori.
- ЧЕНТРАЛИСА**, v. A kôncentra, a ună într'un
 a celorla centă.
- ЧЕНТРАЛИСАШЕ**, s. f. Adunare de ceva în

- ЧЕНТЪРЪ**, T. *Politic.* Reuniunea diverselor ătribuiii ale năsteri păblice intr' un mic nămăr de persoane, năse săb direkcia săveranăsăi.
- ЧЕНТРАЛЪ**, adj. Ce e în чентръ; ce ăine de чентръ; de unde se împarte чева.
- ЧЕНТРИФЪГЪ**-iă, adj. Kare tinde, se депъртеазъ, fuge de чентръ.
- ЧЕНТРИПЕТЪ**, adj. Kare trage, merge spre чентръ.
- ЧЕНТЪРЪ**, s. n. (lat. centrum). T. *geom.* Пunctălă din mijlocălă unăi черкă săă sferă, năntălă: kare e ekvală депърtată de toate năntele чирконferinței săă săpgrafeci sferice; năntălă unde se întălneskă toate diametrele; mijlocălă unăi spaăiă oare kare.
- ЧЕНТЪМВИРАТЪ**, s. m. Dregătoră unăi чентămviră.
- ЧЕНТЪМВИРЪ**, s. m. Ună fel de dregătoră la Rămăni. pl. (lat. centum, 100, viri, bărbăi). Zече jădekătoră la Rămani kari jădekaă pricinile civile kănsiderabile.
- ЧЕНТЪПЛЪ** —Ъ, adj. (lat. centuplex). Înătită.
- ЧЕНТЪРИЕ**, s. f. (lat. centuria). Sătime, kompanie de 100 oameni.
- ЧЕНТЪРИОНЪ**. mi чентăriă, s. m. (lat. centurris). Cel ce komanda 100 de oameni la Rămani.
- ЧЕРАТЪ**, s. m. (lat. cera, чeară). T. *Pharmac.*

allie mai mlt saŝ mai pxyin liksidъ a къ-
ria basъ e zntal mi чеара.

ЧЕРBERŬ, s. m. (gr. κρεας, karne, κερως,
kare mъnukъ). Kînele къ trei kaŝete
i kare dъne Mit. greko - Rômanъ pъzea poar-
ta infernъlsî. fig. gardian, portarŝ severŝ,
neomenosŝ.

ЧЕРЕВЕЛŬ, s. m. Kreeri miçi îndъргъtslŝ че-
rebrъlsî znde se aflъ mi arborsl vieuе.

ЧЕРЕВРАЛŬ, adj. Че дине de kreeri.

ЧЕРЕВРŬ, s. m. (lat. cerebrum), Kreeri чеi
mari inkimî în кstia osoasъ a kranisъlsî mi
kari se deosibesкŝ de kreeri чеi miçi prin
îndoitsra niell Dъra-mater.

ЧЕРЕМОНИАЛŬ-ъ, adj. Че дине de Черемо-
ни, че коцinde черемонii.

ЧЕРЕМОНИЕ, s. f. (lat. ceremonia, ritŝ sak-
ratŝ) Fôrmele din afarъ mi reglate ale
кsъtsъlsî religiosŝ; formalitъци че se observa
în solemnitъgile пsblie pentръ a le face
mai pompoase; Aktele de civilitate че par-
tikulari mi daŝ zni altora.

ЧЕРES, } s. f. T. Mit. Zea secherimъlsî, fia
ЧЕРESA, } lsî Satsrнŝ mi a Rhei T. astr.
o planetъ.

ЧЕРТИФIA, } v. (la. certum, sigъrŝ; fieri a
ЧЕРТИФИКА, } deveni). A dovedi къ zni lъkrъ
este adevъratŝ, alŝ assigъra.

ЧЕРТИФИКАТОРЪ, s. m. Încredințator, cel
 че адевергазъ о кеъшіе, о мъртърие, о
 фъгъдсеалъ, ии билетъ.

ЧЕРТИФИКАТЪ; s. n. (lat. certum, sigură; fa-
 cere, a face). Atestat, înskriș, мъртъри-
 sitor, despre чева; адеверингъ.

ЧЕРТИФИКАЦІЕ, s. f. Înskriș assignator.

ЧЕРТИТЪДИНЕ, s. f. (lat. certitudo). Assigna-
 rare pe denlin mi întreag, despre чева; sta-
 bilitate, statornicie.

ЧЕРЪИ, v. А Ізстрі кѣ черъ.

ЧЕРЪМЕН, s. m. T. *firol*. Materia гълбзе ши
 амагъ че съ секретъ іи зреке.

ЧЕРЪМИНОСЪ, adj. Че цине де Черъмен.

ЧЕРЪСЪ, s. f. T. *xim*. Karbonat, de plumb
 кѣ фага албъ, дресъ, съліманъ.

ЧЕРВИКАЛЪ—ъ, adj. (lat. cervix, червиче,
 гитъ). T. *anat*. че цине де червиче, де гитъ.

ЧЕСАРИАНЪ, adj. (lat. cedere, а тѣя). O-
 peracie chirurgical, prin care se scoate ko-
 nizi din pintecele maichi sale prin тѣетъ.

ЧЕССИЕ, s. f. (lat. cessio). Lăkrare de а да,
 де а transporta знъ Ізкръ асипра кърѣи си-
 темъ стѣни.

ЧЕССИОНАРЪ, s. m. Cel че пріимеште о chessie.

ЧЕСТИЕ, s. f. Vezi Kăestie sađ kestic.

ЧЕСТИОНАРЪ, s. f. Vezi Kăestionar; Ke-
 stionar.

ЧЕТАЦЕЕ, s. pl. Кипї, (хнѣ fel de pește de mare), чешл din хгмѣ ordinѣ al klaseї manifestelorѣ.

ЧИКОМЕТРѢ, s. n. Днѣ instrumentѣ kare хотѣше desimea kolori albastre a atmosferi.

ЧИАНОГЕНѢ, | s, m. (gr. κυανός, albastre;

ЧИАНѢРѢ, | γενος, generacie). T. *xim.*
Днѣ kornѣ gazoѣ, kornѣ de karbonѣ ии de azotѣ.

ЧИКАТРИЧЕ, s. f. (lat. cicatrix), semnѣлѣ че гѣмине de la o ранѣ, цесѣтра kare астѣпѣ rana; fig. патѣ de гѣмине.

ЧИКАТРИКѢЛѢ, s. f. Semnѣлеѣ de ранѣ; T. *fisio.* o жгѣѣ че се аслѣ la хнѣ lokѣ ne sьnрафага гѣлбинѣги овлї.

ЧИКАТРИСА, v. А се vindeka o ранѣ. a lѣsa semnѣ de ранѣ

ЧИКАТРИСАЦЕ, s. f. Formarea zneї чикатриче.

ЧИКЛОИѢ, (gr. κύκλος, окїѣ rotѣndѣ. T. *Mil.* Дриамї антропофаги; fierari lї Vѣlkanѣ kѣ хнѣ окїѣ вн frѣnte.

ЧИКЛѢ, s, m. (gr. κύκλος, черкѣ). Крѣгѣ, хн period, o serie de хн нѣмѣr determinat de anї.

ЧИКОНИЕ, s. f. Барѣѣ. Fig. басмѣ.

ЧИЛИНДРИКѢ—ѣ, adj. Че are raportѣ kѣ чилindrѣ, kare are forma чилindrѣлѣї.

ЧИЛИНДРѢ, s. m. Kornѣ rotѣndѣ ии lѣngѣ de o grosime екѣалѣ. T. *geom.* Solidѣлѣ for-

mată prin mișkrea unui rektanglă, ce se învîrtește împrejură unei margini imobile.

ЧИМЪ mi KИМЪ, s. f. Virfă, kărlăne.

ЧИМБАЛЪ mi KИМБАЛЪ, s. f. (gr. Κυμβαλον).

T. Mus. Istrumentă măsikală foarte vekîș, formată de două diskuri de aramă ce se loveskă unul de altul dăpe taktul măsicii.

ЧИМЕНТЪ, s. n. (lat. cœmentum). Un fel de tenkzeală kompășă de vară ordinară și kă-
rămîdă să piatră pisată, se întrebșin. spre a ția influența smiditșii asăpra zidării.

ЧИМИРИЃ mi Kimitiră, s. n. (gr. Κοιμητήριον).

Lokălă unde se îngroapă morșii.

ЧИНЕGETИКЪ, s. f. Artă vîntorii.

ЧИНИКЪ, adj. Sektă de filosofi vekî fără ră-
șine, kari se degradaș la gradul animaleloră.

ЧИНИСМЪ, s. m. Filosofia činikă.

ЧИНОЧЕФАЛЪ, s. m. Un fel de maimușe al
kărogă kană seamănă kă al kînelăi.

ЧИРКОНЧИСИЕ, s. f. (lat. circum, împrejur; cœs-
sio, țetșră). Țere împrejur; s, e. Serbarea

Țerii împrejură a Domnăli Iisus Xristos.

ЧИРКОНФЕРЕНЦЪ, s. f. (lat. circum, împrejur,
fero, dăkă). Kontșrăl unui čerăkă, linia kare
inkonjoară o sșprafăț rotșndă, okolă, im-
prejură ală unui lăkră și kiar de nă va fi
rotșndă desvîrșită.

ЧИРКОМФЛЕКСЪ, adj. (lat. circumflexus, kăș-

- bată în arkă). Semnăle (^) ce se puse deasupra unor litere sune ale skimba sânetăle.
- ЧИРКОНЛОКЪЩЕ**, s. f. Perifrasă, esplikarea, deslămirea unei idei, zăsi lăkră prin mai multe ziceri.
- ЧИРКОНСКРИЕ**, v. (lat. circum, împrejură; scribere, a scrie). A limita, a mărgini, a pune margini. T. *geom.* figură ale cărui lătrări atingă черкăle.
- ЧИРКОНСКРИЩЕ**, s. f. Mărginire, cea ce mărginește întinderea vre zăsi kornă; T. *geom.* a чирконскрие o figură în zăsi черк să zăsi черкă int'o figură poligonală.
- ЧИРКОНСПЕКТЪ**-ть, adj. (lat. circum, împrejură; spectare, a se zita). Прădentă, интелепă; кă бăгare de seamă la cea ce face, la cea ce zice.
- ЧИРКОНСПЕКЩЕ**, s. f. Прăденщă, интелепăше, бăгare de seamă la cea ce zice zăsi face.
- ЧИРКОНСТАНЩЪ**, s. f. (lat. circum, împrejură; stare, a fi). Partikularitate kare întovărgăshește o fапă, zăsi lăkră, împrejurare, întimplare.
- ЧИРКОНСТАНЩАЛЪ**-ть adj. T. *Gram.* Complimentă kare arată o чиркостанщă de timp, de lokă. etc.
- ЧИРКОНВАЛЛАЩЕ**, s. f. (lat. circum, vallum, întărire). Шенцăre, întărire ce фак împrejurători împrejură lăgărlăi loră spre a se

апарта де атакариле дин афаръ ши ајстоаре-
ле инимичилорѣ.

ЧІРКОНВЕНИ, v. (lat. circum venire, a veni).

A înшела, а амѣги; а întrebuința vikleniî
spre а îndupleca пе чинева ка сѣ факъ чеа
че постимѣ де ла дінсѣл.

ЧІРКОНВЕНІЇЕ, s. f. Înшелъчизне vikleanъ.

ЧІРКОНВОЛЪЇЕ, s. f. (lat. circum volutare,
a rostogoli). Înвîrtire, маі мѣлте окоале фѣ-
кѣте ін прејѣрѣл зѣнѣ центрѣ; T. anat. În-
колъчиреа че фаче маѣеле ін abdolmenș, ін-
колъчиреа креерилорѣ ін капѣ.

ЧІРКЪІТЪ, s. m. (lat. circuitus), împрејѣрѣ.

ЧІРКЪЛА, v. (lat. circulare, а înвîrti împre-
јѣрѣ). A се мишка інтр'ѣн кипѣ чіркѣларѣ,
рѣтѣндѣ, дејѣрѣ împрејѣрѣ; а се дѣче ши а
veni; fig. а merge дин мінѣ ін мінѣ; а се
propaga, а се рѣспінди.

ЧІРКЪЛАНТЪ, adj. Каре е ін чіркѣлаѣе.

ЧІРКЪЛАРЪ, adj. Каре аге форма зѣнѣ
черкѣ, рѣтѣндѣ, каре се мишкѣ deskriindѣ
зѣнѣ черкѣ; порѣнкѣ, інштіиѣаре, skrisoare,
adresatъ ла differite persoane pentrѣ зѣнѣ а-
челани сѣјетѣ.

ЧІРКЪЛАЇЕ, s. f. Înвîrtire, мишкѣре де јѣрѣ
împreјѣрѣ, мишкѣреа лѣкрѣлѣі каре чіркѣлѣ,
лѣкрѣреа де а се дѣче ши а veni.

ЧІРКЪЛАТОРЪ, s. m. Каре фаче сѣ чіркѣле.

ЧИРКЪ, s. n. (lat. circus), Локъ пентрѣ спек-
таколе пѣбличе де алергѣтѣри де каї, клѣ-
дире рѣтѣндѣ знде се дѣ репрезентаѣи де
жокѣри де каї.

ЧИРОГРАФЪ, s. n. Семнѣтѣрѣ, фигѣри, карак-
тере пе маргинеа знеї скрисѣ спре а се тѣиа
їндѣ, скоѣїндѣсе де знде е принсѣ.

ЧИРТЪ, s. f. Семнѣлеѣѣ, знеї че неїнсемнат.

ЧИСАЛПИНЪ-Ъ, adj (lat. cis, дїнкоаче, Al-
pes. alpi). Каре есте дїнкоаче де Алї.

ЧИТАДЕЛЪ, s. f. Фортереѣѣ, четѣѣѣе каре
есте їн о четате саѣ лїнгѣ четате шї каре
командѣ знеї четѣѣї.

ЧИТАДИНЪ-Ъ, adj. Каре локѣште їн четате.

ЧИТА, v. (lat. citare). А кема спре їнфѣѣї-
шаре ла їѣдекатѣ; а адѣче де мѣртѣриє, де
ексемплѣ чеде че а зис вре знеї бѣрбатѣ mare.

ЧИТАТОРЪ, s. m. Чел че чїтеазѣ.

ЧИТАЩЕ, s. f. Актѣ прин каре чїнева се кїа-
мѣ їнаїтеа магїстратѣлї; ординѣ.

ЧИТЕРИОРЪ-Ъ. adj. Т. *geogr.* де дїнкоаче,
їн партеа ноастрѣ.

ЧИТЕРНЪ, шї ЧИСТЕРНЪ, (lat. cisterna),
Хазна, резерворїѣ, пѣстрѣторѣ сѣтеранѣ де
апѣ де плѣаїе..

ЧИТРАТЪ, { adj. Т. *xim.* Аѣїд де лѣмїе,

ЧИТРИКЪ, { sare de лѣмїе.

ЧИТРИНЪ, s. m. Ка фаѣа лѣмїї.

ЧІVІКЎ, adj. четъденескѣ, че прівеште пе четъдеанѣ.

ЧІVІLІSА, v. А інбзнѣтѣдї стаяа інтелек-
талъ, моралъ шї materialъ а знї попорѣ
дїн о дгаръ.

ЧІVІLІSАЦЕ, s. f. Інбзнѣтѣдїя стѣрї інте-
лектале шї morale; стаяа челѣ че е чї-
vilisatѣ, пprefачѣяа знї јѣдекѣдї криминале
їн зна чїvilѣ.

ЧІVІLІTАTE, s. f. (lat. civilitas), Пѣrtare блїн-
дѣ; политкѣ їн пѣrtare, onestitate, манїерѣ
onestѣ де а трї їн лѣме; vorbe чїvilї,
complimente etч.

ЧІVІLЎ-Ъ, adj. (lat. civilis), Четъденескѣ,
оръшенескѣ, чеа че прівеште пе четъденї
знї statѣ. Т. *Jurisp.* стѣ їн opposїcie кѣ
криминалѣ; стѣ їн oposїcie кѣ militarѣ.

ЧІVІSІE, s. f. Vezї bѣrgesie. †

ЧІVІSІMЎ, s. n. Резнїяа калїтѣдїlorѣ кари
fакѣ пе бзнїл четъдеанѣ, zelѣ че are знѣ
четъдеанѣ nentrѣ patrie.

D.

DAKTILŮ, (gr. δάκτυλος, degetŝ). s. n. МѢСѢРЪ saŝ niŝiorŝ de versŝ la poeziele latine saŝ грече, kare este formatŝ de trei silabe din karŝ чеа dintiŝ e лѣгъ mi chele alte добоskarte.

DAKTILIOŢEKŢ, s. f. Kŝlegere de toate pierele skŝmne tŝiate, лŝkrate.

DAKTILOLOGIE, s. f. Limba saŝ vorbirea din degete.

DEKTILONOМIA, s. f. Sokotea!a saŝ legea dŝne kare se sokotimŝ pe degete.

DAFNE, s. m. Lemnŝ кѣнескŝ.

DALMATIKŢ, s. f. Веши́тѣлѣ че поартŝ Диакони katoliŝi kŝndŝ slŝjeme letŝrgia.

DAMASKINA, v. A bŝga, a innlŝnta бѣкѣele de aŝrŝ saŝ de argintŝ ŝn ferŝ, ŝn ogelŝ la sŝbiŝ, пѣшчѣ etc. pentŝ подоабŝ.

DAMŢ, s. f. Doamnŝ, кокоанŝ; ачеа kare posedŝ o domnie, xŝŝ dŝentŝ de a porŝnŝi.

DAMNA, v. a. A osŝndŝ, a nedensŝ, a bles-tema pe ŝineva кѣ мѣнка iadŝlŝi; a osŝndŝ la мѣнка iadŝlŝi.

DAMNABILŢ, adj. Vrednikŝ de blestemŝ, kare merita osŝnda iadŝlŝi; perikŝlosŝ, ŝritŝ, skŝrbosŝ, blestematŝ.

DAMNA, v. A osîndi, a pedepsi; a blestemă pe cineva кэ мънка iadslăi; a osîndi la мънка iadslăi.

DAMNAȚIE, s. f. Osîndъ, blestemă, pedeapsă de iadă.

DANȚA, v. A dănuți a jъka, a mișca corpul și conformă sunețslăi zuci voci săă ală zuci instrumentă.

DANȚARE și **DANȚĂ**, s. f. Jъcare, jockă; danșire.

DANȚATORĂ, adj. Acela care danșează, care joacă.

DARDĂ, s. f. Lanche, zuch felă de armă, care se asvîrle кэ мîna.

DARDA, v. A arșka, a asvîrli o armă dăpe кэмă se asvîrle lanchea.

DARIRĂ, s. f. Pagăbă, căsare de perdere.

DEALBAȚIE, s. f. Skimbarea vâpselelor negre în albe prin pătarea focslăi.

DEBANDAMENT, s. n. Neorîndșiala, emirea afară din tr'o parte, țarbărare.

DEBANA, v. A desfășura, a deslega; A se departa din rîndslă znei cete.

DEBARDA, v. A lepăda pe cineva.

DEBARKA, v. A deskărka lemne dintr'zuch vasă de pe apă pe zskată.

DEBELA, v. A se răsboi, a bate pe vrășmanș.

DEBELATORĂ, [s. m. Resboitoră, birșitoră.

- DEBILITATE, s. f. Slăbiciune, nepstîngtă.
- DEBILŢ, adj. SlăbŢ nepstînciosŢ. кѣрѣа'ї
linseute nsterea.
- DEBILITA, v. A slăbi, a deveni slăbŢ ne-
pstînciosŢ. *
- DEBILITORŢ, adj. DatornikŢ, cellŢ ce este
datorŢ.
- DECEDE, v. A răposa, a omorî de o moar-
te fireaskă.
- DECEMVIRŢ, s. m. ŢnslŢ din cei 10 slăjbamŢ
cei alegeaŢ Romani pentră facerea vre
unei kodici de lege.
- DECEMVIRŢLŢ, ^xadj. Kare Ţine de decemvirŢ.
- DECEMVIRATŢ, s. n. Vrednicia, slăjba unŢi
decemvirŢ; - timpul în care Roma se kŢrăia
de decemvirŢi.
- DECENNALŢ, adj. De zece anŢi care Ţine
zece anŢi, care se întoarce la zece anŢi.
- DECEPTORŢ, adj. ÎnşelătorŢ, amăgitorŢ,
vikleanŢ.
- DECEPIŢIE, s. f. Înşelăciune, amăgire,
viklenie.
- DECEPTAŢIE, s. f. Lăptă, prigonire, ceartă.
- DECIARŢ, s. n. Măsură de smprefăţ, care
este a zecea parte dintr' unŢ arŢ (ară a-
re 100 de metre patrăte).
- DECIDE, v. A hotărî, determina; a îndemna;
a se încredinţa asupra unŢi lucră indoiosŢ.

ДЕЧИГРАМЪ, s. m. МѢСЪРЪ de greutate, care este a zecua parte din *grama*. (3 grame mi чева факѣ знѣ драмѣ).

ДЕЧИЛИТРЪ, s. f. МѢСЪРЪ de capacitate, care este a zecua parte din *литр*.

ДЕЧИМАТОРЪ, s. m. Zecisitorѣ, dijmaшѣ; acela, care are dreptѣ de a lua dijma de la o enoriѣ.

ДЕЧИМАЦИЕ, s. f. Zecisire; lăkrarea de a zecisi.

ДЕЧИМА, v. Zecisi, a хотѣгѣ la moarte pe знѣ din 10 inшѣ la care a кѣзѣтѣ сорѣз.

ДЕЧИМЪ, s. f. Zecisialѣ; se нѣmia zecisialѣ маѣ nainte, a zecia parte че se lua din venitѣ- rile bisericeѣ, pentru орѣ че trebѣinде im- portante ale religiei saѣ ale statѣlѣ.

ДЕЧИМЪ, s. f. Прегѣ de monedѣ, care este a zecue parte din *frankѣ*.

ДЕЧИМЕТРЪ, s. m. МѢСЪРЪ de lăngime care este a zecua parte din tr'знѣ *metru*. (доѣѣ metre face aproape знѣ стѣнjinѣ).

ДИЧИСИФЪ, adj. Отѣриторѣ, care determinѣ, отѣрамте чева, care face сѣ se aleagѣ o pricinѣ inr'знѣ felѣ.

ДЕЧИСИЕ, s. f. (lat. *decisio*). Resoluцie, otarѣre; se zice de persoanele, cari отѣргѣскѣ чева, mi de materiile asѣnра кѣрora se face o отѣрѣre.

- DIČISORIŤ, [✱]adj. T. de *Jurisp.* Kāvintŝ, jŝ-
rŝmîntŝ otvîtorŝ de kare atîrnŝ saŝ prin
kare se otarante o priçintŝ de jŝdekate.
- DEČISTERŤ, s. m. A zecua parte din tr'ŝuŝ
sterŝ.
- DEDEKORŤ, s. m. Nerŝminatŝ, poçitŝ, fŝrŝ
formŝ.
- DEDIGNAÇIE, s. f. Despreçŝ, nesokotire.
- DEDIKA, v. (lat. dedicare). A sfînci prin slŝjŝb
Dŝmnezeaskŝ ceva; a tîrnosi; a pŝne ceva
sŝb protekçia Dŝmnezeeskŝ; fig. a înkîna
kŝiva o karte, zŝŝ zvrajŝ.
- DEDIKAÇIŤ, s. s. Sfîncirea, tîrnosirea znei
Biseriçi pŝnerea sŝb protekçia Dŝmneze-
skŝ a vre znei lŝkrŝ; fig. înkînarea znei
kŝrçii çe se face kŝiva printr'o sçrisoa-
re saŝ înskrîçie çe se face la încerpŝtŝ
kŝrçiei.
- DEDIKATŤ-ŝ, adj. Sfîncitŝ, tîrnositŝ, pŝŝŝ
sŝb protekçia Dŝmnezeeskŝ; fig. o karte
înkînatŝ kŝiva prin o înskrîçie la încerpŝtŝl ei.
- DEDIÇIE, s. f. Întoarçere, dare înapoi.
- DEDŤÇIE, v. a. A skŝdea ceva, o sŝmŝ dintr'
alta; A povesti kŝ deamŝrŝntŝlŝ ceva; A
trage, a skoate ceva ka o zŝmare din altceva.
- DEDŤÇIŤ, s. f. Skŝderea znei sŝme dintr'
alta; povestirea kŝ deamŝrŝntŝlŝ a znei lŝkrŝ;

✱ Dedicorinŝ

lăkrarea saș: rezonă'ș prin kare tragemș
șni lăkră ka o șrmare din tr'altă.

DEDȘȘ, adj. Скъзтă, trasă șni lăkră ka
o șrmare din tr'altă prin rezonare.

DEFALKAȚIE, s. f. Skoatere, skădere, tra-
gere dintr'o șmă.

DEFEKAȚIE, s. f. T. de *xim.* mi far. Lim-
pezirea șni likăidă, pândăse la fândă pă-
șile kari 'lă țărășră.

DEFEKTIVȘ, adj. Kare nă se aplikă de kătă
nămai la verbele, kari n'aă toți timpi, saș
toate modășrile.

DEFEKTȘ, s. n. Kășăřă, nedesăvîșmirea fi-
sikă saș morală a natărei la șni omă; —
cea ce nă este konformă kă regălele șni
meștenășă; totă cea ce nă este făkătă
dăș o regăle.

DEFEKTȘOSITATE, s. f. Nedesăvîșmire; pa-
timă, starea șni lăkră kă kășăřă.

DEFEKTȘOSȘ, adj. Nedesăvîșmită, kă pati-
mă, kășăroșă; lășită de kalitășile țerăte.

DEFEȚIE, s. f. Pășășirea șnei partide la
kare se înskrie čineva; se zice mi despre
țrășele kare pășășăskă pe generali loră;
desginare.

DEFENDABILȘ, } adj. Kare poate fi apă-
DEFENSABILȘ, } rată kontra șni inimikă,
saș kontra șni adversară.

DEFENDA, v. A apărta, a sprijini pe cineva opunându-se la ceea ce i se face saț i se zice în contra.

DEFENSIE, s. f. Apărare, sprijinirea ce o face cineva, prin scriere saț verbală, alzia apărindulă.

DEFENSIVĂ, adj. Apărătoră, făcută pentru apărare.

DEFENSIVĂ, s. f. Măsurile ce ia cineva spre a se apăra, nefăcând altceva de kît a se apăra.

DEFENSORĂ, s. m. Apărătoră, acela care apără, care susține, care proteje pe cineva.

DEFICITĂ, s. n. Lipsă, care lipsește.

DEFICIENTĂ, adj. Vădită, preuzitoră kă totdeauna poate fi înșelată.

DEFIENȚĂ, s. f. Văcială, preuză, temere d'a fi înșelată, sursinsă.

DEFINI, v. A însemna, a otări lokulă și timpulă pentru oare-care lucruri; a deslăși și lucră prin genulă și diferința sa; a arăta kari i sîntă kalitățile sale ce 'lă distinge, 'ls deosibente de cele-alte lucruri; a mărgini, a pune margini șiși lucră (făis xotar).

DEFINITIVĂ, adj. Otărită, isprăvitoră, care isprăvește șiși lucră, care judecă și isprăvește fondă șiși pricină.

DEFINITORĂ, s. m. Se numește astfel în oare-kari ordine religioase acela care este

псă, orîndșitș de a ajsta pe zui stareuș
în trebile sale.

DEFLAGRAȚIE, s. f. T. de *xim*. Operația
prin care zui kornș este arsș.

DEFLEGMA, v. T. de *xim*. A scoate parte
apoasș dintr'o sșbstanuș spirtoasș.

DEFLEGMAȚIE, s. f. T. de *xim*. Operația
prin care se scoate din o sșbstanuș spir-
toasș, pșrgile sale apoase.

DEFLORAȚIE, s. f. Sksșrarea, kșderea
florilorș; desflorire. Desfeșorie.

DEGAGEA, v. a. A deszșloji, a lza înapoi
cea ce dedese zșlogș; a retrage acea ce a
fostș angajeatș; a slobozi; a'mi trage înapoi
vorba datș sșb niște kondișiiș, kari nș
săș împlinitș; T. de *xim*. A lșmșri, a deo-
sebi o sșbstanuș gazoasș, de cele kș kari
era zșnitș; a scoate, a prodșce, a da afarș
ceva koprins într'o sșbstanuș, a deslini, a de-
spșrgi, a desșni, a desface pșrgile zșni totș.

DEGAGEMENTȘ, s. n. Deszșlojire; slobo-
zire, desfacere, deosebire dintr'o sșbstanuș
gazoasș ceva.

DEGENERA, v. (lat. *degenerare*). A'mi strika
natșra, a nș mai șrma virtștea, bșnele ek-
semple ale strșbșnilorș sși, a perde șineva
din meritele, kalitșgile sale; a sșrdeș mșlăș
din cea-ce a fostș mai nainte.

DEGENERACIIE, s. f. strikare de natxrb, ne-
srmarea virtxnilorx avelora din karı se trage
cineva; perdere, skxdere mxltx din cea-ce
a fostx mai nainte.

DEGENERATORx, } adj. krxria i se strikx na-
DEGENERATx, } trxa, i se perde, i se skade
mxltx din meritele sale, din cea-ce a fostx
mai nainte.

DEGLSTICIIE, s. f. T. de *Mus.* Ingiciire, lx-
krarea de a ingici bskate.

DEGRADA, v. a. A skoate pe cineva din
tr'xn x postx, a i lxa dregxtoria, rangxlx; a
pxne pe cineva dintr'xn gradx mai inaltx
intr'altx mai mikx, prin jxsticie xi kx oare-
karı formalitxci; a mikxora, a injosora.

DEGRADATORx, } adj. Pxssx dintr'xn gradx
DEGRADATx, } mai inaltx intr'altx maı
mikx, mikxoratx, injosoratx; injosorxtorx,
mikxorxtorx.

DEGRADACIIE, s. f. Skoaterea din o dre-
gxtorie; linsire dintr'xn postx; mikxorare
injosorare, skxdere dintr'xn postx mai in-
naltx in altx mai mikx.

DEXISCHENIxB, s. f. T. de *Bot.* Kinxl x kx
kare se deskid x anterele de la flori ka s x
iasx prafxlx, seminxele de la roade.

DEIFIKA, v. a. (lat. deus, ze x facere a face).

A prîimi pe ȳineva în n̄sm̄r̄sl̄ z̄eilor̄; a înzei; a face z̄eř.

DEIFIKAȲIE, s. f. Înzeire; prîimirea k̄iv̄a în n̄sm̄r̄sl̄ z̄eilor̄.

DEISMŢ, s. n. Sistema a celor, kar̄i, nenriimind̄ niĉi o deskonferire, kred̄ n̄smai în existenĉa lui Dumnezeu.

DEJĀ sař JA, adv. Ак̄зм̄, d'ак̄зм̄, din minst̄sl̄ în care vorbesk̄ despre ȳeva.

DEJEKȲIE, s. f. T. de med. Demertarea p̄ntechel̄i, materiile ȳe se demart̄ din p̄ntech.

DEJŢNA sař DESAJŢNA, v. A face ḡstare de diminead̄; a m̄nka ȳeva de diminead̄.

DEJŢNŢ sař DESAJŢNŢ, s. n. Ḡstare de diminead̄; m̄nkarea ȳe o face ȳineva diminead̄.

DEKADŢ, s. f. Z̄eĉime, spaĉiul̄ de z̄eĉe zile. Se z̄ice despre z̄n̄ř xvragiř, care este komp̄ss̄ din mai ms̄lte p̄r̄ĉi, konrinz̄ind̄ fie care parte 10 k̄r̄ĉi.

DEKADENȲŢ, s. f. Înĉepere de a k̄dea de a se strika, de a se r̄ina ȳeva; tinderea z̄n̄ři stat̄ la k̄dere, la r̄inare.

DEKAGONŢ, s. n. adj. T. geom. Fiḡr̄ care are 10 z̄ngiři mi 10 lat̄ri.

DEKAGRAMŢ, s. n. M̄ss̄r̄ de kap̄ĉitate în Franĉa, care are 10 grame (vezi ast̄ vorb̄).

DEKALITRŢ, s. f. M̄ss̄r̄ de kap̄ĉitate în Franĉa, konrinde 10 litre.

DEKALKA, v. A skoate pe xirtie, saș pe alt
ceva isvodxlš znai desenš, dšpъ ce mai
intiiș a fostș, skosș pe xirtie transparentъ.

DEKALOGȘ, s. n. (gr. δεκα, zече, λογος,
kšvintș). Cele 10 porșici saș kvinte date
de Dšmnezeș lăi Moisi pe m. Sinai kare
kompșnea legca veke.

DEKAMERONȘ, s. m. (gr. δεκα, zече, μερὸν).
Șnș felș de skriere, kare kompșnea șnș
șvrajš, mi în kare se skria totș ce se pe-
trecea în kșrsș de 10 zile. Se zice mai
kș seamъ de dekameronxlš lăi Вокаче.

DEKAMETRȘ, s. n. МѢСРЪ de șuprafaцъ, kare
koprinde 10 metre (vezî astъ vorbъ).

DEKANȘ, s. m. Celș mai vekiș dintr'o kor-
poracie, dintr'o societate.

DEKANTAЦIE, s. f. T. de xim. Lșkrarea prin
kare Ximistxlš varș saș skșrge șnș li-
kșidș anlekîndș inçetș vasxlš ka sъ nș se
tșrbșre.

ДЕКАПАГИȘ, s. n. Kșrșpire, skoaterea rșgi-
nei ce s'a fьkștș pe șuprafaца kșiș metalș.

ДЕКАПИТАЦIE, s. f. Lșkrarea prin kare se
tae kapxlš, tșerea kapxlși.

ДЕКАПИТА, v. A tșia kapxlš çelși osin-
ditș la moarte.

ДЕКАПИТАТȘ, adj. Otșritș la moarte prin
tșerea kapxlși.

DEKASTERŎ, s. n. Μῆστρῶ, de suprafaῦτ-,
kare koprinde 10 stere (vezi astε vorbῶ).

DEKASTILŎ, s. n. δεκα, zεche, στῶλη,
koloanῶ). Δηῶ felῶ de zidire, kare are 10
koloane în faῦa sa.

DEKASILLABῶ, s. f. Τ. de gram. (gr. δεκα,
zεche, συλλαβῆ, silabῶ). De zεche silabe.

DEKLAMA, v. a. A rosti, a citi, a recita
ceva kε glasῶ mare kε tonεrile ῶi kε ges-
tεrile kεvenite ale εnεi Oratorῶ.

DEKLAMAῦIE, s. f. Pronεnῦare, rostire kε
glasῶ mare, kε tonεrile ῶi kε gestεrile εnεi
Oratorῶ; lεkrarea aχελεia kare deklamῶ.

DEKLAMATORŎ. s. m. Celῶ ce deklamῶ;
se zεchea despre vekε retori, kari fῶcheaῶ ek-
serῦiῦiῶ la elocinῦῶ în skolile lorῶ.

DEKLAMATŎ — ῶ, adj. Pronεnῦatῶ rostitῶ
ceva dεpῶ regεlele Oratorice.

DEKLAMATORICῶ, adj. Ce se atinge de de-
klamatiε; ce nε koprinde de kεtῶ nεmaῶ
deklamatiῶ.

DEKLARA, v. a. A ἀρῶτα, a face kεnoskεtῶ,
a da ne faῦῶ ceva. A se face kεno-
skεtῶ; a ῶi da, arῶta pεrεrea, a se otῶri;
a se da ne faῦῶ prin oare-kare demonstra-
ῦie pεblikῶ kε dῶ drentεlῶ la o persoanῶ
kontra alteia.

DEKLARAῦIE, s. f. Arῶtare, dare ne faῦῶ,

spunece; înskrisišlă prin kare se dă pe faț se face kănoskătlă čeva; T. *Jurisp.* Adevinșă oțgîre prin kăre se deklară, se arată kă o persoană n'a venită să se înfășșeze la jădekătlă.

DEKLARATIVŎ, adj. T. de *Jurisp.* Șe zice despre ună aktă prin kare se face kănoskătlă, se dă de faț ună lăkră; arătlătoră.

DEKLARATORŎ, adj. Aktă prin kare se deklară, se arată čeva, în păblikă.

DEKLINA, v. A se povîrni, a se pleca spre finită; a skădea, a se slăbi, a perde din păterî; a se abate, a se depărta de la ekătoră (se zice de stele); T. *fisic.* akătlă magnetikă, a se abate de la direkționea sa komăntă, adikă d'a nă arăta spre Nordă; T. de *gram.* A face să treakă ună săbstantiv prin kășrile sale.

DEKLINABILŎ, adj. T. de *geom.* Totă če se pote deklina.

DEKLINANTŎ, adj. Nă se întrebșngează de kătlă nămaî în astă frașă: Kadran deklinată, kare nă observă direktă oare-kare din păntele kardinali.

DEKLINATORŎ, adj. Mijlokătlă če întrebșngează čineva d'a nă se jădeka d'o jădekătorie mi de a fi trimisă la alta.

DEKLINAȚIE, s. f. T. de *gram.* Maniera d'a

face s' treacă și năme prin toate kas-rile salle; mi prin zrmare d'alc skimba; T. *Astron.* Se zice de stelele, kari se depăr-tează de la ekvator ș f'kîndș șiș arkș prin kare se hotărște ayeastș depărtare; T. *fig.* Șngiș kare e formatș, kompînsș între planșlș vertikalș saș meridianșlș magnetikș ș allș p'zmintșlș mi akșlș magnetikș.

DEKLIVITATE: s. f. Starea șiș l'krș kare este povîrniț kostișș, povîrnișș; plecare.

DEKOKIJE, (s. f. Kompozije medikalș ce **DEKOKTȘ,** (se face ferbîndș în ape prafșri saș plante medicinale.

DEKOLLAIJE, s. f. L'krarea prin kare se taie kapșlș. Ayeastș nș se întrebșin-șeazș de kîțș nșmaî a însemna țberca ka-pșlș Sf. Ioanș Botezătorșlș.

DEKOLORA, v. A skoate, a șterge koloa-rea; v'pșeaoa; a strika fașa șiș l'krș, alș face s' mi niarzș fașa sa natșralș.

DEKOLORATȘ, adj. Kare' mi a perdștș fașa sa natșralș, ' mi a strikatș fașa, v'pșeala.

DEKOLORAIJE, s. f. Perdere de fașa na-tșralș, strikare de v'pșea.

DEKONCERTA, v. A țbera șiș konvertș o armonie de voce saș de înștrșmente; *fig.* a ongi p'ș cineva d'a ' mi pșuc în l'krare

planșrile salle, a țarbșra pe çineva, a'ľŝ
façe sș 'mŝ nearzș kșmpștșľŝ.

DEKONÇERTŝ. s. n. Neŝnșelegere, țarbșra-
re, desfaçere a șnei armonie de voçe saș
de instrșmente.

DEKONSIDERA, v. A 'șŝ perde onoarea, ști-
ma respektșľŝ, a fi lipsitș de opinia pșbli-
kș; a nș mai fi konsideratș, știmatș etc.

DEKONSIDERATŝ, adj. A arșta kș nș
mai e demnș de știmș, de respektș, de
onoare.

DEKONSIDERAÇIE, s. f. Perderea onoareŝ,
știmeŝ, respektșľŝ; nekonsideraçie, neștimare.

DEKONSILIA. v. A desfștși, a șfștși ŝn
kon-
trș pe çineva ka sș nș faktș șnș ľkřkř,
a'ŝ pșverti kapșľŝ, a'ŝ ŝntoarçe minșile.

DEKONSTRŝI, v. A se despșșna pșșpile ș-
neŝ mașine, șnș diskșrsș șnei frașe.

DEKORA, v. A ŝnpodobi, a gști o kașș,
șnș salonș; a orna pe çineva kș o deko-
raçie, kavalerie, kș șnș semnș de onoare.

DEKORATORŝ, s. m. Kare façe dekoraçii
pentř șrșștorŝ, pentř teatre; kare se o-
kșș d'a ŝnpodobi kasele, saloșnele etc.

DEKORATŝ, adj. ŝnpodobitș, gștitș; đrșșitș
kș o dekoraçie, kș o kavalerie, kș șnș
semnș de onoare.

DEKORAÇIE, s. f. Ornamentș, ŝnřșmșșegare,

подоабъ маї кѣ seamъ de arhitekturgъ, de zăgrăvie, de skălnturgъ. - De teatr, înf-
uşearea lokărilor, unde se înkinşente
кѣ s'a sьvîrşită o lăkrare; în raportă кѣ
persoanele însemneazъ: semnă de onoare ş;
de demnitate; kavalerie.

DEKORŢ, s. n. Подоабъ în semnă de zăgră-
veala zneї kasei; чеa че shade bine; гръtea-
лă din afară.

ДЕКРЕПИТА, v. A sfîrii, a pîrii, a face sănet,
sgomotă.

ДЕКРЕПИТАЦІЕ, s. f. T. *xim*. Pîrieală, sfîri-
ială, sănetsă, sgomotsă че fakă oare kari
sărgi psse în fokă.

ДЕКРЕТА, v. A da afară ză dekretă, o
porănkă; a da o otrăire în kontra kăiva
ka sь'lă inkiză pentră a'i lăa averea.

ДЕКРЕТАТŢ, adj. Dată afară ză dekretă
o porănkă.

ДЕКРЕТИСТŢ, { s. m. Aчella kare sloboa.

ДЕКРЕТОРŢ, { de, face dekrete pentră a
inkide pe чineva ka sь'ї ia averea.

ДЕКРЕТŢ, s. n. Порănkă, otrăire, jădekati
че ese dela o astoritate; порănka zăsi dre-
gătoră de a lăa pe чineva la inkisoare,
ka sь'ї ia averea; kălegere de vekile ka-
noane alle soboareloră, mi de orîndşeele
sfînciloră Пărînci.

DEKŪRIE, s. f. Zechime; s̄t̄ n̄smia la Romanii o tr̄sp̄ kompas̄ de zechē soldađi s̄b̄ zn̄ kap̄ n̄smiť dek̄rion̄; ĩnp̄rḡirea pop̄ls̄i Roman̄, kare forma a zechē parte đin o chent̄rie dar k̄pr̄indea mai m̄lt̄ de k̄iť zechē chet̄đeni

DEKŪRION̄, s. m. Zecher̄; șef̄s̄l̄, ofiđer̄s̄l̄, kare komand̄ neste o dek̄rie, fie kare đin chē zechē j̄dek̄tor̄i m̄n̄iđinal̄ đintr'o kolonie Roman̄.

DELATOR̄, s. m. P̄iđitor̄, aksator̄; a- chela kare đin r̄xtate p̄rașite pe alđi.

DELAĐIE, s. f. P̄iđie, aksareea, chē o fače, zn̄ om̄ r̄đ, alđia, la j̄dek̄at̄.

DELSA, v. a. A p̄r̄s̄i, a n̄n̄s̄ti, a l̄sa pe chineva f̄r̄ aj̄tor̄ ĩn mijlok̄s̄l̄ perik̄- lel̄or̄; T. de *Jurisp.* A p̄r̄s̄i zn̄ l̄kr̄, kare era ĩn s̄p̄n̄irea mea.

DELEGAT̄, s. m. Dep̄stat̄, trimiș, ĩns̄r̄- chinat̄ de a l̄kra chēa ĩn n̄șmele alđia; ĩns̄r̄chinat̄ trimiș de a chere sađ a fače pače, ĩntre 2 p̄steri r̄zboitoare đintre kar̄i zna 'l̄ trimite la chēa alt̄ mai tare.

DELEKTA, v. A m̄lđsmi, a desf̄ta.

DELIBERAĐIE, s. f. ĩmp̄đinare, ĩnḡstare, mikșorareea zn̄i l̄kr̄.

DELIBERA, v. (lat. deliberare). A chēcheta, a se kons̄lta, șokoti, ḡndi ĩn sine, sađ k̄

algi; a se ɔtɔrî, a face o ɔtɔrîre. — A slobozi, a mîntsi, a izbɔvi, a skɔpa pe ɔineva de ɔeva.

DELIBERANȚĂ, s. f. Slobozire, skɔpare, izbɔvire; lɔkrarea pɔin kare se izbɔveshte ɔineva.

DELIBERATIVĂ, adj. T. de *Jurisp.* Se zice despre un ɔkɔvînt ̂n kare oratorul ɔpropne ka sɔ se pɔiimeaskɔ sa ɔ sɔ se lepede o propɔnere ̂ntr'o pɔiinɔ ɔe s'a dat ̂n desbaterea adɔpɔrei obmtenɔti.

DELIBERATORĂ, adj. Slobozitoră, mîntsi-oră, izbɔvitoră; kare dɔ ɔeva ̂n mîinile altsia.

DELIBERAȚIE, s. f. Desbatere, kibzɔire, konsɔltare ̂ntre mai mɔlte persoane pentrɔ a da o rezolɔie; ɔerɔetarea, sokoteala, ɔe o face ɔineva ̂n sine, ɔtɔrîre.

DELICIOSĂ, adj. Foarte plɔkɔtă, desfɔtɔră, desmierdɔră, ̂nkîntɔră.

DELICĂȘ, s. m. Plɔcere, desfɔtare, desmierdare, ̂nkîntare.

DELICATEȚĂ, s. f. Kalitate, ̂nssmîirea unɔi lɔkrɔ sa ɔ a unei persoane delikate; ɔmɔrîndɔ, ̂ndemînare, bɔgare de seamɔ; fmedɔ; bɔnɔtatea, blîndeɔea ɔe o are ɔineva.

DELICATĂ, adj. Faină, sɔbɔire; lɔkrɔ fɔkɔtă kɔ ̂ndemînare mi ̂nlesnîre, kɔ mɔltɔ bɔgare de seamɔ; fină; se poate zice mi ̂n sen-

sxlǝ de sɣpɣɣiosǝ, mɣnɣiosǝ, fiindǝ foarte delikatlǝ simɣitorǝ, ɣn kɣtǝ de orǝ Ńi ɣe lɣkrɣ se sɣpɣɣ; etc.

DELIKȚȚ, s. n. T. de *Jurisp.* Greșealǝ, vɣnɣ; kɣmɣ. nelegisire; kɣlkare de lege, de pravilǝ.

DELIMITA, v. A ɣnsemna, a pɣne otarǝ, a otɣnɣiɣi; a pɣne semnǝ pɣnɣ ɣnde sɣ se ɣntɣnzɣ ɣineva; a otɣnɣi ɣnǝ lokǝ pɣɣndɣ-i semne.

DELIMITATȚȚ, adj. Otɣnɣitǝ, otɣnɣitǝ, ɣnsemnatǝ ɣnǝ lokǝ pɣn semne pɣnɣ ɣnde sɣ se ɣntɣnzɣ ɣineva.

DELIMITAȚIE, s. f. Otɣnɣiɣire, otɣnɣiɣie; ɣnsemnarea pɣn semne spre a otɣnɣiɣi ɣeva, pɣnɣ ɣnde are sɣ se ɣntɣnzɣ.

DELINEAȚIE, s. f. Descrierea, ɣnsemnarea ɣnǝi kontɣrǝ, ɣnǝi okolǝ alǝ ɣnǝi lɣkrɣ kɣ o singɣrǝ linie, saǝ trɣsɣrǝ.

DELIRȚȚ, s. n. (lat. delirium). Nebɣnie; tɣrbɣrarea, ɣntɣnekarea spɣritɣlɣi kɣssatǝ pɣn boale; fig. tɣrbɣrare ɣe o aɣɣɣ ɣn sɣffletǝ oare - karɣ pɣtɣmi, silɣiri.

DELȚSTRA, { v. A Ńterge, a lɣa, a spɣla
DESLȚSTRA, { lɣstrɣlǝ; a faɣe fɣrǝ lɣstrǝ.

DELȚVID, s. n. Потопǝ, mare ɣnɣndare, vɣrsare a apelorǝ prodɣkindǝ marɣ relle asɣnra pɣmɣntɣlɣi, ɣnekɣndǝ totǝ ɣe se aflǝ dasɣnra lɣi.

- DEMAGOGŮ**, s. m. Шефлъ знеї партиде по-
псларе знеї факциѣне.
- DEMAGOGIE**, s. j. Ambicije, постъ de a dom-
ni în tr'o partidъ попсларъ.
- DEMAGOGIKŮ**, adj. Че се цине de demagogie.
- DEMAGOGISMŮ**, s. n. Sistemъ a demagogilor.
- DEMĀNDA, DEMĀNDA**, v. A чеге; a рзга
не чинева d'ai аккорда чева.
- DEMENDATORŮ**, s. m. Чершеторъ; T. *Jurisp.*
каре фаче о чегере ла јѣдекатъ.
- DEMARKA** v. A skoate, a lза о маркъ, о
insemnare пѣстъ ла зидъ lзкръ.
- DEMARKACIIE**, s. f. Отърничере, гръниѣзире;
linie trasъ не пѣmintъ саѣ не хартъ прии
a insemna ши separa otarele a доъ момii.
- DEMASKA**. v. A lза кѣива маска че о аре
не образъ; - fig. A да не чинева de голъ,
de фадъ.
- DEMETAMORFOSA**, v. A skimba, a пгrefаче,
(persoanъ саѣ зидъ lзкръ).
- DEMINŪI**, v. A skoate не чинева de minci-
знъ; a спъне кѣива къ а minciѣ.
- DEMISSIE**, s, f. Лепѣдаре d'm tr'o слѣјбъ,
d'in tr'o дрегъtorie.
- DEMISSIONA**, v. A се лепѣда d'o слѣјбъ а
да demissie.
- DEMISSIONARŮ**, s. m. Челъ че се лепѣдъ
d'o слѣјбъ d'o дрегъtorie.

DEMOASELŢ, s. f. Termină komşnă la toate fetele, mi prin care se distinge de femeile măritate.

DEMOKRATIKŢ, adj. Ce ăine de democrație.

DEMOKRATŢ, s. m. Acela care se ăine de principiile democrației

DEMOKRAȚIE, s. f. (gr. δῆμος, poporŢ, κρατω, a ăine guvernŢ). Guvernarea în care poporŢ este sveranŢ.

DEMONETISA, v. A perde o monedă prin scăderea prețului care l'avea mai înainte.

DEMONSTRA, v. (lat. demonstrare), A arăta, a dovedi căva în tr'snă kipă învederatŢ mi încredințtorŢ.

DEMONSTRATIVŢ, adj. Ce se poate demonstra.

DEMONSTRABILŢ, adj. DoveditorŢ, încredințtorŢ; arăttorŢ.

DEMONSTATORŢ, s. m. Cel-ce arată; dovedește căva în tr'snă modă încredințtorŢ.

DEMONSTRAȚIE, s. f. Arătare, dovedire, probă învederată mi încredințtoare.

DEMORALISA v. A strika năravrile bne.

DEMORALISATORŢ, s. m. StriktorŢ de năravri bne; cellă ce strikă năravrile.

DEMORALISAȚIE, s. f. Strikarea năravrilor bne.

DENATURALISA, } v. A lipsi pe ăineva de
DENATURALISA, } drentă de naturalisație.

DENEGA, v. А тѣгѣдѣ; а деклара кѣ чеа че а зисѣ алтѣлѣ нѣ сѣнтѣ адеврѣте.

DENEGACIIE, s. f. Тѣгѣдѣирѣ; декларациѣ нѣгн кѣре инкредитѣнѣ кѣ челе зисѣ де алтѣ сѣнтѣ неадеврѣте.

DENESTRALISA, v. А пѣрѣси, а лѣса нестралитѣтеа.

DENOMBRA, v. А нѣмѣра, а фѣче нѣмерациѣ.

DENOMINATIVŬ, adj. Кѣре нѣменѣте, нѣмѣтор.

DENOMINATORŬ, s. m. Т. de *arit.* Нѣмѣторѣлѣ нѣнѣ фракциѣ.

DENOMINACIIE, s. f. (lat. *denominatio*). Нѣмѣирѣ; нѣсемѣареа нѣнѣ персоанѣ саѣ нѣнѣ лѣкрѣ пѣнѣтр'нѣнѣ нѣмѣ, кѣре еспрѣмѣ стѣареа нѣнѣца, калитѣтеа.

DENOTA, a. А нѣсемѣна, а аргѣта.

DENOTAȚIIE, s. f. нѣсемѣаре; аргѣтѣре; нотѣциѣ.

DENSITATE, s. f. Т. de *fis.* Дѣсимѣ; калитѣтеа ачѣлѣзиѣ че е дѣнсѣ.

DENSŬ, adj. (lat. *densus*). Дѣнсѣ, стрѣнсѣ тѣре, кѣре аге пѣргѣилѣ стрѣнѣсе.

DENŬMI, v. А нѣмѣ о персоанѣ, а помѣнѣ де дѣнѣса нѣнѣтр'нѣнѣ актѣ саѣ нѣнѣскрѣсѣ.

DENŬNȚA, шѣ **DENŬNȚIA**, v. А аргѣта, а фѣче кѣноскѣтѣ, а пѣблѣка; а спѣне, а пѣнѣ нѣ нѣнѣ винovatѣ ла маѣ мѣреле сѣнѣ.

DENŬNȚARE, s. f. Аргѣтѣре, дѣре де шѣтѣре, пѣргѣ; декларѣре.

DENŪNIŪTORŪ, s. m. Агѣтѣторѣ, челѣ че фа-
че кѣноскѣтѣ чева, челѣ че нѣраште, декларѣ
не чѣнева.

DENTALŪ, mi **DINTALŪ**, adj. T. de gram.
Nѣme че се дѣ консоanelorѣ, карѣ нѣ се
потѣ pronunŭa de кѣтѣ нѣmai prin atingerea
limbei de dinŭi.

DENTELATŪ mi **DINTELATŪ**, adj. Kare e
krestatŭ, tѣiatŭ ѣn forma dinŭilorѣ.

DENTELA mi **DINTELA**, adj. v. A kresta,
tѣia ѣn forma dinŭilorѣ.

DENTISTŪ, s. m. Doktorѣ de dinŭi.

DEHARALISA, v. A deslѣbbѣnogi a нѣ mai fi
slѣbbѣnogѣ, slabѣ.

DEPARTAMENTALŪ, adj. Че се ѣine de нѣ
departamentѣ.

DEPARTAMENTŪ, s. n. Јѣдеѣѣ, ѣinŭtѣ ; des-
пѣѣѣre ѣn afacerile statţlѣi.

DEHENDINTE, adj. Kare atѣrnѣ, snѣnzѣrѣ de
altѣ ѣkѣrѣ, kare este sѣnţsѣ altţia.

DEHENDINŪ, s. f. Atѣrnare, snѣnzѣrare de
нѣ ѣkѣrѣ ; sѣnţnere.

DEHENSA, v. A grѣbi, a trimite ne чѣneva кѣ
ntafeta; a espedia.

DEHINDE, v. A atѣrna, a snѣnzѣra de altţlѣ,
a fi sѣnţsѣ altţia.

DEHFORABILŪ, adj. Kare meritѣ a fi tѣngţit,
nѣnsѣ; jaluikѣ, vrednikѣ de milѣ; tѣkѣlosѣ,

ДЕПОРТА, v. A sьrgizni pe чineva la знѣ
локѣ-отвритѣ.

ДЕПОРТАЦІЕ s. f. Sьrgiznire, dьchere вечникъ
a зндѣ vinovatѣ la знѣ локѣ отвритѣ.

ДЕПОЗИТАРѢ, s. m. Aчela la kare se ѡkrede,
se dь знѣ depositѣ.

ДЕПОЗИТОРѢ, s. m. Aчela kare пне, dь чева-

ДЕПОЗИТѢ, s. n. Лкккѣ че s'a datѣ кѣiva ѡn
пѣstrare, че s'a ѡkredingatѣ кѣiva.

ДЕПРАВА, v. (lat. depravare). A strika, a
porni pe чineva de la bine спre гѣѣ; a корѣпе.

ДЕПРАВАТОРѢ, s. m. Strikѣtorѣ, дерѣпѣ-
пѣtorѣ; корѣпѣtorѣ.

ДЕПРАВАТѢ, adj. Strikatѣ, корѣптѣ.

ДЕПРАВАЦІЕ, s. f. Strikare, корѣпѣie, stri-
kare de пѣравѣгѣi, pornirea кѣiva спre гѣѣ.

ДЕПРѢДА, v. A jefѣi, a пѣstii.

ДЕПРЕКАТИВѢ, adj. Рѣгѣtorѣ; formѣ — for-
mѣ prin kare se чere ertѣvizne.

ДЕПРЕКАЦІЕ, s. f. Figѣкѣ de retorikѣ prin
kare oratorѣlѣ dorehte кѣiva bine саѣ реѣ:
чегере de ertѣvizne pentрѣ ver'o grehealѣ.

ДЕПРИМА, v. A апѣsa, a коплеши; fig. a mik-
шora onoarea altѣia.

ДЕПТОНЕ, v. A пне josѣ знѣ лкккѣ; a desti-
tѣi, a skoate pe чineva din o фѣккѣie, a da
кѣiva чева ѡn пѣstrare, a ѡkredingѣ кѣiva
знѣ лкккѣ.

ДЕИЪНГЕ v. A lsa în кѣстлорѣ пе чинева;
a se însgra.

ДЕПЪТАТЪ, s. m. Челѣ че este trimisă de xună
prină, de o nație la altă nație, la altă
prină pentru a împlini o însgrăinare deo-
sebită; чел че este alesă d'a fi membră xnei
adxneri obștentii.

ДЕПЪТАЦІЕ, s. f. Trimitere de xna saă mai
mălte persoane кă vre-o însgrăinare; adx-
narea, корпăлă депѣтацiloră; slăjba, însgră-
ăinarea xnei депѣтă.

DERANJA, v. A skoate xniă lăkră din lokă,
din rîndărlă săă; a țărbăra, a amesteka lă-
krări păse la oriîndărlă; a săpăra, a strika
кăiva liniștea.

DERANJAMENTЪ, s. f. Neoriîndărlă, țărbă-
rare; amestekare de lăkrări păse la rîndă,
săpărare, strikare de liniște.

DERIVA, v. (lat. derivare). A se депърта de
la дърмările xnei rîă, a se депърта din дрă-
мărlă obiănită pentru plătire; a veni din,
a 'mi trage origina sa din; T. gram. a se
trage din; a se forma.

DERMЪ, s. f. T. de Anat. Xnă felă de mem-
brănlă săbtă pele, albicoasă, elastikă mi re-
sistintă, care formează partea cea mai esen-
țială a pelii xnde se află кăпătăile nerviloră.

DEROGA, v. A skimba o lege, xniă obiăeiă,

- зпѣ́ ко̀нтра̀ктѣ́ etc; a кѣ́ка o lege, зп ко̀нтра̀ктѣ́; a se мѣ́кшога.
- DEROGATORŬ**, adj. Ка̀ре скѣ́мбѣ́, саѣ́ калкѣ́ o lege зпѣ́ ко̀нтра̀ктѣ́ etc.
- DEROGAЦИЕ**, s. f. Strikare, despsternicare; skimbare, кѣ́каре a знеї́ legї́ etc.
- DERVШѢ́**, s. m. Дo fel de oje la тѣ́рѣї́; сѣ́рак.
- DESABŬSA**, v. A skoate пе чї́нева дї́мг'о пѣ́ргеге грешї́тѣ́; амї́ ї́ндеlege грешеала.
- DESAGREABILŬ**, adj. Неплѣ́кст; зрї́т la тоѣ́.
- DESAKORDA**, v. A strika акордї́лѣ́ коарде́ loгѣ́ зпнї́ instrzmentѣ́ de мѣ́сїкѣ́.
- DESAKORDŬ**, s. n. Незнї́ре, неpotrivire ї́нтре пѣ́ргерї́ле мї́ sentimentele зпотѣ́ persoane,
- DESALTERA**, v. Амї́ potoli setea.
- DESAПPOBA**, v. A нѣ́ апроба чева; a нѣ́ гѣ́сї кѣ́ kale; a defѣ́ма зпѣ́ лѣ́ккѣ́.
- DESAПPOBATORŬ**, adj. Челѣ́ че нѣ́ апробѣ́, нѣ́ гѣ́сеште кѣ́ kale зпѣ́ лѣ́ккѣ́.
- DESAПPOBAЦИЕ**, s. f. Neaprobacїe, negѣ́sїre кѣ́ kale, defѣ́mare.
- DESAПPOПИAЦИЕ**, s. f. Пѣ́ргѣ́sїrea, lепѣ́darea de o proprietate.
- DESAПPOVISIONA**, v. A lї́psї пе чї́нева de cele trebѣ́нчоase pentрѣ́ xpауѣ́.
- DESARGINTA**, v. A skoate, a mterge poleala de argї́ntѣ́ дѣ́пѣ́ чева каре a fostѣ́ argї́ntatѣ́.

DESARMA, v. A lsa kšiva armele; a lepnda armele.

DESARMAȚIE, s. f. Lsarea de arme de la ostanii mi de la alte persoane; lepndare de arme.

DESASTROSŢ, adj. Nenoročitŝ; tristŝ; adsktorŝ de nenoročitŝi.

DESASTRŢ, s. n. Intimplare nenoročitŝ, nenoroçire mare.

DESAVANTAGIOSŢ, adj. Nefolositorŝ, vŝtŝmtor, nenriinçiosŝ, priinçitor de pagŝbŝ.

DESAVANTAGŢ, s. n. Nefolosire, neisbŝtire, nenriinçŝ; ŝpŝrgare; pagŝbŝ.

DESBARKA, v. A emi afarŝ dintr'o korabie saŝ din altŝ bastimentŝ. kare a ajnsŝ la ŝnŝ lokŝ destinatŝ, pe ŝskatŝ; a deskŝrka mŝrŝrŝi dintr'o korabie, pe ŝskatŝ.

DESBARKAȚIE, s. f. Emirea kŝlŝtorilorŝ, dintr'o korabie, pe ŝskatŝ; deskŝrkarea mŝrŝrŝilorŝ dintr'o korabie.

DESBLOKA, v. A sili pe vrŝjmaŝi de a ridika împreŝrarea ŝnei çetŝŝ; a despreŝrga ŝnŝ lokŝ întŝritŝ de armatŝ.

DESBLOKAȚIE, s. f. Despreŝrarea ŝnei çetŝŝi de armate vrŝŝmaŝe.

DESBRŢALISA, v. A desdobitoçi, a nŝ mai fi dobitoçŝ, ŝelbatikŝ, neçionlitŝ.

DESBRŢALISARE, s. f. Desdobitoçire, neŝlbŝtiçie.

DEȘCIFRĂ, v. A deșcifra, a citi, a explica
acea ce e scrisă cu cifre; a deșcifra, a
citi cea ce este răz scrisă, și cu anevoc
de cititș.

DEȘCIFRABILȘ, adj. Care se poate deșcifra.

DEȘCIFRAȚIE s. f. Deșcifrare, citire, es-
plikare a totș ce e scrisă cu cifre; citire
a totș ce este răz scrisă.

DEȘCIFRATORȘ, s. m. Care uitie se deș-
șeaskă, să citeaskă cea ce este scrisă cu
cifre; care uitie să citeaskă orș-ce, kiș de
răz scrisă și cu anevoc de cititș.

DEȘCINDE, v. A se coborî, a se da josș; a
merge de șșș în josș; T. de *geneal.* a se
trage de la čineva dșpă neamș dșpă familie.

DEȘCINDERE, s. f. Pogorîre, dare josș, mer-
gere de șșș în josș; emire dintr'o korabic.

DEȘCINDINTE, adj. Șkobarîtor; T. de *genea'*.
Șrmășș, celș ce se trage dșpă neamș de
la čineva; strănepotș.

DEȘCINDINȚĂ, s. f. Tragere de neamș, de
viță, de familie.

DEȘDAȘNA, v. A deșpășbi pe čineva de čeva

DEȘDAȘNARE, s. f. Deșpășbire.

DEȘEREDITA, v. A deșmoșteni, a lipsi, a
deșpărta pe čineva din moștenire.

DEȘERTA, v. A năpăști, a năpăși unș lokș;
a fșgi din slșjba militară.

- DESERTARE, s. f. Нѣпѣстїе, пѣрѣсіе; fǎgire din slǎjba militarǎ.
- DESERTORŢ, adj. Нѣпѣстїторѣ; fǎgѣtorѣ din slǎjba militarǎ.
- DESERTŢ, s. n. Пѣстїetate, lokѣ пѣstїѣ, neloksitѣ; adj. пѣstїѣ neloksitѣ, neşmblatѣ.
- DESFAVORABILŢ, adj. Че не е favorabilѣ, folositorѣ, priinçiosѣ, nepţkţstѣ, şritѣ.
- DESFAVORISA. v. A не авѣа чева în favorѣ, în folosѣ; a şrї чева.
- † DESFAVORŢ, şi DEFAVORŢ, s. n. Nefavorѣ, nefolosѣ, nepriinçїe; şritїişne.
- DEFEDERALISA, v. A întoarge pe çineva de la federalismѣ (vezi astѣ vorbѣ).
- DEFIGŢRA, v. A strika faça, obrazlѣ; a strika forma şurї lǎkrţ; a lѣ поçї.
- DEFIGŢRARE, s. f. Strikatea figŢrei, феçї kţiva; strikatea поçїrea formeї şurї lǎkrţ.
- DEŞŢSTA, s. n. Еѣѣ пѣçere, фѣѣ şstѣ.
- DESIGNA, v. A arѣta, a însemna o persoanǎ. sǎş şurї lǎkrţ prin semne sǎş espresїi, karї ne fak a'ї kţnoaşte; a otѣrї; a şmї.
- DESIGNATIVŢ, } adj. Arѣtatorѣ, însemnѣ-
- DESIGNATORŢ, } torѣ; deosebitorѣ; otѣrїtorѣ.
- DESIGNAŢIE, s. f. Arѣtare, însemnare prin
- DESIGNARE, semne sǎş espresїi a persoa nelorѣ pentru a le kţnoaşte; otѣrїre, şmїre
- † DESININŢ, s. f. T. de gram. Terminare,

sfirmițălă · zăci ziceri, kîpiț kəmă se fine-
nte o zicere.

DESINTERESA, v. A face pe cineva să nu
se mai folosească de ună lucră, a lă des-
păzbi de cea ce perde să de cea ce speră.

DESINTERESARE, s. f. Neinteresare, nekă-
tare, nebăgare în seamă a folosăi să.

DESINTERESATĂ, adj. Neinteresată, nebă-
gătoră în seamă de interesă să.

DESKOMPOZIȚIE, { s. f. Desfacerea, des-
DESKOMPUȘNERE, { vălirea ună korpă în
păgile sale; șkimbare, strikăciune, pă-
treziăne.

DESKOMPUȘNE, v. A desfăce, a dăsveli ună
lucră, ună korpă în păgile sale; a se stri-
ka, a pătrezi.

DESKOMPUȘĂ, adj. Desfăcută, desvălită ună
ce în păgile sale; strikată, pătreă.

DESKORTIKA, v. A deskoja, a jșni de
koaje, a lă koaje dăne arbări.

DESKORTICAȚIE,^{*} s. f. Deskojare, lăarea,
jșnăirea de koaje a kopăiloră.

DESKŪRAJA, v. A face pe cineva să 'șă
niarză kărajălă; ai tăia pofta d'a nămai +
face ceva; a perde kărajălă.

DESKŪRAJARE, s. f. Perdere de kărajă, tă-
rea pofti d'a nă mai face ceva; slăbire
de inimă.

Discordanță

- DESKORONA, v. Deskorona, a lăsa din capăt
 koroana kăiva; a lăsa koroana zăni sverană.
- DESKREDITA, v. A face pe cineva să știe
 piarzăt kreditslă; fig. a face pe cineva să știe
 piarzăt, respektslă, inkrederea de karesz
 bskazăt.
- DESKREDITARE, s. f. Perdere de kredită,
 neinkredintă; fig. perdere de onoare, de
 respektă înaintea altora.
- DESKRIE, v. A arăta, a înfățișa ceva prin
 kăvinte; a face, a forma; a da o idee gene-
 rală despre zăni lăkră.
- DESKRIPTIVĂ, adj. În kare se deskriă, se
 face deskrierea, arătarea zăni lăkră.
- DESKRIȚIE, s. f. Deskriere, arătare, formare.
- DESMEMBRA, v. A desmădăla, a împărți,
 a deosebi părțile zăni korpă, a lăsa face
 bskădă; fig. a tăia, a lăsa o parte din cea ce
 formează zăni ce întregă.
- DESMEMBRARE, s. f. Desmădălare, împărți-
 re; deosebirea părților zăni korpă; tăiere,
 lăgare să parte din cea ce formează zăni
 ce întregă.
- DESMOBILA, v. A scoate, a lăsa mobilele
 de zăni-va.
- DESOLA, v. A părăsi, a răina, a părăsi;
 a kaza o mare întristare.

DESOLATORŎ, s. m. Пѣстиitorŏ, прѣпѣditorŏ
рѣинѣtorŏ.

DESOLATŎ, adj. Прѣпѣditŏ, foarte întristatŏ
фѣрѣ ниѣи о мѣнгѣере, desнѣдѣjdѣitŏ.

DESOLAŎIE, } s. f. Пѣstire, прѣпѣdire; ін-
DESOLARE, } tristare mare; сѣпѣгare ка-
satŏ de vr'o інпотrivire.

DESONOARE, s. f. Neѣinste, рѣшине, окарѣ.

DESONORA, v. A neѣinsti, a окарѣ, a face
не ѣинева сѣ шѣ пiarzŏ нѣмеle ѣелŏ бѣнѣ,
ѣinstea; a інѣрела, a neѣinsti п'о femee.

DESONORABILŎ, adj. Прѣѣinsitorŏ de ne-
ѣinste, рѣшине.

DESONORANTŎ, adj. Neѣinstitorŏ, окарѣ-
torŏ, адѣкѣtorŏ de рѣшине.

DESONORATŎ, adj. Neѣinstitŏ, окарѣtŏ,
рѣminatŏ.

DESORGANISA, v. A strika organisajia, ін-
tokmirea, орѣndsiala, регѣlarea жнѣи лѣкрѣ.

DESORGANISATORŎ, s. m. Прѣѣinsitorŏ de
неорѣndsеalŏ, de nereglare.

DESORGANISATŎ, adj. Neінtokmitŏ, neo-
rѣndsitŏ, nereglatŏ.

DESORGANISAŎIE, } s. f. Strikarea orga-
DESORGANISARE, } nisajiei, orѣdscei, re-
гѣlѣrei жнѣи лѣкрѣ.

DESOKSIDA, v. T. *xim.* A дѣспѣгѣи оксije
нѣлŏ de корѣсrile кѣ kare се жнеште.

DESOKSIDAȚIE, s. f. Desprinderea oksigenului de compoziție cu care se unește.

DESPERA, v. A se desprinde, a pierde totă nădejde.

DESPERARE, s. f. Desprindere, pierdere de nădejde.

DESPERATORĂ, s. m. Desprindător, ce face pe cineva să nu mai aibă nădejde.

DESPERATĂ, adj. Desprindătoare, care nu poate să mai aibă nădejde.

DESPĂLANTA, v. A scoate dintr-o copăcișă săruri și alte părți din loc și să le scoată în alte părți: a smulge din pământ ceva săruri în trântă loc.

† **DESPĂLĂLA**, v. A nu mai încredința, a încredința numai locurilor într-o oară într-o dată.

DESPĂLĂLARE, s. f. Încredințarea numai locurilor într-o dată.

DESPĂLĂLĂRIȘA, v. A face pe cineva să nu mai aibă dragoste, favorul și ajutorul; a pierde favorul și ajutorul.

DESPĂLĂLĂTORĂ, adj. Prădătoare.

DESPĂLĂLAȚIE, s. f. Vezi despalălare.

† **DEȘOSEDA**, v. A destăvăni, a lăsa ceva să se destăvănească ce are asupra și să se lăture.

DEȘOTİKĂ, adj. Absolută, silnică, tiranică;

chelǵ-che stǵpnineşte, kǵrmǵeşte ʒnǵ statǵ dǵ-
pǵ voindǵa dǵpǵ kibzǵirea sa.

DESPOTISA, v. A kǵrmǵi, a stǵpini, a dom-
ni ʒnǵ statǵ intr'ʒnǵ modǵ despotikǵ.

DESPOTISMǵ, s. n. Tiranie, apǵsare; stǵpǵ-
nire absolǵtǵ, arbitrarǵ, pǵtere nemǵrgi-
nitǵ de legǵ, or-che felǵ de aʒtoritate apǵ-
sǵtoare, tiranikǵ che'ʒnǵ ĩnsǵeşte cineva.

DESPOTǵ, s. m. Stǵpnitorǵ, kare stǵpne-
şte dǵpǵ a sa voindǵ, de sine, kare are
pǵtere nemǵrginitǵ de legǵ; sǵveranǵ abso-
lǵtǵ; tiranǵ.

DESSAKRA, v. A neǵinsti, a pǵngǵri lǵk-
rǵri sfinte.

DESSEKA, v. A slei, a skǵrge, a seka a re-
teza toate pǵterile kǵiva.

DESSENA, v. A imita a ĩnsemna, a ekspri-
ma, a ĩnfǵdişea formele figǵrilorǵ ʒnǵi
tabloǵ; a se arǵta, a se ĩnfǵdişea, a se
ĩnsemna pe ʒeva.

DESSENATORǵ, s. m. Aǵela kare desenea-
zǵ; zǵgravǵ kare ĩnfǵdişeazǵ ĩntokmaǵ fi-
gǵrile, kontǵrǵ lorǵ.

DESSENǵ, s. n. ĩnfǵdişarea, ĩnkǵpǵirea ʒnei
saǵ maǵ mǵlte figǵri, ʒnǵi peisagiǵ, fǵkǵtǵ
kǵ kreionǵlǵ saǵ kǵ alt-ʒeva.

DESTINA, v. A otǵri destinaǵea, ĩntreǵin-

цarea xнѣ lъkъ, xнѣ persoane; a пpегътѣ;
a se отъгѣ la чева саѣ пентрѣ чева.

DESTINARE, } s. f. Отъгѣ; întrebăinare
DESTINAȚIE, } a xнѣ persoane саѣ a xнѣ
lъkъ; xрсire.

DESTINATŢ, adj. Отъгѣтѣ; адxсѣ de xрситѣ
de soartѣ; xрситѣ.

DESTINŢ, s. n. Xрситѣ, datѣ, orîndxitѣ, soartѣ;
fatalitate; чеa че se întîmplѣ oameniiorѣ
de bine саѣ de гѣѣ фѣгѣ voia lorѣ.

DESTITABILŢ, adj. Kare poate fi destituitѣ,
itѣ, skosѣ dintr'xнѣ postѣ.

DESTITŢI, v. A skoate, a linsi pe чинева
dintr'o slъjbѣ; a ѣ lъa postѣlѣ.

DESTITŢIRE, s. f. Skoatearea, linsirea кѣiva
din tr'o slъjbѣ.

DESTITŢITŢ, adj. Skosѣ, linsitѣ de slъjbѣ.

DESTITŢIRE, s. f. Skoatere, linsire dintr'xн
postѣ a кѣiva.

DESTRŢGE, v. A strika, a гѣne, a sparge,
a пгѣпѣdi, a дѣгѣпѣna.

DESTRŢTIBILITATE. s. f. Strikѣчизne, in-
szmirea xнѣ lъkъ care se poate strika.

DESTRŢTIVŢ, adj. Kare destrŢe, care каз-
seazѣ destrŢкѣia.

DESTRŢTORŢ, adj. Strikѣtorѣ, спѣгѣгѣ-
torѣ, пгѣпѣditorѣ, дѣгѣпѣпѣtorѣ.

DESTRUKȚIE, s. f. Strikare, prăpădenie, răsire totală.

DESȘNI, v. A desșnăgi, a desșina ceea-ce era zăită; fig. a învrăjbi, a răne zăirea ce este între mai multe persoane.

DESȘNIRE, s. f. Neșnire, desșinare, desșnăgire; fig. neînțelegere, vrăjbe.

DESVOLTA, v. A desvôli, a desfășura, a desfăce; a krește.

DETAILȘ, ndj. Къ deambrăntăлș, kîte zna zna kîte сь parte, mai pe largș.

DETERMINA, v. A otvri, a mbrăgini, a regsla; a îndemna pe cineva сь factă o otvrire; T. gram. a otvri, însemnarea unei ziceri, înțelesul unei frăse-T. *fi os.* a da zăi lăkră o kcalitate, o însșnire; a da unei ziceri o însemnare, a face ca zăi lăkră сь se factă.

DETERMINARE, { s. f. Otvrire ce se face
DETERMINAȚIE, { dșire ce s'a कंपrănitș
 dșor partide; -T. *filos.* lăkrarea prin care zăi lăkră primitorș de mai multe kalitșu, este otvritș a primi pe zna mai multș de kîț pe alta.

DETERMINATIVȘ, adj. T. gram. Kare otvrănte însemnarea unei ziceri.

DETERMINATORȘ, s. m. Otvritorș, care servă spre a otvri ceva.

DETESTA, v. A skîrbi, a avea groază de ceva; a sri ceva, ă nu pstea sferi.

DETESTABILŢ, adj. SkîrbosŢ, sriçiosŢ, vrednikŢ de srb; sritŢ nesferitŢ.

DETESTAŢIE, s. f. Skîrbă, groază, grozăvie.

DETRAKTA, v. A defăima, a vorbi rău de cineva a xli.

DETRAKTORŢ, adj. DefăimătorŢ, xlitătorŢ, kleftitorŢ.

DETRAKŢIE, s. f. Defăimare, xlire, kleftire.

DETRONA, mi **DESTRONA**, v. A depune, a da josŢ de pe tronŢ.

DETRONARE, s. f. Skoatere, dare josŢ de pe tronŢ.

DETŢNA, v. A face sşnetŢ, sgomotŢ mare prodşş d'o aprindere silnikă.

DETŢNARE, } s. f. T. *xim.* Aprindere silnikă

DETŢNAŢIE, } mi iste insoite de sgomotŢ.

DEVASTA, v. A prăpădi, a pştii, a rşina o ăarbă, a o face nelokşită pentră kîtŢ va timpŢ.

DEVASTARE, } s. f. Prăpădire, pştire,

DEVASTAŢIE, } rşinarea unei ărbii.

DEVASTATORŢ, adj. PrăpăditorŢ, pştitorŢ.

DEVENI, v. A închepe, a fi aca-çe n'a fostŢ; a se face, a se prefăce; a trece dintr'o stare în alta.

DEVIA, v. A kîrmi, a se abate din dr̃xm̃sl̃ŝ, direkcia dr̃eañt̃; a r̃b̃t̃b̃c̃i.

DEVIACIIE, s. f. Kîrmire, abatere din direkcie, din dr̃xm̃sl̃ŝ drent̃ŝ.

DEVINA, v. A gîci, a zice l̃kr̃r̃g̃i fiitoare; a face fermece pentr̃ a deskoneri ceva a-sk̃ns̃ŝ.

DEVINARE, s. f. Gîcire, prezicerea l̃kr̃r̃ilor fiitoare.

DEVINATORŶ, adj. Gîcitorŝ prezic̃torŝ.

DEVISŶ, s. f. Fig̃r̃ însoçit̃ de vorbe, esprimînd̃ k'o manier̃ alegorik̃ mi sk̃r̃t̃; oare kare gîndire, sestiment̃; zna saŝ mai m̃lte zicer̃i, kar̃i formeaz̃ zñ fel̃ de sentinç̃ che arat̃ g̃st̃sl̃ŝ, kalit̃b̃ile, profesia etc. ale k̃iiva.

DEVOLŤTARŶ, s. m. Acela kare a dobîndit zñ venit̃ l̃zat̃ de s̃p̃t̃ st̃p̃ñirea alt̃sia.

DEVOLŤTIVŶ, adj. Çea che trece de la o persoañ la alta.

DEVOLŤIIE, s. f. Transport̃, m̃starea zñi venit̃, zñi drent̃ de la o persoañ la alta.

DEVOTA, v. A înkina, a da k̃ tot̃sl̃ŝ; a se da k̃ tot̃sl̃ŝ; a se p̃ne la or̃ che perikol̃ŝ pentr̃ dragoste, omenire etc.

DEVOTARE, s. f. Înkinare k̃ tot̃sl̃ŝ la voinçele alt̃sia, dare, s̃p̃snere k̃ tot̃sl̃ŝ.

DEVOTATŎ, adj. Înkinatŝ, datŝ kŝ totŝlŝ
voindelorŝ altsia, sŝpŝsŝ la orŝ ŝi ce.

DEVOTŎ, adj. Kŝchernikŝ, biserikosŝ, religiosŝ.

DEVOŬIE, s. f. Kŝchernicie, bisericie, reli-
giositate.

DEKSTERITATE, s. f. Îndemînare, iskŝsinŝ.

DIAVOLIKŎ, adj. Dievoleskŝ, drŝleskŝ; se
zice de totŝ ce e foarte rŝŝ, greŝ etc.

DIADEMŎ, s. f. Őnŝ felŝ de legŝtŝrŝ care
era marka regatŝlŝi la ceŝ vekŝ, ŝi kŝ care
regi ŝi reginele 'ŝi închingea frŝntea; în
poesie însemneazŝ regatŝ.

DIAFANŎ, adj. T. de *Iisie*. Stevŝztorŝ, saŝ
kornŝ prin care trece lŝmina.

DIAFRAGMŎ, s. f. T. de *Anat.* Despŝrgitŝrŝ;
ŝnŝ mŝŝkiŝ latŝ ŝi sŝpŝire prin care se
desnarte nentŝlŝ de nŝnteye.

DIAGNOSTIKŎ, adj. T. de *Medic.* Se zice de
'semnele ŝi de simptoamele karŝ aratŝ na-
tŝra ŝi kŝssele boaleŝ.

DIAGONALŎ, s. f. T. de *Matem.* Linia care
merge de la ŝnŝ ŝngiŝ alŝ ŝnei figŝri, nŝnŝ
la altŝ onŝŝ lŝi.

DIALEKTIKŎ, s. f. Logikŝ, artea d'a rezona;
talentŝŝ d'a rezona kŝ metodŝ.

DIALEKTIKŎ, adj. Totŝ cea ce rezoncazŝ kŝ
metodŝ.

- DIALEKTIČIANȘ**, s. m. Kare ște dialectika, kare se aplică la studiuș dialectice.
- DIALEKTȘ**, s. n. Vorbire particulargă a unei orașș saș a unei provincii, derivatș din limba generală a Nației.
- DIALOGIKȘ**, adj. Kare are forma dialogăsi.
- DIALOGISMȘ**, s. n. Artea, felul dialogăsi, întrebăsiugarea formelorș dialogăsi.
- DIALOGISTȘ**, s. m. Acela kare face un dialogș.
- DIALOGȘ**, s. n. Konversajie, vorbire (în sens familiarș); skrierile în formă de konversajie între două persoane.
- DIASTASȘ**, s. f. Skrintire; depărtarea a două oase.
- DIASTOLȘ**, s. f. Skimbarea lădițoare a inimii.
- DIATRIVȘ**, s. f. Kevîntare kritikă, amară, iste.
- DIDAKTIKȘ**, adj. Kare este propriș la instrăkjie, la învățăkjie; arta de a învăța pe alți.
- DIETȘ**, s. f. Reglă ce pzește cineva în viață pentru a și păstra sănătatea; adăparea obșteaskă în zile duri.
- DIFFERE**, v. A deosebi; a cunoaște deosebirea între două saș mai multe lucruri.
- DIFFERENTȘ**, adj. Nepotrivitș, deosebitș, ce nu e de lokș același.
- DIFFERENȚȘ**, s. f. Deosebire, neasemănare, nepotrivire; T. de *matem.* Prisosulș kă kare o kătime konșrșaște pe alta.

- DIFFERENȚIALŎ**, adj. T. de *Matem.* Κακκλῆ prin kare p̄stem ḡrsi o k̄t̄ime nem̄rginit̄ de mik̄t̄.
- DIFETICILŎ**, adj. Anevoc, greṣ; kare arat̄, d̄b̄ ḡrest̄iȳ.
- DIFFIKULTATE**, s. f. Greutate, anevoinȳ, impedikare; cea ce face x̄iṣ̄ l̄k̄r̄x̄ s̄b̄ fīb̄ greṣ.
- DIFFORMITATE**, s. f. Greșal̄ la form̄ mi la proporȳii; skilodire, poȳire.
- DIFFORMŎ**, adj. Skilodṣ, poȳit̄, x̄r̄it̄, ce n'are forma proporȳia k̄venit̄.
- DIGNITATE**, mi **DEMUNITATE**, s. f. Vrednicie; merit̄, m̄r̄ime ce ins̄s̄l̄b̄ resp̄ekt̄; impo-
t̄anȳ.
- DIGNŎ**, mi **DEMNŎ**, adj. Vrednik̄, kare me-
rit̄ cea.
- DIGRESIE**, s. f. Abatere, dep̄rtare de la s̄b-
jekt̄x̄l̄ s̄aṣ̄ l̄k̄r̄x̄l̄ despre kare vorbim̄.
- DIGERA**, v. A mist̄i b̄katele; fig. a cherȳeta
x̄iṣ̄ l̄k̄r̄x̄, a l̄ṣ̄ redȳce prin meditaȳie în
starea în kare treb̄e s̄b̄ fīb̄.
- DIGESTŎ**, s. n. K̄slegerea ot̄r̄irilor̄ a celor̄
mai vestiȳi j̄r̄iskons̄lȳi Romani, f̄k̄k̄t̄ din
porȳnka împ̄rat: J̄st̄inian̄.
- DIGESTIE**, s. f. Mist̄irea b̄katelor în stomak.
- DIGESTIVŎ**, adj. Mist̄itor̄, kare aj̄t̄ la
mist̄ire.

DIJEKȚIE, s. f. Арэнкаре într'o parte și 'n tralta; гъспîndire.

DIKASTERIÛ, s. n. Kolegiș, кърте јудекъто-геаскъ.

DIKTATORIALÛ, adj. Че се atinge de dik-tatorъ.

DIKTATORÛ, s. m. Dregъtorș sьveranș че се alegea la Roma în vremea репъblichei la знеle împрегигъри importante și критиче.

DIKTATORЪ, s. f. Vrednicia, пьтереа зси diktorș.

DIKTA, v. А прозвуча vorbъ кь vorbъ ачеа че требхе съ скрие altъ; а поръчи.

DIKȚIE, s. f. ElocuȚie, partea stitșlăi care кахъ alegerea vorbelorș și ашезареа lorș.

DIKȚIONARÛ, s. n. Vocablarș, кьвîntелникș zичелникș; кarte în care се adънъ toate vor-bele пъсе дъпъ ordinea alfabetикъ.

DILANDAȚIE, s. f. Risipire, keltșialъ nebъ-neaskъ.

DILATA, v. А лъгги, а întinde, а лъдди; T. de fis. а мъри volъmlș зси korpъ.

DILATABILITATE, s. f. T. de fis. Întinsъчis-ne, лъдичъне, însъșиреа korpъrilor d'a се лъдди.

DILATABILÛ, adj. Лъдичiosș, че се poate întinde, лъдди.

DILATATORÛ, s. m. Instrumentș кь care се дьskide, се лъдеште о ranъ; мъгеште о газъ.

DILATAȚIE, s. f. Întindere, lărgire; lărgirea corpurilor.

DILEMMĂ, s. f. Un fel de silogism, care cuprinde două sau mai multe propoziții împotrivoare una alteia, astfel în câtă protivnică, oră pe care o va lăa rămîne birăit, kombătat.

DILIGENTĂ, adj. Grabnică, strădalnică, sîrgitoră, silitoră, mănitoră etc.

DILIGENȚĂ, s. f. Sîlindă, strădindă, sîrgindă; mănă.

DILUBIANĂ, adj. Ce se atinge de potonă.

†**DIMENȚIE**, s. f. Întinderea, măsura corpurilor.

DIMINȘA, v. A micșora, a împuțina, a scădea ceva scodindă o parte; a slăbi.

DIMINȘARE, s. f. Împuținare, micșorare; slăbire.

DIMINȘATIVĂ, adj. Micșorată; zicerea care arată ună ce mai mică, mai slabă de câtă zicerea din care se formează.

DINAMICĂ, s. f. Partea matema: care se ocupă cu kalklarea mișcărei trănsilor, sînsse la lăkrarea unoră psteri mekaniče.

DINASTIE, s. f. Koborirea, tragerea, moștenirea, șrmarea șveraniloră din ačeami famili.

DIOCESIE, s. f. (gr. διοίκησις). Eparchie, diocet, care se află șnt pistoria unăi Episcopă-

DIPLOMATIKĀ —Ъ, adj. Ce se atinge de diplomacie; 'arta d'a cunoaște diplomele.

DIPLOMATĀ, s. m. Kare cunoaște, se îndeledniचेते क्क diplomacia.

DIPLOMACIE, s. f. Штитога kare învaцъ a cunoaște interesele și raportsrile statelor între sine.

DIPLOMЪ, s. f. (gr. διπλωμα). Xrisofă, sinetă, aktă pबlikă dată de zăă prinцă saă altă persoană însemnată în pričina zăă privilegiă etc. Înskrisă ce daă fakstăcile etc. vre zăă mădklară ce a stădiată akolo.

DIREKTORIALĀ, adj. Sfată saă tribănală însъчинată кк o direkcjie pबlikă.

DIREKTORĀ, s. m. Celă kare e însъчинată a pне și a цinea чева în бзпъ oriñdsială.

DIREKTĀ, adj. Drentă; in linie dreantă; nemizlocită, d'a drentă.

DIREKCIE, s. f. Îndrentare; lăkrarea zăă direktoră însъчинată d'a цinea чева in regzлă.

DIRIGEA, v. A îndrenta, a face să meargă; a повăдси, a цinea чева in бзпъ oriñdsială.

DIRIGENTĀ, adj. Ministră însъчинată кк oblădăirea in linsa къpeteniei statăsi; celă ce e însъчинată кк dirigerea zăă lăkră.

DIRIGERE, s. f. Kirmăire, цinerea in бзпъ regzлă a zăă lăkră.

DISCIPLINA, v. A forma, a regzла, a invăца

a običnai pe čineva sъ se sъpxe la niște regelsi otъrite.

DISCIPLINABILŬ, adj. Kare se poate disciplina; înțelegător.

DISCIPLINARŬ, adj. Ce privește la disciplin.

DISCIPLINŬ, s. f. **Индустриѣ**, edukație, creștere; **regulă**, **orîndvia** 'e ce sîntэ datori sъ pъzeaskъ тоцi kari sînt mъdslari ai znai korn.

DISGRAЦIA, v. A țrgisi, a închea d'a mai favorisa pe čineva; alș skoate din dragoste.

DISGRAЦIE, s. f. Șrgie, pierderea favorizăi znei persoane psternice; nenorocire.

DISGRAЦIOSŬ, adj. Șricioș, nepăkat, gremos.

DISJUNKTVŬ, adj. Despărțitor; T. de gram.

Konjukție kare împrezъ espresiele și desparte ideele.

DISJUNKЦIE, s. f. Desznire, desprezare, despărțire.

DISKORDANЦЪ, s. f. Nepotrivire, neznire, **къsrălș** **lăkrărilor** d'a nș se potrive.

DISKORDIE, s. f. Neznire; vгаjbъ.

DISKREDITA, v. Vezi deskredita.

DISKRETŬ, adj. Înțeleptъ kș minte, kș bzne mșsrăi; **brător** de seamъ în vorbele și fantele sale, **trăkș** vorbind uzmai la vreme.

DISKREЦIE, s. f. Înțelepnisne, brăgare de seamъ în fante și în vorbe.

DISKЪЛПА, v. A desvinovăți, a îndrenta pe

- altălă de gremala che i se împărtă arătîndă
 къ нэ e vinovată.
- DISKULHARE**, s. f. Desvinovărire.
- DISKŪRSŪ**, s. n. Къвîntă, adănare de vorbe
 pentră amî arăta gîndirea.
- DISKŪTA**, v. A desbate; a черчета o kestie.
 o prîchină къ grije, къ eksaktitate mi a zîche a-
 tită în favorălă, kîtă mi în kontra eî чева,
- DISKŪȚIE**, s. f. Desbatere, черчетаре къ амъ-
 rântălă.
- DISLOKA**, v. A skrinti; a skoate din lokălă
 s'ă cheva.
- DISLOKAȚIE**, s. f. Skrintire; despărgirea kor-
 păriloră zuei armii.
- DISUARȚIE**, s. f. Perire din vedere, perdere,
 ștergere; înetare d'a mai fi.
- DISŪȚREA**, v. A se face nevzătă; a peri, a
 se perde, a se șterge къ totăl.
- DISPENSA**, v. A skăti, a erta, a slobozi; a
 face o ekschenție în favoarea kăiva.
- DISPENSARE**, s. f. Skătire, ertare, slobozire.
- DISPENSAȚIE**, s. f. Împărgire.
- DISPENSATŪ**, adj. Skătită, ertată d'a mai
 face чева, d'a mai șrma la чева.
- DISPONIBILITATE**, s. f. Se zîche nămaî kînd
 se vorbente de militari karî nămaî sătă în
 slăjbă, dară la třebsînuț potă fi kemașî
 iarășî.

DISPONIBILŎ, adj. Чea че are чинева в
dispozitia sa.

DISPOSИЦИE, s. f. Ашезаре, втокмире, киб-
зире; грѣире; -помире, алекаре.

DISPROPORЦИE, s. f. Neputrivire; нехвиоуѣ

DISPROPORЦИОНАТŎ, adj. Neputrivitŝ, не-
хвиоуѣошѣ; фѣрѣ пропориѣ, фѣрѣ putrivire.

DISPŎNE, v. А ашеза, а пѣне лѣкрѣиле в
рвндѣилѣ; а втокми; а грѣи; а кибзи.

DISPŎSŎ, adj. втокмитѣ, ашезатѣ дѣпѣ ре-
гѣлѣ; гата; кѣ гѣстѣ ла орѣ че.

DISPŎTA, v. А дебате, а авеа пѣригомире;
а стѣрѣи де а добвнди чева

DISSEКАЦИE, s. f. Тѣереа, дескидереа хнѣ
трѣпѣ organisatŝ; спвнтекаре.

DISSENTERIE, s. f. T. de med. Ѣrdinare
кѣ дѣрерѣ де нвтече.

DISSERTA, v. А фаче dissertaѣие,

DISSERTATORŎ, s. m. Ачела каре дисертеазѣ.

DISSERTАЦИE, s. f. Vorbire saŝ skriere. в
каре се черечетеазѣ кѣ деамѣрѣнтѣлѣ оаре-
каре materie, лѣкрѣе а мвгеи etc.

DISSIDENTŎ, adj. Каре пѣименте о док-
трвнѣ, о религе деosebivѣ де чеа доми-
nantѣ; еретикѣ.

DISSIDENЦИѢ, s. f. Sxismѣ, дебвнारे де
ла о доктрвнѣ саŝ dela о опвие а чѣлогѣ
мѣи mslji: assvpra хнеи materie.

- DISSILABŎ**, adj. Kare e de o silabŭ.
- DISIMELA**, v. A mi askundeŭ, ami prieface sintimentele, gîndurile.
- DISSIMELARE**, { s. f. Priefacere priefekto-
- DISSIMELAŢIE**. { ric, askundere de senti-
mentŭ, fŭcŭrniciŭ,
- DISIMELATORŎ**, s. m. Priefektorŭ; fŭ-
carnikŭ.
- DISSIMELATŎ**, adj. Priefektŭ, fŭcŭrniciŭ.
- DISSIPARE**, s. f. Risnire, evaporacie; ri-
sine, keltŭialŭ.
- DISSOLUBILŎ**, adj. Ce se poate toni.
- DISSOLUTIVŎ**, adj. Kare are însuşirea de
a toni, sŭbŭia.
- DISSOLUŢIE**, s. f. Tonire, desfăcerea pŭr-
gilorŭ zŭŭi kornŭ tonitorŭ; a se strika.
- DISSOLVA**, v. A toni, a desfăce, a strika-
re pŭrgile zŭŭi kornŭ tonitorŭ.
- DISTANŢŬ**, s. f. Depŭrtare, spaŭiŭ, inter-
valŭ de la zŭŭ lokŭ pînz la altŭ.
- DISTILA**, v. A trage prin kazanŭ felsŭi de
ape, de pŭkŭri, zŭtsŭi etc. a kŭrŭŭi.
- DISTILAŢIE**, { s. f. Operaŭie ximikŭ, prin
- DISTILARE**; { kare, kŭ ajŭtorŭlŭ fokŭkŭ se
kŭrŭŭ vapore saŭ likeŭrile zŭnorŭ sŭbstan-
de inkise în vase; kŭrŭŭire.
- DISTILATORŎ**, adj. Acela kare distileazŭ.

DISTILERIE, s. f. Поварнѣ, lokálě žnde se distilě čeva.

DISTINGE, v. A deosebi, a lega, a кѣноаште, a зѣри.

DISTINKTIVŮ,^X adj. Kare aratě, alege, deosibemte кѣratě, lěmѣritě.

DISTINKTIVŮ,^X adj. Deosibitě, diferitě, de altě, alesě; кѣratě lěmѣritě.

DISTINKŤIE, s. f. Deosebire, diferině; semnă de preferině, de činstire.

DISTRAKŤIE, s. f. T. *proced.* Desmădălare, deosebirea žnei pěruđi din totăle ei; žimire, nečuintăire a miněi; petrecere, resinire de gindări.

DISTRIBŮ, v. A înpěruđi, a despěruđi în mă mălte pěruđi.

DISTRIBŮTIVŮ,^Ů adj. Kare înparte; despěruđitorě.

DISTRIBŮTORŮ,^Ů s. m. Înпěruđitorě, đăbtor.

DISTRIBŤIE, s. f. Înпěruđire.

DISTRIKTŮ, s. m. Întinderea de lokě peste care jădekă o jădekătorie; jădeuě.

DITEISMŮ, s. n. (gr.). Sistemă aчелора karі kredě Ńi zikě kă sintě doi Dămne-zei.

DIŠRNŮ s. f. Ziă, đe zi.

DIŠRNŮ, adj. De o zi, de toatě zăă.

DIVERGEEA. v. T. *Geom.* A se depărta liniі. raze între dinsele.

DIVERGENTŎ, adj. Linii, raze depãrtate între elle.

DIVERGENŦĂ s. f. Starea a d̂roc linii, raze, kari se depãrteazã una de alta.

DIVERSIE, s. f. Skimbare, întoarçere aisrea

DIVERSIFIA, v. A varia, a skimba în felur de kãsrã.

DIVERSITATE, s. f. Varietate, deosebire, felurime.

DIVERSŎ, adj. DeosebitŎ, feluritŎ kare este de o naturã deosebitã.

DIVIDENTŎ, s. m. T. *Arit.* DeîmpãrçitŎ; nrãnrãlŎ kare este a se împãrçi.

DIVINATORŎ, adj. vezã DevinatorŎ.

DIVINISA, v. A îndãrneze; fig. a slãvi, a lãda peste nrãnrã.

DIVINITATE, s. f. Dãrnezeire, Zeitate.

DIVNŎ,^{*/}adj. DãrnezeeskŎ, zeeskŎ.

DIVISA, mi **DIVIDA**. v. A împãrçi; a despãrçi, a nrãne nrãnire; a se împãrçi.

DIVISIBILITATE, s. f. Kalitatea, înlesnirea nrãi lãkrã d'a se împãrçi

DIVISIBILŎ, adj. Lesne de împãrçitŎ.

DIVISIE s. f. Împãrçire, despãrçire.

DIVISORŎ, s. m. T. *Arit.* ÎmpãrçitorŎ.

DIVORŦIŎ, s. m. Despãrçire din kãsrãtorã; nrãnire.

DIVŎ, adj. vezã **DIVIN**.

DIVULGA, v. A da în p blik , a da pe fa-
c , în cuno tin  obşteasc  zis  l cr  a-
sk ns .

DIVULGAŢIE, s. f. Ob tire, dare pe fa c ,
dare în p blik  zis  l cr  ask ns .

DOCHIL , adj. Bl nd , ask ltator  la pov -
d iri, s nsitor .

DODEKAEDR , s. n. T. *Gram.* Corp  solid ,
reg lat , a c r ia s rfac  este format  de
12 pentagoane reg late.

DODEKAGON , s. n. T. *gram.* Fig r  for-
mat  de 12 latur .

DOGE, s. m. C petenia rep blichei Vene ia
 i a Genov i.

DOGMATIK , adj. Kare observ  dogmele
Religiei; acela care  i d  p rerile intr'zis 
k i  d sk lesk   i ot ritor .

DOGMATISA, v. A  nv da pe al i o dok-
trin  min inoas   i perik loas ; a  i da
p rerea, resoanele k  zis  ton  prea ot ritor.

DOGMATISATOR , s. m. Acela care  nvor-
bire ia ton l  dogmatik ,

DOGM , s. f. P nt  de doktrin . de  nv -
d t r ; prop nere sa  princip  p s  ka zis 
adev r  net g dit .

DOKTORAL , adj. Kare se kavine la dok-
tor ; ce d ine de doktor .

DOKTORAT, s. n. Gradul , kalitatea zis 

doctorǎ; gradulǎ celǎ dobîndente cineva
într'o specialitate mi kare e uellǎ mai s-
periorǎ.

DOKTORŢ, s. m. Dof.orǎ; - kare a ajunsǎ în
tr'o Ţniversitate la uelǎ mai înaltǎ gradǎ
în specialitatea sa.

DOKTRINALŢ, adj. Se zice de pîrerile, de
sentimentele ce le dau doctorii, Ţniversitari-
ile în materie de doktrinǎ de moralǎ etc.

DOKTRINAIŢ, s. m. Preotǎ saǎ daskulǎ
allǎ învîntareî krentinemi.

DOKTRINŢ, s. f. Истинъ. credinǎ, învînt-
tare; maksimele, sentimentele, opiniile ce
se pronunǎ asupra vr'unei materii cea ce
krede cineva.

DOKUMENTŢ, s. n. Sinetǎ, xrisovǎ; probǎ
prinǎ skrisǎ.

DOMESTICI, v. A face pe cineva domnes-
tikǎ, de kasǎ a lǎ reduce din starea sel-
batikǎ în cea domestikǎ.

DOLEANŢ, s. f. Плъщ, plîngere, tîngere,
jeluire prin skrisǎ saǎ verbalǎ.

DOLLIŢ, s. n. Jale, întristare mare pentru
suǎ mortǎ; fig vesmînte negre.

DOMESTICITATE, s. f. Slăgărie; starea
de domnestikǎ.

DOMESTIKŢ, adj. Kasnikǎ; kare uine
de kasǎ; bîndǎ, înblînzitǎ; slăgǎ, slăjnikǎ

DONATORŬ, s. m. Acela care a гѣхѣтѣ хнѣ darŭ, o danŭe, дѣрѣиторŭ, дѣтѣторŭ.

DONAЦИЕ, s. f. Danie; darŭ ce se face prin tr'xнѣ љnskrisŭ пѣblikŭ; дѣрѣие.

DONJONŬ, s. m. Partea cea mai tare mi cea mai љnalтѣ a хнѣi kastelŭ, mi care e љn forma тѣrnslѣi; тѣrlтѣ, foimorŭ.

DONŬ, s. n. Darŭ, plokonŭ; cea ce se дѣ љn darŭ

DORIKŬ, abj. Xнѣlŭ din cele 5 ordine de arxitektrѣ

DORMITIVŬ, adj. Care adxce saŭ pricѣnxeunte somnŭ.

DORSALŬ, adj. T. *Anat.* Ce se љine de dosŭ, de spate saŭ spinare.

DORTOARŬ, s. n. Dormitorŭ, kasтѣ de кѣl-kare љn pensioane; kasтѣ хнѣe sѣntŭ mai mxlte патѣrѣi.

DOSTѣ, s. f. Mѣsxrѣ de докторѣi, kantitate отѣrѣтѣ de чеѣѣ la o formare de докторѣi.

DOSSIERŬ, s. n. Rѣzimѣtoarea, spatele хнѣi skaxнѣ; delтѣ, adxnare, legѣтѣrѣ de xѣrtѣi, de љnskrisrѣi etc. карѣ nriѣesкѣ asxpra x-neѣ pricѣni.

DOTA, v. A љneztra, a да хнѣi fete zestrea sa; a provisiona.

DOTALŬ, adj. De zestre, care nriѣeunte la zestre.

DOTATŬ, adj. љneztratŭ.

DOTAȚIE, s. f. Înzestrare, lăcrare d'a înzestra ceva.

DOTĂ, s. f. Zestre cea ce o femeie dă bărbatului când se mărită.

DRAGONȘ, s. m. Вѣлазгѣ; monstru fabulos închipuit că giare, arini și o koadă de mame.

DRAXMĂ, s. f. Monedă de argintă greacă și оуѣсаскѣ; dramă care este a oia parte din zăvie.

DRAGONADE, s. f. Goanele ce s'aș făcută în timpulă lui Лѣдоуикѣ XIV în kontra Protestanților, ca să îmbrădimeze religia katolică, trimițândă dragoni asupra lorș.

DRAKONIANȘ, adj. Страшникѣ; se zice nemai despre legile aspre.

DRAKONȘ, s. m. Legislatorș la Atena care kondamna la moarte pentru orș și ce greșeală.

DRAMATIKȘ, adj. Дѣрагіѣ, вѣкатѣ făcută pentru teatru și care representă o lăcrare tragică saș komikă; cea-ce ține de vechi dramatic; cea-ce ajută mai că deosebire mișkarea din întră într'o dramă.

★ **DRAMATISTȘ**, s. m. Care kompune, lăcrează drame și alte zvrăje pentru teatru.

DRAMĂ, s. f. Вѣкатѣ de teatru, поемѣ care înfrumiază o lăcrare tragică saș komikă.

DROMADERȘ, s. m. Къмілѣ каре аре нѣмаї о кокоаше пе спате ми каре змилѣ foarte tare.

DRȘIDESȘ, Mșere de ceata drșizilorș, care se șokotea ка вгъјitorcaș, mi progosakъ.

DRȘIDIKȘ, adj. Care are înclinare кз drșizi.

DRȘIDISMȘ, s. n. Religia drșizilorș.

DRȘIDȘ, s. m. Nșmele popilorș чelorș vekї ai galilorș.

DȘALISMȘ, s. n. Eștere care mi înkinșente къ șșniș 2 prinșipisrї 2 Dșmbezeї 2 fiinșe neatrinate mi fьrъ înчепъїș, zиș prinșipїș allș bineșї mi altș allș rъłșї.

DȘALISTȘ; s. m. Partisanș alș dșalismelșї.

DȘALITATE, s. f. Kalitatea lșkrъłșї indoїtș, care koprinde dșoș fiinșe dїstınse.

DȘALȘ, s. n. Nșmъrș de dșoї.

DȘANЪ, s. f. Vamъ кз totș koprinșelș ei.

DȘANIERȘ, s. m. Fșнкїonarș allș dșaneї.

DȘBITATIVȘ, adj. Îndoїtorș, care esprimъ înđoialъ.

DȘBITAȘIE, s. f. Înđoialъ; fig. de Retor. prin care oratorș se face къ se înđoente de propozїgia че voente a prѣba.

DȘBIȘ, adj. Înđoїrosș ekivokъ.

DȘBLETЪ, s. f. Dоъ bъкъдї de kristalș пșse

зна peste alta, mi la mijlocă o foaie vâp-
sită spre a imita smaragdăle, rubinle etc.
DȘBLȘ, adj. Îndoită care preuzemte, face,
conștinde înăcъ xъdată atită.

DȘBENARIȘ, s. m. Numele ce se da la cei
veki, avelia care era capă a 200 oameni.

DȘELIȘTȘ, s. m. Acela care se bate în dș-
elș, mi care castă pricină d'a se bate
foarte desă.

DȘELȘ, s. n. Bătae cu diferite arme între
doi inși.

DȘKATȘ, s. m. Monedă de aură, galbenă;
lokal gînstă care dă stăpînitoreșă ei titlăle
de dșkă.

DȘKĂ, s. m. Titlu de nobleză.

DȘLČIFIKA, mi DȘLČEFIKA, v. A astîmpă-
ra, a îndăci xăș așidă; a face dșlce.

DȘLČIFIKAȘIE, s. f. Lăkrarea de a îndăci-

DȘLČINELȘ, adj. Dșlčișoră.

DȘO, s. n. Băcată de măsikă pentră doș vocă
saș instrămente.

DȘODENȘM, s. m. T. fisiol. Hartea cea din
tăș a măgeloră celoră sășșiri, adese mai
de 12 degete de lăngime.

DȘODRAMĂ, s. f. Băcată dramatică, în ca-
re vorbeskă nămai 2 persoane.

DȘPLIČITATE, s. f. Lăkrări îndoite; fig. vik-
lenie, rea kredință.

+1) *Сулематсия*

DȘPLIKA, v. (lat. *duplicare*), A îndoi; a da
гъспѣнсѣ la resinsѣ.

DȘPLIKAЦIE, s. f. Îndoire, facere în doi.

DȘRA, v. (lat. *durare*), A ține multă, a țu-
ma de a fi, de a țuți.

DȘRABILȘ-Ъ, adj. Kare poate dșra, țuți
multă timpă.

DȘRAMATER, s. f. T. *fisiol.* Membrană ka-
re крѣтѣшеште kranislă, xirka pe din пѣн-
тѣ invălindă kreeri.

DȘRATЪ, s. f. Timpul kît țrește un lăkră.

DȘRȘ, adj. Tare, dură.

DȘȘ, s. n. Bae kă vșrsare de apă din ună
lokă înaltă.

DȘTOSȘ-Ъ, adj. Îndoiçiosă, kă îndoeală;
nesigură.

DȘȘMVRATȘ, s. m. Slăjba ună dșșmvră.

DȘȘMVRȘ, s. m. Titlu a doi dregători.

DȘZINЪ, s. f. Șuț de lăkră de ațelăș
fel în пѣтѣрă de 12.

E.

EBDOMADARŎ — Ъ, adj. (gr. ἑβδομάς, сѣптѣмѣнъ). Kare se renouente pe fie kare сѣптѣмѣнъ. Jsrnalŝ, gazetъ kare ese odatъ pe сѣптѣмѣнъ.

EBDOMADIERŎ, s. m. Чel че este de rînd сѣ sljeaskъ o сѣптѣмѣнъ.

EDEM, s. m. Grădina paradisului (Rais) terestră.

EDENTATE, s. m. T. Zool. Nedîngate, a 6 ordine a clasei Mamifere!orŝ (Къvier).

EDIFIANTŎ, adj. Kare insăflъ virtste, kare kondăce la fapte băne.

EDIFICIŎ, s. m. (lat. aedificium). Zidire; se întrebsim: vorbind despre temple, palate mi alte zidiri mărege.

EDIFIA, } v. (lat. aedificare). A zidi, a ri-
EDIFIKA, } dika o zidire măreagъ.

EDIFIKATORŎ, s. m. Acela kare face, ridikъ un Edifiuŝ.

EDIFIKĂŎIE s. f. Акџiunea de a zidi a edifiка.

EDIKTŎ, s. m. (lat. edictum). Нoрoкъ, lege.

EDILŎ, s. m. (lat. aedilis). Magistratŝ Romanŝ kare avea inspekџia Edifiuelorŝ.

EDITORŎ, s. m. Чel че се însărcineazъ de a tipări mi a păbliка xvragiŝ altăia; acela săb

a' kьpъzja direkцjie mi гъспъndere se пъбликъ
 зън журналъ, о карте; чel че пъбликъ чева къ
 а lъi keltsealbъ.

EDИЦИЕ, s. f. (lat. editio). Типъгичеа ми пъбли-
 кarea зънъi зъvragiщъ fie пентръ prima оаръ,
 fie пентръ маi нълте.

EDŪKA, v. (lat. educare). А крeнтe, а iн-
 въда пe копii, а лe да крeнтeрe.

EDŪKAЦИЕ, s. f. (lat. educatio), Formarea
 mi dezvoltarea fакълтъпilorъ fifiche, intellek-
 tsale mi morale alle vre зънъi копiщъ сащъ jъne.

EDŪKATORŪ, s. f. Kare дъ edъkацjie-

EFEMERŪ-Ъ, adj. Kare нъ пине де кiтъ о
 zi. fig. тpeкъторъ, kare пине пъпiн тiмпъ.

EFEMERIDE, s. f. pl. Table astronomice ka-
 re aratъ пe fie kare zi lokълъ planetelorъ
 iн zodiакъ.

EFFEKTŪ, s. m. (lat. effectus), Lъkrare, чеa
 че e prodъщъ пiнiн vre о оare kare кавъ.

EFFERVESЧENTŪ, adj. Kare се алъ iн fier-
 bere, iн kлокotire; kare поate fierbe.

EFFERVESЧЕНIЪ, s. f. Fierbere, kлокotire
 че prodъче зънъ gаzъ degagindъse dintr'-
 зънъ likъidъ; fig. miшkare, agitacie vie mi
 тpeкъtoare iн inimъ, iн съллетъ.

EFFICIENTŪ-Ъ adj. (lat. efficiens), kare
 prodъче оare kare effektъ.

EFFIGIE, s. f. (lat. effigies), Figуръ, repre-

sentanġia xnei persoane în reliefŝ saŝ în
zŝgrvîe.

EFFIKACE, adj. (lat. *efficax*), Energikŝ, ka-
re prodŝche efektŝlŝ seŝ, lŝkrarea sa.

EFFIKACITATE, s. f. Energie, lŝkrare, pŝ-
terea xnei kaŝse pentrŝ a prodŝche efek-
tŝlŝ seŝ.

EFFLORESÇENIŢ, s. f. (lat. *efflorescere*),
înflorie, T. *xim*. Skimbarea xni korpŝ so-
lidŝ, ekspŝŝ la cherŝ în materie pŝlberoaŝ.

EFORŝ, s. m. (gr. *εφορς*) privigatorŝ; kare
observŝ; inspektorŝ.

EGALA, v. A potrivî, a façe deopotrivŝ kŝ;
a asemŝna.

EGALISA, v. A façe deopotrivŝ (nŝmai de
lŝkrŝri); a netezi.

EGALITATE, ŝi **EKŶALITATE**, s. f. (lat.
aequalitas), Raportŝ între doŝ lŝkrŝri deo-
potrivŝ, konformitate, potrivire, ŝniformitate.

EGALŶ-Ţ, adj. (lat. *aequalis*), Deopotrivŝ,
asemenea, saŝ în natŝrŝ, saŝ în kantitate,
saŝ în kvalitate.

EGIRA, s. Data, leatŝ maxometanilorŝ, kare
înçene la epoka ŝgiri lŝi Maxometŝ la Me-
ka kŝ 622 anni dŝne Js. Crs.

EGOISMŝ, s. n. (lat. *ego*, eŝ), Viŝis omŝlŝi
kare raportŝ, trage toate la sine în pagŝ-
ba celorŝ alġi.

EGOISTŎ—Ъ, s. Чel че are vijis Egoismăsi,
kare nă îngrijemte de kît de sine.

EKALIŎ, s. m. Solză de pente saă de alte
animale, gioace; че are asemъnare kъsolzi.

EKATOMBЪ, s. f. Jertă de 100 de boi.

EKERIŎ, s. n. Drentară, instrămentă de lemnă
saă de metal kъ kare se face xngiă drentă.

EKLEKTIK, adj. (Filosofă), чel че fьră a fi
de niă o sektă, alege чеa че poate fi bsn
mi adevъrată în prinăipiile fie-kъroга.

EKLEKTIČISMŎ, s. n. Filosofie eklektikъ.

EKKLESIASTŎ, s. m. Nămele xneia din kъrgile
din kare se kompъne biblia.

EKKLESIASTIKŎ, adj. Biseričeskă, че џine
de Biserikъ.

EKKLESIE, s. f. (gr. ἐκκλησία). Adănarea
Kreștiniloră în generală; mi într'xne sens
maă restrînsă, toată komъnăneia persoaneloră
xnite printr'o aăeamă lege Kreștină.

EKLERA, v. A lămina, a răspîndi, a impъr-
știa lămină.

EKLERAGIŎ, s. n. Lăminarea ordinară a xneă
orăniă, a xneă săli de spektakolă, a xneă
stabilimentă care-kare.

EKLISЪ, s. f. T. *Astr.* întănecare momen-
tană a xneă stele.

EKLUSA, v. T. *Astr.* A întăneka, a askъnde
în totală saă în narte. fig. a șterge.

EKLIPTIKŪ-Ū, T. *Astr.* Orbita че ni se pare a o deskri soarele în toți anii, înkipind-ne p̄mintxl în nemîşkare. adj. че se atinge de eklipsъ.

***EKO** mi **EXO**, s.n. (gr. ἔχος, s̄xnetš). S̄xnetš reintorsš de xn kompš solidš, în kîr xrekea îlš arde a doa oarb; lokx xnde se prodъче. fig. чел че repetъ ачае че a zis altx, T. *Mus.* Repedirea slăbitъ a xneia saš mai mxlte note.

EKONOMIE, s. f. (gr. οἶκος, kasъ; νομῆ, regxlъ), regxlъ la îngrijirea xnei kase xne² keltxelî în administrarea xnei averi. *Economie rurala*, ekonomiea k̄mpxlđî, administrarea moshelorš; *economie politeca*, итiинда kare trateazъ despre kîpxlš prin kare se înavъuște xn statš. fig. *economie animala*, armonia între deosebitele p̄rçii ale tr̄pxlđî; fig. plan, dispoziție.

EKONOMIKŪ-Ū, adj. Че ÷ine de Ekonomie.

EKONOMISI, v. A administra, a ÷ine o kasъ kx ikonomie; a p̄stra.

EKONOMŪ, s.m. Чел че profeseazъ o ekonomie.

EKS, (lat. ex). Prepoziție kare servъ în komp̄nerea xnor zîceri, spre a arъta че a fost o persoanъ; din.

EKSABORA, v. Vezî Eksala.

EKSÆDRŪ, adj. kare are 6 feçe. s. fig. komp̄ssъ din 6 feçe patrare

EKSAGERA, v. (lat. exaggerare). A arăta un
lăkră ka fiindă mai mare, mai bună să
mai rău de kît e în realitate.

EKSAGERATOR, s. Cel ce eksagerează.

EKSAGERAȚIE, s. f. Lăkrarea de a eksagera.

EKSAGON, adj. fig. Kare are 6 unghiuri și
6 lătrii.

EKSAKTITATE, s. f. Pănkțialitate, bŕgare de
seamă de a nă se depărta de cea ce e pre-
skrisă; konformitate.

EKSAKT-Ŕ, adj. (lat. exactus). Kare nă se
depărtează de cea ce 'i este preskrisă, re-
glat; kare 'mă face trebile kărfindă mi kă
mare grije; la vreme; mtiimjele eksakte, mti-
imjele matematice.

EKSALA, v. A eksabora, a skoate prin resăflare.

EKSALAȚIE, s. f. Răsăflare, skoatere afară.

EKSALTA, v. (lat. exaltare), a lăda mult,
a înălă prin lăde. fig. a entăsiasma, a
aprinde, a mișka.

EKSALTAȚIE, s. f. Înălăgare; fig, entăsiasmă
mare mișkare, aprindere mare a săfletăli.

EKSAMEN, s. n. (lat. examen), cherchetare,
konșiderație, attentivă a ună lăkră în toate
amărgantele sale; lăkrarea de a întreba pe
cineva pentru a se asigra de gradăli săă
de instrăkție.

EKSAMETR, adj. Versă de 6 pičoare.

EKSAMINA, v. (lat. *examenare*), a se ȳta, a privi къ бѣгare de seamă чева; a face eksamenŃ.

EKSAMINATORŃ, s. m. Cel че eksamineazŃ.

EKSARXATŃ, ши **EKSARKATŃ**, s. n. Partea kare o administra eksarxŃlŃ.

EKSARXŃ, s. m. TitlŃ че pŃrta în Italia lo-koŃitori impŃragilorŃ din KonstantinopolŃ.

EKSCHEDANTŃ-Ń, adj. Kare trece peste xotarŃ: peste mŃsŃrŃ.

EKSCELLENTŃ-Ń, adj. Kare are prea mŃltŃ bŃnŃtate, prea mŃltŃ perfekŃie; kovŃrŃitor.

EKSCELLENŃŃ, s. f. Kalitatea lŃkrŃŃi ekschellentŃ; titlŃ de onoare.

EKSCHENTRICITATE, s. f. (lat. *ex, afarŃ de; centrŃm, centrŃ*). T. *Geom.* distanŃa de la centrŃ xnei elipse pŃnŃ la pŃntŃ unde se konchentrezŃ gazele lŃmini ale aŃestei elipse.

EKSCHENTRIKŃ, adj. T. *geom.* DoŃ saŃ mai mŃlte cherkŃri din kari xŃrlŃ se întinde în 4 lŃ altŃ, avŃnd fie kare centre deosebite.

EKSCHETA, v. (lat. *excipere*), a skoate din nŃmŃrŃ, din regŃlŃ; a arŃta къ o persoanŃ saŃ xŃŃ lŃkrŃ nŃ sŃnt konrinse într'xŃŃ nŃmŃrŃ într'o regŃlŃ, къ toate къ se pare къ ar trebŃi sŃ fie konrinse într'însele.

EKSCHENŃIE, s. f. Deosebire, skoatere; lŃkra-rea prin kare se ekschenteazŃ.

EKSČEPCIONALŤ-Ť, adj. Че е relativŭ la o ексчепцие.

EKSČESIVŤ-Ť, adj. Песте мѣсѣгъ, peste regiѣ.

EKSČESSŤ, ши ESČESSŤ, (lat. excessus).

Чѣа че trage peste хотареle мѣсѣгеi, бѣнеi кѣвиiнге.

EKSČITA, v. (lat. excitare). А аѣиѣа, а iн-демна, а дештѣта; а iнкѣраѣа; а касса.

EKSČITATŤ-Ť, adj. Аѣиѣѣторѣ, iнтѣриѣѣторѣ, дештѣѣѣторѣ.

EKSČITATORŤ, s. Чѣл iнсѣгчiнат ка сѣ ексчiте.

EKSČITAЦИЕ, s. f. Лѣкѣраѣа де а ексчiта.

EKSEKRABILŤ, adj. Скiрбосѣ, де кѣре тре-бѣе а аѣеа чiнеѣа скiрбѣ.

EKSEKРАЦИЕ, s. f. Скiрбѣ, ѣгiчiсѣе.

EKSEKŤTA, v. (lat. excequi, а ѣгма пiнѣ ла fine). А пѣне iн лѣкѣре, а сѣѣиѣи, а iн-деплини; а кiнта о бѣкатѣ мѣзикалѣ.

EKSEKŤTABILŤ, adj. Чѣа че се поате ексекѣта.

EKSEKŤTIVŤ-Ť, adj. Кѣре пѣне iн лѣкѣре легиле

EKSEKŤTORŤ, s. Чѣлѣ че пѣне чѣѣа iн лѣкѣре, iндеплинѣѣторѣ.

EKSEKŤЦИЕ, s. f. (lat. executio). Пѣнѣре iн лѣкѣре, iндеплинѣре.

EKSELENЦѢ, s. f. Тiтлѣ де оноаре. *par excellence*, лок. adv. iнтр'ѣи кiп деосѣбитѣ, рѣрѣ,

EKSEMPLARŤ, s. m. (lat. exemplar), моделѣ; бѣкатѣ; ѣредникѣ де а fi ексемплѣ.

EKSEMPLŪ, s. m. (lat. *exemplum*). nildz, lskrare bznz saš rea kare se dz snre a se imita. *de exemplu*, snre nildz.

EKSERSA, v. (lat. *exercere*), a deprinde, a forma, a instrai ne mineva kz ceva nrin deasa lskrare; a se îndeletniçi; a întrebşingă, a pşne în lskrare, a okaa.

EKSERSISŪ mi **EKSERÇIŪŪ**, s. n. Deprinde; îndeledniçire; întrebşingăre.

EKSIGEA, v. (lat. *exigere*), a face pretençie, a cere ceva în pxterea vre zneî legi.

EKSIGENŪ, s. f. Pretençie, cerere.

EKSILA, v. A sşrgişni, a trimite în eksilş.

EKSILŪ, s. m. (lat. *exilium*), sşrgişn, starea avelşia pe kare aştoritaea l'a forçatş sş trşeaskz afarz din patria sa; fig. şedere la zni lok kare nş ne plache, şnde şintem lipşii de cele ce ne plache.

EKSISTA, v. (lat. *existere*), a fi, a se afla în fiinçz; a trşi.

EKSISTENŪ, s. f. Aflare în fiinçz, fanta de a eksista.

EKSKLAMAÇIE, s. f. (lat. *exclamatio*), strigare de bşkşrie, de mirare, de sşpşrare etc. semnş de pşntşagie (!) kare se pşne dzne o esklamaçie.

EKSKLAMATIVŪ, adj. Kare aratz esklamaçie.

EKSKLŪDE, v. (lat. *excludere*), a skoate a депърта, a нѣ приими.

EKSKLŪSIE, s. f. Skoatere, депъртаре.

EKSKLŪSIVŪ, adj. Kare are пѣтереа де а ексклѹде; skosŷ.

EKSKOMMŪNIKA, v. A аѣриси, a skoate, a депърта дин нѣмѣрлѣ kredinчиошилорŷ.

EKSKOMMŪNIKAЦIE, s. f. Аѣрисание, канон прин каре чинева este skosŷ дин нѣмѣрлѣ kredinчиошилорŷ.

EKSKREMENTŪ, s. n. (lat. *excrementum*). Орŷ че материе solidъ саŷ likvidъ каре е датъ афаръ дин корпѣ омѣлѣ саŷ animalѣлѣ, es- skzipats, пѣдѣшалѣ; skŷrna, baliga xdx etc.

EKSKRETORŪ, adj. Че е relativ кѣ екскрегиа-

EKSKREЦIE, s. f. Skoatere афаръ а материе- лорŷ netrebzinчиоase дин корпѣ омѣлѣ саŷ animalелорŷ.

EKSKŪRSIE, s. f. (lat. *excursio*). Nѣвѣlige ѣn дара vгѣjмашѣлѣ; презмblare.

EKSKŪSA, v. (lat. *excusare*). A десвинѣвѣдѣ; а агѣта кѣвintele pentрѣ каре нѣ poate приими чева.

EKSKŪSAЦIE, s. f. Агѣтагеа кѣвintelог pentрѣ карѣ чинева нѣ poate приими чева.

EKSKŪSЪ, s. f. Desvinѣвѣdie; cherere de ier- тѣчизне.

EKSODŢ, s. m. (gr. ἔξοδος, emire). A doa karte din Pentateux, emirea.

EKSORBITANTŢ-L, adj. (lat. ex, afară din; orbis, черк). Neste мѣсрѣ, kare trece мѣлт peste адеуѣрата мѣсрѣ.

EKSORŢISA, v. A goni dăxrile nekărate prin molitfe.

EKSORŢISMŢ, s. n. Molitfe kă kare se gonesk dăxrile nekărate.

EKSORDIŢ, s. n. (lat. exordium). Întia parte a xnei diskărsŢ, a xnei kăvînt, în kare se dă o idee axditorilorŢ despre sxjetŢ de kare se vorbente mi despre cel ce va să vorbeas. kă de avel sxjetŢ.

EKSOTERIKŢ, adj. Cea ce e de fauă; T. *filos.* vezi EsoterikŢ.

EKSOTIKŢ, adj. StreinŢ, kare e din altă ăară.

EKSŢANSIVŢ, adj. Cea ce are pătere de a întinde, împrăntietorŢ.

EKSŢATRIA, v. (lat. ex, afară din; patria, patrie). A strîmtora ne čineva de a'mi pă-rzi patria.

EKSŢATRIAŢIE. s. f. Lăkrarea de a se eks-patria.

EKSŢEDIA, v. (lat. expedire). A trimitte; a păne îndată în lăkrare.

EKSŢEDIENTŢ, s. m. MijlokŢ de a deslega o nedomirire, de a izbăti.

EKSPEDITOR, s. m. Kare trimitere, porneste.

EKSPEDIȚIE, s. f. (lat. *expeditio*), trimitere, pornire în grabă. T. *Militar*. Întreprindere de resbelă; *Marine*, călătorii ce facă înpreună corăbiilor de resboiă. pl. deneshi, skrisori.

EKSPERIENȚĂ, s. f. (lat. *experientia*), închekare; observarea fenomeneloră natsrali într'ună kornă științifikă; kənomitūya lək-răriloră kīstīgată prin mōltă întrebzindare.

EKSPERIMENTA, v. A încheka, a adeveri prin eksperiență.

EKSPERIMENTALŢ, adj. Che se bazează pe eksperiență.

EKSPERTŢ adj. (lat. *expertus*), Depriusă la vre o artă kare se învață prin eksperiență.

EKSPIA, v. (lat. *expiare*), A spăla, a izbăvi de vre o krimă sau greshală prin pedepsa che sferă, a ispăsi.

EKSPIAȚIE, s. f. Spălare, izbăvire de vre o vină.

EKSPIATORŢ, s. m. Cel che kărtă, isboveshte de vre o greshală, izbăvitoră.

EKSPIRA, v. (lat. *ex aflare*; *piare*, a sfla), A mări, a 'mi da. sşfletşlă, fig. a se sfirmiti, a se împlini, a trece.

EKSPIRAȚIE, s. f. Trechere a şnsi sorokă v.

nši termen; rбsxlare, darea afaгъ a aep-
лi inspiratš.

EKSHLIKA, v. (lat. explicare), A face sъ
se iugeleagъ xнš lъkrъ, a deslxi.

EKSHLIKAЦИE, s. f. (lat. explicatio), in-
ternetaiie, deslxre.

EKSPLIKATIVŖ-Ъ, abj. Deslxmitorš.

EKSPLOATA. шi **EKSPLOTA**, v. A face vre
o isпavъ, vre o fanъ strъlxчиъ; a тiа шi
a da in vinzare lemne din vre o пdъre;
a lъkra singъ; a lъkra, a skoate materia
че kopinde vre o minъ, окпъ.

EKSPLOATABILŖ; adj. Че се poate lxa in
stъniire шi се poate viude; че се poate
eksploata.

EKSPLOATAЦИE, шi **EKSPLOTAЦИE**. s. f.
Lъkrarea de a eksploata.

EKSPLOPA, v. (lat. explorare), A eksami-
na, a черета, a visita, a къxta съ desco-
пere чеva.

EKSPLORATORŖ, s. m. Kare merge спre
къxtarea, deskoperirea vre xnei цъri.

EKSPLOPAЦИE, s. f. Lъkrarea de a eksplora.

EKSPLOSIE, s. f. (lat. explosio), Izbъknire,
поknire; zgomotš че face vre xнš lъkrъ
arzindš.

EKSPLOTA, v. Vezi eksploata.

EKSPORTA, v. (lat. exportare), T. *Com.*; A transporta, a dăce, a scoate în streinătate.

EKSPORTAȚIE, s. f. Transportă: scoatere afară din țară a produselor.

EKSPOSANȚĂ. s. T. *Juris*. Cel ce expune o faptă; arată pretențiile sale prin jalbă sau altă xirtie.

EKSPOSIȚIE, s. f. Lăkrarea de a expune, de a pune în vedere produsul argilor și îndstrilor puse la vederea pblică; locul eksposicii, T. *Lit.* întâia parte a unei poeme, a unei drame; ekspikatie.

EKSPRE, adj. Kă intenție, într'adinsă.

EKSPRESĂ, adj. (lat. expressus), Xotărită.

EKSPRESSIE, s. f. (lat. expressio); Cea ce arată sentimentele, patimile, kăgetările, zăcherile, vorbele ce se întrebăin. pentru a zăce, a arăta, a komunikă ideile și sentimentele sale.

EKSPRESIVĂ, adj. Kare arată, înfășășază bine acea ce voște să dea să înțeleagă.

EKSPRIMA, v. (lat. exprimere). A arăta, a înfășășă kăgetările sentimentele, patimile, a'și arăta sentimentele kăgetele prin oare kari vorbe sau frase.

EKSPRIMABILĂ, adj. Ce se poate eksprima.

EKSPROPRIA, v. (lat. ex, afară din propri-

um, propriis) A lăa proprietatea nemîșkătoare a kșiva prin dreptul legi.

EKSPIROPIAȚIE, s. f. Lăarea șnei proprietăți nemîșkătoare prin dreptul legi.

EKSPILSA, v. (lat. expulsus. gonitș), A gonî pe cineva de șndeva; a da afară.

EKSPILSIE, s. f. Izgonire, lăkarea de a eksplsa.

EKSPIȘNE, v. (lat. exponere), Așne în vedere; a pșne la o ekspozicie pșblikă; a pșne în primejdie.

EKSTASIA, (s) v. A fi șimitș, a fi în ekștasș.

EKSTASIATȘ, adj, Kare e în ekștasș.

EKSTASȘ, s. Stare partikșlară a spiritșlăi în kare șare kare idee saș șare kare ordine de idei, absoarbe astfel toate fakșltășile intelektșali și fizișe, înktăș înkșnsirele și simșșrile sîntăș înșetate, și mîșkșrile volșntariî sîntăș onrite; fig. șimire, mirare vie, plșchere foarte mare.

EKSTENSIE, s. (lat. extensio), Întîndere, adșogare de mșrime.

EKSTENSORIȘ, adj. Șe slșjșște a întînde; T. *fisol*. Mșșki ekstensoriî, mșșki slșbî torî, prin opozicie la șei *Fleșsori*.

EKSTERIOR-Ș, adj. (lat. exterior), Șe este de afară, șe are a fașe kș ōșrile ștreine

ĖKSTERMINA, a. (lat. exterminare), A nimikniči, a strika kš totš, a stinge.

ĖKSTEIMINATORŠ, adj. Čel če strikš, adšče la peire; s, pršpšditorš.

EKSTERMINAČIE, s. f. Pršpšdire, nimikničire-

EKSTERNATŠ, s. n. Škoalš žnde se pri. imeskš školarì nšmaì eksternì.

EKSTERNŠ, adj. (lat. externus), Če vine de din afarš; s, školarš kare nš lokšeste in institzš, in škoalš.

EKSTINČIE, š, f. (lat. extinctio), stingere.

EKSTRA, s. m. (lat. extra), Če nš e običniš, foarte bšnš.

EKSTRADIČIE, s. f. Darea vre žnšì prinsš, kriminalš in mìnile šveranšlšì šš.

EKSTRAGE, v. (lat. extrahere), A škoate, a trage.

EKSTRAKTŠ, s. n. (lat. extractum), Čea če se škoate, se trage din čeva; ššmmariš, preskšrtare.

EKSTRAČIE, s. f. Lškrarea de a ekstrage,

EKSTRAORDINARŠ, adj. Kare nš e dšpš običeizl ordinariš, neobičniš.

EKSTRAVAGANTŠ-Ŧ, adj. Nebšnš; kare e kontra bšnšlšì simuš.

EKSTRAVAGANČŦ, s. f. Nebšnie.

EKSTREMITATE, s. f. (lat. extremitas), Margine, kšpštiš; šfirniš lškršlšì,

EKSTREMŎ, adj. (*extremus*), Kare e de totŭ la margine; kovîrșitorŭ, peste mŭșșrŭ, pl. doș lŭkrŭri împotrîvitoare; T. *mat.* cel din tîiș și cel din șrmb terminŭ al zuei proporșii.

EKSTRENSEKŎ, adj. (lat. *extrensecus*), Kare vine de afarŭ.

EKTARŎ, s. n. Mŭșșrŭ de șșprafușŭ care koprinde 100 are.

EKTO, Zichere ce se pșue înaîntea nșmirŭi mŭșșrilorŭ Franșese vrîndŭ șș însemne de 100 ori mai mare s, e Ektogramŭ, ektolitrŭ, ektometrŭ etc.

EKŎATORŎ, s. m. T. *astr.* și *Geogr.* Șnș din cele mai mari șșkrŭri ale sferei pŭmînteshi; șș înkîșeshite ka tîindŭ pŭmîntșlŭș pŭrpen-dîkșlarîșeshite pe oșie și în ekșalŭș depșrtare de șș doi poli.

EKŎAŎIE, s. f. T. *matem.* Formșle karŭ aratŭ egalitatea de valori a kșantîtșșilorŭ algebrîșe.

EKŎESTRŎ, adj. (lat. *equestris*). Statșe ekșestrŭ, statșe care înfșșșșazŭ pe șșineva kșlare; ordinŭ ekșestrŭ. ordinșl kavalerilor Romanŭ; nobleșŭ de rangșlŭș al doșilea în Polonia.

EKŎILATERALŎ, adj. T. *Gram.* Kare are toate latsrile ekșailŭ.

- ЕКДИЛАТЕРЎ**, adj. T. *gram.* Figură ale cărora latură sînt egali ca acele ale alteia.
- ЕКДИЛИБРЎ**, mi **ЕКЧИЛИБРЎ**, s. m. (lat. *equilibrium*), Кэмпэнире, egalitate între două greutăți, între două părți.
- ЕКДИНОКСЎ**, s. n. (lat. *aequinoctium*),
- ЕКДИНОПС**, {
- ЕКДИНОПЦИЎ**, {
- ЕКДИНОКСИАЛЎ**, adj. Ce vine de екдинокс.
- ЕКДИПА**, mi **ЕКПИПА**, v. A grăbi pe cineva ca cele treburilor, T. *Marin.* a grăbi o corabie, o flotă ca treburilor.
- ЕКДИПАГИЎ**, mi **ЕКПИПАГИЎ**, s. Тръсгъ; toate lucrurile cari sînt treburilor la oare care întreprindere; takîmă.
- ЕКДИТАЦИЎ**, mi **ЕКИТАЦИЕ**, Arta, meșteșug ca țării.
- ЕКДИНГИЎ**, adj. Care are toate singurile egali.
- ЕКДИВАЛА**, v. (lat. *equivalere*), A fi de același preț, a fi totă șna.
- ЕКДИВАЛЕНТЎ**-Ь, adj. Care este tot de un preț.
- ЕКДИВОКЎ**, mi **ЕКИВОКЎ**, adj. (lat. *aequus*, egal; vox, voce), Ca două sensuri, ca înțeleșă îndoită.
- ELABORA**, v. (lat. *elaborare*), A lucră, T. Fiziol. a prefăce substanțele, (lucrare naturală).

ELABORAȚIE, s. f. Lăkrarea de a elabora.

ELASTICITATE, s. f. (gr. ἑλαστικῆς) Kălitatea ce ăă ăni kornă de a se întinde și a se stringe.

ELASTIKŎ, adj. Kare are elasticitate.

ELEGANȚĂ, s. f. (lat. elegantia). Frămăsețe, gingășie, găstă delikată; alegere de vorbe, de întorsătră spre a face o vorbire plăkăstă; simplitate, înlesnire.

ELEGANTŎ, adj. Kare are eleganță,

ELEGIE, s. f. (gr. ἔ, ἀχ; λεγω zăkă), Ποesie al kăria săjetă e tristă, dărerosă

ELEIMOSINĂ, s. f. (gr. ἐλεημοσίνη). milostenie.

ELEKTORALŎ, adj. Ce ăine de drentălă de alegere.

ELEKTORŎ, s m. (lat. elctor), Alegătoră, cel ce are drentăl de a alege.

ELEKTIVŎ, adj. Kare se nămește prin alegere.

ELEKȚIE, s. f. (lat. electio), Alegere.

ELEKTRICITATE, s. f. (gr. ἤλεκτρον, kăkli-bară). T. *fisic*. Proprietate ce ăă ăni kornă kănd sând frekăă săă înkălzăă să atragă ne alăă kornă măă ămoră și să'i respingă, de a da skinteă, zădăiră; ăă flăădă.

ELEKTRIKŎ, sdj. Ce ăine de elektricitate.

ELEKTRISA. v. A desvolta îtr'ăă kornă năterea elektrikă.

ELEKTRODŎ-ZI s. Firele de platină din va,

șălș în kare se face eksperiența deskompozitia anî prin kșrantșlș elektrîkș.

ELEKROFORȘ. s. m. T. *fis* instrumentș așșupra kșrșia se desvoltș elektrîcitatea șî ne kare o ȝine mai mșltș timnș.

ELEKTRO-MAGNETISMȘ, s. T. *fis.* Fenomenî în karî elektrîcitatea șî magnetismșl jokș amîndoș șnș singșrș rolș.

ELEKTROMETRȘ, s. Instrumentș kș kare se mșsoarș elektrîcitatea.

ELEKTROMOTORȘ, adj. Aparate kare desvoltș elektrîcitate prin simplșlș kontaktș alș kornilorș eterogenî.

ELEKTROSKOPȘ, s. n. Instrumentș kș kare se mșsoarș elektrîcitatea.

ELEMENTȘ, s. m. (lat. *elementum*). În vekîme se zîcea de aerș, fokș, pșmîntș șî apa ȝe se konsidera ka șșbștanșe simple, astșzî se zîce de toȝî kornî karî n'aș pștștș fi deskompșșî șî karî kombinîndșse kș alȝî daș năștere la alȝî kornî; șnde trșeșteșșu animalș. pl. Înȝepștșrile șnei arte, șnei știinșe.

ELEMENTARȘ, adj. ȝe ȝine de elemente.

ELIȝE, s. f. Linie înkolșȝitș înpșejșrșlș șnșî cilindș.

ELIGIBILITATE, s. f. Kșalitatea. însșșirea de a fi alesș.

ELIGIBILŎ, adj. Kare poate fi alesŎ, are condiŕiile cerŕte de a pŕtea fi alesŎ.

ELIKOIDŎ, adj. În formŕ de elice.

ELIMINA, v. (lat. eliminare), a gonî, a scoate afarŕ.

ELIMINAŒIE, s. f. Gonire afarŕ, lepŕdare.

ELIOSKOPŎ, s. m. Instrument kŕ care se poate  ineva zîta la soare fŕrŕ aî vŕtŕma vederea.

ELIOMETRŎ, s. m. InstrumentŎ care mŕsoarŕ diametrŕl stelelorŎ.

ELISE, s. n. ЛокашŎ plŕkŕtŎ.

ELISIE, s. f. (lat. elisio). T. *gram.* scoaterea, darea afarŕ a unei vokale de la sfîrŕitulŎ unei ziceri, kînd zicerea zŕmŕtoare încene kŕ vokalŕ.

ELLENISMŎ, s. m. Експресие, manierŕ de a vorbi dŕpe felŕl limbei greceŕtŕ.

ELLIPSŎ, s. f. T. *geom.* linie kŕrbŕ, ce se formeazŕ tŕind pieziŕi ŕn kon dreptŎ print'rŕn plan care 'lŎ petrece.

ELLIPSOID Ŏ, s. m. T. *geom.* solidŎ formatŎ prin revoluŕia unei jŕmŕtate de ellipse înprejŕrŕl uneiŕ din aksele sale.

ELLIPTIKŎ, adj. Ce ŕine de ellipsŕ.

ELOGIŎ, s. n. (lat. elogium). DiskŕrsŎ snre lasda kŕiva.

ELOKŔENIŒŎ ŕi ELOŒINIŒŎ, s. f. (lat. elo-

quentia). Arta, talentx de a vorbi bine, de a miшка, de a încredința.

ELOKŪENTŪ—Ъ. adj. Kare are elokxenцъ.

ELOKŪЦIE, s. f. (lat. elocutio). експримареа кxетъри пгн vorbe; кпнл кx kare se експримъ. T. *ret.* кпнл ми ашезареа vorbelor.

ELŪDE, v. A зъдъгичи; a се feri de чинева' isксинцъ; a face nefolositorъ, a okoli.

EMANA, v. (lat. e, afarъ дин; manare, a кxрге). A proveni, a кxрге, a еши de зндева.

EMANAЦIE, s. f. Лxкrareа de a emana.

EMANЧIIA, v. (lat. emancipare). A скъпа a ierta de вѣстъ; fig. a desrobi, a slobozi.

EMANЧIIAЦIE, s. f. Лxкrareа de a emanчпа.

EMASKŪLAЦIE, s. f. Skopire.

EMATOSA, s. f. T. *fisiol.* Prefacherea пстри- mentelor ūin sѣnge; skimbarea singelxi vѣnosŭ in sѣnge arteriosŭ.

EMBARGO, s. m. Порънка че се дъ коръбieri- lorъ negъдъtoremti de a нх еши дин портъ фъгъ permissie.

EMBLEMЪ, s. m. Figъгъ simbolikъ кx зичегѣ in formъ de sentinцъ.

EMBRIONŪ, s. m. Rodslŭ дин пѣнтечеle мѣмеѣ. T. *Bot.* kind plantele înkolъeskŭ.

EMIGRA, v. (lat. ex, afarъ дин; migrare, a еши). a пъгъси patria sa ми a се ашеза in altъ царъ.

EMIGRAȚIE, s. f. Fanta de a părăsi patria mi a se așeza în altă parte.

EMINENȚĂ, s. f. Înălțime, titlu ce se dă mitropolitilor și kardinalilor.

EMINENTĂȚĂ, adj. Înaltă; kovirșitoră, care întrece.

EMIR, s. m. Titlu descedenților lui Maxomet.

EMISFERĂ, s. f. Jumătate din o sferă.

EMISSARĂ, s. m. (lat. emissarius). Trimisă, cel ce e trimis în secret pentru a iscodi, a pîndi, a cerceta ceva.

EMISSIE, s. f. (lat. emissio). Lăcrarea prin care un lucru e împins, dat afară.

EMOȚIE, s. f. (lat. emotio). Agitație, turbare, mișcare.

EMFASĂ, s. f. Помпă affektată, exagerație în discurs sau în voce.

EMFATIKĂ, adj. Care are Emfasă.

EMFITEOSĂ, s. f. Duș fel de embatikă.

EMPIREISM, s. f. Căstălă mi miroșlă nenlăcăță al unor ssubstange kînd sînt puse pe un foc iste.

EMPIRIKĂ, adj. Care se ține numai de experiență. T. med. șarlatan, cel ce tratează pe bolnavi cu secrete înkinșite fără să aibă știință.

EMPIRISMĂ, s. n. Medicină care se întemeiază pe experiențe.

ΕΜΠΛΑΣΤΙΚῶΣ, adj. T. *med.* Alifie.

ΕΜΠΛΑΣΤΡῶΣ, s. m. T. *med.* καταπλασµῶς.

ΕΜΥΛΑΤΟΡῶΣ, s. Anrius, însuflegit de emulagie.

ΕΜΥΛΑΤΙΕ, s. f. (lat. *aemulatio*), sentimentῶς, dorinţῶ de a fi deopotrivῶ saḡ a întrecu pe cineva prin ceva.

ΕΜΥΛῶΣ, s. m. (lat. *aemulus*). Konkurent, rival.

ΕΝÇΕΦΑΛῶΣ, s. m. (gr. εν, in κεφαλή, καπῶ).

T. *anat.* Massa nervoasῶ kopriusῶ în kranis (καπῶ).

ΕΝÇΙΚΛΟΠΕΔΙΕ, s. f. (gr. εγκύκλιος, çirkular çapidia edçkaçie). wtiinţῶ universalῶ; kartea

în kare se trateazῶ despre toate wtiinţele.

ΕΝÇΙΚΛΟΠΕΔΙΚῶΣ, adj. Çe çine de Ençiklopedie.

ΕΝΔΕΚΑΓΟΝῶΣ, s. m. T. *geom.* Poligonῶ kare are 11 çngisri wi 11 latçri.

ΕΝΔΟΣΜΟΣῶΣ, s. f. Fenomeni kari aḡ oare kari raportçri kç fenomeni kapilarî.

ΕΝΕΡΓΙΕ, s. f. Forçῶ. pçtere, virtçte kç kare se pçne çineva în lçkrare.

ΕΝΕΡΓΙΚῶΣ, adj. Kç energie.

ΕΝΙΓΜῶΣ, s. f. Giçitoare. fig. Diskusçri saḡ frase grele de înçelesḡ.

ΕΝΚΛΙΤΙΚῶΣ, s. f. T. *gram.* Zichere kare se a-tîrnῶ de altῶ zichere preçedentῶ wi se pare a forma o singçrῶ zichere.

ΕΝΟΡΜΙΤΑΤΕ, adj. Kalitatea çelsi çe e ençrm.

ENORMŌ, adj. (lat. *enormis*). peste mēsagъ, kare e de o lōngime saŭ grosime ekstraordinarъ.

ENŌNČIA, v. (lat. *enuntiare*). a експрима че are în gînd, a'mi da afarъ idea sa.

ENŌNČIAČIE mi **ENONČIAČIE**. Ekспressie, arъtare, grъire; maniera de a enŭnčia; lъkrarea de a nega saŭ a afirma.

ENŌNČIA TIVŌ, adj. Kare enŭnčъ; adъче aminte, vorbешte despre чеva.

ENTIMEMЪ, s. f. T. *Ret.* Argumentŭ kare are doъ propozičii зна antecedentъ mi alta konsekventъ.

ENTŌSIASMA, v. A aprinde, a însъfla kъragiŭ; a rъni de admirare.

ENTŌSIASMŌ, s. n. (gr. ἐνθεος, inspirat de, Dъmnezeŭ). Miŭkare a sŭfletъlъi че se sokoteшte a fi efektъlŭ znei însъflъri Divine aprindere pentrъ zn че, miŭkare ekstraordinarъ a sŭfletъlъi.

ENTŌSIAST, adj. Kare se intъsiasmъ.

EOLIANŌ—Ъ, s. Ōnъlŭ din чеle 5 dialekte greचेmti.

EOLIKŌ, adj. Че ŭine de dialektъlŭ Eolianŭ.

EPAKTЪ, s. f. Temelia lъnei.

EPATIKŌ, adj. (gr. ἑπαρ, fikatŭ). Че ŭine de fikatŭ.

EPIXEREMЪ, s. f. T. *Ret.* znŭ fel de silo-

gismă unde fie care din cele două propoziții este însoțită de dovada ei.

EPIKURIAN, s. m. Ce are raportă cu filosofia lui Epikur; omă volăntosă, dată la plăceri.

EPIDEMIE, s. f. T. *Med.* boală care atacă în același timp și locă mai multe persoane.

EPIDERM, s. f. (gr. ἐπί πε; δερμα, piele). nielina cea sâncire care acoperă suprafața liberă a corpului.

EPIFONEM, s. f. T. *Ret.* Eksklamatie în formă de sentință prin care se sfârșește vre o poveste.

EPIGASTR, s. n. T. *Anat.* Partea de mijloc și de sâsă a bîrtei,

EPIGLOT, s. f. T. *Anat.* Un fel de capac care astăpă respirația și se îngite bîcatele.

EPIGRAMM, s. f. (gr. ἐπίγραμμα), T. *Lit.* Poemă ce se termină cu vre o idee atingătoare.

EPIGRAF, s. f. Sentință mică, ce se pune în fruntea unei cărți, unei kapitl etc. pentru a arăta scopul și spiritul; inscripție ce se pune pe o zidire pentru a arăta scopul și timpul.

EPIK-Ţ, adj. (lat. epicus). Poemă în care se povestește vre o faptă eroică.

EPILEPSI, s. f. Boala copiilor, atac de nevre.

ΕΠΙΛΟΓΪ, s. m. Cea din zrm̄ parte sađ kon-
klsia znei poeme, znsi diskursđ, etc.

ΕΠΙΣΟΔΪ, s. f. Împrejgare întimpltoare z-
nit̄ k̄ fanta prinçipal̄ a znei b̄k̄t̄m̄ de
teatr̄, znsi romanuđ, znei poeme etc.

ΕΠΙΣΟΔΙΚΪ, adj. Întimpltorđ.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΡΪ, adj. Ce ȳine de epistole; ce
priveşte la maniera de a skr̄i skr̄isor̄i.

ΕΠΙΣΤΟΛΪ, s. f. (lat. epistola). Skr̄isoare.

ΕΠΙΤΑΦΪ, s. n. (gr. ἐπι, d'as̄pra; τάφος,
mormînt̄). Inskripcie d'as̄ura mormînt̄s̄i.

ΕΠΙΤΑΛΑΜΪ, s. f. Ποεμ̄ la okasie a znei n̄nte.

ΕΠΙΤΕΤΪ, s. n. Ce arat̄ o k̄salitate. (πορεκλ̄).

ΕΠΙΤΟΜΪ, s. n. (lat. aepitome). Preskr̄utare.

ΕΠΙΤΡΟΠΪ, s. f. T. Ret. Vezi konçessie.

ΕΠΙΖΟΑΡΕ, s. n. T. Zool. Œn fel de insekte.

ΕΠΙΟΧΪ, } s. f. (gr. ἐπιχῆ). Π̄nt̄ zot̄r̄it̄

ΕΠΟΚΪ, } în istorie, kare e însemnat̄ prin
vre o fant̄ mare; timp̄l znei împrejḡr̄i.

ΕΠΟΛΕΕ, s. f. (gr. ἐπος, povestire; ποίαν,
afac̄e), Karakter̄l znei poeme epice; mi-

k̄ istorie în vers̄r̄i a znei fante eroice
• ş̄i adev̄rate.

ΕΠΡΟΒΕΤΪ, s. f. T. Chim. Çerk̄toare Œnđ
fel de t̄b̄ inkis la o parte, k̄ k̄ re se a-
d̄n̄ gazele T. Fis. barometr̄ kare se p̄ne
în maşina pneumatic̄ pent̄ a m̄ssa pres-
sia aer̄s̄i.

EPITAGONŤ, adj. Kare are 7 xngisri mi 7 latxri.

EPITARXIE, s.f. (gr. 'επτα, 7; αρχή, regnŤ).

Impărgirea Engliteri în 7 regate de Angli mi Saksoni.

EPŤVANTABILŤ, adj. IngrozitorŤ, spŤimintatorŤ, groasnikŤ. grozavŤ.

ERŤ, s. f. EnoxŤ saŤ pŤntxlŤ fixsŤ de xnde închepa a se pxmăra ani; mirxl anilorŤ; epoxkŤ însemnatŤ de xnde închepa o nox ordine.

ERBAŤIOSŤ, adj. T. Bot. ErbosŤ, plantŤ al kăria kocœau e fraget, moale mi se xskkŤ dŤpŤ œe 'mi dŤ rodxlŤ.

ERBIVORŤ, adj. Animalele œe se xgăneskŤ kŤ vegetale.

EREDITA, y. A moŤteni.

EREDITARŤ, adj. MoŤtenitorŤ, moŤteneskŤ; kari trekŤ de la tatŤ la fiŤ etc.

EREDITATE, s. f. MoŤtenire.

EREKŤIE, s.f. (lat. erectio). Ridikare, skxlare.

EREMITŤ, s. m. PăsnikŤ, solitarŤ.

ERESIAKŤKŤ, s. m. Kăpetenia xndi eresŤ.

ERESIE, } s. f. DoktrinŤ kontrarie legi,
ERESŤ. } greshalŤ, gătxăire osînditŤ de biserikŤ.

ERETIKŤ, adj. ŤelŤ œe profeseazŤ o eresie.

ERITAGIŤ, s. n. MoŤtenire.

ERKŤLE, s. m. Eroxl œelŤ mai însemnatŤ al Mitologii greœe. T. Astr. konstelaœie borealŤ.

ERMAFRODITŸ, s. Kare are amîndoş seksele.

ERMENEVTIKŸ, adj. (gr. ἑρμηνεύω, eksplik).

Arta de a tълmъчи къргъ bisericешti.

ERMETIKAMENTE, adv. Kипslă къ kare se astъпъ шуă vas ka съ нъ rъssfle.

EROIKŸ, adj. Че mine de eroş.

EROINŸ, s. f. Femee къragioasъ ши къ sentimente nobile.

EROISM, s.m. Vitejie. karakter, virtate de eroş.

EROŞ, s.m. (gr. ἕρος), бърbată renşmită prin pстerea, къragis ши isbîndele sale kîştigate în întreprinderi grele ши primejdioase

ERRATA } s. Lista gresaleloră че s'aş stre-
ERRATISM, } къrată în o karte.

ERROARE, s. f. (lat. error). Greshalъ, opinie greşitъ, ilşsie prodъsъ prin simъzri.

ERŞDITŸ, adj. Kare are mълtъ erşdicie, s.m. învъdată.

ERŞDICIЕ, s. f. Къnoштinъ adinkъ, înвъдъ-търъ înaintatъ.

ERŞPIЕ, s. f. (lat. eruptio). T. Geol. Işkra-rea xнşi Vşkаn kîndă varşъ lave; emіrea fşrioasъ a materieloră; izbъknire.

ESITACIЕ s.f. Gingъnire; îndoalъ, nexotъrire.

ESKADRŸ, s. f. Kîteva коръби de resboiă съb o къpetenje.

ESKADRONŸ, s. n. Тръпъ de kavalerie kom-пъsъ adesea de 100 saş 120 kaі.

ESKAMOTA, v. A skimba, a face sь pearь чева приа о издеалъ de минъ фьгъ ка privitori сь бage de seamъ.

ESKAMATORŃ, s. m. Чел че eskamoteazь.

ESKARRЪ, s. f. Sga'ibъ.

ESKORTЪ, s. f. (ital. scorta). Трзпъ кare intovъръшеште о persoanъ, xиŃ konvoi, etc.

ESKRIMЪ ши **EKRIMЪ**,^{7/} s. f. Iskъsinъ, deprindere la intrebъsingarea armelorŃ ши la konbaterea къ spanga, sъliga. etc.

ESKъLANIŃ, s. m. T. *Mit. ZeŃlŃ* Medicinei.

ESOTERIKŃ, adj. Doktrinъ sekretъ не кare о къноштеа нъмаи чеi iniциациi въ шкоала lъi Pitagora.

ESSENЦЪ, ши **ESSINЦЪ**, s. f. (lat. essentia, de la esse, a fi). Чеа че face ка xи lъkrъ сь fie чеа че e, чеа че konstitъre natura sâ; T. *xim.* Likъid atomatik че se skoate prin distilacie din oare карi korni vegetali.

ESSENЦIA. v. A stroni къ essenцъ mirositoare.

ESSENЦIALŃ, adj. Чеа че цине de fiнда xиŃ lъkrъ; foarte trebъinчiosŃ, чел mai вsemnatŃ. de къпетение.

ESTETIKЪ, s. f. (gr. αἰσθησις, sensibilitate). Штинца frъmosъlъi, штинца въ кare се tra-teazъ frъmosъlŃ dъпъ bъusъlŃ gъst въ natъrъ ши въ arte.

EШАFODŃ, s. m. Skele; pod de lemnъrie, фъ-

кѣт în formă de amfiteatră pe care se face o ceremonie săă alt ceva spre a se pătea vedea mai bine; pod de lemnărie pe care se taе канілă vre зні vinovată săă de a arde pe cineva de viă.

ЕШАРПЪ, s. f. Fămie de taffta săă altă materie ce se păne într'o parte pe змăрă.

ЕТ, conj. (lat. et). Ши.

★ ЕТАГІЃ, s. m. Катă la o zidire, despărgire.

ЕТАЛА, v. А păne spre vînzare.

ЕТАЛАГІЃ, s. f. Експănere spre vînzare.

ЕТАТЕ, s. f. (lat. aetas). Vîrstă, timpăă vieă; veакă, timpă.

ЕТЧЕТЕРА ми ЕЦЕТЕРА, etc. s. n. Ши cele lalte.

ЕТЕР, s. m. (lat. aeter), materie foarte зăпăire ми inponderabilă, ce se kredea a fi гăспăndитă în totă spaăă care нă e окăпат кă materie ponderabilă.

★ ЕТЕРНЕЛĂ-Ъ, adj. Вечникă, care n'а авăт înчепăтă ми нă va avea sfîrmită.

ЕТЕРНИТАТЕ, s. f. (lat. aeternitas), вечниăе, traiă care n'are ničї înчепăтă ničї sfîrmită.

ЕТЕРОДОКСĂ, adj. Kare e контраă senti-mentelor знеї religii.

ЕТЕРОГЕНĂ, adj. Kare e de deosebită natăгă.

ЕТЕРОКЛИТĂ, adj. Kare se депăртеазă de re-

gsla kommens de analogia grammatikalъ. fig. Bizarră, ridicălă.

ETIKETЪ, s. f. Цидăлъ, petik de xîrtie care se pune d'asupra saciloră, flacoanelor, paketelor, mърsiviloră etc. și pe care se scrie natra lăkrălăi, prețlă etc.

ETIMOLOGIE, s. f. (gr. ετυμος, adevărată; λόγος, cuvîntă). Штiинда care are de objek originea vorbeloră xnei limbă și analiza elementeloră loră, în kit a determina adevă-rata semnifikație a fie cărăi termenă.

ETIMOLOGIKĂ, adj. Ce privește la etimologie.

ETMOIDALĂ-Ъ, adj. Ce ține de etmoidă.

ETMOIDЪ, s. f. T. anat. Os al xîrcei care are partea de sxs gъcrită.

ETNOGRAFIE, s. f. (gr. εθνος, poporă; γράφω, descriă). Штiинда originiloră și filiațiiloră popoareloră.

ETOFFЪ, s. f. Дуă felă de materie, stofă.

ЕТОПЕЕ, s. f. Descrierea morăvniloră și a pasiuneloră țmanе.

ЕЪДИОМЕТРЪ, s. m. T. fis. și xim. Instru-mentă кx care se măsoară gradălă de к-ръденia aerălăi atmosferik și kitimea oksigenălăi.

ЕЪФОНIE, s. f. (gr. εύ, bine; φωνή, sănetă). Sănetă plăcută, skosă din săkchessisnea ar-

monioasъ a vokalelorѝ шѝ konsxnantelorѝ,
saѝ din vre знѝ instrumentѝ.

ΕΦΟΝΙΚѝ, adj. Че prodъче, че дѝне de exfonie
ΕΒΚΑΡΙΣΤΙΕ шѝ ΕΒΧΑΡΙΣΤΙΕ, s. Къmine-
кѝтъръ, Sfinta Grijanie.

ΕΞΜΕΝΙΔΕ, s. f. pl. T. *Mit.* Fъриѝ.

ΕΞΝΘΚѝ, s. m. (lat. eunucus), omѝ skonitѝ;
пъzitorѝ de xarem.

ΕΒΑΚΒΑЦΙΕ, s. f. Desertarea, скоатerea a-
farъ a zemъrilorѝ strikate; desertarea, знеѝ
дъри de omтѝри.

ΕΒΑΛΔΑЦΙΕ, s. f. Прегъvire.

ΕΒΑΠΟΡΑ, v. (lat. evaporare). A prefache in
abъri.

ΕΒΑΠΟΡΑЦΙΕ, s. f. Prefacherea пъгцилор знеѝ
likъid in abъri.

ΕΒΕΝΙΜΕΝΤѝ, s. n. Intѝmplare.

ΕΒΕΝΤΑΙΛѝ, s. n. Апъгътоаре къ care 'шѝ
fаче чѝнева гъкоаре.

ΕΒΕΝΤΑΛѝ, adj. Intѝmplъtorѝ.

ΕΒΕΔΕΝΤѝ, ^{*/}adj. Invederatѝ; de faцъ.

ΕΒΙΔΕΝЦѝ, s. f. Invederare; adevъr invedrat.

ΕΒΙΓΑ, v. (lat. evitare). A fъgi; a se апъга,
a fъgi de зн lъкгъ зъпъгъtorѝ.

ΕΒΙΤΑΒΙΛѝ, adj. De care se poate чѝнева a.
пъга, fъgi, скъпа.

ΕΒΟΚΑΒΙΛѝ, adj. Че se poate da in черчета-
rea alteѝ jъдекъtorѝ.

EVOKAЦИE, s. f. (lat. evocatio). Kemarea prin kare se face sѣ vie, sѣ apparatus, sѣffletele, spiritele etc.

EVOLUЦИE, s. f. (lat. evolutio). Minkare че fak trъnele saѣ bastimentele snre a se a-
meza într'alt felѣ.

EVѢ, s. n. T. *Ist.* ТимѢ, веакѢ.

F.

FABRИKA, v. (lat. fabricor), A face, a lъkra, a fasona oare kari lъkrъri dъnpъ kъmѣ le lъkreazъ xъѣ meштемъgъ mekanikъ.

FABRИKANTѢ, s. m. Kare fabriчeazъ чеva, kare are xъa saѣ mai mълte fabriчi ia kari se lъkreazъ stofe de mълtase, lъnъ etc.

FABRИKATORѢ, s. m. Kare face, fabriчeazъ oare kare lъkrъ, (se ia mai mълtѣ snre rъѣ).

FABRИKAЦИE, s. f. Meштемъgъlѣ, lъkrarea de a fabrika чеva.

FABRИКЪ, s. f. lat. (fabrica, faber). Lokъlѣ a-
шъzъmъntъlѣ xъnde se fabriчeazъ чеva; zi-
direa xъei Biserичъ; kaѣa saѣ kъtia bise-
ричei xъnde se adъnъ venitъrile ei; T. АгА.
klъdire a kъrъia подоabъ стъ ia ameizarea

ші гътіrea deosebitelorǝ materiale din kari este фькьтѣ.

FABDLATORǝ, } s. m. Astorǝ; skriitorǝ,
FABDLISTǝ. } нѣскочиторǝ de fabdlea

FABDLЪ, s. f. (lat. fabula), Повестire пре-
фькьтѣ ші inventatѣ pentрѣ a askъnde вn
tr'insa знѣ adevърѣ o faptѣ moralѣ sѣb
vѣлѣлѣ kneі plѣsmъirі; sѣbjektѣлѣ kneі по-
emі epіche, kneі drame, знѣі romanуѣ; min-
чіsnѣ, lѣkrѣ skornітѣ, префькьтѣ; (nildѣ).

FABDLISA, v. A нѣскочі, a skornі fabdlea,
basne, minчіsnі, plѣsmъirі.

FABDLOSITATE, s. f. Kalitatea знѣі lѣkrѣ
fabdlosѣ.

FABDLOSǝ. adj. Нѣскочітѣ, skornітѣ isvo-
ditѣ, bѣsnітѣ, plѣsmъitѣ знѣ lѣkrѣ kare a-
re вnklinare кѣ fabdlea; - чеa че нѣ se mаі
poate krede de ші poate fi adevъratѣ.

FACHETЪ, s. f. Фѣщѣщѣ, фѣщѣ mіkѣ; зна din
latъrile знѣі kornѣ kare are mаі mълte
mічі latъrі.

FACHEЦIOSǝ, adj. Bѣfonѣ, glѣmeцѣ, mѣka-
litѣ, кѣragiosѣ.

FACHIALǝ, adj. Kare ціne de фѣщѣ, are вn-
klinare кѣ obrazѣ.

FACHILITA, v. A вnlesni, a fache ka знѣ lѣ-
krѣ sѣ fie lesne, зншiorѣ.

FACHILITATE, s. f. (lat. facilitas), вnlesnire,

F mijlokă, kipă înlesnitoră d'a zice, d'a face; dispoziție, destoinicie a spiritului, a genului, care face ca un om să facă, să producă ceva foarte lesne; blîndețe, dulceață; ușurință.

FAÇILĂ, adj. Lesne, ușor. care se poate face osteneală; blînd, înduplecătorios.

FADOARE, s. f. Calitatea lucrului foarte gustos, plăcut, nepăcat; gredoniie.

FAETON, s. n. Trăsor ca patru roate înalt și ușor.

FAIENȚ, s. f. Un fel de porcelană mincinosă.

FAILLIBILITATE, s. f. Pățință d'a greși, d'a se înșela.

FALLIBILĂ, adj. Care se poate înșela, săpată greșelei,

FAKIR, s. m. Călugăr mahomedan.

FAKSIMILĂ și **FAKSIMILATĂ**, s. m. Kopie imitare tipărită sau săpată întocmai după o scrisoare, după o iskălitură etc.

FAKTORIE, s. f. Locul unde sînt factori sau agenți unei companii neguțătorești în o țară străină.

FAKTOR, s. m. (institor). făcător, meșter, fabricator, de instrumente de muzică; înșurcinat ca oare care neguț pentru cineva, neguțător; - împăruitor de scrisori;

T. *Arit.* fьkьtorь, fie kare din kitimile dīn karī se formeazь zищ prodьktь.

ФАКТОТЪМЪ, (lat. *facere*, a face, totum, tot). s. m. Kare se amestekь, se vīgь in toate ale zneī kase (stil fam).

ФАКТЪ mi **ФАПТЪ**, s. n. Такгирь, агьtare pe skьrtь de chele че прivesкь la o jьdekattь, ши de drepьtьrile zneia din пьгьdile prigoni-toare; skriegere че пьblikь or чине pentрь a se апьга saщ a ataka pe чинева; fantь.

ФАКТЪРЪ, s. f. (index). Listь, foae, kare aratь кь d'amьгьntьlь kalitatea ши прецьl пьрфьrilorь, че зи negьдьtorь o trimitе la чинева; киньlь dьпь kare se alkьtьemte o bьkatь de mьsикь; fьптьгь, lьkrare, alkьtsire.

† **ФАКЦИЕ**, s. f. (lat. *factio*). Strejzire, pazь че - fak soldaцi pe rīndь; partidь, imperekere, komplotь.

ФАКЦИОНАРЪ, s. m. Strejarь, soldaщ kare пьzешte, strejешte la зи lokь.

ФАКЦИОСЪ, adj. (factiosus). Rьsvrьtitorь, tьrьsrьtorь; kare e amestekatь intr'o par-tidь intr'zищ komplotь revolьucionarь.

ФАКЪLTATE, s. f. (facultas). Пьtere, virtьte natьralь, aktivь, fisикь saщ moralь; talentь, destoїnicie, їnlesnire, пьtere, mijlokь d'a face зищ lьkrь, d'a vorbi, d'a skriegere etc.— Корпьl, adьvarea їnvьдцьnilorь, професорилорь

însărcinată cu înalta îndrumare a unei instituții, sașă a literaturii, la universitate; pl. avangăile, talentele, cărți.

FAKULTATIVŢĂ, adj. Kare dă dreptă, voce, slobozenie cărți d'a face sașă nu face ceva; neimpătoră.

FALANGĂ, s. f. Trupă de soldați armată cu săliși, aflându-se într'o parte și într'alta a armatei; T. *Anat.* oasele cari alcătuiesc degetele de la picioare și mâini.

FALANSTERŢĂ, s. n. Un fel de societate inventată de Fernieră.

FALCIFORMŢĂ, adj. În formă de coasă, de seceră.

FALSIFIKĂ, v. A schimbă a prefăce a strika, un fel de gindă d'a înșela; a face un fel de minciună.

FALSIFIKATORŢĂ, s. m. (lat. corruptor). Striktoră, calpăzană.

FALSIFIKAȚIE, s. f. Lăcrarea prin care se falsifică ceva; plastografie.

FALSŢĂ, adj. Minciună, neadevărată. Lăcră + înșelătoră.

FAMŢĂ. } s. f, (gr. φήμη, φάμα). Renume, re-
FAIMŢĂ, } me mare, numele cel de bună, re-
putația ce o are cineva.

FAMILIARISA, v. A se deprinde, a se obișnui d'a trăi în prietenie mai de aproape

кѣ тоуѣ; а доbindи manierъ liberъ кѣ чинева; а ѡвѣща, а обичнѣи, а се ѡвѣща а се дѣда; а авеа о manierъ преа familiarъ кѣ оамени де о treaptъ маѣ де жошъ.

FAMILIARITATE, s.f. (lat. familiaritas). Kипѣлѣ кѣ кare trъеште чинева ѡн прѣченѣа маѣ де апроане ши фъгъ мѣчѣ о церемонѣе; manierъ преа liberъ ѡн пѣртarea кѣѡва кѣ чинева; ѡвѣщare, дѣдare, обичнѣицъ.

FAMILIARŎ, adj. Kare e ѡн маѣ де апроане relacѣе кѣ чинева, kare trъеште кѣ dѣnsѣлѣ liberŎ, фъгъ черемонѣе, дѣпе кѣмѣ с'а обичнѣитѣ д'а трѣи кѣ оамени дѣн familia sea; обичнѣитѣ, ѡвѣщатѣ, дѣдатѣ.

FAMILIE. s. f. NeamŎ, toate persoanele, карѣ се tragŎ дѣн ачѣашѣ пѣринѣи; пѣринѣи, копѣи карѣ trъескѣ ѡмпрехнѣ. T. *isi. nat.* адхmare де маѣ мѣлте felѣгѣ де lѣкѣгѣ д'alle natѣгѣи, карѣ toate аѣ ачѣlleашѣ ѡнсѣшѣрѣ komѣне.

FANATIKŎ, adj. (lat. fanaticus), Smintitѣ la mѣnte, kare krede кѣ are vedenѣи ши ѡнspiracѣи ѡн прѣчинѣи де religѣе; преа nasѣonatѣ, преа ѡнсѣриatѣ nentrѣ religѣе nentrѣ оare kare пѣгѣре, partidѣ, nentrѣ знѣ skriitorŎ; пѣбнѣ, estravagantѣ.

FANATISA, v. A face пѣ чѣева fanaticŎ ѡн favorѣлѣ знѣи religѣи, знѣи пѣгѣрѣи.

FANATISMŎ, s. n. Smintire kare face pe omŝ sŝ kreazŝ kŝ are vedeniŝ, inspiraŝiŝ in priŝini de religie. Zelŝ fŝriosŝ pentrŝ religie, pentrŝ o pŝgere, xŝŝ partidŝ; patimŝ fŝrioasŝ pentrŝ o ideŝ; rŝtŝŝire, pŝlŝŝire; dorinŝŝ oarbŝ ŝi foarte aprinsŝ; sektŝ de fanaticŝ.

FANFARONA, v. A tŝia palavre, a se lŝda, a se fŝli.

FANFARONADŬ, s. f. Lazdŝ, falŝ minŝinoasŝ a xŝŝi fanfaronŝ.

FANFARONŬ, adj. Flekarŝ. palavragiŝ, kare se lazdŝ, se fŝleŝte kŝ are kŝragiŝ, merite in vreme ce nŝ le are, saŝ daka are le mŝreŝte.

FANFARŬ, s. n. Vzkatŝ de mŝsikŝ kintatŝ kŝ trŝmbiŝe.

FANTASIE, s. f. ŝnkŝnsire, darŝlŝ omŝlŝi d'ami ŝnkŝnsi lŝkrŝgile; ideefŝgitivŝ, trekŝtoare; minte, gŝndŝ, dŝxŝ, idee; poŝtŝ, dorinŝŝ voindŝ; pŝgere, sentimentŝ, gŝstŝ; kapriciŝ

FANTASMAGORIE, s. f. (fantasmagoria). Artă de a face sŝ se arate intr'xŝŝ lokŝ ŝntŝnekosŝ niŝte kŝnsi asemŝnŝtoare kŝ zmbrele a celorŝ persoane pe kari voimŝ sŝ le vedemŝ.

FANTASMAGORIKŎ, adj. Ce se ține de fantasmagorie.

FANTASMŎ și **FANTOMŎ**, s. f. (lat. spectrum, gr. φάντασμα). **Нѣлкѣ**, stafie ȣmbrę, iasmę; fig. zadarnikъ ce 'și inkipește cineva kъ vede; fig. Orș ce lăkră inkipeitș fęrę ka sę fie în fiiuț.

FANTASTIKŎ, adj. (fictus). **XimerikŎ**, întemeiatș ne niște inkipeiri zadarnice, nălciosŎ kare nș e în fiiuț.

FANTASTŎ, } adj. KanrigiosŎ, ȣisdatș; *
FANTASKŎ, } nșș la niște inkipeiri ȣis-
 date, neobiciuite; kare are fantasii.

FARINKSŎ, s. n. T. *inat*. Ingiditoare, gitlejș.

FARMACEŎTIKŎ, adj. Ce ținește la farmacie

FARMACIANŎ, s. m. Apotekarș, spięer, kare face și vinde doktorii.

FARMACIE, s. f. Mentemęglș d'a face și peregăti doktorii; apotekъ, spięerie.

FARMAKOPIEŎ, s. n. Traktatș kare imvauț mentemęglș d'a face doktoriele.

FARŎ, s. n. Tșrnș ziditș la intrarea intr'șnș port, în kare se face fokș noantea spre a lămina korăbiilorș; felinarș mare.

FASŎ, s. f. T. *astro*. Deosebite arțęri ale lănei și ale altor planete; fig. Skimbęri, sțęri sękcesive, kare zmeazъ zna đępnъ alta, observindsse în oare kare lăkręri.

FASCIKŪLŪ, s. f. T. *anat.* Legătură pasă între fibre, kari komponăș mășki, spre a 'i forma; kitime de arburi ce poate dăce vineva în brațe; titlu ce se dă la deosebitele broșuri dintr'o carte.

FASČINA, v. (lat. fascinare). A fermeka pe vineva astfel în kîlă să vază lăkrătile altfelă de kăm sîntă.

FASČINAČIE, s. f. Fermekare, kare face pe om să vă vază lăkrătile dăpă kăm sînt; orbire.

FASKŪ, mi **FAMŪ**, s. f. (lat. fascio). Snouă; sekre înkăngiărată de verge, ce o părătă Liktori la Romani.

FASONA, v. A da oare kare formă șni lăkră.

FASTIDIA, v. A kăsa desgăstă, nepăcere.

FASTIDIARE, s. f. Șrîcișne, desgăstare.

FASTIDIOSŪ, adj. (lat. fastidiosus). Kare kăsează desgăstă, nepăcere; șrîcios, skîrbosă, greșosă.

FASTŪ, s. m. (lat. fastus), fără pl. Lăksălă kă kare se arată vineva în păblikă; pomnă, fală; mîndrie, fădălie.

FASTE, s. f. pl. Kălindărlă Romaniloră; — table șnde sântă skrise nămele țătloră konsăiloră dăpă șirălă kronologikă; kă peze bșne, fericiite; fig. Șnă felă de registră păblikă șnde se însemnez fantele mi întîmlă-rile demne de gîntă minte.

FASTOȘ, adj. (lat. fastuosus). Помпоз, лѣксоз; фалник, мѣндр, ѣнгѣfat.

FATALISM, s. n. Ѣнвѣдѣга аcellora карѣ зѣкѣ къ toate se ѣntѣmplѣ дѣпѣ към сѣнтѣ зрсѣte, дѣпѣ къмѣ сѣнтѣ отѣrite de soartѣ.

FATALIST, adj. Ачела каре нѣ прѣимѣte altѣ прѣчѣнѣ de toate кѣte se ѣntѣmplѣ ѣn ѣ. nivers, шѣ кѣarѣ de formarea ѣniversѣлѣ, de кѣtѣ fatalitate.

FATALITATE, s. f. (lat. fatum). Soartѣ зрсѣtѣ de каре нѣ poate скѣпа чѣneva; nenorocire, ѣmpregurare nenorocѣtѣ че нѣ se poate prevedea саѣ опрѣ.

FATAL, adj. (lat. fatalis). Trist, nenorocѣt, adѣsѣ de soartѣ; отѣritѣ astfel ѣn кѣtѣ сѣ нѣ se маѣ skimbe.

FATIGA, v. (lat. defatigare). А osteni а obosi; ѣ se. —

FATIGANT, adj. Ostenitor, каре прѣчѣнѣte ostenealѣ; сѣпѣгѣtor.

FATIGACIIE шѣ **FATIG**, s. f. (lat. fatigatio). Ostenealѣ, obosire; мѣнкѣ, окѣpacѣe ostenitoare.

FATIGITATE, s. f. Obrѣznѣcie, нѣrtare несѣratѣ, prostia знѣ ѣmѣ каре are о преа ѣnaltѣ idee despre sine.

FAT, adj. шѣ s. m. (lat. fatuus). Лѣдѣгроз; сѣпѣгѣtor.

FAÇADĂ, s. f. faça, partea saş latsrea d'ina-
 intea znei zidiri; partea principală a znei
 edificiiş pe znde 'i este intrarea.

FAVOARE, s. f. (lat. gratia). Părţinire, fa-
 cere de bine; semnş de amicie de bznş voi-
 re; trecere ce are čineva la o persoană în-
 semnată de kare este izbitş; folosş.

FAVORABILŢ, adj. Priinčios, folositorş, pro-
 pice, astfelş prekşm čineva doreşte sş fiş
 oare kare persoană pentră alş sşş skopş.

FAVORISA, v. (lat. favere). A sprijini, a a-
 jsta, a prefera pe čineva; a prii; a inlesni
 kşiva zşş lşkrş, kare 'i este spre folosş
 saş plşcere; a fi priinčios, a fi într'ajstor.

FAVORITŢ, adj. Kare este mai plşkrtş, mai
 izbitş de kitş alji; acela kare are trecere
 la o persoană însemnată.

FECIALŢ, s. m. Nşme alş preoşilorş, la Ro-
 manş, kari aveaş misiunea de a mijloči, saş
 la deklaraii de rşsboiş, saş la traktatşri
 de pace şi de alianş, konsfingindş aceste
 akte pşblice prin forme religioase.

FEDERA, v. A zni mai mlste state prin o a-
 lianş generală.

FEDERALISA, v. A face, a priimi sistema
 federativă.

FEDERALISMŢ, s. n. Sistemă. doktrimă a
 gşvernşlei federală.

FEDERALISTŎ, s. m. Partisanŏ allŏ guvernŏ-lŏi feodalŏ.

FEDERALŎ, adj. Guvernŏ kompasŏ de mai multe alte state ŏnite printr'o alianŏ generalŏ.

FEDERATIVŎ, adj. Őnitŏ, insoritŏ kŏ mai multe alte state legate ŏntre dŏusele prin tr'o alianŏ generalŏ.

FEDERAŐIE, s. f. (lat. foedus). Allianŏ, ŏnire ŏntre mai multe state sub acelaŏi guvernŏ, kŏfirmŏndŏ-se fie kare statŏd ŏnŏ legile sale.

FEE, s. f. (lat. festidia). Zŏnŏ, ŏrsitoare; nŏme ce se dŏ ŏn baie ŏnei fiinŏe ŏnkinŏite, kare are darŏlŏ d'a kŏnoaŏte fiitorŏlŏ ŏi a faŏe minŏnŏ.

FEERI, s. f. Arta feelorŏ, zŏnelorŏ; fermekŏ.

FEKONDA, v. A rodi, a prodŏce roade; a ŏnsemŏngi; a faŏe roditorŏ.

FEKONDANTŎ, adj. Rodnikŏ, kare faŏe roditor.

FEKONDANŐB, s. f. Pŏtere, ŏnsŏmire de a faŏe roditorŏ.

FEKONDAŐIE, s. f. Rodnicie, lŏkrarea d'a rodnicie. d'a prinde ŏmŏngŏ.

FEKONDITATE, s. f. (lat. feconditas). Rodnicie, rodire multŏ; ŏnsŏmirea d'a fi roditorŏ.

FEKONDŎ, adj. (lat. fecondus). Roditorŏ, kare prodŏce multŏ prin vegetaŏie; ŏmbeluzgatŏ; spornikŏ, bogatŏ ŏn ceva; avŏtŏ.

FEK8LЪ, s. f. (lat. fecula). Partea fъinoasъ
 ши nstrițoare a гръшdelorџ, a гръдъчинилорџ.

FEK8LENTџ, adj. Se zice de liksidele, kari
 sьntџ љnkъrkate къ drojdii.

FEK8LENTЦЪ, s. f. Drojdii kari se amazъ ne
 fъndџ din xnele likside.

FELIЧITA, v. (lat. gratulari), a ferichi, a postъ
 norokџ, a face komplimentџ къiva pentru
 vr'o isbъndџ, љntъmplare plъkstъ, arъtъndъi
 къ lъzmџ parte la bъkъria sa.

FELIЧITATE, s. f. (lat. felicitas). Ferichire,

FELIЧITAIIE, s. f. (lat. gratulatia), ferichi-
 tare, postire de norokџ, komplimentџ че se
 face къiva kind a dobъnditџ vre-zuџ lъkъkъ
 plъkstџ, kind a reșhitџ la чеva, arъtъndъ'i
 partea че o lъzmџ ши noi la bъkъria sa.

FELЪKЪ, s. f. Korabie mikъ къ pъnze ши lopedi.

FEMELЪ FEMINЪ, s. f. (femina), Partea fe-
 measкъ la dobitoache; femeъ.

FEMININџ, adj (femineus), femeesкџ; kare
 џine de femeъ, kare seamъnъ къ femea.

FEM8Rџ, T. *Anat.* fъerъlџ pъçorъlъi.

FENIKSџ, s. m. Pasъre fъbъloasъ, kare se
 zicea къ e znikъ de felslџ sъџ шidъpъ че
 trъia mai mълte veakъri se reпъștea din че-
 nъștea sa; fig. persoanъ kare se crede a
 fi rarъ, znikъ, mai pressъџ de kitџ a џi.

FENOMENALџ, adj. Че џine de fenomenџ.

*

FENOMENŎ, s. n. Se zice de deosebitele efecte ce se bagă de seamă în natură, ce se deskopere într'ună corpă; ori ce se arată în aeră; fig. raritate, noxitate; persoană care pricinăsește mirare prin virtușurile, talentele, lăkrăurile sale.

FERIALŎ, adj. Ce se ține de zilele de peste săptămîni, de sârbători.

FERIE, s. f. Deosebite zile ale săptămînei afară de Sîmbătă și Duminică; la Romani însemna zi de sârbătoare, zi de tirgă, pentru că se făcea sârbătorea.

FERNANBŎKŎ, s. m. Lemnă de Brasilia; bșkană.

FEROCE, adj. (lat. ferox). fierosă, sâlbatică, krădă.

FEROCITATE, s. f. (lat. ferocitas), fieromie, sâlbăție, krăzime; karakterlă achiă care e ferosă.

FERTILISA, v. (lat. fecundare), A rodi, a face roditoră, a înrodi.

FERTILISAŎIE, s. fantă înrodirei.

FERTILITATE, s. f. (lat. fertilitas), Rodnicie, kalitatea lăkrălăi roditoră.

FERTILŎ, adj. (lat. fertilis), Roditoră, rodnică, care prodăce, adăce mlăță.

FERŎGINOSŎ, adj. (lat. ferrugineus), Care koprinde în sine feră, e de natura ferălăi.

FESTINŎ, s. n. (lat. epulae), Оснѣдѣ ма-
сѣ mare de veselie, de serbare.

FETIDŎ, adj. (lat. fetidus), Пѣтросѣ. kare
are знѣ mirosѣ greѣ ши nenлѣктѣ.

FETIPIISMŎ, s. n. Religia negrilor din Afrika.

FEDDALISMŎ, s. n. Sistemѣ de feodalitate.

FEDDALITATE, s. f. Sistemѣ politikѣ prin
kare знѣ vasalѣ da kredinga ши sѣpnerea
sa sѣveranilorѣ, стѣпѣnilorѣ сѣѣ.

FEDDALŎ, adj. (lat. fiduciarus). Kare giue
de feodalitate. че priveste la знѣ feodѣ.

FEDDLŎ, s. n. Цинстѣ, провинѣие зnde domnia
знѣ vasal, o parte de пѣмѣнтѣ datѣ de знѣ
sѣzeranѣ зндѣ vasalѣ кѣ diferite kondiѣii.

FEDDISTŎ, s. m. Kare кѣноаште drentѣлѣ
feodalѣ.

FIBRŎ, s. f. fire sѣbniri prin karne; firele
karѣ kompѣznѣ mѣшки.

FIBROSŎ, adj. Kare are fibre, e alkѣtitѣ
din fibre.

FIDELŎ, adj. Kredinѣiosѣ, чѣnstitѣ.

FIDELITATE, s. f. Kredigѣ la ѣmplinirea da-
torielorѣ ши fѣgnѣdelelorѣ sale, чѣnste.

FIDŎCIARŎ, adj. Чelѣ че este орѣndѣitѣ de
знѣ dietашѣ сѣ dea кѣiva moštenirea от-
rѣтѣ prin diatѣ.

FIDŎCIE, s. f. Vinzare пѣrѣтѣ.

FIERTATE, s. f. Mindrie, fãdãlie, semeçie;
îndrãznealã.

FIGURABILITATE, s. f. Kalitatea ce aã znele
kornãrã d'a priimi oare kare figurzã.

FIGURANTÛ, s. Kare joakã zndeva, însouitã
kã mai mãlãi; jãkãtorã, dãnãtorã.

FIGURATIVÛ, **FIGURATÛ**, adj. Chea ce infã.
çimeazã: figura, pilda; simbolãlã zndã lãkãrã;
adv. a vorbi figuratã, în pilde;-infãçimatã
arãtatã, ce nã se ia dãnã zndã îndelesã firesk.

FIGURA, v. A infãçia a înkãrã a însem-
na ceva prin skãlãtãrã, prin zãgrãvie a se
potrivi ceva, a avea simetrie zndã lãkãrã kã
altãlã; face figurã; a nã se lãa dãnã zndã
îndelesã fireskã.

FIGURETÛ, **FIGURINÛ**, s. s. figurã miçã de
însosã, de metalã, infãçimãndã o zeitãte.

FIGURISMÛ, s. n. Pãrerea a celorã karã zikã
kã toate kãte sãntã kãrãse în testamen-
tãlã vekã sãntã kã niște pilde în celã loã.

FIKTIVÛ, adj. Înkãrãitã, pãsmãitã, kare
nã este în fiinçã, kare esista nãmai prin
înkãrãire.

FIKÇIE, s. f. Nãskõçie înkãrãire, pãsmã-
ire fabãloazã;-mãnãitã, prefãkãtorie.

FIKÛ, s. m. Smokãnã.

FILAMENTÛ, s. n. T. Bot. Açiãioarã mikã
din kare se kãmpãne plantele.

- FILANTROPİE.** s. f. Izbire de oameni, de omenire.
- FILANTROPIKŎ,** adj. Ce privește la filantropie.
- FILANTROPŎ,** s. m. (gr. φιλας, izbitorŭ, ἀνθρωπος, omŭ). Izbitorŭ de oameni, care înβκνβτβδεαζβ soarta semenilorŭ sibi.
- FILARMONIKŎ,** adj. Care izbește armonia.
- FILIALŎ,** adj. Fieskŭ, ce se κβvine, ce e datorια κνσι fiŭ κνσι κοπιŭ.
- FILIAΠIE,** s. f. Linie de rudenie intr'aceasti familie; genealogie.
- FILIPIKŎ,** s. n. Oragiū saŭ κβvinte alle lăi Demostene mi Cicerone în kontra lăi Filinŭ reg. Macedonieī.
- FILOLOGIE,** s. f. Штiица care se оккпъ κκ stădiŭlŭ limbelorŭ, tratîndŭ desne dinsele într'κnŭ modŭ erăditŭ, kritikŭ mi gramatikŭ.
- FILOLOGIKŎ,** adj. Care privește la filologie.
- FILOLOGŎ,** s. m. (gr. φιλας izbitorŭ, λέγας, κβvintŭ). Care se оккпъ κκ filologia, κκ κβvintele limbilorŭ.
- FILOMATIKŎ,** adj. Care izbește штiиңele.
- FILOMELŬ,** s. f. fiica lăi Pandionŭ, care s'a prefăκκtŭ în privigetoare; privigetoare.
- FILOSOFA,** v. A se gîndi ka κnŭ filosofŭ; a

vorbi, a trakta despre materiî filosofice; a rezona cu mare încredințare.

FILOSOFIE, s. f. (gr. φίλω, a iubi, σοφία, înțelepciune). Știința care se ocupă în genere despre spiritul, și mai cu seamă despre spiritul omenească, condițională pe o cale sigură la adevăr.

FILOSOFİK, adj. Care privește la filosofie.

FILOSOFISM, s. n. Filosofie mincinoasă; înțelegerea rea a filosofiei.

FILOSOF, s. m. Cel ce se ocupă cu filosofia.

FILOTEHNIK, adj. Învilitor de arte.

FILTRA, v. A strecura, a petrece un lichid prin filtru spre ală limpezi.

FILTRAȚIE, s. f. Strecurare, trecerea unui lichid prin filtru spre a se limpezi, curățire.

FILTRU, s. m. Strecurătoare, orgă ce compune prin care se trece un lichid spre a se limpezi, curățire; un fel de bășcărie care înșală, dragoste săă orgă ce ală patimă.

FINE, s. n. (lat. finis) Sfirșit, otărit, înțetare.

FIN, (lat. subtilis), Săbire, faină, alesă. foarte bună în felul său, delicat, bună,

FINALU, adj. (lat. ultimus), Care sfirșește; celălă după urmă; care înșrește un lucru.

FINANȚU, s. f. Bană gata; tesărlă păblikă; vistierie.

FINANȚIARŎ, s. m. Karî se okъpъ kъ finanȚele; bankierŏ mare.

FINEȚȚ, s. f. Kalitatea lъkrъlъi fainŏ sъb-dire, delikateȚȚ, isteȚiȚne; viklenie.

FINI, v. A isprъvi a sfirmi a (se) isprъvi, a lъa sfirmiȚŏ; a mъri.

FIRMAMENTŎ, s. n. Търгъ. Черŏ.

FIRMANŎ, s. n. Порънкъ a Sълtинъlъi.

FIRMITATE; s. f. (lat. firmitas). Търгъ, пъtere.

FIRMŎ, adj. (lat. firmus) Tare.

FISKŎ, s. n. Bani vistieriei statъlъi, administrarea însъrȚinatъ kъ paza drentъrilorŏ fiskъlъi.

FISTULȚ, s. f. T. *Xim.* Ranъ adiнкъ, kare are gazra din afarъ strimtъ ши in intrъ largъ.

FISSA, ши **FIKSA**, v. A inȚepeni a intъri, a Ținti. a stîlpi, a pironi oki la Țeva; (se) statorniȚi, otъri; a se aȚeza.

FISSAȚIE. FIKSAȚIE, s. f. InȚepenire, prin-dere, pironirea okilorŏ; otъrire, statorniȚie.

FISSŎ, FIKSŎ, adj. PironiȚŏ. inȚepeniȚŏ, neskimbatŏ statorniȚŏ, otъritŏ.

FISIKȚ, s. f. ШиinȚa kare se okъpъ kъ stъ-dilŏ pronrietъȚilorŏ kornъrilorŏ ши kъ fe-nomenele natъrei inȚreȚnъ kъ kaxsele lorŏ.

FISIOGRAFIE, s. f. (gr. φυσικъ, natъrъ, γράφω, skriŏ). Deskrierea prodъkȚiȚnilorŏ, natъrei.

FISIOKRATŎ, s. m. $\text{f}\lambda\kappa\rho\omicron\rho\check{\text{t}}$ de bine ală omenirei, $\text{i}\mu\beta\eta\kappa\rho\tau\epsilon\mu\acute{\text{t}}\omicron\rho\check{\text{t}}$ de soartă miserabilă a unui popor.

FISIOLOGIE, s. f. (gr. $\text{f}\upsilon\sigma\iota\varsigma$ natură, $\lambda\gamma\omicron\varsigma$, cuvânt). $\text{\textsc{Штица}}$ care tratează despre fenomenele vieții, despre lucrarea organelor.

FISIONOMIE s. f. (gr. $\text{f}\upsilon\sigma\iota\varsigma$, natură obrază, $\Upsilon\nu\omega\mu\eta$ - opinie, $\text{j}\acute{\text{u}}\text{d}\text{e}\text{k}\text{a}\text{t}\text{t}$). $\text{\textsc{Штица}}$ care învață a cunoaște caracterele, înclinările oamenilor, despre trăsăturile obrazului; aerului, trăsăturile obrazului.

FITOGRAFIE, } s. f. (gr. $\text{f}\iota\tau\acute{\omicron}\nu$ plantă, $\nu\rho\alpha\varphi\omega$
FITOLOGIE, } scriș) $\text{\textsc{Штица}}$ care tratează descrierea plantelor.

FLACIDITATE, s. f. Moleșire, $\text{f}\lambda\epsilon\kappa\chi\iota\gamma\epsilon$.

FLACIDŎ, adj. Moleșitș $\text{f}\lambda\epsilon\kappa\chi\iota\tau\check{\text{t}}$.

FLAGELA, v. A biciși; a maltrata cu câmpire.

FLAGELŎ, s. n. (lat. flagellum). Biciș; îngrozitorș priu mșuchi cu bicișlă.

FLAGITAȚIE, s. f. Cerere nesocoită.

FLAGRANTŎ, adj. Ce se face acuză; ce se dorește cu înfocare.

FLAKONŎ, s. n. Sticlă, $\text{b}\acute{\text{u}}\text{t}\text{i}\text{l}\text{i}\text{e}$.

FL MŎ, s. f. $\text{f}\lambda\kappa\tau\epsilon\gamma$.

FLAMINŎ, s. m. Preotș la Romani, numind-se așa despre unș vâș ca para focului; ce era spre semnș ală demnității sale.

FLANKŎ, s. n. Partea corpului dela margi-

nea koastelorǝ pînǝ la soldari; parte a znei bande militǝrești.

FLATA, v. A lîngǝși, a lǝzda peste mǝșgǝ ca sǝ fie plǝkǝtǝ. ca sǝ inșele.

FLATATORǝ, adj. Lîngǝșitorǝ.

FLEGMATIKǝ, adj. Kare are zuiǝ karakterǝ reče. kare se mișkǝ se aprinde anevoe.

FLEKSIBILITATE, s. f. Kalitatea lǝkrǝlǝi fleksibilǝ, mlǝdiosǝ.

FLEKSIBILǝ, adj. Mlǝdiosǝ, kare se îndoemte se pleakǝ kǝ îulesnire; îndǝplekǝciosǝ.

FLEKSIǝNE, s. f. Starea lǝkrǝlǝi îndoitǝ, plecare.

FLOREȘENȚǝ, s. f. Starea florilorǝ, saǝ a altor plante kînd infloreskǝ.

FLOTA, v. A fi pǝrtatǝ asǝpra znei ape fǝrǝ a se afǝnda, a plǝti; fig. a nǝ fi statornikǝ; a skimba. a fi neotǝritǝ.

FLOTABILǝ, adj. Kare se poate plǝti, plǝtitor.

FLOTAȚIE, s. f. Plǝtire; înotare.

FLOTǝ, s. f. (lat. classis). Zuiǝ mare nǝmǝrǝ de korǝbii de resbelǝ saǝ de komerciuǝ reznite.

FLOTILǝ, s. f. flotǝ mikǝ.

FLEKTǝA, v. A skimba pǝrerile, a fi nesigǝrǝ, nestatornikǝ; a flǝștǝri.

FLEKTǝAȚIE, s. f. Mișkarea znei flǝidǝ întǝr'o parte mi întǝr'alta; fig. skimbare de pǝrerǝ, nestatornicie; îndoialǝ.

FL8KT8OS8, adj. Kare se mişkă într'o parte
 și într'alta; fig. nestatornik, neotărit, kare
 nu știe ce să ărbăscă; flăcărat.

FL8IDITATE, s. f. kalitatea xăsi lăkră kărgător.

FL8ID8 adj. Kare kărgă, kărgător.

FL8VIAL8, adj. Kare ăine de rări.

FL8VI8, s. n. Ră mare kare 'și păstrează
 nămele pînă în mare unde se varsă.

FL8KS8, s. n. ămflarea regălată a apelor
 Oceanăsi, mărilor.

FOILETON8, s. n. Partea xnoră jărnale tipă-
 rită kă slove miăi, și kare kopinde arti-
 kole de literatură, kritikă, înșăințuri.

FOLIK8L8, s. f. T. *Anat.* Ginduri în kări se
 stringă deosebite zemuri.

FOLI8, s. n. Registră, manșkrișă nămărate
 kă foaia, nu kă fața.

FOMENTAȚIE, s. f. Oblojire, pălire; anlika-
 rea xnei doktorii lăxide și kalde la o parte
 bolnavă, spre a măia. etc.

FOND8, s. n. Kapitală, șămă de bani ătrăită
 pentră oare kare întrebăingăre.

FONIK8 adj. T. *gram.* Ce privesc la glasă.

FORȚ8, s. f. Pătere; silă.

FORESTIER8, s. m. Pădărară, îngrijitoră de
 pădăre.

FORFEKT8R8, s. f. Nepăzirea ăatoriilor xni
 vasală, pentră kare 'și perdeă feșda.

- FORMALISTŎ** adj. Kare se ȕine de forme.
- FORMALITATE**, s. f. Kinslŏ, konsfingitŏ de lege, kŏ kare trebŏe sŏ se fakŏ orŏ-ŏi-ŏe aktŏ ȕivilŏ.
- FORMATŎ**, s. n. Mŏrtimea ȕneŏ kŏȕȕi ĩn lŏngime ŏi lŏrgime.
- FORMAȕIE**, s. f. formare, lŏkŏrea prin kare ȕnŏ ȕe se face.
- FORMA**, v. A face, a ĩnfinȕa ȕeva.
- FORMŎ**, s. f. figŏra ȕnŏi lŏkŏ.
- FORMIDABILŎ**, adj. Grozavŏ, sŏȕimintŏtorŏ, ȕea ȕe este de temŏtŏ.
- FORMŎLA**, v. A skrĭ ȕeva dŏpŏ formele o-bȕnŏite.
- FORMŎLBŎ**, s. f. Modelŏ, formŏ dŏpŏ kare trebŏe sŏ se fakŏ ȕnŏ ȕe.
- FORNİKATORŎ**, s. Kare sŏvĭŏŏŏŏŏ pŏkŏtŏlŏ fornikaȕieiŏ.
- FORNİKAȕIE**, Pŏkŏtŏlŏ ĩmpreȕnŏrei ĩntre 2 persoane nekŏȕnate; preakŏȕvie.
- FORTE**, adj. Tare, ȕeapŏnŏ, pŏternikŏ; gros.
- FORTEREȕŎ**, s. f. ȕetate mikŏ, lokŏ ĩntŏritŏ.
- FORTIFIKA**, v. A ĩntŏri, a da mai mŏltŏ pŏtere ȕnŏi lŏkŏ.
- FORTIFIKAȕIE**, s. f. ĩntŏrige; lŏkŏrea fŏkŏtŏ, din pŏmĭntŏ saŏ kŏ zidŏ prin kare se ĩntŏreŏte ȕnŏ lokŏ.

FORTIFIKATORŎ, s. m. Челѣ че ѡтвѣрште
четыи etc.

FORTIORI, (a) Pentru mai multă kvintă
пѣтерникѣ.

FORTITŬ, adj. ѡтимулаторѣ, фѣрѣ veste.

FORTENATŎ, adj. Noroчитѣ, fericitѣ.

FORTENŬ, s. f. Норокѣ; orѣ че ѡтimplare
norocitѣ saѣ nenorocitѣ.

FORŎ, s. n. Плящѣ ѡн Roma unde se adăna
poporălѣ romană pentru чеva пѣбликѣ, saѣ
unde se фѣчеа тѣргѣ.

FOSSATŬ, s. f. Шанѣ groapѣ фѣкxтѣ din
natsrѣ saѣ prin meșterăgѣ.

FOSSILŎ, s. (lat. fossilia). Se пѣmește ast-
felѣ orѣ че sѣbstanѣ sѣoasѣ din пѣmѣntѣ
ѡmpetrѣтѣ.

FOSFORESCENŬ, s. f. Lăminarea зnorѣ kor-
пѣri la ѡтзnerекѣ, ѡnsѣ фѣрѣ кѣldsrѣ, шѣ
фѣрѣ a le da fokѣ.

FOTOGRAFIE, s. f. (gr. φως, lăminѣ. γράφωс,
skriѣ). Artă кѣ kare skrie чеva prin lăminѣ;
кѣ kare se sѣoate portretele.

FOTOMETRIE, s. f. (gr. φως, lăminѣ. μετρω,
a mѣsăra). Mășura d'a mѣsăra lămina.

FRAGILŎ, adj. (lat. fragilis). fragetѣ, kare
se răpe lesne.

FRAGILITATE, s. f. frăgezime, kalitatea
lăkrăsi fragilѣ.

FRAGMENTŮ, s. n. Пъртичкикъ дин тр'зунѣ тотѣ,
frintsrъ, бѣкатъ микъ.

FRAKȚIE, s. f. fringere; пъртичкикъ; T. de arit.
kîtime kare koprinde kîteva пъргуні ale знеі
знимі. esprimînduse, зунтѣ 2 termenі.

FRAKȚIONARŮ, adj. fringerosŮ.

FRANKEUЪ, s. f. Vorbire într'zунѣ kin slobod,
nesilitŮ, кsratŮ.

FRASЪ, s. f. Mai multe ziceri luate impreună
spre a forma зунѣ îngalesŮ.

FRASSEOLOGIE, s. f. (gr. φράσις, frasъ, λεγω
a ziche). Штинга de a alkъtsi frase че се
гъseskŮ într'o limbъ saŮ pe kare le între-
bîngearъ зунѣ skriitorŮ.

FRATERNELŮ, adj. frъgeskŮ.

FRATERNITATE, s. f. înrъgîe, frъgîe.

FRATRICIDŮ, s. m. OmoritorŮ de frate, de
sorъ; omorŮ de fratŮ/de sorъ.

FRASDARE, s. f. Încelare. шiretlikŮ.

FREGATЪ, s. f. Korabie de resbelŮ avîndŮ
mai псуніѣ de 60 тснхгі.

FRENZŮS E, s. f. Nebъnie însogitъ d'o fr-
rie mare.

FREKVENȚA, v. A vizita, a se dъche desŮ la
чинева, la зунѣ lokŮ.

FREKVENȚATIVŮ, adj. T. Gram. Kare es-
primъ idea зуні lъkrъ desŮ.

1821

- FREKŪENTACIJE**, s. f. Dŕcere; mergere deasŕ la cineva saŕ la altceva.
- FREKŪENTŔ**, adj. Desŕ, kare se întîmplŕ adesea ori.
- FREKŪENŪŔ**, s. f. Repetitie deasŕ; poftoriŕe; mŕlŕime.
- FRĀBILITATE**, s. f. Înŕŕimirea lŕkŕgilorŕ d'a se prefache în praŕŕ.
- FRĀKŪIE**, s. f. frekare asŕpra znei pŕŕŕi a kornŕlŕi.
- FRIGIDITATE**, s. f. Simŕire de frigŕ;
- FRIGIDŔ**, adj. Rece, îngecatŕ.
- FRĀONŔ**, s. m. (nebulo). Xoŕŕŕ dibaciŕ; inŕelŕtorŕ, vikleanŕ, ŕiretŕ.
- FRĀONERIE**, s. f. Înŕelŕtorie, ŕiretlikŕ.
- FRISA**, v. A înkŕeŕi, a înkŕilionda pŕŕŕlŕ.
- FRIVOLŔ**, adj. (lat. frivolus). Deŕertŕ, ŕŕorŕŕŕŕ statornicie. ŕŕratikŕ.
- FRIVOLITATE**, s. f. Deŕertŕŕizne, zŕdŕŕnicie. ŕŕŕŕŕŕŕŕŕ, nestatornicie.
- FRONTALŔ**, adj. Ce ŕine de frŕnte.
- FRONTIERŔ**, s. f. (lat. finis). Otarŕlŕ, granida ŕnŕi statŕ.
- FRONTISŪIŪIŔ**, s. n. Faŕada prinŕipalŕ a ŕnŕi edificiiŕ; poarta ŕi ikoana opŕŕŕ, ŕkoarŕei la o karte.
- FRONTONŔ**, s. n. Подоabŕ de arhitektŕŕ la

partea cea mai ridicată a frontismicizării,
a șmilorș, fereștelorș.

FRȘKTIDORȘ, s. m. A 12 lșnș a kalenda-
rșlș repșblikanș, dela 18 Așgșstș pînș la
18 Septemvrie.

FRȘKTIFERȘ, adj. (lat. fructifer), Roditorș
adșkștorș de roade.

FRȘKTIFIKAȘIE, s. f. (lat. fructificatio),
Rodire, prodșkșgia roadelorș, timpslș ei.

FRȘKTIFIKA, v. A rodi;-fig. a adșche șnș
șfirșitș, rodș folositorș.

FRȘKTIFOIMȘ, adj. În șomș de rodș.

FRȘKTȘOSȘ, adj. Roditorș;-fig. folositorș,
kîștigosș.

FRȘGALITATE, s. f. (lat. frugalitas), Kșm-
pștare, șimplitate în bere și mînkare.

FRȘGALȘ, adj. Kșmpștatș, șimplș, kare se
mșlșșmește kș pșșinș și kș lșkșrșgi obiș-
nșite în xșra, șa.

FRȘKTIVORȘ, adj. Mînkștorș de poame, celș
șe se xșrșmește kș frșkte.

FRȘKTȘ, s. n. Rodș, șoamș; fig. folosș,
kîștigș din șeva

FTISIE, s. f. T. de Med. Oștikș, lentș; oșș
și șe boalș kare șlșbmește și șoșmește kornșl.

FTISIKȘ, adj. T. de Med. Oștikosș.

FRȘGITIVȘ, adj. (lat. fugitivus). Fșgarș, pri-
beașș; fig. trekștorș.

FØLGØRAȚIE, s. f. Sklîpeal̄ sař arȃtare de l̄smin̄ ce trece îndat̄.

FØLMINA, v. T. *xim.* A tr̄sni, a plesni; fig. a se aprinde, a înfrikosia pe çineva k̄ ameninȃr̄i.

FØLMINAL̄, s. f. F̄klie mare de çearȃ, sař de resin̄, torȃ.

FØLMINANT̄, adj. (lat. fulminans). Tr̄snitor̄, det̄snitor̄, plesnitor̄.

FØLMINAȚIE, s. f. Tr̄snire, plesnire k̄ flakȃrȃ d'odat̄ a xnei mater̄i; T. *dr.* p̄blikaȃia xni l̄kr̄ k̄ oare kare forme.

FØMA, v. A f̄mega, a façe, a skoate f̄m̄.

FØNKȚIONA, v. A 'șî îmulini sl̄jba; a l̄kr̄; a xmba bine.

FØNKȚIONAR̄, s. m. Aȃela kare se afl̄ î tr'o sl̄jb̄ p̄blik̄ a stat̄l̄i, sl̄jbaw̄.

FØNKȚIE, s. f. Sl̄jb̄; l̄krare, sarçin̄ dregr̄orie.

FØNDA, v. A p̄ne temelie, a kl̄di; a așeza, a întemeia çeva.

FØNDAMENTAL̄, adj. Kare sl̄jante de f̄ndament̄.

FØNDAMENT̄, s. n. Temelie [fig. kare sl̄jante de çea mai de k̄petenie; basȃ sprijinire.

FØNDATOR̄, s. m. (lat. fundator), întemeetor̄. kare kl̄dește, înfîinȃezȃ xni așezm̄int̄ etc. ktitor̄.

- F8NDAȚIE**, s. f. (lat. fundatio), întemeiere, întocmire, klădire.
- F8NEBRȘ**, adj. Ce privește la îngroparea și a omș mortș; fig. tristș jalnikș.
- F8NERAIȘ**, s. n. Ceremonie alaiș ce se face la îngroparea kșiva.
- F8NERARIȘ**, adj. (lat. funereus), Ce privește la fșnerariș; keltșielele îngropșchisneș.
- F8NEȘTȘ** adj. (funestus), Nenogșitș, kobitorș, prevestitorș de nenogșire.
- F8RAGIȘ**, s. n. Finș, iarbș, grșncuș pen-trș xranș vitelorș.
- F8RBȘ**, adj. șmelștorș, vișleauș.
- F8RȘ**, s. m. Xouș.
- F8ROARE**, s. f. Fșrie, țarbare, nebșnie; mșnie foarte mare; patimș mare; običeish șpșrștorș; așrindere, șfokare.
- F8RTIVȘ**, adj. (lat. furtivus), Ce se face pe fșrișș, pe șșitș așkșitșș.
- F8SIBILITATE**, s. f. Kalitatea și a lșkrș d'a se pștea toni.
- F8SIBILȘ**, adj. Ce se poate toni.
- F8SIFORMȘ**, T. de Bot. Fșkștș în șorma fșșlș.
- F8STIGIE**, s. f. Bichire.
- F8SIȘNE**, s. f. Tonire; fig. amestekare, șmpșznare.
- F8TȘRȘ**, adj. Viitorș, ce este șș fie.

G.

- GAGIȘ.** s. n. Emanetș, lăkră mișkătorș ce
 țineva dă kvîva spre asigărarea znei da-
 torii. pl. leafă.
- GALANTȘ-Ъ,** adj. Kare are probitate; nobilș,
 politicosș; îmbrăkatș bine, kăratș; cel ce
 face a plăcea damelorș.
- GALANTERIE,** s. f. Kalitatea chelși ce e ga-
 lantș, politegă; amorș.
- GALERЪ,** s. f. zăș fel de korabie.
- GALERIE,** s. f. Tindă, lokș mai lăngș de
 kîțș largș; lokș znde se adănș tablori
 etc. koridorș; lokș znde ședș spektatori.
- GALIMATIAS,** s. n. Vorbă înkăkată.
- GALLIKANȘ-Ъ,** adj. Franșezeskș.
- GALLICISMȘ,** s. n. (lat. gallicus, Franșezș).
 Kîș de eksprimare în kontra regălelorș
 limbei Franșeze darș priimită prii obiceiș;
 manieră de a se eksprima într'alț limbă,
 dăpă idiotismăș Franșezș.
- GALLIKȘ,** adj. Ce se kvine Franșesilorș.
 T. *xim.* Zăș aqidș kare se face din go-
 goni de ristikș.
- GALOPIN,** s. m. Băiatș kare se trimite în
 koace în kolo dăpă trebăinșe,

GĂLVANIKŎ, adj. Ce are raportŭ kă galvanismŭ.

GALVANISA. v. A sãpãne la acțiunea kă-rantãlsã galvanikŭ.

GALVANISMŎ, s. n. Sistema lsã Galvani; fenomene elektrice konsistente mi ekscitațiã molekulãrã prodãse în sãbstanțele animale.

GALVANOPLASTIKA, s. f. Arta prin care se depãne unŭ strat de metalŭ pe vre unŭ objektŭ, prin ajutorã kărantãlsã elektrikŭ.

GALVANOMETRŎ, } s. n. Instrumentŭ kă
GALVANOSKOPŎ, } care se mãsãoarbã pã-
 terea galvanismãlsã

GAMMŬ, s. f. Skara celorŭ 7 note mäsikalã în ordinea lorŭ natșralŭ.

GANGLIONE, s. n. (gr. γάγγλιον, T. *Anat.* Gilyi.

GARANTA, v. A kezãshi, a se pãne kezãshi; a assigãra; a affirma.

GARANTŎ-Ŭ s. Kezãshi, gãspãnzãtorŭ.

GARANȚIE s. f. Kezãshie, îndãtorire de a gãspãnde pentrã altãlsŭ.

GARDŬ. s. f. Lãkrarea de a vegea; korpŭ însãrãinatŭ de a pãzi; kipŭ de a pãine sabia; femee care îngrijeshã boalile.

GARDE-ROBŬ, mi **GARDIROPŎ**, Lokŭ unde se pãne xainele, veshmintele.

GARDIANŎ-Ŭ, adj. Pãzitorŭ, protektorŭ,

- GARNISI**, v. A gъti, a împodobi къ челе trebsinçioase, a къптъши.
- GARNISONЪ**, s. f. Тръпъ ашезатъ зндева pentрu апъrare, pentрu a пине liniштеa.
- GARNITЪРЪ**. s. f. Чea че се пъне la зндъ lъкpъ snre al împodobi, гъti, Îndenlini.
- GASTRIKЪ**, adj. Че пине de stomakъ, s. f. Vinele de la stomakъ; kare vorbешte din пîntече.
- GASTRONOMIE**, s. f. Мештешгъл бккътъгii; skrière аспра бънеi мîнкъгi.
- GASTRONOMЪ**, adj. Къrzia i плаче бкка-tele бъне, къноаште мештешгъл бккътъгii.
- GAZ**, s. n. Flidъ aeriformъ permanentъ. fig. gazъ idrogenъ karbonatъ че се întrebxin. pentрu eklerage; зндъ felъ de ettoфъ.
- GAZELLЪ**, s. f. Зндъ felъ de къпrioаръ.
- GAZOMETPЪ**, s. m. T. *Xim.* Instrumentъ къ kare се мъзоаръ gazъ; машина kare împarte gazъ pentрu eklerage.
- GAZON**. s. m. Verdeагъ.
- GAZOSЪ-Ъ**, adj. Aeriformъ.
- GELATINЪ**, s. f. Пiftie, състангъ animalъ.
- GELFI**, s. m. pl. Partizani панилоръ; îн se-kozъ 12, 13, 14, îн Italia.
- GELOSIE**, s. f. Învîdie nekazъ, пizmъ че are çineva ne altъ l vъzîndъ mai чеva, mai къ

- avere de kîțǎ dînsǎl; temere че are бър-
bats asșira femeii și rechinok.
- GELOSȘ**, adj. Kare are gelosie.
- GELIVȘ**, adj. Кръпатъ дъ геръ.
- GENDARMERIE**, s. f. Корнѣл Gendarmilorș.
- GENDARMȘ**, s. m. (lat. franț, gens, d'armes).
Soldatș, dorobanșș în sѣrchinatș кѣ assigera-
rea și pacea пѣбликѣ. fig. femeie mare
și robșstѣ кѣ aerș ardentș.
- GENEALOGIE**, s. f. (gr. γενεα, naștere;
λογος, кѣvintș). Karte de neamș, mirș
de moșii stremoșii saș rѣdele кѣiva.
- GENEALOGIKȘ**, adj. Че ȓine de genealogie.
- GENERALISA**, v. A face sѣ fie generalș,
obunteskș, pentrѣ toȓi.
- GENERALISAȓIE**, s. f. Lѣkrarea de a ge-
neralisa.
- GENERALITATE**, s. f. Kalitatea чelкѣ че e
ȓ generalș. pl. diskѣrsѣri vage.
- GENERALȘ**, s. m. Чel че komandѣ oarmatѣ.
- GENERALȘ-Ȕ**, adj. (lat. generalis), Че e
kommѣnș, aplikabilș la șnș mare пѣмѣrș
de persoane saș lѣkrѣri. *in general*. in-
genere. lokș adv. într'șnș kîm generalș.
- GENERATIVȘ**, adj. Чеa че ȓine de generaȓie.
- GENERATORȘ-ȔRIȓȔ**, s. adj. (lat. generator)
Kare naște, kare este каșsa înfiinȓrȓii vre
șnș lѣkrѣ; T. *geom.* s. пѣntș, linie kare

prin mișkarea sa formează, înfrîngează:
linii, sferafece, solizi etc.

GENERACIIE, s. f. (lat. generatio), **Продък-
ция** znei noi ființe assemblatoare кз асча
în care mi are origine; posteritate; filiații
reznirea tatorș oamenilorș karī trъeskъ în
achelamī timpș; prodъkcie; (o generație
de oameni se sokotește a trъi 30-33 ani ap-
proximativș).

GENERICȘ, adj. **Че се аtinge de genș.**

GENEROSȘ-Ъ, adj. îndъгъtorș, de o natъ-
ръ nobilъ, компъtimitorș, iertъtorș.

GENEROSITATE. s. f. (lat. generositas).
Magnanimitate, mъrime de sșffletș, milos-
tivire, компъtimire.

GENITALȘ-Ъ, adj. **Че slъjește sire naștere.**

GENITIVȘ. s. m. (lat. genitivus). **T. gram.**
Al doilea kaz la deklinъrī.

GENITЪRЪ, s. f. **Чеа че zn om a prodъs, kopil.**

GENIȘ, s. n. (lat. ingenium). **Talentș, des-
toimicie, desposiție natъralъ; inspirație; ka-
rakterș propriș mi distinsș al znei limbi.**

GENȘ, s. n. (lat. genus). **Спецъ, neamș,
soiș, fel; maniere, kinș;**

GENTILEЦЪ, s. f. **Grăție; kalitatea чelzī че
e gentilș, plъkstș, frъmomełș, delikaș.**

GENTILOMȘ, s. m. **Nobilș dъпъ naștere,
dъпъ спецъ.**

- GENTILITATE**, s. f. Пѣгѣnie, пѣгѣnѣtate.
- GENTILŬ-Ŭ**, adj. (lat. gentilis). Ерѣmоѣѣ, пѣкѣtѣѣ, delikatѣѣ, gingaѣѣ; пѣгѣnѣѣ.
- GEODESIE**, s. f. (gr. γῆ, пѣmѣntѣѣ; δαλ., impartѣѣ). Т. *Mat.* Arta de a mѣssra ѣi a ѣmpѣrѣi пѣmѣntѣsl, vezi arpentagis.
- GEOGENIE**, } s. f. Vezi geologie.
- GEOGNOSIE**. }
- GEOGRAFIE**, s. f. (gr. γῆ, пѣmѣntѣѣ; γράφειν, a deskrie). Deskrierea пѣmѣntѣslѣi; ѣtiѣnѣnѣda posiѣiѣnilorѣѣ tѣtѣslorѣѣ regisnelorѣѣ пѣmѣntѣslѣi.
- GEOLOGIE**, s. f. (gr. γῆ, пѣmѣntѣѣ; λόγος, kѣvѣntѣѣ). ѣtiѣnѣnѣda kare are de objeкtѣѣ кѣnomѣnѣnѣda stratѣrѣlorѣѣ, speѣielorѣѣ, formei eks-
trioare a grobѣslѣi, natsra materielorѣѣ, kѣnel kѣ kare s'aѣ formatѣѣ aчele materii etc.
- GEOLOGŬ**, s. m. Чel че кѣnoaѣte geologia ѣi se okѣпѣ de dѣnsa.
- GEOMANѢIE**, s. f. Giѣire dѣпѣ oare kare ѣiniѣ trase пѣ пѣmѣntѣѣ, divinagie.
- GEOMETRALŬ-Ŭ**, adj. ѣlanѣ kare aratѣ no-
siѣia, ѣntiderea ѣi forma ѣnor пѣrѣi din o kѣdѣre.
- GEOMETRIE**, s. f. (gr. γῆ пѣmѣntѣѣ; μετρον, mѣssrѣѣ). Т. *Matem.* ѣtiѣnѣnѣda kare tra-
teazѣ despre propriѣtѣpile ѣntѣnderi saѣ spa-
ѣisѣlѣi figѣratѣѣ.

- GEOMETRIKŪ**, adj. Ce ȳine de geometrie.
- GEOMETRŪ**, s. m. Cel ce ȳtie geometrie.
- GEORGICHE**, s. f. pl. Škrieri kari tratezŭ
despre agrirkŭltŭrŭ.
- GEOSTATIKA**, s. f. Statistika pŭmĩntŭlŭi.
- GERANTŪ**, s. m. Cel ce administreazŭ tre-
bzĩnŭa altŭia, vekil komissionarŭ; ĩnsŭrŭci-
natŭ kŭ ĩzkŭrŭile ȳnŭi negocŭ, ȳnŭi jŭr-
nalŭ, etc.
- GERMŪ**, } s. f. (lat. germen). Partea sŭ-
GERMINŪ, } mĩnŭei din kare se formeazŭ
planta; sŭmĩnŭa din oŭ din kare se for-
meazŭ pŭiŭlŭ, prinŭipis reproducŭciei ani-
malelorŭ ŭi vegetalelorŭ.
- GERMIMALA**, ^ŭs. m. A ucantea ĩŭnŭ din ka-
lendarŭl republikanŭ Franŭesŭ.
- GERMINAŭIE**, s. f. (lat. germinatio). Des-
voltarea germinei sŭmĩnŭei, ĩncolŭire.
- GERŭNDIŭ**, } s. m. ŭnŭ din formele ĩnfĩ-
GERŭNDIVŭ, } nitivŭlŭi limbei latine.
- GESTŪ**, s. n. (lat. gestus). Miŭkŭrile din a-
farŭ ale korpŭlŭi prin kari se ekspŭimŭ
sentimentele noastre; miŭkarea braŭŭlŭi ŭi
a mĩni.
- GESTIKŭLA**, v. (lat. gesticulari), A face
gestŭri, miŭkŭrĩ vorbindŭ.
- GESTIKŭLAŭIE**, s. f. Miŭkarea mĩnilorŭ
ŭi a korpŭlŭi, ĩkŭarea de a gestikŭla.

GIBELINI, s. m. pl. Partizani împotrărilor
Italiî din secolul 12, 13, 14, opozanți
gelfilor.

GIGANTESKŎ, } adj. Măre ca un gigant;
GIGANTIKŎ, } ce ȳine de gigant; foar-
te mare.

GIGANTŎ, s. ȳriaș, om de mărime eks-
traordinar.

GILOTINŎ, s. f. Mașină mekanikă care tăe
capul foarte iste întrebzin. pentru konda-
nnați din secolul 16.

GIMNASIŎ, s. m. Lok pentru eksersiți
korporal; liceu kolegiu.

GIMNASTIKŎ-Ŏ, adj. Ce ce ȳine de eks-
ersiți korporali.

GIMNASTIKŎ s. f. Artă de a eksersa kor-
poral spre a'î întri, spre al ȳine sântos, ȳea-
pni.

GIMNIKŎ-Ŏ, adj. Lokurile pŎblice unde kom-
batanți se lăntă goi.

GIMNOSOFISTI, s. m. pl. Filosofi Indiani
kari nă minkaș carne, zmblaš mai goi in
singrăbtăți mi se dedeaș kă totul la privi-
rea lăkrărilor nătrei.

GIMNOTŎ, s. m. Ŏnă felă de pempte, elektrik
ce se află în Amerika.

GINECEE, s. f. (gr. γυνή, femeie; οἶκος
kast). Lok unde lăkrează femeile.

GINTE, s. f. (lat. genus). Naşie, rasă, seminţie

GINDŢ, s. m. Vezi ErmafroditŢ.

GIHSŢ, s. n. (gr. γυφος, paltrŢ). T. Miner.

Şu felŢ de piatrŢ prŢsitŢ ka fŢina, insoşŢ.

GIRAFĂ, s. f. ŞuŢ felŢ de animal natŢrŢned.

GIRONDDŢ, s. n. ŞuŢ felŢ de xavŢs ka mai
mslte ęevi.

GIRONDBŢ, s. f. Nşmele xnei partide din re-
voluţia FranţezŢ.

GIRŢ, s. n. A doa iskŢlitŢrŢ în dosŢlŢ xnei
poliie

GLAŢIALŢ-Ţ, adj. ęeşoşŢ, inęeşatŢ.

GLEBŢ, s. f. BşkatŢ de pŢmŢntŢ; glodŢ.

GLIPTIKĂ, s. f. Artă de a skŢpta, de a şb-
pa în petre preşioase.

GLOBŢ, s. n. (lat. globus). KornŢ sferikŢ,
rŢtşndŢ.

GLOBŞLEŢŢŢ, } s. n. (lat. globulus). GlobŢ
GLOBŞLŢ, } mikŢ, kornşleęŢ rŢtşndŢ.

GLOBŞLOSŢ, adj. Kornşş de globşleęe.

GLORIE, s. f. (lat. gloria). Mşrire, slavŢ,
şinste.

GLORIOSŢ, adj. Kare meritŢ glorie.

GLORIFIKA, v. (lat. glorificare). A onora,
a da şinste şii glorie lşi DşmnezeşŢ.

GLORIFIKAŢIE, s. f. Înşlgare la gloria ęe-
reaskŢ, eternŢ.

GLOSARŢ, s. m. DikşionarŢ, (aşestŢ termen

- ar fi fost mai nemerită achastăi zvărajiă
dar fiindă puiin întrebăsingată preferăgămă,
pe cel de dikjionară).
- EXPOSŢ**, s. f. Експликаrea zvoră vorbe obskă-
re; limbă nekstivată; komentară; kritikă.
- EXOTTE**, s. f. O mikă kăpăţăgă la ingiji-
toare pe znde întră mi ese aeră.
- GLUTEN**, s. m. (lat. gluten). Materie kleioa-
să în făina cerealeloră.
- GLUTON**, adj. Lakomă.
- GNOMŢ**, s. m. Агăţtoră kadranăă solară.
- GNOSTICI**, s. m. pl. (gr. Γνωσις, κρησθητι-
νă). Eretici kare kredeaă kă nămai eă aă
kρησθηtinge despre lăkrăgile divine.
- GOLFŢ**, s. m. Parte a Măgă kare înaintează
în pămăntă.
- GONDOLŢ**, s. f. Zoră fel de lăntre.
- GONFALONIERŢ**, s. n. Titlă ce se da zvor
kană republikani din Italia.
- GONIOMETRIE**, s. f. (gr. Γωνία, zngiă;
μετρον, măşăgă). Artă măşăgări zngiştilor.
- GONIOMETRŢ**, s. m. Instrămentă kă kare se
măşoagă zngişgile kristaleloră natărale.
- GONOREŢ**, s. f. T. med. Kărgere pe kanălă
ăăăăă în boala venerikă.
- GORGONŢ**, s. f. T. mitol. Monstră feminină;
virgină de frăşăşăgă rară kană prefăcheăă
în niatră pe togă chei ce se ăăăăă la dănselle,

elle eraŝ în număr de 3 Stenia, Exriale mi Medssa.

GOTIKŶ, ^{x/}adj. (lat. gothicus). Че yine de гоуї, че este din evl mezis; foarte vei i ; s. f. Ծոճ fel de skriere.

GRADA, { v. A însemna grade de înпър-
GRADՏA, { ցրի ; a adъoga trentatŝ ; a da grade în o fakxlitate.

GRADՏALՃ, adj. Kare merge trentatŝ.

GRADATՃ, {
GRADՏATՃ, { adj. Înпърցитŝ în grade.

GRADԱԳԻԷ, { s. f. Înпърցире în grade, зг-
GRADՏԱԳԻԷ, { mare trentatŝ.

GRADՃ, s. n. (lat. gradus). Treantŝ, чинճ, grad de onoare, demnitate.

ГРАФИКՃ-Ե, adj. Deskriere kare se eksplikŝ mi prin figrri.

ГРАЕОМЕТРՏ, ^{x/x/}s. m. Instrumentŝ kŝ kare se mъsoarŝ xngiŝrile.

GRAMINEE, s. f. Плante kari fakŝ grıne.

ГРАММАТИКАЛՃ — Ե, adj. Че yine de grammatikŝ.

ГРАММАТИКՆ, s. f. (gr. γράμμα, skrisoare). Arta kare ne învaцŝ a vorbi mi a skrie korrektŝ; штинца în kare se kopridŝ prinципиеle komмъne alle limbei.

ГРАММԵ, s. f. Ծunitate noŝ de grestate de

x/ Զովիւն. —

- метръ метрикъ. 13 gramme fakš aproane
 4 dramari,
GRANDEIŢ, s. f. Lsogime, importantă ma-
 jestate. noblesă. titlu de onoare.
GRANDIOSŢ, adj. Mare, nobilă şi majestosă.
GRANSLA, v. A prefăce metalele în gră-
 şime mici.
GRATIFIA } v. (lat. gratificare). A face
GRATIFIKA, } kăiva şu dară, a dăru.
GRATIFIKAŢIE, s. f. Dară dăruirea ce se
 face funkcionariloră pentru slăjbele loră.
GRATIS, adj. (lat. gratis). În dară, fără plată.
GRATITATE, s. f. Dar de bună-voe.
GRATITŢ, adj. Dat gratis; în dar fără plată.
GRATŢLA, v. A felicită.
GRAŢIA, v. A erta nevre şiă kondamnată.
GRAŢIABILŢ, adj. Ce se poate erta.
GRAŢIE, s. f. (lat. gratia). Favoare ce se
 face kăiva fără a fi silită; bună voindă;
 iertare îndelgenă; mălăximire; frămssece
 în mişkări, în maniere, în vorbă, în dăne-
 rea korpăsi etc.
GRAŢIOSITATE, s. f. Civilitate, poliţegă; dar,
 dăruşală.
GRAŢIOSŢ, adj. Şăkăstă, dăluce; kare are
 mălă grajie.
GRAVA, v. (gr. γράω, skriă). A şăpa, a

- skobi čeva în aramă, în marmură în zink etc. fig. a întinări čeva în minte, în inimă.
- GRAVARIŢ, mi GRAVORIŢ, s. m. Săpător, skobitor în aramă în zink etc.
- GRVATIVŢ-Ţ, adj. T. *Mcl.* Ingresator.
- GRAVITATE, s. f. (lat. gravitas). Greutate, fig. serioşitate; importanţă; aer serioş.
- GRAVITAŢIE, s. f. Proprietatea corpurilor de a se porni unele către altele şi a se apăsa.
- GRAVURŢ, s. f. Artă de a grava; čeva săpat în aramă să alt metal; cadru tipărit.
- GRAVŢ, adj. Greş; fig. serioş, important.
- GREFFŢ, s. f. (gr. Ἰρρήφω, skriş). Cazeleria unei grafiere, unde se priimesc arhivele tribunalelor şi carturilor.
- GRENADŢ, s. f. Rodie; gislea gărită şi amestecă de iarbă de păşcă.
- GRENADIERŢ-Ţ, s. m. Rodiş; soldat din cei mai buni, în infanterie palashă. patroută.
- GRIMASŢ, s. f. Strămbătură din obraz, simonoseală. fig. prefăcătură.
- GRIŢ, — E. adj. Čerămiş, faţă albă că negră amestecată; cărgină.
- GROSSIERITATE, s. f. Lipsă de delicateţe, de civilizaţie, grosolanie, mokoşnie.
- GROSSIERŢ — Ţ, adj. Grosă; fig. mojikă, prostă, neînţeleasă; obraznic; păgîn civilizat.

GROTESKŎ-Ъ, adj. Bizarrŏ, ridicălŏ; de rîsŏ,
чидатŏ.

GROTЪ, s. f. (ital. grotta). Спелзнкъ, пештере,
гърношитъгъ în пѣmintъ фъкътъ de натъгъ.

GRѢПА, v. А пѣне în грѣпѣ; а фаче грѣпе.

GRѢПŎ, s. m. Адѣптъгъ ла гнŏ ложŏ de o-
biekte pe care okîl le îmbrъцишазъ de о-
датъ; сакъ plin къ банѣ ши печетлхитŏ.

GѢRRЪ, s. f. Чеартъ, бѣтае.

GѢILEMET, s. m. („, “) семне че се пѣн ла
înченѣтŏ ши ла fine, ши кѣар ла înченѣтлŏ
fie кѣгѣ linѣ dintr'o чѣтаgie.

GѢИПѢРЪ, s. f. Bleondъ, dantelъ къ мѣтасе
гѣсчѣтъ.

GѢIRLANDЪ, s. f. (ital. ghirlanda). Когоанъ,
legъгъгъ de florѣ; подоабъ de frъnze ши florѣ.

GѢMMI ши GOMЪ, s. (lat. gumi). Сѣстануъ
kleioasъ че кѣрге din оаре карѣпомѣ. *Gum-
mi elasticu* комѣlastikŏ.

GѢMMOSŎ, adj. Че продъче гѣммѣ; че аре
ранортŏ de гѣммѣ.

GѢТАПЕРКЪ, s. f. Сѣстануъ ка кастшѣкѣл.

GѢTTѢRALŎ-Ъ, adj. (lat. guttur, gîtlejŏ).
Че џине de гѣтŏ. T. *gram.* че се прозвнѣъ
din гѣтŏ.

GѢVERNA ши GѢBERNA, v. (lat. gubernare).

А адѣминистра, а кѣрмѣи, а мѣна, а облѣдѣи,
а ѣнгриѣи.

G8BERNABILŎ, adj. Ce se poate g8berna.

G8BERNAK8LŎ mi G8BERNALIŎ, s. n. Kîr-
m8, m. kîrmaçîŝ.

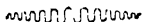
G8BERNANTŎ, mi G8VERNANTŎ, s. f. Fe-
mee k8ria i se inkredînciaz8 kreŝterea
8n8ia saŝ mai ni8tor kopîi.

G8BERNAMENTALŎ mi G8VERNAMENTALŎ,
adj. Ce 8ine de g8vern8, ce e de partida
g8vern888i.

G8VERNATORŎ mi G8BERNATORŎ, s. m.
Kîr88itor8, obl888itor8.

G8VERN8MÎNTŎ, s. n. G8vern8, kîr88ire,
obl888ire.

G8VERNŎ. mi G8BERNŎ, s. n. Konŝtitu8ia
8n8i ŝtaŝ. 88tere ameizat8 pentru g8verna-
rea 8n8i ŝtaŝ.

X.

XABEAS-KORP8S, s. m. Lege englez8 în 88-
terea k8ria se d8 libertate, 8n8i învîlov8-
8it8, de va da kezam8.

XAGIOGRAFŎ-L, adj. Ce se 8crie în k8r88ile
sfinte8 ale Bîblici.

XALAZI, s. n. 88treang8 format8 în o8.

XARTŢ, s. f. (lat. charta). Înfăţişearea liniară pe hârtie, a unei cărţi.

XIMERŢ, s. f. Iasmă, monstru fabulos; imaginaţie zadarnică.

XIMERIKŢ, adj. Plin de ximere; care n'are nici un fundament real.

XIMIE, s. f. (gr. χυμεια, combinaţie). Ştiinţa care are de obiect cunoştinţa lucrării reciproce şi molekulare a tuturor corpurilor naturale.

XIMIKŢ-Ţ, adj. Ce ţine de chimie.

XIMISTŢ, s. m. Cel ce cunoaşte chimia.

XIROGRAFORŢ, adj. Kreditor.

XIROLOGIE, s. f. Artă de a arăta gîndurile, voindă prin semne, figuri ce se fac ca degetele

XIROMANŢIE, s. f. (gr. χείρα, mînă; μαντεία, divinaţie). Artă de a găsi dintr-o mînă.

XIRURGIE, s. f. (gr. χείρ; ἰργον, mînă). Parte a medicinii care are de obiect operaţiile ca mîna asupra corpurilor umane.

XIRURGŢ, s. m. Cel ce exersează chirurgia.

I.

IAMB, s. m. Picior de versă latină și greacă
compus de o silabă lungă și alta scurtă.

IBIDEM, adv. (lat.) tot acolo.

IDE, s. pl. Împărgire de luni la Romani (15
Martie, Maiș, Iulie, Octombrie și 13 ale
celor alte luni se numea Ide).

IDEALISM, s. n. Sistem filosofic prin care
toate lucrurile se cred închipiri.

IDEALȘ, adj. Ce există și nu poate exista
de kit în idee; ce renumește toate perfecțiunile.

IDEE, s. f. (lat. idea de la *ιδεω*, văz). Re-
presentarea unei lucruri în spirit; noțiune
ce și face spiritul de ceva; svenir; o
niie; skiș, plan; închipire ximeric.

IDEM, adv. (lat.) tot acela.

IDENTIFIA, } v. (lat. idem, fieri, a deveni).

IDENTIFIKA, } A koprinde lucruri srb acași
idee; a face ca ună lucruri să fie de o po-
trivă ca alți; a se pãtrunde de sentimentele
altșia.

IDENTIKȘ-Ţ, adj. Asemenea ca alți.

IDENTITATE, s. f. Kalitatea celui ce e iden-
tikș; potrivire, assemnare.

IDIOMŢ, s. f. Limba unei nații unei provincii.

IDILŬ, s. f. Поемъ pastoralъ.

IDIOTŬ-Ŭ, s. Stupid, foarte prostŭ.

IDIOTISMŬ, s. n. (gr. ἰδιος, propriŭ). T. gram. konstrucrie kontra regulelor generale, ūi kare e proprie zneŭ limbŭ; prostire.

IDOLATRIE, s. f. (gr. εἰδωλον, imagine; λατρεία, kult). Înkinare la idoli.

IDOLATRŬ, s. m. Înkinătorŭ la idoli.

IDOLŬ, s. m. Figurŭ, statze reprezentândŭ o divinitate falsŭ; fig. ŝxjetŭ zneŭ amorŭ eksessivŭ.

IDOSŬ-Ŭ, adj. Foarte xritŭ, pozit. †

IDRAŬLIKA, s. f. Штiмца kare are de objekt miŭkarea anelor ūi konstrucria machine- lorŭ destinate a le kondŭce.

IDRAŬLIKŬ-Ŭ, adj. Ce are de objekt kondŭcherea saŭ ridicarea anei.

IDRŬ, s. f. Шарне; balaxrŭ fabulos. †

IDRODINAMIKA, s. f. Partea fisici kare trateazŭ despre miŭkarea, greutatea ūi ekvilibriŭ fidelor.

IDROGENŬ, s. n. (gr. ὕδωρ, apŭ; γεννάω, zŭ- mislesk). T. хим. Корпŭ simplŭ gazos kare kombinândŭse kŭ oksigenŭlŭ prodŭce apŭ; aer înflŭkŭtorŭ.

IDROFOVŬ, adj. Kare se sperie de apŭ. †

IDROLOGIE, s. f. Traktat despre ape.

IDROSTATIKA, s. f. T. fis. ūi mecan. Шти-

інца каре се окрпѣ кѣ кондиѣе ексилібр-
лѣ ликсиделорѣ ми кѣ pressiile че ексерсѣ
не нѣрегїї vaselor.

IEHOVA, s. Nămele lăi DămnezeŃ în cvreemte.

IERARXIE, s. f. (gr. *ιερός*, sakratŃ; *ἀρχή*,
gvernământŃ). OrdinŃ mi sŃbordinajie de
diverse grade angelice, ekklesiastice; de
tot fels de rangri, de astorități, de nŃ-
teri, etc.

IEROGLIFŃ, s. f. T. *Arxeol.* FigŃrŃ, karakter
kŃ zu injeles misterios, (la Eginteni).

IEROGLIFIK, adj. De ieroglif.

IEROGRAFIE, s. f. (gr. *ισογραφία*). Repre-
sentarea lăkrŃrilorŃ divine prin oare karŃ
semne.

IESŃITŃ, s. m. ŃnŃ ordinŃ de kŃlŃgŃri.

IEROMNIMONŃ, s. m. (gr. *ιερομνημόνιον*, sakratŃ;
μον, menjizne). SkriitorŃ sakrŃ: cel che
gine registrŃl de tot che are raportŃ kŃ ser-
vijis divin mi kŃ kŃltŃ; ȃeremoniar în bi-
serikŃ; arxivarŃ templŃlŃi.

IGIENŢ, s. f. (gr. *ὑγιεινός*, sŃnŃtos). T. *Med.*
Ńtiinca care trateazŃ despre konservarea
sŃnŃtăți.

✗ **IGNOBILŃ**, adj. (lat. *ignobilis*). Nenobil, mojik.

✗ **IGNORA**, v. (lat. *ignorare*). A nŃ Ńti, a nŃ
kŃnoamte.

IGNORANTȘ-Ъ, adj. mi s. Kare n'are știință, prostș.

IGNORANȚЪ, s.f. Lipsă de învățatură, prostie

IKTIOFAGȘ, s.m. Mîncătorș de pește.

IKONOKLASTȘ, s.m. Spargătorș de ikoane.

IKONOLATRȘ s.m. Închinătorș de ikoane.

IKOSAEDRȘ, s.m. T. geom. Corpș solidș kare are 20 de fețe.

ILARITATE, s.f. Băcurie dulce, liniștită; seninș feței; băcurie neamțentată.

ILESM, s.m. T. Anal. Cel mai lungș mi cel din șrmă din mădele srbgiri.

ILIADЪ, s.f. Poemă epikă a lui Omerș la impresurarea Troei.

ILIAKȘ-Ъ, adj. Ce ține de moldș.

ILLEGALITATE, s.f. Karakterș, vigiș chelș ve e ilegalș.

ILLEGALȘ-Ъ, adj. împotriva legei, drentșlăi.

ILLEGITIMITATE, s.f. Kontra legitimități.

ILLEGITIMȘ-Ъ, adj. Kare ns e legitim, injstș.

ILICITȘ-Ъ, adj. Ne ertatș, kontra legi mi moralei.

ILLIMITATȘ-Ъ, adj. Nemărginit, fără hotar.

ILLISIBILȘ, adj. Kare ns se poate citi.

ILLUMINA, v. A lșmina, a face illșminagie.

ILLUMINAGIE, s.f. Lșminagie kș okazia șnei serbări; lșkrarea de a lșmina.

ILLUSIE, s. f. (lat. *illusio*, dela ludere, a amăgi). Амăгире, пăрере мимчиносъ; нăлăчире.

ILLUSORIȘ, adj. Амăгиторъ; чеа че е фъръ efektъ.

ILLUSTRA, v. (lat. *illustrare*). a face illustr.

ILLUSTRAȚIE, s. f. (lat. *illustratio*). Стрăлăчире; semuș de onoare; figuri, gravuri în veri o karte.

ILLUSTRĂ-Ț, adj. Стрăлăчит prin meritъ.

ILVIOSȘ, adj. Zoiosș.

IMAGINA, v. (lat. *imaginare*). A 'și înkinși чеа; a 'și forma o idee; a пăскочи.

IMAGINABILȘ-Ț, adj. Че се poate imagina.

IMAGINARȘ-Ț, adj. Че este numai în imaginație, în înkinșire фъръ съ fie în simț.

IMAGINAȚIE, s. f. (lat. *imaginatio*). Înkinșire; fакsitatea de a imagina, de a kombina ideile, de a inventa, a da lăkrărilor, gîndărilor șuș gъstъ năkăstъ; fantasie bizară.

IMAGINE, s. f. (lat. *imago*). Representația șuși lăkră în skulptură, în zăgrăvie, în gravură, în desen etc. ікоанъ; reprezentarea objektelor în spiritъ; idee.

IMBARCA, și **IMBARKA**, v. A пăне, a șка a intra într'o korabie.

IMBARCAȚIE, s. f. Lăkrarea de a se imbarка.

IMBECHILITATE, s. f. Molișizne de spiritъ, prostie, uerozie.

IMBECILŢ-Ţ, adj. (lat. imbecilis). Slab; fărâ spirit, prost, nerod.

IMBIBA, v. (lat. imbibere). A pânze de apă să de alt lichid, a mări; a sge apă.

IMBIBIŢIE, s. f. Lkrarea de a se imbibă.

IMENEŢ, şi **IMEN**, s. n. Maritagiu.

IMITA, v. (lat. imitari). A face întocmai, a lă de model; a reproduce ceva prin ajto- ră artei; a asemăna.

IMITABILŢ, adj. Ce se poate imita.

IMITATORŢ, s. n. Cel ce imitează.

IMITAŢIE, s. f. Lkrarea de a imita, rezl- tată imitari.

IMAKELATŢ-Ţ, adj. Nepătat, nepănit.

IMMANENTŢ, (lat. immanens, care ăine). Care e konstant, kontin.

IMMANGEABILŢ, adj. Ce nă se poate mka.

IMMATERIALISTŢ, s. m. Cel ce crede că toate lkrările sntă spirit, că univrsal e lokită nămai de finge kgetoare.

IMMATERIALITATE, s. f. Kalitatea lkrăi care n'are materie.

IMMATERIALŢ, adj. Care nă e făkt din materie. nămai spirit.

IMMEDIATŢ-Ţ, adj. Care se face, se întmplă nemijlocit, îndată.

IMMEMORIALŢ-Ţ, adj. Care e atât de vekă în kită nă 'i se tie originea.

IMMENSŪ-Ū, adj. (lat. immensus). infuitŭ,
nemŕginit, nemŕsrat; foarte mare.

IMMERSIE, s. f. Kŕfŕndare; T. *Asl.* intrarea
unei planete în umbra alteia.

IMMESŪRABILŪ-Ū, adj. Ce nŕ se poate
mŕsŕra.

IMMOBILŪ, adj. Nemŕškŕtorŭ, kare nŕ se
poate transporta

IMMODERAŪIE, s. f. Nekŕmpŕtare.

IMMODESTIE, s. f. Lipsŭ de modestie, de
smerenie, lipsŭ de rŕuine.

IMMOLA, v. (lat. immolare) A jertfi.

IMMOLAŪIE, s. f. Jertfire.

IMMORALITATE, s. f. Lipsŭ de prinŕinii mo-
rale; kontra moralei.

IMMORALŪ, adj. Fŕŕŕ moralŭ, kontra morali.

IMMORTALITATE, s. f. Nemŕrire.

IMMORTALŪ, adj. Nemŕritor, ce nŕ poate peri.

IMMŪBILŪ, adj. Neskimbŕŕios nestŕŕmŕtat.

IMMŪNITATE, s. f. skŕŕire de dŕjdi.

IMNŪ, s. n. Kŕntek în onoarea kŕiva.

IMOBIL, adj. Neskimbŕŕios, nestŕŕmŕtat.

ИМПАЛПАБИЛŪ, adj. Nesimŕit, nepŕŕit.

ИМПАРЦИАЛИТАТЕ, s. f. Nepŕrtinire.

ИМПАСИБИЛ, adj. Kare nŕ e prŕimitor de sŕf-
ferinŕe. ✕

ИМПАЦИЕНТ, adj. Nerŕbdŕtor, kare nŕ pŕŕ-
tŕneŕte kŕiva, nŕ'i ŕine parte

IMPAICIENT, adj. Nегъбдѣтор, фгъгъ гъбдаре
IMPAICIENTЪ, s. f. Nегъбдаре.

IMPENETRABILITATE, s. f. Непътрънзичив-
 ne, T. *filos.* Proprietatea materii în virtutea
 căreia doi corpuri nu pot ocupa în același
 loc și în spațiu.

IMPENETRABILŎ, adj. Care nu se poate
 pătrunde prin care nu poate trece.

IMPENITENŎ, s. f. Непокъиниѣ:

IMPERATORŎ, s. m, împărat, sveranș; ko-
 mandantș al unei oștiri.

IMPERATIVŎ, adj. (lat, *imperare a ordona*)
 Порънчиторș, T. *gram*, moduri care exprimă
 o porънкъ. o îndemnare etc.

IMPERCHETIBILŎ, adj. Ce nu se poate simți,
 vedea.

IMPERCHENŎ, s. f. Nesъvîșire, defektș,
 care împiedică perfecția.

IMPERFEKTŎ, adj. Nesъvъrșit, care nu este
 întregit. s. T. *gram.* timpș de verb care a-
 ratș o lucrare consideratș ca presentș în
 raportș cu timpul trecutș.

IMPERIALŎ, adj. Ce ține de Imperatorș.

IMPERIȘ, s. n. (lat. *imperium*). Hstere, au-
 toritate, dominație; țară prăș sșb domina-
 ția șiși imperator, șiși sșveran.

IMPERIOSSŎ, adj. Мъредș, порънчитор кș trș-
 fie. fig. neapăratș.

ИМПЕРМЕАРИЛՃ-Ъ, adj. Kare нэ тече prin
en flsid.

ИМПЕРSONALՃ-Ъ, adj. Kare нэ се întrebşin.
de kît în a 3 persoane singulare; kare
n'are personalitate.

ИМПЕРТИНЕНЦЪ, s. f. Obrъznicie. Karakterş
şnei persoane saş şniş lşkrş impertinentş;
vorbş, lşkrare kontra şnei kşvîşde saş
bşşşşî şimşş.

ИМПЕРТИНЕНТՃ-Ъ, adj. Образник, kare vor-
beşte, kontra şnei kşvîşde şi bşşşşî
şimşş.

ИМПЕТРАБИЛՃ, adj. Че се poate dobîndi.

ИМПЕТРАНТՃ, s, m. Чel че а добîndit şn
beneficiş, o diplomş.

ИМПЕТРОСИТАТЕ, s. f. Lşkrarea, kalitatea
şelşi че e импетросş.

ИМПЕТРОСՃ, adj. (lat. impetuosus). violentş,
şriosş, repede, şilnik, viş.

ИМПЕТАТЕ, s. f. Nelegişre, fantş nelegişitş;
despreşş nentş religie.

ИМПТОИАБИЛՃ adj. Nemilos, neertştorş.

ИМПИŞ, adj. kare despreşşente religia, şrş
lege, kontrariş legiî, nelegişitş.

ИМПЛАНТА şi имплнта, v. A şnşinge, a şn-
şşdi.

ИМПЛАКАБИЛՃ, adj, Neimblîşnitş.

ИМПЛИЧИТՃ, adj. Kare este, konşinsş şnrşn

DISKUSŖSŖ, *s. f.* *intr'o* прічинъ, *intr'o* пропозиціе
(prin indzskje).

IMPLIKA, *v.* (lat. implicare). А аместека, а
інкзгва, а вѣри пе чинева *în* вре о *în*внo-
вѣдїе.

IMPLIKACIJE, *s. f.* *T. Jurist.* Ізкрееа де а
implika, стееа знеї персоане implikate.

IMPLORA, *v.* (lat. implorare). А чеее, а
рзга кз змилнѣ шї стзгзїре вре зп азстор.

IMPOLITEŖŖ, *s. f.* Моїїїе, grosolънїе.

IMPONDERABILŖŖ, *adj.* Че нз се поате кїнтзгї.

IMPOPLARŖŖ, *adj.* Че нз е попларѣ, дзпѣ
плъчереа, дорїнга попорзлї.

IMPORTANTŖŖ, *s. f.* Чееа че фаче ка зп із-
кз сѣ фе де зп маре enteresŖ, шї кон-
siderabilŖ, саѣ prin el, саѣ prin чїркoн-
станѣе карї 'лѣ *înto*взгъшескѣ, саѣ prin
чееа че ва продзче.

IMPORTANTŖŖ-Ŗ, *adj.* *Însemn*зтор, де маре
enteresŖ.

IMPORTA, *v.* А адзче, а бзга *într'o* цгарѣ
prodzkte streїне.

IMPORTACIJE, *s. f.* Ізкрееа де а адзче мзг-
фзгї, prodzkte etc. *într'o* цгарѣ.

IMPORTŖNITATE, *s. f.* Адзчере де сзпзгзее.

IMPORTŖNŖŖ-Ŗ, *adj.* *Înkomod*ѣ, сзпзгзторѣ,
неплъкзї; де кзге цї се згъште.

IMPOSANTŖŖ-Ŗ, *adj.* *Falnik,* мзггѣ, кзге а-

- trage asăpraî respectă; че ъналцъ съфлетъ
ми 'лѣ змпле де mirare ми respect.
- IMPOSITŎ, (lat. impositum). Таксъ, dajdie,
пѣсъ асъпра persoanelor ми лѣкрѣrilor.
- IMPOZIȚIE, s. f. Пѣнере d'асъпра; dajdie,
таксъ, контрибуѣие.
- IMPOSSIBILITATE, s. f. Непѣтѣнцъ, че нѣ
се poate.
- IMPOSSIBILŎ, adj. каре е peste пѣтѣнцъ.
- IMPOSTURŎ, s. f. Имшелъчѣне; kalonnie; кѣ
скопѣ глѣ; фѣдѣнѣие.
- IMPOTENȚĂ, s. f. Непѣтѣнцъ.
- IMPOTENTŎ-Ŏ, s. mi adj. Непѣтѣнчѣосѣ.
- IMPRĂKTIKABILŎ, adj. Че нѣ се poate face,
пратѣка, съвѣрши; ѣнде нѣ poate trece
чѣнева.
- IMPRECAȚIE, s. f. (lat. imprecatio). BlestemŎ.
- IMPREMEDITAȚIE, s. f. Непрекѣgetare.
- IMPRESSIONE, s. f. Импрѣрѣ; тѣрѣрѣ, edicjie;
fig. Effekt prodѣсţ de oare каре кѣсъ асъ-
пра inimi саѣ spiritѣлѣи.
- IMPRESSIONA, v. А прѣчѣнѣи о impressie.
- IMPRESSIONABILŎ, adj. Че prodѣче lesne
о impressie.
- IMPRIMA, v. А тѣрѣри; а лѣса semnŎ.
- IMPRIMERIE, s. f. Типографѣ, arta de а тѣ-
пѣри; локѣ ѣнде се тѣрѣрѣште.

IMPROBABILŎ, adj. Че нѣ се паре а си аде-
вѣратѣ.

IMPROBAŬIE, s. f. Neglsire кѣ kale.

IMPROBŎ, adj. Нечинстѣ; некѣвинчѣосѣ.

IMPROMPTŎ, s. m. Че се фаче пе негѣндите.

IMPROPRIŎ, adj. Некѣвинчѣосѣ; фигѣратѣ, каре
нѣ се иа интр'ѣн инѣлес нефрескѣ.

IMPROVISA, v. А фаче вре ѣн дискѣрсѣ саѣ
alt чева фѣгѣ сѣ се си прегѣтѣтѣ; а фаче чева
индатѣ.

IMPROVISAŬIE, s. f. Лѣкрареа де а импровѣса.

IMPROVISATORŎ, s. m. Каре импровѣсаѣ.

IMPRUDENTŬ, s. f. Nerozie, kontra инѣ-
лепчѣни.

IMPRUDENTŎ-Ŭ, adj. каре е фѣгѣ јѣдекатѣ
сѣнѣтоасѣ, перод.

IMPRUDENTŬ, } s. f. (lat, m, фѣгѣ; pudor, гѣ-
IMPRUDOARE, } mine). Негѣшине, обгѣзнѣче.

IMPRLSIE, s. f. (lat. impellere, а инпѣнге).
инпѣнгере, инбодѣре, индемнере.

IMPRITATE, s. f. Некѣгѣценѣе, спѣгкѣчѣне.

IMPRŎ-Ŭ, adj. Че нѣ е парѣ, некѣратѣ,
спѣгкатѣ, мѣнѣитѣ.

IMPRŎNE, v, (lat. imponere). А пѣне ин, д'а-
сѣнѣра; а пѣне таксе, импосите.

IMPRŎTA ши импѣста, v. (lat. imputare). А ат-
трибѣи кѣсѣва ѣн лѣкрѣ демнѣ де дефѣинатѣ.

ИМПСТАЦІЕ mi împstare s. f. Аккэсарэ fыгъ dovezi; fanta de a Impsta.

IN, (lat. in). Partikxlъ kare întrъ în kompъnera mai mълtorъ zичeri xнде ia diferite sensuri; xnc-ori însemneazъ în, alte ori dъ zичeri kompъsse xнъ sensъ kontrariъ (*ne*) кx sensъл zичeri simple. În mълte zичeri kompъsse *n* de la finele partikxli *in* se asimileazъ кx littera inițialъ a zичeri simple кx kare întrъ în kompъnera; astfel în zичerile simple карі începъ кx *l, m, sađ r* s. c. illegitimъ, immortalъ, irreligiosъ, etc, afagъ de kîteva ексчепци. În cele че începъ кx labialele; *b, p, m*, *in* se skimbъ în *im*. Terminъm експликarea ачестеi partikxle аръtînd къ din mълдimea de zичeri че саđ formatъ prin аjstorsъл ачестеi partikxle, чitъm ne cele mai xsite, atît în langajsl ordinarъ, кit mi în чел шtîinцифик; cele lalte kudem къ нx vor offeri niçi o grexтate în експликarea lor observîndъse чelle че notarъm mai sxsъ.

ИНАКЧЕССИБИЛЪ, adj. Neапропиатъ, de kare нx se poate апропиа.

ИНАКТИВИТАТЕ, s. f. Neаktivitate, lipsъ de воиндъ de a lъkra.

ИНАМИЧІЕ, s. f. Vгъjмъшіе.

ИНАМИКЪ, adj. Neamik, vгъjмашъ.

INAMISSIBILŎ, adj. Ce nu se poate pierde.

INAMOVIBILŎ, adj. Care se poate distinge,
.. scoate din vre o slajbă.

INARMONIOSŎ, adj. Care n'are armonie.

INAGGRA, v, A face inaggracie.

INAGGRACIE, s. f. Ceremonie religioasă ce
se face la încoronarea kiva; a deskide,
a sfingi; Diskursă ce face un profesor
la întia. lekcie.

INCHENDIA, v, (lat. incendere). A aprinde,
a konsomma prin fokă.

INCHENDIŎ, s, m. Aprindere, fok mare de case
saă altceva.

INCHERTITŎDINE, s. f. Îndoială, nehotărre.

INCHERTŎ, adj. Îndoiosă, nehotărît; skim-
băciosă.

INCHESTŎ, s, n. Krimă care konsistă în im-
presnarea illicită între părgi și fi saă
între rade.

INCHIKATRISABILŎ, adj. Care nu se poate
vindeka.

INCHIDENŎ, s. f. (lat. incidere, a kădea pe).

T. geom. Direkcia dăpe care o linie atinge
pe alta.

INCHIDENTŎ, s, n. Întâmulare care vine în
kursul unei lektrii; diffikeltate aksesorie
într'un procesă.

INCHIDENTŎ, adj. Întâmplătoră; T. gram frast

vîrită într'o propoziție principală din care face parte.

ІНЧИСЪ, s. f. T. *gram.* frază scurtă cu înțeles parțial, care face parte din sensul total alș periodei.

ІНЧИСІЕ. s. f. T. *xiurg.* Тъетъгъ.

ІНЧІVІLІTATE, s. f. Mojiție, necivilitate.

ІNDECHІNЦЪ, s. f. Linsă de rășine.

ІNDECHFRABILȘ, adj. care nu se poate țeti.

ІNDECHISSIE. s. f. Îndoeală, nehotărre.

ІNDEFINITȘ-Ъ, adj. Ale cărșia margini nu potș fi determinate. T. *Gram.* Nesvîrșitș, care exprimă o idee vagă saș generală.

ІNDEKSȘ, s. m. (lat. *index*). Tabla, skara șnei cărșii; degetșl arștor.

ІNDELEBILȘ, adj. care nu se poate șterge.

ІNDEMNISА, v, A despășbi.

ІNDEPENDENЦЪ și ІNDEPENDІNЦЪ s, f. Neatrnare, starea șnșl popor neatrnatș.

ІNDEPENDENTȘ-Ъ, adj, Neatrnatș, liber de toatș dependinșa.

ІNDETERMINATȘ-Ъ, adj. Nehotărșitș, nemășrginitș, indechissș.

ІNDІCHІȘ, s. n. (lat. *indicium*, șemnș). Șemnș prin care se aratș cu șn lăkrș este, se aflș în șinș.

ІNDIFFERENЦЪ, s. f. Nепășare, reșeală, pășinș interesare.

INDIFFERENT-Ъ, adj. (lat. indifferens). kare
 нъ пресинтъ ѝн sine ниѝи sn motivъ de de-
 terminaѝie, kare n'are anlekare maї mълtъ
 pentръ знс de кїт pentръ алт; kare нъ e
 de ниѝи o импортануъ.

INDIGENЦЪ, s. f. (lat. indigere, a linsi),
 сѣгъѝie mare.

INDIGENЪ, s, шї adj. (lat. indigena). Kare o
 дїн царъ, пѣмїntean, originаръ.

INDIGESTIE, s, f. T. Med. Nemїstxealъ.

INDIGNA, v, a ексѝита indignaѝia; a se сѣ
 пѣга, некъѝї.

INDIGNAЦIE, s. f. Sentimentъ de frїкъ шї
 de зїxealъ че ексекътъ o frїкъ nedreantъ
 o лѣkrare гѣшїноасъ, етц.

INDIGO, s, m. Lolакїѝ, вѣпsea чїvїтъ.

INDIKA, v, (lat. indicare.) A агъта.

INDIKATIVЪ, adj. kare aratъ; s. n, T. gram
 чel дїн тїї mod la verbe.

INDIKAЦIE, s. f. лѣkrarea de a агъта; агъ-
 tare, їnsemnare.

INDIREKTЪ-Ъ, adj. kare нъ e дїректъ, T'
Gr n, regim ne kare нъ kade дїректъ лѣ-
 krarea вербзлї. *kонтрїбуѝie їndїrektѝe*, їм-
 positъ аснра лѣkrарїlor a кѣрогъ treбс-
 їнцъ e їntїмплѣtoare

INDISKRETЪ-Ъ adj. Neїncelentъ, сѣгъ пѣ-
 денцъ.

INDISKREȚIE, s, f, Lipsă de discreție; flecărie.

INDISPENSABILŎ, adj. Neapărată, de care nu poate cineva scăpa; foarte trebuincosă.

INDISPONIBILŎ, adj. de care nu poate dispune cineva.

INDISPOȚIE, s. f. Nedispoziție, starea când cineva nu este bine.

INDISPUSŎ-Ŧ, adj. Nedispusă, kam bolnavă.

INDISSOLUBILŎ, care nu se poate desfăce, topi.

INDISTINKTŎ-Ŧ, adj. care nu e deosebită, nealesă.

INDIVIDŎ, s, m. (lat. individus, care nu se poate divisa fără ca să pierdă). Ființă organică; însă.

INDIVIDUALISA, v, A konsidera într'un kîm individuală, a despărți.

INDIVIDUALŎ-Ŧ, adj. ce ține de individă.

INDIVISIBILŎ-Ŧ, adj. care nu se poate despărți.

INDOCHILŎ-Ŧ, adj. Neîncelegătoră, care înțelege, se guvernază kă anevoe.

INDOLENȚĂ, s. f. Neîngrijire, nesimțire, nepăsare, lenenie.

INDOLENTŎ-Ŧ, adj. Nesimțitor, lenesh.

INDOMABILŎ, adj. care nu se domesticește.

INDOMITABILŔ, adj. Kare nŕ se poate in-
frîna.

INDŔBITABILŔ, adj. De care nŕ se poate
îndoi.

INDŔKŔIE, s, f. konkŕzie, konsekŕenŕ,

INDŔLGENŔ, s, f, (lat. indulgentia) Blin-
dege, bŕnŕtate. însŕŕirea celŕi ce nŕ e
straunik; faclilitatea de a erta.

INDŔLGENŔ-Ŕ, adj. Cel ce are indŕlgenŕ

INDŔSTRĪALŔ, adj. ce ŕine de indŕstrie.

INDŔSTRĪE, s, f. (lat. industria). Professia
kŕŕi meŕtemŕg, mŕestrie.

INDŔSTRĪOSŔ, adj. care are indŕstrie; iskŕ-
sitŕ, mŕnŕitorŕ.

INEFKACHE, adj. (lat. inefficax) care nŕ
prodŕce efektŕl sŕŕ; fŕrŕ energie.

INEFKACHĪTATE s, f, lipsŕ de energie.

INEGALĪTATE, s, f, nepotrivre.

INEGALŔ-Ŕ, adj. Neegal, nepotrivitŕ.

INEKŔHĪLIKABIL, adj. Ce nŕ se poate eksnlika

INEKŔHĪRĪMABILŔ, adj. care nŕ se poate ek-
snrima prin vorbe.

INEĪŔ-Ŕ ŕi **ĪNĪŔ**, adj. Nedestoinikŕ,
prost; nŕk, negiob.

ĪNERŔIE, s, f, Neaktivitate; nemŕkare,

ĪNEŔĪMABILŔ, adj. Nepeŕsitŕ.

ĪNEVITABILŔ, adj. Neapŕrat, de care nŕ poa-
te skŕpa, fŕgi ŕineva.

INFAIBILITATE, ши **INFALIBILITATE**, s, f.

Negreşelnicie, kalitatea celui ce e infaibil.

INFAIBILŪ-Ū, adj. kare nă se poate să greşească.

INFAMANTŪ-Ū, adj. kare adăche okargă.

INFAMIE, s, f, okargă, nechinste; vorbă, faptă răşinoasă.

INFAMŪ, s, adj. (lat. in, fama; fama репъ. Etimologie), okărită, cel ce 'mia perdut репстагіа; defăimată; răşinată.

INFATIGABILŪ, adj. kare poate fi ostenită.

INFERTILITATE, s, f. Nerodire.

INFEKTA, v, (lat. inficere). A împădă, a face ka un lucru să se împădă.

INFEKTATŪ-Ū, adj. împădită, strikată.

INFERIORŪ-Ū, adj. (lat. inferior). Păşă jos; cel ce e mai josă de kit altă în dignitate; să balternă.

INFERNALŪ-Ū, adj. (lat. infernalis) ce ăine de infernă; fig. ce are multă răutate, strikăciune.

INFERNŪ, s, n, iadă.

INFEKTALITATE, s, f. Nerodnicie.

INFERTILŪ-Ū, adj. Neroditoră, sternă.

INFESTA, v, (lat. infestare). A păda, a păstii a jefăi,

INFIDELŪ-Ū, adj. Necredinciosă, care nă se ăine de făgăduială, neeksaktă.

INFILTRA, *v.* А trece, а се strekєra prin porї vre знѣ коп solidѣ.

INFILTRAȚIE, *s, f,* Lєkrєarea de а се infiltra

INFINITȚ-Ț *adj.* fєrє marginє, nemєrginitє, foarte insemnatє.

INFINITATE, *s, f,* kalitatea чelєї чє е infinit.

INFINITIVȚ; *s, m,* Modє de verbє fєrє nєmєrє шї persoane prin care се експrimє insemnarea verbєlєї.

INFIRMITATE, *s. f.* slєbiciєne, nєpєtingє.

INFIRMȚ-Ț, *adj.* slabє la konstїtєcie, nєpєtinчiosє.

INFLAMMABILȚ-Ț, *adj.* care arde, се aprinde.

INFLAMMAȚIE, *s. f.* (lat. inflammatio). Aprindere; fig. arєrє.

INFLEKSIE, *s. f.* Mєdiere; schimbare de ton.

INFLЄNȚA шї Inflєnцa, *v,* А екsєrsa о inflєnцє.

INFLЄNȚȚ, *s. f.* Inrєsirє; lєkrєarea знеї казе care face сє се prodєкє зн effectє; аstoritate, kredit, пєtere moralє.

IN-FOLIO, *T.* *mprim.* formatє вn care коала е вdoitє вn doз.

INFORMA, *v,* (lat. informare). А вкєсношїтїнцa, а face кєnosкєт; а се — а чєрчєта: а се instrєї.

INFORMAȚIE, *s. f. T,* *Jurist.* Такrїr; анкє-

тѣ, cherchetare pentru a se încredința de
adevărul vre unui lucru,

INFORMĂ-Ț, adj. făr formă, imperfektă.

INFORTUNATĂ-Ț, adj, Neferocităț.

INFRAACȚIE, s. f. călcarea unei legi.

INFUNDIBULIFORMĂ-Ț, adj. T. Bot. în for-
mă de pîlnie.

INFUSORII, s. n. pl. T. Zool. O clasă de
meroaș de Zoofite cari locuiesc în lixvi-
de și cari sîntă invizibile okilor goi.

INGINERĂ, s. m. Cel ce conduce și dirigea-
ză lucrările de artă prin ajutorul aplica-
țiilor matematice să fiziko-chimice.

INGENIOSITATE, s. f. kalitatea celui ce e
ingenios.

INGENIOSĂ-Ț, adj. Iliu de spirită, de in-
venție; îndemnatik.

INGENUITATE, s. f. simplitate, nevinovăție.

INGRATITUDINE, s. f. Lipsă de recunoștință.

INGRATĂ-Ț, adj. Nerecunoștoră pentru
faceri de bine.

INGREDIENTĂ-Ț, adj. (lat ingrediens, în-
trînd în). Tot ce intră în compunerea vre
unui medikament etc.

INXERENTĂ-Ț, adj. care dăpă natura sa e-
ste nedespărțit de un subjekt.

INXERENȚĂ, s. f. (lat. inhoerere, a fi fixat).
T. fiz. Șnirea lucrărilor nedespărțite prin

nătră lor, și kari nă pot fi despărțite de
kit prin minte și prin abstracție.

INIMICIE, } s. f. Dășmănie, vrăjmășie.
INIMICIE, }

INIȚIA, v. A priimi, a întrodăce pe cineva
în oare care ceremonii secrete; a face că-
noskă, a arăta arta vre zăși lăkră.

INIȚIALĂ-Ț, adj. (lat. initium, începătă).
Littera, silaba că care începe o vorbă, o
zicere.

INIȚIATIVĂ, s. f. Lăkrarea ațelăea care
propăne întâi și lăkră; dreptă de a propă-
ne întâi și lăkră.

INIȚIAȚIE, s. f. Priimire, întrodăcere la că-
nouținga șiși misteră.

INIȚIATĂ-Ț, adj. Priimit, băgat, întrodăș în
mistere.

INIECȚIE, s. f. (lat. injicere). T. Anat. Lăkra-
rea de a întrodăce că și instrumentă oare
care vre și lăksidă în vre o rană.

INJURIE, s. f. Înșărtărb, înșăltă.

INJURĂSĂ-Ț, adj. Ofensantă; maltrătoră.

INJUSTIȚIE, s. f. Nedreptăte.

INJUSTĂ-Ț, adj. (lat. in, ne; jus, dreptă)
care lăkrează kontra jăstigiă, nedreptă.

INKALKĂLABILĂ-Ț, adj. care nă se poate
șokoti,

INKAΠABILŃ-Ъ adj. Kare nъ e destoinik, în stare de a face ceva,

INKAΠAЧITATE, s. f. Lipsъ de capacitate, nedestoinicie.

INKAPЧEPA, v. A pune la înkisoare.

INKAPЧEPAЦIE, s. f. Arestare, пѳdere la înkisoare.

INKAPHA, v. A lua formъ omeneaskъ, a se întrѳpa.

INKAPHAЦIE, s. f. (lat. in, în; karo, carne). Întrѳpare; manifestacia divinităđii în carne.

INKLINA, v. A pleca, a povîrni; a se pleca; fig. a avea anlekare кѳtre ceva.

INKLINAЦIE, s. f. Lъkarga de a pleca ка-
пел; fig. anlekare natъралъ кѳtre ceva; izbire.

INKLŃSIVŃ-Ъ, adj. Koprinzînd шî асeasta.

INKOGNITO, adv. (ital.) Eъгъ a si кшоокъt, tintilъ.

INKOLORŃ, adj. Eъгъ koloare. fъгъ fацъ.

INKOMΠEKTŃ-Ъ, adj. kare nъ e deplin, ст-
вîrшитъ, че nъ e întregъ.

INKONSTANЦЪ, s. f. Nestatornicie.

INKONTESTABILŃ-Ъ, adj. Kare nъ se poate
тѳгъdи,

INKIETŃDINE s. f. Тѳрѳrare, neodixнъ, grije,
neastîmpѳръ.

INKISЦIE, } s. f. (lat. inquisitio). Черсетare
INKŃSICЦIE } rigъroasъ шî arbitrarъ întrebsîn

пінд қасне, мәнчі спре а фаче сѣ мѣртѣrisea-скѣ.— Tribunal каре черчета ши педенсеа пе тоді карі авеаѣ sentimente kontrariu legi katolice.

INKONVENIENȚĂ, s. f. Неконвѣиенцѣ.

INKONVENIENTȚĂ, s. n. Іntimplare nepлѣкѣтъ,

INKONFORA, v. a. А дѣога la; а зні іnpгѣзнѣ а іn'гнѣ.

INKONFORAȚIE, s. f. Лѣкгага de а іn-корпора.

INKORREȚIE. s. f. Грешалѣ, некоррекціе.

INKORRIGIBILȚĂ, adj. че нѣ се poate îndrepta.

INKORREȚTIBILȚĂ, adj. Несънѣс, стрѣкѣчѣзнѣ каре нѣ lasѣ а fi momit prin bani saѣ alt ceva.

INKREDULȚĂ, adj. Некредѣмосѣ, каре нѣ krede lesne.

INKRIMINA, v. А аккѣса пе чѣнева ка криминал. а пѣрѣ.

INKRUSTA, v. (lat. in, pe; crusta, коаје). А іmpodobі съп्राфада знѣі корп кѣ marmѣрѣ saѣ alte materii.

INKȘARTO, adj. s. Format іn каре коала е іndoітѣ іn 4.

INKȘLIA, v. А іnvinovѣцѣі, а аккѣса de vgre o gresalѣ, а пѣрѣ.

INKȘLIAȚIE, s. f. Іnvinovѣцѣіре, пѣрѣ.

INKȘLTȚĂ, adj. Некѣлтѣватѣ; neformatѣ.

INKËRSIE, s. f. (lat. in, in; cursus, kËrsË).

NËvËlire de oamenii armagii in ðagË inemikË.
INNAVIGABILË-Ë, adj. Ne kare nË se
poate plËti.

INNOÇENËË, s. f. NevinovËcie, starea çelËi
nevinovatË, simplitate.

INNOÇENTË-Ë, adj. NevinovatË; kare nË de-
vine din kËgetË rËË; fËrË viklemËgË; ne-
vËtËmËtorË; simplË, kredËlË.

INNOVAËIE, s. f. Innoire.

IN-OKTAVO, adj. s. Format in kare koala e
in doitrË in 8.

INODORË, adj. FËrË odoare, miros.

INOFFENSIVË-Ë, adj. Kare nË vatËmË; kare
nË face rËË.

INOPORTËNË-Ë, adj. Çe nË e la vreme, la
lokË lËi.

INORGANIKË-Ë, adj. T. Ist, nat. kare n'are
organe, kari se nask in kresk prin in-
timplare.

INSALËBRITATE, s. f. InËËimirea lËkrËlËi in-
salsbrË.

INSALËBRË-Ë, adj. NesËmËtosË, vËtËmËtorË
sËmËtËci.

INSAËIABILË, } adj. Kare nË se poate
INSATËRABILË, } sËtËra.

INSEKT , s. f. n-le. (lat. insectus, divizatË).

- Animale fьrь vertebr. прекьм; мьштеle
jivinele etc.
- INSEKTIVORŃ-Ъ, adj. Mînkьtor de insekte.
- INSENSIBILŃ-Ъ, adj. Nesimьitor.
- INSEPARABILŃ-Ъ, adj. Kare нь poate fi des-
пьгить; nedesпьгить.
- INSERA, v. (lat. inserare). A ньне ньtre,
a втродьче.
- INSERЦIE, s. f. Лькьrarea de a insera; lipire,
адьогare.
- INSIDIA, v, (lat. insidiari). A хьnelti; a вь-
тinde кьrse.
- INSIDIOSŃ-Ъ, adj. Kare кьхть a вьшела,
kare дьче вь erroare.
- INSIGNŃ ши вьsemнь, s. n. Semуь deose-
bitorь.
- INSINЪA, v. A втродьче, a face сь вьtre кь
вьчetsi; a se rekomanda.
- INSINЪАЦIE, s. f. Дискьrsь pentрь a вьsinъa,
сьне a пьгьти spiritьl сь пьimeaskь саь сь
вьцеleагь хь лькьrь ne kare дискьrsь нь la
агьtat кьрать.
- INSИИДŃ-Ъ, adj. (lat. in, fьrь: sipidus,
gьstь). Сьлчидь, фьrь гьst; fig. непькьхт.
- INSISTA, v. (lat. insistere). A стьрси.
- INSKRI ши вьSKRIE, v. (lat. inscribere). A
skri ньmele кьiva саь a льa note, a face
nomenire de vre хь лькьrь вь хь registrь,

listă etc. a pâne o înscripție. T. *Matem.*
A trage în interiorul unei figuri geometrice
o altă figură care să'i atingă conturul pe
din păntră; a scrii numele în vre un re-
gistră.

INSCRIȚIE, s. f. Karaktere, litere smpate
în piatră, bronz etc. pentră a se conserva
memoria vre unei persoane saș vre unui
edificiș. etc. Lăkrarea de a înscrie.

INSOLENȚĂ, s. f. (lat. in. furt; solitus, o-
bivinită). Îndrăzneală, obrăznicie; trăfie.

INSOLENȚĂ, adj. Obraznikș, nerșminatș.

INSOLABILĂ, adj. Kare nș se poate des-
face, deslega, analiza.

INSOLVABILĂ, adj. Kare n'are de znde
plăti.

INSOMNIE, s. f. Nedormire.

INSPECTA, v. (lat. inspectare, a se zita în-
păntră). A privegea, a lăa în bșgare de
seamă. a chercheta kș astoritae.

INSPEKTOR, s. Cel ce e însrșinatș a pri-
vegea asșpra unui lșkră.

INSPEȚIE, s. f. Lăkrarea de a inspekta;
însrșinarea de a privegea.

INSPIRA, v. (lat. inspirare. a sșfla în). A fa-
ce să se naskă în inimă, în spiritș oare
kare mișkare, oare kare gîndire; lșmini

sentimente, entuziasmă ce vine din partea divinității.

INSPIRAȚIE, s. f. Lăkrarea, de a însfla de a konsilia, de a da ksiva gând.

INSTABILĂ, adj. Kare nș e stabilă.

INSTALA, v. (lat. in, in; stallus, skazn). A pșne pe čineva în vre o slăjbă saă alt čeva

INSTALLAȚIE, s. f. Amezare, pșnere în vre o slăjbă.

INSTANTANATĂ, adj. kare nș ține de kt o klipă, șn minst.

INSTANȚĂ, s. f. (lat. in în; stare, a sta). Înțea instanță, înțșșimarea vre șnei uricini înaintea čelei đin tii jșdekătorii, etc.

INSTIGAȚIE, s. f. îndemnare, îmboldire.

INSTINKTIVĂ, adj. Če vine din instinktă.

INSTINKTĂ, s. n. (lat. instinctus). Sentimentă mișkare natșrală mi fșră jșdekăť kare kondșce animalele; înția mișkare kare pre-vede gândirea în omă.

INSTIȚĂ,) (lat. instituire). A stabili, a în-INSTIȚI,) tokmi șn lăkră din noă, a da vre șnăi lăkră înčeperea; a ameza în fșnkție

INSTIȚIĂ, s. m. Konstițșia vre șnăi ordin religioș; stabilimentă litterală, mi mtișșifikă.

INSTIȚIĂTORĂ, s. Čelă če stabilește čeva;

chel che e însărcinată cu educația copiilor,
chel che dăine școala.

INSTITUȚIE, s. f. Întocmire, așezare; așezămînt; pl. Încîmîniele drentăși Român.

INSTRUKȚIVĂ adj. Care învață.

INSTRUKTOR, s. Învațător.

INSTRUCȚIE, s, f. Lăcrarea de a învăța; învățătură, educație; Lecție, preceptă che se dă spre învățătură: cunoștința che se dă copiilor despre oare cari lucrări pe cari nă le cunoaște; explicație, poruncă prin graiș săă înscrișă che dă vre o autoritate.

INSTRUȘI, v. A învăța pe cineva, a'i da lecții de moravuri, de științe, etc. a înforma, a da în cunoștința copiilor cheva.

INSTRUMENTALĂ adj. De instrument.

INSTRUMENTĂ, s. n. Mașină. aparată cu care se execută cheva, znealtă.

INSUBORDINAȚIE, s, f. Nesăbînire,

INSUBORDONAȚĂ adj. Nesăbîșă.

INȘEFICIENȚĂ adj. Neîndestător.

INȘEFICIENȚĂ, s. f. Neîndestălare.

INȘLARĂ adj. Lășitor din vre o insulă.

INȘLĂ s. f. (lat. insula). Spăș de pămînt înkongisrată de apă, ostrov.

INȘLĂ, v. (lat. insultare). A okuri, a maltrata prin vorbe săă fapte.

INȘLĂ, Okară, injurie.

INSȘIPORTABILȘ-Ъ. adj. De nesșfferitș,
INSȘRGENЦI, s.cm. pl, Reskșlaцi kontra vre
 șnei astoritșцi.

INSȘRREKЦIE, s. f. Рѣскоа'Ъ kontra vre
 șni șvern.

INTAKTȘ-Ъ adj. Neatins, nevъtșmatș,

INTEGRALȘ-Ъ adj. Total, întregș, T. *Matem.*
Calcul Integralu. Analisa kare trateazъ
 despre procedele kș kari se poate gъssi o
 kitime, asfelș în kit diferenцiala sa sъ fie
 o kitime datъ.

INTEGRITATE, s. f. Întregime, virtște kare
 nș poate fi korșptъ; Иробitate.

INTEGRȘ, adj. (lat. integer). Kare este foarte
 onestș, kare nș se poate korșpe.

INTELLEKTȘALȘ-Ъ; adj. Че дине de intel-
 ligenцъ, de причепере.

INTELLIGENЦЪ. s, f. (lat. intelligere) Fa-
 kșltatea încelegerei, șpiritsl în чеа че elș
 gîndente, încelege; kșnoștinцъ întinsъ.

INTELLIGENTȘ-Ъ, adj. Încelegъtor, kapabil
 de a încelege, de a причепе, de a resona.

INTELLIGIBILȘ-Ъ, adj. kare are fakșltatea
 de a încelege; kare se poate lesne înce-
 lege.

INTEMPERANЦЪ, s. f. Некșмпъtare, neas-
 timъrare.

INTEMPEȘTIVȘ-Ъ, adj. Kare nș e la vreme.

INTENDANȚĂ, } s. f. Direcție, administrație
 INTENDENȚĂ, } d'affaceri importante.

INTENSITATE, s. f. grad de activitate sau de energie a unei forțe, a unei puteri.

INTENSĂ, adj. (lat. intensus, care are întindere). Care izcrează cu energie, mare, tare,

INTENTA, v. T. *Juris*. A începe; a *intenta un proces* a năi, a trage la judecată.

INTENȚIE, s. f. Țintire la ceva, gând, căget; voință.

INTERCEDE, v. A mijloci, a ruga pentru cineva.

INTERDIȚIE, s. f. Oprire, sursensie.

INTERDIKTĂ, s. n. Sentință, ordine care oprește pe cineva din vre o facție.

INTERIM, s. Timpu în care îndepănaște cineva o însărginare; titlu astei însărginări fiind vakantă; vremelnicie.

INTERIMARĂ; adj. Acela care îndepănaște, slăjba altsiazvremelnicie.

INTERIORĂ, adj. Din năntre, înnăntre; fondată inimă.

INTERJEȚIE, k. f. Parte a diskursului care servă a exprima pasiunile.

INTERKALACIE. s. f. Adăogare; adăogare de o zi ce se face luni februarie la fie care 4 ani, și a cel an se numește Bisectă.

INTERKOSTALŎ-Ŧ, adj. T. *Ana'*. че este între koaste.

INTERLOKŎŦIE, s. f. Întrevorbire.

INTERMEDIARŎ-Ŧ, adj. Kare e la mijlokŎ, între doŦ. s. m, mijlocitorŎ.

INTERMITENTŎ-Ŧ, adj. Kare încheteazŦ шi - închene iarŦ prin intervalŎ.

INTERMITENŦŦ, s. f. Închettare шi închepere iarŦшi; intervalŎîntre doŦ manifestajii a-le зми fenomenŎ periodikŎ.

INTERNACIONALŎ-Ŧ, adj. Între naŦie, de la naŦie la naŦie.

INTERNATŎ, s, n. PensionatŎ în kare шко-лари шi lokkeskŎ.

INTERNŎ Ŧ, adj. Kare e înnŦntrŦ; s, m. elevŎ kare lokkeshte în pensionatŎ.

INTERPELLA, v. (lat. *interpellare*). A cere de labŦineva сŦ рспризŦ, сŦ dea desl-мirea черсŦ în privinŦa vre зnei рричинŦ.

INTERPELA, v, A adŦga vre o zicere saŎ frasŦ în vre зи акт.

INTERPREŦA, v, A tradŦche,Ŧa експлика.

INTERPREŦAŦIE, s, f. TradŦkŦie; експликаџие.

INTERPREŦE, s, m. TradŦkŦtor, експликŦ-торŎ; челънсърчинатŎ ка сŦ факŦ кџноскŦ voingŦa altsia,

INTEREGNŎ, s. n. IntervallŎ de timpŎ kit ns se aflŦ rege pe tronŦl vre зми statŎ.

INTEROGA, v. (lat. interrogare). A face k̄iva întrebări pentr̄ a se informa; a l̄a takrir̄.

INTEROGATIVŎ-Ŧ, adj. Ce sl̄jeste a intraba, ce arat̄ întrebare.

INTEROGATORIŎ, s. n. T. *Juris*. Ad̄narea întrebărilor f̄k̄ate de vre un magistrat mi r̄ns̄ns̄rile ce face cel ce e întreat̄, takrir̄.

INTEROGAŦIE, s. f. K̄estie, întrebare; p̄nt de întrebare (?).

INTERSEKŦIE, s. f. T. *Geom*. *Punt de*. P̄nt unde d̄b linii se taī una pe alta.

INTERSTIŦE, s. f. (lat. interstitium). Spaḡi, intervall̄l ce las̄ între ele molek̄ele un̄i korp̄.

INTERVALLŎ, s. n. (lat. intervallum). Dis-tan̄a care desparte un lok̄ sā timp de alt̄.

INTERVENI, v. A l̄a parte; a intra în tr'o-afacere, a se amesteka; a intra mijlocitor.

INTERVENŦIE, s. f. Fapta de a interveni.

INTESTIN, s. n. T. *Anat*. Partea kanal̄l̄i alimentar̄ care se întinde de la stomak p̄n̄ la anus; mag.

INTESTIN-Ŧ adj. Din p̄ntr̄, care se afl̄ în p̄ntr̄ korp̄l̄i.

INTESTINALŎ-Ŧ adj. Din p̄ntr̄ mi pro-fund; sr̄ns̄ legat̄.

INTIMIDA, v. (lat. in, in; timidus, temētor).

A înfrîkoma, a speria.

INTIMITAȚIE, s. f. Legăturg întimă.

INTITȚLA, v. vezî întitsla.

INTOLERABILĂ, adj. Nesșferitș, kare nș se poate îngădși.

INTOLERANȚĂ, s. f. Neîngădșire.

INTONAȚIE, s. f. Maniera de a da șn ton.

INTRASITIVĂ, adj. T. gam, verbî nștri eksprimînd akșisni nștrșmștștoare.

INTRINSEKĂ și **ENTRENSEK**, adj. (lat. intrinsecus). Kare e în nșntș lșkșlși și kare 'i e propriș și essengialș.

INTRIGĂ, s. f. Mijloașe sekrete œe întrebș-înceazș œineva pentș a isbști în œeva.

INTRODĂȚE, v. (lat. introducere, a kondăœe în). A faœe sș între, a dăœe în nșntș; a înœe, a da kșrsș.

INTRODĂȚERE, } s. f. Dăœerea kșiva în nș-
INTRODĂȚIE, } șntș; preparagie la o ști-
îngș; diskșrsș preliminarș; înœenștș.

INTUȚIE, s. f. (lat. intuitio, vedere). T. *Filos.* Fakșitate œe are sșfletșl șmanș de a kîntiga oare kari kșnșmșîngœe într'șn kîn direktș și imediatș. T. *Teol.* Vederea lși Dșmșezeș de kare se bșkșrg œei ferîœișî în œerș.

INTUȚIVĂ, adj. œe œine prin intșiœie.

INȘNDA, v. A îneka prin vȃrsarea vre șni rîș.

INȘNDAȘIE, s. f. Vȃrsarea șni rîș.

INȘSITATȘ-Ț, adj. Neîntrebșngatș.

INȘTILȘ-Ț, adj. Nefolositorș.

INVALIDȘ-Ț, adj. Infirmș, nepștinșiosș, slab,
skilod, kare nș'și skoate xana prin lșkrș.

INVARIABILȘ-Ț, adj. Neskimbștorș.

IMVASIE, s. f. (lat. invadere, a merge î n)
Nșvșlire fșkștș de armatș saș de mșșșime
de popor intr'o țarș, de a o jefși saș ko-
prinde.

INVEKTIVȚ, s. f. (lat. invectio). Diskșrsș vi-
olent kontra kșiva saș țeva.

INVENTARIȘ, s. n. Katagrafie de lșkrșrile
șni kșlnabilș, vindere la mezat a obie-
ktelor koprinse î n katagrafie.

INVENTA, v. A nșskoci, a gșsi șn lșkrș
noș, ingeniosș prin forșa spirișlși, ima-
ginașii.

INVENȘIE, s. f. Nșskocișe; T. Retor. kșta-
rea și alegerea argșmentelor, a ideilor.

INVERSIE, s. f. T. gram. î ntoarșere de kon-
strșkșie, skimbare de ordine obișnșitș de
zicșri.

INVERSȘ-Ț, adj. Oppșsș. î ntorsș, d'andou.
sele; s. Kontrariș.

INVESTIGAȘIE, s. f. Țerșetare kontinșș
despre țeva.

- INVESTITŪRĒ**, s. f. vezi *Īnvestitŭrŭ*.
- INVETERA**, v. A *Īnvekĭ*, a se *Īnġrŭdŭċĭna*.
- INVIDIE**, s. f. (lat. *invidia*). *Īizmŭ*.
- INVIDIOSŪ-Ų**, adj. *Īizmŭtareġŭ*.
- INVINŲIBILŪ-Ų**, adj. Kare nŕ se poate *Īnvinge*, *birsi*.
- INVIOLABILŪ-Ų**, adj. (lat. *inviolabilis*). Kare nŕ poate fi *plŭkŭtŭ*, *atinsŭ*.
- INVISIBILŪ-Ų**, adj. Kare nŕ se poate *vedea*; fig. Kare se *askŭnde*.
- INVITA**, v. A *pofti*, a *kema*.
- INVITAŲIE** ūi *ĪMVITAŲIE*, s.f. *Poftire kemare*.
- INVOKA**, v. (lat. *invocare*). A *kema* *Īn ajŭtor*.
- INVOKAŲIE**, s. f. *Kemare Īn ajŭtorŭ*.
- INVOLŪNTARŪ-Ų**, adj. *Ģŭrŭ* *voe*.
- IODŪ**, s. n. (gr. *ἰωδης*, *violent*). T. *Xim*. *Kopn simnŭ* de o *faġŭ* ka *mĭkŭŭneaoa*, *vioreaoa*.
- IONIKŪ** ūi **IONIKAN**, adj. *Dialektsŭ* *limbei greċeŭti* *din Ionia*.
- IOTAŲISMŪ**, s. n. *Deasŭ Īntrebŭin*. a *sŕne-tsŭiĭ* *Īn vorbe*.
- ĪPERBATŲ**, s. f. *Īntoarċere*, *ġŭstŕnarea ordini* *kŕvĭntsŭi*.
- ĪPERBOLŲ**, s. f. *Eksageraċie* *Īn mŭltŭ saŭ* *pdŭĭnŭ*
- ĪPERBOLIKŪ-Ų**, adj. Kare *eksagereazŭ* *prea mŭlt* *peste adevŭrŭl* *lŕkŕŕilor*.
- ĪPO**, *Prepoŭiċie* *ġreakŭ* (*ὑπὸ*) *sŕb*, *dedesŭbt*;

ші kare întrѣ în kompъnerеа зnor зіcheі
supre a arѣta o idee de situație inferioarѣ,
de anlekare, de skѣdere, de mikșorare.

ΠΟGASTRѢ, s. n. T. *Anat.* Partea de jos a
nintechelсі.

ΠΟGLOSSѢ, adj. T. *Anat.* Nervi din limbѣ
kari formeazѣ organul gъstъlсі.

ΠΟKRISIE, s. f. Viđiș kare stѣ în a se face
kѣ e virtuos чеa че nѣ e, fѣдѣrniчie.

ΠΟKRITѢ-Ѣ, adj. Kare are ipokrisie, fѣдѣr-
niчie; fѣдapnik.

ΠOCTAȘЪ, s. f. T. *Teol.* Fündѣ.

ΠOTEKA, v. a dă în ipotekѣ.

ΠOTEKЪ, s. f. (gr. ὑποθήκη). T. *Drept.* Dre-
ntsl znsі kreaнѣier asъpra moșielor znsі
debitor, zălog, emanet.

ΠOTENȘȘЪ, s. f. T. *geom.* Întrѣn triъngiș
drent zngiș, latsrea kare se oppъne zngiș-
lсі drentѣ.

ΠOTESЪ, s. f. sъппosiție, inkipъire.

ΠOTHIOȘЪ, s. f. Descriere insъflegitѣ, vie mi
de mirare pentrѣ assemъnarea ei.

IRIS, s. n. O zeitate; kъrkъbeș; partea ko-
loratѣ kare însonjъrѣ lъmina okіlсі.

ΠONDELLЪ, s. f. Rindъnea.

IRONIE, s. f. (gr. ἰρωνεία). Bъtae de jokѣ,
Fig. de Ref. prin kare se zіche kontrarѣ kѣ
чеa че vrea sѣ înѣleagѣ.

IRONIKŪ-Ū, adj. Ūnde e ironie.

IRRAŪIONALŪ *mi* **INKOMMESŪRABILŪ-Ū**,
adj. *T. Mitem.* Kitimele kari n'aŷ niŷi o
kommentē mēŷēgē kē ŷnimea,

IRREVOKABILŪ-Ū, adj. Kare nē se mai poz-
te lsa indēgētŷ.

IRRIGAŪIE, s.f. Ūdarea plantelor prin ŷan-
ŷri saŷ kanale.

IRRITA, v. (lat. irritare). A întēriŷa, a nekŷji.

IRRITAŪIE, s. f. Nēvŷlirea fēgē veste a i-
nimicilor; izbēknire: gēvŷrsare de apē.

ISLAMISMŪ, s. n. Maŷometismŷ.

ISOLA, v. A face ka ŷn lēkē sē nē ŷie de
niŷi ŷnē altŷ; a deŷpēriŷi.

ISOLATŪ-Ū, adj. Deŷpēriŷit; kē nē ŷine de ceva.

ISOMERŪ-Ū, (gre *isos*, egal; *meros* parte)-
T. ŷim. Kornī kari aŷ o kompozitie i-
dentikē. dar kari se bēkēgē de propriētēŷi
diferite.

ISRAELITŪ-Ū, s. Evreŷ,

ISTMS, s. n. *T. Ceogr.* Limbē de pēmiŷtē
intre doŷ mēri saŷ doŷ golfsri.

ITINERARIŪ, s. (lat. iter. itineris. drēmŷ).
Drēm de la ŷn lok la altē; deŷkrierea lo-
kērilor pe ŷnde trece ŷineva ka sē mēargē
de la o ŷarē la alta.

IVORIS, s. n. (lat. ebor) Ma eria pēriŷipalē kare
kōnŷtitēe dinŷi maniferelor; Dinte de Elefant.

I.

IMBARKA, v. A pune în barkă, în korabie,
IMBARKAȚIE, s. f. Tot felul de bateluri pen-
 tris a naviga.

IMPAKETĂ, v. A pune în paket; a învâli.

INFILA, v. A trece și fir prin șrekile akș-
 lși; a înșira.

INFILADȚ, s. f. Șir lung.

INROLA, v. A înșaja pentru servicii; însodire.

INTITȚLA v. A pune titlu, nume.

INTITȚLAȚIE, s. f. fantă de a întitșla.

INTONA, v. A da ton, a cânta.

INTONAȚIE, s. f. cântare.

INVESTI, A întări pe cineva în stăpânire
 prin oare cari formalități.

INVESTITȚRȚ, s. f. Întărigea ksiva în stă-
 pânire prin oare cari forme.

J.

JAGȚAR, s. Șn fel de patruped.

JAKERIE, s. f. O insșrekție din Evșl Meziș.

JAKETTȚ s. f. Șn fel de xainș.

JAKOBIN, s. m. Kșlșșșr Dominican, Partidș
 din revolșșșia Franșșșș.

JARRETIERЪ, s. f. Legătură de panglică cu care se leagă ciorapi.

JAVELINЪ, s. n. fel de săgeată.

JEJUNISM, s. n. (lat. jejunus). T. Anat. A. doa bărbat săbujic.

JOE.) s. m. Divinitatea principală la
(JUPITER.) Grecii și la Romani.

JENA, v. A incomoda. a săpăra, a strînge, a omîi mișcărilor corporale, a aduce săpărare turbare.

JUBILEE, s. n. Solemnitatea Evreilor ce se celebrează din 50 în 50 de ani.

JUDAISM, s. n. Religia Evreilor.

JSDIČIAR, și JSD.ČIAR, adj. Ce e relativ la Justiție.

JSDIČI, s. n. Judecată, fакsitatea spirituale care ne face să judecăm.

JKSTALNIAR, s. n, Carte care conține traducții.

JKSTAVOSIЦIE, s. T. fis. Creștere prin grămădici de pungi mici peste altele care se vesek.

JNE-Ъ, s, Tinere.

JNEЦЪ, s. f. Partea vieții omului între copilărie și etatea virilă, tinerețe.

JRNALS, s. n. Relație despre evenimentele de fie care zi, gazetă, svragiș periodică; registră în care se trece pe ficcare zi.

- JŔRNALISTŔ**, adj. **Чел че фаче. редигеазъ эн**
jŔroalŔ.
- † **JŔRNŔ**, s, f, Rind.
- † **JŔŔŔ** s. n. Vesmint femeesk.
- JŔRAŔŔ**, s. m, n'. **Четъденѝ алешѝ суре а**
jŔdeka.
- JŔRIDIKŔIE**, s. f. **Пстереа. дрентсл де а jŔdeka.**
- JŔRISKONSŔLTŔŔ**, s. m. **Чел че кѝноамте,**
drentl, legile.
- JŔRISHŔŔDENŔŔŔ**, s. f. **Шѝinga drentlsl, а**
legilor.
- JŔRISTŔŔ**, s. m. **Чел че кѝноамте drentlŔŔ,**
legile.
- JŔRŔŔŔ**; s. n. **Корп. lŔŔ jŔragilor,**
- JŔSTEŔŔŔ**, s, f. **Кѝalitatea челѝ че е конве-**
nabilŔ. jŔstŔŔ; eksaktŔŔ.
- JŔSTŔŔIE**, s. f. (lat. justitia). **Вѝртѝте моралъ**
kare фаче а се да фие кѝѝѝia чеа че аре,
а се respekta drentlrile фие кѝѝѝia; drentate.
- JŔSTŔFŔKA**, v, **А арѝта, а деклара не чѝнева**
де nevinovatŔŔ; а пѝне вѝ evidencil; а le-
gitima.
- JŔSTŔFŔKATŔVŔŔŔ**, adj. **Че servъ а jŔstŔfŔka.**
- JŔSTŔFŔKŔIE**, s, f. **Лѝkrarea де а jŔstŔfŔka**
- † **JŔVENALE**, s n, pl. **Сарѝторѝ вѝ оноарea jŔvenѝ**
- JŔVENTŔTE**, s. f. (lat. jŔventus.) **Тѝмереде.**

DICTIONARU

PORTATIVU

de

*ite dicerile radicale și streine reintro-
use și introduse în limbă, coprîndendă
și termenî științifici și literari.*

De

E Protopopescu, & V. Popescu.

VOLUMUL II

BUCURESCI.

Tipografa Oprea Demetrescu.

Ulița Sfinți No, 30,

1862.

DIȚIONARŪ PORTATIVŪ

de

*tote dicerile strâbune și noui usitate atit
in limba Română cit și in
Șciințe*

KAB

KABALŢ, s. f. Sistemŭ de interpretajie allegorikŭ a Biblii; artŭ ximerikŭ; komplot; intrigŭ a vre-
znei partide.

KABANŢ, s. f. (ital. capanna.) Bordeiŭ.

KABAREŢŢ, s. f. Кiрчэмѣ.

KABINETŢ, s. n. Odae din un apartament mai re-
trasŭ mi kare e destinatŭ pentrŭ diferite între-
bunŭri; odae de lŭkrŭ.

KABRIOLETŢ, s. f. Un fel de trŭsŭrŭ șușre.

KADAVRŢ, s. n. (lat. cadaver) Корпѣ mort.

KADENŢŢ, s. f. (lat. cadere, a kŭdea). Mŭșșra
kare regŭleazŭ mișkarea celŭi ce danșeazŭ;
konformitatea dŭnștorŭlŭi kŭ o mŭșșrŭ datŭ;
T. Mus. Terminajia saș repașŭlŭ unŭi fras
mŭșșikalŭ. **T. Lit.** Marșŭlŭ armonioșŭ ce se dŭ
stilsŭlŭi pentrŭ a'lŭ face plŭkŭtŭ șreki.

KADETŢŢ, adj. Cel mai tŭnrŭ; s. Elevŭ din
mkoala militarŭ.

- KADOŠ**, s. f. Prezents, lskræ ue se dæ kšiva mi kare e maĩ mšlt fræmos de kilt folositor.
- KADRANŠ**, mi kšadranš, s. n. (lat. quadrans, patrat) Špnafađþ ne kære e skrišþ ġifrele orelor mi kare aratþ tĩpnæ; orologiš.
- KADŠČEŠ**, s. m. Bþđš ġmpletĩvit de doĩ mernĩ.
- KADŠČITATE**, s. f. Starea kadškþ, ġĩrbovire.
- KADŠKŠ-Þ**, adj. (lat. cadere, a kšdea). Bþrĩn, a-proane de kþzst, kare kade kšrĩnd.
- KAIEŠ**, s. n. Kšaternš, adšnare de maĩ mšlte foĩ.
- KAIMAKAM**, s. m. Lokođĩitor de domnš.
- KAKOFONIE**, s. f. (gr. καθός, rþš; φωνή, ššnet). Effekš nenlþkšt prodšš de vočí saš ġnštrømentē karĩ nš sĩnt de akkordš; ššnet nenlþkšt.
- KALAMITATE**, s. f. (lat. calamitas. gr. καλάμος). Nenoročire, bičĩš ue kade ne čineva.
- KALČE**, s. n. (calx). Varš.
- KALENDE**, s. s. pl. Čea din tĩ zi a fie kþrĩl lšnĩ la Romani.
- KALIBRŠ**, s. n. Diametrš ġnferiorš al vre šnđĩ tšbš; ġrosime, volšmš.
- KALIČIŠ**, s. n. (gr. κάλυξ). Potirš, vas ġn kare se šfĩngeunte ġrijania.
- KALITATE**, s. f. Vezĩ kšalitate.
- KALKARŠ-Þ**, adj. (lat. calx). Vþrossš.
- KALKOGRAFIE**, s. f. Arta de a skobi, a šþna ġn aramþ saš alte metale.
- KALKŠLA**, v. A sokoti, a anplika regšlele ġntĩ

peî matematiche la determinarea oare câtor
kșantitățî.

KALKÛLABILÛ adj. Ce se poate kalkula.

KALKÛLAÛIE, s. f. Sokotire.

KALKÛLÛ, s. n. (calculus). Sokotealț, utiingă nș-
merelor; **T. Med.** niatrț în bemika șdșlșl.

KALIGRAFIE, s. f. (gr. καλλιός, bine; γράφειν
a skrie). Arta de a skri bine, skriere frșmoașț.

KALMÛ-Ţ, adj. Linimentș, пачник.

KALOMNIA, v. A attaka onoarea kșiva prin false
împușțrî; a defșima.

KALOMNIATORÛ, s. Cel ce kalomniazț, xșlește.

KALOMNIE, s. f. (lat. calomnia). Impușțgie falsș
xșlș.

KALORIFERÛ, s. m. (lat. calor, kșldșrț; fero, port)
Șn fel de sobș kare dșce kșldșra în mai mșlte
pușțî ale șnșî anparamentș.

KALORIKÛ, s. n. Prinçipiș kșldșrî.

KALVINISMÛ, s. n. Doktrina lși Kalvin.

KALVÛ, adj. (lat. calvus). Пешувș.

KAMARADÛ-Ţ, adj. Товаруș, șou de profesie.

KAMELEONÛ, s. m. Șn fel de șonșrlș; fig. nes-
tatornik, skimbșçios; **T. Astr.** Konstelaçie.

KAMERŢ, s. f. Kasș, odaș, iatak; obmteaska
adșnare, adșnarea legislativș.

KAMPANIE, s. f. Rșșboiș, pornire șure rșșboiș;
șimșl în kare armatele se așlș în lșntș.

KAMPANIERÛ, s. m. Cel ce trage klonotele. †

KAMPESTRՅ-Ե, adj. Kîmpenesk.

KAMPIONՅ, s. m. Lântător.

KANALLIE, s. f. Partea cea mai proastă, mai de jos; vrednik de desneq.

KANALISA, v. A transforma o kârgere de apă în kanal navigabil; a krea în o ȳarȳ kanale.

KANALՅ, s. n. (lat. canalis). ȳrloiȳ naturalȳ saȳ artificialȳ prin kare se kondȳce apa din ȳn lok la altȳ

KANÇELLARIE, mi kanȳelarie, s. f. (lat. cancellaria) Lokȳ ȳnde se lȳkreazȳ xîrtiele vre ȳnei astoritȳȳ mi ȳnde se aflȳ sigiliȳ.

KANÇER mi kanȳer s. n. Kangrenȳ; **T. Ast.** zodia rakȳli.

KANDELABRՅ, s. f. Sfemnik kȳ ramȳri.

KANDIDATՅ, s m. Çel ȳe aspirȳ la ȳn post, la o demnitate.

KANDIDATՅRԵ, s. f. Starea ȳnei kandidat, ȳere-re ȳe face el ka sȳ' mi împlineaskȳ skopȳli.

KANDIDՅ-Ե, adj. Çel ȳe are kandoare.

KANDOARE, s. f. (lat. candor). Kȳrȳȳenie de sȳfletȳ.

KANEVAS, s. n. ȳnȳ fel de nînzȳ groasȳ; proektȳ, planȳ ȳe face ȳineva pentrȳ ȳeva.

KANKANՅ, s. n. (lat. quanquam). Klevetire, bîrfire; dangȳ desfrînatȳ.

KANKRՅ, s. m. Rak de mare.

KANONADՅ, s. f. Deskȳrkȳtȳrȳ de tȳnȳri.

KANONŎ, s. n. Ρεγυλινε; χοτρfire de soboră; Drentxl kanonik, штинга drentăxl Ekleziastikă.

KANTITATE, vezi kăantitate.

KANTON, s. n. (gr. κανθός xngiă). Oare kare parte din o царь; divisie administrativă a xni territorială.

KANTONIERŎ, s. m. Înсърчинатxl kă îngrijirea дрэмăriloră.

KANŢELARIŎ, шi **KANŢELARIŎ**, s. m. Ţel ce îngrijeşte de sigiliă шi avereă vre xni prinç; Ţel ce şine lokă direktorăxl la Akademie.

KANŢONETŢ шi шansonetŢ, s. f. Kintekă mikă.

KAOS, s. m. Amestekătră de toate lăkrările.

КАПАБИЛŎ-Ţ. } adj. Kare e în stare de a fa-
КАПАЧЕ, } ce xă lăkră; destoinikă.

КАПАЧИТАТЕ, s. f. (lat. capacitas). Adîncimea шi lărgimea xni lăkră kît poate şine; fig. Приченере; iskăsinçă; încelegere.

КАПЕЛАН, s. m. Preot kare сьvîrшеşte serviçis divin în o kapellă.

КАПЕЛЛŢ, s. f. Paraklis, biserikă mikă; пълъrie naltă.

КАПЕЛМАИСТЕР, s. m. Ţel ce dirijează o орkestră, o мăsikă.

КАПИЛЛАРИТАТЕ, s. f. Meniskăl konkavă saă konveksă ce façe apa saă merkărxl în xă tăbă.

КАПИЛЛАРŎ-Ţ, adj. (lat. capillus; пѣрă). Delikat, fig kare are xă preă mik kalibră.

КАПИТАЛՃ-Է, adj (lat. caput, кап, vîrf), Prin-
cipal; Мажэскэіэ; krimъ kapitalъ, krimъ kare me-
ritъ a fi pedensitэ kэ moarte; sэмmъ de banі.

КАПИТЕЛ, s. n. Partea de sэs a энеі koloane,
ornamentsl de d'асэnpa.

КАПИՃЛА, v. A trata despre kondiэionele in-
kinэri, сэnpэneri энеі четэуі.

КАПИՃЛАՄԻԵ, s. l. Traktatэl, kondiэiele kэ ka-
re se inkinэ, se dэ in mіnele konpinzэtorilor,
o четate; konsiliacie.

КАПИՃЛՃ, s. n. (lat. caput). Кап, эпа din пэ-
эіle karі servэ a divisa oare kare karte.

КАПОТ, s. n. Энэ fel dn хainэ kэ glэээ, ves-
mіntэ ordinarэ.

КАПРИՄIOSՃ, adj. Чel че are kapриээ.

КАПРИՄՃ, } s. n. (ital. capricio). Fantasie; vo-

КАПРИՄՃ } инэ realizedэ; skimbare.

КАПСՃЛԷ, s. f. (lat. capsula). *T. Xim.* Teaka
kэ seminge; *T. Anat.* Parte in formэ de sak.
T. Xim. vas rэtэnd.

КАПТИVITATE, s. f. (lat. captivitas). Robie, lin-
сэ de libertate; sklavie.

КАПТИVՃ-Է, adj Prins, robit.

КАПՃИИОНՃ, s. n. Akoperemіnt de kapэ.

КАРАИՃ, adj. Ovreiэ kare krede in skrintэri mi
nэ priimemte tradiэiele.

КАРАКТЕРИСА, v. A insemna, a determina.

КАРАКТЕРИСТИKՃ-Է, adj Чea че karakterizeазэ.

+1 *T. lat.*

KARAKTERŎ, s. n. (lat. character, gr. χαρακτήρ, a grava). Σειμή; Ιτίτερ; чеа че е propriis σηή Ιεκρς.

KARAMBOLŎ, s. n. Βοροβοαυ.

KARAVANŎ, s. f. Τρῆπ de negεμῑτορι νοια-
γιῑnd ἱππερς.

KARBONATŎ, adj. *T. Xim.* Σῑρςρι κομποσε
de acid karbonik ἡι de alte sεbstanγε.

KARBON, s. m. (lat. charbon kerβone). Sεbstan-
υ de elementar.

KARBONIKŎ, adj. Format de karbon ἡι oksigen.

KARBONISA, v. A redεce ἱn κῑρβone.

KARBONISAJIE, s. f. Πρεφαcere ἱn κῑρβone.

KARDINALŎ-Ŏ, adj. Πριncipal, Νεμερε Κα-
dinali, νεμερε κρι ἁρῑς κεαντιταεα, ῑρ de a
αρῑta ordῑnca.

KARDINALŎ, s. m. Titlε Ekklesiastik de o ἱn-
naltε demnitate.

KARIATIDŎ, s. f. *T. [Arx.* ῑγερ de βῑρbat
saε de femee γῑnd чеva ἱn κap.

KARIERŎ, s. f. Okkεnαῑia din kare τῑεμεte
cῑneva.

KARIKATŎRŎ, s. f. Skimonositεr.

KARITATE, s. f. Dragoste κρεμτιν.

KARIVARI, s. m. Sgomot ῑκετ pentrε a κani-
festa o desaprobαῑie.

KARNASIERŎ-Ŏ, } adj. Μῑnkῑtor de karne, ka
KARNIVORŎ-Ŏ, } re se νεtreμεte de karne.

KARNOSITATE, s. f. Karne κρεσκετ εῑndeva.

KAROTIDŢ s. f. Arteria, saş vîna prin kare se dăce sîngele în kreerî.

KAROTIKÛ-Ţ, adj. Săns la adormire adînkă.

KARREÛ, s. n. Patrăţ, sînpafăţ kă 4 latări.

KARREFÛRÛ, s. n. Răsnîntie, răskrăvî.

KARRELĂGIÛ. s. n. Pădosire kă lespezî de pe-
atră patrăţ.

KARTŢ, s. f. Karte de jok; bilet pentră a fi pri-
imită undeva; foae de xîrtie pe kare se află
representată oare kare parte a pămîntăsi.

KARTILĂGINŢ, s. f. (lat. cartilago). **T. Anat.**

Цесътра albă, zgîrciă.

KARTILĂGINOSÛ, adj. Ka zgîrciă, zgîrciosă.

KARTONÛ, d. n. Măkava; kătie de măkava.

KARÛNKÛLŢ, s. f. Ūmfîţeră mikă ce se face
în znele pîrui ale kornăsi; kă rănkăla lak-
rimălă, Păntă roşă din koldăl internă al
okăsi.

KASKADŢ, s. f. Kădere de aur din o înnăţu-
me, din stînkă în stînkă.

KASKŢ, s. f. Armăţra protektoare a kapăsi.

KASKETŢ, s. f. Шапкă.

KASSĂŢIE, s. f. **T. Juris.** Decisie kare annă-
lează o jădekăţ. Kărte de kassătie,
tribănalăl cel măi înnalt kare are dreptăl de a
desfiingă hotărirele saş jădekăţile în cea din
zrmă instanţă, kînd jădekăta nă e dreantă.

KASSETŦ, s. f. Лѣдигъ, кѣtie mikъ, bimekteleдмъ
кѣ лѣкрѣтѣ пгегioase.

KASTŦ s. f. Sektъ, klassъ.

CASTELANŦŦ, s. Proprietarъl vre знѣ kastelъ.

CASTELŦ, s. m. (lat. castellum). Четъдхе, for-
tereдъ inkonjзratъ кѣ шандзгѣ.

CASTITATE, s. f. Virtstea чelсѣ че e kastъ.

CASTORŦ, s. m. Знѣ fel de animalъ patrзpedъ.

CASTRAMENTAѲIE, s. f. (lat. castra, kастrа me-
teri, a мѣсзгa). Arta de a ameza lagъre.

CASTRAѲIE, s. f. Skonirc.

CASTRE, s. f. pl. Lagъre la чеѣ vekѣ.

CASTŦŦ, adj. Modestъ, кѣratъ, ѣмелent.

CASŦ, шѣ **KAZ**, s. n. (lat. casus). **T. Gram.**

Desinindа variabilъ че ia s. adj. шѣ pronзmeni-
le; ѣntѣmplare, ѣmprejзrare, прѣlejъ.

CASUALŦŦ, adj. (lat. casualis). Ўntѣmplъtorъ.

КАШТIE, s. f. **T. Impr.** Кѣtie кѣ despъдѣ-
тзгѣ ѣn kare se пѣn litterile.

KATAFALKŦ, s. n. Ornamentъ fsnebrъ ne kare
se пѣne komчѣзгѣl ѣn timpъ pogribanѣ.

KATAKLISMŦ, s. n. (gr. κατακλισεις). Потоп,
ѣnnekъчѣне mare.

KATAKOMBE, s. f. pl. Kimitirъ, sзbtterrane зnde
se бъгаъ morgѣ.

KATALEKTE, s. f. (gr. καταλεκτικός, neisпгъvitъ).
Adъnare de fragmente, de бѣкъдѣ alese,

КАТАЛЕКТИКЪ, adj. Versъ кѣрѣѣя 'i linsehte o silabъ.

КАТАЛЕПСИЕ, s. f. Ын fel de amoricealъ, dambла.

КАТАЛОГЪ, s. n. (gr, κατάλογος), Listъ; пѣмѣра-
гѣ, katastix de пѣме саѣ lѣkrѣгѣ.

КАТАРАКТЪ, s, f, (gr, καταρράσσειν). Kaskadъ
кѣdereа зндѣ flidѣ; албцацъ ла окѣ

КАТАСТРОФЪ, s, f, (gr, καταστροφή, гѣstѣgnare).
Чѣ din згмѣ шѣ prinципалѣл eveniment din o
поетъ dramatikъ; ѣтѣмпларе fѣnestъ.

КАТЕДРАЛЪ, s. f, (lat. cathedra, сказн). Biserika
знде се алѣ сказнѣл Ѣпiskопалѣ,

КАТЕДРЪ, s. f. Сказнѣ professoralѣ.

КАТЕГОРИЕ, s. f, (gr. κατηγορία). **T. filос.** Klassi-
fikacie абстрактъ ѣн kare се ѣмпарте toate ideile
шѣ toate fiinzele дѣпъ natѣra lor; klassъ ѣн kare
се пѣне маѣ мѣлте objekte; natѣгъ, моравѣ,

КАТЕГОРИКЪ-Ъ, adj. Дѣпъ дрепѣ кѣвѣнтѣ, дѣпъ
кѣвѣицъ; кѣрат, lѣмѣрит, хотѣрит.

КАТЕХЕСЪ, s. f, (gr. κατήχησις instrѣkcie), Eks-
plikacie skѣртъ шѣ metodikъ a doktrinѣ kѣrehtine.

КАТЕХИСИ, v. A ѣнвѣца misterele legi шѣ prinци-
палеle пѣнте ale religii kѣrehtine.

КАТЕХИСМЪ, s. n. Ѣнвѣцѣгъ асѣпѣра mistereleгъ
legi, dogmelor шѣ precentelor religii.

КАТЕХИТЪ, s. m. Чѣл че ѣнвѣцъ не алѣи katexismѣ

КАТЕНЕ, s. f, pl. Lanѣгѣ.

КАТЕТЪ, s. f. (gr. κάθετος, perpendiculară). **T.**

Mat. Perpendiculară.

КАТОЛИЦИЗМЪ, s. n, Religia katolikă

КАТОЛИЦИТАТЕ, s. f, Starca katolikă.

КАТОЛИКЪ-Ъ, adj. (gr. καθολικός). Че е universal resuindit; че mine de Religia Крестинъ Романъ.

КАՏՏԱ, v. A pricinisi, a face sъ fie.

КАՏՏԱԼԾ-Ъ, } adj Kare aratъ sъ raport de
КАՏՏԱՏԻՎԾ, } la kassъ la effektă; de pricinъ.

КАՏՏԱԼԻՏԱՏԵ, s. f. Кинѣ kъ kare o kassъ'mi aratъ effektăl.

КАՏՏԻ, s. f. (lat. causa). Чеа че face ka sъ ѣkrъ sъ fie; pricinъ.

КАՏՏԻԿԾ-Ъ, adj. (gr. κείω, arză). Kare arde roade, mъninkъ; fig. Satirik, atingъtor,

КАՏՏԵՐԻՏԱ, v. A arde kъ fersl ars in fok, a deskide fontanea.

КАՏՏԵՐԾ, s. n. **T. Med.** Doftorie kare arde, roade пръгиле не карі се annlikъ.

КАՏՏԻՅԿ, s. n. Gъmelastikă,

КАՏՏԻՅՈՆԱ, v. A da kasъgne neutъ чева.

КАՏՏԻԵ, s. f. (lat. cautio, de la cavere, a bъga de seamъ). Гаранцъ, kezъmie assъura inpliniri vre suei indatoriri.

КАՎԱԿԱԴԻ, s. f. Marm de oamъni kъbrі, kъ pomъ ni ceremone,

КАՎԱԼԾ, s. n. Sъ fel de flser ciobъnesk kъ cinчи гъbrі.

KAVЪ, s. f. (lat. *cavus*, гръднос). Пивнигъ.

KAVERNЪ, s. f. Пештере, газръ în пеатръ, în-
стѣнѣ, сѣб пѣмѣнт етѣ.

KAVITATE, s. f. (lat. *cavitas*). Гръднотѣгъ, днѣ
гол ѣтр'ѣн корѣ solid.

KESTIE, Vezī kăestie.

KESTIONARЪ, Vezī kăestionară.

KEIЪ, s. n. Stradъ, ѣнѣгѣре де немѣнт, носсеа
ѣкѣстѣ не marginea vre днѣ рѣѣ pentră a'ī onrī
гъвѣрсѣре.

KALNERЪ, ^х/s. m. Valet, servitoră de kafenea
саѣ birt.

KILOGRAMЪ, s. n. Grestate de o mie de gramme.

KILOMETRЪ, s. n. Мѣсгъ де о mie de metre.

KIOSKЪ, ми KIOШKIЪ, s. n. Pavilionă дѣнъ гъс-
tbl oriental. кѣ kare се ѣнуодобеск гъдѣне.

KLAKEORЪ, s. m. Чѣл че анлаздъ ѣн театрѣ fiind
пѣтит де акторă саѣ де асторăлă piesă.

KLARITATE, ми kiaritate s. f. (lat. *claritas*). Sulen-
doare, lămină, кѣгъѣenie.

KLARЪ, ми kiară-ъ, adj. Limpede, кѣрат, lăminos.

KLASSA, v. A ѣмпѣгъѣ, a ameza ѣн klasse дѣне
verī o regălă.

KLASSЪ, s. f. (lat. *classis* de la *κλῆσις*, konvenție).

Desпѣгъѣre, diverse пѣгъѣ ѣн kare се ѣнуarte чева.

KLASSIFIKAѢIE, s. f. Ёмпѣгъѣre, amezare ѣн klase.

KLASSIKЪ-Ъ. adj. Se zice de axtori antičţ saѣ

moderni kari pot fi isajī de model în limba lor; de klassă în kare a loksit astori klassiçi.

KLADŠ'Ŭ, s. f. (lat. clausum). Înkeiere, kondigie partikulară ce se pune în vre ună înskris, traktat, etç.

KLAVEČINŬ-Ŭ, s. klavir.

KLAVIKŬL'Ŭ, s. f. (lat. clavicula, kee mikŬ),

T. Anat. Osă kare se artikuleazŬ kŬ sternam mi kŬ omoulats.

KLEMENTŬ-Ŭ, adj. Çel ce are klemençŬ.

KLEMENÇ'Ŭ, s. f. (lat. clementia). Îndrare, virtute kare face a erla saŝ a înușgina pedeansa kŝiva.

KLEPSIDR'Ŭ, s. f. (gr. κλέπτω, askenzŝ; űđωρ, apŬ). Çeasornik de apŬ.

KLERIKŬŬ-Ŭ, s. PersoanŬ din klerŝ.

KLERIKALŬŬ-Ŭ, adj. Çe çine de klerŝ.

KLERŬ, s. m. Kornel Ekklesiastikŝ.

KLIA, mi **KLIO,** s. f. Ŭna din Mŝse, kare presida Istoria.

KLIDOMANÇIE, s. f. Giçirea prin kei.

KLIENTEL'Ŭ, s. f. (lat. clientela). Kliençi unŝi Patronŝ, unŝi avokat, bolnavi unŝi medik etç.

KLIENŬŬ-Ŭ, s. (lat. cliens). Açela ne kare'ls apŬŬ unŝ avokatŝ.

KLIK'Ŭ, s. f. AdŝnŬtŝrŬ, çeapŬ de oamenŝ kari se çinŝ de intrigŝ.

KLIM'Ŭ, s. f. (gr. κλίμα, înklinaçie). Tempe-

ratzr̄ a atmosferi în deosebite părți ale
pământului.

KLINIKŎ-Ŧ, adj. Ce ține de sekta celor ce se
botează tokmaî la sfârșitul vieții.

KLOAKŦ, s. f. (lat. cloaca). Șanș ne sâb pî-
mînt kare kondzche nekzr̄țiele și apa din
orașș.

KLORŎ, s. n. Sâbstanș simpl̄ gazoas̄.

KLORŎRŎ, s. n. Kornî komponșî de klorș mi-de
o sâbstanș simpl̄.

KLŎBŎ, s. n. Adșnare de maî mâlte persoane
pentr̄ skopșrî politice, filantropice.

KOAFŎRŦ, s. f. Gîteal̄ de kapș.

KOALISA, și kșalisa, v. (lat. cualescere. a se uni)
A forma o koalișje,

KOALIȘJE, și kșalișje, s. i. Șnire de maî mâlte
părți, alianș de maî mâlte părți.

KOBALTŎ, s, n. Șn fel de metalș kare d̄ș stikli
o koloare albastr̄.

KODIȘE, { s. n, (lat. codex), Adșnare, kșlegere
KODŎ. } de legisirî, konstișiș, ordonanșe, etc
sistem̄ komulekt̄ de legislașje.

KOEFFIȘIENTŎ, s. n. *T. Mat.* kșantitatea nșme-
rik̄ saș litteral̄ kare îmșlșemite ne alta.

KOEKSISTA, v. A eksista împreșn̄.

KOERȘITIBILŎ-Ŧ, adj. *T. Fis.* Țea ce se poate
s̄ se strinḡ.

KOERČITIVŎ-Ъ, adj. *T. Drep.* Че are în sine drental de a sili pe cineva de a' mi face datoria.

KOXERENTŎ. mi koxerinte, adj. (lat. cum kx; haerere, a fi fiksats). Őnitš, legatš.

KOXERENЦЪ. s. f. Legъtъrъ, xnire.

KOXESIE, s. f. (lat. cohaesio), *T. Fis.* форма ача kx kare se ginš kornі xni de алцї.

KOINČIDE, v. (lat. cum, kx; incidere, a kъdea). *T, Geom.* a koresnъnde mi a se konfъnda.

KOINČIDENTŎ-Ъ, adj. Kare koinčide.

KOINČIDENЦЪ, s. f. Starea a doъ lъkrъrї karї koinčidš în aчelamї timpš.

KOKARDЪ, s. f. Sѣmnš.

KOLLABORA, v. (lat. cum, impъeъnъ; laborare, a lъkra). A lъkra impъeъnъ.

KOLLABORATORŎ, s, m. Lъkrъtor impъeъnъ, aj-jъtъtorš.

KOLLABORAЦIE, s. f, Lъkrarea kollaboratoršlї,

KOLLATERALŎ-Ъ, adj. De алъtъrea, *T. Geogr.* kare se aflъ între пъntele kardinalї,

KOLLEGIANŎ. s.m. Чel че їnвaцъ їn kollegїš.

KOLLEGIŎ, s.n. (lat. collegium). Kornš saš komanie de persoane investite de ачeашї demnitate; adъnare de elektorї konvokaцї snpe a alege denстацї lor. respektivї; аmezъmїntš, їn kare se їnвaцъ mtiinge mi limbї, шkoalb.

KOLLEGŎ, s, m. (lat. collega). Чel їnvestitš kx ачeашї demnitate, tovarъmš.

KOLLEKTIVŎ-Ъ, adj. *T. Gram.* Zicherile karî fiind singurite arătă o pluralitate. s.f. Mășucime armatъ, etc.

KOLLEKŬIE, s.f. (lat. colectio). Adăunătăre, că legere de mai multe lucruri karî aș împăreșă oare kare raportă.

KOLLETŎ-Ъ, s. Căteală de gîș; teank de marfă.

KOLLINЪ, s. f. Deală.

KOLLISIE, s. f. (lat. collisio). Isbire a doi kornî, fig. lăptă între partide.

KOLLOKA, v. (lat. collocare) A pune, a așeza pe kreditorî șnă dăne altă.

KOLLOKAŬIE, s. f. Așezarea în rînd a kreditoriloră dăptă kăm aș s'ășî priimeaskă banî.

KOLOANЪ, s. f. Stîlpă că saș fără ornamentă, ce ține o parte a edificășă; parte din o trăpă; stîlpă ridikat în onoarea kăiva; *T. Anat.* koloana vertebrală, șiră șpinări; *T. Impr.* despărușirea șneî feșe; *T. Fis.* kăantitate de materie fîșidă în formă cilindrikă, kare are o împășime șî o basă determinată.

KOLOARE, s. f. (lat. color). Fașă.

KOLONADЪ, Koloane așezate că simetrie.

KOLONELŎ, s.m. Șel ce kommandă șn regimentă.

KOLONIE, s. f. (lat. colonia). Șnire de oamenî eșiră șî din o țară nentă a lokăi alta; lokă, țarra lokăită de koloniă.

KOLONISA, v. A așeza koloniă.

- KOLONISAȚIE**, s. f. Lăkrarea de a kolonisa.
- KOLORA**, v. (lat. colorare). A da kă vâpsea, a vâpsi; a da o frămoasă aparințuț,
- KOLOSSALȚ-Ț**, adj. De o mărime ekstraordinară.
- KOLOSSȚ**, s. n. Statăe kolossală.
- KOLPORTORȚ**, s. m. Negăduțor kare zmbă.
- KOLȚMBȚ**, s. f. (lat. columba). Porămbiă.
- KOLȚMNȚ**, s, f. veză koloa.
- KOMBATANTȚ**, s. m. Lăptător, attăkătoră.
- KOMBATE**, v. A bate, a lovi, a ataka.
- KOMBINA**, v. (lat. cum, kă; binare a zni). A zni măi mălte lăkrări doă kăte doă; *T. xim.* a zni doă saș măi măli kornă asfel în kăt să formeze nămăi zns.
- KOMBINAȚIE**, s. f. Adăzare, znire de măi mălte lăkrări doă kăte doă.
- KOMBȚSTIBILȚ-Ț**, adj. Țe are proprietate de a arde, de a fi konsămată prin fokă,
- KOMBȚSTIE**, s. m. (lat. combustio). Lăkrarea de a arde ne denliă; întreaă deskompozitie a znsă lăkră prin ardere.
- KOMEDIE**, s. f. (lat. comœdia). Postă dramatikă, piesă de teatră în kare se reprezintă o lăkrăre a vieți komăne, kare se petreăe între oamei urivați, mi în kare se înfățimează năravăriile saș karakterele.
- KOMEDIANȚ-Ț**, s. Țel Țe joakă komediă;
- KOMETȚ**, s. m. (gr. κομήτης). Stea kă koadă;

- KOMMƏNЪ**, s. f. Lokșitorī ŋnŝi oraŋŝ saŝ satŝ, kasa ŋnde se adŋnŝ fŋnkŋionarī ŋnŝi statŝ.
- KOMMƏNALĐ-Ъ**, adj. Че ġine de komməŋnъ.
- KOMMƏNIKA**, v. (lat. communicare). A faġe parte de; a transmite, a faġe kŋnoskŋlŝ; a avea relaġie.
- KOMMƏNIKAĲIE**, s. f. Lŝkrarea de a kommənika, informaġii; relaġie; mijlokŝlŝ prin kare doъ lŝkrŝrī komənikъ ġntre elle.
- KOMMƏNIĐNE-IE**, s. f. (lat. communio). Đnire de maī mŝlte persoane ġn aġeaŝ lege.
- KOMMƏTAĲIE**, s.f. (lat. commutatio). *T. Jurist.* skimbarea ŋnei pedense ġn alta maī mikъ.
- KOMPAKTĐ-Ъ**, adj. Kondensŝ, strġnsŝ; kare are mŝltъ materie ġn ŋn volŝmŝ mikŝ.
- KOMPAŊIE**, s.f. Adŋnare de maī mŝlte persoane pentrŝ plъġerea de a fi ġnpresnъ, soġietate; asoġiaġie kommerġialъ; nŝmъr de soldaġi.
- KOMPAŊIE**, s. f. Товaġŝŝ, kamaradŝ, asso-
- KOMPANIONĐ**, чiatŝ.
- KOMPARA**, v. (lat. comparare). A eksamina, a kъŝta reportŝl saŝ assemъnarea ŝi deosebirea ġntre doъ persoane saŝ lŝkrŝrī; a egala.
- KOMPARABILĐ-Ъ**, adj. Че se poate kompara.
- KOMPARAĲIE**, s. f. Lŝkrarea de a kompara.
- KOMPARATIVĐ-Ъ**, adj. Че scrvъ a kompara, s. zġcere kare eksnrimъ ġn gramatikъ al doilea gradŝ de komparaġie.

КОМПАТИМЕНТЪ, s. n. Adărnare de mai multe lăkrări amezate kă simetrie, liniiașrite trase pe skoarșele mi kălkăile kărgiloră; despărgitărgă.

КОМПАССИОНЕ-ИЕ, s. f. Kompătimire, pietate.

КОМПАСЪ, s. n. (lat. cum, kă; passus, pasă). Instrumentă kă doi krașăi metalicăi kă kare se ia măssărgă de lăngimă saă se deskrie ăirkomferinșe saă ăerkări.

КОМПАТИБИЛІТАТЕ, s. f. Kăalitășpile lăkrăriloră kări se potă șni, învoi. Se zice de doă șănkăii ăe se potă împlini de o dată de kătre o persoană.

КОМПАТИБИЛЪ-Ъ, adj. Kare se poate șni, akkorda, învoi kă.

КОМПАТРИОТЪ, s. m. Kare este din așeiamaș patrie.

КОМПЕНДИЪ, s. m. Presăărtare.

КОМПЕНСА, v. (lat. compensare). A potrivi, a rășplăti, împlini.

КОМПЕНСАЦІЕ, s. f. Lăkrarea de a kompenza.

КОМПЕТЕНЦЪ mi **КОМПЕТИНЦЪ**, s.f. *T. Jurist.* †

Drentă de a întra în ăerșetare, de a jădeka, etc.

КОМПЕТЕНТЪ-Ъ, adj. ăe se kăvine; kare are drentă.

КОМПЕЦІТОРЪ, s. m. ăel ăe pretinde șnă lăkrăne kare 'lă pretinde mi altă.

КОМПІЛА, v. A fașe o kompilăgie.

КОМПІЛАЦІЕ, s. f. Ștrăngere, adărnare, kălegere. de mai multe frașmente nășe în o karte.

- KOMMƏNЪ**, s. f. Lokșitorī ŋnŝi oraŋŝ saŝ satŝ, kasa ŋnde se adŋnŝ fŋnkŋionarī ŋnŝi statŝ.
- KOMMƏNALĐ-Ъ**, adj. Че ġine de komməŋnъ.
- KOMMƏNIKA**, v. (lat. communicare). A faġe parte de; a transmite, a faġe kŋnoskŋŝŝ; a avea relaġie.
- KOMMƏNIKAĲIE**, s. f. Lŝkrarea de a kommənika, informaġii; relaġie; mijlokŝŝ prin kare doъ lŝkrŝrī komənikъ ġntre elle.
- KOMMƏNIĐNE-IE**, s. f. (lat. communio). Đnire de maī mŝlte persoane ġn aġeaŝ lege.
- KOMMƏTAĲIE**, s.f. (lat. commutatio). *T. Jurist.* skimbarea ŋnei pedense ġn alta maī mikъ.
- KOMPAKTĐ-Ъ**, adj. Kondensŝ, strġnsŝ; kare are mŝltъ materie ġn ŋn volŝmŝ mikŝ.
- KOMPAŊIE**, s.f. Adŋnare de maī mŝlte persoane pentrŝ plъġerea de a fi ġmpreŋnъ, soġietate; asoġiaġie kommerġialъ; nŝmъr de soldaġi.
- KOMPAŊIE**, s. f. Товaġŝŝ, kamaradŝ, asso-
- KOMPAŊIONĐ**, чiatŝ.
- KOMPARA**, v. (lat. comparare). A eksamina, a kъŝta reportŝl saŝ assemъnarea ŝi deosebirea ġntre doъ persoane saŝ lŝkrŝrī; a egala.
- KOMPARABILĐ-Ъ**, adj. Че se poate kompara.
- KOMPARAĲIE**, s. f. Lŝkrarea de a kompara.
- KOMPARATIVĐ-Ъ**, adj. Че scrvъ a kompara, s. zġcere kare eksnrimъ ġn gramatikъ al doilea gradŝ de komparaġie.

КОМПАТИМЕНТЪ, s. n. Adărnare de mai multe lăkrări amezate kă simetrie, liniiașrite trase pe skoarșele mi kălkăile kărgiloră; despărgitărgă.

КОМПАССИОНЕ-ИЕ, s. f. Kompătimire, pietate.

КОМПАСЪ, s. n. (lat. cum, kă; passus, pasă). Instrumentă kă doī kračī metalicī kă kare se ia măssărgă de lăngimī saă se deskrie ăirkomferinșe saă ăerkări.

КОМПАТИБИЛІТАТЕ, s. f. Kăalitășpile lăkrăriloră kări se potă șni, învoi. Se zice de doă șănkăii ăe se potă împlini de o dată de kătre o persoană.

КОМПАТИБИЛЪ-Ъ, adj. Kare se poate șni, akkorda, învoi kă.

КОМПАТРИОТЪ, s. m. Kare este din ačeiamī patrie.

КОМПЕНДИЪ, s. m. Preskărtare.

КОМПЕНСА, v. (lat. compensare). A potrivī, a rășnăti, împlini.

КОМПЕНСАЦІЕ, s. f. Lăkrarea de a kompenza.

КОМПЕТЕНЦЪ mi **КОМПЕТИНЦЪ**, s.f. *T. Jurist.* †

Drentă de a intra în ăerșetare, de a jădeka, etc.

КОМПЕТЕНТЪ-Ъ, adj. ăe se kăvine; kare are drentă.

КОМПЕЦІТОРЪ, s. m. ăel ăe pretinde șnă lăkrăne kare 'lă pretinde mi altă.

КОМПІЛА, v. A fače o kompilăgie.

КОМПІЛАЦІЕ, s. f. Ștrăngere, adărnare, kălegere. de mai multe fragmente nășe în o karte.

КОМПЛЕКТА, v. A îndenlini; a întregi, a'ls face komnlektš.

КОМПЛЕТА, v. Vezî Komnlekta.

КОМПЛЕКСИЕ, s. f. (lat. complexio). Temneramentš, konstituçia kornslš.

КОМПЛЕКСЪ, adj. (lat. complexus). Kare konrinde maî mšlte lškršrî.

КОМПЛЕКТЪ, } adj. Întregš, ispršvitš, denlinš.

КОМПЛЕТ, }

КОМПЛЕСАНТЪ-Ъ, adj. Kare e dispšš a face plšçerea altora.

КОМПЛЕСЕНЦЪ, s. f. Dšlçeaçš, blîndeçe în karktere kare face a se konforma gšstšlš.

КОМПЛИЧЕ, s. f. Çel çe ia parte la krima altšia.

КОМПЛИКА, v. (lat. complicare). A înkšrka, a întšneka.

КОМПЛИКАЦИЕ, s. f. Adšnštšrš, gršmšdire de maî mšlte lškršrî deosibite; înkšrkštšrš.

КОМПЛИМЕНТЪ, s. n. (lat. complimentum, çea çe kompleteazš). Vorbe îndatorçtoare, prin kare se dovedemte resnektš, affekçia, stima kšiva.

КОМПЛОТА, v. A face, a šrzi komplotš.

КОМПЛОТЪ, s. n. Planš kriminalš. kšgetare sekretš între doç saš maî mšlte persoane kontra kšiva.

КОМПОРТА, v. (lat cum, kš; portare a pšrta). A permite, a sšfferi, a îngšdši, a se pšrta, a se afla.

KOMPOZIȚIE, s. f. (lat. compositio). Lăkrarea de a kompona, de a forma și tot prin așezarea mai multor părți.

KOMPOSITORŪ, s. Cel ce kompona.

KOMPRESIUNE, s. f. (lat. compressio). Făclătatea de a înțelege, de a înțelegere.

KOMPRESIBILŪ—Ū adj, Care poate fi comprimat.

KOMPRESIE, s. f. Lăkrarea de a comprima.

KOMPRIMA, v. (lat. comprimere). A strînge și comprîmă astfel în kît sî fie redăssă la și volămă mai mikă.

KOMPROMITE, v. A pune pe cineva la greș și perikolă.

KOMITABILITATE, s. f. Îndatorire de a da sokoteala

KOMITABILŪ, adj. Cel însăruinată kă darea sokoteli.

KOMITŪ, s. n. Kalkălă, sokoteală.

KOMITŪRIŪ, s. n. Kantor de negoț; masă pe care se pămă.

KOMIȚNE, v. (lat. componere, a pune împreună) A forma, a face și tot prin adăunare de mai multe părți.

KOMIȚĂȚIE, s. f. Sokotirea timpălxî pentru kalendară Bisericesk.

KONȚEDE, v. (lat. concedere). A akkorda, a da

KONȚENTRA, v. A și în centră.

KONȚENTRAȚIE, s. f. Lăkrarea de a koncentra.

KONЧЕПЕ, v. A пълъзмѣи вре зп лѣкрѣ, а 'шѣ
face idee; a face чіорнѣ.

KONЧЕПЦІЕ, s. f. (lat. conceptio). Лзаре їн пїн-
тече, зѣмслїре; fig. факѣлтатеа де а їнѣелеге, а
пїрїчене чева; продѣктѣ ал їнтелїгенцї.

KONЧЕПТЪ, s. n. Idee, пълъзмѣїре че 'шѣ face
чїнева, чїорнѣ.

KONЧЕРТЪ. s. n. (lat. concertatio). Армонїе vo-
калѣ саѣ їнструменталѣ.

KONЧЕССИЕ, s. f. (lat. concessio.) Їнѣѣдѣїре, dare
де оаре карї дренѣрї.

KONЧЕССИОНАРЪ, s. m. Чел че face кончессїе.

KONЧЕТЪЦЕАНЪ, s. m. Четѣѣцанѣ дїн ачелашї
орашѣ кѣ алѣ.

KONЧІЛІА, v. (lat. conciliare). А їмпѣка.

KONЧІЛІАБЪЛЪ. s, n. (lat. conciliabulum) Адѣ-
наре де прелажї еретїчї, skismaticї саѣ їлlegїтї-
ченте конвокацї.

KONЧІЛІАНТЪ-Ъ, adj. Їмпѣкѣторѣ.

KONЧІЛІЪ, s. f. (lat. concilium). Адѣнаре де пѣс-
торї лїгїтїмї аї бїсерїчї, пентрѣ а регѣла афла-
черїле атїнѣѣтоаре де леге, моравѣрїле шї дїс-
цїплїна еклесїастїкѣ; sobor.

KONЧІСЪ-Ъ, adj. (lat. concisus). Skѣrt, kare їн-
ѣелеге мѣлте лѣкрѣрї прїн пѣѣїне vorbe.

KONDAMNA, v. (lat. condemnare). А прононѣа
о їѣдекатѣ контра кѣїва, а осїндї, а блана.

KONDAMNABIȚĂ-Ț, adj. Kare meritȚ kondam-
nare.

KONDAMNAȚIE, s. f. JȃdekatȚ urin kare se kon-
damnȚ cineva.

KONDENSA, v. (lat. condensare). A îndesa, a
stinge în un mai mik spaȚiȃ.

KONDESȚENDANȚĂ, s. f. KomplexenȚȚ kare fa-
ce a înmîlni plȚcerile, doringele, sentimentele
altȚea.

KONDESȚENDE, v. A înmîlni doringele altȚia.

KONDESȚENȚĂ, s. f. SkȚpare de sȚb Enitronie.

KONDISȚIIȚĂ, s. m. KamaradȚ de stȚdiȚ.

KONȚIȚIE, s. f. (lat. conditio). Natsra, starca,
kȚalitatea xnei persoane. -- vezi sȚnplimentȚ --.

KONFLIKȚĂ, s. n. (lat. conflictus). Isbire, kom-
batere; kontestȚie.

KONFLȚENTĂ, s. n. (lat. confluens). *T. Geogr.*

LokȚl xnde doȚ kȚrsȚri de apȚ vȚnȚ a se în-
tȚlni sure a kȚrge în aȚeamȚ albie.

KONFORMA, v. A face konformȚ. *a se* —, a se
akkomoda, a lȚkra konformȚ.

KONFORMITALE, s. f. (lat. confomitas). Raport-
Țrile kari eksistȚ între lȚkrȚrile konforme;
assemȚnare.

KONFORMĂ-Ț, adj. Kare are aȚeamȚ formȚ, ka-
re e assemenea; potrivȚȚ.

KONFRATE, s. m. Fie kare din membri kari kom-

- пънъ о асоціаџие, о компание, зън конпъ, чел че ексерсеазъ ачешџ професџие.
- KONFRATERNITATE**, s, f. Relaџie între persoanelе ачешџ компаниџ.
- KONFRONTA**, v, (lat. cum, înмрезуъ; frons, frъnte). A пъне де фаџъ; fig. а алъџра доъ лъкръџи спре а ведеа în че се нотривескъ шџ în че нъ, а ексамина доъ лъкръџи în ачешџ тџмъ пентръ а ле компара.
- KONFRONTAџIE**, s, f. Лъкрееа де а конфронта.
- KONFONDA**, v, (lat. confundare). A аместека; а нъ фаче деosebire.
- KONFUSIE**, s, f. Аместекъџъ, îнкъркъџъ.
- KONFUSÏ-Ъ**, adj. (confusus). Аместекат, îнкъркатъ, nélмъритъ.
- KONGEDIA**, v. (lat. congedo, akkordъ). A да конгедџ, дръмъ.
- KONGEDIÏ**, s. n. Voe, асторисаџие де а лџси.
- KONGENITALÏ-Ъ**, adj. **T. Med.** Че депџнде де органџсаџия прџмџтџвъ а индивџдџлџ.
- KONGLOBAџIE**, s. f. **T. Ret.** Аккъмълаџие, гръмъдџре де маџ мълте довеџџ, аргъmente пентръ а демонстра о прџпџсџџие.
- KONGLOMERA**, v. (lat. cum, къ; glomerare, а-пъне în гhem). A гръмъдџ, а пъне маџ мълте ла зън лок; а *se*--аместека, зънџ, гръмъдџ.
- KONGRATÏLA**, v. (lat. congratulari). A felicitа пе чџнева де чева.

- KONGRATȚLAȚIE, s. f. Lăcrarea de a feliçita.
- KONGREGAȚIE, s. f. (lat. congregatio). Adunare de mai multe persoane saș lăcrări.
- KONGRESSȚ, s.n. (lat. congressus, reșnire). Adunare de plenipotențiarii diferitelor țări.
- KONXE, s. f. Koaje.
- KONXILȚ, s. n. SkoikȚ,
- KONXITȚ, s. n. SkoikȚ împetritȚ
- KONIFERȚ, adj. **T. Bot.** kș frăkte în forma konșlș
- KONIKȚ-Ț, În forma konikȚ, ka konș.
- KONJEKTȚRA, v. A fi de pȚgere.
- KONJEKTȚRALȚ-Ț, adj. Fădat pe konjektȚrȚ.
- KONJEKTȚRȚ, s. f. PȚgere, oșninie așparentȚ.
- KONJONȚIE, s. f. Zicere kare leaș o zicere saș șn sensș kș altș.
- KONJONKTȚRȚ, s. f. Împreșrare, întimulare.
- KONJȚGALȚ-Ț, adj. (lat. conjugium, maritagiș). Kasnik, țe ține de șnirea bȚrbatșlș și a femeș
- KONJȚGA, v. (lat. cum, împreșnȚ; jșgare, a jșga). **T. Gram.** A eksprema într'șn kin metodikș diferitele inflekții, și terminații ale șnș verbș
- KONJȚGAȚIE, s. f. Kinsl de a konjșga.
- KONJȚRA, v. (lat. cum, împreșnȚ; jurare, a jșra). A rșga kș ștȚșinȚȚ; a jșra; a forma șn komplotș.
- KONJȚRAȚIE, s. f. Komplotș kontra statșlș.
- KONKAVITATE, s. f. ȘșnrafașȚ konkavȚ.
- KONKAVȚ-Ț, adj. (lat. concavus). Kare are o șșnrafașȚ skobitȚ în formȚ sferikȚ, șȚvȚnat.

KONKLAVЪ, s. f. Adunare de Kardinali.

KONKLŌSIE, s. f. Finele unei afaceri, diskurs etc. Koncevengele ce se trag din oare care raionamentă

KONKORDA, v. A trbi în bun învelegere; fig. a fi de akkordă.

KONKORDANȚЪ. s. f. Akkordă, konglăssire.

KONKORDATŌ, s. n. Konvenție, învoire.

KONKORDIE, s. f. (lat. concordia). Unire, bun învelegere.

KONKRETŌ-Ъ, adj. Kvalitatea, însămirea unei subjektă; stb în opoziție kă abstraktă.

KONKŌBINЪ, s. f. Căutare, posatnikъ.

KONKŌERA, v. A smpne, a face konkviste.

KONKŌERANTŌ, s. Cei ce face konkviste.

KONKŌISTЪ, s. f. Izbândă făcută kă armele.

KONKŌPISCHENȚЪ, s. f. Rivnire, postb.

KONKŌRA, v. fig A intra în konkurență; a se întrece

KONKŌRENȚЪ, s. f. Pretenție, dorință ce aă mai multe persoane pentru lzarea unei lzkră.

KONKŌRSŌ, s. n. (lat. concursus). Fanta konkurenței, întrecere între un oare care număr de persoane pentru ceva.

KONKŌSSIE, s. f. Korrupție, mînkatorie ce se face de către fankcionari korrupți.

KONNEKSIE, } s. f. Legătură, raportă între
KONNEKSITATE, } doă saă mai multe lzkrări.

KONNIVA, v. A fi kăpnabilă de konnivență.

KONNIVENŬ, s. f. Trecece kx vederea. greșalț
 ce face čineva din prea mare îngădșire ne-
 omind xn rșđ, ne kare trebșea, sađ pșteasț'ls
 imnediče.

KONNIVENTȘ-Ŭ; adj. *T. Bot.* mi *Zool.* Se
 zice de organele karı fiind anroniate de kătre
 basț, se depărtesș, mai întii, apoi se anroniș
 iarșmi șnele de altele. *F. Anat.* Valvșle
 koniventes, indoitșri valvșlare.

KONSAKRA, v. (lat. consecrare). A dedika lsı
 Dșmnezeș; a sfinđi; a řkina; a řntrebsinđa,
 a devota.

KONSČHINŬ, mi **KONHHTHINŬ**, s. f. (łt. con-
 scientia). *T. Filos.* Sentiment, Fakșltate prin
 kare mtim tot ce se face řn noi řnuine; kșget.

KONSČHINŬIOSȘ-Ŭ, adj. Kare are kșget kșrat,

KONSEKȘENTȘ-Ŭ, adj. Kare e de akkordș kx el
 řnsșmi, cel ce are o pșrtare potrivit kx vorbele.

KONSEKȘENTȘ, s. m. *T. Gram. Matem.* mi
Filos. Al doilea termenș al șnei propoziđii
 al șnsı raport, șnei entimeme, se zice prin
 onposiđie la Antecedentș.

KONSEKȘENŬ, s. f. Čeia ce derivț, čeia ce se
 dedșce dintr'șn fant, dintr'șn prinčiniș.

KONSERVA, v. (lat. conservare). A pștra, a pș
 nerde čea ce are.

KONSERVATORȘ-E, s. Čel ce konservț; cel ce

апѣтъ privilegele; школъ публикъ де мѣстикъ де арте ши мѣстриѣ.

KONSERVAȚIE, s. f. Lăkrarea, fapta konservării.

KONSERVЪ, s. f. Țn fel dekofetării; sâbstanțe alimentare făkăte astfel ka sѣ џie mălt.

KONSIDERA, v. (lat. considerare). A privi; a examina kă bѣgare de seamă; a lăa în seamă.

KONSIDERABILŎ-Ъ, adj. Kare trebăe a fi konsiderată; păternikă; importantă.

KONSIDERAȚIE, s. f. Fapta de a konsidera; respектă, репстаџie.

KONSEMNŎ, s. n. Instrăkăjie dată znei santinele.

KONSILIA, v. A da konsiliă, a sfătăi.

KONSILIARŎ-Ъ, adj. Cel ce dă konsiliă, sfătăește.

KONSIMȚI, v. (lat. consentire). A priimi vre ză lăkră, a găsi de băn, a da konsimȚimântă sѣ.

KONSIMȚIMÎNTŎ, s. n. Aktăl voingei noastre prin kare se permite vre ză lăkră, se priimește vre o propăzire.

KONSISTA, v. (lat. consistere). A sta în țeva, a fi komponăă din.

KONSISTANTŎ-Ъ, adj. Kare se komponăe din țeva;

T. Fis. kare are ză oare kare gradă de soliditate.

KONSISTANȚЪ, s. f. Starea solidităji partikălară kornilor moă; fig. stabilitate.

KONSISTORIŎ, s. n. (lat. consistorium), Adănare de kardinală; konsiliă ekklesiastikă kare dirige

afacerile religioase; konsiliis de Preoții care deliberează asupra pricinilor căsătoriei.

KONSOLA. v. (lat. consolari). A îndrăci, a mihmora prin vorbe, îngrijiri, eksemple, dărearea, întristarea căiva.

KONSOLABILŎ-Ŧ, adj. Care poate fi konsolată.

KONSOLAȚIE, s.f. Vorbe zise spre a konsola, mihngiere în o dăreare.

KONSOLIDA, v. (lat. consolidari). A face solid, tare, virtos.

KONSOLIDAȚIE, s. f. Starea lăkrăslăi devenit solidă, tare, virtosă.

KONSOANŦ mi konsăniŦ, s. n. Litteră care n'are sănetă prin ea însămi, mi nă se poate pronănga de kăt prin ajăstorăsl unei vokale.

KONSOARTE-Ŧ, } s. Souă prin kănienie legi-
KONSORTŎ-Ŧ, } timă.

KONSHIRA, v. (lat: conspirare.) A forma o konsnirăgie

KONSHIRATORŎ, s.m. Ŧelăe konsniră kontra căiva.

KONSHIRAȚIE, s. f. întrenrindere sekretă kontra statăslăi, pringăslăi, ordinăslăi socială, etc.

KONSTA, v. veză konsista.

KONSTANTŎ-Ŧ, adj. Statornikă, care are stăreire.

KONSTANȚŦ, s.f. (lat: constantia). statornicie, tărie de săfletă.

KONSTATĂ, v. A întări, a kănoante adevărlă prin dovezi sigăre.

KONSTELLAȚIE, s. f. *T. Astr.* Nămărș de stelle fikse, alle k̄roraș poziiū formezș figūrī.

KONSTERNA, v. (lat: consternare). A înspr̄imīnta, a țarb̄ara, a inkremeni.

KONSTERNAȚIE, s. f. Săpuris̄ dăgeroas̄; lăkrarea de a konsterna.

KONSTITŪI, v. (lat. constituere). A forma, a edilia, a kl̄di.

KONSTITŪȚIE, s. f. Kompozicie; ordinea mi p̄nerea la lokș lor a p̄rșūilor șnșī tot; temperamentș; forma șnșī ḡvernș; legī s̄ndamentale karī determin̄ forma statșlșī mi regșleazș drentșrile cetșșenilorș.

KONSTITŪȚIONALITATE, s. f. Kșalitatea țelșī țe e konstitșșionalș.

KONSTITŪȚIONALŌ-Ț, adj. Kare e șnpșș șnșī konstitșșūī; țe ține de konstitșșie.

KONSTITŪȚIVŌ-Ț. adj. Kare konstitșșe, formeazș șingă șnșī lăkrș.

KONSTRÎNGE, v. A strimțora, a sili ne țineva de a fațe țeva f̄rș voc.

KONSTRŪI, v. (lat. construere). A edifika, a zidi, a fațe; *T. Gram.* A ameza zicșrile dșpș regșlile mi felșl limbēī.

KONSTRŪȚIE, s. f. Kl̄dire, lăkrarea de a konstrșī.

KONȘBȘTANȚIALŌ-Ț, adj. kare n'are de kl̄t o șingșrș mi ațeiamī șșbștanțș.

- KONSÛLATÛ** s. n. Demnitatea znsî konsûlî.
- KONSÛLÛ-E**, s. m. Çel din tiîz magistrat al znei repûbliche; agentî în pîrîi stricine pentrî apîrîrea intereselor naçicîi salle.
- KONSÛLTA**, v. (lat. consultare). A çere konsiliî dî la çineva; a kînzîi împîreçî; a'îî da pîrîrea.
- KONSÛLTAÇIE**, } s. f. Konferinçî, adzînare, vorbire
KONSÛLTÛ, } împîreçî sure a'îî da pîrîrea
 asîpîra vre znsî lîkrî; pîrîrea îî skrisî çe daç
 mediçîi, jîdekîtorîi saç avokajîi îî boalele saç
 pîçîinile îî karî s'aç konsûltatî.
- KONSÛMA**, v. (lat. consumere). A distrîge, a mis-
 tîi, a nîmîçi.
- KONSÛMATORÛ-E**, s. Çel çe kîmpîrî pîrîfîçî
 pentrî trebîinçîa sa.
- KONSÛMAÇIE**, s. f. Lîkrîrea de a konsûma.
- KONTA**, v. A sokoti, a pîmîra; a se îîkrede.
- KONTAGIOSÛ-Û**, adj. Kare se kommîznîkî, se
 îîtînde urîî atîngere.
- KONTAKTÛ**, s. n. Lîkrîrea a doî kornî karî se
 atîngî. atîngere.
- KONTE**, s. m. Tiîls de nobleçe.
- KONTEMPLA**, v. (lat. contemplari). A pîrîvî kî
 atîençîe, kî admirajîe; a medita.
- KONTEMLATIVÛ-Û**, adj. Dat la kontemplançîe,
 çîndîtor.
- KONTEMLAÇIE**, s. f. Lîkrîrea de a kontempla.

KONTESSĂ, s. f. Soaga znel konte.

KONTESTA, v. (lat. contestare). A nu reknoaunte drental ksiva nentru ceva; a nega, a tigr̃d̃si drentatea znel̃i princhiniș, znel̃i maksime, etc. a deṽr̃sl̃i znel̃i faute etc.; a desbate, a disnsta.

KONTESTABILĂ-Ă, abj. Kare poate fi kontestatã

KONTESTAȚIE, s. f. Disnstr̃. prigonire.

KONTIGÛITATE. s. f, Starea a doz̃ lãkr̃r̃i kar̃i se attingã.

KONTIMPORANEITATE, s.f. Eksistenga a doz̃ saș̃ mai m̃lte persoane în ayeam̃i epokã.

KONTIMPÛRANĂ-Ă. adj. Kare e din ayeam̃i timp; kare a skris̃ as̃ñra evenimentelor̃ netrekãte în timp̃l sãș̃.

KONTINENTALĂ mi kong̃entalã, adj. Ce gine de kontinentã.

KONTINENȚĂ. s. f. (lat. continentia). Înfr̃nare vo-luntar̃ a pl̃cher̃i de a m̃nka karne.

KONTINENȚĂ, s.f. Kapacitate, kong̃indere întindere.

KONTINENTĂ, s. n. *T. Geogr.* Mare spaț̃ de pl̃m̃ntã pe kare marca nã'lã inkong̃itr̃ de toate pl̃rg̃ile.

KONTINGENȚĂ, s. f. Pãtere ce face ka z̃n lãkr̃s sã se poatr̃ saș̃ nã înt̃m̃la. Se zice prin opposigie la: *Necessitate*.

KONTINGENTĂ-Ă, adj. (lat. contingere). Kare se poate înt̃m̃la saș̃ nã; parte din ceva.

KONTINÛA, v. A z̃rma cea ce a înc̃ep̃t.

KONTINUAȚIE, s.f. Lăkrarea de a kontinsa, zrmare

KONTINUITATE, *ș. f.* Legătare neîntreruptă între părțile unui tot; *s o l g i e d e k o n t i n u i t a t e*. Împărtășire de părți care să fostă kontințe; *T. Filos.* legea kontinuității, legea după care nici o schimbare nu se face în natură de kît prin grade nesimțite.

KONTRA, *prepos.* (lat. contra). Lăsat atît în sensul său fizik kît mi moral arată: un raport de opoziție sau între persoane sau între lucruri; *împotrivă*.

KONTRABALANȚA, *v.* A kîntări.

KONTRABANDĂ, s.f. Importație ne fărîmî de mărfuri săpăse a plătî vre o taxă.

KONTRABASSĂ, s. n. Violon mare care ține bassul.

KONTRADANȚĂ, s.n. (englezente, contrey dance dang de komunie). Danșă eksekstată mai totdeauna de 8 persoane.

KONTRADICȚIE, s. f. Lăkrarea de a kontraziice, împotrivire la vorbe; opoziție în opinii, în diskursuri etc; nepotrivire.

KONTRAFACERE, *v.* A reprezenta imitînd; imitație, a face sau a vorbi ca alui sune a'i face ridicul; A kontraface un svragiș, a lă tîntri lăînd drentul celui ce 'lă are.

KONTRAFACERE, } s.f. Lăkrarea de a konia, de
KONTRAFACȚIE, } a imita vre un lucră kă na-
 gaba altăia.

† KONRAFAKTORŎ, s. m. Cel ce e kãlnabil de vre o kontrafacere.

† KONTRAFAKTŎ, s. m. Kopie, imitație.

† KONTRAFASSONŎ, s. n, Imitație, reproducție în meltoare a vre zãsi zvragiã.

KONTRAKTA, v. A face o învoialã; a face; a mikșora volșmã zãsi korn prin apropierea pãrgilor
T. gram. A zni doz vokale saã doz silabe într'zãna.

KONTRAKȚIE, s. f, **T. Fis.** Apromiereea molekulelor zãsi kornã, de zãde zãmeazã mikșorarea volșmãlãi mi pãrgirea densitãũĩ sale; mișkarea mãșkilor mi nevrelor; **T. gram.** zãnirea a doz vokale saã a doz silabe în tr'zãna.

KONTRAKȚŎ, s. n. Înskrisã între persoane.

KONTRALTO, s. f. (ital.) **T. Mus.** Cel mai gros glasã de femeie.

KONTRAMARKȚ, s. f. A doã markã; al doilea bileã de teatrã.

KONTRARIA, v. A se agãla kontrarã, împotrinvã, a se oipãne.

KONTRARIETATE, s. f. Opozitie între lãkrãrĩ kontariĩ; împotrinvire, împedikare, greștate.

KONTRARŎ-ÎŎ-Ț, adj. (lat. contrarius). Ce e oipãșã, împotrinvitorã.

KONTRASENSŎ, s, n. Sensã kontrarã kã sensãlã natãralã; sensã differitã de cel. adevãrat al teksãlãi.

KONTRASTA, v. A forma sn kontrastъ, a fi în op-
nisisie.

KONTRASTŎ, s. n. Oppositiie între doz saș mai
mâlte lăkrări, nenotrivre.

KONTRAZIЧЕ, v. (lat. contra, în kontrъ; dicere,
a zice). A împotrivi, a vorbi, a face ceva ka-
re e kontra kș cea ce a zis saș a făkšt mai nainte.

KONTRIBŎABILŎ, s.m. Чel ce kontribăe, dajdnik.

KONTRIBŎI, v. (lat. cum, împăreșnъ; tribuere, a da).
A lăkra, a ajăta; a plăti kontribăgie.

KONTRIBŎIIE, s. f. Cea ce fie kare trebăe a da
pentrș partea sa, în o keltăealъ, în o imposiie,
în o însărginare komășnъ, dajdie. kontribă-
gie direktъ, imposite, takse ce se pșn asșna
persoanelor mi averilor; — indirektъ, takse
asșna objekteloră de kommerăș.

KONTROLA, v. A verifika, a privegia; a çensura.

KONTROLORŎ, s. m. Чel însărginat kș kontrolă.

KONTROLŎ, s. n. (fr. contre, rôle). Verifikaie
kançelaria kontrolorslăi; kritikъ.

KONTROVERSЪ, s. f. Disputъ, çeartъ, kontestăgie;
asșna șnei kăstii.

KONTROVERSATŎ-Ъ, adj. Desbătăt mi de o
parte mi de alta.

KONTŎMELIE, s. f. Xălъ, defăimare.

KONTŎ, s. n. Sokotealъ.

KONTŎRŎ, s. n. Linie saș șăprafăç kare măr-

gineute ne din afară și kornă săș pîrgiile șiși kornă; rotokol în gîrăși șiși kornă.

KONTUSIE, s. f. (lat. contusio). Lovitură, sdrobi-tură, sdrelilitură.

KONŶ, s. n. (gr. κώνος). *T. Mat.* Solidă kă basa çirkălară și kă vîrfă askăjit, în forma kăpăyîni de zaxăr.

KONVALESÇENÏŦ, s. f. (lat. convalescere, a se fortifika). Întremare, însănătoșire.

KONVENABILŶŦ, adj. Kare konvine, kăviinçiosă

KONVENI, v. (lat. convenire). A se kădea, a se potrivi, a se învoi; a plăcea.

KONVENIENÏŦ, s. f. Raportă kare se află între doș săș mai mălte lăkrăși konforme, kăviinçy.

KONVENÏIE, s. f. (lat. conventio). Învoire; paktă între doș săș mai mălte persoane

KONVENÏIONALŶŦ, adj. Çe çine de konvençie.

KONVERGA, v. (lat. convergere). Linii kari tindă kătre și singură și aelamă pânt.

KONVERGENÏŦ, s. f. Disposiçia linielor kari se dirigă kătre și aelamă pânt.

KONVERGENTŶŦ, adj. Kare se dirige kătre și aelamă pântă.

KONVERSA, v. (lat. conversari). A vorbi kă çineva familiarçeute.

KONVERSAÏIE, s. f. Konvorbire, vorbire familiară.

KONVERSIE, s. f. (lat. conversio). Skimbare a șiși lăkră într'ală, skimbare de formă, de o-

niini, dъ direkciî; întoarcere de la o kredinçъ
rea la alta bânъ.

KONVERTЪ, s. f. Îmbrъkъmintea znei kъrçî. †

KONVERTI, v. A transforma, a skimba kredinga,
sentimentele, opiniile, etç, a întoarce de la o
kredingъ rea la alta bânъ.

KONVIKЦИE, s. f. (lat. convictio). Çertitъdi ne
înkredingare че are çineva desne чева.

KONVINGE, v. A înkredinga, a se pъtrъnde de чева

KONVIVIÐ, s. n. (lat. convivium). Ospъçъ.

KONVIVÐ-Ъ, s. Çel че се аflъ la ospъçъs kçi-
va, oasnete,

KONVOIÐ, s, n, Persoane karî întovъrъshesk ne
vre zъ mort pîнъ la mormînt; vase de kom-
merçъ navigîndъ, mergînd înpresънъ.

KONVOKA, v. (lat. convocare) A face sъ se adъne,
a kema.

KONVÛLSIE. s. f. (lat. convulsio). Miшkare in-
volъntarъ mi violentъ a mъшkilorъ, snasmъ.

KONVÛLSIVÐ-Ъ. adj: че çine de natъra konvûlsii

KOOPERA. v. (lat: cum. înpresънъ ; operare ; a lъ-
kra). A lъkra împresънъ kъ altъ.

KOOPERATORÐ, s, Çel че lъkreazъ kъ altъ.

KOOPERAЦИE. s. f. Lъkrare de a koopera.

KOOPТА, v. (lat. cooptare). A [priimi ne çineva
înrън kornъ fъrъ a'î çere împlinirea kondiçii-
lorъ че се çerъ de la alçîi.

KOORDINAЦИE, s. f. Regъlare, auezare dънъ kçviinçъ

- КОПАЙЎ; s. m. Ын felš de balsamš.
- КОПИА, v. A façe kopia žneī skrierī; a reprodūče intokmaī, a imita.
- КОПИЕ, s. f. Skriere reprodūssz dšne alta, imitaġie.
- КОПИОСЎ-Ъ. adj. (lat. copiosus). Abšndantš.
- КОПИСТЎ. s. m. Čel че koniazъ.
- КОПЪЛАТИВЎ-Ъ. adj. **T. Gram:** че slšjcšnte a lega zicерile.
- КОПЪЛАЦИЕ s. f. (lat. copulatio). Ыmpъrekerea sekszalъ, pentъ reprodūġie.
- КОПЪЛЪ, s. f. (lat. copula). Zicerea kare leaġъ sšbjektsl žneī proposiġiī kš attribūtslš.
- КОРАЛИНЎ-Ъ, adj. Ka koloarea romie a mъrġeanšlšl
- КОРАЛИЎ s. m. (gr: κοράλλιον). Ын felš de polinš; prodūġia kalkarъ a animalšlšl polinš, kare e maī tot deašna romie, mъrġeanš.
- КОРДИАЛИТАТЕ, s. f. Išbire, dragoste din inimъ.
- КОРДИАЛЎ-Ъ, adj. (lat. cor, inimъ). Affektūossš: intъritorš de inimъ, kare adaogъ reneде ġirkšlajia mi kъldšra kornšlšl.
- КОРДЎ. s. m. (lat. cor). Organšl mšskšlosš kare e prinġipalšl agentš alš ġirkšlajii šingelšl, inimъ.
- КОРЕЛИГИОНАРЎ. s. m. De aġeamī religie kš altšl.
- КОРЕОГРАФИЕ, s. f. (gr. χορεία, danġš; γράφω, skriš). Arta de a insemna passšrile mi figšrele danġšlšl; arta de a komponšne ballete.
- КОРЕОГРАФИКЎ-Ъ, adj. Че ġine de koreografie.

KORREKTŎ-Ъ, adj. Țndе nѧ e greueli; eksaktѧ.

KORREKȚIE, s. f. Lѧkrarea de a korege, rezultatѧ astei lѧkrѧri; kѧalitatea lѧkrѧsi korrektѧ.

KORREKȚIONALŎ-Ъ, adj. Țndrentѧtorѧ; ѧe se aplikѧ la delikte, mi la tribunalele kari jѧdekѧ deliktele.

KORRELATIVŎ-Ъ, adj. Se zice de doѧ lѧkrѧri kari aѧ o relaȚie reȚiprokѧ.

KORRELAȚIE, s. f. RelaȚie reȚiprokѧ Țntre doѧ lѧkrѧri.

KORRESPONDENTŎ-Ъ, adj. Kare korrespѧnde.

KORRESPONDENȚЪ, s. f. Konformitatea, raportѧ care se aflѧ Țntre doѧ lѧkrѧri; mijlokѧ de a komunika; skimbѧ regѧlat de skrisori Țntre doѧ persoane; skrisoare; relaȚie obiȚnitѧ ѧe aѧ komerȚianȚii din diferite oraѧe.

KORRESPѧNDE, { v. (lat. cum, Țmpreѧnѧ; res-
KORRESPѧNDE, { pondere, a rѧspѧnde). A fi Țn
raportѧ; a se potrivi; a fi Țntokmai dѧnѧ kѧm
se ѧere; a komunika.

KORRIDORŎ, s. f. Galerie prin care poate intra ѧineva Țn mai mѧlte odѧi; pridvor.

KORRIGE, v. (lat. corrigere). A Țndrenta.

KORIGIBILŎ-Ъ, adj. Kare se poate korrigea.

KORROBORA, v. (lat. corroborare). **T. Med.** a. Țntѧri, a da pѧtere.

KORROBORANTŎ-Ъ adj. Kare Țntѧrește, dѧ pѧtere.

KOREȘ, s. m. Înciorș de versș komnșș din dorș silabe skărte.

KORIAMBȘ, s. m. Înciorș de versș komnșș din șn koreș mi dintr'șn iambș.

KORIFEȘ, s. m. (gr. κερυφαίος, kare e în kauș).
 Țel din tîi, kaușl korșlș; fig. Țel Țe se deoș sibemte maș mșlt de kîl alși în profesia sa.

KORION, s. n. Peligă kare vine dșnș Euiderma.

KORNȘTȘ-Ț, adj. Kș koarne.

KOROLA, s. f. Adșnarea netalelorș șnei flori.

KORIPORAȚIE, s. f. (lat. corpus, kornș). Șnirea de individe în șn kornș partikșlarș, rekșnoskștș de astoritate, mi avînd regșlele lor pronșiș

KORIPORALȘ-Ț, adj. Kș kornș; Țe ține de kornș.

KORPȘ, s. n. (lat. corpus). -Porșie de materie formînd șn tot; partea materialș a șnei fiinșe însșflegite; trșnș; partea prinșinalș a șnșl lș-kșș, soliditatea, țria șnșl lșkșș; adșnare, șnire, kompanie de persoane saș lșkșșrș etc. Корпșl diplomatikș, ambasadori, oameni difșeritelor nșterș Țe se aflș însșrșinagî în o țarș kș differite lșkșșrșl.

KORPȘLENTȘ-Ț, adj. Karc are mșltș kornșlenșș.

KORPȘLENȚȘ, s. f. Talia omșlșl konsideratș relativș la grossime mi înșșțime; trșnemie.

KORREGE, v, (lat. corrigere). A da afarș greșelile, a repara, a îndrenta.

KORREKTORȘ, s. n. Țel Țe korrege.

- KORRŪMIĒ**, v. (lat. corrumpere). A strika, a skimba în rŭș; a xotrî pe çineva, prin diferite mijloace, sŭ lskreze kontra datoriei salls.
- KORRŪPTIBILŬ-Ŭ**, adj. Sŭbjekt korruŭiï, kare se strikŭ.
- KORRŪPTORŬ-E**, s. Çel ce korruŭne.
- KORRŪPTŪIE**, s. f. (lat. corruptio). Strikare, prefacere, skimbare în rŭș; denpravăçie; mitŭ, dare de banî șure a îndŭnleka pe çineva kŭ sŭ'mî kalçe datoria.
- KORSAGIŬ**, s. n. Talia, fŭntŕa kornŭsŭi. †
- KORSARŬ**, s. n. Xoçŭ de mare.
- KORSET**, s. n. Veșmîntŭ femeeskŭ.
- KORTEGIŬ**, s. n. Ssitŭ ce însocete pe çineva la o paradŭ, alaiŭ.
- KORTIKALŬ-Ŭ**, adj. (lat. cortex). **T. Bot.** Kojosŭ; **T. Anat.** Koaja kreçilorŭ mi a rinikilorŭ.
- KORTINŬ**, s. f. Herdea.
- KORŬ**, s. n. Trŭnŭ mŭsikalŭ kîntîndŭ împreçnŭ.
- KORVETŬ**, s. n. Korabie de resbelŭ. †
- KOSMETIKŬ**, s. n. Ŭn fel de pomadŭ.
- KOSMOGONIE**, s. f. (gr. κόσμος, lŭme; γενός, namtere). Eksplikarea formŕi ðniversŭsŭi.
- KOSMOGONIKŬ-Ŭ**, adj. Çe çine de kosmogonie.
- KOSMOGRAFIE**, s. f. (gr. κόσμος, γράφειν a deskrie)• deskricerea lŭmei fișice.
- KOSMOHOLITISMŬ**, s. n. Doktrina, oninia kosmopolitsŭi.

KOSMOPOLITŔ, s. m. (gr: κόσμος; πολιτής, четъдеан)

Четъдеанъ ал љамѣ, чел че н'аре о patrie.

KOSMORAMŔ, s. f. (gr: κόσμος, ѓрама, vedere). tabloŔ
alŔ љameѣ љntregѣ.

KOSTŔMŔ, s. n. Обичаѣрѣле ѓнеѣ църѣ, ѓнеѣ епоцѣ;
ѣмбръмѣnte.

KOTELETŔ, s. f. Kostѣѣ de animalŔ kŔ karne.

KOTERIE, s. f. Адънарѣ, societate formatŔ de per-
soane, karѣ aŔ аселеамѣ гъстѣрѣ, аселеамѣ плъ-
черѣ; societate de intrigŔ.

KOTILEDON, s.m. (gr. κοθυληδών, kavitate). genŔ de
plante.

KOTŔRNѣ, s. n. pl. љнкъѣцъмѣnte че нъртаŔ aktorѣѣ
ѣн vekime.

KRAION, s. n. Въкъѣѣкъ de o sŔbstanцъ oare ka-
re solidŔ, koloratŔ, kŔ kare se trage liniѣ, se skrie
se desemneazŔ.

KRANIŔ, s. n. (gr: κρανίον). **T. Anat:** къпъѣѣna
kanѣѣѣ, oasele kanѣѣѣ karѣ akonere kreerѣѣ.

KRATERŔ, s. n. (lat: crater gr: κρατέρ). гъра vŔlka-
nѣѣѣ.

KRAVATŔ, s. f. Въкатъ de stoffŔ, de mŔselinŔ, de
mŔtase etc. че се нъне ѣмпреѣрѣл гѣѣѣѣѣ.

KREANЦѣ, s.f. Drentѣѣ de a cere kŔѣѣѣ plata ѓneѣ
sŔme de banѣ, datorie, sŔmma banѣlor че are sŔ
ѣa чѣneѣѣ, ѣnskrisŔ ѣн нътереа кърѣѣѣ are sŔ ѣa.

KREANЦIEPŔ-Ŕ. adj. KreditorŔ, чел че дъ алѣѣѣѣ
чѣѣѣ не kreditŔ.

KREA, v. (lat. creare). A produce prin singurătate
aktă al yoiniți; a face ceva din nimic,

KREATORŎ, s. m. (lat. creator). Cel ce a creat
toate lucrurile, ziditor; fig. născător, aflător.

KREAȚIE, s. f. Lăcrarea lucrurilor, inventării, fondării;
zidirea lăsmii.

KREATŎRŎ, s. f. Ființă creată, făptură. fig. cel
ce dătoră norokul său, înălțarea sa altăea.

KREDITA, v. A scri în jurnale, să registre șomma
sintem datorii kăiva; a trece o șomă în partea kăiva

KREDITORŎ, s. m. Cel ce a deschis kredită la altă
persoană, cel ce are să ea.

KREDITŎ, s. n. (lat. creditum, de la credere, a konfia)
reștagie de a fi solvabilă mi a plătii bine; înpră-
măt; konsiderație; ne kredită, ne datoric.

KREDŎLITATE, s. f. Lesnirea de a crede fără a
chereța.

KREDŎLŎ-Ŏ, adj. (lat. credulus). kare krede lesno

KREMŎ, s. f. (lat. cremor). Partea cea mai grasă
a lantelăi, smântână; un fel de mîncare făcută
kă lante mi kă oș.

KREOLŎ-Ŏ, s. (esp. creollo). Omă-năskăt în A-
merika din pringii Europei.

KREHŎ, s. n. Zăbranik.

KREHŎSKŎLŎ, s. f. Mărgă seri mi zorile.

KREȘENDO, adv. *T. Mus.* Kreskînd, întregind
din ce în ce tonal.

KRETŎ, s. n. Tibiur. []

KRIMŢ, s. f. (lat. crimen). VinŢ, fantŢ ce meritŢ a Ţi nedensitŢ dŢnŢ lege.

KRIMINALISA, v. A face din Ţn procesŢ civil ŢnŢ kriminalŢ.

KRIMINALISTŢ, s. m. Ţel ce skrie, se okŢnŢ, kŢnoamte bine drentŢl kriminalŢ.

KRIMINALŢ-Ţ, adj. KŢlnabilŢ de vre o krimŢ; vrednik de osindŢ.

† **KRIMINAŢIE**, s. f. AkksaŢie, ŢnvinovŢŢire.

KRIPITOGAMŢ, s. n. (gr. κρυπτός, askŢns; γάμος, maritagis). Vegetale al kŢror mod de reproducŢie e nekŢnoskŢt.

KRISALIDŢ, s.f. Starea ŢneŢ insekte kŢnd se aflŢ asŢnŢa transformŢri.

KRISTALINŢ-Ţ, abj. **T. Miner.** Ţe Ţine de kristalŢ, ka kristals.

KRISTALISA, v. A pŢeface Ţn kristalŢ.

KRISTALISAŢIE, s.f. **T. xim.** LŢkrarea prin kare pŢrgile ŢneŢ sŢbstanŢe tonite Ţn anŢ saŢ alt Ţeva, se Ţnesk Ţn forme regŢlate saŢ figŢri.

KRISTALŢ, s. m. (gr. κρύσταλλος). **T. Min.** SŢbstanŢe neorganice, kari se ŢnfŢŢimezŢ ka kornŢ de o formŢ regŢlatŢ Ţi terminatŢ prin sŢnrafege plane, amezate Ţntr'Ţn kiu simetrikŢ, klemtarŢ.

KRITERIŢ, s.n. (lat. criterium, gr. κριτήριον, ce servŢ a jŢdeka). SemnŢl, karakterŢlŢ dŢne kare sniritŢl nostrŢ rekŢnoamte adevŢrŢlŢ.

KRITIKA, v. A gr̃si k̃s̃s̃r̃s̃r̃i, a def̃b̃im̃a; a cen-
sura, a cherueta sñ l̃sk̃r̃s̃ mi a ar̃b̃ta b̃s̃ñs̃l̃ s̃ã
r̃s̃l̃ ce kourende.

KRITIKŬ, s. f. Arta, talents de a j̃s̃deka sṽragele
litteral̃ s̃ã artistice; eksamensl̃, anureciagiã ce
se face sneĩ prod̃sk̃iũ litterale s̃ã artistice; di-
sk̃s̃gia fantelor obsk̃are, datelor nesig̃are, etc.
obs̃r̃vãgie ur̃m̃ kare se arat̃ vre o gremal̃;
def̃b̃im̃are.

KROMATIKŬ-Ŭ, adj. *T. Mus.* K̃intare ce se fa-
ce din mai m̃s̃te j̃sm̃t̃ỹi de tonuri.

KROMŬ, s. f. (gr. χρ̃μα). Koloare. *T. Kim.* Sub-
stañỹ metalik̃ ale k̃ria kombiñuri s̃int̃ k̃s̃ fege
T. mus not̃ ce are valoarea de o j̃sm̃tate sferic̃s̃.

KRONIKARŬ, s. m. Astor̃ de kronice.

KRONIKŬ, s. f. (gr. χρ̃νος̃ timp̃). Istorie redi-
geat̃, alk̃ts̃sit̃ d̃s̃ñ ordiñs̃ timp̃ilor̃s̃.

KRONIKŬ-Ŭ, adj. Kare uine mai m̃s̃t̃s̃ timp̃s̃

KRONOGRAMMŬ, s. n. Inskripijie in kare literile
ce kourend̃ ñsm̃r̃s̃l̃s̃, formeaz̃ datã int̃im̃uri
la kare se raport̃ inskripijia.

KRONOGRAFIE, s. f. (gr. χρ̃νος̃; γραφ̃ω). *Ити-*
KRONOLOGIE, inã, k̃s̃ñout̃ingã epochelor̃s̃,
timp̃ilor̃s̃.

KRONOGRAFIKŬ-Ŭ, } adj. Ce uine de krono-
KRONOLOGIKŬ-Ŭ, } logie.

KRONOMETRŬ, s. n. (gr. χρ̃νος̃, μετ̃ρον, m̃s̃s̃r̃s̃l̃).
Instrument̃s̃ k̃s̃ kare se m̃s̃oarg̃ timp̃s̃l̃s̃.

KADRŌPEDŌ, mi Patrŏnedŏ, adj. s. (lat. quadrupes). Ks 4 picioare.

KATRŌPLŌ, adj. s. Īmpŏtritŏ.

KALIFIA mi kalifika, v. A arŏta kŏalitatea.

KALIFIKATIVŌ, adj. *T. Gram.* Kare aratŏ o kŏalitate.

KALITATE mi **KALITATE**, s.f. (lat. qualitas), ĩn-sŏpire, cea ce face ka ŏn lŏkrŏ sŏ fie asfelŏ saŏ alt-felŏ, bŏnŏ, frŏmosŏ, rŏŏ etc. proprietate a kornilorŏ kare ĩnkŏ nŏ e kŏnoskŏtŏ.

KANTITATE, s. f. (lat. quantitas) Kŏtŏpime, mŏ-rime, or ce se poate mŏsŏra saŏ nŏmŏra, ce se poate mŏri saŏ mikŏora; *T. gram.* mŏsŏra silabelorŏ lŏngi saŏ skŏrte.

KART, s. n. A natra parte din ŏn tot, sferŏ.

KARTIERŌ s. n. A natra parte din ŏnŏ tot; bŏkatŏ din ŏnŏ ĩntregŏ; ŏna din despŏrgirele ŏnŏi orŏŏŏ, koloare, maxala.

KASI, adv. (ital). Mai aproape.

KATERNŌ, s. n. (lat. quater), Kaeŏ ĩn kare koa-la e ĩndoitŏ ĩn 4.

KBŌ, s. n. (gr. κβον) Solid, kornŏ kŏ 6 feŏe natrate, egale mi kŏ ŏngiŏrile drente; nŏmŏrŏ formatŏ nrin ridicarea ŏnŏi altŏ nŏmŏrŏ la a treia nŏtere.

KBIKŌ-Ť adj. Ce pime de kŏbŏ

KBESTIE, s. f. Īntrebare, cerere pentrŏ a se lŏ-mina desure vre ŏnŏ lŏkrŏ; de kare e vorba.

КЪЕСТИОНАРЪ, s. n. Адънаре де къестїї.

КЪЕСТОРЪ, s. m. Чел їнсърчинатъ къ финанѣле,
мембръ алъ адънрї legislative, їнсърчинатъ къ
прївегереа асънра їнтребїнѣнї фондърилоръ.

КЪЕСТЪРЪ, s. f. Ѓнсърчинареа къесторълї.

КЪИЕТЪДИНЕ, s. f. Линїште, одїхнъ,

КЪИИТЪПЛЪ, s. adj. Де 5 орї атїта.

КЪИРАССЪ, s. f. Армъръ де феръ.

КЪИТАИЦЪ, s.f. Адеверїнѣ, їнскрїсъ де прїїмїре.

КЪЛИНАРЪ-Ъ, adj. Че ѣїне де къїніе, бкътъргїе.

КЪЛИССЕ, s. f. пї, Пъреѣї фъкъѣї де пїнъъ зъ-
гръвїтъ, каре съ мїшкъ шї къ каре се деко-
реазъ счена.

КЪЛМИНАИТЪ-Ъ, adj. s, fig. (пънтъ) челъ маї
арїдїкатъ.

КЪЛМИНЕ, s. f. (lat. culmen), їннѣѣїме, град
mare de.

КЪЛПАБИЛЪ-Ъ, adj. (lat. culpabilis). Каре а съ-
вїршїтъо фантъ, о крїмъ; вїноватъ.

КЪЛПЪ; s f. (lat. culpa). Вїнъ, пъкатъ.

КЪЛТИВА, v. (lat, colere). А лъкра пъмїнтъ дъ-
не къмъ требъе спре ал фаче родиторъ, шї ал їн-
бънътъѣї продъкте; (вобїндъ де фъкълтъїле
спїрїтълї nostrъ), а форма, а десволта, а перфек-
ѣїона прїн їн вѣѣѣтъръ шї ексерѣїѣї.

КЪЛТИВАИТЪ, s, m. Чел че кълтївъ пъмїнтълї

КЪЛТИВАЦІЕ, s. f. Лъкрареа пъмїнтълї, перфек-
ѣїенаре, десволтаре.

- КЪЛТЪРЪ**, s. f. (lat. cultus). Omagiă, închinare ce se dă lui Dumnezeu prin acte de religie; religiea.
- КЪМЪЛА**, v. (lat. cumulari). А зни, а адыче маі мълте лъкрѣ; а охъна маі мълте постѣри.
- КЪПЪ**, s. f. (lat. cupa). Vasă de бѣтъ, пѣстранъ. пахарă.
- КЪПИДИТАТЕ**. s. f. (lat. cupiditas) Lekomie, поф-тъ не moderatъ.
- КЪПИДЪ-Ъ**, adj. Лѣкомъ рѣвнитѣ.
- КЪПИДОН**, s. m. *T. Mit.* Зел аморѣли.
- КЪПОЛЪ**, s. f. (gr: κῦπελλον). Тѣрнъ, болта знеі biserică.
- КЪРАГИОСЪ-Ъ**, adj. Каре аре кѣрагиă, îndrăzneț.
- КЪРАГИЪ**, s. n. (ital. coraggio). Inimărie, îndrăzneală mare; zel, рѣвнъ.
- КЪРАНТЪ-Ъ**, adj. Каре алеаргъ, змблъ, кѣрге; s. mișkarea знеі liksidă знеі flsidă.
- КЪРАТИВЪ-Ъ**, adj. Vindecătoră.
- КЪРАТОРЪ**, s. m. Epitronă, чел însărcinată кѣ îngrijirea averi altăca.
- КЪРЪ**, s. f. Кѣстarea, îngrijirea знеі boale.
- КЪРВА**, v. (lat. curbare). А фаче зп лъкрѣ drentă съ fie кѣрбă, а аркѣи, а індои.
- КЪРВАТЪ-Ъ**, adj. Каре аре о кѣрбѣтъ.
- КЪРВЪТЪРЪ**. s. f. (lat. curbatura). Demelare; girbovire; îndoită.
- КЪРВЪ-Ъ**. adj. Каре ауроние форма знеі аркѣ, аркѣитă.

K8RB8R'Ь, s. f. Starea l8kr8l8i k8rb8.

K8RIE, s. f. S8b imp8rgire de trib8 la Romani.

K8RIOSITATE, s. f. (lat. curiositas). Doring8 mare de a vedea, de a k8noamte, de a mi, post8 mare de a afla sekretele alt8ea; -nl. L8kr8ri rar8 mi k8rioase.

K8RIOS8-Ь, adj. Cel ce are k8riositate; rar8, ekstraordinar8, ci8dat8.

K8RSIV8-Ь, adj. (Liter8) Anlek8t8, s. e. *a, b, c*,

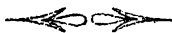
K8RTA, } v. Afac8 k8rte, a s8 sili in toate kin8rile
K8RTENI } de a pl8ce k8iva.

K8RTEZAN8-Ь, s. adj. Om8 de k8rte; kare fac8 k8rte snre a dob8ndi ceva.

K8STCD8-E, s, m. s (lat. custos). P8zitor.

K8VЬ, s. f. Tochitoare, lin.

K8VETЬ, s. f. 8n fel de kan8 sa8 ligan; 8rlois ceava n8in kare sesk8rge ana din jgeab8rile kasi, b8wik8ga de jos8 in kare se afl8 merk8ri8 la balometre.

L.

LABIAL8-Ь, adj. (lat. labia, b8z8). Cea ce s8 in raport8 k8 b8zele.

LABIRINT8, s. n. (gr. λαβύρινθος). Zidire komp8z8 de 8n mare n8m8r de od8i mi galerii; aleis, ink8rk8t8r8 mare; *T. Anat.* g88nomit8ra 8reki.

LABOARE, s. f. (lat. labor). Мѣнкѣ.

LABORA, v. A lăkra pămîntă, a mănăci.

LABORABILŎ-Ţ, adj. Ce se poate lăkra.

LABORATORIŎ, s. n. Lokal pentru operaŭiele ximice; atelieră.

LABORIOSŎ-Ţ, adj. Кързіа 'i плаче мѣнка, мѣнѣитор

LABORORŎ. s. m. Мѣнѣитор, плăгар.

LACHERA, v. (lat. lacerare). A sfîşia, a răpe.

LACHERAŢIE, s. f. Рăпеге.

LAGŎNŢ, s. f. (lat. lacuna). Smîrk.

LAIKŎ, s. m. (lat. laicus de la λαιός попл). Mirean.

LAKONIKŎ-Ţ, adj. Skărt, преѣis; пѣѣin la vorbă.

LAKONISMŎ, s. n. Eksprimare lakonikă.

LAKSATIVŎ-Ţ, adj. Kare înlesneşte emirea afară.

LAKTAŢIE, s. f. Lăkrarea de a xărni kă lante.

LAKTEŎ-Ţ, Ce џine de lante. **T. Astr.** Kalea -lakte Ţ, albeaџă nereglată formată pe черă de şn mare пѣмърă de stele.

LAKTIKŎ-Ţ, adj. Searbădă.

LAKŎNŢ, s. f. (lat. lacuna, golă). Întrerăпие in tekstăis şnsi aştoră; linsă.

LAKŎSTRŎ-Ţ, adj. De lakă.

LAMA, s. m. Попă de ai lăi Băda la Mongoli; **T Zool.** Patrăпedă rămegător.

LAMŢ, mi Lamină, s. f. (lat. lamina). Băkată de metal, plakă.

LAMENTABILŎ-Ţ, adj. (lat. lamentabilis). De plîns.

LAMENTAŢIE, s. f. Plîngere, jelire, ţingşire.

LAMENTINŌ, adj. Cel ce se plînge, se jalește.

LANŪE, s. f. Săliq̃.

LANDGRAFŌ, s. m. Prinț în Germania.

LANGAGIŌ. s. m. Limbagiș, vorbire.

LANTERNŌ, s. n. Felinară.

LANŪETŲ. s. f. Instrumente de xirurgie ca kare se ia sînge.

LARGETTO, adv. *T. Mus.* Mai încet de kît largo

LARGO, adv. (ital). *T. Mus.* Mișkare lîng.

LARINGŌ } s.n. (gr. λάρυγξ). *T. Anat.* Kondăk-

LARINKSŌ } tsî kartilaginosă unde se formează
vocea mi ne unde intră mi ese aerul din plămîni.

LARVŲ, s. f. (lat. larva). Starea în kare se află
insekta kînd ese din oă.

LASHITATE. s. f. Lînsă de kărajă, mișelie, fantă
proastă mi nechinșit.

LASHŌ. adj. Fără kărajă; kare are sentimente rele

LĀTERALŌ-Ų, adj. Lăterală, de alătorea.

LATITŌDINE, s. f. (lat. latitudo). *T. Geog.* Lățime,
distanța ună lokă dela Ekvatoră, măsărată în
grade pe meridiană.

LATENTŌ-Ų, adj. (lat. latens). Askensă, kare nă
s'a manifestată înkă prin fenomene kar'i sîntă
păpării.

LATRIE, s. f. Onoare de înkințizne cese d'ă lăi
Dămnezeă.

LĀŌDABILŌ-Ų, adj. Vrednikă de lădată.

LAȘRȘ, s. m. Dafină.

LAVȚ, s. f. Materie tonițe miaprinse ce arzăre
vâlkani kind sint în errupție.

LAVOARȘ, s. f. Lok destinată pentră spălare, li-
geană.

LĂNȚERȘ, s. m. Къльреуș armată kă sâliuș.

LEGALISA, v. A adeveri iskălităra kăiva.

LEGALISAȚIE, s. f. Deklarația prin kare șn fânk-
ționar păblik kompetență dovedește adevărel
iskălitări din vre șn akt; lăkrarea da a legalisa,
de a adeveri.

LEGALITATE, a. f. Karakteră, ksalitatea velăițe
e legală.

LEGALȘ-Ț, adj. (lat. legalis). Ce edăre lege,
konformă legi, pravili.

LEGATȘ, s. n. Danie făkăre prin diatr,aktă

LEGATȘ s. m. Ambassador, denștată, sol.

LEGAȚIE, s. f. Ambasadă, denștație,

LEGENDȚ, s. f. (lat. legenda, kare trebăre țetit).

Istorie trasă din vieșile sfingilor; inskriupție pă
omonedă; Istorie fabuloasă.

LEGISLATIVȘ-Ț, edj. Kare face legi; ce ține
de legi.

LEGISLATȘRȚ, s.f. Kornă insăruinată kă facheră
saș votarea legilor.

LEGISLAȚIE, s. f. Drențel de a face legi; kornă
de legi; legile.

LEGISTȘ, s. m. Țel ce kănoamte, stădie legile.

LEGITIMA, v. A da znsi komil naturală dreptăți de nrskst în legitimă ksnenie, a face s̄ se reknoask̄ de autentik̄.

LEGITIMITATE, s. f. Ceia ce e dnp̄ pravil̄.

LEGITIMŎ-Ŭ, adj. Potrivit legilor̄.

LEITENANTŎ, s. m. Lokoziitor̄.

LEKSIKOGRAFIE, s. f. (gr. λεξικόν, vokablar̄; γραφειν, a skrie) st̄dis leksikon̄si.

LEKSIKONŎ, miLeksik̄, s.n. (gr. λεξικόν). Dikzio-nar̄ grek̄ saș latin.

LEKTORŎ, s.m. (lat. lector). Ŭel ce citeste, cititor.

LEKTŎRŬ, s. f. Lăkrarea de a citi, citire.

LEKŬIE, ș. f. (lat. lectio). Instrăkcie, înv̄țm̄nt; konsilī, cea ce treb̄e s̄ învege xn șkolar̄; zna din diferitele maniere k̄ kare e skris xn tekst

LEMŬ, s.f. (gr. λέμμα). **T. Mat.** Propoziție a k̄ria demonstrație înlesnește demonstrația saș deslegarea altiea.

LENTŎ-Ŭ, adj. (lat. lentus.). Tîrziș, înveț.

LETARGIE, s. f. (gr. λήθη, șitare, ἀργία, energie)

Moarte nrskt̄: somn̄ adînk̄; mare nesimțire.

LETARGIKŎ, adj. fig. Nesimțitor̄, trîndav̄.

LETŬIE, s. f. (lat. lactitia). Băkr̄ie.

LIBAŬIE, s. f. (lat. libatio). Vr̄sare de vin̄ snre. j̄rtf̄.

LIBELLŬ, s. f. Skriere def̄im̄toare.

LIBERA.v. (lat. liberare). A slobozi, a sk̄n̄: a da în posesia k̄iva cea.

- LIBERALISMŎ**, s. n. Sistemъ de idei liberale.
- LIBERALITATE**, s. f. Generositate, dърниcie.
- LIBERALŎ-Ъ**, adj. Cel ce are anlekъri бъне, dar -
nîce; kare e favorabilъ libertъgi civile mi poli-
tîce; persoanъ kъ idei liberale.
- LIBERAŎIE**, s. f. Slobozire, desrobire.
- LIBERATORŎ**, s. m. Mintъitor, slobozitor, izbъvitor
- LIBERTATE**, s. f. (lat. libertas). Fakъltatea de a
eksera voingъ; liberъl arbitъ dat sъffletъlъ de
a alege între diverse lъkrъri, de a se determi-
na pentъ xъ saъ altъ; starea xnei persoane în
kondigie liberъ; vorbind de xъ statъ, astono-
mie, indeuendinъ; ne atîrnare de voingъ altъia.
- LIBERTINAGIŎ**, s. n. Desfrînare. †
- LIBERTINŎ-Ъ**, adj. Desfrînat; konils celъl desrobît.
- LIBERŎ-Ъ**, adj. (lat. liber). Kare are pîsterea de
a face saъ de a nъ face ceva; ne atîrnatъ de vo-
ingъ altъea, kare nъ e sklavъ saъ nrinsъ.
- LIBRARŎ**, } s. m. Cel ce face kommerъkъ kъ kъrъi,
LIBRIERŎ } xîrtie, obiekte de arte, etc. †
- LIBRЪRIE**, } s. f. Professia de librаръ; kommerъkъ
LIBRERIE, } kъ kъrъile, magazinъ kъ kъrъi. †
- LIЧENIЪ**, s. f. (lat. licentia). Voe; gradъ de o-
noare ce se dъ la fakъltъgile de teologie, de drent
etc. libertate eschessivъ, fъrъ marginî; în noesie
libertate în versъri kontra regъlilorъ.
- LIЧENЦIA**, v. A da voe, a trece peste marginele
modestî. бкnei kъvinъe.

ЛИЧЕНЦИАТӖ, adj. Чel че а lхats gradъls de личенцъ

ЛИЧЕНЦИОСӖ-Ъ, adv. Neregъlatъ nerъshinatъ.

ЛИЧЕӖ, s. n. (gr. λύκειον). Gimnasiъ.

ЛИЧИТАЦИЕ, s. f. Mezat.

ЛИЧИТАТОРӖ, s. m. Чel че дъ маl mълt.

ЛИЧИТӖ-Ъ, adj. Kare нх е onpirt de lege; illivit,
onpirt de lege.

ЛИКСИВИАЦИЕ, s. f. Lъkrarea химикъ de а onъги
de а спъла спre а skoate пъргиле карl се desfak

ЛИКТОРӖ, s. m. Fъnkcionar пъblik la Romant.

ЛИКӖИДА, v. А lъmъри, а limpezi; а regъла, а фикса
чеа че е nedeterminat; а се ръfси.

ЛИКӖИДАЦИЕ, s. f. Lъkrarea prin kare се regъlea-
зъ, се фиксеазъ чеа че е nedeterminat.

ЛИКӖИДӖ-Ъ, (lat. liquidus). Kare кърге саъ тинде
а кърге; *T. Gram.* konsoanele likside саъ lik-
vide sint: *l, m, n, r*; fig. limpede, кърat.

ЛИКӖОРӖ-ОАРЕ, s. f. (lat. liquor). Sъbstanцъ фл-
идъ mi likvidъ; snirt, vъtkъ.

ЛИЛА, adj. Liliakiъ, фаяъ albastrъ къ romiъ.

ЛИМФАТИКӖ, adj. Че цине de лимфъ.

ЛИМФЪ, s. f. (lat. lympha, апъ). ъmezealъ че се
аflъ ръспндитъ in totъ kornъl; sevъ.

ЛИМИТА, v. А хотърничl, а мъргини.

ЛИМИТАЦИЕ, s. f. Хотърничlре, мъргинlре.

ЛИМИТЪ, s. f. (lat. limes). Хотаръ, margine.

ЛИМИТРОФӖ, adj. Kare се aflъ аsъnra limitelorъ,
kare се atingъ.

LLINEAȘ-Ъ, adj. Kare e în rîndul, în uirul și nel
linii de neamă.

LINIARȘ-Ъ, adj. Ce se face kă saș din linii

LINOGRAMMATIKȘ, adj. (gr. λειπω lassă; γράμμα
litteră). Șn fel de versuri din kari se lassă afa-
ră oare kari littere.

LIRЪ, s. f. (lat. lyra). Instrămentă măsikală; se
întreținează la Ποεψι.

LIRIKȘ-Ъ adj. Poesie frăkată supre a se kînta.

LISIBILȘ-Ъ, adj. Ce se poate çeti lesne.

LITIERЪ, s. f. Șn fel de trăsuri saș skasnă ade-
sea akoperit mi kare este pșrtată ne çmeri a
doi oamenii saș ne doi ka!

LITIGENTȘ-Ъ, adj. *Jurisp.* Prigonitoră, ka-
re trage ne altă la jșdekata.

LITOGRAFIA. A tinări prin arta litografikă

LITOGRAFIE, s. f. (gr. λιθος neatră; γραφειν a skri).
Arta de a tinări ne çirtie çeace a fostă desenată
saș skrisă ne neatră saș altă çeva; stabilimentă,
kasa unde se operă ațeasta.

LITOGRAFIKȘ-Ъ adj. Ce çine de litografie.

LITOXROMIE, s. f. (gr. λιθος neatră χρωμαkoloare)
Arta de a litografia kă kolorii în zleisă.

LITOLOGIE, s. f. (gr. λιθος, λόγος kăvîntă). Partea
Istoriei Natșrale kare tratează desne pietre.

LITTERALȘ-Ъ, adj. (lat. litteralis). Ce este kon-
formă kă litterile.

LITTERARŎ-Ъ, adj. (lat. litterarius). Чe анпарѣине litterilorŏ.

LITTERATORŎ, s.m. Чel че ксноаште litteratŏra,
LITTERATŎ, se окснъ кх litteratŏra.

LITTERATŎRЪ, s. f. (lat. litterae). Штинга каре конринде grammatika, Retorika шн Poetika; кх-ноштинга regŏlilorŏ, а пѣрилорŏ litterale; про-дѣкѣиле litterare але знеї мѣрї, але знеї епоче.

LIVRЪ, s. f. Őнŏ fel demonedъ; фѣнтŏ о мѣсѣрѣ.

LIVREA, s. f. Хаїнъ кх галоане че поартъ слѣгеle vre знеї кase, слѣгеle каре портŏ livrea.

LOAIALŎ-Ъ, adj. Синчерŏ, plin de onoare шн probitate.

LOGARITMŎ. s. m. (gr. λογος пропориѣе; αριθμος нѣ-мѣрŏ). **T. Mat.** Нѣмѣрŏ лѣат din о прогрессіе aritmetikъ, каре рѣспѣнде la altŏ din о прогрес-сіе geometrikъ.

LOGARITMIKŎ-Ъ, adj. Чe ѣине de logaritmŏ.

LOGIKЪ, s. f. (lat. logica dela λογος кѣвїнтŏ). шти-инга каре їнваѣ а гїнді, а резона дrentŏ; трак-тат асѣпра ачентїа, штинга veritѣѣї.

LOGIKŎ-Ъ, adj. Конформŏ кх regŏlїle logїcheї

LOGOMAXIE, s. f. (gr. λογος, μάχη, kombaterї). Дїшѣтѣ pentŏ зїчерї.

ЛОЖЕ, s. f. (ital. loggia, dela locus, lok). Кѣсѣѣтѣ мїкѣ; кабинетŏ мїкŏ ашезатŏ їн катѣрї їмпреѣ-рѣлŏ знеї сѣлї de snektakolŏ шн авїндŏ vederea सुरе सुरѣ.

LOKALITATE, s. f. Obiectul de a vorbi mltă. †

LOKALISA, v. Afiksa ʒn lok.

LOKALITATE, s. f. Partikularitatea, ʒirkonstanța lokală.

LOKAND'Ŭ, s. f. Birtă ʒnde se află odî de ʒnkiriati.

LOKAȚIE, s. f. ʒnkiriere.

LOKCMOTIVŬ-Ŭ, adj. Mîmkʒtoră, kare are pte-rea de a ʒmbila, de a mîmka.

LOKOMOTORŬ, adj. Kare pîiĉinșemte mîmkare.

LOKOMOȚIE, s. f. Mîmkare.

LOKŬȚIE, s. f. Ekspresie, frasă; manieră de a vorbi.

LONGANIMITATE, s. f. (lat. longus, animus). Răbdare îndelungă.

LONGEVITATE, s. f. Viață, traiă îndelungată.

LONGIMETRIE, s. f. Artă de a măsura lungimele. †

LONGITUDINALŬ-Ŭ, adj. ʒn lungă.

LONGITUDINE. s. f. **T. Geo.** Distanță dela ʒn meridian lokală la primul meridian ʒată pe eksatoră; **T. Astr.** Distanță ʒn grade ʒntre o stea raportată la meridian, mi ʒntre nentsl eksimokrials de pîimvargă.

LORDŬ, s. m. Titlu de onoare ʒn Anglia, Domnă, milordă, domnăl meă.

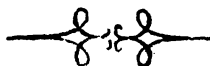
LORNEORŬ, s. n. Ŭn fel de skasnă. †

LORNEON, s. n. Lănetă kă o singură sticlă. †

LORNETŬ, s. f. Ŭn felă de okean mikă.

LOSANGIŬ, s. n. (gr. λοσγγος oblik; lat. angulus, ʒngiă). †

- T. Geom.** paralelogrammā kē 2 ōngiārī askō-
pīte 2 obtūse ūi 4 latārī egale.
- LŌBRIKŌ-Ō**, adj. (lat. lubricus). Kare eksčitŭ in-
tŭrītŭ plŭčerea amorŭlŭi.
- LŌČIDITATE**, s. f. Starea lŭčioasŭ, limpede, stre-
vŭzŭloare.
- LŌČIDŌ-Ō**, adj. Lŭčiosŭ. limpede, kŭrat, lŭminos.
- LŌČINA**, s. f. **T. Mit.** Zea kare presida la
naŭteri
- LŌGŌBRŌ-Ō**, adj. (lat. lugubris), Fŭnebrŭ, karē
inspirŭ tristeyŭ.
- LŌKSŌRIANTŌ-Ō**, adj. Kŭ prisosŭ.
- LŌKSŌRIE**, s. f. (lat. luxuria). Neŭmfŭnare.
- LŌKSŌRIOSŌ-Ō**, adj. Dat la lŭksŭrie.
- LŌKSŌ**, s. n. (lat. luxus). Falŭ; skŭmpete mare
in xaine, in mobile, etc.
- LŌNETŌ**, s. f. Instrŭmentŭ de optikŭ kŭ kare se
vede lŭkrŭrile maŭ lŭmŭrite.
- LŌTERANISMŌ**, s, n. Doktrina professatŭ de Lŭ-
ter ūi sektatori sŭi
- LŌTERANŌ-Ō**, s. Čelče se ġine de doktrina laŭ
Lŭterŭ.
- LŌT**, s. n. (lat. lutum). Lipealŭ, xŭmŭ amestekatŭ
kŭ alte sŭbstanęe.

M

- MACHERA**, v. (lat. macerare). A 'mī kǝzni trǝnǝl
 prin nost mī prin alte kanoane, prin bǝty etc.
- MACHERAȚIE**, s. f. Kinǝl, kasna ce face țineva
 trǝnǝlǝi sǝǝ prin nost, disținlinǝ, bǝtae etc.
- MADAMȚ**, s. f. Doamnǝ, titlǝ de onoare ce se
 dǝ femeilor mǝritate, la o stǝpninǝ de kasǝ etc.
- MADAMOASELȚ**, s. f. Domnișoarǝ, titlǝ ce se
 dǝ fetelor.
- MADONA**, s. f. Ikoana maici domnǝlǝi.
- MADRIGALȚ**, s. m. Poezie mikǝ kare konrinde
 o idee ingenioasǝ mī galantǝ.
- MAGAZINȚ**, s. n. Magazie, grǝvǝlie.
- MAGIE**, s. f. (gr. μαγεία). Fermekǝtorie, vrǝjitorie
 meștemǝșǝl prin kare se pretinde kǝ se
 prodǝkǝ effekte maī press de natǝrǝ prin
 ajǝstorǝl demonilor saǝ altor lǝkrǝrǝi.
- MAGIKȚ**, adj. (lat. magicus). Fermekǝtoresk, ce
 privește la magie; amǝgitor.
- MAGISMȚ**, s. n. Religia cea veke a magilor din
 Persia.
- MAGISTRALȚ**, adj. Învrǝđǝtoresk, ce se kǝvine șnǝl
 învrǝđǝtor, ce ține de patronǝ, de domnǝ.
- MAGISTRATȚ**, s.n. (lat. magistratus). Fǝnkționar,
 dregǝtor, jǝdekǝtor: kanǝl mǝnıçinalitǝđi in-
 tr 'șn oramǝ.

MAGISTRATÖR'Ъ, s. f. Demnitatea znei magistrat:
timnəl kīt ūine ea.

MAGISTRŎ, s.m. (lat. magister). Имвѣдѣтор, daskъl.

MAGNANIMITATE, s.f. Мѣриниміе мѣрне de sѣflet.

MAGNANIMŎ, adj. Мѣринимос, kѣsѣflet nobil, generos.

MAGNATŎ, s. m. Domn, nobilŝ mare din ōngaria
ші Polonia.

† **MAGNEFIKŎ**, adj. (lat. magnificus). Мѣреѣѣ, fal-
nikѣ, strѣlѣuitѣ în nodoabe; foarte frѣmos.

MAGNESIE, s. f. *T. Xim.* ōn fel de estraktѣ de
пѣmīntѣ vѣrosѣ.

MAGNETIKŎ, adj. (lat. magneticus). Kare ūine de
magnetѣ.

MAGNETISA, v. A face ka zne kornѣ sѣ koprinzѣ
magnetѣ; a desvolta magnetѣlѣ din tr'zne mineral
saѣ altѣ obiektѣ,

MAGNETISATORŎ, s. †adj. Чellѣ kare magnetiseazѣ

MAGNETISAŬIE, s. f. Vindekare de boale prin
magnetismѣ; lѣkrarea prin kare zne kornѣ se
magnetiseazѣ.

MAGNETISMŎ, s. n. (gr. μαγνησις). Пѣsterea, însѣwirea
че oare magnetѣlѣ de a atrage.

MAGNETŎ, s. n. Bѣskatz de oġelѣ, saѣ zne felѣ de
neatrѣ kare atrage.

MAGNIFICENŬ'Ъ, s. f. (lat. magnificentia). Falѣ
мѣрне; мѣрimea ideilorѣ znei stilѣ.

† **MAGNIFIKA**, v. A мѣри, a prosl'vi мѣрimea lѣi
Dѣmnezeѣ.

MAIRÛ s. m. Pîmînlă funkcionară muniçională într'o komună.

MAIRIE, s. f. Postulă znel mairă; timnslă kîl çine.

MAJESTATE, s. f. (lat. majestas). Mîrire sîmremlă titls çe se dîregiloră mi împîraçiloră.

MAJESTÛSÛ, adj. Ilinş de mîrire.

MAJORATÛ, s. n. Drentslă de frate mai mare în Spania; avere nemînkîtoare çe çine de znel titls de noblesî trekîndă kş aceslă titls la monitenitorslă fireskă.

MAJORDOMÛ, s. m. Îngrijitoră, vîtafă allă znel kşrçî, allă znel palată; oficerî servindă în astă kalitate la kşrtea Romei etc.

MAJORITATE, s. f. Çellă mai mare nşmîră allă votşriloră, allă votşiloră într'o adşnare deliberantă partea cea mai mare a persoaneloră din tr'o naçie; vîrsniçie; postulă znel majoră.

MAJORÛ, adj. (lat. major.) Mai mare' mai însemntoră; vîrstnikă.

MAJÛSKÛL'Û, s. f. adj. Literă mare kapitală.

MAKARÛNIKÛ, adj. Çe çine d'znel felă de poesie în kare se întrebşingează niute zicherî proaste dîndşle o terminaçie latină.

MAKIAVELIKÛ, adj. Kare çine de prinçipiile politice alle lăi Makiavelă; kare e kş rea kredinçî, în kontra politicei.

MAKIAVELISA, v. A lăkra kş perfidie, a se nşrta kş rea kredinçî.

MAKIAVELISMŎ, s. n. Sistemъ политикъ alși Makiavelș; fig. nărtare perfidă.

MAKIAVELISTŎ, s. m. Cel ce praktikuează prinimiile lși Makiavelș.

MACHINALŎ-Ŭ, adj. (lat. machinalis). Ce ține de makină; kare se face fărъ gîndire și fărъ kibzdire.

MAKINA, v. A șnelti în taină o intrigă, șn komulotă.

MAKINŬ, s.f. (lat. machina). Mașină; fig. șneltire intrigă.

MAKINISMŎ, s. n. Întrebșingarea makinelorș.

MAKINISTŎ, s. m. Kare invitează, face, kîrmș-cute makinele.

MAKRO, (gr. μακρός, lșngș, mare). Auceastă zicere; întrъ în komșnerca șnorș termenī de Botanikș dîndșle însemnarea de lșngime, mărime.

MAKROCHEFALŎ, s. m. *Т. Кеет.* (gr. μακρός, lșng κεφαλή, kanș). Kare are kanș lșngș.

MAKROKOSMŎ s. n. (gr. μακρός, mare, κόσμος, lșme, Lșmea cea mare.

MAKROHTERŎ-Ŭ, adj. (gr. μακρός, lșng; πέραșarină) Kș ariū lșngī.

MAKSILARŎ, adj. Ce ține de fșlci.

MAKSILŬ, s. f. Falkă.

MAKSIMŬ, s. f. (lat. maxima), Pronoșiqie generală kară servă de prinimiș, de temelă într'o artă șas utiingă, în morală; adevărș esurimatș în nșgine vorbe.

MAKSIMŎMŎ, s. Gradșlș celș măi înaltș de

mărimе; преѡдѣ чellѣ маї mare; starca чeр маї mare la kare poate аѡnge чineva.

МАКѢЛА, v. A mīnji, a пѣта.

МАКѢЛАТОРѢ, s. n. Ѣнѣ felѣ de kaetѣ mikѣ m kare se însemneazѣ oгѣ-че; adj. kare пѣтаезѣ.

МАКѢЛАТОРѢ, s. f. (lat. macula, патѣ). Mīnjitѣрѣ. xīrtie mīnjitѣ, гѣнтѣ tinѣritѣ.

МАКѢЛАРЕ, s.f. Пѣtare, mīnjire; lskrarea d'аpѣта.

МАКѢЛѢ, s. f. Патѣ.

MALADIE, s. f. Boalѣ; patimѣ.

MALADIYѢ, adj. Болнѣвичiosѣ.

MALADѢ, adj. Bolnavѣ.

MALEABILITATE, s. f. Пpoprietatea чe аs metalele d'аse întinde, lѣѡi sѣntѣ lovirea чiokанѣлѣ.

MALEABILѢ, adj. Ѣнѣ чe kare se poate întinde mlѣdia sѣb чiokанѣ, de mie tare.

MALEDIKѢIE, s. f. (lat. male, гѣѣ, dico, zikѣ). Blestemѣ; nenorocire.

MALIѢIE, s. f. Рѣѣтѣчisne, aulekare спre аface гѣѣ

MALIGNITATE, s. f. Aulekare d'а face, d'а гīndj d'а vorbi de гѣѣ; însѣhire vѣтѣmѣtoare пpimej-dioasѣ а lskrѣrilorѣ.

MALTRATA, v. (lat. male, гѣѣ, tractare). A trata гѣѣ пe чineva, аї face гѣѣ; аse пѣрта гѣѣ kѣtre чineva.

MALVERSA, d. A face o greșalѣ mare la înmlinirea sneї slѣjbe, погѣнчї; а înѣеlege гѣѣ.

MAMMELѢ, s. f. Цїѣѣ, sgerѣ.

MAMELÛKÛ, s. m. Nume de soldaui kãtrei în Egiptã.

MAMMIFERÛ-Û, adj. *T. Ist. Nat.* (lat. mamma-
mã, fero, portã). Animalã pãrtãtorã de mãce,
kãre are mãce.

MAMMIFORMÛ, adj. Kare are forma unei mãce.

MANDANTÛ, s. m. Acela kãre, prin vr'ãnã ordin
dã kãiva ãmãsternãire d'a sãvãrãi ceva ãn nã-
mele sãã.

MANDARINÛ. s. m. Titlu tãtorã slãjbãnilorã
din Kina.

MANDATÛ, s. n. Aktã prin kãre mãceva se ãnãr-
ãineazã kã ãngrijirea vre unei trebã; ãnãkrisã prin
kãre se ordonã a plãti vr'o sãmã de banã uer-
soanei arãtatã ãnãcelã ãnãkrisã; porãnkã.

MANDATORÛ, s. m. Acela kãre este ãnãrãinatã
a sãvãrãi ceva ãnãmele altãia; acela ãnã favorã
kãrãia Papa trimite ãnã mandatã.

† **MANDALINÛ**, s. f. Ûnã felã de kitarã mikã.

MANEGIÛ, s. n. Depãnderea ãnãi kalã la ceva;
lokãls ãnde'lã ãnãvãgã; fig. manierã d'a lãkra kã
iskãsingã ãi kã pãfãkãtrãi.

MANGEABILÛ-Û, adj. Kare se poate mĩnka.

MANIAKÛ, adj. Kare are kãte o toanã, kãte ãnã
felã de nebãnie.

MANIE, s. f. (lat. mania). Ûnã felã de nebãnie kã
ãiusãre de tot de minte; toanã; nebãnie ãnã kã-
re mintea se okãpã nekãntenitã nãmãi d'o idã.

MANIERŢ, s. f. Kîră, mijlocă, felă.

MANIERISTŢ, s. m. Zăgravă care nu imită similitatea naturii.

MANIFESTA, v. A face cunoştinţă, a da pe faţă ideile sale, a descopeşi askoate la lămină ceva.

MANIFESTAŢIE, s. f. Dare înkănoştinţă, deskopere, dare la lămină; esprimăşia, ideiloră kăşva în vr'o kăşă.

MANIFESTŢ, Manifestată (lat. manifestus). adj. învederată, dovedită, kănoştă, esprimată de toţi; s. n. skriere prin care zăă prinţă, o persoană însemnată, face kănoştă în obşte por-nirea săă nărtarea sa înv'o treabă importantă; înskrisă zăde săntă motivele esprimate alle zăă stăă kăndă merge kă năsterea armeloră înkontra altăi stăă.

MANIPŢLA, v. A lăkra kă mîna sa în operăşie ximice; a face manişlagie-

MANIPŢLATORŢ, s. m. *T. Xim.* Instrămentă kă care çineva manişlează; adj. auela care manişlează.

MANIPŢLAŢIE, s. f. Kîrăşă, felăşă kă care se lăkrează kă mîna îndifferite arte.

MANIVELŢ, s. f. Măşăşă care se păne la kă-păşăşăşă osieşă vre zăă roşă ka s'o învîrteaskă.

MANNEKINŢ, s. m. Figăşă omeneaskă de lemnă kă înkeităşă kăşă şază oră în çe pozişie o va păne; kă auela se servă nători mi skălători;

MANOIER'Ъ, m. Manevr'ъ, s. f. Lăkrare kă mîna; mîmkărî ce se fakă omtiriloră.

MANOPERA, } A lăkra kă mîna čeva; a kîrmăi bine
MANEVRA, } nînzele zneî korăbii a kîrmăi bine
 omtirile pentră a învinge; fig. a lăa măsări, a în-
 trebsingă ori—ce mijloace pentră a rezuăi în-
 vr'o prîcînt.

MANOPERATOR'Ŏ, s. m. Kîrmaciă bznă; lăkrător
 kă mîna; kănoskătoră de mîmkările zneî omti-
 tiri pentră a birăi.

MANOMETR'Ŏ, } s. n. Instrumentă prin kare se
MANOSKOPI'Ŏ, } poate determina desimea, grosimea
 aerăi.

MANIION'Ŏ, s. n. Kôlciagă, mînekară.

MANTEL'Ŏ, s. n. Manta; fig. arătare părăst.

MANTELIN'Ъ, s. f. Manta a đrgančeloră.

MANŬINE, v. A đinea čeva în ačeași stare; a đinea
 đeaștă; a păstra, a păzi.

MANŬINERE, s. f. Păstrare, păzire; đincrea zneî
 lăkră în ačeași stare.

MANŬAL'Ŏ, adj. Če se face kă mîna; s. n. Titlă
 znoră preskărtări de kărgi.

MANŬFAKT'OR'Ъ, s. f. (lat. manus, mînz, factura
 făptărg), Oră mî ce lăkră făkăts de mînz; fa-
 brikăgie de-oare karî lăkrări de indăstrie; lokăl
 znde se fabrikă, se lăkrează čeva.

MANŬFAKT'ORAR'Ŏ, s. m. Proprietară allă zneî
 manăfaktăre; lăkrătoră din tr'o manăfaktărg.

- MANŠKRIPIŤ** } s. n, adj, (lat, manns, mînr, }
MANŠKRISŤ } skriptum skrisă). Skrisă de
 mînr, o karte skrisă kă mîna.
- MAPIAMONDŤ**, s.n, (lat, mappa, hartă, mundus
 lume), Hartă idrografikă și geografikă, care
 konrînde totă globălsă nămînteskă împărgîtsă în
 2 emisfere.
- MARASMŤ**, s. n, (lat, marasmus, gr μαρasmus, mă șsak)
 Șlăbiciune foarte mare, tonire din zi în zi a
 korpsăi.
- MAREȘALŤ**, s. m. Titlu de onoare măi mare
 saș măi mikă; urîna demnitate militară.
- MARGŤ**, s. f. (lat. margo), Știlni de pe marginea
 șnașî drămsă.
- MARGRAVIATŤ**, s. n. Statsă, demnitatea șnașî
 margrafă.
- MARGRAFŤ**, s. m. Titlu ce poartă șni din urîni-
 și Germaniei.
- MARIAGIŤ**, s. n. Kăștoric, mărîtișă, însărgătoare;
- MARITAGIŤ**, kă nîie, năuti;
- MARINARŤ**, s. m. Korăbieră.
- MARINŤ**, s. f. Știînga năștiri pe apă.
- MARIONETŤ**, s. f. Năpășt, figără mikă ome-
 neaskă de lemnă saș de măkava, care se mișkă
 prin așe.
- MARITIMŤ-Ť**, adj Care este aproape de mare;
 ce privește la marină.
- MARKA**, v. A însemna; a înfera; a așe șn șemă.

MARKATÖ-Ъ, adj. Însemnată; înferată.

MARKЪ, s. f. Semnă ce se face din lăcră pentru a lă cunoaște; însemnare' cifră pasă pe mărți.

MARKISATÖ, s. n. Vrednicia de markisă, cinăși ce el stăpînente.

MARKISÖ, s. m. Titlu de noblesă între dăce mi konte.

~ MARMELADЪ, s. f. Dăceagă de noame fete mătă.

MAROKINÖ, s. m. Pele de capă kreagă, argăsită kă gogomă de ristikă mi sămaxă.

MARONITÖ, s. m. adj. Katolikă de rităși Siriakă de pe muntele Libanăși.

~ MARSELIESЪ, s. f. Kîntekă patriotikă allă Franțesiloră făkăși în timpă revoluciei.

MARSÖHIALE, s. n. *T. Ist. Nat.* Animale pătătoare de sakă unde pănă năi dăpă face.

MARTE, s. m. *T. Mit.* Zeș resbelăși la Păgîni.

MARTINISMÖ, s. n. Kredinga deosebită a martinimiloră.

MARTINISTÖ, s. m. Partisană allă unei sekte kare pretinde kă are a face kă nimte ființe cerești.

MARTIRISA, v. A măcenivi; a fi kăsnită, a kăsnii nîntă la moarte pentru religia kreștină; fig. a kăsnii, a kînăși pe cineva.

MARTIRIÖ, s. n. (lat. martyrimum gr. μάρτυρ). Măcinivie, moartea, kînăși, sferințele martirăși.

MARTIROLOGIŃ, s. m, (gr, μαρτύριον martirŃ; λŃγιον, sentinŃ), vicŃile sŃingilorŃ mŃcheniŃi,

MARTIRŃ, s; m, (lat. martyr). MŃchenikŃ.

MARŃIALŃ, adj, (dela Marte zeŃ resbelŃlŃi), RŃs-boinikŃ, ostŃmeskŃ.

MASKA, v, A pŃne maskŃ; fig, a askŃnde ȃeva.

MASKARADŃ, s, f, ĪnbrŃkare kŃ maskŃ uentŃ petreĉere; ȃeatŃ de oamenŃ maskaŃi,

MASKŃ, s, f, (ital, mŃschera), Ńn felŃ de ĩnve-linŃ kŃ kare mŃ askŃnde ȃineva obrazŃ; per-soanŃ kare poartŃ Ńn aseminea ĩnŃlinŃŃ; fig. faŃŃ, figŃŃ, arŃtare minȃinoasŃ, prefŃkŃtorie.

MASKŃLINITATE, s, f, BŃrbŃȃia; kalitatea, karak-terŃlŃ maskŃlŃlŃi,

MASKŃLINŃ, adj, s. (lat, masculinus), BŃrbŃtesk,

MASKŃLŃ, s, m, (lat, masculus). Kare Ńine de seksŃlŃ bŃrbŃteskŃ.

MASSAKRA, v, A omorŃ, a Ńicide, a mŃȃelŃŃi pe ȃineva; fig, a strika, a poȃi, a vŃȃma ȃeva,

MASSAKRATORŃ, s, m, OmorŃtorŃ, ŃȃigamŃ.

MASSAKRŃ, s, n, OmorŃ, Ńicide, mŃȃelŃ.

MASSŃ, s, f, GrŃmadŃ, kŃȃȃime de materie, ȃe komponŃe ŃnŃ kornŃ; kŃȃȃimea totalŃ a ŃnŃ kornŃ.

MASSIVŃ, adj, Tare, ĩndesatŃ, kare nŃ e golŃ pe din ĩntrŃ; fig, greŃ, mare; grosolanŃ,

MASSIVITATE, s, f, Kalitatea ŃnŃ lŃkrŃ massivŃ.

- † **MASSORȚ**, s, f, Черуетаре критикъ а sf, Skripturî fâkâtz de invîțaâi.
- MASTIKAȚIE**, s, f, Mestekare, lăkrarea mestekă-rei în gâră.
- MASTODONTȚ**, s, m, Țnă felă de elefantă ce se afla înainte de notonă.
- MATELOTȚ**, s, m, Лопътарă, vîslavă; marinară, korăbieră.
- MATERIALISA**, v, A sokoti de materială, ănz, ce spiritală; a nrivi ceva ka fâkâtz de materie.
- † **MATERIALISMȚ**, s, n, Sistema celoră ce pretindă kă totă este materie.
- MATERIALISTȚ**, s, m, Partisană allă materialismăsi.
- MATERIALITATE**, s, f, Însăuirea lăkrăsi material.
- MATERIALȚ**, adj, Formată de materie; totă ce intră în klădirea ănei zidirî.
- MATERIE**, s, f, (lat, materia), sâbstanța saă sâbstanțele kari lăkreăă asănra simțăriloră; auea din kare se komponă ănz lăkră.
- † **MATERNELȚ**, }adj. (lat, maternus), Mămeskă,
- † **MATERNȚ**, }cea ce este allă mămei, ce este fireskă la mămă,
- MATERNITATE**, s, f, Starca, însăuirea mămei,
- MATEMATIKȚ**, s,m, (lat, mathematicus), Karc kănoante mi se okănz kă matematika,
- MATEMATIKȚ**, s, f, (gr. μαθηματικα de la μαθηματις,

a mti),. Mtiingya kare are de obiectă kalkslarea
saș mșșșparea mșrimilorș, mtiingya kșantitșgilorș.

MATINALŎ-Ŧ adj. (lat. matinus). Kare se skoalș
de dimineașș; - de dimineașș.

MATRIŦE, s. f. (lat. matrix). Organșl destinatș
lă femeī a Ŧine prodșktș fekonditșŦi nīnș la
namtere,

MATRIŦIDŎ, s. n. (lat. mater, mșmș; occisor,
omoritorș), ŦŦigawș de mșmș,

MATRIKŎLŎ, s. n. Registrș, kondikș, †

MATRIMONIALŎ, adj. Ŧe privește la kșnșnic,
la kșștoric.

MATRIMONIŎ, s.n. (lat. matrimonium). Kșștoricș.

MATROANŦ, s. f. (lat. matrona). Nșmirea Ŧe dăș
tribșnalele șnorș moașe; damș romanș; femeie
mășrș, inșellentș.

MATRONALE, s. f. pl. Șșșștorile matroanelorș
Romane.

MATŎRAŦIE, s. f. Koașerea poamelorș; koașerea
bșbelorș.

MATŎRITATE, s. f. (lat. maturitas). Koașere, ka-
litatea, starea șnșī lșkrș kontș, mășrș.

MATŎRŎ-Ŧ, adj. Kontș, așșnșș la mășritate; fig.
inșellentș.

MAŎSOLEŎ, s. n. (lat. mausoleus). Monșmentș
mare ni ornatș; inșinsire de mormīntș Ŧe se
face în Biserișī nentș șlșjba nriingilorș.

MEЧENATŌ, s. m. Omă inkăragiatoră, protektoră allă litteriloră, argeloră și mîingeloră.

MEDALIE, s. f. (ital. medaglia, de la lat. metalum). Băkată de metală fabrikată în onoarea unei persoane strălucite, săă pentru adăucerea aminte a unei fante mari.

MEDALIONŌ, s. n. Medalie mare; nervază rotăndă în kare se păne portrete etc.

MEDALISTŌ, s. m. Kănnoskătoră, amatoră, skriitoră de medalie.

MEDIANŌ-Ť, adj. De mijlokă; linia kare împarte în lăngime trănsă în doă părți. de o portivă.

MEDIATŌ, } adj. Mijlocită, kare se atinge de ună
MEZIATŌ, } lăkră, se inklină kătre acellă lăkră.
 însă prin altă lăkră năssă între elle.

MEDIATORŌ, } s. m. adj. Mijlocitoră; împăci-
MEZIATORŌ, } toră.

MEDIAȚIE, **MEZIAȚIE**, s. f. Mijlocire; împăcare,
MEDIATISA, v. A mijloci; a face un lăkră să ție mijlocită de altă.

MEDICINALŌ, adj. Kare slăjente de doktorie de leakă.

MEDICINŤ, s. f. (lat. medicina). Știința kare are de obiectă a păstra sănătatea și a tămbăsi boalele.

MEDIKALŌ-Ť, adj. Doktoriceskă; kare are proprietatea d'a vindeka.

MEDIKAMENTŎ, s. n. (lat. medicamentum). Dok-
torie, remedijš, leakš.

MEDIKAMENTÄRŎ-Ŧ, adj. Če priveute la dok-
torii, kare se atinge de doktorii, leakšri.

MEDIKŎ, s. m. (lat. medicus). Doktorš, kare kš-
noaute mi profeseazš medicina.

MEDIOKRITATE, s. f. (lat. mediocritas). Starea,
kalitatea šnš lškrš de mijlokš; moderagie, în-
frınare.

MEDIOKRŎ, akj. De mijlokš, kare nš e ničī ma-
re ničī mikš, ničī bšnš ničī ršš, ničī prea mšltš
ničī prea pšginš.

MEDITA, v. (lat. meditari). A avea atenție a kš-
geta asșura šnš lškrš, a lš chereta kš deamš-
rșntšlš sure a lš pštrșnde bine; a proekta, a se
gîndi la mijloace sure a pșne înlškrare šnš ce;
a se rșga nșmaī kš mintea.

MEDITATIVŎ, } adj. Kare e nlekatš, pornitš la me-
MEDITATORŎ, } ditagii; kare mediteazš (vezi
medita).

MEDITAȚIE, s. f. (lat. meditatio). Gîndire, lškrare
aminui d'a chereta mi d'a pštrșnde bine šnš
lškrš; starea celšī ce mediteazš.

MEDITERRANEŦ, s. f. (mediterraneus, medium
mijlokš, terreum pšmintš). Kare este în mij-
lokšlš pšmintšlšī, šskatslšī, ŧșrilorš.

MEDIŎ mi meziš, s. n. Mijlokš. †

MEFIENȚŦ, s. f. Neîncredere, bșnșcalš.

MEKANIK'Ъ, s. f. Штiинга. kare se okъпъ kъ маминеle, kъ kъноамтереa ми annlikarea регъли- lorъ мишкърей аsъura lorъ, kъ пътериле мишкъ- тоаре, kъ екъsilibrъ etc; formarea, стръктъра nаtъралъ саъ мемтеwъgitъ a зндi kornъ миш- къторъ, a зндi organъ, etc.

MEKANIK'Ъ, adj. adv. Kare kъноамте штии-
MEKANИЧЕШTE. ца mekanikъ; kare цине de me- kanikъ; kare зрмеазъ регъlelor mekanичеi; fig. kare iнvацъ, читемте чева фъгъ съ факъ ka митеа съ ia parte.

MEKANISA, v. A iнтребъingа ne чинева ka мамина.

MEKANISM'Ъ, s. n. Formarea, фънтъга, мишкarea зндi kornъ, зндi organъ ми lъkrarea sa дъпъ регъlele mekanичеi; fig. lъkrare, мишkare la ka- re митеа нъ ia parte.

MELANKOLIE, s. f. Тристeцъ, съпъргаре, мiхнире kаsъatъ din yr'o пpичинъ mогалъ; posomorire.

MELANKOLIK'Ъ, adj. (lat. melancholicus). Tristъ, съпъратъ, мiхнитъ, kare iнspirъ melankolie; по- somortъ.

MELLISOGRAPHIE, s. f. (gr. μέλισσα, albinъ; γράφω, skriъ). Deskriere, traktare аsъura albinelorъ.

MELLIT'ЪRGIE, s. f. (gr. μέλι, miere). Пpенараяia mierei; lъkrarea albinelorъ.

MELODIE, s. f. (lat. melos). Armonie de tonъri de glasъri din kare ese зндъ kiнтeкъ регълатъ. uи nлъkътъ. derivъ de la: μέλος, versъri; ᾠδή, kiнт

MELODIOSŎ, adj. Hinš de melodie.

MELODRAMŦ, s. f. DramŦ нѣсѦ вѦ мѣзикѦ, саš amestekatŦ кѣ мѣсикѦ.

MELOGRAFIE, s. f. Arta d'a face note de мѣсикѦ, d'a skri desne melodie.

MELOGRAFŦ, s. m. Acela kare face note de мѣсикѦ, kare skrie desne melodie.

MELOMONIE, s. f. Dragoste, izbire foarte mare de мѣсикѦ.

MELOMANŦ-Ŧ, s. adj. Kare iţbешte мѣсика foarte мѣлтѣ.

MEMBRANŦ, s. f. (lat. membrana). PeliцŦ sѣb-
цire kare вѦмѣшѣгѦ diferite organe вѦ kornѣлѣ
vieцѣitoarelorţ.

MEMRANOSŦ-Ŧ, adj. (lat. membraneus). Kare se
цine de membranŦ; kare e кѣ membrane.

MEMBRŦ, s. m. (lat. membrum). Мѣдѣларţ; o nar-
te din tr'ѣнѣ periodţ.

MEMOARŦ,) s. m. Karte вѦ kare se skrie чѣ-

MEMORIŦ,) va nentrѣ a se пѣста, ии а'шѣадѣче
чинева aminte de дѣнсѣ, саš nentrѣ a da in-
strѣкцѣи etc.

MEMORA, v. A вѦнѣца ѣн лѣкрѣ касѦ 'лѣ цие minte

MEMORABILŦ-Ŧ, (lat. memorabilus).^x/ Vrednikţ
de a se цinea minte, вѦsemnatţ.

MEMORIALŦ-Ŧ, adj. Kare цine, se atinge de me-
morie; вѦskrisţ partiklarţ kare slѣжешte nen-
trѣ a чѣчѣла vr'o пѣчинѦ.

MEMORIE, s. f. (lat. memoria). Цинре де минте, адзучеа аминте.

MENAJA, MENAGEA, v. A ikonomisi; fig. a kîrmi; a dzuce, a pregъti ceva kь bьnъ kьmpъnire; a vorbi kь cineva ast-felъ în kîtъ sъ nъl atingъ la onoarea sa; a se pьrta kь kьmpъtъ, kь bьne mъsъri,

MENAGERIE, s. f. Lokъ unde se kreskъ saș se îngrame animalele; lokъlъ unde se цинc animalele streine mi nrea rarî.

MENAGIŎ, s. n. Ikonomic, kъsnicie a kasei, kîrmîre a trebilorъ kasei; mobile mi trebъinчoa-sele kasei; familie.

MENDICITATE, s. f. (lat. mendicitas). Черметорие.

MENDIKA, v. (lat. mendicare). A черми, a чере милostenie.

MENDIKŎ, s. m. (lat. mendicus). Черметор.

MENTORŎ, s. m. Gьvernorъ, повъдъitorъ înceleat allъ jъnilorъ.

MENRISA, v. A desnregъi, a nesokoti, a oronsi snъ lъkrъ.

MENRISABILŎ-Ъ, adj. Kare meritъ disnregъ.

MERCHENARŎ, adj. (lat. mercenarius). Kare lъkre-azъ kь platъ; nъtit; tot че se face nъmaî nentъ a kîmtiga banî; interesatъ, kare se kьmpъrъ lesne kь banî; -soldađi karî servesk ne streini.

MERIDIANŎ, s. n. (lat. meridianus). Linia kare tre-че prin cele 2 polъri ale pъmîntъlъi, împъr-цindъl în 2 emisfe: orientалъ, okъidentalъ.

MERIDIONALŎ-Ŏ, adj. (lat. meridionalis). Kare este sure miazŎ-zŎ.

MERITA, v. (lat. meritari). A fi, a se face vrednikŎ de ceva.

MERITORIŎ-Ŏ, adj. Kare meritŎ ceva.

MERITŎ s. n. (lat. meritum). VredniciŎ; totŎ cea-ce face ka o persoanŎ sŎ fiŎ vrednikŎ de stimŎ, de onoare; cea-ce este bunŎ mi vrednikŎ de preuŎitŎ la unŎ lskrŎ; cea-ce face pe cineva vrednikŎ de rŎsulŎtire saŎ de pedeanŎ.

MERKANTILŎ-Ŏ, } adj. (lat. mercatorius). Ne-
MERKANTORIŎ-Ŏ, } gŎuŎtoreskŎ, ce privescŎ la
komeruŎ.

MERKATORŎ, s. m. (mercator). NegŎuŎtorŎ.

MERKŎRIALŎ-Ŏ, adj. Kare kourinde merkŎriŎ.

MERKŎRŎ, s. m. ArgintŎ viŎ; sna din planete.

MERSI, s. m. (lat. Term. fran). MŎlgŎmice.

MESKINERIE, s. f. SgŎruŎnc, economic prea mare; lskrŎ fŎkŎtŎ ka mare economic.

MESKINŎ-Ŏ, adj. SgŎruŎtŎ, kŎmulitŎ, skŎmnŎ, kŎre keltŎmte mŎltŎ mai usuŎnŎ de kŎtŎ cere starca mi noŎigia sa.

MESMERISMŎ, s. n. ŎnvŎuŎtŎrŎ a lŎi MesmerŎ asura magnetismŎlŎi animalŎ.

MESSAGERIE, s. f. FŎnkŎiea mesagerŎlŎi, kancelaria sa; lokŎl unde sŎntŎ aŎezate trŎsŎrile uŎbliŎe, birjile mesagerŎlŎi.

MESSAGERŎ, s. m. Vestitorŏ, orŏ ce persoanŏ kare veste mte, face kŏnoskŏt ceva.

MESSAGIŎ, s. n. Vestire, ŏnsŏrginare d'a dŏce veste kŏiva; lŏkrŏ ce este de sursŏ, de vestitŏ.

MESSALINŎ, s. f. Femea foarte desfrŏnatŏ.

METABOLŎ, s. f. (gr. μεταβολή). Figŏrŏ de Retorikŏ prin kare se esprimŏ a ceea mŏ idee prin grŏmŏdirea mŏi mŏltorŏ esuresŏ sinonime.

METAFISIKA, v. A vorbi, a skri ceva prea abstraktŏ, prea kŏ anevoe de ŏnțeleŏ.

METAFISIKŎ, s. f. (lat. metaphysica). Știința ŏn kare se kourinde prinvinisŏ tŏtorŏ lŏkrŏrilorŏ. tŏtorŏ kŏnoștințelorŏ noastre; a ideilorŏ ŏniversale, a ființelorŏ abstrakte, spirituale, nemateriale; arta d'a abstrage ideele; cea ce se aflŏ nŏmŏi ŏn kŏgŏtŏ.

METAFISIKŎ, adj. (lat. metaphysicus). Ce ŏine de metafisikŏ; kare se okŏnŏ kŏ metafisika.

METAFORŎ, s. f. (gr. μεταφορά, a transporta). Figŏrŏ de Retorikŏ prin kare se skimbŏ ŏnțeleŏŏ adevŏratŏ allŏ ŏnei zicerŏ ŏn tr'alŏ ŏnțeleŏ analogŏ.

METAFORIKŎ, adj. Ce ŏine de metaforŏ. ŏnde sintŏ mŏlte metafore.

METAFRASŎ, s. f. Tradŏcŏie, tŏlmŏcŏire din vorbŏ ŏn vorbŏ dintr'o limbŏ ŏn tr'alta.

METAFRASTŎ, s. ŏ. Kare tradŏce din vorbŏ ŏn vorbŏ.

METAKARPIŃ, *T. Anat.* s.n. Partea minei koprinsă între degete mi înkeetsră ei.

METAKARPIALŃ, adj. Kare formează partea minei koprinsă între degete mi înkeetsră.

METAKRONISMŃ, s.n. Greșeală kronologikă, kare konstă într'a pșue o întîmulare istorikă mai înainte de timpulă kindă s'a întîmulată.

METALEPSŃ, s. f. (gr. μετάληψις, transposiție).

Figură de Retorikă prin kare se ia antecedentă în lokă konsekventă, velle kare se află înainte în lokă velle kare șrmează, mi vice-versa.

METALLIKŃ, adj. (lat. metallicus). Kare este de natură metală; kare ține de metală.

METALLISA, v. A da forma metalikă și kopră: a prefăce și oksidă în metală.

METALLISAȚIE, s. f. *T. de Kim.* Lăkrarea prin kare se dă și kopră formația metalikă; prin kare și oksidă se prefăce în metală.

METALLOGRAFIE, s.f. (gr. μέταλον, metală, γραφή, skriere). Deskrierea, kșnomtinga metaleloră.

METALLOGRAFIKŃ, adj. De metalografie.

METALLOGRAFŃ, s. m. Kare se okșpă kș deskrierea, kșnoamțerea metaleloră.

METALLŃRGIE, s.f. (gr. μεταλλουργία lăkră de metale). Arta d'a skoate din pșmintă metale, d'a le kșră și d'a le lăkra.

METALLŃRGIKŃ, adj. Țe ține de metalărgie.

METALLÛRGISTÛ, s. m. Kare se ὀκλιῶ καὶ με-
tallurgia.

METALLÛ, s. n. (lat. metallum). Koruḥ solidḥ la
temperatura ordinariḥ.

METAMORFOSA, v. A skimba, a fáce dintr'o formḥ
în tr'alta.

METAMORFOS'Ḥ, s. f. (lat. metamorphosis). Pre-
facece skimbare dintr'o formḥ în tr'alta; fig.
Skimbare estraordinariḥ în averea mi karakterele
kḗva.

ΜΕΤΑΠΛΑΣΜ'Ḥ, s. f. *T. Gram.* Skimbare ce se
face znei ziceri adḥogîndḥise, skoîndḥise sau
skimbîndḥise o litterḥ orḥ o silabḥ.

METASTAS'Ḥ, s. f. *T. Med.* Skimbarea dintr'o
boalḥ în alta.

METATARSÛ, s. n. *T. Anat.* Hartea niḥiorḥlḥi
kopriḥsḥ între degete mi înkeetsḥ.

METATARSALÛ, adj. Kare formeazḥ partea niḥio-
rḥlḥi kopriḥsḥ între degete mi înkeetsḥ.

METATES'Ḥ, s. f. *T. Gram.* Strḥmḥstareḥ znei
litere dintr'ḥnḥ lokḥ în altḥ.

METEMHSIKOS'Ḥ, s. f. (gr. μεταψύχωσις, de la
ψυχή sḥfletḥ, metempsychosis). Trecearea sḥfle-
tḥlḥi dḥnḥ moarte dintr'ḥnḥ koruḥ mortḥ în tr'ḥnḥ
koruḥ viḥ.

METEMHSIKOSISTÛ, s. m. Hartisanḥ allḥ metem-
nsikosei, kare krede în ea.

METEORÛ, s. n. (gr. μετέωρος ridikat în aer).

Fenomenă care se formează mi se arată în aer, precum: fulger, tunet etc. fig. persoană cu nume mare dară trecătoare.

METEORIKŎ, adj. Ce vine de meteore; ce are raportă cu ele.

METEOROGRAFIE, } s. f. (gr. μετέωρος, meteorŏ,
METEOROLOGIE, } λόγος kŏvintŏ; γραφή des-
 kriere). Știință care se ocupă cu descrierea
 meteoarelor, mi cu a tătorŏ schimbărilor din
 atmosferă.

METEOROGRAFŎ, s. n. Instrumentă cu care ne
 servim pentru a cunoaște schimbările atmosferice

METEOROLITŎ, s. n. Piatră căzută din atmosferă.

METEOROLOGIKŎ, adj. Ce se atinge de meteore.

METEOROMANŎIE, s. f. Gicăre despre meteore.

METEOROSKOPŎ, s. n. Instrumentă de astronomie pentru observarea stelelor; pentru observarea meteoarelor.

METODIKŎ, adj. Care are metodă; totă ce se face cu metodă.

METODISMŎ, s. n. Învățătura metoimtilor.

METODISTŎ, s. m. Partisană ală unei sekte religioase puzindă cu mare strămuică principiele religiei lor.

METHODŎ, s. n. (gr. μέθοδος). Kintă, maniera d'a știine săă a face ună lucră despre niște principie, ordine mi regăle, ka să se înțeleagă mai lesne; totalitatea lucrărilor care ne konducă

kîtă se poate mai sigură mi mai direktă la adevăr; totalitatea lucrurilor ce trebuie să observămă surse a transmite, a da altora mai sigură mi mai kșrată ideele noastre.

METONIMIE, s. f. Figură de retorică prin care se ia ună lucră nentru altă: kassa nentru efekte sobjektăle nentru atribută etc.

METONOMASIE, s. f. Skimbare de nume prouriă prin tradșcere dintr'o limbă în alta.

METOPHOSKONIE, s. f. Găirea soartei viitoare a omălei privindă la trăsșrile obrazălei sșă.

METOPHOSKONIKŎ, adj. Ce se ține de metoposkonie, ce are a face kă ea,

METOPHOSKONIŎ, s. m. Găitoră de soarta viitoare a omălei dșne trăsșrile obrazălei.

METRIKŎ, s. f. Kșnoutinga silabeleră lungi mi skărte nrekșmi mi a deosbiteloră felșri de versșri.

METRIKŎ, adj. Komunșă din metre; kare ține de metre.

METRŎ, s. n. Păioră de versă komunșă din silabe lungi mi skărte etc; mșșră noă a Franșesiloră kare este kam pe jșmțtate diu stinșinșle noștră.

METROLOGIE, s. f. Kșnoutingă, deskriere a mșșriloră mi greșțșșiloră

METROMANIE, s. f. Gșșă neste mșșră d'a face versșri.

METROMANŎ, adj. Kare are mania d'a face versșri

MIASME, s. f. pl. (gr. μίσμα). Materii, răsăliri molinsitoare și bolnăvicioase; răsăliri ce împreună materiale animale și vegetale kînd se desfășă.

MIKROGRAFIE, s. f. (gr. μικρός mikš, γραφή skrie). Deskrierea isektelorș kari sintș ama de miçi in kîts ns se notș vedea de kîts nsmaî kș mikroskopș.

MIKROKOSMŎ, s. n. (gr. μικρός mikš, κόσμος lșme). Lșme mikș.

MIKROKŎSTIKŎ, s. m. adj. Kare kreute, mșreute șnetșlș.

MIKROMETRŎ, s. n. (gr. μικρός mikš, μέτρον mșșrș). Instrșmentș de astronomie kare nsindșse la okiane, servș d'a mșșșra ne cherș distanșele și mșrimile miçi.

MIKROSKOPIKŎ-Ŏ, adj. Ce ns se poate vedea de kîts nsmaî kș mikroskopș.

MIKROSKOPIŎ, s. n. (gr. μικρός σκοπŎ mș șitș). Instrșmente de outikș prin kare mșrimș obiectele chele miçi.

MIKSTILINIŎ, s. adj. *T. de Geom*, Figșrș formatș de linii dreute și kșrbe.

MIKSTŎ, adj. (lat. mixtus). Amestekatș; s. kornș komșșș, din maî mșlte șșbștanșe.

MIKȘŎRŎ, s. f. *T. de Xim*. DoktŎrie komșșș din din maî mșlte șșbștanșe; amestekștșrș.

MILITA, v. A se lșuta, a se rșșboi.

MILL'Ъ, s. f. Мѣсѣръ de дрѣмѣ kare differъ дѣнъ
цѣри ми kare este kitъ o jѣмѣlate de помѣ.

MILLENARŎ, adj. Kare are, konrindѣ o millъ.

MILLEHEDŎ, s. m. (lat. mille, omie, pes ničovъ).

Ѣнѣ felъ de insektъ kare are o mie ničovare.

MILLIARDŎ, s. n. O mie de millioane.

MILLIARŎ, adj. Sѣlnѣ, neatrъ etc. че се пѣне пѣ
дрѣмѣ ka съ arate millele, legele etc.

MILLIASTŎ, s. n. Ѣнѣ нѣнѣрѣ nemъrgimitъ.

MILLIMETRŎ, s. n. Мѣсѣръ de lѣngime kare este
maѣ mikъ kѣ o mie de пѣrѣѣ de kitъ metrъ.

MILLIONŎ mi Milione, s. n. f. O mie de mi.

MIM'Ъ, s. f. Hѣсъ komikъ la romanѣ kare avea
de sѣbiktѣ lѣkrѣri de rѣssъ, mъskъrѣiioase.

MIMIK'Ъ, s. f. Arta d'a imita gestъrile persoane-
lorѣ pe scenъ.

MIMIKŎ, adj. (lat. mimicus). kare цѣне de mimikъ.

MIMOGRAFIE, s. f. (gr. μῖμος mimъ, γραφή deskrie-
re). Deskriere despre mimikъ.

MIMOLOGIE, s. f. Imitaѣie a voceѣ, a gestъrilorѣ
kѣiva.

MIMOLOGIKŎ, adj. Fъkstѣ дѣнъ mimologie,

MIMOLOGISMŎ, s. n. Imitaѣie a kintekѣlѣi a stri-
gъtѣlѣi vre ѣnѣi animalѣ, vre ѣneѣ naserѣ etc.

MINARETŎ, s. n. Tѣrnѣ inъlyatъ lѣngъ o geamic
din vѣrfѣ kъrѣia se kiamъ oameni la rѣgъrѣiioe
mi se vesteskѣ чеasъrile.

MINARŎ, s. m. Lѣkrѣtorѣ la minъ.

MIN'Ŭ, s. f. Oknŭ. lokŝ sŝbŝ nŝmŝntŝ ŝnde se a-
fŝ ŝi de ŝnde se skoate metale, minerale,
netre skŝmne etc.

MINERALISA, v. *T. de Xim-Min*. A skŝnba o
sŝbŝtanŝŝ metalikŝ ŝn mineralŝ.

MINERALISATORŝ, s. m. Sŝbŝtanŝŝ metalikŝ ka-
re se skŝmbŝ ŝn mineralŝ.

MINERALISAŝIE, s. f. Lŝkrare prin kare meta-
lele se transformŝ ŝn minerale.

MINERALISTŝ s. m. Kare kŝnoante, se okŝnŝ
kŝ mineralele.

MINERALOGIE, s.f. ŝŝŝinga kare trakteazŝ des-
nre minerale.

MINERALOGIKŝ, adj. Kare nŝrivenŝte la mineralogie.

MINERALOGISTŝ, } s. m. Kare kŝnoante, are ŝŝi-
MINERALOGŝ, } ingŝ de mineralogie.

MINERALŝ, s. n. Sŝbŝtanŝa nelŝkratŝ kare se
gŝŝente ŝn nŝmŝntŝ, nŝekŝmŝ aŝrŝ etc; adj.
kare gŝne de minerale.

MINIATORŝ, } s. m. Zŝgravŝ kare lŝkreaze ŝn
MINIATORISTŝ, } miniatorŝ.

MINIATORŝA, v. A zŝgrŝvi ŝeva ŝn miniatorŝ.

MINIATORŝ'Ŭ, s. f. Zŝgrŝvealŝ foarte delikatŝ fŝ-
kŝtŝ kŝ vŝŝselŝ foarte sŝbŝgŝrŝ lŝkratŝ kŝ deli-
kategŝ, renŝesintŝndŝ ŝnŝ altŝ obiectŝ mai mare
asemenea kŝ ellŝ.

MINERŬ, s. f. Nŝmŝntŝlŝ, niŝinŝlŝ saŝ neutru;

in kari se gъseskъ xнъ metalъ sаs meneralъ.

MINIMŪM, } s. Gradъ cellъ maī mikъ la kare o
MINIMŪ, } mъrime se poate redъce; cellъ maī
mikъ, cellъ nъpъinъ.

MINISTERIALŪ, adj. Kare q̄ine de ministerъ, q̄e
nriveste n'xнъ ministrъ.

MINISTERŪ, s. n. Dregъtoria, postxlъ xнxī mini-
strъ; timnxlъ kītъ q̄ine; lokxlъ xnde este kan-
q̄elaria xнxī ministrъ; kornxl ministrilorъ, minist-
trъ nъblikъ prokъrorie.

MINISTRŪ, s. n. Dregъtorъ înaltъ, alesъ de prinq̄ъ.
ka sъ se konsъlte kъ ellъ ni kare e însъrqi-
natъ kъ trebile q̄elle maī însemnate alle Sta-
txlxl; ambasadorъ, solъ, trimisъ înaltъ allъ nrin-
q̄xlxl la kъrqi streine.

MINIŪ, s. m. *T. de Xim.* Иxmbъ xnitъ kъ ok-
sigenъ, avîndъ faqa romie.

MINORITATE, s. f. Nъmъrxlъ cellъ maī mikъ; sta-
rea xнxī minorъ, nevîrsniq̄ie, timnxlъ kītъ q̄ine ca.

MINORŪ, adj. Maī mikъ, maī tînrъ nevîrsnikъ; mikъ.

MINOTAURŪ, s. m. (lat. minotaurus). Monstrъ
fabxlôsъ jъmъtate omъ, jъmъtate lasrъ.

MINŪSKŪLŪ, adj. Mikъ, se zice de slove.

MINŪŪIE, s. f. (lat. minutia). Bagatelъ, nimikъ.
lskrъ de nimika; lskrъ zadarnikъ.

MINŪŪIOSŪ, adj. Kare se q̄ine. se okъnъ nreu
maltъ de nimikxri; migъlosъ.

MIOGRAFIE, } s. f. (gr. μῶν μῆκισ, γραφή des-
MIOLOGIE, } kriere. Partea Anatomiei în care
 se descrie mḥki.

MIOPIE, s. f. (gr. μωπία). Vedere skḥrtḥ;
 starea a celor kari nḥ vḥdḥ obiectele de-
 pḥrtate.

MIOPIḶ, s. adj. (gr. μωψ). Skḥrtḥ la vedere, ka-
 re nḥ poate vedea obiectele depḥrtate, ponivos.

MIOTOMIE, s.f. (gr. μῶν, μῆκισ, τομή, tḥere).
 Partea anatomiei care trateazḥ despre tḥerea
 mḥkilorḥ.

MIRAGIḶ, s.n. Ilisie ontikḥ, fenomenḥ provenitḥ
 din restrîngerea razelorḥ soarelḥi, prin care se
 vede, atîtḥ ne mare kîḥ mi ne kîmpiele ḡḥri-
 lorḥ kalde niute ape, lakḥri înkînsitoare, mi de
 kari apropiîndḥ-se çineva, perḥ; fenomenḥ prin
 care se vḥdḥ niute obiecte în aerḥ d'asḥura ḡ-
 risontḥlḥi, ce sḥntḥ, dedesḥntḥ lḥi.

MIRAKḶLOSḶ, adj. Minḥnatḥ, admirabilḥ, fḥkḥtḥ
 prin mirakḥlḥ.

MIRAKḶLḶ, s. n. (lat. miraculum). Minḥne, fantḥ
 ueste legile natḥrei, lḥkrḥ, fantḥ estraordinarḥ
 demnḥ de admiratḥ.

MIRIADḶ, s. f. (lat. mirias). Nḥmḥḥ de zece mi,
 nḥmḥḥ nemḥrginitḥ.

MIRIAMETRḶ, s. n. Mḥsḥḥ de drḥmḥ care ko-
 nrinde zece mi metre.

MIRIAHODḶ, s. m. Insekte kḥ mi de miçioaḥe.

MIRIONIMŎ, adj. Kare are o mie de nume.

MIRMIDONŎ, s. m. (gr. μίρμιδωνες farnikъ). Junc foarte mikă de talie mi fărъ konsideranție; fig. aueia kari se strădușeskă în zadară d'a se arăta mai ure șxs de kîts algi mai maride kîts ei.

MIRTЪ, s.f. Koumuelă kare e totă d'asna verde kă frânze înguste ni flori albe ni năkate la mirosă; uoet: dragoste.

MISANTROPIE, s. f. (gr. μίσωσ, δριχίσινε, ἀνθρωπος omă). δριχίσινε, de oamenî; neszferire, neînvoire d'a trăi kă oamenî. șră asșura oameniloră.

MISANTROPIKŎ-Ъ, adj. Kare gine de misantropie; kare are karakterălă misantropieî.

MISANTROPIŎ, s. m. adj. Aueia kare șrante oamenî, kare nă se învoente a trăi kă oamenî; kirtitoră.

MISCELLANE, s. f. pl. (lat. miscelanea). Adănare amestekare de lăkrări de totă felălă; adănare din deosebite kăruî de mtiinge, de litteratsră etc.

MISCHIBILITATE, s. f. (lat. de la miscere a amesteka). Amestekăușine, kalitatea lăkrălișe țe se poate amesteka, însogi.

MISCHIBILŎ-Ъ, adj. Țe se poate amesteka kă ueva.

MISENЪ, s. f. Katartălă dinaintea korăbieî.

MISERĂBILŎ, **MISERŎ-Ъ**, adj. (lat. miser). Tîkălosă, de desuregă, nenoroiță.

MISERIE, s. f. (lat. miseria). Tikălonie; șrăgăie mare; stare nenoroiță.

MISERIKORDIE, s. f. (lat. misericordia). Milostivire; ertare, îndărare.

MISERIKORDIOSŎ-Ŏ, adj. (lat. misericors). MilostivŎ, kare are aulekare a komnŎtimi, a erta.

MISOGINIE, s. f. (gr. μῖσος srŎ, γυνή femeŎ). ŐriŎisne de femeŎ, srŎ asura femeilorŎ.

MISOGINŎ-Ŏ, adj. s. Kare xramte femeele.

MISOLOGŎ, s. m. (gr. μῖσος, λόγος). ŐriŎiosŎ, inimikŎ alŎ metoadelorŎ mtiingifue.

MISSIŎ, s. f. (lat. missio). Trimitere, insŎrcinare, mŎtere dabŎ ksŎva d'a face ceva.

MISSIONARŎ, s. n. ŐnkŎrkats, insŎrcinatŎ ks Ő treabŎ; trimisŎ.

MISTAGOGŎ, s. m. (gr. μῆτορος kare mtie sekrete). TilksitorŎ de tŎinele religiei la greci vekŎ.

MISTERIOSŎ-Ŏ, adj. TainikŎ, askansŎ.

MISTERŎ, s. n. TainŎ; fig. sekretŎ, orŎ ce lŎkrare a natŎrei nenŎtrnsŎ de mintea omŎlŎi; nsme allŎ nieselorŎ de teatrŎ skoase dŎu Biblie ce li se da mai nainte.

MISTIŎISMŎ, s. n. SistemŎ, amorŎ de misticitate.

MISTICITATE, s. f. Cheruetare adŎnkŎ ce face Ŏineva uentrŎ a ũgelege sensŎlŎ Sf. SkriutŎri.

MISTIFIKA, v. A abŎsa de ũkrederea ksŎva nenŎtrŎ a lŎ face de rŎsŎ; a ũmela ne Ŏineva snŎindŎ diferite minŎisni, a rŎde de elŎ.

MISTIFIKATORŎ, s. m. Acela kare izbenŎte, kastŎ a mistifika.

- MISTIFIKAȚIE**, s. f. Lăkrareca, d'a mistifika; în-
melare prin urefăuere prin înokrisie.
- MISTIKÏ-Ț**, adj. (lat. mysticus). TaînikÏ în sensë
de religie; askënsă; figërată.
- MITOLOGIE**, s. f. (gr. μῦθος fablë, λόγος des-
criere). Istorie fabuloasă a zeiloră, a semizeii-
loră din vekime, mîiînga kare esulikă taînele
mîi fabulele πῦγίνῃτῃεῖ.
- MITOLOGIKÏ-Ț**, adj. Kare are raportă kă Mitologia,
ce ține de ea.
- MITOLOGISMÏ**, s. n. Sistemă mitologikă.
- MITOLOGISTÏ, MITOLOGÏ**, s. m. Țelă-țe vor-
bente, skrie mîi esulikă mitologia.
- MITRALLIAD'Ț**, s. f. Deskărkare a maî msitoră. ts-
nări simlste kă mitralie.
- MITRALLIȚ**, s. f. Gislele, băkăȚi de fersă ce se
bagă în tsnă.
- MNEMONETIKÏ-Ț**, adj. (gr. μνημονικόν memorie
τέχνη artă). Artă, lăkră prin kare se poate ții-
nea mînte țeva.
- MNEMONIK'Ț**, s. f. (gr. μνήμη, memorie). Artă
d'a înlesni memoria; metoadă prin kare țineva
mîi formează o memorie foarte lesnitoare; adj.
Kare ajătă memoria.
- MNEMOSINA**, s. f. Zeița memorii.
- MNEMOTEKNIE**, s. f. Artă d'a întări, d'a kăltiva
mîi d'a năstri memoria.

MOBILŪ, s. f. kol. Lākrāgile trebsinčioase nentrā a fi o kas' galant' imnodobit'.

MOBILIARŌ-Ū, adj. Mink'atorā, kare priverite la lākrāgī mink'otoare.

MOBILISA, v. A face zūē ce a se minka; a porni zūē ce st'v'atorā.

MOBILISAŲIE, s. f. Minkare; invoice prin kare o avere nemink'otoare se face mink'otoare; pornire a zūēi ce st'v'atorā.

MOBILITATE, s. f. (lat. mobilitas). Minkare, inlesnire d'a se minka; skimb'v'izne, nestatornicio.

MOBILŌ-Ū, adj. Mink'atorā, kare se mink', merge de la zūē lokā la altā; nestatornikā; — s. trānālā kare se mink'.

MODALITATE, s. f. *T. de Log.* Felšā, kiust d'afi d'a se afla in fiing'.

MODALŌ adj. *T. de Log.* Kondigionatā, m'rginitā; ce priverite la kiust, la felš, la maniera de a fi etc,

MODELA, v. *T. de Scul.* A face din p'v'mintā saš din vear'v, fig'ra, modelāš zūēi obiekts; a da o form' eksterioar'v; fig. a notrivi a regāla a lāa de modelā.

MODELARE, s. f. Lākrarea avelsea kare modeleaz'.

MODELŌ, s. n. Izvodā; lākrā de imitatā, de s'matā

MODENATORŪ, s. f. *T. de Arhitec.* Proporcija, notrivirea v'isv'chelorā zūēi kornicāš.

MODIKŎ-Ъ, adj. (lat. modicus). De mikъ преуа
не insemnatъ; de mijlokъ.

MODISTŎ, s. m. f. Kare se џine de modъ; kare
face saș vinde lskrъrї de modъ.

MODŎ, s. n. (lat. modus). Kїnъ, felъ, manierъ; me-
toadъ.

MODŎLA, v. (lat. modulari), *T. de Mus.* A for-
ma хнъ kїntekъ dъnъ regъlele arteї mъsikale.

MODŎLAџIE, s. f. (lat. modulatio), *T. de Mus.*
Skimbare de tonъ, trecere dela хнъ tonъ la altъ
пентръ a varia kїntekъlъ.

MODŎLЪ, s. f. *T. de Archit.* Мъсъръ de pro-
порџie, de potrivire kъ kare съ servъ d'a по-
trivi пъргїle хнеї zidїrї.

MOLARŎ, adj. Kare џine de мъсеle; s. m. мъсеa.

MOLEKŎLARŎ, adj. Че џine de molekъle; for-
matъ dїn molekъle.

MOLEKŎLЪ, s. f. Пъrtїчїkъ foarte mikъ dїn kâre
se kompъne хнъ копъ.

MOLINISMŎ, s. n. Sistemъ, їnvъџъtъrъ religїoasъ
a lъї Molina mї a partisanilorъ sъї.

MOLINISTŎ, s. adj. Partisanъ allъ molinismъlъї.

MOLAXŎ, s. m. Попъ Махometanъ, kare. kїndъ
se їnkїnъ se sъe pe їnvъlїtoarea geamicї,

MOLŎSKЪ, s. f. *T. de Jst, Nat.* (molucae).
Nъme че se dъ la animalele de mare, la verъї
karї n'aș mїrъl snїnъrї (прекъm skoiчї).

MOLOSŎ, s. m. Piiiorŝ de versŝ de trei sila-
be lŝngi,

MOMENTANŎ, adj. Kare ōine ŝnŝ momentŝ, o-
klimb.

MOMENTŎ, s. n. Minŝt, klimb.

MOMIE, s. f. Trŝnŝ imbrŝlsŝmitŝ la Eginteni vekŝ.

MOMŎ, s. m. Zesŝŝ glŝsmelorŝ, allŝ riŝsrilorŝ etc.

MONADŎ, s. f. Fiingb simulb din kare se pretin-
db kb se alkŝteskŝ cele-lalte fiinge.

MONAKALŎ, **MONAXALŎ**, adj. Kŝlŝgŝreskŝ, de kŝ-
lŝgŝrŝ.

MONAKISMŎ, **MONAXISMŎ**, s. n. Kŝlŝgŝrie.

MONARXIE, s. f. (gr. μόνος ŝna, ἀρχή astoritate).
Gŝvernŝlŝ ŝnŝŝ statŝ kŝrmsitŝ de o singŝrŝ
persoanb.

MONARXIKŎ, adj. Őe ōine de monarxiŝ.

MONARXISMŎ, s. n. Sistemb a partisanilorŝ mo-
narxiŝ.

MONARXISTŎ, s. m. Partisanŝ alŝ monarxiŝ.

MONARXŎ } s. m. Acela kare are singŝrŝ pŝterea
MONARKŎ } ŝveranb ŝnŝŝ statŝ; kŝnetenia ŝneŝ
monarxiŝ.

MONASTIKŎ, adj. Mŝnŝstireskŝ.

MONEDŎ, s. f. Banŝ de metalŝ, pe karŝ se pŝne
marka ōrŝi.

MONETARŎ, s. m. (lat. monetarius). Acela kare
ŝngrijeshte d'a se face monede; adj. Őe s'atinge
de monede.

- MONIHIIE**, s. f. Dojenire juridică din partea unui Episcopos.
- MONOCHEROSŌ**, s. m. (gr. μόνος, κέρως korosŏ). Animală cu un singur corn; numele unei constelații.
- MONODAKTILŌ**, s. n. (gr. μόνος, δάκτυλος degetŏ). Un fel de nemte din regi abdominală.
- MONODELFŌ**, s. n. (gr. μόνος, ἀδελφός). Numele ce se dă la animalele care urmează întreaga dezvoltare în niște momente.
- MONODIE**, s. f. Kintare ce se kintă cu o singură voce.
- MONOFAGIE**, s. f. Un fel de srbitoare care se face odată de Eginteni în onoarea lui Nentsn; mncare totă din același fel de bkată.
- MONOFILLŌ**, s. m. (gr. μόνος, φύλλον foaie), Se zice de kaliciștii florilor și plante, care e formată de o singură bkată.
- MONOFISISMŌ**, s. n. (gr. μόνος, φύσις, natură). Doctrină, sistem religioasă a Monofisiștilor.
- MONOFISISTŌ**, s. m. Hartisan, sektator krentină care nu reknoștea decât numai o natură în Isus. Krist.
- MONOFTALMŌ**, s. m. Nemte care are numai un ochi în mijlocul frunții.
- MONOGAMIE**, s. f. (gr. μόνος, γάμος nentă). Starea aceluia care n'a fost însurat decât numai

odată; **T. de Bot.** klasă de plante ale căror flori au staminele imbricate ca anterele.

MONOGAMŢ, adj. care a fost înscrată numai odată

MONOGASTRIKŢ, adj. (gr. *μόνος, γαστήρ* întene).

care are ună întene.

MONOGRAMMŢ, s. f. Iskălităţ făctă din tr'o singură ţăşă în kîţ se deosebesc literile inițiale ale numelui.

MONOKLŢ, s. m. Ţnă felă de okeană ca un okiă

MONOKOLI, s. m. pl. Ponoare Afrikane kari se zice, ca n'avea de kîţ ună nițioră ca care alerga foarte iste.

MONOKORDŢ, s. n. (gr. *μόνος, χορδή*, koardă)

Instrumentă de măsikă ca o singură koardă, prin care cunoaştemă legile vibrațiilorloră sonoriloră.

MONOKOTILEDONŢ, adj. **T, de Bot.** Se zice de plantele kari au semine ca ună singură kotiledonă.

MONOLOGŢ, s. n. Шченă în care un aktor vorbeste singur.

MONOMAXIE, s. f. (gr. *μόνος* singură; *μάχη* lăptă)

Ţelă, lăptă singură de doi oameni.

MONOMANIE, s. f. Ţnă felă de nebunie căsată de o singură idee fiksă ce stăpîneşte pe pătămăş; patimă.

MONOMŢ, s. n. **T. Alg.** Mai mălte căantităţii ne desprăgite prin semăă năşă săă minăşă.

- MONOPHAGIE**, s. f. Dăgerè de kapș, kare okpъ o mikъ parte alșî
- MONOPETALŎ**, adj. *T. de Bot.* kș o singșrș petalъ.
- MONOPOLŎ**, s. n. (lat. *monopolium*). Drentș, privilegiș ce sъ dъ kșiva d'a vinde, d'a face negoșș nșmaî eHș singșrș kș oare kare marșъ.
- MONOPOLISA**, v. A face șnș monopolș, a mър-
- MONOPOLA**, gini vînzarea șnei mърșî, șnșî prodșktș nșmaî pe seama kșiva.
- MONOSILABIKŎ**, adj. Formatș nșmaî din silabe
- MONOSILABŎ-Ŏ**, adj. s. *T. de Gram.* (lat. *monosyllabus*). Kare are nșmaî o silabъ
- MONOSTIXŎ**, s. n. Enigrammъ saș inskringie din tr'șnș singșrș versș; kristale a kșrora basъ are o șmirsire de feșe.
- MONOSTILŎ**, adj. Komșșș din tr'șnș singșrș stilș.
- MONOTELISMŎ**, s. n. Doktkinъ, sistemъ religioasъ a Monoteligilorș.
- MONOTELIŎI**, s: m: pl. (gr. *μόνος, θέλω*). Sekta-toři kreutini kari n'admita în Isșș Krist dekîțș nșmaî o voicșъ.
- MONOTIPŎ**, abj: (gr. *μόνος, τύπος tipș*). De șnș singșrș tinș.
- MONOTONIE**, s. f. Șniformitate șșpșrștoariș de tonșri, repetișie lșngș totș de așeleașî tonșri de așeleașî idei în vorbire, în kîntare; fig. șni-

formitate mare în stilă; manieră d'a trăi totă în tr'ână felă; totă aचेамі mi aचेамі.

MONOTONŎ, adj: (gr: μόνος, θόνος tonă). Kare totă dăna se aște kă aчеламі tonă; kare are o ьniformitate ne plăkătz; kare nă să skimbă; kare e prea de totă aчеламі felă.

MONSTRŎ, s. m: (lat: monstrus). Animală kare are o formă estraordinară, kare nă e făkătz dă- nă regălele natărei; skilodosă, foarte ărită; ias- mă; fig: persoană denatărată mi krădă.

MONSTRŎSITATE, s. f. -Kăalitatea чelăi monstrŎ- osă; почитără; lăkră grozavă; neste măssăgă în felălă săă.

MONSTRŎSŎ, adj. Чe ăine de monstră; почитă grozavă; formată inkontra regăleloră natărei; kare e făkătz ka o iazmă.

MONTANIATŎ, adj. Mănteană; săb. Membra din partida Montaniăiloră, în timpălă repăbliчeі. Franчeze, karі săssăineaă repăblika, mi o чereăă kă stărsingă mi kă infokare.

MONTANIȘTI s: m: pl: Sektari, partisanі kresh- tinі karі se zicheăă kă sінăă чeі mai virtomі din'tre oamenі.

MONTFERINŎ, s. f. Ŏn felă de danăă a kărăi mișkare e de 6 in 8.

MONTGOLFIERŎ, s. f. Aerostată, balonă allată de Montgolfier.

MONTIERŎ, s. m. Nume ce se dă unui inspektor de saline.

MONTÛRÛ, s: f. Semnăla pe care se aridică săz săntă năse țănările; împresnarea băcășiloră și nei mașine; patăla pămăci.

MONŎMENTALŎ, adj. Care stă în relație cu monămentele, ce se atinge de monămente; măreț și dărabilă.

MONŎMENTŎ, s. n. (lat. monumentum). Semnă; stată păblice făctă de arhitektă și de skălntă și, ridicate în memoria vre și nei persoăne străbăute, să și a vre și nei fante însemnate; zidiri păblice; mormăntă; skiere ce gine mălă timpă,

MONȘŎ, s. m. Șnă felă de kine cu nasă skărtă. kără.

MORA, s: f. Trăpă șpartiată kompășă de 5, 6 să și 9 șate oămenī liberī, mi dela 30-60 de ani în etate.

MORABILŎ, s: m. Maometană care face profesie de utiingă mi de sfingenie; Religie singăratikă, păsničkă.

MORALÛ, s: f. (lat. dela mos-ris obiței). Utiiingă, doktrina obițeișriloră, părtării etc; utiiingă care dă regăli ce trebăe șăle șrmeze inima. voingă ka și ajjăngă la virtăte; skiere asăna așetei utiiingă; dojenire, măstrare.

†1 *moralice*

MORALISA, v. A face reflekții, skrieri morale; a face morală kăiva; a da povăziri morale; a îndrepta moravurile.

MORALISATORŎ, s. m. adj. Kare moralizează, dă totă dăna povăziri morale.

MORALISAȚIE, s. f. Fanta d'a moralisa pe cineva, d'a face morală. d'a da morală.

MORALISMŎ, s. n. Efektă, rezultată Moralei.

MORALISTŎ, adj. s. m. Kare skrie despre morală; kare o posedă.

MORALITATE, s. f. Karakteră morală allă unei persoane; moravurile, principiele sale morale; refleksie morală; înțeleasă morală ală unei fabele; kăalitate morală

MORALŎ, adj. (moralis). Kare uriceste la morală, ce ține de ea; konformă, potrivită moralei; kare învață, praktikuează morală; kare nă se uricene prin simțuri din afară și nămaț prin înțelegerere; srb. pătore morală a omăi; tendință, anlekare spre bine saș spre răă a omăi.

MORAVŎ, s. n. (lat. mos-ris obiceiă). Obiceiă, păravă.

MORBIDŎ, adj. *T. de Med.* Kare stă în relație kă vre o boală.

MORBIFIKŎ, adj. *T. de Med.* Pricinitoră de boală.

MORBOSŎ, adj. Bolnăvicioă.

MORBŎ, s. n. (lat. morbus). Boală.

MORDATŎ, s. m. Krechtină, kare, mai nainte fiind maxometană, se în toarcе din noș la maxometismă.

MORDIKŎ. adv. În tr'znă kină mîmkъtoră, kă mîzmъ

MORGANЪ, s. f. Lăminъ ce sъ vede noantea lăindăse dreută o fantomă; năme ce se dă znei zîne, znei ărsitoare.

MORIBŎNDŎ, adj. (lat. moribundus). Măgindă, kare e aproape sъ moargъ.

MORMONĪ, s. m. pl. Genisrĭ grozave, karĭ lăa forma animaleloră ăeloră mai feroce. mĭ karĭ inspiraă cea mai mare frikă.

MOROSITATE, s. f. (lat. morositas). Fire ăidată kăalitatea, karakterslă ăelăi morosă.

MOROSŎ, adj. (lat. morosus). Nekъjĭciosă, ăidată la fire; săpărată, posomorĭtă.

MORSŎ, s. n. vezĭ Moravă.

MORTALITATE, s. f. (lat. mortalitas). Moartea znei kĭtăgimĭ marĭ de oamenĭ, de dobitoace, etc. karĭ moră foarte iste de ăcămĭ boală; kondiĭia fiingeloră săpăse morgĭi.

MORTALŎ adj. (mortalis). Măgitoră; de moarte: priginsitoră de moarte, kare adăuc moarte.

MORTIFERŎ, *T. de Med.* Kassatoră de moarte.

MORTIFIANTŎ, adj. Kinsĭtoră. adăkъtoră de săpărare pentră znă omă kă sinisbire.

MORTIFIKA, v. A face ka karnea sъ se fakă mai fragetă; a'mĭ kăsnĭ, kinsĭ kornălă prin noșă, prin bătăi săă prin alte kanoane; prin mortifikăgĭi etc.

MORTIFIKAȚIE, s. f. (lat. mortificatio). Amorigire, starea kърnei kîndș e sъ se strîce, sъ kangreniseze; kînsirea kornelș; fanta d'ami mortifika kornelș; kînș; sъnъrare, dъgere mare moralș saș fisikș.

MORTŬARŬ, adj. Ce priverite la pomna f nebrъ, la pogrebania șnșî mortș.

MOSAIKŬ, adj. Cegine de legea lșî Moisi; -s. n. lșkrș fъkștș de petricele mișî, saș de bъkșgile de smaltș kolorate, karî impreshnîndșse mi no-trivîndșse formeș niute figșrî.

MOSAISTŬ, s. m. Kare face mosaikș.

MOSKEE, s. f. Geamie.

МОШИШСШ, s. m. Șnș felș de animalș kare dъ șnș parfșmș frșmosș.

MOTETŬ, s. n. Psalmș, stixș saș alte versșrî latine pșse pe note mi kîntate în Biserikș.

MOTIVA, v. A arșta, a da motivele pentrș karî s'a fъkștș orî s'a zisș șeva.

MOTIVŬ, s. n. (lat. de la motum, mișkatș). Îndemnș; kșvîntș; prîvinș mișkștoare, îndemnștoare, kare face d'a priimi șineva șeva.

MOTORŬ, adj. s. m. (De la part. lșî movere a mișka kare e motum). Mișkștorș, șelșe face sъ se mișșe șeva, îndemnștorș; **T. de Med** mșșki karî fakș ase mișka kornelș.

MOTRIȚE, adj. f. mișkștoare; forșa motrișe pș-terea mișkștoariș.

MOȚIONA, v. A face o moȚie.

MOȚIE, s. f. Ilronsnere ce se face în vre o adsnare deliberantș de snslș din membri; minu-kare, lșkrare d'a minuika.

MOȚIONARȘ, s. m. Cel ce face vre o moȚie.

MOZARABȘ, s. m. Nșme ce se dș kremlinilorș din Spania, karı se tragș din Masri mi Sarasini.

MȘCILAGILOSȘ, adj. Kare konrinde zeamș kleioasș; konrinștoare de mșci.

MȘFTIȘ, s. m, Kanșl religii mașometane.

MȘKOSITATE, s. f. Zeamș kleioasș de natșra mșșilorș, flegmș, mșci.

MȘLATRȘ, adj. Om nșskșt din sn negrș mi o Eșropeanș, saș din tr'șn Eșropeanș mi o neagrș

MȘLB, s. f. (lat. mula). Katırș.

MȘLIEBRȘ, adj. (lat. mulier). Femeesk, mșeresk.

MȘLTINLȘ, adj. **T. Arit.** Șn nșmșr kare se noate în nșrșgi eksakș kș altș.

MȘLTINLIKA, v. (lat. multiplicare). A înșlgi, a kreute sn nșmșr; a înșlșri.

MȘLTINLIKATORȘ, s.m. **T. Arit.** Înșlșitorș, nșmșr kș kare se înșlșeute altș; **T. Fis.** au-paratș komuss din o mșlșime de fire înșirate pe sn mosor, mi kare servș a înșlșgi forșa magnetikș saș elektrikș a kșranșilorș.

MȘLTINLIKAȘIE, s. f. Înșlșgire.

MȘLTIVALVȘ, adj. s. m. **T. Ist. Nat.** Skoikș kș maș mșlte koji.

MƏNİÇİHALITATE, s. f. Kornəl fənkçionarilorə məniçihalı; sfatsl orğmeneskə.

MƏNİÇİHALƏ, adj. (lat. municipalis). Çe priveshte la lokşitori əndə oramə; ənci-komməşne, ənci çərri; kornəl məniçihalə, kornəl fənkçionarilorə insəruçirayı kə administrayia ənci komməşne.

MƏNİÇİHIƏ, s.n. Oramiə in kare toğı lokşitori a-veəş əvelcanı drentəri.

MƏNİFİÇENÇƏ, s. f. Foarte mare dərniciə.

MƏNİÇİE, s. f. Provisie de tot çe trebşe la o armie, la pərtarea əndə reshelə; etc.

MƏRİATIKƏ, adj. Açıd ə — Ən fel de səbstançə kare intrə in kompoziciya səri.

MƏSƏ, s. f. (lat. musa). Zeitate; pl. İhtiingele frəmoase məi kə seamə poesia; fig. insirayie poetikə, imajinayie a əndə poetə, genişlə seə.

MƏSEƏ s.n. (lat. musaeum). Lokəş əndə seadəşə mi se amezə ləkrərilə, urədskete İhtiingelərə mi arçilorə frəmoase; lokə xotərişə nentrə İnvəpətəra lorə.

MƏSEOGRAFİE, s.f. (gr. μουσῶν məseə, γραφή skriere). Traktatə, skriere asəura məseclorə.

MƏSİKALƏ-Ə, adj. Çe priveište la məsikə.

MƏSKETARƏ, s. m. Soldatə inarmat kə məsketə (ən fel de armə),

MƏSKƏLARƏ, adj. Çe çine de məskəl.

MƏSKƏLOSƏ, adj. (lat. musculosus). Məskiosə.

MƏSƏLMANİSMƏ, s. n. Religia maxometanə.

MÛSÛLMANÛ, s. Titlu ce 'mî daş-machometani (търци) mi kare însemnează: drent kredinçiosş.

MÛTABILÛ, adj. Ce se poate strâmşta, skimba.

MÛTILA, v. (lat. mutilare). A çionti, a çionçii, a sîçii; fig. a rşue o bşkatş din tr'şn tabloş; a dşrîma o parte din o zidire; a skoate bşkş-çii din tr'o skriere.

MÛTILAÇIE, s. f. Lşkrarea de a. mştila.

MÛTÛALÛ-ş, adj. Reçiprokş, cea ce are şn lş-krş kştre altş.

N.

NABAB, s. m. Prinçş mşşelman în India.

NAIADş, s. f. (gr. ναϊάς). *T. Mit.* Zeitşşile karî prezida fîntînele çii rişrile.

NAIVITATE, s. f. Nevinovşşie, simnlicitate.

NAIVş-ş, adj. Natşralş; fşrş viklenie, simnş.

NAKRş, s. n. Materie albş mi strşşşçitoare kare kşntşmente interiorş şnor skoçii.

NARÇISş, s. m. Nşme ironiş, omş amorezatş de figşra sa.

NARKOTIKş, adj. Kare adoarme.

NARRA, v. (lat. narrare). A novesti.

NARAÇIE, s. f. Povşştire.

NARVALş, s. m. Şn fel de neute de mare.

NASALŌ-Ť, adj. Ce ȳine de nasŃ; modifikatŃ nrin nasŃ.

NASAIA, v. A vorbi pe nasŃ.

NASAIARDŌ-Ť, adj. KŃre vorbente pe nasŃ.

NATALŌ-Ť, adj. Őnde e nrŃskŃtŃ, lokŃlŃ naumteri.

NATŌRALISA, v. A akkorda, ada ŃnŃi streinŃ drep-
tŃrile natŃrali alle Ńnei ŃŃri, ai nrŃmŃnteni.

NATŌRALISAŲIE, s. f. LŃkrarea de a natŃralisa,
i nrŃmŃntenire.

NATŌRALISTŌ, s. m. Cel ce e anlekatŃ la Istoriea-
NatŃralŃ.

NATŌRALŌ-Ť, adj. Ce e al natŃri, fireskŃ; ce nrŃ
e artificialŃ, konformŃ obiceiŃlŃi komunŃ.

NATŌRŤ, s. f. (lat. natura). AdŃnarea tŃtŃlorŃ lŃ-
krŃrilorŃ, karŃ komunŃŃ ŃniversŃlŃ; Ńniversali-
tatea genŃlŃi ŐmanŃ; legile dŃne karŃ se gŃver-
nrŃ ŃnivesŃl.

NAŲIE, s. f. (lat. nŃtio de la nasci, a naumte) Lo-
kŃitori Ńnei ŃŃri, ŃnŃi statŃ, trŃind sŃb aче-
lamŃ gŃvernŃmŃntŃ.

NAŲIONALŌ-Ť, adj, Cea ce e i nrŃ interesŃl na-
ŃiŃ. garda-, trŃnrŃ pe soldatŃ, pe nrŃtitŃ, kom-
nrŃsŃ din cetŃŃeni

NAŲIONALITATE, s. f. AdŃnarea karakterelor ka-
rŃi konstitŃeskŃ o naŃie mi o deosibente de al-
tŃ naŃie.

NAŲFRAGIŌ, s. n. (lat. naufragium, dela navis,
korabie, mi fracta, rŃntŃ). i nrŃekarea, snarge-
rea Ńnei korŃbiŃ.

- НАВТИКЪ-Ъ**, adj. Че цине де навигаѿие.
NAVALЪ-Ъ, adj. Че привеште ла плѿтире, ла корѿбииле де рѿсбоиѿ, пе море.
NAVЪ, s. f. (lat. navis). Корабие, ваѿ.
NAVETTЪ, s. f. Instrumѿntѿ de цесѿѿѿгѿ.
NAVIGA, v. A плѿти пе аиѿ.
NAVIGATORЪ, s. m. Кѿѿѿторѿ пе море, каре а фѿкѿт кѿѿѿториѿ мѿлте.
NAVIGAЦИЕ, s. f. Кѿѿѿtorie пе аиѿ.
НЕ, НЪ, negativ, каре нѿ е.
НЕЧЕССАРИЪ-Ъ, adj. (lat. necessarius). Foarte tre-
 бѿинѿосѿ, s. trebѿinѿosѿ; кѿtie кѿ маѿ мѿлте лѿ-
 кѿрѿи trebѿinѿoase adesea,
НЕЧЕССИТА v. A. фаче сѿ fie neccessarѿ.
НЕЧЕССИТАТЕ, s. f. (lat. necessitas). Требѿинѿъ
 пл. лѿкрѿриле trebѿinѿoase vieѿi.
НЕФАСТЪ-Ъ, adj. Zi, -Zi de dolѿи иѿ de triste-
 мѿ sokofitѿ de nenorofitѿ; zi de odѿхнѿ.
НЕГА, v. (lat. negare). A тѿгѿдѿи.
НЕГАТИВЪ-Ъ, adj. Каре експрѿмѿ, аратѿ о фѿ-
 гѿдѿире; *T. Mat.* кѿантитѿѿ negative. мѿрѿимѿ
 kontrariѿ мѿрѿимилор positive.
НЕГАЦИЕ, s. f. Лѿкрarea de а тѿгѿдѿи.
НЕГЛИГЕА, v. (lat. negligere). A нѿ avea ѿngrijire,
 а ne'ngriji.
НЕГЛИГЕНЦЪ, s. f. Neѿngrijire.
НЕГЛИГЕНТЪ-Ъ, s. Neѿngrijitorѿ, каре n'are ѿn-
 grijirea кѿvenitѿ.

NEGOȚIA, v. A face trafikă; a trata despre o afacere kă cinșva.

NEGOȚIANTȚ-Ț, s. Cel ce face negoț.

NEGOȚIAȚIE, s. f. Negăstorie, lăkrarea de a negoția.

NEMESIS, s. f. (gr. νεμεσίω, mă indignă). *T. Mit.* Zea kare înfrîna natimile, răsniștea fantele băne mi pedensea pe cele rele.

NEOGRAFȚ, s. m. (gr. νέος nou, γράφειν, a skrî) Kare vrea a întrodăce, saș a priimî o nouă ortografie kontrarie kă cea obișnișă.

NEOLOGIE, s. f. (gr. νέος, λόγος, kăvînt) Întrebșingare de termeni noi întrebșingare de vorbe vekî într'oa sens nou saș diferiș de cel vekîș.

NEOLOGIKȚ-Ț, adj. Ce ține de neologie.

NEOLOGISMȚ, s. n. Obișnișniș de a întrebșinga zicerî ekspresii noi.

NEOLOGȚ, s. Kare întrebșingeară zicerî noi.

ΝΕΠΤΩΝ, s. m. *T. Mit.* Zeș mărilor.

NEREIDȚ. s. f. Nimfă, Zîmă de mare.

NERVȚ, s. n. (lat nervus). ni. Koarde albicioase karî sîntă răsnișdite în mai mălte părți ale kornășii pentră a servi de kondăktori la sensibilitate mi la mișkare.

NERVOSȚ-Ț, adj. Ce ține de nerve,

NEȚTRALISA, v. *T. xim* A face o sare să nă fie nișă acid nișă alkalîș. fig. a mișmora, a anșla, a nișăi

NEŢTRALITATE, s. f. Starea auelăi ce nă se amestikă în dispuetele altora.

NEŢTRŎ, s. f. (lat. neuter niŕi ōnă niŕi altă) kare nă ia parte la o lăkrare oare kare. **T. gram.** s n Kare năe niŕi maskălină niŕi feminin. v. n. verbă kare n'are komnimentă direktă.

NIKEL, s.n. **T. Miner. xim.** Őn fel de metal alb.

NITRŎ, s.n. Sare formată din acid nitrik ūi oksigen saă potasiă; basa nrafsăi de năukă, silitră

NIVELA, v. A măsăra kă nivela; a năne în nivelă, a kămpăni ōn lok, ōn plan.

NIVELAŢIE, s. f. Lăkrarea de a nivela, de a potrivii ōnă lokă kă nivela.

NIVELATORŎ, s. m. Kare nivelează.

NIVELŦ, s. f. (lat. libelum). Instrumentă kă ajătoră kărsia se kănoamte daka ōnă lokă e orizontală; starea ōnăi plană orizontală.

NIVŐASŦ, s. f. A nătra lănă a kalendarăi renădlikan. (21 deĉembre-19 ianăarie).

NOBILŎ-Ŧ, adj. (lat. nobilis). Kare prin nănterea sa saă prin alte konĉesii se află în o treantă mai innaltă dekătă ĉei alăi oameni.

NOBLEŢŦ, s. f. Kăalitatea de nobilă.

NOKTŎRNŎ, saă **NOPTŎRNŎ**, adj. (lat. nocturnus). Kare se faĉe, se întimulă poantea;

NOMADŎ-Ŧ, adj. Kare n'are o lokăiŭă fikă.

NOMENKLATORŎ, s. m. (lat. momenclator). Kare se okăpă kă nomenclatăra ōnei ūtiinĉe.

NOMENKLATŌRŬ, s. f. (lat. nomenclatura). Kolekcie, adŝnare de ziverile întrehîingate pentru a însemna differitele objekte alle ŝnei niîingde saŝ arte; adŝnarea ziverilorŝ karî komarŝn ŝnŝ dikŝionarŝ.

NŌBŬ, s. f. (lat. nubes). Nŝorŝ. †

NŌDITATE, s. f. Golivîizne. desnoiere.

NŌLŬ, s. f. Nimik, zero.

NŌLITATE, s. f. Desîingare, nimivîire.

NŌMERALŌ-Ŭ, adj. Kare aratŝ ŝn nŝmŝrŝ, litterile nŝmerale în ŝifrele Romane.

NŌMERARŌ, adj. (lat. numerare). Karî aŝ karŝa legisitŝ: s. bani gata.

NŌMERAŬIE, s. f. Artă de a mŝŝŝra, de a sŝkŝti, nŝmŝrare.

NŌMERIKŌ-Ŭ, adj. De nŝmere.

NŌMEROTA, v. A nŝne nŝmŝrŝ.

NŌMISMATŌ, s. m. Kare kŝnoamte Nŝmismatika.

NŌMISMATIKŌ-Ŭ, adj. (gr. νόμισμα, saŝ lat. numis, monedŝ). Ŭe priveshte la metals, la bani vekî. s. întîingă kare învaŝ a kŝnoamte metalele, bani vekî.

NŌNKŌPATIVŌ-Ŭ, adj. (lat. nuncupare, a deklară). Kare s'a fŝkŝtŝ dŝnŝ formalitŝŝgile ŝerŝte.

NŌNŬIŌ, s. m. Ambassador, sol al Pani.

NŌNDINALŬ, adj. Zi în kare se fŝŝea tîrgŝ, dŝne kalendarslă Repŝblikanŝ.

NŌNŬIALŌ-Ŭ, adj. (lat. nuptiae). De nŝntŝ.

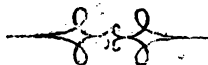
N8RRIT8RЪ, } s. f. Xранъ, n8treгъ.

N8TRIT8RЪ, }

N8TRICE, s. f. Doikъ.

N8TRIMENT8, s. n. Xранъ, n8treгъ.

N8TRITIV8-Ъ. adj. Kare n8treпте, xгъпенте.

0.

OASIVITATE, s. f. Lene, trindavi8.

OASIV8-Ъ, adj. Fъгъ treabъ, lenешъ, trindavъ.
kare n'are treabъ.

OBEDIENЦЪ, s, f. (lat. obedientia). Ask8tare.

OBELISK8, s. n. (gr. 8βελλισκος). Hiramidъ, mo-
numentъ, in natr8 kolг8ri, in forma 8nei izn-
gi n8ismе.

OBJEKTA, v. (lat. objicere, a arzuka din nainte).

Ahzne чева, a da opinia sa inkontra 8nei pro-
nosigii oare kare; a гъси пpичинъ de a се 8дъне
la o pronosigie la o пpичинъ.

OBJEKTIV8-Ъ, adj. Kare привенте la 8n objektъ,
sa8 стъ inrelacie k8 dин88л8; stikлъ—, intoarsъ
kъtre objektъ.

OBJEKЦIE, s. f. Hривидirea че гъсенте чмевъ
de a се 8пъне la o pron8nere, la o черере
oare kare.

OBJEKTŎ, s. n. (lat. objectum). Tots ve affektiv simyš, čeiaye se infymimeazъ inaintea okitorъ, lskrs. fig. ori če lskrs la kare se gndenite čineva; motivš, skopš.

OBJURGAČIE, s. f. Dojenire violentъ, fьkzъ kъ o mare izmealъ.

OBLIGAČIE, s. f. (lat. obligatio, lskrare de a lega). Legъtъrъ, indatorire din kare dekъrge vre-o datorie relativš la religie, la moralъ saš la viaga civilъ, fьgъdšialъ; zapisš, inksriš prin kare se indatoreazъ čine-va de a face čeva.

OBLIGATORIŎ-Tъ, аъj. Kare are pšterea de a obliga dъnъ lege; indatoritorš.

OBLIGATŎ-Tъ, adj. Datorš pentrъ čeva, indatoritš.

OBLIKŎ-Tъ, Pieziwiš, inklinatš, strimbš, kъrmeziv.

OBLIKŎITATE s. f. Inklinagiea zъnš planš, zъnš lini.

OBLŎNGŎ-Tъ, adj. [lat. oblongus]. Kъ mlts mai lъngš de kŭtъ latš.

OBOLŎ, s. n. [gr. ὀβολός]. Dinarš, o monedъ veke.

OBSEDE, v. [lat. obsidere]. A impresъra, a me-dea imprejъrš.

OBSERVA, v. [lat. observare]. A bъga de seamъ a lъa aminte; a imlini čeia če preskrie vre-o astoritate.

OBSERVABILŎ-Tъ, adj. Če se poate bъga de seamъ.

OBSERVATORŎ, -oare, adj. Kare bagъ de seamъ, kare ia aminte.

OBSERVATORIŪ, s. n. Zidire fūkstъ int'adinsъ
pentrъ a face bŕgŕi de seamъ astronomice.

OBSERVAŪIE, s. f. Lŕkrarea prin care se impli-
neste cea ce este preskriș de lege, de reglŕ,
de kŕnoștiinŕ; bŕgare de seamъ.

OBSESSIE, s. f. (lat. obsessio). ĩmpresŕrare.

OBSIGNA, v. (lat. obsignare). A печетлѣи.

OBSKŪRA, v. (lat. obscurare). A se ĩntŕneka, a
face ĩntŕnerekŕ; a se ĩnkide.

OBSKŪRITATE, s. f. ĩntŕnechimie.

OBSKŪRŪ-Ŕ, adj. ĩntŕnekosŕ, ĩnkisŕ, nosomoritŕ.

OBSTAKOLŪ, s. n. (lat. obstaculum). Педикъ а-
nevoingŕ, ĩmedikare.

OBSTINA, v. (lat. obstinere). A se ĩnpismŕși, a
fi ĩndŕŕtnikŕ, a nŕ se ĩndŕnleka.

OBSTINAŪIE, s. f. ĩndŕŕtnicie, neĩndŕnlekare.

OBSTINATŪ-Ŕ, adj. ĩndŕŕtnikŕ, ne ĩndŕnlekatŕ,
пѣсманѣ; хотѣитѣ.

OBŪINE, v. (lat. obtinere). A dobĩndi, a okŕna,
a ŕine, a pŕstra, a opri.

OBŪSŪ-Ŕ, adj. (lat. obtusus). Mai mare de kĩtŕ
șnŕ ŕngiŕ drentŕ, ŕngiŕ temitŕ.

OBŪ, s. f. (gr. ŕđŕ kĩntŕ). La cei vekĩ poemŕ
lirikŕ fŕkstъ de a fi kĩntatŕ; poemŕ ĩmpŕŕiŕ
ĩn stanŕe; kĩntekŕ șnre lașda kŕva.

ODIOSŪ, -oasŕ. adj. Ŕŕiŕiosŕ, nesŕferitŕ, nenŕkŕtŕ.

ODOARE, s. f. (lat. odor). Mirosŕ; simŕŕl mirosŕlŕi.

ODORANTŪ-Ŕ, adj. Mirositorŕ.

ODORATŎ, s. n. (lat. odoratus). *T. Fiziol.* Sim-
ușlă înrin kare miroase viegșitoarele.

ODORIFERANTŎ-Ŭ, adj. (lat. odor mirosă ferre
a părta). Kare rșsnîndeute mirosă frămosă;
mirositoră.

OFFENSA, v. (lat. offendere). A insălta, a atinge.
a sșpșra, a neșinsti.

OFFENSANTŎ-Ŭ, adj. Čel če sșpșrș, neșinsteute.

OFFENSATŎ-Ŭ, adj. Insăltată, sșpșrată; atinsă
moralicēute.

OFFENSŬ, s. f. Insăltș, atakș la činste nrin faete
saș vorbe.

OFFENSIVŎ-Ŭ, adj. Kare atakș, loveute, nșvș-
leute înti; kare insăltș, neșinsteute.

OFFENSORŎ, s. m. Kare neșinsteute, insăltș.

OFFERI, v. (lat. offerre). A da, a đșrđi; a in-
fșđișa čeva kđiva; a propșne.

OFFIČIA, v. A slșji la biserikș; a face serviciș.
a imnlini o datorie.

OFFIČIALŎ-Ŭ, adj. Pșblikatș, deklaratș đșne for-
mele legiș.

OFFIČIANTŎ, s. m. Čel če officiazș.

OFFIČINŬ, s. f. Lokșlă, kamera in kare lăkreazș
artistșlă, meseriasșlă.

OFFIČIOSŎ, oasș, adj. Gata de a face vre-o slșjbș,
indemnatikș (čersoana officioasș) anlekatș de
a face servicișri.

OFFIČIŎ, s. n. (lat. officium). Serviciș, slșjbș; řon-

knje; ceremonie religioasă, sinta^o letârgie, datorie a vieții omenești, a societății civile.

OFFRANDĂ, s. f. (lat. offerenda). Jertfă; ceea ce înfrumusează cineva lui Dumnezeu, sau کسی; dară ce dă کسی, sure a'i arăta respect, devotament.

OGIVALD-Ă, adj. Arkadă, boltă de fereastră care se sfârșește în colț în unghi.

OGIVĂ, s. f. *T. Arhit.* Arkadă, boltă care se termină în unghi.

OXLOKRAȚIE, s. f. (gr. ὄχλος mslgime; κράτος, guvernământ). Ţară felă de guvernă la care năterea este în mîna poporului de jos.

OKCIDENȚĂ, s. n. (lat. occidens). Apăsă; partea kardinală unde apăsă soarele; partea emisferi care este sure apăsă.

OKCIDENTALĂ, adj. De la apăsă.

OKCIDENTALĂ, adj. *T. Anat.* Ceea ce privește la partea de din'napoi a capului.

OKKASIE, s. f. (lat. occasio). Imprejurare, prilej, întîmplare.

* **OKKASIONA**, v. A pricină ceea, a da prilej.

OKKASIONALĂ, adj. Care dă prilej, dă pricină.

OKKULTĂ, adj. (lat. occultus). Ascunsă, a căvraia căsă este nevăzută, este ascunsă.

OKKUPA, v. (lat. occupare). A gine a konrinda ună suaviă de lokă sau de timă a loksi a fi

INTR'ENŌ NOSTŌ OARE-KARE, a se îndeletni; a lăkra;
a da dē lăkră.

OKKŌHAŪIE, s. f. Îndeletniuire, lăkră la kară se
îndeletniuite cineva; konrinderea militară a ō-
nei четвѣдї, a znei цѣри, a zni konrinsă oare-
kară.

OKKŌRENTŌ-Ŭ, adj. Întimulătoră kară se întimulă.

OKSID, s. n. *T. Xim.* Kombinajie de korni
simli kă oksigenă.

OKSIDA, v. *T. Xim.* A transforma în oksidă.

OKSIGENŌ, s. n. *T. Xim.* Gaz inkoloră, fără să-
voare ni odoare simuls, întră în kompoznera
aerăsi atmosferikă, trebăniuosă resăfări ni
arder; zăsi diu prinviniele apei.

OKTAEDRŌ, s. m. (gr. ὀκτώ, ontă; ἔδρα, base).

T. Geom. Ōnă solidă kă ontă fege, kă ontă base.

OKTAVŬ, s. f. (lat. octavus). *T. Mus.* Ton de-
nărtată de altăsi kă ontă trepte, kă ontă tonăsi
măi zăsi săă măi josă; stană de ontă versări.

OKTOGONŌ, s. m. *T. Geom.* Kară are ontă
zngisări.

OKŌLARŌ-Ŭ, adj. (lat. oculus). *T. Anat.* Ūe
năviente la okă, este allă okăsi.

OLFAKTIVŌ-Ŭ, adj. *T. Anat.* Ūe năviente la
mirosă, este ală mirosăsi.

OLFAKTŌ, s. m. (lat. olfactus). Mirosă.

OLIGARXIE, s. n. (gr. ὀλιγος, năgins; ἀρχή, kom-
mandamentă). Găvernă la kară năsterea săverăsi.

autoritatea se află în inimile unor mii de oameni de persoane.

OLIMPIADĂ, s. f. Spațiu de patru ani între jocurile olimpice.

OLIVĂ, s. m. Maslină, arborele care produce măsline.

OLOKASTĂ, s. f. (gr. ὄλεσ, tot; -ζαίω, arz). Sacrificiu prin ardere la Evrei.

OMEGA, s. m. Cea din urmă literă a alfabetului grecesc; sfârșit, Alfa și Omega: început și sfârșit.

OMELIE, s. f. (gr. ἐπιλογία conversație). Esnlikația Evangheliei, vorbă cu vorbă.

OMISSIE, s. f. Lăkrarea de a omite.

OMITTE, v. (lat. omittere). A săta, a tręce ceva cu vederea, a nu face săă a nu zice ceea ce trebuia să se fakte, săă să se zikă.

OMMAGIŪ, s. n. Respekt, venerație.

OMNIBUS, s. m. Ūn fel de trăsuri foarte mari care smlă prin oramięle cele mari și la care vineva plătonte foarte puțin.

OMNIPOTENȚĂ, s. f. (lat. omnis, toată; potentia, ptinga). A totă ptingă.

OMNIPOTENTĂ, adj. A totă pternikă, care poate toate; care xotrante toate; (se poate zice nămal despre Dumnezeu).

OMNIVORĂ, adj. (lat. omnis, tot; vorare, a minka). **T. Zool.** Care se nstremte de substanțe vegetale și animale.

OMOGENITATE, s. f. Ksalitatea, însămirea lăkrălsî omogenă.

OMOGENŎ-Ŧ, adj. (gr. ὁμός, assemenea; γένος, genă). Karé e de aceeași natră.

OMOLOGŎ, -oagă. adj. (gr. ὁμός, λόγος, raortă).

T. Geom. Se zice de lătrile karî, în figrile alkărite de liniă drepte assemenea, se korespondă mi sîntă năse înnotivă la engizri de onotrivă; komparăie între nrăgile assemănătoare; analogă.

OMONIMŎ, adj. Karî aș ayalămî năme kă toute kă sînt de natră differită.

OMOPLATŎ, s. n. **T. Fisiol.** Osă mare mi țărtită la partea din dărtă a zătrălsî.

OMŎCIDŎ-Ŧ, adj. Omoritoră de omă.

ONDŦ, s. f. [lat. unda]. Vală ce se ridikă mi se lasă în apa mișkată de vîntări.

ONDŎLA, v. A încene a face unde, valări, a se arănkă valări, săș a se face în forma valăriloră.

ONDŎLAŦIE, s. f. Mișkare în forma valăriloră mișkătoare.

ONNEȘITATE, s. f. Ținste; notrivire kă virtătea, kă ținste; bănră kăviință; omenie.

ONNEȘŎ-Ŧ, adj. Ținstită, virtăosă; kare este konformă kă ținstea, kă virtătea; drentă, fără viklenie; de treabă.

ONNOARE, s. f. [lat. honor]. Ținste, glorie, stima ce adăcea virtătea, talentele; virtătea, probitatea kărtăie, kastitatea; nrătare bănră, de lădată;

ՅՈՒՆԻԱ, v. A'mi s'isne p'ereca, a'mi da vot'si
in vre-o. adnare ass'ura x'ni l'kr' pass' in
desbatere, in deliberagie.

ՅՈՒՆԻԱՏՐԾ-Ե, adj. Իսմ'լtareց'ս, փ'ր'ր'նիկ'ս.

ՅՈՒՆԻԵ, s. f. (lat. opinio). Իxtere, vot's, glass'is
չe d'z čineva des're o ր'ր'ի'ն' dat' in ր'ր'etare.

ՅՈՒԾՄ, s. m. (lat. opium, de la gr. ὀπός s'ok's).
Afi'os', x'ni fel's de b'x't'x' ameg'itoare.

ՅՈՒՐՏՈՒՆԻՏԱՏԵ, s. f. (lat. oportunitas). Ին-
s'ur'ica l'kr'is'i kare se փ'ն'ի'ն'ի' la tim'x' mi
lok's ր'ո'ր'iv'is; ր'ilej's b'x'ni, favorabil's.

ՅՈՒՐՏՈՒՆԾ-Ե, adj. La tim'x' ր'ո'ր'iv'is, la lok's
ր'ո'ր'iv'is.

ՅՈՒՍԱՆՏԾ-Ե, adj. Բր'ո'v'նիկ's kare se փ'ն'ո'ր'i-
veme ր'ո'ես'ea'z'.

ՅՈՒՍԻՏԾ, s. m. Իմ'ո'ր'ivire.

ՅՈՒՍԻՊԻԵ, s. f. (lat. oppositio). Իմ'edikare, obs-
takol, nedik's, չe o ր'erson'x' ր'one la x'ni l'kr'.

ՅՈՒՐԵՏՏԻԱ, s. f. (lat. oppressio). Ար'եսare, as'ur'ire.

ՕՒՐԵՏՏԻՎԾ-Ե, adj. Kare anas't, as'ur'em'e.

ՕՒՐԻՄԵ, v. (lat. opprimere). A ar'esa, a as'ur'i,
a s'x'p'ne ne čineva la čeva k's silni'ie, k's ր'et'ea.

ՕՒՐԾՆԵ, v. (lat. opponere). A ր'one փ'ո'ր'iv'is,
a ր'one x'ni l'kr' as'i fel's ka s'z fak's nedik's
čel's'i lalt's.

ՕՍՏԱ, v. (lat. optare). A alege din d'or' sas mai
ր'olte l'kr'is'i ne k'ar'i n's le noate avca փ'ո'ր'es'is'.

ОПТАТИВЪ-Ъ, adj. Kare eksprimъ o postъ, o dorinъ.

ОПТАЦИЕ, s. f. (lat. optatio). Dorinъ, postъ.

ОПТИКЪ, s.f. Штинца kare trateazъ despre lămi-nъ mi despre legile vederi; sistemъ kare eks-primъ natъra mi kombinarea kolorilor.

ОПТИЦИЗМЪ, s. n. Doktrinъ a Filosofilor karі zi-kă kъ lămea aсeasta e сea mai bъnъ,

ОПУЛЕНЦЪ, s. f. (lat. opulentia): Avere mare.

ОПЪСКЪЛЪ, s. n. ъvragiș mik.

ОПЪ, s. n. (lat. opus). Lăkră; mănкъ; ъvragiș, trebdingъ.

ОРАКЪЛЪ, s. n. (lat. oraculum). Rъsunăsi сe nъgini 'mi înkinăiaș kъ priimesk de la zei.

ОРАЦИЕ, s.n. (lat. oratio). Diskъrsă, kъvint pro-nunțată de синеva în vre o împrejurare.

ОРАЛЪ-Ъ, adj. Сe se formeazъ în гъръ; din гъръ.

ОРАНЖЪТАНЖЪ, s..m. ъn fel de majinъ.

ОРАТОРИЪ, s. n. Сe сине de oratoră, сe prive-ște la dînsă; lok de răgъcisne.

ОРАТОРЪ, s. n. Aсela kare komъsne pronunțъ diskъrsări în пsblikă.

ОРБИТЪ, s. f. **T. Astr.** drămsl сe face o pla-netă; **T. Fizio.** газra în kare e пss okisl.

ОРДИНАРЪ-Ъ, adj. De rînd, de obște, obiсinisit, сea сe s intîmplă adesca ori.

ОРДИНАЛЪ-Ъ, adj. Kare determineazъ ordinăl, kare privește la rîndă; **T.Gram.** Nъmerală

— нѣмѣгъ карѣ арагъ рѣндѣл, s: e: Інтѣл, аі доі-
lea, al treilea etc.

ORDINE, } s. (lat. ordo). Порѣнкѣ; рѣндѣалѣ; dis-
ORDINŎ, } чѣлнлѣ, ekonomie; lege, regѣлѣ; rang;
kompanie religioasѣ, de kavalerie; kondiѣie treantѣ

ORDONA, v. (lat. ordinare) A porѣnчѣ, a da or-
din, a komanda; a preskrie; a пѣне ѣн рѣндѣи-
алѣ, a ашеза, a ѣtokmi.

ORDONANѢѢ, s. f. (lat. ordinatio). Disposiѣie,
ordin, ашеzare kѣ рѣндѣеалѣ.

OREOGRAFIE, s. f. Deskrieѣe a мѣнѣилор.

ORFANŎ-Ѣ, adj. (gr. ὀρφανός). Konil ѣгѣ пѣрѣнѣлѣ.

ORGANIKŎ-Ѣ, adj. Kare чѣне de organѣ.

ORGANISA, v. A da пѣрѣлѣлор знѣл kornѣ dispo-
siѣia neccessarѣ nentrѣ ѣnkѣiele la kare este
determinatѣ; a ѣtokmi, a regѣla; a знѣl organe-
le знѣ kѣ altѣ.

ORGANISATORŎ, s. m. Kare ѣtokmehte, пѣне
la рѣндѣиалѣ, пѣне la regѣлѣ.

ORGANISAѢIE, s. f. Mijokѣлѣ prin kare знѣ kornѣ
s'a organisatѣ; konstitѣiѣia знѣл statѣ, знѣл а-
шезѣmintѣ пѣblikѣ saѣ partikѣlarѣ.

ORGANISMŎ, s. f. Kѣalitatea lѣkrѣlѣlѣ organisatѣ.

ORGANŎ, s. n. (lat. organum; gr. ὄργανον instrѣ-
mentѣ). Parte a kornѣlѣlѣ kare ѣnlineu te
oare-kare slѣjbѣ trebѣinчѣioasѣ saѣ folosi-
toare la viaѣгѣ; — fig. Persoanѣ kѣ kare
se slѣjehte vine-va sнre a'шѣ deklara voѣnѣele

sălle, mi prin a kria mijlocire face cineva zns
lăkră; ʒn felă de măsikă la katolici sune a ȳine
akompaniamenă kintătoriloră.

ORGĂ, s. f. Organă, zns felă de instrumentă de
măsikă; lokălsă ʒnde sîntă amezate organele în
biserikă.

ORGII, s. f. pl. Sărbători la cei păgini în onoarea
Zeălsă Bakă; beȳii la ospete; petrecheri skan-
daloase.

ORGOLIOSĂ, -oasă. adj. Mîndră, kare are mîndrie.

ORGOLIĂ, s. f. (gr. ὄργαω posteskă kă porăbdă-
re). Mîndrie, trăfie, semegie; sentimentă no-
bilă mi înaltă, kare dă kăiva înkredere dăne
meritălsă săă, kare îndemnează de a'ui mări
mai multă meritălsă de a face lăkrări mari, mi
île fărăite de lăkrări proaste, nefolositoare.

ORIENTALĂ, -Ă, adj. Kare ȳine de orientă, de
răsărită, kare lokăente sune răsărită.

ORIENTĂ, s. n. (lat. oriens). Răsărită, partea ȳers-
lă de ʒnde resare soarele.

ORIFICIĂ, s. n. Găra strămbă a vre-ʒnăi vasă
vrănă; resălitătoare.

ORIGINALĂ, -Ă, adj. Primitivă, kare n'are niči zns
modelă; singră în felălsă săă; kare e modelă
ʒnei konii. s. Manăskrisălsă dintiă ală kontrak-
teloră, ală traktateloră, akteloră mi a altoră skrieri;
persoană kăria i s'a skosă portretălsă.

ORIGINARŎ-Ь, adj. Năskătsă într'o țară oarecure, năminteană.

ORIGINE, s. f. Învenătsă, șnăi lăkră; snișă șnei familii; neamă, vișă șnei nașii; etimologia șnei ziceri.

ORIZONŎ, s. n. (lat. horison. gr. ὁρίζω mărșineșkă). Hartea țerălăi kare disnare d'inainteă okiloră nomtri, șnde ni se nare kă se kofăndă țerălă kă nămintă; linia așeia kare desnarte țerălă de nămintă.

ORIZONTALŎ-Ь, adj. Paralelă kă orizontă.

ORNA, v. (lat. ornare). A înnădobi, a înfrămășeșă.

ORNAMENTŎ, s. n. (lat. ornamentum). Pădăbă, înfrămășeșare; șeia țe înnădăbește șă șlășește șure înfrămășeșare. fig. Șeia țe șăc' șnoare; dă mărșime șnei țerăi, șnăi șekolă, șnei familii.

OROLOGERIE, s. f. Lokălă șnde se făkă șă se vîndă șrologe; arta kămerșălă kă orologie.

OROLOGIŎ, s. n. Časornikă, mașină kare arată orele șă le mî șnă.

ORRIBILŎ-Ь, adj. Kare adășe orroare; foarte ră; foarte nenăkă; de șnăimintă.

ORROARE, s. f. (lat. horror). Șnăimă, groază; lăkră nenăkă, șră.

ORTIKĂLTĂRŎ, s. f. Artă d'ă kăltivă grădină.

ORTIKĂLTORŎ, s. m. Așeia kare se okășă kă grădină, șure a năfekșiona artă de a kăltivă grădină.

ORTODOKSIE, s. f. (gr. ὀρθός, dreantă; δόξα, kredință). Dreantă kredință, pravoslavie.

ORTODOKSÏ-Û, adj. Dreantă kredințiosă, pravoslavnică.

ORTOGONALÏ-Û, adj. *T. Geom.* Că unghiuri drepte, care înclinăente unghiuri drepte.

ORTOGRAFIE, s. f. *T. Gram.* Arta de a scrie într'o limbă zicerile întokmai dăne regălele amezate, a le scrie korrektă.

ORTOGRAFIKÏ-Û, adj. Ce privește la ortografie, ce este că ortografie.

OSÇILA, v. (lat. oscillare). *T. Mekan.* A se legăna, a se klătina; se zice mai că seamă de limba ceasornikășă.

OSÇILAÇIE, s. f. (lat. oscilatio). Mișkarea alternativă, legănatășă, balanțarea limbei ceasornikășă.

OSEMİNTE, s. n. pl. Oasele șnăi tēnosată, oase de oameni morți fără karne ne dinsele.

OSIFIKAÇIE, s. f. Formația oaseloră, pefacherea șnei șăbstange în osă.

OSHELÏ, s. n. Vezi otelă.

OSPIITALIERÏ-Û, adj. Bine priimire. șnde priimēte čineva ospitalitate.

OSPIITALITATE, s. f. Priimire de streini, de klători în kasă, la masă.

OSTENTAÇIE, s. f. (lat. ostentatio). Fală, ingimfare, paradă.

- OSTIE. ²s. f. (lat. hostia). Анафоръ.
- OSTILITATE, s. f. (lat. hostilitas). Врѣжмъшиє,
дѣшмъшиє, атакѣ.
- OSTILŃ-Ъ, adj. Врѣжмашіѣ, дѣшманѣ, атигъторѣ,
імпѣнгъторѣ.
- OTELŃ, s. n. LokŃinцъ, kasъ імподобитъ; edificіѣ
інтокмитѣ pentрѣ vre-ѣнѣ stabilimentѣ пѣбликѣ;
kase marі. ін карі tragѣ voiajiori, кълъторі.
- OVARIŃ, s. n. *T. Anat.* Matкъ de kare stat +
linite oѣle la vieđsitsarele kare fakѣ oѣъ.
- OVALŃ-Ъ, adj. Rotѣndѣ, ін форма oѣлѣ.
- OVAЦIE, s. f. Ńnѣ felѣ de triѣmfѣ маі mikѣ la
Romanі; чинste че адѣкѣ маі мѣlte persoane
ѣneі persoane бѣтіндѣ ін palme.
- OVIDŃKTŃ, s. n. LokŃl ne ѣnde trekѣ oѣle la
naserі.
- OVIPARŃ-Ъ, adj. (lat. ovum. oѣ; parere) Animale
kare fak oѣъ.
- OVOIDŃ-Ъ, adj. (lat. ovum, oѣ; gr. εἶδος, formъ)
Kare are forma oѣлѣ.
- OVOVIVIPARŃ-Ъ, adj. (lat. ovum, vivus, parere).
Se ziचे de oviparele ale кѣroга oѣъ se kloѣesкѣ
ін нінtecele femeleі, fak пѣі viі.

II.

ПАЧИФИКА, v. А́ импѣчиди, а face pace, а restatornicі pacea, а potoli тѣрѣгѣриле.

ПАЧИФИКАТОРЪ s. m. (pacificator) Имѣчидитор фѣкторъ de pace ;adj. kare face pace.

ПАЧИФИКАЦІЕ, s. f. (lat. pacificatio) Имѣчидиге, restatornicіге а пѣчії.

ПАЧИФИКЪ adj (lat. pacificus) Пачникъ, избиторъ de pace; liniuitiъ, astimѣratъ.

ПАГИНАЦІЕ s. f. Назѣрѣлѣ feuelor хнеі кѣрцї.

ПАГИНЪ s. f. Фага хнеі foі de хїртіе

ПАГИЪ s. m. Nobil јsne kare se аслѣ slajindъ lіngъ хнѣ prinцѣ lіngъ хнѣ имѣрат

ПАХИДЕРМЪ s. m. adj. *T. de Ist. Nat.* (gr. πᾶχος grosime тѣрime, δέρμα pele) Dobitoаче Карі аѣ nelea foarte groasъ, tare.

ПАИРИЕ, s. f. Demnitate de Пайрѣ; feздъ la kare se адрѣoga vrednicіа de пайрѣ.

ПАИРЪ, s. m. Titlъ de demnitate. Se zичea de vassali чеі marі аі regelsі. Akъm se zичe de мѣдѣлари kamereі karі аveаѣ пѣsterea legislativъ d' импѣрѣнѣ кѣ regele mi kѣ kamera депѣтагїлорѣ, mi karі eraѣ ne viaцъ.

ПАКЕТЪ, s. n. Legѣтѣгъ.

ПАКТЪ, s. n. (lat. pactus). Инвоіалъ, legѣтѣгъ, kontraktъ.

ПАЛАДИНЪ, Domnъ, seniorъ kѣragiosъ, bravъ, шї galantъ.

- PALANKŢ**, s. f. Întregire fâcâtă kx stoborî, parî askxmiî şni lîngx algi mi kx vîrfxriile în sxsx.
- PALANKINŢ**, s. n. Şn felş de jellş, patş ce 'lx poartx oameni pe şmerî mi în kare se pşne persoanele însemnate din India mi Kina.
- PALATINŢ** s.m. (lat. palatinus) Titlx de vrednicie ce se da avelora karî avca vre o slşjbx la palatş regelşî.
- PALATINATŢ** s.n. Vrednicia şniî Palatinş; pşm-întşlx, provinciea şniî palatinş
- PALEFRENIERŢ** s.m. Slşgş kare îngrijente de kaî
- PALEOGRAFIE** s.f. (gr: πάλαιος vekîş; γράφειν a skrie ştiinşa skrierilorş vekî, mentemşgşlx de a desşifra
- PALEOLOGŢ** adj (gr. πάλαιος, vekîş; λόγιος, dokt vorbitorş). Kare vorbente dşpş maniera antikx
- PALATIVŢ** adj. Kare este nşmaî nentş kîţ va timpş.
- PALIFIKAŢIE** s. f. Lşkrarea de a întşri şniş lokş kx narî.
- PALIMISESTŢ** s. m. Manşskriş dşpş kare s'a ştersş skrişoarea ka şb se skrie din noş.
- PALINGENESIE** s. f. Renaştere, naştere din noş.
- PALINODIE** s. f. întoarcere îndrentare de cea-ce s' a zisş; fig vorbire bşpş desşne ceva desşne cineva kare a vorbitş gşş mai nainte.
- PALINODŢ** s. n. Poemş întrş çinstea zşmislirriî nrea kşrateî Feçoare.

HALISSADЪ, s. f. Царкă, inkidere kă parĭ, kă
 žlčvĭ nĭnъ ĩn pĕmĭntă.

HALLADIȘ, s. n. Statsa Minervei, pe care Troeni
 o kredca kă e kăzătĭ din cheră ka apĕrĕtoare
 a Troei; fig. oră-ĕe kczășcește ĕinĕrea pĕzĭrea
 žnăĭ lăkră.

HALLIAȘIE s.f. Tăinșire askădere, desvinovășire
 a žnăĭ lăkră răș.

HALLIDȘ-Ъ adj. (palidus) Galben, searbădă; slabă.

HALLIȘ s. n. Manta de lĭnă albă semănată kă
 krăvĭ negre mi bine kăvĭntate de pana care o
 trimitte arxiepiscopilor spre semnă de vrednicĭ-
 a loră

PALMETЪ, s. f. Подоабă ĩn formă de frânze de
 finikă.

PALMIERȘ, s. m. Finikă, kărmală.

PALMIȘEDȘ, s. (lat. palmaris). Pasări kă niĕoa-
 rele late ka ale gĭnteĭ

PALMOSKOPIE s. f. Găcire dăpă palnitășie kor-
 nășĭ saș alle palmeĭ.

PALDARE, s. f. (lat pallor) Gălbeneală serbeze-
 ală, veștejire, pălire.

PALOMBINȘ, s. Marmăgă albă de lante.

ПАПА, v. А pipă.

ПАПАБИЛЪ-Ъ, adj. Пипăicosă, kăre se simte prin
 pipăire; fig. ĩnvederată, lăminată, kărată

ПАПЕВРАЛЪ-Ъ, adj. ĕe se ĕine de gene.

ПАПЕВРАȘIE, s. f. Klinire deasă din okĭ.

PALPEBRŬ, s. f. Geanŭ.

PALPITA v. A se bate inima foarte iste, a svîkni

PALPITAŬIE, s.f. Bŭtaia, mişkarea iste a inimci,
a oare-kŭrei pŭrŭi a kogniŭi.

PALPITANTŬ-Ŭ, adj. Kare se mişkŭ, se bate.
svîknește foarte iste.

PALSDAMENTŬ s.f. Ŭnŭ felŭde manta ce o pŭr-
ta kavaleri mai nainte ne de asŭra kŭmŭni
de ferŭ.

PALSDOSŬ-Ŭ, agj. Mocirosŭ.

PAMFLETŬ, s. m. Broŭŭrŭ kognizŭteare de lŭk-
rŭi politice saŭ satirice.

PANAŬEŬ, s.n. Doktorie, leakŭ kŭ kare se crede
kŭ se vindikŭ toate boalele.

PANAGIŬ, s.n. Drentŭ ce'ŭ pŭtește cineva pŭr-
nicŭriŭi ŭnei pŭdŭri pentrŭ a avea voe sŭ
lege porŭi akolo ka sŭ pŭnŭnŭce giindŭ jirŭ etc.

PANDEKTE, s. f. pl. Adŭnare de otŭriŭi fŭkŭte
de vekŭ jŭriskonsŭiŭi romanŭ, kŭroa Jŭstinianŭ
le dede pŭsterea de legŭ.

PANDEMONIŬ, s. n. (lat. pandemonium). Sala
konsiliŭiŭi demonilorŭ.

PANDŬRŬ, s.m. Soldatŭ ŭngŭreskŭ; fig. omŭ as-
pŭrŭ, iste, rŭstŭiŭ.

PANEGIRIKŬ-Ŭ, adj. (lat. panegyricus). Kŭvŭntŭ
pŭblikŭ, vorbe, surŭ laŭda kŭiva, mai kŭ seamŭ
ŭn onoarea Singŭlorŭ.

ΠΑΝΕΓΙΡΙΣΤΪ, s. m. (lat. laudator). Καρε φαρε πανεγiriφe.

ΠΑΝΕΛΛΕΝΙΟΝΪ, s.n. Καμερτ̄ elektiv̄ în Grecia liberat̄, format̄ de den̄stagī d'ái ποπορ̄δ̄λ̄ι.

ΠΑΝΚΑΡΤΪ, s. f. Τ̄βλιφ̄ ne kare se skrie чеva ka с̄ se п̄блиφe, ka с̄ se fakt̄ к̄носк̄т̄.

ΠΑΝΙΦΙΚΑΪΕ, s.f. Prefaφerea materiелor̄ f̄inoase în п̄iφe.

ΠΑΝΚΡΕΑΣΪ, s. m. *T. Anat.* Δ̄n̄ fel̄ de gin-d̄r̄τ̄, kare αρ̄ηκ̄τ̄ în stomak̄ δ̄n̄ fel̄ de zεam̄τ̄, ka a sk̄iп̄at̄δ̄λ̄ι.

ΠΑΝΚΡΕΑΤΙΚΪ-Τ̄, adj. Че φiφe de pankreas̄.

ΠΑΝΛΕΚΣΙΚΪ, s. n. (gr. π̄̄ν, tot̄, λε̄ξ̄ις, vorb̄τ̄ term̄en̄). Dik̄iонаr̄ koprinz̄tor̄ de toate vor-bele mi lok̄d̄iφele δ̄nei limb̄i, ka с̄ însemn. toate f̄iφeφe, ka с̄ es̄p̄riφe toate ideeφe, toat̄̄ sen-timenteφe.

ΠΑΝΟΜΙΕ, s. f. (gr, π̄̄ν, tot; νόμος, lege). Ad̄-п̄τ̄δ̄τ̄ de toate legile.

ΠΑΝΟΡΑΜΪ, s. f. Tablō mare φirk̄lar̄̄ ame-zat asfel ka privitor̄, kare e în φentr̄ с̄ va-z̄ obiekteφe ka din tr'ο iп̄п̄d̄iφime; k̄t̄iφe k̄ maī m̄l̄te tablōr̄i m̄r̄iφe k̄ okianeφe.

ΠΑΝΣΟΦΙΕ, s. f. Îп̄φeφiφiφne φniversaλ̄.

ΠΑΝΤΕΙΣΜΪ, (gr. π̄̄ν, tot; θεός, D-zε̄). Sistema aφelora kar̄i kred k̄ tot̄δ̄l, φniversaλ̄ este D-zε̄.

ΠΑΝΤΕΟΝ, s. n. Temn̄δ̄ konsφiп̄git̄ t̄t̄s̄lor̄ zeilor̄ mi b̄r̄baφilor̄ mar̄i.

ΠΑΝΤΟΓΡΑΦΪ, s. n. Instrumentă prin care se poate kopia or ce desenă fîră kôpoutința artei.

ΠΑΝΤΟΜΙΜΪ, s. f. Arta de a se exprima numai prin gesturi fîră ajutorul vorbiri.

ΠΑΝΤΟΦΙΛΪ-Ϊ, adj. s. care izbește totă.

ΠΑΝΘΡΟΪ, s. Care face totă, care este îndemnatikă la oră-ce.

ΠΑΠΙΛΪ. s. f. Κόμπησις de nervă.

ΠΑΠΙΛΑΡΙΪ-Ϊ, adj. Care koprinde papile.

ΠΑΡΑ, v. A grăti a împodobi.

ΠΑΡΑΒΟΛΪ, s. f. (lat. parabola). Pildă, alegorie în care se koprinde ună adevără mare.

ΠΑΡΑΒΟΛΙΚΪ-Ϊ, adj. Care are forma unăi parabole.

ΠΑΡΑΧΕΝΤΡΙΚΪ-Ϊ, adj. Ună ce care se deupr-tează mi se aipronie de un pōnktă în timpuri totă dasna egale.

ΠΑΡΑΔΙΣΪ, s. n. Raiă.

ΠΑΡΑΔΟΚΣΑΛΪ-Ϊ, adj. Κτῆρια ἢ πλάκῃ παραδοκσε; ce ține de paradokse.

ΠΑΡΑΔΟΚΣΪ, s. f. (lat. paradoxum). Προσῆνερε în kontra pῆρεγί de obște priimite; προσῆνερε χῆδατῆ; προσῆνερε ekstraordinarῆ dară adevărătῆ.

ΠΑΡΑΔΟΚΣΙΣΜΪ, s. n. Figură de Retorikă care stă întră a adăna în acellamă sῆjetă atribuyii foarte kontrarie una alteia.

ΠΑΡΑΔΟΚΣΟΛΟΓΙΕ, s. f. Abză de paradokse.

ΠΑΡΑΔΟΚΣΟΛΟΓΪ, s. m. Care προσῆνε paradokse.

ПАРАФОНІЕ, s. f. Konsonanцъ kare rezăltă din sunele diferite.

ПАРАФРАСЪ, s. f. (lat. paraphrasis). Eksplikagie întinsă a unei textă, saș a tradăkciunei literale.

ПАРАФРАСТЪ, s. m. Авторъ de parafraste.

ПАРАГОГЪ, s. f. *T. de Gram.* Адъогirea unei litere saș a unei silabe la sfîrșitulă unei ziceri.

ПАРАГРАФЪ, s. n. (lat. paragraphus). O parte a unei kăvîntă, a unei kănă; semnă făkăstă astfelă (§).

ПАРАЛИПОМЕНЕ, s. n. pl. Titlă ce poartă una din kărțile din kare se kompăne Biblia.

ПАРАЛИПСЪ, s. f. Figură de Retorikă kare așintă kare aminte așșura unei objektă prefăkîndăse kă 'lă trece kă vederea.

ПАРАЛЛАКСЪ, s. f. (lat. parallaxis). *T. Astr.* Șngișlă ce se formează din doă linii drente trase din centră unei stele: una din centră pămîntăslă mi alta de unde se face observație.

ПАРАЛЛЕЛЪ, s. f. *T. Geom.* De o potrivă de părtată de o altă linie în toată întinderea ei; kompăragte între doă persoane saș lăkrăi.

ПАРАЛЛЕЛИЗМЪ, s. n. Starea a doă linii paralele.

ПАРАЛОГИЗМЪ, s. n. (lat. paralogismus). Rașionamentă, kăvîntare gremită provenită din neștiință.

ПАРАЛИСА, v. A slăbîtnogi; fig. a slăbi, a imnedika, a ouri în lăkrare, a neștralisa.

PARALISIE, s. f. Slăbănogie; neutralizare, împingutură mare de sentimentă, de putere.

PARALITIKŎ, adj. (lat. paralyticus). Slăbănogă.

PARANIMFŎ, s. m. Nume ce se da la Greci vekî slăjbamăslăi care presida la o năntă.

PARAPIETŎ, s. n. (lat. corica) Încălțătă de pămîntă, săă zidă împregătăslăă zneî cetătăi; zidă mikă ne lingătă zăă podă ka zăă felă de parmaklikă; rezimătăoare.

PARASITŎ, s. m. Lingătă; plante karî kreskă peste altele mi se xătăesk din săbstanța lor; insekte karî trătăesk în viețătăoare.

PARATONERŎ, s. n. Vergea de fer askătătă ce se pătăe pe akoperime ka săă atragătă trătăsetă.

PARATŎ-Ŧ, adj. Gătăit; împodobit.

PARÇIMONIE, s.f. Ekonomie prea mare, skămpete.

PARENXIMŎ, s. n. *T. Anat.* Țesătăra din kare se kompozăe fikătă, mașele etc.

PARENESŦ, s.f. Kăvîntare morălă.

PARENTESŦ, s.f. (lat. parenthesis). Vorbă, frăsă kă îngălesăă differită în mijlokăl altăi frase, mi kare se înkide prin semnele: ().

PARFŎMŦRIE, s. f. Lokă zăde sînt parfŎmările.

PARFŎMŎ, s. n. Miros plătăt, aromatikă.

PARIA, v. A se prinde a face prinsoare, rătămășagă.

PARIETALŎ, adj. *T. de Bot.* Limită de zăă

frăktă; pl. Oasele karî formează partea sŭperioară și laterală a xîrcei.

HARIETARŎ, s. m. (helxine). Plantă care crește pe pŕrești.

HARIÎ, s. m. pl. Ŏnă felă de jădekătorî în timpulă de mijlocă, ai sŕzeraniloră feudalî.

HARISILABIKŎ, adj. *T. de Gram.* Zicerî karî aă în toate kasrile totă același numără de silabe.

HARJŎRŎ, s. n. Jărmîntă minchinosa, strîmbă; călkarea lăi.

PARKŎ, s. f. *T. Mit.* Ŏrsitoare; fie-care din celle trei zeice karî torcea, depăna și tŕia firă și viecei omăsi.

PARKETŎ, s. m. Spațiu și, loc și konrinsă de skasnele jădekătoriloră și alle avokăiloră;— table de lemnă, care formează pardoseala unei săli, odăi.— дѣлѣние.

PARKŎ, s. n. Țarkă; dămbravă; locă inkisă kă șanșă unde pasă boi.

PARKŎRA, v. A alerga în koace și în kolo, a străbate, a trece în săgă.

PARLAMENTŎ, s. n. Adunare obștească; celle 2 kamere în Englitera, care împreună kă riga aă pŕteea legitoare; altă dată în Franța: kărtea înaltă de jăsticie.

PARLAMENTARŎ, adj. Care privesc la, care vine de parlamentă;

PARŅASŅ, s. n. Mante din Fouida konsfinçitã læi Anolo mi Mæzelorã.

PARODIA, v. A face o parodie.

PARODIE, s. f. (lat. parodia). Imitaçie komikã a unei skrieri serioase; skriere în versuri fãkãtã deunã o altã sunã ai skimba înçelesãlã.

PARODIATŅ, s. m. Çellã ce face parodie.

PAROXIE, s. f. Enorie, maxala kare çine de o Biserikã.

PAROKSISMŅ, s. n. (lat. paroxismus). *T. Med.* Çimurãlã çellã mãi greã allã boalei.

PAROLŅ, s. f. Vorbã; darãlã fireskã de a vorbi;— Kævint; voe de a vorbi.

PARONIMŅ, s. n. *T. de Gram.* Zivere kare are ranortã kã alta prin etimologie saã nãmaï prin forma sa.

PAROTIDŅ, s. f. *T. de Anat.* Gindãrã ameza-tã lingã greke.

PARRICIDŅ, s. m. (lat. parricida). Omorãtorã de pãrinçi.

PARTIDŅ-Ņ, s. Imperekere, çnire de mãi multe persoane kontra altora kari aã çnã interesã, o pãrere kontrariã în statã; çotãrire, determina-re; parte.

PARTICIPIA, v. (lat. participare). A se împãrtã-mi, a læa parte; a se interesa.

PARTICIPATORŅ, adj. Pãrtããlã, kare læa parte læa çeva, se intereseazã de çeva.

- ПАРТИЦИПАЦІЕ**, s. f. Împărtășire, partea ce o ia cine-va la ceva.
- ПАРТИКЪЛĂРИСА**, v. A face kănoskătă amărgăntele și ei pŕicină, și ei întămlăgă; *T. de juris*. A împănovăgă, mi a oșindă pe și și din tre măi mălăgă kăgă aș lăată parte la o kŕimă.
- ПАРТИКЪЛĂРИСМЪ**, s. n. Egoismă, iăbire de sine.
- ПАРТИКЪЛĂРИТАТЕ**, s. n. Împărețgare partikălăgă; amărgăntă și ei pŕicină. etc.
- ПАРТИКЪЛĂРЪ**, s. adj. (lat. privatus). Singără. de sine; în parte, în deosebă; deosebă de kă lăkră: ekstraordinariă, ăiădată.
- ПАРТИКЪЛЪ**, s. f. Пărticikă, parte mikă: — *T. de Gram*, păgăgă miă de kăvăntă kăgă nă se skimbă.
- ПАРТИСĂНЪ**, s. m. (lat. fantor). Пărtinitoră, kăre este de partida kăi-va.
- ПАРТИТИВЪ**, adj. *T. de Gram*. Kăre arătă o parte dintr'șiă totă.
- ПАРТИЦІЕ**, s. f. Toate păgăile și ei kompăneri măsikale: împăgăireă și ei kăgăgă.
- ПАРЦИĂЛИТАТЕ**, s. f. Пărtinire.
- ПАРЦИĂЛЪ**, adj. Пărtinitoră, kăre алăgă, sŕiăgă-nemte kă deosebire o păgăre, o partidă: — kăre se întămlă în parte, kăre face parte a și șiă totă.
- ПАРВЕНИ**, v. A ajăngă la skouă; a se întăgă la ăinste.

IIASKINŎ, s. Veke statze çiontitz la Roma, mî de kare se lineskz skrieri satirice:— fig. glomeuz, kragiosz.

IIASKINADЪ, s. f. Skriere satirikz linitz de staza IIaskinz.

IIASABILŎ adj. Kare trece, se poate priimi; binimoz, de szferitz.

IIASSAGIŎ, s. n. Treçere, druzmz, lokz pe znde trece çine-va; zlicioarz;— pzticikz dintr'o skriere.

IIASSAGERŎ. adj. Treçtorz kare nz se ouremte la znz lokz, kztorz.

IIASSIBILITATE, s. f. Kzalitacea çelzi çe este pasibilz; simçicizne.

IIASSIBILŎ, adj. Simçiciosz, kare e szpuzz la patimî, la szferinçe.—

IIASSIONA, v. (se) A eksurima kz patimz çeva; a anzinde, a interesa intr'zn kinz în kitz sz azngz la patimz de anzindere pentrz çine-va.

IIASSIŐNE, s. f. Patimz; ori çe miukare mare a szfletzli: szferinçz, anlekare mare mi infokatz kztre çine-va.

IIASSIVITATE, s.f. Starea znzî szfletz pztimitorz.

IIASSIVŎ. adj. Pztimitorz, szferitorz: **T. gram.** verbz kare aratz kz szbjektz pztimemte, szfere.

IIASTORALŎ, adj. Çe çine de pztorz.

ПАСТОРАЛЪ, s. f. Вскать де театрѣ въ каре пер-
соане сѣнтѣ пѣсторѣ.

ПАТЕРНЕЛЪ, adj. Пѣрѣнтескѣ.

ПАТЕРНИТАТЕ, s. f. (lat. paternitas). Тѣтлѣ, старе
калитате де пѣрѣнте.

ПАТЕРНЪ, adj. (lat. paternus). Че есто алѣ та-
тѣлѣ.

ПАТЕТИКЪ, adj. Каре мишкѣ патимѣ, атингѣтор,
трѣстѣ, ѣтрѣстѣторѣ.

ПАТОГЕНЕСИЕ, s. f. Оригѣна, ѣнченѣтелѣ боале-
лорѣ.

ПАТОЛОГИЕ, s. f. Трактатѣ асѣнра натѣрѣи. кассе-
лорѣ ми симптоамелорѣ боалелорѣ.

ПАТИНЪ, s. f. Ѣнкѣлѣмѣнтѣ кѣ о дѣнѣрѣ де ферѣ
не талѣрѣ ка сѣ алѣнече не гѣаѣрѣ.

ПАТРИАРХАЛЪ, adj. Тот че прѣвѣнтѣ ла Патри-
архѣ адѣкѣндѣ-не амѣнтѣ де симплѣтате лорѣ.

ПАТРИАРХАТЪ, s. n. Ѣнтѣдерѣа ѣнѣстѣлѣлѣ сѣнѣсѣ
ла ѣнѣ патриархѣ.

ПАТРИЦИАНЪ, adj. s. Nobilѣ каре се трѣгеа дѣа
фамѣлѣе сенаторѣлорѣ ѣнтѣкмѣтѣ де Ромѣлѣ.

ПАТРИЦИАТЪ, s. n. (lat. patriciatus). Вреднѣчѣа
де патричѣи: орѣдѣнѣ де (nobilѣ) патричѣенѣ.

ПАТРИЧЪ, s. m. (lat. patricius). Тѣтлѣ де дем-
нѣтате че аѣ пѣрѣтатѣ nobilѣ ѣнтрѣнд ѣн ѣмперѣлѣ
Романѣ, ми апоѣ ѣн алѣ ѣерѣ.

ПАТРИМОНИАЛЪ, (lat. paternus). Каре ѣнѣ де а-
верѣа пѣрѣнтѣаскѣ.

- ПАТРИМОНИЎ, s. n. (lat. patrimonium). Avere пѣ-
rinteaskъ: moutenire de la пѣринѣ.
- ПАТРИОТИКЎ, adj. Че цине de patriotă: знѣ че
фѣкѣтѣ patrici.
- ПАТРИОТИСМЎ, s. n. Iăbire de patrie.
- ПАТРИОТЎ, s. n. Omă kare'ui izbemte patria.
- ПАТРОНЎ, s. m. (lat. patronus). Апѣрѣторѣ, о-
krotitorѣ; sintslă allă kѣrѣia năme 'lă поартѣ
чине-ва, kѣrѣia este înkinatъ o biserică, знѣ
орашѣ, о царѣ: канѣлѣ знѣи ашезѣмѣнтѣ.
- ПАТРОНАГИЎ, ПАТРОНАТЎ, s. n. (lat. patro-
natus), Protekѣie, апѣгare.
- ПАТРОНАЛЎ, adj. (lat. patronalis). Че привемте
la patronă.
- ПАТРОНИКЎ, adj. Năme komănă че аѣ тоѣи
kѣi se tragă din aчelamѣ tată.
- ПАТРОПЕДЎ, adj. Кѣ patră ničioare.
- ПАЦИЕНТЎ, ПАЦИЕНТЕ, adj. Рѣбдѣторѣ, kare sѣ-
fere аunteantъ kѣ рѣbdare; пѣtimitorѣ; sѣb.
Omă osѣnditѣ la moarte: *T. de Xirur*. Пѣ-
tinamă, kare sѣfere o operaѣie.
- ПАЦИЕНЦЪ, s. f. Рѣbdare. †
- ПАДПЕРТАТЕ, s. f. Сѣрѣчѣie.
- ПАДСЪ, s. f. Odixnѣ, repăssă.
- ПАВАГИЎ, ПАВИМЕНТЎ, s. n. (lat. pavimentum).
Kaldarѣmă, pardosire kѣ petri.
- ПАВИДЎ, adj. Spăgiosă.
- ПАВИЛИОНЎ, s. n. ѐnă felă de kortă пѣtrată kѣ

vîrfă; steagă: kasъ de ȕarъ fьkьstъ pentră a netreche kite-va lăni akolo, foimoră, kiowkă.

PEDAGOGIE, s. f. (gr. παιδαγωγία). Edskaciunea kreanterea koniiloră.

PEDAGOGIKŎ, *Çe ȕine de Pedagogie.*

PEDAGOGŎ, s. m. Kare îmvayъ konii mi ingrijeste de kreanterea loră.

PEDANTA, v. A înnlini răă datorile de rektoră în kolegisri.

PEDANTERIE, s. f. Termen de injerie pentră pedagogi: aeră pedantă, dorinȕ de eksaktitate de strășniȕie în lăkreri miȕi; manieră, erădiȕie pedantă.

PEDANTESKŎ, adj. Kare seamăntă a pedantă, ȕe se ȕine de ăniă pedantă.

PEDANTISMŎ, s. n. Aeră, karakteră, manieră de pedantă, pedanterie.

PEDANTŎ, s. Termenă de injerie pentră pedagogi: — kare efektează d'ă se arăta învăȕată, kare are tonă de săperioritate; kare dorește mălt eksaktitatea mi strășniȕiea în lăkreri miȕi mi a săpăne pe alȕi la reglele sale: limbăă.

PEDERASTIE, s. f. Întrebăingarea băȕiloră în lokă de fete la desfrinărele kăiva.

PEDESTRŎ, adj. (lat. pedestris). Kare kăltorește pe josă, stată pedestră kare înfăȕimează ăni om pe josă.

ПЕДИКЪЛЪ, ПЕДЪНКЪЛЪ, s. f. (lat. pediculus).

Koada kare џine floarea, foaea de frânzъ.

ПЕДИМАНЪ, adj. Dobitokъ мамiferъ kare are de-
getslъ чellъ mare de la picioarele dia дърътъ
deosebitъ de чelle-lalte; la kare picioarele le
seivesk de mîini.

ПЕДОМЕТРЪ, s. n. Instramentъ kъ kare се мръ-
soarъ дръмърile.

ПЕДЪНКЪЛАТЪ, adj. *T. de Bot.* Kodatъ.

ПЕГАСЪ, s. m. (lat. pegasus), Kалъ fabulosъ kъ
arini;— konstelajie sententrionalъ.

ПЕКТОРАЛЪ, adj. Че се џine de pentъ, че се
noartъ ne pentъ.

ПЕКЪЛАТОРЪ, s. m. Фъръ, чoџъ de banî пълливъ.

ПЕКЪЛАТЪ, s. n. Фъртимажъ, чoџie de banî пъл-
ливъ.

ПЕКЪЛИЪ, s. n. Avere strînsъ de o persoanъ ne
seama sa, sьb protekija aîzia.

ПЕКЪНИАРЪ adj. Върнескъ, че are înklinare kъ
banî, kare стъ în banî, în interesъ.

ПЕКЪНИЕ, s. f. (lat. pecunia). Banî, monedъ.

ПЕКЪНИОСЪ, adj. Върносъ, kare are мълџъ banî
gata.

ПЕЛАГОСКОИЪ, s. n. (gr. πέλαγος, mare; σκοπῶ,
priveskъ). Instrament de ontikъ snre a vedea
fъndslъ мърџи.

ПЕЛАСГИ, s. m. Lokъгоръи чеi primitivъ aî Gre-

HELERINŎ, s. m. (lat. peregrinus). Xagiš; kъ-
лѣtorѣ, streinš kare merge a visita lokxri vekī.

HELERINAGIŠ, s. n. (lat. peregrinatio). Agialikš
kълѣtoria че о face xнš pelerinš din evlavie la
lokxriile sinte, saš la alte lokxri celebre; lokx-
rile avellea.

HELETONŎ, m. (lat. glomus). Sxntz împѣrjure
de batalioanc.

HENALITATE, s. f. Sistemъ de pedensī xotъrite
prin pravilъ;

HENALŎ, adj. Kare priveute la pedcapsъ, kare
sxъone la o pedcapsъ, de pedcapsъ.

HENAIИ, s. m. nl. Zei domesticii, de kasъ ai ve-
kilorѣ пъgini; fig. lokxinda kxi-va.

HENDINTE, abj. Kare sninzъrъ, atirнъ de че-va.

HENDINИЪ, s. f. Atirнare, sninzъrare de чеva.

HENDŎLŎ-Ъ, s. (lat. horologium). Чеasornikš de
perete; limba lxi kare oscilъ nentъ alš miuka.

HENETRA, v. A пъtrъnde; fig. a miuka, a adъ-
че sure milъ.

HENETRABILITATE, s.f. Пъtrъnzivъone, kxalitatea
lъkrъlxi пъtrъnzivъosъ.

HENETRABILŎ-Ъ, adj. Пъtrъnzъvъosъ, че се поa-
te пъtrъnde.

HENETRANTŎ-Ъ, adj. Пъtrъnzъtorѣ, kare пъ-
trъnde lesne.

HENETRATŎ-Ъ, adj. Пъtrъnsъ.

HENETRAИE, s. f. Пъtrъndere, lъkrare de a пъ-

- trunde; fig. isteșimea, înlesnirea dăxălsî d'a
 , pîtrunde în cunoștința lucrărilor.
- PENIBILŎ**, adj. Greș, ostenitorș, obositorș, ane-
 voiosș; fig. sâpîrîtorș, mîxnitorș.
- PENITENTŎ-Ŧ**, adj. (lat. poenitens). Kare se po-
 kșemte, se kșemte, de vr'o fantș rea.
- PENITENŦŦ**, s. f. (lat. poenitentia). Pokșinș, kșinș,
 pentrș o fantș rea, pedeanș.
- PENŎLŦ**, **PENELŎ**, s. f. Kondeiș de pîrș, kș
 kare zșgravîi zșgrșveskș.
- PENSIE**, s. f. (lat. pensio). Rșsulatș anșalș pen-
 trș niskai serviciirî.
- PENSIONARŎ**, s. Skolarș dintr'șn nensionș; celș
 ce priimește pensie.
- PENSIONATŎ**, s. n. Amezșmintș pșblikș saș par-
 tiklarș șnde se priimeskș konîi pentrș a îm-
 vșșa, a lokși.
- PENTAEDRŎ**, s. n. Solidș kș 5 feșe.
- PENTAKORDŎ**, s. n. Instrșmentș de mșsikș la
 cei vekî kș 5 koarde.
- PENTAMETRŎ**, s. n. (lat. pentameter). Versș de
 5 nișioare.
- PENTAPASTŎ**, s. n. Mașinș kș 5 skrîneșî de
 rșdikatș greștșșî.
- PENTATEŎKŎ**, s. n. Nșmirea celorș 5 kșrșșî din
 tîiș alle Biblii.
- PENŎLATŎ**, adj. Akoperitș kș manta, învelitș.

PERNULTIMŎ-Ŏ, s. (lat. penultima). Kare este înainte de sfârmită, kare este allă 2-lea de la sfârmită.

PERPNERŎ s.f. Пикоалъ unde se formează tinerii pentru diferite meserii saș slăjbe; рѣсаднигъ.

* **PERAKIIE**, s. f. Слѣвире, înmulnire.

PERAMBŎLAIE, s. f. Fanta de a se plimba.

PERCEPTIBILITATE. s. f. Înșămirea lăkrăsi kare se poate strînge, adăna; — " înșămirea lăkrăsi kare se poate pricene, simți, vedea etc.

PERCEPTIBILŎ, adj. Че се poate strînge. — че се poate pricene, simți.

PERCEPTORŎ, s.n. Пріимиторъ, strîngător; прічепторъ.

PERCEPTIE, s. f. (lat. perceptio), Пricенере; ideia че-ми face cineva despre ună lăkră kare face o întințire asupra simțurilor; — strîngerea și prіimirea impositelor.

PEREGRINA, v. A kători în țări depărtate; în lokșrile sînte.

PEREGRINAIE, s. f. (lat. peregrinatio). Kătorii în țări depărtate.

PEREGRINITATE, s. f. (lat. peregrinitas). Streipătate, starca ună strein într'o țară.

PERFEKTIBILITATE, s. f. Deslăvirișiosne, înșămirea ună lăkră d'a se pătea deslăviri.

PERFEKTIBILŎ, adj. Deslăvirișios, kare se poate deslăviri.

PERFEKȚIE, s. f. Desvîrșire, sîvîrșire.

PERFEKȚŎ, adj. Desvîrșitș.

PERFEKȚIONA, v. A desvîrși a face mai bun.

PERFIDIE, s. f. Viklenie, lipsă de kredinț; amîngire, înșelare.

PERFIDŎ, adj. Vikleanș, înșelătorș, amîngitorș, fîrș kredinț.

PERIFERIE, s. f. (lat. circumductio). *T. de Geom*
Linia kîrșb kare okolește o figîrș; okolș.

PERIFRASȚ, s. f. (lat. circuitio). Întrebîngare, de mai multe ziveri pentrș a eksurima o idee ce nș se poate eksurima printr'șna singîrș.

PERGAMENTŎ, s. n. Piele de oac saș de berbecș fîkștș astfelș înkîtș sș poate ține-va skrie pe dînsa.

PERIKOLŎ, s. n. (lat. periculum). Hrimejdie.

PERIKŎLOSŎ, adj. Hrimejdiosș.

PERIMETRŎ, s. n. *T. de Geom*. Kontîrș, okolș.

PERIODŎ, s. n. (lat. periodus). Spațîș, kîrșș, mîșîrș de timnș, învîrtire kare se renocîte regîlatș, învîrtirea regîlatș a unei stelle; frasș komnîșș din mai multe pîrșîș kîrș îmuresîrș đăș nș îngelosș komulekș; spațîș de timnș peotîrșîș.

PERIODICITATE, s. f. Kșalitatea îkîrșîș d'a fi periodikș.

PERIODIKŎ, adj. Kare se renocîte regîlatș la

o vreme otrîit, care se aratî din kîndî în kîndî.

PERIODISTŎ, s. m. Kompozitorî de skrierî perio-
dîce.

PERIPATETIKŎ, adj. Çellî-çe îmbreyîmazî î-
vîyîtra lî Aristotelî.

PERIPESIE, s. f. Skimbarea neprevîzî mi re-
pede a stîri în kare se aflî çine-va (se zîce
mai multî despre poesî).

PERIPNEŎMONIE, s. f. (lat. peripneumonia). In-
flamaçie la plîmîni însouitî de frigîrî îyî.

PERISÇIANŎ, s. m. *T. de Geogr.* Lokîtori în
zonele frigîroase, unde soarele, în unele tim-
perî, nu anîne, çî face unî okolî d'asupra ka-
nîlî lorî.

PERISSOLOGIE, s. f. Îmbelîzgare prea mare de
zîcerî într'unî kîvîntî; repetiçie saî noître
gremîtî a unei ideî.

PERISSOSILABŎ, adj. Prisositorî de silabe.

PERISTALTIKŎ, adj. *T. de Med.* Mîmkarea de
sîsî în josî a kanalîlî digestivî mi strînge-
rea sa în tokmî ka mîmkarea unî verme.

PERISTILŎ, s. n. (lat. peristylum). Galerie așe-
zatî pe koloane împrejîsî unei zidîrî.

PERJŎRATŎ, adj. Mîrtîrisîtî prin jîgîmîntî
minçinosî.

PERLŎ, s. f. (lat. perla). Mîrgîritarî.

PERLUCIDŎ, adj. (lat. perlucidus). Foarte stre-lucitã.

PERMANENTŎ, adj. (lat. stabilis). Statornikã, stã-tãtorã, nemãkatã, care ãine multã vreme.

PERMANENŢÛ, s. f. (lat. permensio). Reminere, stãrsãire, statornicie, ãinere ncãncetãtã a kãiva.

PERMEABILITATE, s. f. Priimirea, pãtrãnderea, ãnsãmãrea lãkrãlãi d'a fi pãtrãnsã, de aerã, lã-minã, apã etc.

PERMEABILŎ, *T. de Fis.* Prin care poate pã-trãnde lãmina, aerãlã, ana etc.

PERMISSIE, s. f. Voc, libertate, ãngãdãire d'a face ceva.

PERMITE, v. (permittere). A da voc, a ãngãdãi, a erta, d'a face, d'a zice ceva.

PERMÏTA, v. A strãmãta, a skimba.

PERMÏTAŢIE, s. f. Strãmãtare, skimbare.

PERNICIOSŎ-Ţ, adj. (lat. perniciosus). Primejdiosã, vãtmãtorã; strikãtorã; rãã.

PERONEA, s. f. *T. de Med.* Flãerã, osãlã vel sãncãire de la pãlpa piciorãlãi.

PERORAŢIE, s. f. *T. de Ret.* Konkãzia sfãr-mitãlã zãsãi kãvãntã; recitarea zãsãi kãvãntã.

PERORA, v. A vorbi pe largã despre zãã lãkrã a face zãã kãvãntã.

PERPENDICULARITATE, s. f. Starea zãsãi lãkrã perpendicularã,

- ПЕРПЕНДИКЪЛАРЪ**, s. f. adj. Kare kade pe oli-
nie, pe xn plan fьrъ a se anleka maї mьlt de
o parte de kīt de alta formīnd xngiъ drent.
- ПЕРПЕНДИКЪЛАРЪ**, adj. Drentъ de sьsъ in jos,
in kītъ sъ formeazъ xнъ xngiъ drentiъ kъ basa.
- ПЕРПЕТЪДА**, v. (lat. perpetuare). A вечничи, a face
съ џie xнъ lъkrъ in vочi.
- ПЕРПЕТЪДИТАТЕ**, s. f. Вечничиe, neїnчetape, dьra-
тъ fьrъ inчetape.
- ПЕРПЕТЪДЪ**, adj. Вечникъ, neїnчetaтъ, kare тrъe-
nte totъ d'азна.
- ПЕРПЛЕКСИТАТЕ**, s. f. Ыimire, starea сьпrъ-
toape in kare se aflъ чine-va kīndъ nъ mtie ve
partitъ sъ ia; тrъbrгarea dъxъlъi.
- ПЕРКЪСИЦИЕ**, s. f. Isnitire kъ deamъrъntъlъ de-
supre чева.
- ПЕРСЕКЪТА**, v. (lat. persequi). A prigoni, a go-
ni, a nekъji; fig. a сьпrъa, a silī. a nъ slъbi.
- ПЕРСЕКЪТОРЪ**, v. (lat. venator). Prigonitorъ,
gonitorъ, kare, nekъjemte, kinъemte, omъ sil-
nikъ, сьпrъrъtorъ.
- ПЕРСЕКЪЦИЕ**, s. f. (lat. venatio), Privigerie, goa-
nъ; сьпrъrare nekontenitъ.
- ПЕРСЕВЪРА**, v. (lat. perseverare). A стъrъi kъ
ardoare.
- ПЕРСЕВЪРАНЦЪ**, s. f. (lat. perseverantia). Стъ-
rъsire kъ rъbdare, statornichiе, neklintire.
- ПЕРСЕВЪРАНТЪ**, adj. Стъrъitorъ.

PERSISTA, v. A rãmãnea statornikã mi otãritã
în ceva.

PERSISTANȚĂ, s. f. Statornicie, în sentimente,
în otãritã.

PERSONAGIĂ, s. Persoanã; persoanele karã lã-
kreazã într'o bskatã dramatikã, rola, maniera,
kinãlã kã kare se poartã cine-va.

PERSONALITATE, s. f. Ceea-ce este însãmã allã
persoanei, ceea ce face ca sã fie ea însãmã
mi nã alta, karakterãlã, kãalitatea lãkrãlã personalã;
vigizãlã znei persoane egoiste, vorbã
injãrioasã, mi personalã, vorbã atingãtoare de
cinstea kãi-va.

PERSONALĂ, adj. (lat. proprius) Ce este însãmã
mitã mi partikularã allã znei persoane

PERSONIFIKA, v. A da zniã lãkrã neinsãfleãã
saã metafisik, figãra, sentimentele, limba zniã
persoane înfiããate.

PERSONIFIKAȚIE, s. f. Lãkrarea de a personi-
fika; rezultatãlã ei.

PERSPEKTIVĂ, sf. Partea onticeã kare învãã a
îmfããiãa objektele dãne deosebirea depãrtãriã
mi a poziãiei lorã; privire, vedere ce aã deo-
sebite objekte vãzste de departe; fig. viitorã
scriuitã saã nã, nãdejde; în kitã poate vedea o-
kã; în viitorã.

PERSPEKTIVĂ, adj. Kare înfããimãzã zniã ob-
jektã în perspektivã.

ПЕРСПИКАЧЕ, adj. Iskăsită, пѣтрѡnzьtoră, ageră.

ПЕРСПИКАЧИТАТЕ, s. f. Пѣтрѡnderă grabnikъ de minte în iskrerî grele de îngelesă, iskăsinуѣ.

ПЕРТИНАЧИТАТЕ, s. f. Îndrăznelnicire, înnismărire statornicje neklintitъ.

ПЕРТЪРБА, v. A tѣrbăra; a se sminti animalele în vr'oc o boalъ.

ПЕРТЪРБАТОРЪ, adj. Тѣrbărьtoră.

ПЕРТЪРБАЦІЕ, s. f. Тѣrbărare. mînkare a săflătăiei, smintire kăssatъ animaleloră dintr'o boalъ.

ПЕРВЕРСИЕ, s.f. (lat. perversio). Skimbare din bine în ră.

ПЕРВЕРСИТАТЕ, s.f. (lat. perversitas). Strikъчianje înrăstăpire.

ПЕРВЕРСЪ, adj. (lat. perversus). Strikată, înrăstăpită; ne dosă.

ПЕРВЕРТИ, v. A strika a skimba de la bine sure ră; a zmînti zăă ce bine amezată (a se).

ПЕССИМИСТЪ, s.m. Kare krede kă toate mergă ră, kă nimikă nă o bănă.

ПЕСТЪ, **ПЕСТИЛЕНЦЪ**, s.f. Чізмъ; fig. oare-karî iskrerî primejdioase karî strikă dăxrile.

ПЕСТИФЕРЪ, adj. Adăkьtoră de чізмъ.

ПЕСТИФЕРАТЪ, ad. Moleșită de чізмъ.

ПЕСТИЛЕНТЪ-Ъ, adj. Kare se çino de чізмъ; molensitoră.

PESTILENȚIALȚ, adj. Чизмосѧ, de care se molinsește cineva.

PESTILENȚIOSȚ, adj. Molinsitorѧ; fig. vѧtѧmѧtorѧ.

PETIȚIE, s. f. (lat. petitio). Jalbѧ, cerecere în scris.

PETIȚIONA, v, A cere prin petiȚie ceva.

PETIȚIONARȚ, **PEȚITORȚ**, s. (lat. petitor). Kare cere ceva prin petiȚie; cereȚtorѧ, aspiranȚă pretendentѧ.

PETRIFIKA, v, A înpetri; fig. a înkremenii, a priginiȚi spaimѧ.

PETRIFIKATORȚ, adj. Înpetritorѧ, care face ceva în petriѧ.

PETȚLANȚ, adj. SglobiȚ, sbѧrdalnicѧ, neastîmpѧratѧ.

PETȚLANȚ, s. f. Sglobire, sbѧrdѧlnicie, neastîmpѧrare, vioiciune.

PIANISTȚ, s. m. Kare kintѧ kѧ klavirѧ.

PIASTRȚ, s. n. Stîlnarѧ; monedѧ spaniolѧ de 5 franci, leѧ.

PIASTȚ, s. n. Chellѧ ce se trage dintr'o familie veche pѧmînteanѧ din Polonia.

PIEDESTALȚ, s. n. Temelie, ueatrѧ ne care se pune o statue, o koloanѧ.

PIESѧ, s. f. Bѧkatѧ, шtiȚkѧ, partea din tr'Țnѧ întregѧ; netikѧ; bakmiș

PIETATE, s. f. (lat. pietas). Evlavie, kѧchernicie, rѧsnektѧ kѧtre uele sînte, kѧtre pѧringi, kѧtre moruȚi, etc.

PIETISTŎ, s. m. Membrũ allũ znel tagme de krentinĩ kari imlineskũ întokmaĩ velle ce zĩ-
ce Evangelia.

PILASTŎ, s. n. Stĩluũ pĩtratũ, koloanũ patratũ.

PILULŎ, s. f. (lat. pilula). Komposiție doktori-
ceaskũ ce se face ĩn bslgĩri miũ, xanũ.

PINDŎ, s. m. (lat. pindus). Mũnte konsakratũ lãĩ
Apolonũ mi Mãzelorũ.

PINŎ, s.m. (lat. pinus). Moliftũ, xnz felũ de bradũ.

PIONARŎ, s. n. Lskrĩtorũ znel armĩi sure a po-
trivi drsmãrile, a sũna manũĩri.

PIOSŎ, adj. (lat. pius). Evlaviosũ, kũchernikũ.

PIRAMIDALŎ, adj. ĩn formũ de piramidũ.

PIRAMIDŎ, s. f. (pyramis). Monũmentũ ks 4 fe-
ce triãngislarũ zĩndũse ĩn vĩrfũ.

PIRATERIE, s. f. Xojie, tilxãrie pe mare, jefũ-
ire, rũpire.

PIRATŎ, s. m. (lat. pirata). Fãrũ, xojũ, tilxãrũ
de mare.

PIRIKŎ, adj. Kare privenute la fokũ.

PIRITOSŎ, edj. Kare konrinde ĩn sine o kombi-
nãgie de psũioasũ ks ferũ saũ aramũ.

PIROLOGIE, s. f. (gr. πũρ fokũ, λũγορũ kvũĩtũ). ka-
vĩntũ asũnra fokũlũ.

PIROMANŎIE, s. f. Gĩvire prin fokũ.

PIROMETRŎ, s. n. (gr. πũρ, fokũ, mĩtrũvũ, mũssũrũ)

Instr mentũ sure a mũssũra gradele de ferbiũ-

uealъ alle fokъlъi, mi gradъlъ lъymei metale-
lorъ eksnъse la kъldъrъ.

PIROMETRIE, s. f. Arta d'a mъsъra gradъlъ fo-
kъlъi.

PIROTEXNIE, s. f. Arta d'a face fokъrî de artificie.

PIRONISMŎ, s. n. Îmnъdъtъra lъi Pironъ kare
konstъ înrъ a zice kъ nimikъ nъ e sigъrъ,
mi îndoinđse de lъkrъgire чelle mai sigъre.

PISSASFALTŎ, s. n. Őnъ felъ de rъminъ, saъ
nъkъrъ de nъmîntъ.

PISTILŎ, s. n. (lat. pistillium). Partea femecaskъ
a floarei kare kontinde seminъe.

PISTOLЪ, s. f. Monedъ strъinъ, de азrъ преуđ-
indъ 248 lei.

PISTONŎ, s. n. Rъsbicъ, чilindrъ kare se miш-
kъ în kornъ помпей sure a ridika saъ апъsa
ana; kоkошъ de nъшкъ ka чiоkanъ, kare lo-
veunte kansa.

PITAGORIKŎ, adj. Kare privenre la skoala lъi
Pitagora; znъ че allъ lъi Pitagora.

PITAGORISMŎ, s. n. Îmnъdъtъra lъi Pitagora.

PIPIA, s. f. Sozia lъi Apolonъ kare prezichea, la
orakolъlъ de la Delfis, viitorъ.

PITORESKŎ, adj. Kare privenre la zъgrъvie, orъ
че zъgrъveunte în sniritъ nostrъ.

ПИТИОСŎ adj. Bъlosъ, flegmosъ ,mъkosъ.

PLACHIDITATE, s. f. Liniшtire, nъчnicie.

PLAFONDŎ, s. n. *T. de Arch.* Подъ ,tavanъ.

ПЛАГЪ, s. n. Рапъ, fig. semnă ce rãmîne dâpъ
vindekarea znei rane, vъtъmare, pagъbъ, de-
rъпъnare ce se întîmplъ kъiva

ПЛАГИАРЪ, adj. s. (lat. plagarius). Kare 'шi in-
sъshemte ceea ce a fъratъ din skrierile altora.

ПЛАГИА, v. A fъra din skrierile altora.

ПЛАГИАТЪ, s. m. Fanta plagiariъlъi; skriere fъratъ.

ПЛАКАБИЛТАТЕ, s. f. Blîndece.

ПЛАКАТЪ, adj. Akoperitъ kъntъmitъ kъ firъ de
argintъ, saъ kъ aъrъ.

ПЛАНЕТАРЪ, adj. (lat. planeta). Stea kare pri-
imemte lъmina de la soare шi se invъrtemte in-
prejъrъlъ lъi.

ПЛАНИМЕТРИЕ, s. f. *T. de Geom.* Шtinga d'a
mъsъra sъrfede plane, mъrginitъ prin linii drepъ
te saъ kъrbe.

ПЛАНИСФЕРЪ, ПЛАНIGLOBЪ, s. n. Xartъ ne ka-
re sîntъ infъциmate celled 2 jъmъtъцi alle glo-
bъlъi pъmînteskъ saъ черeskъ ne o sъrfayъ planъ.

ПЛАНТА, v. A sъdi, a пъne o plantъ, знъ sîm-
bъre in пъmîntъ.

ПЛАНТАГIЪ, s. n. Lokъ [in Amerika sъditъ kъ
trestie de захъrъ, kъ tъtъzъ etc.

ПЛАНТАТОРЪ, s. m. Sъditorъ.

ПЛАНТАЦIЕ, s. f. Sъdire, o къtime de kонацi
sъdiciъ la знъ lokъ.

ПЛАНТЪ, s. f. (lat. planta). Sadъ; nъmire gene-
ralъ ce se dъ la totъ ce kremte din пъmîntъ

ПЛАНЪ, adj. Netedș, mesș, fьгъ dealărî, fьгъ
vъi; s. n. Mesș, kîmnic întinsъ mi netedș.

ПЛАНШЕТЪ, s. f. Skîndărikъ; Instrumentș kă
kare se ridikъ planșrile.

ПЛАСТИКЪ, adj. Пъsmăitorș, kare are pșterea
de a forma ceva.

ПЛАТЪ, adj. Latș, oblș, netedș, întinsș.

ПЛАТИНЪ, s. f. Șnș felș de metalș mai înkisș
de kîțș argintș mi mai greș de kîțș așrălș.

ПЛАТОНИКЪ, adj. (lat. platonicus). Kare se ține
de filosofia lăi Platonș, kare arc relație kă ea;
amorș, îxbire, dragoste kăratъ, moralъ mi fь-
rъ niçî șnș felș de poștъ fisikъ între doș per-
soane de seksș deosbitș.

ПЛАТОНИЗМЪ, s. n. Sistemъ filosofikъ a lăi Pla-
tonș.

ПЛАТРО, s. n. Gîpsș.

ПЛЕБЕ, s. f. (lat. plebs). Hartea de josș a șnăi
poporș, kare nș se bșkărъ de niçî șnș drentș
politikș, poporălș çellș prostș.

ПЛЕБЕЪ, adj. s. (lat. plebeius). Kare este din
poporș de josș.

ПЛЕБИСЧИТЪ, s. n. Nămirea oțărîrilor çe fьçeaș
plebei Romani în adănrile lorș; porșnkъ a ple-
beilorș.

ПЛЕДА, v. А апъга, a sprijini pe cineva, înain-
tea jșdekъçii, a vorbi de drentșlș șneî пъrçii
prigonitoare înaintea jșdekъçii; a vorbi, a tra-

ta ceva înaintea jădekъgei pentră vr'o uricînă.
PLEIADE; s. f. pl. (lat. pleiades). *T. de Astr.*

Шante stele зна anroane da alta în konstilagia
 тахрлѣи.

PLEKTRŎ, s. n. Țnă felă de arkă la ceî vekî kă
 kare lovia koardele хнѣ insîrumentă de măzikă.

PLENIPOTENTŎ, } s. adj. Denlină înmaster-
PLENIPOTENȚIARŎ, } niuită, kărgia i se dă de-
 plină pătere; Ambassadoră.

PLENITŎDINE s. f. Plinitate, хмливизне kă pri-
 sosă; fig. întregime denlinătate.

PLEONASMŎ, s. m. (lat. pleonasmus). Adăogare
 de mai mălte verbe inștile pentră îngelesăă
 хнѣ frasse, dară karî dăă o mai măltă pătere
 frasci.

PLEŎRESIE, s. f. (lat. pleuritis). Jăngiă, infla-
 mație dărgeroasă a plevrei saă a părgеi ekster-
 ne a plămîniloră.

PLEVRŎ, s. f. *T. de Anat.* (lat. pleura). Mem-
 brană kare kăntăshente partea cea din întră
 a nețslăi, kare akopere plămîni.

PLŎMBAGINŎ, s.f. O săbstanță minerală nea-
 gră, din kare se face kondeele de plămbă.

PLŎRARITATE, s. f. Kătimea, nămărgă mai ma-
 re, mai mălte objekte la хп lokă; mălgime.

PLŎRALŎ, adj. *T. de Gram.* Îmălgită.

PLŎS, adj. Mai, mai măltă; *T. de Arit.* Sem-
 năă adăpării (+).

ΠΛΩVIALŎ, adj. De ploae.

ΠNEŎMATIKŎ, adj. *T. de Fis.* (lat. pneumaticus). Kare este relativŏ la aerŏ, maminŏ pneumaticŏ spre a skoate aerulŏ din cheva.

ΠNEŎMATOLOGIE, s. f. (gr. πνεŏμα spiritalŏ, λŏγος-traktatŏ, kŏvintŏ). Traktatŏ de sŏbstanŏe spiritalŏe.

ΠNEŎMONIE, s. f. Inflamaŏie a parenximŏlei plŏ-minilorŏ.

ΠOARTŔ-VOUE, s. Intrŏmentŏ in formŏ de trompete spre a dŏce vocea denarte.

ΠOEMŔ, s. f. (lat. poema.) Skriere in versŏri kare poate fi impŏrŏuitŏ in kintŏri; prevestirea ŏ-nei fante inir'ŏnŏ stilŏ poetikŏ.

ΠOESIE, s. f. *T. de Lit.* O kreaŏie inspiratŏ in operile de artŏ, skriere in versŏri.

ΠOETIKA; s. f. (lat. poesis). Artŏ d'a skrie in versŏri; kŏalitŏtea versŏrilorŏ bŏne.

ΠOETIKŎ, adj. (poeticus). Kare priveshte la poesie, este allŏ poesiei.

ΠOETISA, v. A face versŏri.

ΠOETŎ, s. n. (poeta). Kare face versŏri, kare se okŏpŏ kŏ poesia, kare are imaginaŏie poetikŏ.

ΠOLARŎ, adj. (polaris). Kare ŏinc, este apŏoane de polŏri.

ΠOLŎ, s. n. (polus). Ekstremitŏgile, kŏntŏiole aksei ŏnei planete.

POLEMIKŮ, adj. Kare se ģine de dispuť prin skriř; s. f. Dispuť, ueartť ģn skriř.

POLEMOSKOPIŮ, s. n. (gr. πόλεμος resbellť, σκοπή priveskť). Okianť kť vedere lřngť pentř resbellť.

POLENTŮ, s. f. Mťmľigť; koleantť de řinť de kastane.

POLIANDRIE, s. j. Starea xneĳ femeĳ kare are maĳ mľľĳ břbhaĳĳ.

POLIGAMIE, s.f. (gr. πολὺς mľltť, γάμος pľntť). Obiĳiř d'a ģine maĳ mľlte femeĳ ģn kľřřtorie.

POLIGLOTŮ, adj. (gr. πολὺς mľltť, γλῶσσα limbť) Karte, dikĳionarť tinřritť ģn maĳ mľlte limbĳ. Om kare kľnoante mľlte limbĳ.

HOLIGRAFIE, s. f. Partea bibliotecĳ ĳnde sĳntť ařezajĳ ařtori poligrafi.

HOLIGRAFŮ, adj. s. (gr. πολὺς mľltť, γράφω skriř). Kare skrie desure maĳ mľlte materĳ.

HOLINOMŮ, s.n. **T. de Alg.** Křantate algebrĳ kompľřř de maĳ mľľĳ termenĳ deosebiĳĳ prin seanele (+-).

HOLIPETALŮ, adj. **T. de Bot.** Floare kare are maĳ mľltť de 6 petale.

HOLIPHERŮ, s. n. Kľřřĳť ģn kare lokřemte polĳni, niřte animale toarte miĳĳ.

HOLISILABIKŮ, adj. Kť maĳ mľlte silabe

HOLISILABŮ, adj. **T. de Gram.** De maĳ mľlte silabe.

POLISKOPŪS, s.m. (gr. πολὺς mlstā, σκοπὸς obiekts)
Stikls, oklāns kare īmāļenāte objektele.

POLISHERNŪS, adj. Kare komrīnde maī mlste grb-
snge.

HOLISTILŪS, adj. Ks maī mlste koloane, stīlū.

HOLITEXNIKŪS, adj. Iškoolts īn kare se īmavāp
maī mlste arte mi mtiinge, omā erādītā īn toa-
te artele mi mtiingele.

HOLITEISMŪS, s. o. Sistemā de religie dāne ka-
re se priimēnte maī mlstī D-zēi.

HOLITEISTŪS, s. Hartāsanā allā noliteismāslā, ka-
re profeseazā ačeastā religie.

HOLITEIŪS, s. f. Manierā onestā mi delikatā īn
fantā mi īn vorbā, dobīndītā priin īrgīre īn
lsmē.

POLITIKŪS, sī f. (lat. politica). Artā. maniera d'a
gāverna statele mi de a dirige relaģiile salle
kā alte State; ksnoutingā drentslāi pēblikā, a
intereselorā naģiilorā, a priinģilorā, a artei de
a gāverna; manierā, kins kā kare se noartā
ģineva pentrā a īsbēti īn oare-kare priinģ.

HOLITIKŪS, adj. Īmvēģatā īn artā d'a gāverna,
kare ksnouante trebile pēblice, fiindā, īndemīna-
tekā, īskksitā, kā jēdekātā īn vorbele mi lākrā-
rile sale.

HOLLŪCIJE, s. f. Pīngģrīre, kārgerea sģmīnģeī
ģenitale fģrģ voe.

ПОПОНА, ^{х/с}, f. Zeiģa noamelorā; **Poet.** toamģ.

ПОМПЪ, s. f. Ceremonie mare, falz, alai; tsłambz.

ПОМПОНА, v. A împodobî kă pompoane.

ПОМПОНЪ, s. n. Totă felă de podobe miç
 че пнѣ femeile la koafzră mi îmbrăkminte;
 çikere de lînz che uortă militari la kîvra lor.

ПОНЧИЪ, s. n. Ūnă felă de bьstzră fьkstь kă
 апъ, zahră, lъmie, mi romă.

ПОНДЕРАБИЛЪ, adj. Kare se poate kîntъri, tra-
 ge, kare e destălz de greă uentră kîntъrire.

ПОНДЕРАЦИЕ, s. f. *T. de Fis*. Kîntъrire kăm-
 пъire, relaçie între grestьji kare çină kăm-
 пъпъ.

ПОНТИФЕ, s. m. (lat. pontifex). Persoană ma-

ПОНТИФЪ. re bisericăeskă, папъ, patriarhă ;
 episkopă mi în de obnte or che Prelată.

ПОНТИФИКАЛЪ, adj. (lat. pontificius). Che privemte
 la vredniçia de pontifă, che çine de dîns.

ПОНТИФИКАТЪ s.n. (lat. pontificatus). Vredniçia de
 pontifă; vremea în kare a fostă çine va pontifice.

ПОПЪЛА, v. A ameza o mълgime de lokșitori
 într'ână lokă, într' o çară; (se) a se îmълgi; a
 se lokși.

ПОПЪЛАДЪ, s. f. Mълgime de lokșitori kare trece
 dintr' o çară într' alta ka sь o împoçleze.

ПОПЪЛАРИСА, v. A face poplară, a face ână
 lăkră dăpъ plъçerea poporălzî; a face sь kîm-
 tiçe çineva favorălz mi dragostea poporălzî; (se)
 A se face plъkstă poporălzî.

ПОПУЛАРИТАТЕ, s. f. (lat. popularitas). Karakterul și omul popular; partea potrivită pentru a kintiga dragostea populară; dragostea și favorul popular, kreditul ce are cineva la popor; favoarea publică.

ПОПУЛАРЪ-Ъ, adj. (lat. popularis). Care este al poporului; care voeste, se silente a kintiga dragostea populară; popular.

ПОПУЛАЦИЕ, s. f. Numărul locuitorilor dintr-o țară, dintr-un loc.

ПОПУЛОСЪ-Ъ, adj. Unde numărul locuitorilor e mare.

ПОПУЛЪ, s. m. Norod, nație, mlașime de oameni dintr-o țară care trăiesc sub același legi.

ПОРФИРОГЕНИТЪ, s. m. Numire a koniilor de împărați la Konstantinopol, ce li se da când tatăl lor era împărat.

ПОРФИРЪ, s. n. Un fel de marmură foarte tare, romie sau verde ca nete.

ПОРСИТАТЕ, s.f. Kvalitatea și kornă ulină de porci.

ПОРСЪ-Ъ, adj. Ulin de porci.

ПОРЪ, s. m. Găsele mici în ucle prin care se pândesc.

ПОРРЕКЦИЕ; s. f. Întindere, dare de vină biserică mai mică la katolici.

ПОРТАБИЛЪ-Ъ, adj. Ce se poate purta, dăce.

PORTATIVŎ-Ъ, adj. Пѣртѣреуѣ, lesne de пѣrtatѣ, de dssѣ.

PORTIKŎ, s. m. (lat. porticus). Galerie deskistѣ, a kѣrcia boltѣ este surijinitѣ de koloane, de arkade.

HORTOFOLIŎ, s. n. Őns felѣ de giosdanѣ de mѣkava îndoitѣ. îmbrcatѣ kѣ uele sѣѣ alt ceva. slajindѣ a înkide înrînsǎlѣ xîrtii, desensrî etc. пѣртѣtorѣ de xîrtii.

HORTRETŎ, s. n. Kinѣ, descrierea znel personane sѣѣ znel lѣkrѣ întokmaî.

POSTЪ, s. f. Цинере, amezare a trǎnsǎlî.

POSIЦIE, s. f. (lat. positio). Amezare, lokѣ, пѣntѣ znde znel lѣkrѣ este amezatѣ; starea, цинереa trǎnsǎlî.

POSSEDA, v. (lat. possidere). A avea ceva în stѣpnînire, în mînrѣ; a mti bine znel lѣkrѣ.

POSSESSIVŎ-Ъ, adj. (lat. possessivus). *T. Gram.* Kare aratѣ o stѣpnînire.

POSSESSIE, s. f. (lat. possessio). Stѣpnînire; про-пrietate.

POSSESSORŎ, s. (lat. possessor). Stѣpnînz, kare stѣpnîmente ceva.

POSSIBILITATE, s. f. Пѣstinгѣ.

POSSIBILŎ, adj. Пѣstinгiosѣ, ceea ce se poate face.

POSTERIORITATE, s. f. (lat. posterioritas). Sta-rea lѣkrǎlî kare vine dnrѣ altѣ lѣkrѣ.

ПОСТЕРИОРЪ, adj. (lat. posterior). Kare vine in
 зрмъ дѣпъ altъ, kare зрмеазъ дѣпъ.

ПОСТЕРИТАТЕ, s. f. (lat. posteritas). Ширѣлѣ а-
 челорѣ persoane карі се трагъ din ачеамі ori-
 гинъ, dia ачеамі вигъ; зрмани динт'о fami-
 lie, динт'о нагіе.

ПОСТИЛИОНЪ, s. m. Сѣрѣгіѣ, постамѣ.

ПОСТ-СКРИПТЪ, s. Чееа че се маі адаогъ la o
 skrisoare дѣпъ искълитѣгъ, інсемнѣндѣ-се ast-
 felъ: P. S.

ПОСТЪЛА, v. А чере кѣ рѣгъчѣисне ми кѣ стѣ-
 рѣсире нентрѣ а добѣндѣ чева.

ПОСТЪЛАНТЪ, s. Ачела kare чере, кѣ мѣлтъ стѣ-
 рѣсире кѣ мѣлтъ рѣгъчѣисне чева.

ПОСТЪЛАЦІЕ, s. f. Черере кѣ стѣрѣсѣингъ ми рѣ-
 гъчѣисне.

ПОСТЪМЪ, s. m. Днѣ че нѣскѣтѣ, фѣкѣтѣ дѣпъ
 moartea tatъlѣi сѣѣ.

ПОТАСЪ, s. f. Сѣбстангъ alkalинъ kare се скоа-
 те din ченѣмъ de lemne ми de plante.

ПОТЕНТЪ, s. n. Ачелла kare arc пѣтереа сѣвѣра-
 нъ інтр'ѣнѣ statъ mare; rege.

ПОТЕСТАТЕ, s. f. Пѣтере, пѣстингъ.

ПРАГМАТИКЪ-Ъ s. Aktъ nrin kare днѣ сѣвѣ-
 ранѣ пѣне інтокмѣре statъlѣi saъ familieъ sale.
 дѣпъ moartea sa; sankѣисне pragmatikъ, regula-
 mentъ bisericeskъ

ПРАКТИЦИАНЎ, s. m. adj. Kare se okъпъ mai
mъltъ kъ praktika.

ПРАКТИКА, v. A пъне in lъkrare чева, a пъ-
ne in praktikъ, a profesa, a esserssa, a frek-
senta чева.

ПРАКТИКАЛЎ, adj. Kare se poate praktika.

ПРАКТИКЪ, s. f. Anlikayie, întrebъinъare a teo-
riei; esmerienъ, kъnоmtingъ; profesie, eser-
chiiъ, freksentare a знъi lъkrъ.

ПРАКТИКЎ, adj. Kare нъ se цине нъmai de teorie
kare esekъtъ, anlikъ, regъlele bine, kare lъ-
kreazъ чева fъrъ teorie.

ПРЕАЛАБИЛЎ, adj. Kare trebъe zisъ, fъkъtъ, чер-
chetъz inainte de toate, adv. de lok, mai nainte
de toate.

ПРЕАМБЪЛАРЎ, adj. Kare servente de преамбъл.

ПРЕАМБЪЛЪ, s. n. Префацъ, inainte kъvintare;
kъvintъ intinsъ kare se депъrteazъ de lъkrъlъ
че trebъe съ arate.

ПРЕЧЕДЕ, v. A merge a treче inainte, a fi ina-
intea altsia.

ПРЕЧЕДЕНТЎ, adj. (lat. precedens). Kare este
mijlocitъ mai nainte, kare преcede.

ПРЕЧЕДЕНЦЪ, s. f. Starea знъi lъkrъ че пре-
cede; inaintare nemijlocitъ.

ПРЕЧЕНТЎ-Ъ, s. (lat. praecceptus). Имвъцъtъrъ,
понацъ, порънкъ D-zeeaskъ, bisericueaskъ; re-
gъlъ; lekъie.

ПРЕЧЕПТОРАЛЪ, adj. Че цине де пречепторъ,
че привемте ла дѣнсѣлѣ.

ПРЕЧЕПТОРАТЪ, s. n. Слѣжба, кондиѣя стаяа
знѣи пречепторъ.

ПРЕЧЕПТОРИСА; v. А фаяе не пречепторъ.

ПРЕЧЕПТОРЪ, s. n. (lat. praceptor). Имвѣдѣ-
торъ, ѣнсѣчинатѣ кѣ кремтерая ми имвѣдѣтѣра
комѣфоръ; оръ-каре имвѣдѣ не алѣ.

ПРЕЧИПИЧЪ, s. n. Прѣпастѣ; fig. ненорочѣе,
прѣмѣдѣ маяе.

ПРЕЧИПИТА, v. (praccipitari). А арѣнка ѣнтр'о
прѣпастѣ; fig. а грѣби, а ѣдѣи, а да несте канѣ;
T. de Xim. А деосеби маяеря солѣдѣ де чеа
ликѣидѣ ѣн каре с'а дисолватѣ, ми а о стрѣнге не
фѣндѣ васѣлѣи.

ПРЕЧИПИТАНТЪ, s. n. **T. de Xim.** Каре фаяе
пречѣпитаяѣе.

ПРЕЧИПИТАТЪ, s. n. **T. de Xim.** Маяеря со-
лѣдѣ дисолватѣ, деосебитѣ де чеа ликѣидѣ ѣн ка-
ре с'а дисолватѣ прѣн пречѣпитантѣ ми грѣмѣдѣтѣ
не фѣндѣ васѣлѣи.

ПРЕЧИПИТАЦѣЕ, s. f. Ёдѣеалѣ, фоярте маяе гра-
бѣ; **T. de Xim.** Ёскрараяа прѣн каре о маяе-
рѣ солѣдѣ дисолватѣ се деосѣбенѣте де апа ѣн
каре се тонѣнте ми каяе ла фѣндѣи.

ПРЕЧИСА, v. А отѣри ѣн скѣртѣ, а да о скѣртѣ
ѣдее деуре чеаа.

ПРĚЧИСИЕ, } s. f. Esaktitate; otъrîre în diskersă
 ПРĚЧИСŎ } în kîts nimikă nă se zîce de pri-
 sosă; reglaritate; nreskărtare de ceea ce e mai
 importantă în ceva.

ПРĚЧИСŎ, adj. Eksaktă, otъrîtă, determinată, în
 tokmai; kare zîce totă ce trebăce; kare konrin-
 de nă ce ne skărtă mi prinčinală.

ПРĚДЕЧЕССОРŎ, s. n. Kare precede, kare a
 fostă înaintea altăia în vr'o slăjbă; pl. momî
 strъmomî.

ПРĚДЕСТИНА, v. (lat. prae-destinare a otъrî înainte)
 A otъrî, a xsî, a alege ne čineva la ceva.

ПРĚДЕСТИНАТŎ-Ъ, adj. (lat. predestinatus). O-
 tъrîtă, alesă mai dinainte de D-nezeă nentă
 slava večnikă.

ПРĚДЕСТИНАЦІЕ, s. f. (lat. praedestinatio). **T.**
de Teol. Прѣrsire, otъrîre a lăi D-zeă prin
 kare se alegă mai din ainte a ceea karî sîntă
 a se împărtăși de fața mi dară lăi.

ПРĚДЕТЕРМИНА, v **T. de Teol.** A otъrî mai
 dinainte.

ПРĚДЕТЕРМИНАТŎ, adj. **T. de Teol.** Prin ka-
 re se preotъramte, se mișkă voingă omă lăi.

ПРĚДЕТЕРМИНАЦІЕ, s. f. **T. de Teol.** Преo-
 tъrîre, lăkrarea prin kare D-zeă mișkă, mi
 preotъramte voingă omă lăi.

ПРĚДИАЛŎ-Ъ, adj. Kare privește, atîrnă de
 momie.

IREDIKA, v. A pronovedsi, a îmvyca ne porș ksvînts lsi D-zeș

IREDIKABILÛ-Û, *T. Gram.* Se zice d'șnș predikats kare se poate da la mai mltre sșb-jekte.

IREDIKAMENTÛ, s. n. *T. de Teol.* Klasa în kare obiunzeskș a nșne filosofii ne toate fin-gele dșnr felșlș lorș.

IREDIKATORÛ, s. m. Pronovedșitorș de ksvînts lșlș lsi D-zeș, saș de alte îmvygștri.

IREDIKACIIE, } s.f. Pronovedșire; ksvînts ce se face
IREDIKÛ, } în Biserikș nentș pronovedșirea,
 esnikaciia Evangeliei.

IREDIKCIIE, s. f. (lat. praedictio). Preziçere proo-rogire.

IREDILEKCIIE, s. f. (lat. praediligere, a isbi înainte). Ircișbire preferinșș din amorș nentș șnș ce.

IREDISPOSA, } v. A rîndsi, a regsia din nain-
IREDISIÛNE, } te; *T. de Med.* A nregști ne çine-va sș nștimeaskș de vr'o boalș.

IREDISHOSANTÛ-Û, adj. *T. de Med.* Irci-
 nș; irçinș kare nregștemte ne çine-va nentș vr'o boalș.

IREDISHOSICIIE, s. f. *T. de Med.* Anlekare nregștire ce are çineva de la natsrș d'a sșferi d'oare kare boalș.

IREDOMINA, v. A predomni, a kovîrși șnș ce.

HREDOMINANTȘ, adj. Kare domneunte mai presșș de alșii, kare kovırșente.

HREDOMINANȘIȘ, s. f. Kșalitatea lșkrșlși predominantș.

HREDOMINAȘIE, s. f. Hredomnire, kovırșire.

HREEKSISTA, v. (praeexistere). *T. de Teol.* A fi în fiinșș mai nainte de altș.

HREEKSISTANTȘ, adj. (praeexistans). Țe se aflș în fiinșș înaintea altșia.

HREEKSISTENȘIȘ, s. f. (praeexistentia). Eksistenșș, aflare în fiinșș de mai nainte.

HREEMENTȘ, Mai presșș de kīts toate lșkrșrile de felșlș acela.

HREEMINENȘIȘ, s. f. Hreferinșș, înșșșime Țe are Țineva neste Ței alșii la rangș, la nostș etc.

HREFEKTORALȘ-ș, adj. Țe Ține de pșefektșrș.

HREFEKTȘ, s. m. * (lat. praefectus). Kırșșitorș; noligaiș.

HREFEKTȘRȘ, s. f. (lat. praefectura). Kırșșire; noligie; demnitate de pșefektș.

HREFERA, { v. A voi mai bine, a alege, a pre-

HREFERI, } ūși ne șșșș mai mșlș de kīts ne altș.

HREFERABILȘ-ș, adj. Kare meritș a fi pșferatș, nșșșitșș mai mșlș de kīts altș.

HREFERINȘIȘ, s. f. Înșșiere, alegere, voire mai bine ne șșșș dș kīts ne altș.

HREXENSIE, s. f. Lșare, anșkare.

ПРЕЈЗДИЧИАВИЛЏ-Ъ, adj. Kare adъче vъtъmare, pagъbъ.

ПРЕЈЗДИЧИЏ, s. n. (lat. praejudicium). Јздекатъ, kredingъ vorbъ fьrъ чегчетаре; vъtъmare pagъbъ.

ПРЕКАЖИЕ, s. f. Въгаре de seamъ, pazъ, mъ-
sъrъ ѡncelcantъ че се ia nentъ a se feri, a
skъna d'oare-kare гъѣ, d'oare-kare nenorochire.

ПРЕКАЖИОНА, v. A апъга не чинева kъ poveдѣ
ѡn kontra vre знеї nenorochiї; a lъa mъsъrѣ
spre a skъna de oare-kare гъѣ.

ПРЕКОЧЕ-Ъ, adj. (lat. praecox). Kontъ ѡnainte
de timpъ.

ПРЕКОЧИТАТЕ, s. f. Коучере ѡnainte de vreme.

ПРЕКОНЧЕИИЕ, s. f. Пгиченере, пъtrъndere ѡn-
grabъ.

ПРЕКОНИСА, v. A lъda не чинева peste mъsъrъ

ПРЕКОНИСАИЕ, s. f. Lъdъ peste mъsъrъ, slъvire.

ПРЕКЪРСОРЪ, s. m. (lat. praecursor). ѡnainte
mergъtorъ.

ПРЕЛАТЪ, s. m. Persoanъ ѡnaltъ biscrieakъ,
kare are drentъlъ d'a јздека пгичинѣ dъxovni-
чештѣ; episkopъ.

ПРЕЛАТЪРЪ, s. f. Vrednicia prelatъlъi.

ПРЕЛАИЕ, s. f. Drentъlъ че аѣ ѡn знеle lokъrѣ
kopѣ d'a oкъna slъjbele пъringilorъ sei.

ПРЕЛЕГАТЪ, s. n. Legatъ че лъsъ чинева пгн
diata sa kъ kondiѣie ka съ se eksekъte ачелъ
legatъ маї nainte d'a се ѡnpъгѣ moustenirea.

PRELIMINARŎ-Ь, adj. Чea че се ȳine înainte d'a intra în materia, în k̄estia nrinčinalъ ser-vind̄sī tot̄ d'odatъ mi de eksnlikajie.

PRELŎDA, v. *T. Mus.* (lat. praeludere). A k̄inta nr̄el̄de, auī înčerka vocea maī nainte d'a k̄inta; čeva din ḡind̄s.

PRELŎDŎ, s. n. (lat. praeludium). Чea-че k̄intъ čineva înainte neutr̄s a ḡbsī ton̄l̄k̄ k̄int̄ri sale; oare-karī komposiȳii m̄sikale ne karī artisti le k̄intъ din ḡind̄s; fig. čea че preparъ la.

PREMATŎRATŎ-Ь, adj. (lat. praematurus). Kont̄s, desvoltat̄s înainte de vreme; timp̄rīs.

PREMATŎRITATE, s. f. (lat. prae înainte maturitas koacere). Koacere, desvoltare înainte de vremea običn̄sit̄.

PREMEDITA, v. (lat. praemeditari) A k̄zgeta, a kib̄s̄i desure z̄n̄s l̄kr̄s maī nainte d'a l̄s nr̄ne în l̄krare.

PREMEDITATŎ-Ь, abj. Ḡzgetat̄s, kib̄s̄it̄s, ḡind̄it̄s maī d'inainte as̄ura z̄n̄s l̄kr̄s d'a l̄s nr̄ne în nraktik̄.

PREMEDITAȳIE, s. f. (lat. praemeditatio). Pre-k̄zgetare, kib̄s̄ire as̄ura z̄n̄s l̄kr̄s maī nainte d'a l̄s fače.

PREMISSE, s. f. pl. (lat. de la praę mitere a trimate înainte). *T. Log.* Čele d'int̄īs doz̄ nr̄nosiq̄ii alle z̄n̄s silogism̄s.

ПРЕМИЃ, s. n. Ръсплѣтѣе че се дѣ pentrѣ oare-kare ѣnkъragiare.

ПРЕМОЩЕ, s. f. *T. Teol.* Премѣshkare, lxl rrea prin kare D-zѣѣ ѣndeamnъ pe чѣneva d'a faue чеva.

ПРЕНОЩЕ, s. f. Ыntѣia kѣnoштинцъ че o are чѣneva desure ѣnlѣkrѣ маѣ 'nainte d'a'lѣ kѣnoашte mi чеrчeta bine.

ПРЕОККЪПА, v. (lat. praeoccupare). A okkѣna sniritslѣ foarte mѣltѣ kѣ чеva ; a se adѣnчи kѣ mintea, kѣ gѣndirea ѣn чеva.

ПРЕОКЪПАТЪ-Ъ, adj. Okkѣnatѣ foarte mѣltѣ kѣ чеva ѣn kѣtѣ nѣ se маѣ gѣndemte la nimikѣ.

ПРЕОКЪПАЩЕ, s. f. Gѣndire, kѣgetare foarte adѣnkъ asъura ѣnѣ lѣkrѣ.

ПРЕОПНА, v. (lat. prae opinari a vorbi 'nainte). Амѣ da ѣntѣѣ votѣslѣ, пѣrerea ѣnaintea altѣia.

ПРЕОПНАТЪ, s. Kare 'mѣ dѣ votѣslѣ, opinia ѣnaintea altѣia.

ПРЕПАРА, v. (lat. praeparare). A прегъti, a se gъti.

ПРЕПАРАТИВЪ, s. f. Прегъtѣire la ѣnѣ lѣkrѣ.

ПРЕПАРАТОРИЪ-Ъ, adj. (lat. praeparatorius). Kare прегъtemte, прегъtilorѣ.

ПРЕПАРАЩЕ, s. f. (lat. praeparatio). Прегъtѣire fanta d'a прегъti.

ПРЕПОНДЕРА, v. (lat. praeponderare). A kѣntъri маѣ mѣltѣ, a kovѣrѣmi чеva.

PREPONDERANTŎ, adj. (lat. praeponderans). Kare are mai mǎltǎ greutate, mai mǎltǎ astoritate kreditǎ, kovǎrǎire, mai nresǎsǎ de kǐtǎ altǎ.

PREPONDERANȚĂ, s. f. Kovǎrǎire, sǎnerioritate de nstere, de kreditǎ etc.

PREPOSITIVŎ adj. *T. de Gram.* Kare se întrebǎsǎnceazǎ ka prepozitie

PREPŎNE, v. (lat. prae, înainte, ponere a nǎne). A nǎne înainte; a orǐndǎi.

PREPŎȚIŎ, s. n. (lat. praepotium). Pelea kare akonere vǐrǎlǎ membrǎlǎi bǎrbǎteskǎ.

PREROGA, v. (lat. praerogare). A cere votǎlǎ, nǎrerea ksiva înaintea altora.

PREROGATIVĂ, s. f. (praerogativa). Privilegiǎ nedespǎrǎitǎ de oare-kare demnitate.

PREROGATIVŎ, adj. (praerogativus). Kare are privilegiǎ.

PREROGATŎ, s. m. (praerogatus). Kǎrǎia i s'a cherǎtǎ întǐiǎ nǎrerea, votǎlǎ.

PRESAGIŎ, s. n. (praesagium). Proorocie, semn dǎpǎ kare chine-va jǎdekǎ desure vǎitorǎ.

PRESBITERALŎ, abj. Preoteskǎ.

PRESBITERIANISMŎ, s.n. Sistema, sekta mi invǎpǎtǎrǎ presbiterianilorǎ.

PRESBITERIANŎ, s. Protestantǎ din Englitera kare nǎ rekǎnoaște astoritatea episkopalǎ; **Țe gine de presbiterǎ.**

PRESBITERIŎ, s. m. Lokǎinga preotǎlǎi.

PRĒSBĪTERĪŠ, s. m. Preotš.

PRĒSBĪTĪŠ, adj. *T. de Opt.* Kare vede mai bine de departe, de kîț de aproape.

PRĒSEANĪŅĪ, s. f. Premedere.

PRĒSENTA, v. A infēdīša, a da. (a se).—

PRĒSENTABILĪŠ, adj. Ce se poate infēdīša.

PRĒSENTATORĪŠ, s. m. infēdīšetorš, kare are dreptš d'a infēdīša pe cine-va.

PRĒSENTAŅĪE, s. f. Infēdīšare, fantă d'a infēdīšimīa.

PRĒSENTĪŠ, **PRĒSINTE**, adj. De faŅŅ; s. n. plokonš, darš.

PRĒSENĪŅĪ, s. f. (praesentia). Afare de faŅŅ.

PRĒSERVA, v. A pēzi, a apēga pe cine-va de zņš gēš.

PRĒSERVATĪVĪŠ, adj. Kare are pēterea d'a preservesa.

PRĒSERVATORĪŠ, adj. s. Pēstrētorš, kare pēzește, apēgē.

PRĒSIDA, v. (praesidere). A Ņinea lokšš Ņellš din tīiș intr'o adēnare intr'ēn tribēnalš kē drept d'a pēzi bēna ordine; a okroti.

PRĒSIDENTĪŠ, **PRĒŠĒDINTE**, s. m. Kare presi-
dē o adēnare, ēn tribēnalš, etc.

PRĒSĒDENĪŅĪ, s. f. Slējba ēnēi presidentš; dreptš d'a presida.

PRĒSĒDIALĪŠ, s. m. *T. de Juri.* Ņellš din ērmē tribēnalš ēnde se dē o desēvīgumē otēri-

re pentru vr'o pricină; adj. Ce vine de acest tribunal
 PRESIDII s. n. pl. Lokuri unde kondamnați spanioli sîntă sîpșii la mînkă slită.

PRESIDIŢ, s. n. (praesidium); Întîrire, garnison, fortare; apărare.

PRESIMTIMENTŢ, s. n. Presimţire.

PRESKRIPŢIE, s. f. Paragrafie, rîndial, porînkă.

PRESOMPTIVŢ, adj. (Momonitoră presomptivă).

Kare e presomptivă kă trebe să momteneaskă pe cine-va kare n'a lăsată testamantă.

PRESOMPTŢOSŢ, adj Kare are o idee, înkîşire trîfăşe despre sine.

PRESOMPTŢIE, } s. f. Kăgetare, jădekatz, kibşire
 PRESŢMPTŢIE, } resimată pe pîreră, pe semne. **T.**

de Juris. Pîrere, înkîşire trîfăşe ce-şii fa-
 ce cineva de ellă însăşii.

PRESSA, v. A strînge, a apîsa, a îngesăi.

PRESSŢ, s. f. Teaskă, pentru tîpîrire, tîpară.

PRESSIE, s. f. **T. de Fis.** Apîsare.

PRESTEŢ, s. f. Izdeal, grabă, îndemînare.

PRESTIGIOSŢ, adj. Kare fermekă.

PRESTIGIŢ, s. n. (lat. praestigiae). Pîşie înkî-
 şire, pîrere ce-şii faşe cine-va din fermekă-
 torii; fermekă; minşne; renşme, famă.

PRESTŢ, adj. Iste, gata, îndemînată, şîrinten.

PRESŢMA, v. A da kă sokoteala; a avea o bî-
 nă idee de.

PRESŢMABILŢ, adj. Ce se poate da kă sokoteala.

ΠΡΕΣΘΠΠΟΣΑ, v. A πρέσθπθνε, a πθνε, a σο-
koti de adevърѣ.

ΠΡΕΣΘΠΠΟСИЦІЕ, s. f. Пресθπθнere, ππιιmire
de alevърѣ, dare кѣ sokotealъ.

ΠΡΕΤΕΝΔΕΝΤΩ, s. Kare πretinde, чere doreште
чеva, aspirъ la чеva.

ΠΡΕΤΕΝЦІЕ, s. f. Дrentѣ че are чine-va saѣ kre-
de къ лѣ are asθπra vpe θnѣ lѣkrѣ; doringъ
voingъ.

ΠΡΕΤΕΝЦІОСΩ, adj. Kare are πretenцii.

ΠΡΕΤΕΡΙЦІЕ saѣ **ΠΡΕΤΕΡΜΙΣΙЕ**, s. f. fig. *de Ret*
ππin kare чine-va zичe къ nѣ vorbeште des-
πpe θnѣ lѣkrѣ, кѣ toate astea totѣ vorbeште;
T. de Juris. lѣsare, lēпdare чеva din vr'o
diatъ.

ΠΡΕΤΕΚСТА, v. A face ππiчinsiri demarte.

ΠΡΕΤΕΚСТΩ, s. n. Ππiчinsire demartъ; каsъ, re-
sonѣ inkinsitѣ.

ΠΡΕΤΙΝДЕ, v. A чere чеva ka θnѣ drentѣ; a as-
πira la θnѣ че, alѣ dori.

ΠΡΕΤΟΡΙАНΩ, adj. Че ππine de πretoriѣ; s. n.
soldaгi din kari se komπsnea garda imperialъ
la Romani.

ΠΡΕΤΟΡΙΩ, s. n. Lokslѣ la Romani θnde шedea
πretorslѣ mi алпi dregъtori kari jѣdekaѣ.

ΠΡΕТОРΩ, s. n. Dregъtorѣ la Romani kare jѣ-
deka in Roma saѣ era kirmѣitorѣ in πrovincii.

PREȚORȚ, a. f. Slujba znei pretorș, vremea kîț
ține ea.

PREVARIKĂ, v. A vinde interesele znei pîrzi;
a pîș-șî împlini kî kredinț slujba, misia sa.

PREVARIKĂTORȘ, s. m. adj. (lat. praevanicatus)
Kare vinde interesele znei pîrzi ce e însușinat
a o pîzi. Kare pîș-șî împlinesc kî kredinț
slujba sa de kître acela care e însușinatș a
o pîzi; neîmplinirea kî esakitate a datorieiorș
znei slujbe.

PREVEDEA, v. (lat. praevidere). A vedea mai
d'înainte ce o sî se întîmple.

PREVENI, v. A veni, a apîka înautea kîiva; a
întîmna; a pîregîti. a întîmna; **T. de Ju-
ris**. A lsa o pîcîntș asșura sa mai nainte
altșia.

PREVENINȚĂ, s. f. Manierș delikatș a apîka
înautea kîi-va șure aî împlini doringele.

PREVENTIVȘ, adj. Kare pîrevine.

PREVENȚIE, s. f. Pîreșdckatș; idcș fîkîț de-
șure zniș lîkrș mai nainte d'alș cerșeta; pîrș
bîșșialș; apîkare înaute.

PREVISIE, s. f. (lat. praevision). Pîrevedere.

PREZIȚE, v. (lat. praedicere). A șpîșne viitorîș
a șpîșne mai dinainte ce o sî se întîmple.

PREJUPISMȘ, s. n. **T. de Med**. Boalș care kon-
ștș în șklarea nekontenîțș și dîșșeroașș a mem-
brîșșî bîșșîteskș.

prin fege paralelogramice; instrumentă de optikă care e o prismă triangulată și care servă d'a descompune lămina trecândă prin ea în cele 7 colori.

PRISMOIDŢ, s. n. Solidă în forma prismei.

PRISONIERŢ, s. n. Prinsă, arestantă.

PRIVA, v. (lat. privare). A linsi pe cineva de ceva; a lăa de la cineva ceva; a se linsi de ună ce.

PRIVABILŢ-Ţ, adj. Care se poate linsi de ună lucră; de la care se poate lăa ceva.

PRIVATIVŢ-Ţ, adj. *T. Gram.* Care arată o lipsă.

PRIVATŢ, s. f. Dmblătoare, emitoare.

PRIVATŢ-Ţ, adj. Care e partikulară; domestikă. blndă; familiară.

PRIVACŢIE, s. f. (lat. privatio). Perdere, linsire de ună ce.

PRIVILEGIATŢ-Ţ, adj. Care are ună privilegă, care se bkră de elă; fig. care e înzestrată de la natură kă deosibite darări; care are oarecare dreptă, întfere, voe. etc.

PRIVILEGIŢ, s. n. (lat. privilegium). Drentă, voe dată nămai unăia saă la vr'o kîgî va d'a avea saă d'a se bkră de ună ce.

PROBA, v. A cherka.

PROBABILISMŢ, s. n. Învrăzără despre probabilitate.

- PROBABILITATE**, s. f. (lat. probabilitas). Appropiere, de adevărâ.
- PROBABILŎ-Ţ**, adj. (lat. probabilis). Kare se pare a fi adevărată, kare are mai multe semne pen-tră adevărâ.
- PROBATORŎ**, s. m. Черкѣторъ.
- PROBAŢIE**, s. f. Черкare, провъ.
- PROBITATE**, s. f. (lat. probitas). Кърѣвения ini-mei, бърнѣтате, onestitate, drentate; moralitate.
- PROBLEMATIKŎ-Ţ**, adj. Îndoiçiosă, kare poate fi mi nă fi.
- PROBLEMŢ**, s. f. *T. Mat.* Пропѣнере, întreba-re че se poate deslega într'ănză kină mi într'altă dănpъ regălele utiingei; oră-че este greş de înyeleş.
- PROBŎ-Ţ**, adj. (lat. probus). Drentă, onestă, bърнă, kărată de inimă.
- PROÇEDE**, v. A пѣрçede, a'şii trage înçenătlă a şrma; a lăkra în tr'о пѣрипѣ; a se пѣрта kă kătare saş kătare modă kătre алѣи.
- PROÇEDŎRŢ**, s. f. Rîndşială jşdiciară; formă; kină d'a şrma în jşdekată; çerçetare jşdiciară, aktă, înskrişă făkătlă la o jşdekată.
- PROÇESSIE**, s. f. Alaiş, çeremonie religioasă kondăş de пѣоуѣ etc. kari mergă în rîndă kîntîndă, çitîndă răgăçişni; măşçime de поногă mergîndă în rîndă; пѣрçedere.

ПРОЦЕССИОНАЛЪ, s. n. Karte de rǎgъviziņi pen-
trǎ procesiī.

ПРОЦЕССИОНАРЪ, s.m. Kare merge kǎ procesiā.

ПРОЧЕСЪ, s. n. Prigonire, piviņǎ de jǎdekatsъ;
xīrtiī cǎ se adǎkǎ la jǎdekatsъ de pǎrgiile pri-
gonitoare.

ПРОДИГА, v. A keltǎi fǎrǎ mǎsǎrǎ.

ПРОДИГАЛИТАТЕ, s.f. Keltǎialǎ foarte mare, risiņǎ.

ПРОДИГЪ-Ъ, adj. (lat. prodigus). Keltǎitorǎ, ri-
sinitorǎ de avere.

ПРОДИГИОСЪ-Ъ, adj. (lat. prodigiosus). Minǎnatǎ,
estraordinarǎ.

ПРОДИГИЪ. s.n. (lat. prodigium). Minǎnc, xņǎ cǎ
peste mǎsǎrǎ.

ПРОДРОМЪ, s. n. Xņǎ felǎ de pǎfagъ; titls de
kǎrņi kǎri servǎ de ĩntrodǎcere la o mtiņgъ.

ПРОДЪЧЕ, v. A face. a nante; a rodi; a piviņzi.

ПРОДЪКТИВЪ-Ъ, adj. Kare face, adǎcere; roditorǎ.

ПРОДЪКТОРЪ, s. m. Kare prodǎcere ceva, prin
kare se face, se prodǎcere ceva.

ПРОДЪКТЪ, s. n. Rodǎ folosǎ.

ПРОДЪКЦИЕ, s.f. Lǎkrarǎa d'a prodǎcere, d'a nante;
lǎkrǎ prodǎsǎ de natǎrǎ sǎǎ de sniritǎ omǎlǎi
prin altǎ mtiņgъ.

ПРОЕМИНЕНТЪ-Ъ, adj. Kare este mai emiņǎ mai
ridikats de kiņǎ cǎlc kǎri lǎ ĩnkonjiņrǎ.

ПРОЕМИНЕНЦЪ, s, f. Emire mai afarǎ; starea
xņǎi lǎkrǎ kare e mai skosǎ afarǎ de kiņǎ altǎ.

PROFANA, v. (lat. profanare). A nevinști lăcră-
rile sînte, a snărka, a ningrîi; a întrebîința rîb
lăcrări prețioase.

PROFANATORŎ, s. m. Ningrîitoră.

PROFANAȚIE, s. f. Ningrîire, snărkarea lăcră-
rilor sînte.

PROFANŎ-Ț, adj. (lat. profanus). Kare este în
kontra respektăi kătre cele sînte; mireneskă,
qe nă se ține de religie.

PROFERA, v. A vorbi, a spune, a pronunța.

PROFESSA, v. A mărțărisi ceva în păblikă; a es-
sersa, a face a avea meserie; a da învățărîi
păblice.

PROFESSIE, s. f. (lat. professio). Meserie; dekla-
rație în păblikă.

PROFESSORALŎ-Ț, adj. Kare nrivește la pro-
fessoră.

PROFESORATŎ, s. n. Slăjba, kondigia zăsi pro-
fesoră.

PROFESORŎ, s. m. (lat. professor). Kare dă
lekții de o mtiință etc.

PROFETIKŎ-Ț, adj. Профетическă.

PROFETISA, v. A профети.

PROFETISMŎ, s. n. Sistemă a profetăi.

PROFETŎ, s. m. Профетă.

PROFEȚIE, s, f. Профетіе; fig. prevestire de vr'o
întîmplare viitoare.

PROFILA, v. A arăta ceva în profilă.

PROFILŎ, s. n. Тръсриле, privirea zndi lskrã, ð-nei figãrî vâzute din tr'o parte a feçei.

PROFITA, v. A se folosi, a kãmtiga.

PROFITABILŎ-Ъ, adj. Folositorã, kãmtigosã.

PROFITŎ, s. n. Folosã, kãmtigã; sporã, la invã-
gãtãrã.

PROFONDITATE, s. f. Adãncime.

PROFONDŎ-Ъ, adj. Adãnkã, afãndã.

PROFŎSIE, s. f. Risinã, dare, keltãialã peste
mãsrã.

PROGENITŎRЪ, s. f. Odraslã, sã de aclamã singe.

PROGNOSTIKЪ, s. f. Прекъnomãinyã, dare kã
sokoteala despre cea-ce este sã se întãmle.

PROGRAMMЪ, s. f. (lat. programma). Înskrisã,
îmãtiinyare kare se îmnarte saã se afãmeazã a-
cea ce se konrinde în ellã.

PROGRESSIE, s. f. (lat. de la pro gredere a niãui
înainte). Mergere, îmaintare neîntreãrãntã.

PROGRESSIVŎ-Ъ, adj. Îmaintãtorã.

PROGRESSISTŎ-Ъ, adj. Kare progreseazã,

PROGRESSŎ, s. n. (lat. progressus). Îmaintare,
sporã.

PROXRONISMŎ, s. n. Greșealã xronologikã kare
konstã d'a nãne o întãmnlare mãi înainte de
timnãl acela în kare s'a întãmnlã.

PROIBI, v. (lat. prohibere). A opri, a nã lãsa sã
se fakã ceva.

PROIBITIVŎ, adj. Kare onreute d'a se face ceva.

PROIBIȚIE, s. f. Onrire, ne ertare.

PROJEKTA, } v. A avea de gîndă; a kibși; a

PROIEKTA, } însemna pe zîș planș ceva; a a-
rșnka; a se vedea mai afară.

PROJEKTILŎ, s. m. *T. Mekun.* Oră-ue kornă
arșnkată kș o pștere oare-kare; adj. pștere a-
rșnkătoare.

PROJEKTORŎ, s. m. Kare face projekte.

PROJEKTŎ, } s. n. Întreprindere, kibșire; întok-

PROEKTŎ, } mire, planș făktă nentș ceva.

PROJEKȚIE, } s. f. Arșnkarē; *T. Geom.* Sko-

PROIEKȚIE, } borire, lșsare a zîși nantș de n' o
linie pe altă linie.

PROKLAMA, v. A pșblika, a declara kș solemni-
tate; a nșmi; fig. A face ceva kșnosktă, a îm-
pșștia în pșblikă.

PROKLAMATORŎ, s. m. Kare face kșnosktă ce-
va în pșblikă.

PROKLAMAȚIE, s. f. Pșblikacie, deklaracie solem-
nă; nșmire; înkșnowtingare pșblikă; înskrisă
kare konrinde cea-ue se proklamă.

PROKONSĀLARŎ-Ť, adj. Ce se ține de prokon-
să; provinție prokonsălară provinție ad-
ministrată de zîș prokonsăle.

PROKONSĀLATŎ, s. n. (lat. proconsulatus). Dem-
nitatea zîș prokonsăle, timnăle kîț ține.

PROKONSĀLŎ, s. m. (lat. proconsul). Gșverna-

torș de provincii la Romani vekī kș astoritacea senatșlș.

ΠΡΟΚΡΕΑ, v. (lat. procreare). A prodșce, a zș-
misli, a namte koniș.

ΠΡΟΚΡΕΑΪΕ, s. f. (lat. procreatio). Generașje,
zșmislire, namtere.

ΠΡΟΚΣΕΝΕΤՃ, s. m. adj. (lat. proxeneta). Kare
negoșiazș snș ce rșminosș; pezevengiš.

ΠΡΟΚΣΙΜΙΤΑΤΕ, s. f. Aproșiere, vecinștate.

ΠΡΟΚՃΡΑ, v. A inlesni kșiva čeva; a ajșta; a
face ka o persoanș sș aibș čea ce i trebșe.

ΠΡΟΚՃΡΑΤΟΡՃ, s. m. (lat. procurator). Kare pro-
kșrș čeva, inlesnitorș de čeva vekilș.

ΠΡΟΚՃΡΑΪΕ, s. f. Înșternișire ce o dș čine-
va alșsia ka sș lșkreze în nșmeie sșș; vekiletș
aktșlș ce konrinde astș înșșternișire.

ΠΡΟΚՃΡΟΡՃ, s. m. Dregștorș kare apșrș pșr-
șile prigonișoare înaintea jșdekșreș.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΕ, s. f. pl. (lat. prolegomena). Pre-
fașș lșngș kare servș pentș inșelegerea
kșrșeș.

ΠΡΟΛΕΪΣ, s. f. Fișrș de Retorikș kare kon-
sistș într'a preveni objekșiile adversarșlș sșș.

ΠΡΟΛΕΪΤΙΚՃ adj. *T. de Med.* Se zice de ni-
ște frigșrș karı antičineazș pe chello de mai
naite, mi dș namtere la altele.

ΠΡΟΛΕΤΑΡՃ, s. m. (lat. proletarii). Četșșeanı din

ПРОНОМЕ, s. n. (lat. pronomen). *T. de Gram.*

Zicerea care ținc lokxl xnxl nšme.

ПРОНОМИНАЛЪ-Ъ, adj. Че ținc de pronšme, care se konjsgъ kx pronšmele personalx.

ПРОНОИЦА, v. A artiksla, a sšna o vorbъ; a deklara.

ПРОНОИЦИЦЕ, s. f. Lxkrarea de a pronšnuca.

ПРОПАГА, v. A resnīndi, a īntinde, a lъци, a īmngъstia.

ПРОПЕНСИЕ, s. f. Anlekare, īnklinare.

ПРОПАГАНДЪ, s. f. Zelx pentrx пропaгarea x-nei doktrine religioase saš politice; īntinderea oare kъror idei politice.

ПРОПАГАТОРЪ, s. n. Чel че пропaгъ.

ПРОПАГАЦИЕ, s. f. īmmxliгire, пгъsire; desvol-tare de idei, de lxmini.

ПРОПИЧЕ, adj. Favorabilx, pгiinciosx.

ПРОПОРЦИЕ, s. f. Raportx пгъгilor xnxl tot īn-tre elle.

ПРОПОРЦИОНА, v. A potrivī; a stabili про-порцие.

ПРОПОЗИЦИЕ, s. f. Propxnerе; *T. de Mat.* Teoretъ saš problemъ, xnxl adevъrъ care tre-bxe demonstratx; *T. de Gram.* Frasъ afir-mativъ saš negativъ.

ПРОПРИЪ-Ъ, adj. (lat. prouius). Kare este al lxi; care e nšmaī allx kxtъrxia; kxviinciosx la.

- ПРОПРИЕТАРЪ**, s. m. Cel ce posedz o avere mișkztoare saș nemiškztoare.
- ПРОПРИЕТАТЕ**, s. f. Lokz kare este dzne drent alz kziva; dominiș; kzalitatea partikslarz aznș objektz.
- ПРОПЪНЕ**, v. (lat. proponere). A pzne înainte a pzne zn lzkrz înainte nentrz a'lz eksamina; a deklarara.
- ПРОПЪНЕРЕ**, s. f. Pznere înainte; deklarare.
- ПРОРОГА**, v. (lat. prorogare). A prelzngi tım-nlz fiksatz nentrz zn lzkrz.
- ПРОРОГАЦІЕ**, s. f. Amınare, prelzngire.
- ПРОРОГАТИВЪ-Ъ**, adj. Ce se poate amına.
- ПРОРЪМІЕ**, v. (lat. prorumpere). A isbzknı, a emı kz renezıczıne.
- ПРОРЪЦІЕ**, s. f. Eșire reneze, isbzknire.
- ПРОСАИКЪ-Ъ**, adj. Ce se ține de prosz.
- ПРОСАТОРЪ**, s. m. Kzre skrie în prosz.
- ПРОСЪ**, s. f. (lat. prosa). Diskzrsz, kzvıntz nesz-pzsz la o oare-kare mzszrz, la znș oare kare nzmtzrz de nițioare Ńi de silabe.
- ПРОСЕЛИТЪ**, s. m. Partisanz allz vre zneı sekte.
- ПРОСКРИЕ**, v. (lat. proscribere). A kondamna la moarte fzrz forme jzdekztoareșı; a întrebz-ınga violențe kontra persoanelorz; a isgonı; a strika.
- ПРОСКРИЦІЕ**, } s. f. Kondamnare lamoarte, fz-
- ПРОСКРИЕРЕ**, } rz prochez; mzszrz violentz

kontra persoanelorǎ ; desființare. denștate.

ΠΡΟΣΟΔΙΕ, s. f. Προνσηνιαγίε eksaktǎ de zicherǎ ; svragis kare trateazǎ despre pronσηνια zicherilorǎ konformǎ akventelorǎ mi ksantitșiti.

ΠΡΟΣΟΔΙΚŎ-Ъ, adj. Че цине de prosodie.

ΠΡΟΣΟΠΟΠΕΕ, s. f. Figșrǎ de Retorikǎ prin kare se introdșce în diskșrsș o persoanǎ absentǎ saș moartǎ, saș xn lșkrǎ neinsșlegitǎ.

ΠΡΟΣΠΕΚΤŎ, s. n. (lat. prospectus). Őn fel de programǎ a xnșī svragis ce este a se tipșri; planș xnșī stabilimentǎ.

ΠΡΟΣΠΕΡΑ, v. (lat. prosperari). A înflori ; a fi noroșitǎ ; a isbști.

ΠΡΟΣΠΕΡΙΤΑΤΕ, s. f. Stare ferioșitǎ, înfloritoare

ΠΡΟΣΤΕΡΝΑ, v. (lat. prosternere). A se nlcka la pșmînt snre semnș de înkinșșizine.

ΠΡΟΣΤΕΡΝΑЦΙΕ, s. f. Starea mi lșkrarea celșī ce se prosternǎ.

ΠΡΟΣΤΙΤΔΑ, v. (lat. prostituere). A se da la viașrǎ rșminoasǎ ; a nîngșri, a amșgi pentrǎ desfrînare.

ΠΡΟΣΤΙΤΔΤЪ, s. f. Femee desfrînatǎ, kșrvǎ.

ΠΡΟΣΤΙΤΔЦΙΕ, s. f. Desfrînare, korrșncie, strikare.

ΠΡΟΤΕΚΤΑ, **ΠΡΟΤΕΓΕΑ**, v. (lat. protegere) A suprijini, a apșra pe cine-va.

ΠΡΟΤΕΚΤΟΡΑΤŎ, s. n. Demnitatea de protektorī,

ΠΡΟΤΕΚΤΟΡŎ, s. m. Апșrștorș, suprijitorș ;—

matronă care îngrijește de interesele kși-va
care favorisă progresul.

PROTEKȚIE, s. f. Apărare, surrijină.

PROTESTA, v. A încredința ceva kș temeis în
păblikă; a declara formală kș nă priimemte ce
s'a făkstă; a face ună protestă.

PROTESTANTISMŎ, s. n. Kredința, sekta pro-
testanților.

PROTESTANTŎ, s. m. adj. Chellă ce profesază
ideele reformatoare bisericimii ale lui Lsteră,
Kalvină etc.

PROTESTAȚIE, s. f. Mărturisire, deklarajie pă-
blikă; încredințare pozitivă; deklarajie forma-
lă kșm kș protestă kontra kșiva.

PROTESTŎ, s. n. Aktă, lăkrare prin care se de-
klară kș acela care nă va plăti o poliță la
timp otărită, să fie răspunsător de ori ce na-
găbă se va întâmpla.

PROTEŎ, s. Năme mitologică; fig. omă nestă-
tornică.

PROTOKANONIKŎ, adj. Se zice de kșrșile kari
s'aă făkstă sfinte mai 'nainte d'a se face ka-
noanele.

PROTOKOLISTŎ, s. m. Care ține ună protokolă.

PROTOKOLŎ, s. n. Kărte în care se află toate
aktele păblice.

PROTOKSIDŎ, s. n. Oksidă mai pășină oksidată.

PROTOMEDIŎ, s. m. Primăle medikă.

UROTOTIHŠ, s. (gr. πρότος *prōtos*, τύπος *typos* modelă)
Primăle modelă, isvodă; originală.

UROȚBERANŪȚ, s. t. *T. de Anat.* Emitere,
emisiune.

UROȚTORŬ, s. n. Cellă ce kîrmăente starea d-
năi nevîrstnikă fîră să fie nămită Emitronă.

UROVĚZ'ET (R Ŭ), s. m. (lat. *providus*). Kare pro-
vede; kare jădektă bine desure viitoră.

UROVEDE, v. (lat. *provideo*). A vedea înainte ce
o să se întîmple; a jădeka bine desure viitor
mă a lăa măsuri snre a se feri de rele.

UROVENANŪȚ, s. f. Totă ce se transpoartă din
o țară în alta.

UROVENI, v. (lat. *provenio*). A veni de zăde-
va; a isvoră, a rezulta.

UROVERBIALISTŬ, s. m. Kare face proverbe.

UROVERBIALŬ, adj. Ce ține de proverbe.

UROVERBŬ, s. n. (lat. *proverbium*). Pildă, zicală,
mîimă, maksimă ponzlăgă.

UROVERBIFIA, v. A face proverbe.

UROVEDINŪȚ, s. f. (lat. *providentia*). Ironic,
îngelencăzneă Dămnezecaskă.

UROVIDENŪȚIALŬ, adj. Ce urivește la providen-
ță, ce vine de la ea.

UROVINŪȚIALŬ, adj. (lat. *provincialis*). Kare este
ală urivințici, ce urivește la ea; țărăneskă
kîmueneskă.

PROVINȚIE, s. f. (lat. provincia). Întindere mare de țară care face parte dintr'un stat.

PROVISIE, s.f. Adănare de lucruri necesare pentru ceva.

PROVISIONA, v. A îngriji cu cele necesare de ceva.

PROVISIONAL, adj. Vremelniceskă.

PROVISORAT, s. n. Slăjba unui provisor.

PROVISORI, adj. Vremelniceskă, pentru kîtă-va timp.

PROVOKA, v. (lat. provocare). A întărîta, a provoca.

PROVOKATOR, s. m. Întărîtător, provocator.

PROVOKAȚIE, s. f. (lat. provocatio). Aciunare; provocare; fapta d'a kema.

PRUDENT, adj. (lat. prudens). Îngelentă, cu minte.

PRUDENT, s. f. (lat. prudentia). Îngelentă; dreața judecată aplicată la conduită.

PRUDERIE, s. f. Afektație, silă d'a se arăta ciniva îngelentă; îngelentă prefăcută.

PRUSIK-**Ţ**, adj. *T. Nim.* Aciună ce se scoate din diferite substanțe animale sau vegetale și care combinată cu fierul face lăcăș.

PSALMIST, s. m. Nămire ce se dă lui David.

PSALMODIA, v. A kînta psalmi fără a skimba vocea; fig. a scrie, a deklama versuri sau proză cu monotonie.

ИСАЛМОДИЕ, s. f. Кинтекѡлѡ псалмилорѡ ши а алторѡ рѡгѡчѡснѡ; fig. deklamare monotонѡ а версѡрилорѡ, а просеѡ.

ИСЕДДО, Зиѡере греакѡ каре се ѡнеunte кѡ alte зиѡерѡ спре а агѡта кѡ кѡалитатеа атрибѡитѡ кѡѡѡа е минѡиноасѡ.

ИСЕДДОНИМѡ-Ъ, adj. Се зиѡе д'ѡнѡ асторѡ каре пѡбликѡ ѡврагеle sale сѡбѡ ѡнѡ пѡмемѡинѡносѡ се зиѡе ми де кѡргѡ etc.

ИСИХЕ, s. f. Oglindѡ mare пѡсѡ пе пѡѡѡoare мѡmobile, каре се поате ridika ши nleka дѡпѡ ѡѡе.

ИСИХОЛОГИЕ, s. f. (gr. ψυχѡ, сѡфлетѡ, λογѡ). Шѡтинга теорикѡ каре трактеазѡ деспре сѡфлетѡ, факѡлтѡѡиле sale etc.

ИСИХОЛОГИКѡ-Ъ, adj, De психologie, каре are инклинаре кѡ ea.

ИСИХОЛОГИСТѡ, } s. m. Каре се ѡкѡпѡ кѡ психologia; каре скрие деспре ea.

ИСИХОЛОГѡ, }
ИПАЛИНЪ, s. f. Иринѡинѡ ѡе се алѡ в инскѡинатѡ нентѡс dissolvarea alimentelorѡ амилѡѡоасѡ.

ИПАЛИЗМѡ, s. n. Skѡinare деасѡ.

ИПѡБЕРТАТЕ, s. f. (lat. pubertas). Јѡнеѡѡѡ, тимпѡлѡ инсѡргѡри ши мѡритѡмѡлѡлѡ.

ИПѡБЕРЪ, adj. (lat. puber). Јѡне, ајѡнс в еlate де инсѡратѡ, мѡритатѡ.

ИПѡБЛИЦИСТѡ, s. m. Каре скрие деспре дrentѡлѡ пѡбликѡ, каре-лѡ кѡноаunte.

ПЪВЛИЧИТАТЕ, s.f. Късноуиницъ фъкътъ ин публикъ;
kzalitate a lăkrăslăi păblikă.

ПЪВЛИКА. v. A face kănoskătă in păblikă чева.

ПЪВЛИКАЦИЕ, s. f. Dare in păblikă, fantă d'a da
in păblikă чева pentră a'le kănoaunte тоуі; da-
re la lămină a vre zuei kărgi.

ПЪВЛИКЪ, adj. (lat. publicus). Комънă, обшτεςк
kănoskătă de тоатъ lămea; de обште; Понслă,
norodă; тоатъ lămea; (in) inaintea lămei.

ПЪВДИВЪНДЪ, adj. Smerită, rășinosă, kare se ră-
șinează de face чева inkonvenabilă.

ПЪВДИЧИТАТЕ, s. f. Smerenie, nevinovăgie, in pă-
ravări, in vorbe etc.

ПЪВДИКЪ, adj. Къратă, smerită, nevinovată.

ПЪВДОАРЕ, s. f. (lat. pudor). Rășine onestă d'a
face saș zice чева nekăviinčiosă.

ПЪВЕРИЛИСА, v. (lat. de la puer konilă). A ko-
nilări.

ПЪВЕРИЛИТАТЕ, ПЪВЕРИЦИЕ, s. f. (lat. puerilitas)
Konilărie; zădărnicie,

ПЪВЕРИЛЪ, adj. (lat. puerilis). Konilăreskă.

ПЪВГИЛАТОРЪ, s. m. Лăутъторă kă pămnăslă.

ПЪВГИЛАТЪ, s. n. Лăнтă, bătăe kă pămnăslă.

ПЪВЛМОНАРЪ, adj. *T. de Anat.* Че гине
de plămîni.

ПЪВЛМОНИЕ, s. f. Воалъ de plămîni.

ПЪВЛСАЦИЕ, s. f. Bătăe a păslăslăi; *T. de Fis-*
sikănire a fîzideloră elastice.

ИЪЛСИЛОГИЎ, s. n. Instrumentă kă kare se шъ-
soarъ isucala бѣтъи пълсэлѣ.

ИЪЛСЎ, s. n. (lat. pulsus). Вѣтаиа arterelor.

ИЪЛВЕРИСА, v, A prieface чева în prafă; fig. a
nimiçi, a пгънѣди чева.

ИЪНИКЎ adj. Kartaginesă; resbelă-, resbelă kare
Га avăts Romani kă Kartaginesi.

ИЪНИЦЕ, s. f. Nedeană.

ИЪНТЪЛАИТАТЕ, s. f. Esakitate, regularitate d'a
face чева la timpălsă otvrită dănu kăm a fъ-
гъdsită.

ИЪНТЪЛАЎ, { adj. Esaklă, regulară, kare face
ИЪНКТЪЛАЎ, { чеа че a promisă la timpălsă otvrită.

ИЪНТЪАЦЕ, } s. f. Artă d'a пне пnte, vir-
ИЪНКТЪАЦЕ, } găle etc, într'o skriere la lokă-
rile preskrise de regulară.

ИЪПЪ, s. f. (lat. pupis). Hartea dîndъrătsă a kô-
răbiei.

ИЪПЛАРИТАТЕ, s. l. Nevîrstnicie, timpălsă kîtă
pne emironia zăni pnilă.

ИЪПЛАРЎ, adj. Kare este ală zăni pnilă; **И.**
de Anat. membrană, peliğъ kare akopere la
konii nenъskăği lămina okislăi.

ИЪПЛЪ, s. f. Lămina okislăi.

ИЪПЛЎ, v. Nevîrstnikă; fig. persoană tînră săb
îngrijirea altsia.

ИЪРГАТИВЎ, adj. Kare are păterea d'a kăğъği
korpălsă.

ИОРГАТОРИО, s. n. Lokã žnde se pretinde de kredinga katolikã, kã se đãkã sãfletele mor-
 ćilorã pentrã a se kãrći de pãcatele pentrã
 karĩ nã s'ãã pokãitã ĩn astã lãme; fig. sãfe-
 ringã mare ĩn astã lãme.

ИОРГАЦИЕ, s. f. Kãrćenie a trãpsãĩ.

ИОРИФИКА, v. A kãrći, a lãmãri; a ĩndrenta nã-
 ravãrile

ИОРИФИКАТОРЪ, s. m. Pĩnza kã kare p̃reotãtã
 Ńterge potĩrãlã đãpã kãminikãtãrã.

ИОРИФИЦИЕ, s. f. Kãrćire, lãmãrire.

ИОРИСМЪ, s. n. Gremala p̃ristãlãĩ.

ИОРИСТЪ, s. n. Acela kare efektã mãltã p̃rita-
 tea limbãgãlãĩ.

ИОРИТАТЕ, s. f. Kãrćenie.

ИОРПОРЪ, s, f. (lat. purpura). Vonsea romie;
 fig. semnã demãitãrãĩ ĩmpãrãtãĩ, regalĩ.

ИОРПЪРИЪ, adj. Stakojã.

ИОРЪ, adj. Kãratã; neĩntinatã.

ИОТАНЪ, s. f. Kãrvã.

ИОТАНИСМЪ, s. n. Kãrvãsrãie.

ИОТИНТЕ, adj. (lat. potens). Pãternikã.

ИОТРЕФАЧЕ, v. A p̃trezi, a face sã p̃tre-
 zeaskã.

ИОТРЕФАЦИЕ, s. f. P̃trezicãsrãie.

R

RABIN, s. m. Інвѣдѣтс Евреѣ.

RADIANTŎ-Ъ, adj. Арѣнкѣтор, дѣтѣторѣ де рѣзе.

RADIACIIE, s. f. Лѣкрѣеа де а штерге ѣн артиколѣ, ѣн нѣме; trimitere de raze.

RADIKALŎ-Ъ, adj. Каре е ка принѣинѣ, ка гѣдѣѣина ѣнѣи лѣкрѣ, s. zicere primitivѣ; гѣдѣѣинѣ.

T. Mat. Ынѣ семнѣ каре араѣ: сѣ се скоаѣѣ гѣдѣѣина.

RADIKALISM, s. n. Sistema, opinia reformatořilor radikali.

RAFFINA, v. A face mai purѣ, mai lѣmѣrit; a sѣbѣѣia; a se face mai isteѣѣ, mai viclean.

RAFFINATORŎ, s. m. Cel ce raffineazѣ.

RAKONTA, v. A povesti, a istorisi.

RAMЪ, s. f. (lat. ramus, krakѣ). Lonatѣ; tonѣ де xѣrtie; черѣвеа саѣ tokѣ.

RAMIFIKA. v. A impѣrgѣi ѣн ramѣri.

RAMIFIACIIE, s. f. Лѣкрѣеа де а ramifika.

RAMPLASA, v. A ѣine lokѣ kѣiva, a ѣnlokѣi, a nѣne ѣн лѣкрѣ ѣн lokѣ altѣia де аѣеашѣi valoare.

RANKŎNЪ, s. f. Pizmѣ че nѣne ѣineva ne altѣ pentrѣ vre o ѣnjѣrie sѣferitѣ.

РАПАЧЕ, adj. Рѣнитѣрѣ; fig. lakomѣ.

RAIIDITATE, s. f. Reuezițiune, ișgime.

RAIIDŎ-Ъ, adj. (lat. rapidus). Kare se face iște, reneđe.

RAIORTA, v. A adșce șn lșkrș akolo șnde e-ra; a șnșne, a face kșnoskștș; a attribși; se-, a avea konformitate, relație.

RAIORTORŎ, s. Ţel țe raporțeazș.

RAIORTŎ, s. n. Relație, șnșnere; konformitate, noțrivire.

RAISODIE, s. f. Proaștș adșnare de versșri saș proșș; bșkșșđi din poemele lșđi Omer.

RAREFAŢE, } v. (lat. rarus. rar; facere a face). †

RAREFIKA, } A rșri a dilata.

RAREFAŢIE, s. f. Rșrire.

RASЪ, s. f. Neam, soiș.

RATIFIKA, v. A approba, a întșri.

RAŢIE, } s. f. (lat. ratio). Fakșltatea intelle-
RAŢIŎNE, } gerei kș kare se deosibemte omș-
lș de ھےle alte animale; dreanta jșdekatș, bș-
nșl simđș, mintea. řngelegerea.

RAŢIONA, v. A jșdeka kș mintea, kș rađia sa șnre a kșnoamte.

RAŢIONABILŎ-Ъ, adj. Kare are rađie, mĩnte, jșdekatș dreantș.

RAŢIONALŎ-Ъ, adj. Ţeea țe nș se prĩcene de kłt kș mintea; řntemeiat ne rađionamentș *T. de Mat.* kłtimĩ. — al kșror raport kș șnimea se eksșrimș prin nșmere;

RAȚIONAMENTŎ, s. n. Făclitate, lăkrarea de a raționa.

RE, Particula care intră în compunerea mai multor zineri sure a arăta îngelesă împotivitoră, noftitoră sau înălgiloră.

RE, s. *T. Mus.* A doza notă a gamei.

READMISSIE, s. f. Iriimire din noă.

REACTIVŎ-Ŧ, adj. Care lăkrează din contră; *T. de Xim.* Săbstană kă care se rekănoaște natăra korniloră.

REAKȚIE, s. f. Resistența kornălăi lovit la akția kornălăi care 'lă lovențe; fig. reskoală în noporă în ōrma alteia de mai nainte.

REAKȚIONARŎ, s. m. adj. Cel ce răstoarnă, îmă răsbărnă.

REALISA, v. A face să fie reală; a înființă; a împlini.

REALISAȚIE, s. f. Lăkrarea de a realisa.

REALITATE, s. f. (lat. *realitas*). Ființă, lăkră reală.

REALŎ-Ŧ, adj. Monedă spaniolă; care e în ființă.

REANIMARE, s. f. Noă aparigie.

REBELLA, v. (lat. *rebellare*). A se revolta.

REBELLIE, s. f. Răskoală, revoltă.

REBELIŎ-Ŧ, adj. Cel ce nă se săpnăne astărităgi; cel ce resistă.

RECENSIE, s. f. (lat. *recensio*). Cerețarea ce

faue desure чева саš desure оаре каре лскрѣті.

нѣмѣrare, revistъ.

РЕЧЕНТЪ-Ъ, adj. Ноѣ.

РЕЧЕНИСЪ, s. f. Приимире, кѣитангъ.

РЕЧЕНЦЕ, s. f, Приимире.

РЕЧЕТТЪ, s. f. Композицие де оаре карі досторіи.

РЕЧИДИВЪ, s. f. Кѣдере дин ноѣ интр'о грешалъ.

РЕЧИНЕ, v. А приими, а редобѣнди.

РЕЧИПЕНДАРЪ, s. Чел че се приименте ин вре
о компание кѣ оаре каре черемоние.

РЕЧИПЕНТЪ, s. n. Вас ин каре vine продскѣл
ѣнеі дистилациі; клонот де стикъ каре се пѣне
пе машина мехматикъ.

РЕЧИПРОЧИТАТЕ, s. f. Карактерѣ челѣі че е ре-
читѣрѣкѣ.

РЕЧИПРОКЪ-Ъ, adj. (lat. reciprocus). Мѣтсалѣ,
де амѣндѣѣ пѣргиле, чеа че ѣн лскрѣ арекѣ-
тре алтѣ, vice-versa.

РЕЧИТАНТЪ-Ъ, adj. Чел че кѣнтѣ синѣѣрѣ дин
гѣѣѣ, саš кѣ instrѣmentѣ; партеа припципалѣ а
ѣнеі бѣкѣѣі мѣсикале.

РЕЧИТА, v. (lat. recitare). А спѣне пе дин афарѣ.

РЕЧИТАЦІЕ, s. f. Лскрареа де а речита; бѣкатѣ
де речитатѣ.

РЕЧИТАТИВЪ, s. f. *T. de Mus.* Кѣнтѣкѣ ре-
читатѣ.

РЕЧИТАТОРЪ, s. m. Чел че речитѣ.

РЕДАКТОРЪ, s. m. Чел че редигеазѣ.

REDAKȚIE, s. f. Lăkrarea, manieră, de a redigea; lokș unde se redigează.

REDEMPȚIE, s. f. (lat. redemptio). Mîntuire; re-skəmpturare.

REDEVENI, v. A fi iară-și ceea ce a fost.

REDIGEĂ, v. (lat. redigere). A alkătsi, a regăla materialș șiși jărnalș, șiși kăruți, etc.

REDRESSA, v. A îndrenta și ce strîmbș.

REDȘȚE, v. (lat. reducere). A restrînge, a mikșora, a împșgina, a skădea.

REDȘKTABILȘ-Ț, adj. Kare se poate redșue.

REDȘKȚIE, s. f. Mikșorare, împșginare, skădere.

REDȘTABILȘ-Ț, adj. Îngrozitor, de temșt.

REEDIFIA, } v. A rezidi, a rekonstrăi, a zidi

REEDIFIKA. } din noș.

REELEKȚIE, și REALEGERE, s. f. Alegere din nșoș.

REFAKȚIE, s. f. Skăzșmîntș ce se face în pre-
ușl mărșilor.

REFEKTORIȘ, s. n. Sofragerie, salș de mînkare

REFERA, v. (lat. referre). A raporta, a attribsi.

REFERENDARȘ, s. m. Raportorș de skrisori.

REFLEKSIE, s. f. Resfrîngere de raze.

REFLEKSIVȘ, adj. *T. Gram.* Kînd lăkrarea sș-
biektăși se reflektș asșprăi, kînd sșbiektăș e
și obiektș.

REFLEKTA, v. (lat. reflectere). A restrînge, a întoarce lămina, a se întoarce.

REFLŪKSŌ, s. n. Miukare reglata a mŕi kare se retrage dŕne flaksŕ.

REFORMA, s. (lat. reformare). A pŕefache. a îndrenta, a forma din noŕ.

REFORMATORŌ, s. Őel ce reformeazŕ, dŕ o mai bŕnŕ formŕ.

REFORMAŪIE, s. f. Lŕkrarea de a reforma.

REFORMŔ, s. f. Îndrentare, pŕefachere sure bine

REFRENŌ, s. n. Zicere kare se repetŕ la sfirmitŕ unei strofe; fig. Őea ce se pomeneste dessŕ.

REFRIGERANTŌ-Ŕ, adj. Rŕchitorŕ.

REFŪGIA, v. (lat. refugere). A retrage într'ŕnŕ lok de sigŕitate.

REFŪGIŌ, s. n. (lat. refugium). Asilŕ, skŕpare fig. pŕtektŕ.

REFŪSABILŌ-Ŕ, adj. Kare se poate refŕsa.

REFŪSA, v. A nŕ pŕiimi ceva.

REFŪSŌ, s. n. Lŕkrarea de a refŕsa, nenpŕiimire.

REFŪTA, v. (lat. refutare). A tŕgŕdŕi;

REFŪTAŪIE, s. f. Lŕkrarea de a refŕta; rŕspŕns la objekŕii.

REGE, s. m. (lat. rex). Monarkŕ.

REGENERA, v. (lat. regenerare)l A renante, a reforma, a da o noŕ existenŕŕ.

REGENŪŌ-Ŕ, s. Őel ce ŕine regenŕa.

REGENŪŔ, s. f. Demnitatea sŕpŕemŕ în timpulŕ minoritŕŕi saŕ linsi ŕnŕi Sŕveranŕ.

REGIMENTŎ, s. n. Kornă militară kompxsă din batalioane mi kompanii; fig. mare ksantitate.

REGIMŎ, s. n. (lat. regimen). Regla stabilită de gveruă mi modslă politikă sãb kare çineva trãemte; manieră de a trãi.

REGIÖNE, s. f. (lat. regio). Mare întindere de pãmîntă, de aeră; parte.

REGISSORŎ, s. m. Çel ce e însãrçinat ks dirigearea mi ks darea sokoteleloră.

REGISTRŎ, s. n. Karte în kare se skrie affacerile fie kãrii zille.

REGNŎ, s. n. Gãvernemîntă, dãrata xnyssverană. xny din cele 3 marı îmãrçiri ale Istoriı Natsrale.

REGRETA, v. A se kãi, a'i pãrea rãă de çeva.

REGRETABILŎ-Ŧ, adj. Kare merită a fi regretatã.

REGŎLA, v. A sãpne la oare karı regslı; a rîndsi.

REGŎLAMENTARŎ-Ŧ, adj. Çe çine de regslament.

REGŎLAMENTŎ, s. f. Ordonançă, statãtã.

REGŎLATŎ-Ŧ, adj. Potrivită regsleloră.

REGŎLŦ, s. f. Maksimă, prinçipiă; rîndsiată, obiçeiă

REGŎLARITATE, s. f. Konformitate, ks regslale ordine.

REINSTALA, v. A instala din noă.

REINTEGRAÇIE, s. f. A ameza iarãmı în stãpnire; a restabili.

REKAPITŎLA, v. A face rekapitulacie.

REKAPITŎLAÇIE, s. f. Renetiçie ssmmară; ressmatã.

REKLAMA, v. A cere ceva dăne drents; a da jalbă.

REKLAMAȚIE, s. f. Lăkrarea de a reklama; jalbă.

REKOLTĂ, s. f. Lăkrarea de a adăna prodsktele nămăntăslă, strănsăra, adănarea bskatelors, tim-
năl în kare se adănă bskatele.

REKOMMANDA, v. A presenta, înfășina ne cinea kăiva; a vorbi de bine ne cinea-va; a da săb îngrijirea, protekția kăiva ne cinea-va.

REKOMMANDAȚIE, s. f. Lăkrarea de a rekomanda.

REKOMIENSA, v. A răsulăti ne cinea.

REKOMIENSĂ, s. f. Hreșăl sacti bane lăkrărl, zănlă servităș; răsulăti.

REKOMIENȘIE, s. f. Lăkrarea de a rekomienșe zănlă kornă; efektăslă aqestoi lăkrărl.

REKOMIENȘNE, v. A komienșne din noș.

REKONCILIA, v. A împăka, a restabili akkordă între persoanele certate.

REKONCILIAȚIE, s. f. Lăkrarea de a rekonzilia împăkare.

REKONSTRŪI, v. A konstrăi iarăml.

REKONIA, v. A konia din noș.

REKREA, v. (lat. recreare). A face, a năne iarăml în siingă; a se — a se distra, amăsa.

REKREAȚIE, s. f. Hreșere, jăkare.

REKRIMINA, v. A răsănde la reșășărlă prin alte reșășărlă.

REKRŪTA, v. A face rekărlă.

- REKRŪTŪS, s. m. Tīnēgā izatā de kārind in mi-
lijie; membrs noš alš vre zneī sociētūī.
- REKTANGŪLŪS, adj. Trišngiž kš zn zngiž drentā;
s. f. Parallelogrammā kare are kīte 4 zngižrile
sale drente.
- REKTIFIA, } v. A indrentā; a pāne in orgēndz-
REKTIFIKA, } iala kšvenitē zn ce.
- REKTIFIKAŪIE, s. f. Lākrarea de a rektifika.
- REKTILINIŪS, adj. Kare e terminatā prin liniī
drente.
- REKTITŪDINE, s. f. Konformitate kš mintea sē-
nētoasē.
- REKTORŪS, s. m. (lat. rector). Šefšl zneī akade-
miī zuniversitare; sēperiorzī zneī kolegiš.
- REKTORATŪS, s. n. Īnsēzcinarea rektorzīšī; tim-
pēlē kīt čineva a fostā rektorē.
- REKŪISIŪIE, s. f. Čerere.
- REKŪISITORIŪS, s. n. *T. de Juris*. Takriž.
- REKŪNNOAIŠTE, v. (lat. recognoscere). Ašī a-
dže aminte de čeva, kēnd ilš vede saš arde
iargēšī; a kšnoašte; a rekompensa; a avca
mālgēmitē; a inkšviinga zn ce; fig. a gēsi
čeva din sintimentele sale in altš.
- REKŪNNOŠTINŪS, s. f. Sēvenirzī zneī bine-fa-
čeri; mālgēmitē, kšnoštīgē pēntrē čeva.
- REKŪŪERA, v. A lza, a dobīndī iargēšī.
- RELATA, v. A raporta, a povesti.
- RELATIVŪS-Ū, adj. Kare are raportē kš altš.

RELAȚIE, s. f. Raport \bar{a} \bar{a} n \bar{a} i l \bar{a} kr \bar{a} k \bar{u} tre alt \bar{a} ,
inklinare.

RELIGIE, s. f. (lat. religio, de la religare, a s \bar{a} n \bar{a})
Înklinare \bar{c} e se d \bar{u} l \bar{a} i D-z \bar{e} s \bar{a} .

RELIGIOSITATE, s. f. K \bar{a} l \bar{t} \bar{a} religios \bar{a} .

RELIGIOS \bar{O} - \bar{B} , adj. \bar{C} e este al religii, mios \bar{a} , e-
vlavios \bar{a} .

RELIK \bar{D} E, s.n.pl. R \bar{e} m \bar{t} \bar{m} i \bar{c} ele \bar{a} n \bar{a} i s \bar{u} nt, moamte.

REMARKA, v. A \bar{a} nsemna, a l \bar{a} a aminte.

REMARKABIL \bar{O} - \bar{B} , adj. Demn \bar{a} de a fi \bar{a} nsemnat \bar{a}
observat \bar{a} .

REMEDIA, v. (lat. remediari.) A lek \bar{a} i, t \bar{m} \bar{t} \bar{d} \bar{a} i.

REMEDI \bar{O} , s. n. Medikament \bar{a} , leak \bar{a} ; fig. \bar{c} e ser-
v \bar{u} a pre \bar{e} nt \bar{a} m \bar{a} na \bar{a} n r \bar{u} s \bar{a} .

REMINIS \bar{C} EN \bar{U} \bar{B} , s. f. (lat. reminiscentia). Rea-
d \bar{u} \bar{c} ere aminte.

REM \bar{O} NERA, v. A rekompensa.

REM \bar{O} NERAȚIE, s. f. Rekompens \bar{u} .

RENEGAT \bar{O} - \bar{B} , adj. \bar{C} ell \bar{a} \bar{c} e m \bar{a} -a lep \bar{u} dat \bar{a} re-
ligiea.

REN \bar{O} ME, s. n. Ren \bar{a} stagie, n \bar{a} me b \bar{a} n \bar{a} .

REN \bar{O} MIT \bar{O} , adj. Vestit \bar{a} .

REN \bar{O} ŢIA, v. (lat. renuntiare). A n \bar{a} p \bar{r} iimi, a
se lep \bar{u} da de \bar{c} eva.

REN \bar{O} ŢIAȚIE, s. f. Akt \bar{a} l p \bar{r} in kare se ren \bar{u} -
 \bar{u} la \bar{c} eva.

REORGANISA, v. A organisa din no \bar{a} .

REORGANISAȚIE, s. f. Organisa \bar{c} ie no \bar{a} .

РЕПАРА, v. (lat. reparare). A face reparație, a drege.

РЕПАРАЦІЕ, s. f. Lăkrarea de a repara; satisfacția unei injurii.

РЕПАՅՏԱ, v. A se odihni.

РЕПЕРТОРИՃ, s. n. (lat. repertorium). Tablă, a-dăruțar; listă de mesele ce sânt a se jăka în teatră.

РЕПЕТА } v. A zice ceea ce s'a mai zisă.
РЕПЕЦІ, }

РЕПЕТИЦІЕ, s. f. Zicere iarămi; exercițiis ukolarilor; lăkrarea de a face черкare în partiklară, ceea ce trebbe a fi jăkat în uăblikă.

РЕПЛИКА, v. A răsunde la ceea ce i se impătă.

РЕПЛИКЪ, s. f. Răspunsă la ceea ce a zisă săă a skrisă čine-va.

РЕПРЕХЕНСИЕ, s. f. (lat. reprehensio). Dojană, osîndă, xălă.

РЕПРЕЗЕНТА, v. A îmăyăușă din noă; a înkînsi; a îmăyăușă; a yine lokk kăiva; a face a-rtare.

РЕПРЕЗЕНТАЦІЕ. s. f. Îmăyăușare; lăkrarea de a reprezenta; rangă ce yine o persoană.

РЕПРЕЗЕНТАТИВՃ-Ъ, adj. Kare represintă; găvernă, xnde nația 'mă alege denștați snre a desbate mi a face legi.

РЕПРИМА, v. A onri.

РЕПРИСЪ, s. f. Ūrmare.

- РЕПРОДУЧЕ**, v. A продуче, a presenta din noş.
- РЕПРОДУКЦІЕ**, s. f. Reînoirea snegelorş, fiinge-
lorş, lşkrarea prin care se zîmiseskş, se nask;
lşkrarea de a reprodşche sn lşkrş.
- РЕПУБЛИКЪ**, s. f. (lat. republica). Gşvernş de
mai mşlşi saş de togş, stat gşvernats de kştre
chetşgenş.
- РЕПУБЛИКАНЪ**, s. n. Partizan alş Reşsblicей.
- РЕПУБЛИЦИЪ**, s. f. Neulşcere, desgşstş, im-
notrivire.
- РЕПУБЛИСІЕ**, s. f. Împingere îndşrşt.
- РЕПУБЛИСІВЪ**, adj. Kare împinge.
- РЕПУБЛИЦИЕ**, s. f. Reşşme, ştimş, opinie пş-
blikş.
- RESERVA**, v. (lat. reservare). A пşstra, a şine
cheva.
- RESERVAЦІЕ**, s. f. Lşkrarea de a reserva, пşstrare.
- RESERVЪ**, s. f. Lşkrş rezervats. lşkrarea de a
reserva, пşstrare.
- RESERVORIŞ**, s. n. Lokşlş şnde se rezervş, пş-
streazş cheva.
- RESKRIПЦІЕ**, s. f. Împşternişire че se dş kşiva
de a priimi vre o şsmş din vre şnş venitş.
- RESIDA**, v. (lat. residere). A medca, a lşkşi.
- RESIDENЦІЪ**, s. f. Lokşlş şnde şade şine-vş.
skaşn, lokşingş şnş Pringş, şnş Episkopş; etc
- RESIGNA**, v. (lat. resignare). A se leuşda de
cheva, a se, — a se şpnşne soarteş.

- RESIGNAȚIE, s. f. Lăkrarea de a resigna.
- † RESIPISȚENȚĂ, s. f. (lat. resipiscentia). По-
къинѣ.
- RESISTA, v. (lat. resistere). Asta în protivă, a
se ținea tare, a nu se lăsa.
- RESOLȚIBILĂ-Ț, adj. Kare se poate deslega.
- RESOLȚITĂ-Ț, Хотѣнѣ.
- RESOLȚIE, s. f. Хотѣнѣ; deslegare.
- RESOLVA, v. (lat. resolvere). A deslega, a des-
face, — o epistolă a o desnețeli.
- RESONA, v. A se servi de rațiune nentru a că-
noaște un lucru nentru a judeca desnre ei.
- RESONABILĂ-Ț, adj. Kă minte, kă judecată, în-
țelentă; kăvințiosă.
- RESON, s. n. Înțelegere, minte, judecată, rați-
ne; fig. drentate, kăvint.
- РЕСПЕКТА, v. A avea respektă nentru cineva, a
chinști.
- РЕСПЕКТАБИЛА-Ț, adj. Vrednik de respektă.
- РЕСПЕКТИВА-Ț, adj. Relativă, reciprokă, kare
privente la părțile interesante.
- РЕСПЕКТО, s. n. Chinște; înfrinare.
- РЕСПЕКТОСА-Ț, adj. Kare dovedente, arată
respektă.
- РЕСПИРА, v. A răsufla, a trage aer în plămîni
și a lă scoate afară.
- РЕСПИРАȚIE, s. f. Răsuflare.

RESPONSABILITATE, s. f. Obligație legală, răspundere.

RESPONSABILŎ-Ŧ, adj. Rъспонзъторъ.

RESSORT, s. n. Elasticitate; bърkatъ de metală care se restabilește în situația sa cea din tîis, kînd nșmai e arъsatъ saș attrasъ; fig. energie mijlocă.

RESSORSŦ, s. f. Mijlocă pentru a emi din vre o încърkъtъrъ.

RESTABIL, v. A restatornici, a aduce în mai bърnъ stare.

RESTAĐRA, v. A repara, a restatornici.

RESTAĐRANTŎ, adj. Care restasreazъ; s. n. stabilimentă unde se aflъ deminkurî pentru șu orare care pregă, birtă.

RESTAĐRATORŎ, s. m. Cel ce restasreazъ; cel ce ține șu birtă.

RESTAĐRAŦIE, s. f. Retiaragie, restabilire.

RESTITŎI, v. (lat. restituere), A primi nece ce a fostă lăată ne nedrentă; restabili.

RESTRIKŦIE, s. f. Modifikație. mърginire.

RESTŎ, s. n. Cea ce rъmîne, rъmъniщъ.

RESŎLTA, v. A șrma, a emi, a pune din.

RESŎLTANTŎ-Ŧ, adj. Care resoltъ.

RESŎLTATŎ, s. n. Cea ce resoltъ, konsekvenщъ, efekt.

RESŎMA, v. (lat. resumere), A redșue în pșdine vorbe, a preskърta.

- RESŌMIŪIE**, s. f. Lăkrarea de a resuma.
- RESŌRREKŪIE**, s. f. Skolare din morgi, înviere.
- RETORIKŪ**, s. f. (gr. ῥέω, vorbeskă). Artă de a vorbi bine, traktat asupra acestei arte.
- RETORŌ**, s. m. Cel ce învață ne alții artă de a vorbi bine; orator.
- REŪINE**, v. A pune înkă o dată; a omri și lăkră într'și kină înjăstă.
- RETRAKTA**, v. A deklara kă a skimbătz oniniele.
- RETRIBŌŪIE**, s. f. Salară, rekompensa șiși lăkră, șiși ostencilă, ety.
- RETROAKTIVŌ-Ū**, adj. Kare urivente la și lăkră trekătz.
- RETROAKŪIE**, s. f. Effektlă uelși ce e retroaktivă.
- RETROGRADA**, v. A merge în dărăt.
- RETROGRADŌ-Ū**, adj. Kare are ideși învekite kare se face în dărăt.
- REŪNI**, v. A șiși cea ce a fostă separată; fig. a reînunța.
- REŪIII**, v. A avea șiși ban săkuesă, a isbăti, a brodi.
- REVANDIKA**, v. A reklama cea ce e al nostră.
- REVELA**, v. A ridika voală kare akonere șiși fant nekănoskătz; a destăți, a deskoneri, a facekănoskătz, a face o revelație.
- REVELAŪIE**, s. f. Lăkrarea de a revela; însuirație.

REVENI, v. A veni altă dată, iarăși.

REVERBERĂ, s. n. Oglindă reflektătoare de lumină; felinar atârnată.

REVERENȚĂ; s. f. (lat. reverentia.) Respekt, venerație; mincare de sălțtare.

REVERENDĂ-LE, adj. Demnă de reverență.

REVERIE, s. f. Gîndire adîncă kă kare se okkăpă imaginația; idee ekstravagantă; deliră.

REVESTI, v. A îmbrăka; a da o pîtere, ofșnkție kșiva.

REVISTĂ, s. f. Revedere, cherchetare, trechere priu vedere.

REVOKA, g. (lat. revocare). A rekiema; a destițsi dintr'o șnkție; annsla.

REVOKAȚIE, s. f. Lăkrarea de a revoka.

REVOTA, v. A se reskșla, a se rebela, a se rșvrșli.

REVOLTANTĂ-LE, adj. Kare revoltează.

REVOLTĂ, s. f. Reskoală, rșvrștire.

REVOLȚIE, s. f. Întoarcerea șnei stele în auelamă nșntă de șnde plekase; skimbare totală mi violentă în affașerile pșbliue, revoltă, reskșlare.

REVOLȚIONARĂ, s. m. Partizan al revolșției; adj. Konformă kă prinșinielle revolșșii.

RIDICĂLE-LE, adj. (lat. ridiculus). Vrednik de rșșș. s. n. defektă kare provoakă rșșș.

RIDIKŪLITATE, s. f. Ksalitatea lŕkrŕlŕi ridikŕlŕ.

RIGIDŪ-Ŧ, adj. Severŕ, tare, nemlŕdiosŕ.

RIGIDITATE, s. f. Severitate, tŕrie, nemlŕdiere.

RIGOARE, s. f. Severitate, strŕmnicie, asprime.

RIGORISMŪ, s. n. MoralŦ severŦ.

RIMA, v. A face sŦ lie tot acesamŕ terminagie;
a face versŕri.

RIMŦ, s. f. Potrivre de sŕnete ŕn terminagie a
doŦ vorbe, saŦ versŕri.

RISIBILŪ-Ŧ, adj. De riŕŕ.

RISKA, v. A se pŕne ŕn perikolŕ; a se sŕpne
ŕntŕmplŕri.

RISKŪ, s. n. Perikolŕ, pŕimejdie.

RITMŪ, s. KadengŦ, mŕsŕrŦ, nŕmŕrŕ poetikŕ saŦ
mŕsikŕlŕ.

RITŪ, s. n. Őrdin de ceremonie religioasŦ.

RIVAGIŪ, s. n. Ŭŕmsl mŕri, malŕ de riŕ.

RIVALISA, v. A disnŕta kŕ cineva talentŕ; a fi
kontra kŕ cineva, a pŕtinde la avelaŕi lŕkrŕ
ka mi altŕ.

RIVALITATE, s. f. (lat. rivalitas). KonkŕrendŦ,
emŕlagie, ŕntreucere ŕntre persoane.

RIVALŪ-Ŧ, adj. Kare asuirŦ la avelaŕi lŕkrŕ ka
mi altŕ; s. konkŕrentŕ.

ROBŪSTŪ-Ŧ, adj. (lat. robustus). Ŭeapŕnŕ, pŕ-
ternikŕ, tare, vigŕrosŕ.

ROLŦ,) s. f. Maniera kŕ kare cineva se poartŦ;
ROLŪ, { personagie, partea sŕnŕ aktorŕ ŕntŕ'o piesŦ.

S

- SABBATŎ**, s. n. Nămire evrească a Simbetei;—
Adnarea vrăjitorilorș noantea ka sã se înkinã
diavolșlși, dșnș kãm krede șni; fig. Sgomotș
mare kș mlștș tșrbșrare.
- SABEISMŎ**, s. n. Religia auelora karï se înkinã
la fokș, la stele etc.
- SABOTŎ**, s. n. Înklșptșminte de lemnș dintr'o
singșrș bșkatș.
- SACERDOTALŎ**, adj. (lat. sacerdotalis). Țe se
ține de preoție.
- SACERDOTŎ**, s. m. (lat. sacerdos). Preotș evreș.
- SACERDOȚIŎ**, s. n. (lat. sacerdotium). Preoție;
kornșl, ordinșl preoșilorș.
- SAGAȚE**, adj. (lat. sagax). Kș suiritș pștrșnzștor
în toate.
- SAGAȚITATE**, s. f. (lat. sagacitas). Pștrșnderea
suiritștșlș mingi în toate.
- SAKRA**, v. A sfingi, a xirotonisi.
- SAKRALŎ**, adj. *T. de Anat.* Kare formeazș
partea din șrșmș a mirșlșlș suinșrșii.
- SAKRAMENTALŎ**, adj. Țe se kșvine șf. Talne;
Țe urivește la ele.

SAKRAMENTŌ, s. n. Tainъ (se ziye nъmaī des-
pre cele 7 Taine.)

SAKRARIŌ, } s. n. (lat. sacrarium). Lokъlъ diu
SAKRISTIE, } biserikъ ъnde se ѡkide vasele sakre.

SAKRATŌ, } adj. (lat. sacer). Sfingitъ, sfintъ;

SAKRŌ, } kare a priimitъ ѡngerea sfintъ.

SAKRIFIČIŌ, s. n. (lat. sacrificium). Jerfъ.

SAKRIFIKA, v. (lat. sacrificare). A jertfi.

SAKRIFIKABILŌ, adj. Kare trebъe sъ fie sakrifikat.

SAKRIFIKATORŌ, s. n. (lat. sacrificus). Kare a-
dъce jertfъ.

SAKRIFIKATŌRЪ, s. f. Dregъtoria, slъjba sakri-
fikatotъlъlъ.

SAKRILEGIŌ, s. n. (lat. sacrilegium). Nelegisire,
fantъ prin kare se profanъ lъkrъrile sakre.

SAKRISTINŌ, s. m. Kare ѡngrijemte de sakristie.

SAKRISTINЪ, s. f. Kъlъgъrričъ kare ѡngrijemte
de sakristie.

SALARIA, v. A plъti, a da leafъ kъiva.

SALARIŌ, s. n. Leafъ, platъ pentъ ѡvea.

SALIKЪ, s. f. Nъmirea ѡneī legī nъmitъ legea
salikъ, kare ouria d'a domni femeī maī kъ sea-
mъ ѡn Franča.

SALINЪ, s. f. Okъ de sare.

SALINŌ, adj. Kare kōnrinde sare.

SALIVA, v. A skoate mōltъ skъinatъ.

SALIVARŌ, adj. Kare are ѡklinare kъ saliva.

SANGŪINARŌ-Ť, adj. (lat. Sanguinarius), kŕs dŕ; kŕŕŕia 'i plare sŕ verse ſinge de omŕ.

SANGŪINŌ-Ť, adj. (lat. sanguinus). Singerosŕ, de ſinge, de ſaŕa ſingelŕi.

SANĪTARŌ-Ť, adj. Kare are inklinare kŕ sŕŕŕ-tatea, ſi mai kŕ acamŕ kŕ naza sŕŕŕŕŕŕi ne-
bliŕe.

SANKIŌLOTTŌ s. m. (fr. sans fŕŕŕ, calecon i-
smene). Fŕŕŕ nŕdragŕ; nŕmire datŕ revolŕŕŕio-
narilorŕ reŕŕblikanŕ iŕ Franŕa ne timŕŕŕŕ re-
volŕŕŕiei ŕei mari.

SANKTIFIANTŌ-Ť adj. Kare ſanktifikŕ.

SANKTIFIKA v. (lat. sanctificare, de la sanctus
facere a face ſintŕ). A ſfinŕi.

SANKTIFIKATORŌ, s. m. Ŗelŕ-ŕe ſfinŕeŕte, ſfin-
ŕitorŕ.

SANKTIFIKAŖIE s. f. (lat. Sanctificatio). Sfinŕire.

SANKŖARIŌ s. n. (lat. Sanctuarium). Lokŕŕŕ
ŕelŕ mai ſfintŕ alŕ temŕlŕŕŕŕi ŕnde se nŕŕtra
kivotŕŕŕ (la Evrei); Altarŕ.

SANKŖIONA, v. A iŕŕŕri, a anŕoba ŕeva.

SANKŖIŖONE | s. f. (lat. sanctio). Konſfinŕire,
SANKŖIE | iŕŕŕire nŕtere, datŕ ŕnei legŕ de
kŕtre ŕnŕ ſŕveranŕ,

SANSKRITŌ adj. Kare ŕine de vekŕ Indieniŕ; —
limba ŕeŕ veke a Bramanilorŕ kare a rŕmasŕ
limba ſfintŕ a vekilorŕ Indieniŕ.

SAPIENTŎ adj. s. Foarte înșurubată, foarte înțeleptă.

SAPIENŬ s. f. (lat. sapientia). Înțelepciune, înțelegere mare, adîncă.

SAPINŎ s. m. (lat. Sapinus). Brad.

SARDANAŬALŎ s. m. Rege dată la plîncerile cărneli.

SARDONIKŎ adj. Rîsă — rîsă silită, cu viclenie și cu răutate;

SARKASMŎ s. n. Rîsă asură și atingătoare, batjocură foarte amară.

SARKOFAGIŎ } s. n. (lat. sarcophagus). Mormîntă
SARKOFAGŎ } de neatră unde cei vechi puneau
 corpurile morților pe cari nu voia să le arză; conștientă să înkinșirea și la ceremonii funebre. — kare mîncă carne de patrupede.

SARKOLOGIE s. f. (gr. σάρξ—carne, λογία) T. de Med. Partea Anatomiei care tratează despre cărneli și părțile moi.

SARONIDŎ s. m. Numele unor popoli la Gali vechi.

SATELITŎ s. m. (lat. Satteltes). Omă armată care slujește cuiva pe plată; — **T. Astr.** Planete mici care se învîrtesc în jurul altor mari.

SATIRŎ s. f. (lat. satyra). Skiere kritikă și batjocoritoare în versuri și în proză care bate, ia în rîsă viciile, desfrîncările, obrăznicile și altele ale oamenilor.

SATIRIKŎ adj. Ce gine de satiră; kare e por-
nită sure a klefeti; batjokoritoră; — s. m. skri-
itoră de satire.

SATIRISA v. A klefeti, a batjokori pe cine-va în
tr'ână modă satirikă.

SATIRŎ s. m. (lat. Ssatirus). emizez, monstră fa-
bzlosă nrăskătă din tr'ână omă mi din tr'o kanră

SATISFAŶE v. (lat. satis destslă, facere). A în-
destsla, a mălyxmi; (se) A'mi mălyxmi nofta
ce are despre ceva.

SATISFAŶIE s. f. Mălyxmire, îndestslare; lă-
krarea d'a interge desonoarea, d'a o îndrenta
ačelsia ce i s'a făkătă.

SATISFŶKŎTŎ-Ŷ, adj. Mălyxmită, îndestslătă.

SATRAHŎ s. m. Găvernatori de provinčii ai Per-
miloră; — fig. trăfășă, desnotă, desfrinată.

SATŎRA v. *T. Him.* A sătara, a toni în tr'ână
liksidă o materie în kătă liksidă se satre de
ea mi să n'o maipoată toni.

SATŎRNALE, s. f. pl. Sărbători în onoarea Zelei
Satrănă; — fig. niute zile de bečii, de desfri-
nări etc.

SATŎRNŎ, s. m. (lat. Saturnus). Zeleă timuslăi

T. Astr. Planeta cea mai depărtată de soare.

SAVANTŎ-Ŷ, adj. Învățat.

SČELERATEŶŶ, s. f. Nelegisire; viklenie, gro-
zăvie, răzate.

- SЧЕЛЕРАТӖ**, adj. (lat. *sceleratus*). Nelegiitӗ kare sӗvirmeste krime marӗ.
- SЧЕНӖ**, s. f. (lat. *scena*). Partea teatrӗlӗi unde aktorii joakӗ; — infӗyijwarea ӗnei bӗkӗyӗi de teatrӗ saӗ fantӗ kare face sӗbiektӗlӗ nicsei; — fie kare parte a ӗnӗi aklӗ; — orӗ-ue fantӗ kare reuresintӗ ӗn ӗe ekstraordinarӗ.
- SЧЕНОГРАФИЕ**, s. f. Arta d'a reuresenta objektele ӗn persnektivӗ; arta d'a zӗgrӗvi ӗcenele, dekoracijile teatrӗlӗi.
- SЧЕНТИЦИЗМӖ**, s. n. Sistema, doktrina sӗntiicilorӗ; ӗndoialӗ de toate.
- SЧЕПТИКӖ**, s. adj. Kare se ӗndoemte desure totӗ ӗe e ӗn ӗniversӗ; ӗndoiciosӗ.
- SЧЕИТРӖ**, s. n. (lat. *sceptrum*). Toiagӗ kare e ӗnӗ semnӗ de rege, de ӗmpӗratӗ; — ӗstere stӗpnire foarte mare, ӗnaltӗ.
- SЧИНЦИФИКӖ**, adj. Kare e de ӗtiinӗy, ӗe priveshte la ele.
- SЧИНТИЛАЦИЕ**, s. f. **T. Арх.** Skintiere.
- SЧИОГРАФИЕ**, s. f. **T. Арх.** Infӗyijwarea ӗr-ujilorӗ din ӗnrӗ ale ӗnei zidiri.
- SЧИТАЛӖ**, s. f. Nimte yifre kӗ karӗ Lavidemonieni se serveaӗ nentrӗ a skrie skrisori secrete.
- SEАНЦӖ**, s. f. Drentӗlӗ d'a ӗmedea ӗnr'o adӗnare reglatӗ, timnӗlӗ ӗn kare o adӗnare obш-

- teaskъ etc. se okъnъ kъ lъkrъrile eĭ, adъnarea membrilorъ zneĭ kamere etc.
- SEBACHIE s. f. *T. Anat.* Niute gindъrĭ de znde ese znz felz de zmezcalъ grasъ.
- SEDATIVŎ-Ъ adj. *T. Med.* Hotolitorъ de dz-rere.
- SEDIЦIE s. f. (lat. seditio). Rъsvrъtĭre, rъskoalbъ.
- SEDIЦIOSŎ, s. adj. (lat. seditiosus). Rъsvrъtitorъ; kare se gĭne de revoltъ.
- SEDŎЧЕ, v. (lat. seducere). A amъgi, a ĭnnela.
- SEDŎKTORŎ s. m. Amъgitorъ, ĭnnelъtorъ.
- SEEŎKЦIE^x s. f. Amъgire, ĭnnelare; чеa-че face ka znele lъkrъrĭ съ fie amъgĭtoarie.
- SEKANTЪ s. f. *T. Geom.* Linia karetae vĭrkon-feringa ĭn 2 pъnkte.
- SEKONDA, v. A ajsta, a spĭrijĭni ne чĭne-va ĭn че-va.
- SEKONDANTŎ s. m. Kare ajstъ, favorĭsъ ne чĭne-va ĭn че-va.
- SEKONDARŎ-Ъ, adj. (lat. secundarius). D'alъ doilea rĭndz, kare se aflъ ne lĭngъ altъ.
- SEKRETA v. *T. Med.* A skoate differite zmezeli din kornz; a reforma.
- SEKRETARIATŎ s. n. Slъjba de sekretarъ, tim-pъlz kĭtъ gĭne.
- SEKRETARŎ s. m. Чelъ че se aflъ ĭn slъjбъ ne lĭngъ altъ d'a'ĭ skri; titlz fie-kъrъzia din Mi-nistri.

SEKRETŎ s. n. [lat. secretum]. Tainikš. — s. n. Tainŕ.

SEKREŖIE s. f. (lat. secretio). **T. Med.** Stre-kŕeraa, emirea differitelorš zmezeli din kornš; — materiale kari esš din kornš.

SEKSAGENARŎ, adj. Kare este de 60 anŕ.

SEKS-DIGITALŎ, adj. Kare are 6 degete.

SEKSTANTŎ, s. n. **T. Astr.** Instrumentš kare ko-prinde a masoa parte dintr'xnš cerkš.

SEKSTŦ, s. f. A masca.

SEKSTŦLBŦ, s. f. Greutate kare e a masoa parte dintr'o xnŕie mi o skropŕlbŦ.

SEKSTŦPLŦ, adj. Înşesitš, kare e de 6 orŕ a-ŕita.

SEKSŎ, s. n. (lat. sexus). Neamš; differinga fisi-kŕ între bŕrbatš mi femeirš; — *frumosuliŕ* *secsŕ* femeile.

SEKSŦALŦ, adj. (lat. sexualis). Ŗe ŕine de seksš, ŕe'ls karakterirš.

SEKTARŎ, s. m. Ŗelš ŕe ŕine de o sektŦ; ŕelš ŕe sileinte pe alŕii sŕ priimeaskŕ pŕregile, im-vŕŕŕŕra sa.

SEKTATORŎ s. m. (lat. sectator). Partisanš; ŕelš ŕe se ŕine de idcele, de imvŕŕŕŕra xnŕi filo-sosŕ etc.

SEKTŦ, s. f. (lat. secta). Reŕnire de mai mslte persoane kari profesezš aŕeeamŕ doktrinŕ, se ŕinš de aŕeeamŕ idoi noi.

SEKTORŎ, s. m. *T. Geom.* Partea znel cerkă konrinsă între doz raze mi arkălă kare'lă ko-prinde.

SEKŬIE, s. f. (lat. sectio). Őna din săb diviziele znel svragiă, znel kornă militară, znel astori-tăŭi etc. — lokălă znde znel lăkră e tăiată.

SEKŎLARISA, v. A da voe znel kălsăgărsă d'a nă mai trăi în mînzăire; a lăa o mînzăire ne sea-ma Statălăi.

SEKŎLARISAŬIE s. f. Permisia znel kălsăgărsă d'a trăi în lăme; lăarea znel mănzăstiri ne seama Statălăi.

SEKŎLARITATE, s. f. Jăridikŭia ce are znel eni-skonă saă o biserikă asăpra lăkrăriloră lă-memăi.

SEKŎLARŎ, adj. (lat. secularis). De znel sekălă, ce se face din sekălă în sekălă.

SEKŎLŎ. SEKOLŎ, s. n. (lat. seculum). Veakă, timpă de 100 ani.

SEKŎLIERŎ, adj. Mireană, lămeskă; s. m. nonă de miră.

SEKŎRITATE, s. f. Sigărană, înkredere.

SEKŎRŎ, adj. Sigărsă.

SELŬ, s. f. (lat. silva). Pădăre.

SELENIKŎ, adj. Ce privesc la lăne.

SELENOGRAFIE, s. f. (gr. σελήνη-lăne, γραφή). Deskrierea lănel.

SEMAFORŎ, s. n. Őnă felă de telegrafă ne ŭtr-

- mi mîreî pentru a înmîința drămîlî che an-
kî korîbiele; mi che manevrî fakî.
- SEMEIOTIKĀ, s. f. Hîrtea din medicinî kare tra-
teazr desure semnele urîa kare se poate kî-
noamte boala.
- SEMESTRALŌ, adj. Che se face pe fie-che seme-
stîr.
- SEMESTRŌ, s. n. (lat. semestrium). Sîagiî, timî
de 6 lîni; — adj. Che gîne 6 lîni.
- SEMI, jîmîtate (totî d'azna komîsîr).
- SEMITISŌ, adj. Se zîve de limbele che se sekretî-
de kî s'as vorbitî de fil lîi Semî, ●
- SEMPITERNŌ, adj. (lat. semper totî d'azna, eter-
nus, veçnikî) Kare gîne, trîemte totî d'azna,
în eternitate.
- SENATORIALŌ, adj. Che gîne de sîî senatorî, che
prîvemte la elî.
- SENATORŌ, s. m. (lat. senator de la Senex bî-
trîîî). Membrî sîîî senatî; dregîtorî kare cra
în frîntea magistratîrei la Roma,
- SENATŌ, s. n. (lat. senatus). Adîgnarea bîtrînilorî
patriçî (nobîlî) kare forma sfatîlî çelî maî înal-
tî din Roma, — adîgnare sînde residî prîma aî-
toritate; — lokîlî sînde se face senatî; kîrte
sîvcranî de jîstîgie.
- SENEHALŌ, s. m. Șefîlî jîdekîtorîei în oare
kare jîridîkîie; șefî regâlî alî çnei jîdekîto-
rîi sîbalterne; jîdekîtorî.

x. *Seniſicu* . -

SENTINELLЪ, s. f. Streaјъ, soldatș kãre pъzeunte la zñš lokș.

SEPARA, v. (lat. separare). A despъrgi, a deosebi zñš lșkrș de altș.

SĖPARABILŎ, adj. Че се poate separa.

SEPARATISMŎ, s. n. Desbinare în îmвъдъtara de obște a znoї religii, saș alt чева.

SEPARATŎ, adj. Desпъrgitș, deosebitș.

SEPARAЦИE, s. f. (lat. separatio). Deosebire, despъrgire; lșkrare de a despъrgi.

SEPTENNALITATE, s. f. Adșnare politikъ kãre ține 7 ani.

SEPTENNALŎ, adj. De 7 ani, че се întîmplъ, се renoemte la fie-kare 7 ani.

SEPTENARŎ, adj. Kãre kourinde, прецъemte munte.

SEPTEMBRISAЦИE, } s. f. Omorș de oamenї че
SEPTEMBRISADЪ, } s'a fъkotș la 2 Septembrie
în timpslș revolъциeї franceze.

SEPTENTRIONALŎ, adj. (lat. septentrionalis). Desure nordș, kare este, vine desure meazъ-noante.

SEPTENTRIONŎ, s. n. (lat. septentrio). Nordș.

SEPTIMЪ, s. f. A meantea.

SEPTЪAGENARŎ, adj. Kãre are 70 ani.

SEPTŎPLŎ, adj. Înșentitș.

SEPTŎLKRALŎ, adj. (lat. sepulcralis), Че се ține de mormîntș, mormîntalș.

SEPŪLKRŪ, s. n. (lat. sepulcrum). Mormintš,
groanb.

SEPIŪLTŪRŪ, s. f. ngronbčisne, immormintare.

SERAIŪ, **SARAIŪ**, s. n. Palatš tərčeskš.

SERASKIERŪ, s. m. Generalš tərčškš.

SERENISSIMŪ, adj. Ircā lšminatš, (titlš de prinu).

SERENITATE, s. f. Starea aeršlš liništitš senin
fig. starea žnšl špiritš načnikš, netšrbšratš; li-
ništea sšfletšlšl.

SERGEŪTŪ, s. n. Ūnter-ofiġerš; anrodš. †

SERIE, s. f. (lat. series). Iliř, žrmare.

SERIOSITATE, s. f. Aerš, manierš serioasš.

SERIOSŪ, adj. (lat. severus). Groš; imuortantš;
adevšratš; kare nš e veselš, adv. šrğš glšmš.

SEROSITATE, s. f. Partea cea aiosasš a žmeze-
lilorš animale.

SEROSŪ, adj. Aposš, plinš de zerš.

SERVAGIŪ, s. n. Starea ačelšia kare e robš, robie.

SERVANTŪ-Ū, adj. Slšjitorš, s. f. slšjnikš.

SERVI, v. (lat. servire). A slšji.

SERVABILŪ-Ū, adj. Gata de a face serviciu alšia.

SERVICIŪ, s. n. Slšjbš, post, šnkšic; aštor. †

SERVILISMŪ, s. n. Slšgšrie, injosire de sšfletš,

SERVILITATE {robie; špiritš de servitšte.

SERVITORŪ, s. n. Slšgš.

SERVITŪTE, **SERVITŪDINE**, s. f. (lat. servitus)

Robie;— sšpnšnere;— robire.

SERVŪ, s. m. adj. (lat. servus). Robš, slšgš.

SESONŎ, s. n. Timnă, o parte a lăi, znx din cele 4 timnări ale anului.

SESSIE, s. f. Timnăls kîts se află strîns o adunare deliberantă.

SESTERIŬ, s. f. Őnă felă de monedă la Romani.

SEVŬ, s. f. Măstă, zeama kare xrneste arbori-

SEVERITATE, s. f. (lat. severitas). Asprime, strîmnicie; regularitate foarte mare.

SEVERŎ, adj. (lat. severus.) Strămnică. aspră kă mare regularitate.

SFENOIDALŎ, rdj. *T. Anat.* Ce privește la osul sfenoidă karo e baza capului.

SFERŬ, s. f. (lat. sphaera). *T. Geom.* Globă, trănă solidă rotundă; *T. Fiz.* Sferă, okolă în kare se întinde influența unei psteri, unei kănotingie, unei talentă, unei geniă.

SFERICITATE, s. f. Starea unei lăkră sferică.

SFERIKŎ, adj. Globosă, în sferă; ce privește la sferă.

SFERISTERIŎ, s. n. Lokăls unde cei vekî făcea denrinderi kă mingia.

SFERISTIKŬ, s. f. Deoseditela denrinderi ce făceași cei vekî kă mingia.

SFEROIDŎ, s. n. (lat. spheroides). *T. Geom.* Trănă solidă a kărăi figră seamă măi kă a sferăi.

SFEROMETRŎ, s. n. Instrumentă de ontikă kare

servъ d'a mъsъrъ sinъositiъgile sъrfenelorъ sferice.

SFIDA, v. A frânta pe vine-va, a'i arîtta kъ nъ
îe frikъ de elș.

SFINKSÛ, s. [lat. sphinx]. Monstrъ fabulosъ des-
ure kare se zice kъ avea obrazlș mi gîuele
de femeie, trъnslș de leș mi arinele de vâltrъ
orî ce figuъrъ çionlitъ în forma achestia.

SFORÛA, Vezi força.

SFORÛB, Vezi forçъ. †

SFRAGISTIKЪ, s. f. Штiinga печелorъ.

SFRÛNTARÛ, adj. Fъrъ rъșine, fъrъ obrazș. †

SFRÛNTERIE, s. f. Nerkъminare. †

SGRAFITÛ, s. n. Șnș felș de desenș, ce se face
kș șn ce șskъitș, în partea șnsi zidș pe ka-
re voemte alș vъnsi çenșmiș.

SXISMЪ, s. f. Desbinare ce se face într'o reli-
gie, etc.

SIBILЪ, s. f. Nșmire ce da çei vekî șnorș fe-
mei kari giçea, prorocia.

SIDERALÛ, adj. (lat. sideralis). *T. Astr.* Çe
privește la stele, timnșlș kîș treçe nînș kîndș
nșmintșlș, în timnșlș mișkъreçi șale diçrue, a-
junge de la o stea totș la ea.

SIDEROTEKNIE, s. f. Arta d'a lșkra foklș. †

SIFILITIKÛ, adj. Çe se gîne de boala lșmeaskъ ;
boalъ — boala lșmeaskъ.

SIFONŎ, s. n. Ŏn felš de ȝeavn̄ de stikl̄ inko-
v̄iat̄.

SIGILA, v. A. печетл̄i.

SIGILIŎ, s. n. [lat. rigillum]. Перетіе.

SIGNA, SEMNA, v. A isk̄li.

SIGNAIA, v. A insemna, a semozi чева.

SIGNALŎ, SEMNALŎ, s. n. (lat. signum). Semn̄
prin kare se d̄ de ţt̄re чева.

SIGNATŎR̄, SEMN̄TŎR̄, s. f. Isk̄lit̄r̄, in-
semnare a k̄iva ne чева.

SIGNIFIKA, SEMNIFIKA, v. [lat. significare]. A
insemna, a ar̄ta inȝelesl̄.

SIGNIFIKATIVŎ, SEMNIFIKATIVŎ, adj. [lat. sig-
nificans]. Insemn̄tor̄ kare konrinde ōn inȝe-
less ad̄nk̄.

SIGNIFIKAȝIE, SEMNIFIKAȝIE, s. f. (lat. signi-
ficatio). Insemnare, inȝellesl̄ ōneȝ ziver̄i.

SIKOFANTŎ, s. m. Tr̄d̄tor̄, in̄shel̄tor̄, v̄in-
z̄tor̄ ōi kalomniator̄.

SIKOMORŎ, s. (lat. sycomorus). Arb̄re kare are
r̄sk̄l̄ ka smokina ōi foaia ka d̄da.

SILFŎ, SILFID̄, s. N̄mire че kabalisti daš ō-
nor̄ ȝeiz̄r̄ ale aer̄l̄i.

SILICIŎ, s. n. Кремєн̄, п̄m̄int̄ kremenos̄.

SILLAB̄, s. f. (lat. syllaba). Vokal̄ sinḡr̄ saš
zn̄it̄ k̄ o konsoan̄ kare fak̄ ōn̄ son̄.

SILLABIKŎ, adj. Kare n̄riveinte la sillabe.

SILLABISA, v. A forma sillabe, a le împărgi, a le rîndi.

SILLEPS'Ъ, s. f. Figură de Gram. prin care discursele e făcută mai multă decât gîndirea noastră de kîtă decât regălele gramatice; înțeleșle șnei ziceri figuratî mi pronunț.

SILLOGISMŎ, s. m. (lat. syllogismus). *T. Log.* Raționamentă compusă din 3 propoziții: majora, minora, mi konklușia.

SILLOGISTIKŎ, adj. (lat. syllogisticus). Ce mine de șne sillogismă.

SILȘET'Ъ, s. f. Șn felș de descemnă prin care se arată șne profilă trasă în negișrile șmbrei obrazli.

SILVANŎ, s. m. Zeșle pădșrilor.

SILVESTRŎ, adj. Pădșregă, de pădșre.

SIMBOLIKŎ, adj. (lat. symbolicus). Kare șervă de simbolă; emblematică.

SIMBOLISA, v. A avea raportă, konformitate kă; a se potrivi kă; — a se înțegima prin simbolșri čeva.

SIMBOLISAŎIE, s. f. Fanta d'a arăta čeva prin simboale.

SIMBOLŎ, s. n. (symbolum). Figură, șemnă kare șervă șnre a înșemna čeva; țină formălară kare kongine prinșionalele artikole ale kredingei.

SIMETRIE, s. f. (lat. symetria). Potriv're de țerime mi de figură če aș șnele părți ale kor-

natŕalŕ saŕ artificialŕ kŕ totŕlŕ, întregŕlŕ lorŕ; potrivire de egalitate, de asemŕnare; ordine; potrivire.

SIMETRIKŔ, adj. Kŕ simetric.

SIMETRISA, v. A face ceva kŕ simetric.

SIMFIS'Ŕ, s. f. *T. Anat.* Împreznarea ni kre-nterea a doŕ oase.

SIMFONIE, s. f. (lat. symphonia). Akordŕ, koncertŕ de mai multe voci saŕ instrumente; bazkatŕ de mŕsikŕ kŕntatŕ kŕ mai multe instrumente.

SIMFONISTŔ, adj. (lat. symphoniacus), Kare komponŕne simfonii.

SIMILITŔDINE, s. f. (lat. similitudo). Asemŕnare, potrivire perfektŕ între doŕ lucrŕri.

SIMONIAKŔ, adj. Fŕkŕtŕ kŕ simonie.

SIMONIE, s. f. Vinderea saŕ kŕmpŕrarea pe bani a ŕnei slŕjbe bisericeni.

SIMPATIE, s. f. (lat. sympathia). Potrivire de anlekŕri care face sŕ se izbeaskŕ doŕ persoane, sŕ simŕŕ o plŕcere d'a fi totŕ d'asna împreznŕ; fakŕltatea ce avemŕ d'a ne împreznŕmi de nekasŕrile ni plŕcerile altora; - kŕalitatea ŕnorŕ kornŕ, d'a se ŕni, d'a se pŕtrŕnde.

SIMPATIKŔ, adj. care ŕine de kŕsele saŕ efectele simpatiei.

SIMPATISA, v. A avea simpatie kŕ cineva; a se potrivi; a komponŕmi kŕ elŕ.

264.

SIMPLICITATE. SIMPLITATE. s. f. (lat. simplicitas). Realitatea lăkrăși simuls; — negiobic.

SIMPLIFIKA, v. A face simuls.

SIMPLIFIKAJE, s. f. Lăkrarea d'a simulfika.

SIMPLȘ, adj. (lat. simplex). Kare nș ekomușș; kare nș konrinde mște nșrgi; — singșrș, nș-mai; kare se îngelegelesne; fșrș rșatate; prostș lesne de înuelatș.

SIMPTOMATIKȘ, adj. Me pine de simptomș; kare e efektșlș saș simtoma șnș altș rșș.

SIMPTOMȘ, s. f. (lat. symptoma). Semnș nrin kare se kșnoante natsra boalei; orș-șe șkimbare la o boalș; semnș, nrevestire.

SIMȘLA, v. (lat. simulare). A se nreface.

SIMȘLAKRȘ, s. n. (lat. simulacrum). Imagine, statșe nrin kare se nresintș o zeitate minșinoasș, idolș; stafie, monstrș, șmbrș, înkinșire zadarnikș desne șeva.

SIMȘLAȘIE, s. f. Prefșkatorie; nrinșnș zadarnikș.

SIMȘLTANEITATE, s. f. Eksistenșa a doș saș mai mște lăkrșri în așeeamș vreme.

SIMȘLTANEȘ, adj. Kare se face totș în așelamș timpș kș altș; totș la o vreme.

SINAGOGȘ, s. f. Biserikș, lavrș ovșeasșkș.

SINALEFȘ, s. f. **T. Gram.** Împreșnare de doș sillabe, de doș zicșri într'șna.

SINALLAGMATIKȘ, adj. **T. Juris.** Se zicșe d'șnș

kontraktă prin care kontratanții se obligă reciproc la ceva.

SINCERITATE, s. f. (lat. sinceritas). Къртценіа сѣлетиѣи, кѣлитатеа чели че е синчерѣ.

SINCERŎ, adj. (lat. sincerus). Кѣратѣ ла сѣлетиѣ. адеврѣратѣ, фрѣвѣ виклешѣгѣ.

SINDIKALŎ, adj. Че се аtinge de sindikă.

SINDIKATŎ, s. n. Slăjba ѣнѣи sindikă.

SINDIKŎ, s. m. (lat. syndicus). Аuela care e ѣнкѣратѣ кѣ ѣngrijirea аffaceriloră ѣнѣи кѣrnă, ѣнеѣи комѣнѣлитѣрѣи, ѣnde este ѣи елѣ membră; чели-че еalesă de kreditorѣ pentră a ѣngrijii de despѣгѣbirea lōră.

SINEKDOKŎ, s. f. Figѣră de Retorikă prin care se face a ѣncелеge măltă zikѣndă пѣгѣиѣ, sas пѣгѣиѣ zikѣndă măltă.

SINERESŎ, s. f. *T. Gram.* Reznirea a doѣ silabe ѣntr'ѣna singѣră ѣn асееамѣ vorbѣ фрѣвѣ a se skimba literile.

SINGŎLARISA, v. A face sѣ frѣ singѣră ѣn felă sѣă, екстраordinарă; a se deosebi de алѣи prin ceva екстраordinарă.

SINGŎLARITATE, s. f. Raritate, чее-че face ka ѣn lăkră, sѣ frѣ singѣră ѣn felă sѣă, sѣ frѣ екстраordinарă.

SINGŎLARŎ, adj. (lat. singularis). Deosebită, care e ѣnikă ѣn felă sѣă, rară, чѣдатă, екстраordinарă, *T. Gram.* Care arată пѣмаѣ ѣn че.

- SINISTRŪ**, adj. (lat. sinister). Nenoročitā, kobilatorā, p̄vestitorā saš p̄ričinitorā de nenoročiri, de rele, rāš, p̄imejdiosā, sp̄im̄int̄itorā, s. n. Perdere mare peire.
- СИНКОПЪ**, s. f. Lemnā; *T. de Gram.*, Skoa-tere a znei litere, a znei silabe din mijlokāš znei vorbe.
- SINKRETISMŪ**, s. n. Ūnire, imp̄kare a deosebitorā sekte dintr'o religie.
- SINKRONISMŪ**, s. n. Raportāš ce eksist̄ între doz lākrāri fākste in ačeamī vreme, se zice mi de evenimentele int̄implate in ačeamī vreme.
- SINKRONŪ**, adj. Se zice de miškārele fākste in ačeamā timnā, mai odičnitā se zice **ISOKRON**
- SINONIMIE**, s. f. (lat. synonymia). Kālitatea vorbelorā sinonime; figūr de reterikā kare eksprimā ačeamī lākrā prin zicerī sinonime.
- SINONIMIKŪ**, adj. Ce ūine de sinonimie.
- SINONIMŪ-Ť**, adj. s. Kare are mai totā ačeamī insemnare kā alt-čeva, este mai asemenea kā el.
- СИНОПТИКŪ**, adj. Kare poate fi kop̄insā, se poate vedea kā o singūr arānkūtār de okiā; kare se p̄esint̄ d'o dat̄ mi int̄regā okilorā.
- SINOVIE**, s. f. Ūn felz de zmezeal̄ mākoas̄ ce se afl̄ in inkeitārele miškātoare ale kop̄nāsi.
- СИНТАКСЪ**, s. f. (lat. syntaxis). Konstrākcia, așezarea vorbelorā, fraselorā dāp̄ regālele gramā-

SKALENŃ, adj. *T. de Geom.* Triunghiş kare are kîte trele laturile neekuale.

SKALPELŃ, s. m. *T. Anat.* Kşyitş de xirurgie nentŗ tŗerca, smintekarea oamenilorş.

SKAMATORŃ, s. m. Kare face differite figŗşri minşnate din degete; kare face differite lŗkrŗri karŗ in anaringŗ sŗntŗ sŗpra-naturale.

SKAMOTA v. A skimba, a face ka şn lŗkrŗ sŗ piarŗ prin izdeala degetelorş.

SKANDA, v. A citi şn versş dşpŗ regşlele prosodiei.

SKANDALISA v. A da prŗciŗnŗ de skandalş; a se offensa.

SKANDALOSŃ, adj. Kare prŗciŗnşemute skandalş, sminteanŗ.

SKANDALŃ, s. n. Sminteanŗ; cea-ce este okasia, prŗcina greşelei, pŗkŗtŗirei kŗiva; eksemplŗ rŗş; mişnire, fantŗ kare adşce rŗşmine; sgomotŗş ce face o fantŗ rŗşinoaşŗ.

SKANŃLŃ, s. f. *T. Anat.* Ńn osş alş şmerşlşi.

SKARAMŃŃŃ, s. m. Karagiosş din vekia comedŗ Italianŗ.

SKARIFIKAŃIE, s. f. Operaşie de xirurgie prin kare se fakş maŗ mŗlte injenŗtŗri in uele kş o lanşetŗ etc.

SKARPŃ, s. f. Koasta şanşlşi desure partea cetŗrei.

SKELĒTŎ, s. n. Adsnare mi înmîrîrare de toate oa-sele zîni omă, zîni animală etc.

SKLAVAGIŎ, s. n. Robie.

SKLAVŎ, s. m. Robă, kare n'are ničí zîni drent de fiîcî zmană.

SKLĒROFTALMIE, s. f. Boală de oki însouită kă romeađă, dăgere mi fîră să poată mișka okiși

SKLEROTIKŎ, s. f. *T Anat.* Őn felă de mem-brană tare mi kam albă kare akonere partea eksterioară a okișii.

SKOLASTIČISMŎ, s. n. Sistema teologiei skolastice

SKOLASTIKŎ-Ŏ, adj. (lat. scolasticus). Őe pri-venite la skoală; teologia skolastikă; s. m. ũel-ue tratează teologia skolastikă.

SKOLIASTŎ, s. m. Kare faue skolie la zîni ađ-toră vekis klasikă.

SKOLIE, s. f. Însemnare pentră a înlesni înțele-gerea zîni ađtoră klasikă; *T. Geom.* Însem-nare asăpra zinei saă mai młtoră pronosiđii, a-vînd de obiekă a arăta ũilitatea, restrîngerea mi ekstensia loră.

SKOPĒLŎ, s. n. (lat. scopulus). Stînkă în mare.

SKORBŎTIKŎ, adj. De naiăra skorbătișii.

SKORBŎTŎ, s. n. Boala ũmfiărei giîgiiloră mi kărgerei șingăii din ele.

SKORTA v. A însouji pe čine-va pentră onoare saă asigărare.

SKORTŲ, s. f. Трѣпъ, sziŭ armatъ kare însoje-
mte ne cine-va pentrѳ onoare saŭ asigŭrare.

SKRIBŲ, s. m. (lat. scriba). Acela kare internre-
tъ norodslŭi legea lŭi Moisi; konistŭ.

SKRIMŲ, s. f. Artă d'a se bate kŭ suanga saŭ kŭ
săbia.

SKRITORŲ, s. n. Masъ de skrisŭ.

SKROFŲLE, s. f. pl. *T. Med.* Gŭmŭ, gŭlŭi ȳesc
fakŭ la gŭtŭ.

SKRŲPŲLŲ, s. f. (lat. scrupulus). Mŭstrare de
kŭgetŭ, neodinъ kare ne face sъ nrivimŭ ȳeva
ka o gremealъ mare ne kŭndŭ ca e mikŭ; eksak-
titate foarte mare pentrѳ a nrzi; a ŭmulini ȳeva.

SKRŲPŲLOSŲ, adj. Kare sokotemte o gremealъ
mikъ de mare; prea frikosŭ; kŭ foarte mare ek-
saktitate la ŭmulnirea datoriilorŭ sale.

SKŲLHTA, v. (lat. sculpere). A skobi, a sъpa în
lemnŭ, în niatrъ etc. differitŭ figŭrŭ.

SKŲLHTORŲ, adj. Sъnrŭtorŭ în neatrъ saŭ alt-ȳeva.

SKŲLHTRŲ, s. f. Skobitsrъ, sъnrŭtrъ în niatrъ,
artă d'a skŭlnta.

SKŲSA, v. A desvinovȳi, a erta; a skŭti a se
îndrenta.

SKŲSABILŲ, adj. ȳe se poate skŭsa.

SKŲSŲ, } s. f. Desvinovȳire, ȳerere de er-
SKŲSAȳIE, } tare; *T. Juris.* Argŭtarea kŭvinte-
lorŭ pentrѳ kare nr poate okŭpa vr'o fŭnkȳie.

SKŲTIERIŲ, s. m. Kŭstode.

- SKÛTÛ**, s. n. (lat. scutum). Павъзъ, апъргъторъ.
- SOAREA**, s. f. Adârnare, petrecerî ce se fakâ noantea.
- SOBRIETATE**, s. f. (lat. sobrietas). Къмнъtare în bere mi mânkare; fig, moderaçie.
- SOBRÛ**, adj. (lat. sobrus). Къмнъtatâ, moderatâ.
- SOCIABILITATE**, s. f. Anlekarea d'a trъi în soçietate, kâlitatea omâlxî soçialâ.
- SOCIABILÛ**, adj. (lat. sociabilis). Kare e anlekatâ a trъi în soçietate, kâ kare çineva poate trъi lesne, se poate încelege, kъrsia îi plache soçietatea.
- SOCIALÛ**, adj. (lat. socialis). Çe s'atinge de soçietate, çe 'i e folositorâ.
- SOCIETATE**, s. f. (lat. societas). Adârnare, trъnъ de oameni, de animate etc. çniçî prin natârâ saâ prin legî; çnire de oameni pentrâ çnâ a-çelamî skonâ, adârnare de persoaane pentrâ petrecere mi kâ karî trъemte çineva, товъргъmie, kompanie.
- SOCIINIANISMÛ**, s. n. Eresia partisanilorâ lxî Soçinie kare konstâ în nepriimirea taînelorâ religiei mi îndâmnezeirei lxî Kristosâ.
- SODOMIE**, s. f. Пъкъtsire' în kontra natârâi.
- SODOMITÛ**, s. m. Kare a fъkstâ sodomie.
- SOFA**, s. f. Kananea kâ trei resimъtorî.
- SOFISMЪ**, s. f. (lat. sophisma). Raçionamentâ min-

- unosă a kărzia konklsie nă se konrinde în premise, mi kare p̄ovine din rea kredingr̄.
- SOFISTIKŎ**, adj. Kare konrinde, întrebşingiazr̄ sofisme, amr̄gitoră.
- SOFISTŎ**, s. m. (lat. sophistes). Nămele filosofiloră mi retoriloră vekî; adj. kare face sofisme.
- SOFRONIIIŎ**, s. m. pl. Dregtorî la Atena întokmaî ka censoredi la Roma.
- SOLARŎ**, adj. Ală soarelsî.
- SOLDIŎ**, s. m. Őnă felă de monedr̄, plata nentrr̄ r̄fşiala dneî sokotelî.
- SOLECHISMŎ**, s. n. (lat. solaecismus). Gremalr̄ sintaktikr̄.
- SOLEMNELŎ**, **SOLEMNŎ**, adj. (lat. solemnus). Însojitr̄ de pomne, de ceremonii p̄blice, aştentikr̄, falnikr̄, pomnosr̄, vestitr̄.
- SOLEMNITATE**, s. f. Ceremonie pomnoasr̄ p̄blikr̄ kare face ka şni lskr̄ s̄r̄ fîr̄ solemnş, formalitate aştentikr̄.
- SOLFEGIŎ**, s. n. Adşnare de lekşii de mşsikr̄ vokalr̄.
- SOLIDARITATE**, s. f. Legr̄tşr̄ prin kare se îndatorcazr̄ toşii oamenii nentrr̄ şunş mi şunş nentrr̄ toşii a face ceva, kşalitatea şunşî solidară.
- SOLIDARŎ**, adj. *T. Juris*. Se zice de soşii şunşnei asociagşii kînd fie-kare din ei e datoră s̄r̄ plr̄teaskr̄ şşma întreagr̄, fig. kare face r̄şşnşn-

SOLLICITUDINE, s. f. (sollicitudo). Îngrijire mare, stăruire; grijă, săpăraie pentru ceva.

SOLSTICIALŎ, adj. De solstițiu.

SOLSTIȚIŎ, s. n. (solstitium). *T. Astr.* Timpușă cândă soarele este foarte departe de ekvatoră mi face ziua cea mai mare (la 21 Iunie), mi cândă se apropie de ekvatoră mi face ziua cea mai mică, (la 21 Decembrie).

SOLUBILITATE, s.f. Calitatea de a se dizolva; tonire.

SOLUBILŎ, adj. (lat. solubilis.) Ce se poate topi; ce se poate deslega.

SOLUȚIE, s. f. (lat. solutio). Deslegarea unei probleme; luminarea unei difikultăți; tonire în vr'ună lichidă; desfacere în prăji.

SOLŎ, s. m. (lat. solum). Pământ.

SOLVA v. (lat. solvare). A desfăce; a deslega o problemă.

SOLVABILITATE s.f. Mijloacele, starea ce are cineva d'a se desfăce de.

SOLVABILŎ adj. care are că ce se desfăce de.

SOMATOLOGIE s.f. T. Med. [gr: σῶμα korpă, λογῆ kăvintare]. Traktat, scriere asăpra prăjiloră solide ale korpălei zmană.

SOMMARIŎ, **SŎMMARIŎ** s. n. [lat. summarium] Preskurtare, ekstraktă, konrindere ne skurtă adj. care eksnăne ună ce în prăjine vorbe.

SOMNAMBŎLISMŎ, s. n. Starea, boala unăi somnambelă.

SOMNAMBŪLŪ adj. s. [lat. somnus, ambulare a smbla]. kare smblŭ, lŭkreazŭ mi vorbente dormindŭ; lŭnatikŭ.

SOMNIFERŪ adj. *T. Med.* [dela somnus, ferre a adŭce]. Adŭkŭtokŭ de somnŭ.

SOMNILOKŪ adj. [dela somnus, loqui]; kare vorbente ŭn somnŭ.

SOMNOLENTIŪ s.f. *T. Med.* Anlekare snre somnŭ, ŭnrotcalŭ.

SOMPTŪARŪ adj. (lat. sumptuarius). Ūe prive **SŪMPTŪARŪ** ŭte la keltŭialŭ, kare mŭrgineŭte mi regŭleazŭ keltŭielile.

SOMPTŪOSITATE sf. keltŭialŭ, lŭksŭ foarte mar strŭlŭŭitŭ.

SOMPTŪOSŪ, **SŪMPTŪOSŪ** adj. (la. sumptuosus) mŭregŭ, strŭlŭŭitŭ, lŭksosŭ, kare kostŭ keltŭelŭmarŭ.

SONDA v. A ŭerka, a kŭŭta kŭ sonda.

SONDAŪIE s. n. Fanta d'a sonda.

SONDATORŪ, s. Kare sondeazŭ; kare isniŭte.

SONDŪ, s.f. Instrumentŭ komnŭsŭ de snŭ nŭsmbŭ legatŭ kŭ o aŭŭ kŭ kare se poate kŭnoamte adŭncimea anelorŭ.

SONETŪ s. n. Bŭkatŭ de poesie komnŭsŭ din 14 versŭri ŭnŭrŭite ŭn 2 ŭrŭi de kite 4 versŭri, mi ŭn alte 2 ŭrŭi de kite 3 versŭri.

SONORŪ, adj. (lat. sonorus) Resŭntorŭ, kare sŭnŭnŭ bine, frsmosŭ.

- SONŎ, s. n. [lat. sonus]. Sănetă, sgomotă.
- SOPIORATIVŎ, SOPIORIFERŎ, adj. (lat. soporifer):
kare are pătorea de a adormi; adormitoră.
- SOPIRANO, s. m. **T. Med.** Vocea cea mai săb-
gure, acela care are această voce.
- SORBONŎ s. f. Fakăltatea de Teologie făndată la
Paris de Sorbonă.
- SORDIDŎ, adj. [lat. sordidus]. Mărdară, ărtă
netrebnică, prostă.
- SORITŎ, s. f. [gr. σωρός, grămadă]. **T. Log.**
Raționamentă komnăssă din mai mălte propo-
ziții, legate astfel: kă attribătsă celei dăntiă
formează săbiktă celei d'a doa, attribătsă ce-
lei d'a doa formează săbiktă celei d'a treia
mi ama mai înkolo, în kăt konklăsia se komnă-
ne din săbiktă celei d'ntiă, mi din attribătsă ne-
năstimei propozitiăi.
- SPADŎ, SPATŎ s. f. [lat. spatha]. Sabie mare mi lată
- SPAXIŎ s. m. Soldată țărkă kălăregă.
- SPALIERŎ s. m. Șiră de arbări ale kărăgă ramări
săntă întinse pe ăn zidă.
- SPASMODIKŎ adj. Ce gine de snăsmă; ce se
face în kontra snăsmălăi.
- SPASMOLOGIE, s. f. Șkriere asăpra snăsmă-
rilor.
- SPASMŎ ăn [lat. spasmus]. Sgărcire fără voe a
nerviloră; miukare, skățărare konvălsivă a ner-
vilor mi a măškiloră.

СПАТЪЛЪ s. f. (lat. spathula). Instrumentъ de xirъrgie rondъ la xнъ kъпътiиъ mi platъ la чelъ-laltъ.

СПАЦІА v. (lat. spatari). A пъnc spaцiъ între kornъrи; a se întinde de departe.

СПАЦІОСИТАТЕ s. f. (lat. spatiositas). Lъrgime, întindere mare.

СПАЦІОСЪ adj. (lat. spatiosus). D'omare întindere, întinsъ, largъ.

СПАЦІЪ s. n. (lat. spatium). Întindere mare între doъ мъrgинi; întindere de timpъ; distanцъ, întindere.

СПЕЧАЛИТАТЕ s. f. (lat. specialitas). Partikularitate, însъuire пpоuриe; însъuirea xнъi lъkrъ specialъ.

СПЕЧАЛЪ, Deosebиtъ; determinatъ.

СПЕЧИФИКА v. [lat. specificare]. A deosebi. a a-rъta, a însemnа ceva în partikularъ, kъ amъrъntъlъ.

СПЕЧИФИКАЦІЕ s. f. Însemnare, аrъtare, determinare de lъkrъrи speciale.

СПЕЧИФИКЪ abj. [lat. specificus]. Deosebиtъ отъrиtъ în deoseби nentъ ceva; partikularъ.

СПЕКТАБИЛЪ, adj. [lat. spectabilis]. Demнъ de vъzъtъ; frъmosъ.

СПЕКТАКОЛЪ m. (lat. spectaculum). Orъ-че obiekтъ kare atrage observarea, vederea; репреzentацiе театралъ: чerемонiе пъбликъ; прiвелимте театръ.

SHEKTATORŎ *s. m.* (lat. *spectator*) Privitorŏ; ka-
re se ťitŏ privente } la snektakŏŏ ťrŏbŏ a face
cheva.

SHEKTRŎ *s. n.* (lat. *spectrum*): Fantomŏ, nŏlŏkŏ.
T. Fis. *Spektru solaru* Figŏra koloratŏ ťi
lŏngŏreadŏ che face lŏmina ne ŏnŏ perete dŏnŏ
che a trekŏtŏ prin prisma triŏngularŏ.

SHEKŎLA *v.* (lat. *speculari*). A observa kŏ aten-
gie obiektele cherentŏ saŏ nŏmŏntentŏ. — A
se gŏndi adŏnkŏ asura kŏiva; — a face pro-
ekte kalkŏle.

SHEKŎLATIVŎ *adj.* Kare obiŏnŏeŏte a snekŏla.

SHEKŎLATORŎ *s. m.* (lat. *speculator*), Observa-
torŏ, kontemplatorŏ, aŏela kare snekŏlŏ finanŏe.

SHEKŎLAŐIE, *s. f.* (lat. *speculatio*). Lŏkrare d'a
snekŏla, kalkŏlŏ, proektŏ, meditaŏie, teorie; ťi
onare, nŏndire.

SHEKŎLŎ *s. m. i.* (lat. *speculum*). Oglindŏ.

SHELŎNKŎ *s. f.* (lat. *spelunca*). Pemterŏ in ťŏnŏi.

SHERA *v.* (lat. *sperare*) A nŏdejdi.

SHERABILŎ *adj.* [lat. *sperabilis*.] Che se poate snera-

SHERANŐŎ *s. f.* [lat. *spes*] Nŏdejdc.

SHERMATIKŎ, *adj.* **T. Anat.** Che are raportŏ kŏ
snerma; de snermŏ.

SHERMAŐETŎ, *s. n.* [de la snerma ŏetaŏe] ŏn-
trŏbŏ de kitŏ [ŏetaŏe].

SHERMŎ, *s. f.* Sŏmŏnda, materia prin kare se zŏ-
misleskŏ vieŏŏitoarele in genere.

СПЕЦІЇ, **СПЕЧИЕ**. (lat. species). felš, kšalitate.

СПИКОЉЉ, s. n. (lat. spiculum). Sšliŋŋ, Lanče.

СПИНАЉ, adj. **T. Anat.** Че привеште ла осѣлѣ
спинѣреї.

СПИОНА, v. A isniti, a iskodi; a face ne snionѣ.

СПИОНАЉЉ, s. n. Isnitire, iskodire.

СПИОНѢ, s. m. Iskoadѣ, isnititorѣ.

СПИРАЉ, } s. f. (lat. spira). **T. Geom.** Linie

СПИРѢ; } kšrbѣ kare, la fie kare revolŋiie im-
prejŋrѣlš nšntšlšl de ŋnde ea ŋuene, se de-
nšrtēazѣ din ce ŋn ce de centršlš stš.

СПИРАЉЉ, adj. Kare are forma snireї.

СПИРИТЉ. (lat. spiritus) Dšxš.

СПИРИТЉАЛИСА, v. A skoate sniritšlš saš snirtš
din kornšrї, a da ŋn sensš nematerialš, miosš
a da materieї kšalitatea sniritšlšl.

СПИРИТЉАЛИСАЦІЕ, s. f. **T. Xim.** Volatilisagiа
kornilorѣ solizї saš likšizї.

СПИРИТЉАЛИСМЉ, s. n. Doktrina sniritšatїŋŋeї.

СПИРИТЉАЛИСТЉ; s. adj. Partisan al sniritšalismšlšl

СПИРИТЉАЛИТАТЕ, s. f. (lat. spiritualitas). Starca
ačelšia ce esniritš; teologia mistikѣ kare ob-
servѣ viagiа interiorѣ, natšra sšfletšlšl; nemate-
rialitate.

СПИРИТЉАЉ, adj. (lat. spiritualis). Fѣrѣ kornš,
kare e sniritš kšratš, kare se atinge de sšfletš;
sšfleteskš, kš sniritš, iskšsitš.

- СПЛАНАДЪ**, s. f. [lat. planities]. Lokъ mesъ mi deskisъ inainteа четъилоръ etc.
- СПЛЕНДИДЪ**, adj. [lat. splendidus]. Стрълчиторъ, мърецъ, falnikъ; ilъstrъ.
- СПЛЕНДОАРЕ**, s. f. [lat. splendor]. Стрълчире mare de lъminъ, de glorie; помпъ, magnificенцъ.
- СПОЛИА**, v. [lat. spoliare]. A jefъi.
- СПОЛИАТОРЪ**, s. adj. [lat. spoliator]. Desnoietor, jefъitorъ.
- СПОЛИАЦИЕ**, s. f. [lat. spoliatio]. Desnoiere jefъire
- СПОЛИЕ**, s. f. pl, (lat. spolia). Desnoiere, jafъ,
- СПОНДАИКЪ**, adj. Kare e komnъsъ din spondee.
- СПОНДЕЪ**, s. n. Пичiorъ de versъ komnъsъ din 2 silabe lъngi.
- СПОНГИОСЪ**, adj. (lat. spongiosus). Пъросъ, de natъra бъretelъi.
- СПОНСАЛИЕ**, s. f. (lat. sponsalia) Logodnъ.
- СПОНТАНЕИТАТЕ**, s. f. Къалitatea чelъi спонтанеъ.
- СПОНТАНЕЪ**, adj. (lat. spontaneus), De бънъ voe; firemte de sine.
- СПОНТА**, v. A se ivi, a se naute; a da kolцъ erbei, mъgrъlъ.
- СПУРИЪ**, adj. (lat. spurius). Bastardъ.
- СТАБИЛ**, v. (lat. stabilire). A statorniчи, — a in-teмеia; — a intokmi; a ameza.
- СТАБИЛИМЕНТЪ**, s. n. (lat. stabilimentum). Amezare, intokmire, statorniчtre; ameзъмintъ.

faye kxnoskxt, nonxlagia xnxí statš, întinderca komeruxlš sʒš etc.

STATŪARŪ, s. m. [lat. statuarius). Skxıntorš kare faye statxe;— s. f. arta d'a le faye.

STATŪE, s. f. (lat. statua) Figxrb xmanb saš animalb întreagb, de metalš, neatrb, lemnš etc. fig. Persoanb reche, furb akcije.

STATŪETŪ, s. f. Statxe mikb.

STATŪ-KŪO, s. n. Esnesie latinb kare înscamnb starea în kare se aflb lškršrile akxmš; în auceamí stare.

STATŪKŪ, s. f. (lat. statura). Înbljimeca xnxí omš.

STATŪTŪ, s. n. (lat. statutum). Reglamenteš, otbrre, lege.

STAŪIE, s. f. (lat. statio). Medere, stare de renaxš; lokšlš xnde çine-va se onreute nentrb a lokší.

STAŪIONA, v. A se ameza într'xnš lokš; a noposi.

STAŪIONARŪ, adj. (lat. stationarius). Kare se pare kb stb ne lokš, stbtbtorš.

STEGANOGRABIE, s. f. Arta d'a skrie kb çifre sekrete mi d'a esnlíka çea çe e skrisš totš kb modxlš açesta.

STELLIONATŪ, s. n. (stellionatus). *T. Juris.* Krimb çe faye çineva křnd vinde lškršrí çe nb sıntš ale sale.

- STENOGRAFIA**, v. A skrie kš p̄reskört̄r̄i.
- STENOGRAFIE**, s. f. (gr. στενωδες skört̄ä, γραφή) skriere). Art̄a d'a skrie kš p̄reskört̄r̄i, mi iste ka mi vorba.
- STENOGRAFIKÖ**, adj. De stenografie.
- STENOGRAFÖ**, s. m. Челъ-че к̄сноамте, stenografia.
- STENTORÖ**, s. m. Foarte tare mi n̄sternik̄s (se zice de voce, n̄mind̄sse amca de la z̄n̄s soldat̄s n̄mit̄s Stentor̄s kare striga foarte tare).
- СТЕНЪ**, s. f. K̄m̄n̄ī int̄inse n̄st̄iī mi n̄elskrate, mai kš seam̄b̄ in R̄esia.
- СТЕРЪ**, s. f. Ön̄ fel̄s de m̄s̄r̄r̄b̄ n̄entr̄a leam̄e, de fok̄s egal̄b̄ kš z̄n̄s met̄r̄s k̄b̄b̄.
- STEREOGRAFIE**, s. f. (gr. στερεος solid̄s, γραφή). Art̄a d'a ren̄senta, d'a desemna korn̄rile solide ne z̄n̄s plan̄s.
- STEREOGRAFIKÖ**, adj. De stereografie, ce n̄riveute la ea.
- STEREOGRAFÖ**, s. m. Kare mt̄ie, prakt̄iceaz̄b̄ stereografia.
- STEREOMETRIE**, s. f. [gr. στερεος; μέτρον m̄s̄r̄r̄b̄r̄b̄). **T Geom.** Mt̄īn̄ga kare trakteaz̄b̄ desne m̄s̄r̄r̄area korn̄r̄ilor̄s solide.
- STEREOTOMIE**, s. f. (gr. στερεος, τομή t̄ore). **T Geom.** Mt̄īn̄ga d'a t̄ia solidele in mai m̄lte n̄b̄ḡi.

STEREOTIPIA, v. **T. Tip.** A tipuri o karte kx table stereotipe.

STEREOTIPAGIŃ, s. n. Lxkrarea d'a tipuri kx stereotipe.

STEREOTIPIE, s f. Arta d'a stereotipa; lokxlx snde se fakx stereotinele.

STEREOTIPIŃ, adj [gr. στερεός, τύπος formx]. Tipurix kx table nomixskxtoare, ne formate de litere mobile, xi txrnate d'odatx kx acele litere; s f *tablă stereotipă*. tablx txrnatx d'odatx.

STERILITATE, s. f. (lat. sterilitas). Sternixisne, nerodire

STERILŃ, adj. (lat. sterilis). Sternx, neroditorx.

STERLINGŃ, s. f. Monedx englezx kare ucucxute 73 lei

STERNŃ, s. n. **T. Anat.** Osxlx neutxlxi.

STIGMATISA, v. A infera; *fig.* a defxma.

STIGMATŃ, s f (lat. stigma). Semnă, inferare
T. Bot. Hartea de sxsă a nistilxli floarei.

STIKSŃ, s, n. Nemele xni riş din Iadş, dxix kredinga velorx vekı.

STILETŃ, s. n. Kxgitx, pxmnaş în formx trixngixlarx.

STILOMETRŃ, s. n. (gr. στύλος stılpx, μέτρον). Instrxmentx kx kare se mxsoarx stılxi.

STILŃ, s. n. [lat. stilus]. Kinxlx kx kare xine-va mı esurimx ideele sale skriindş.

STIMA, v. [lat. Aestimare]. A cinsti, a preuși pe cineva, a purta resnektă.

STIMABILŎ, adj. (lat. Aestimabilis). Kare merită stimă, e demnă de ea.

STIMATŎ, adj. Preușită onorată.

STIMAŢIE, s. f. [lat. Aestimatio]. Preușire onorabilă, noare, purtare de resnektă; omnie favorabilă desure cine-va.

STIMŎLA, v. [lat. stimulare]. A îmboldi; a îndemna.

STIMŎLANTŎ, adj. s. [lat. stimulans]. Îmbolditoră, îndemnătoră.

STIMŎLATORŎ, s. [lat. stimulator]. Kare, așigă, îndemnător.

STIMŎLAŢIE, s. f. (lat. stimulatio). Fanta d'a așigă; îmboldire, îndemnare, așigare.

STINDARDŎ, s. n. Steagă.

STIPENDISTŎ, s. m. Celă-če priinente o leafă. ună ajstoră de la cineva.

STIPENDIŎ, s. n. [lat. stipendium]. Plată, leafă ajstoră mai kă seamă în bani.

STIPTIKŎ, adj. (lat. stipticus). Kare stringe, onrește singele.

STIPŎLA, v. (lat. stipulari). A frăgădi, a se îndatora d'a da, d'a face ceva; a otrăi, a se îndegele desure ceva prin kontraktă.

STIPŎLANTŎ, } adj. (lat. stipulator). Kare stinslează
STIPŎLATORŎ, } ceva.

STIPŪLAŪIE, s. f. (lat. stipulatio). Totŭ felŭlŭ de kondiŭii, de ūvoire ce s'aŭ nŕsŭ ū tr'onŭ kontraktŭ.

STOICIANŖ, STOIKŖ, s. m. [stoicum]. Filosofŭ din sekta lŕi Zenone; adj. kare ŕrmeazŭ doktrina filosofŭlŕi Zenone; severŭ, virtuosŭ, fŕrŭ sŭ se plingŭ de ori ce sŕferingŭ.

STOICISMŖ, s. n. Filosofia lŕi Zenone; *fig.* severitate, asurime, konstanŭ ūn kalamitŭrŭ d'a le sŕferi ūi fŕrŭ sŭ se plingŭ de ele.

STOICITATE, s. f. Virtŭte, tŕrŭ, asurime, konstanŭ ūn sŕferinge ūi nenŕociri.

STOMAKALŖ, adj. *T. Med.* Kare dŕ ustere stomaksŕi.

STRADŖ, s. f. Ŗliŭ.

STRANIŖ, adj. Ŗiŭdatŭ, streinŭ.

STRATAGEMŖ, s. f. (lat. stratagema). Viklenie ce se ūntrebŭngcazŭ la rebelŭ nentŕ a ūnme-la ne inimiŭi; *fig.* fineŭ, viklenie, aŭrgitŕrŭ.

STRATEGIE, s. f. Ŗtiingŭa minŭkŕrilor ŭnei armate, operatiilorŭ mari ale ŭnei rebelŭ.

STRATEGIKŖ-ŭ, adj. Ce ŭine de strategie, ŭnde se anlikŭ strategia.

STRATEGISTŖ, s. m. Ŗelŭ ce kŕnoamte strategiŭ.

STRATEGŖ; s. m. Nŕmire a komandanŭrilor la Antenianŭ vekŭ.

STRATIFIKA, v. A aŭeza ŭeva ūn strate.

SDBJŪGA, v. [lat. subigere). A s̄pn̄ne k̄s n̄ste-
re de arme; fig. a st̄n̄ni neste ʒineva.

SDBJŪGAŪIE, s. f. Fanta d'a s̄bj̄ga; s̄pn̄nere
k̄s armele.

SDBLIMATŪ, s. *T. Xim.* Prod̄kt̄s̄ ʒe se afl̄
n̄rin s̄blimaʒie.

SDBLIMAJIE, s. f. Operaʒie ximik̄ n̄rin kare
n̄r̄jile volatil̄e alle s̄n̄i korn̄s̄, se aridik̄ n̄rin
k̄ld̄ra fok̄s̄i, mi se āmcaz̄ ne kanak̄l vas̄s̄i

SDBLIMITATE, s. f. (lat. sublimitas). K̄salitatea
l̄kr̄s̄i s̄blim̄s̄.

SDBLIMŪ-Ū, adj. (lat. sublinis). Înalt̄s̄, mare:
str̄l̄ʒit̄s̄, foarte fr̄mos̄s̄.

SDBLINIA, v. A trage linī s̄b z̄ic̄ri.

SDBLŪNARŪ-Ū, adj. ʒe se afl̄ între n̄m̄nt̄s̄
mi l̄n̄; ʒe se afl̄ s̄b l̄n̄.

SDBMŪLTHLŪ-Ū, *T. Arit.* N̄m̄r̄s̄ m̄i mik̄ k̄-
re se kon̄r̄nde m̄i de m̄lte ori esakt̄s̄ în
tr̄lt̄s̄ m̄i mare.

SDBORDINA v. A s̄pn̄ne, a amcaza în r̄nd̄s̄ k̄
ʒel̄s̄ m̄i mik̄ s̄b at̄rne de ʒel̄s̄ m̄i mare.

SDBORDINATŪ, ŷ. s. adj. S̄pn̄s̄ s̄n̄i m̄i mare.

SDBORDINAŪIE s. f. Depend̄n̄ga s̄n̄i persoane
de alta, s̄pn̄nere.

SDBORNA v. A îndemna ne ʒineva d'a faʒe r̄s̄.

SDBUREFEKTŪRŪ, s. f. S̄bdivis̄ie administra-
tiv̄ a s̄n̄i depertament̄s̄, j̄deḡs̄; plas̄; dre-
ʒ̄toria s̄burefekt̄s̄i; lok̄s̄i kan̄elar̄ie s̄b-
nrefekt̄s̄i.

SDBUREFEKTŎ, s; m. Fankcionarŝ iustriinatŝ kŝ administracija zneŝ sdburefektŝrŝ sdb ordi- nile nrefektŝlŝi.

SDBRETŬ s. f. Nŝmirea ce se dŝ la teatrŝ femeŝi kare are rola de slŝjnikŝ, de femece din kasŝ, in Komediŝ;- fig femece de rŝndŝ mi intrigantŝ.

SDBROGA v. *T. Juris*. A nŝne, a rŝndŝi ne ci- neva in lokŝlŝ altŝia.

SDBSIDIARŎ- ŝ, adj. *T. Juris*. [lat. s. subsidi- arium). Aŝtorŝ, intŝritorŝ.

SDBSIDŎ s. n. (lat. subsidium). Agatorŝ, intŝri- te; aŝtorŝ in banŝ; banŝ nentŝrŝ statŝ.

SDBSISTE, v. (lat. subsistere). A trŝi inkŝ; a a- vea inkŝ nŝtere;- a trŝi, a se ŝine.

SDBSISTENŬŬŬ s. f. Totŝ ce trebŝe zneŝ omŝ nenŝrŝ a nŝtea trŝi; mŝnŝie.

SDBSKRIE v. A, sdbiskŝlŝi.

SDBSKRIŬTORŎ, s. m. Hrenŝmŝratŝ, abonatŝ.

SDBSKRIŬŬIE, s. f. Iskŝlŝtrŝ;

SDBSTANTIVŎ m. *T. Gram.* (lat. substantivum). Hartea de kvŝintŝ kare insemuceazŝ ŝ ŝingŝ zneŝ nŝme.

SDBSTANŬŬ s. f. (lat. substantia). Őnŝ ce kare eksistŝ de sine mi nŝin sine. zneŝ ce la kare se raucartŝ differife proprietŝrŝi; or- ce materie.

SDBSTANŬŬALŎ adj. Kare kourinde nŝlŝtŝ sdb- stanŬŬ; zemŝŝ; xŝrŝnitorŝ.

SÛBSTITÛSI, v. (lat. substituere). A pune ne vine-
va în loks altzia; a rîndsi.

SÛBSTITÛTÛ, s. m. (lat. Substitutus). Hsã în lo-
ks altzia, lokã-gi itorã.

SÛBSTITÛÛIE s. f. (lat. substitutio). Henerca ksã-
va în loks altzia.

SÛBSTRAGE, **SÛBTRAGE**, v. (lat. subtrahere). A
lsa dela vineva en lokrã prin viklenie; a skrã-
na, a se mîntsi; **T. Arist.** A skrãdea suã nã-
mãrã din altã.

SÛBSTRAKÛIE s. f. Liusirea ksãva de suã lokrã
T. Arist. Skrãdere.

SÛBTERANÛ-B, adj. (lat. subterraneus). Kare e sãb
nãmîntã; - s. f. vivnigã adînkã mi mare.

SÛBTERFÛGIÛ, s. n. Viklenie pentrã a sãrna.

SÛBTILISA v. A sãbnia; -a ksãta mãltã finegã în
tr'o întrebare etc.

SÛBTILITATE, s. f. (lat. subtilitas). Sãbnietate;
fig iskãsiugã, nãtrãndere; finegã.

SÛBTILÛ-B, adj. (lat. subtilis). sãbnire; - fig;
foarte nãtrãnzãtorã; delikats.

SÛBÛRBIÛ s. n. (lat. suburbium). Maxala.

SÛBVENÛIE s. f. Ajstorã în bani.

SÛBVERSIE, s. f. (lat. subversio). Rãstãrnare;
dãrimare.

SÛDORIFERÛ-B, adj. **T. Medii.** Hrivinsitorã de
sãdorã.

SÛDÛ s. n. Meazã-zã.

SĐDĐ-ESTĐ s. Partea slmi konrinsz între sđđđ mi estz.

SĐDĐ-VESTĐ s. Între sđđđ mi vestz.

SĐFFEŪĬ s. m. nl. Nsmirea uelorz d'întiiz dregtorî aĭ Republiviei kartagineze.

SĐFFFOKAŪIE, s. f. (lat suffocatio). Înekare nbsmealz.

SĐFFRAGIĐ s. n. (lat. sufragium). Votz; - gzsire kz kale.

SĐKŪEDE v. (lat succedere). A zrna kšiva, a veni dšnz; - a momteni; - a isbîndi.

SĐKŪESSIBILITATE, s. f. Drentsz d'a sskuede, ordine de sskuessie.

SĐKŪESSIBILĐ - Ţ adj. Kare se poate sskuede Sare dz drentz d'a sskuede.

SĐKŪESSIVĐ-Ţ, adj. (lat successivus). Ūe zrneaz zŷ znz dšnz altz.

SĐKŪESSIE s. f. (lat. successio]. Ūrmare, momtenire.

SĐKŪESSORĐ s.m. (lat successor]. Ūrmztorz, momtenitorz,

SĐKŪESSĐ s.n. [lat successus] Isbîndz, 'sbstire

SĐKŪINĐ s. n. (lat. succinum). Kixlibarz.

SĐKKĐLENTĐ-Ţ, adj. (lat. succulentus). Msztosz, zemosz; nlinz de sskz.

SĐKKĐRSALĐ-Ţ, adj. (dela succurro ajstz). Fializ; de ajstorz.

- SՏԿԼԱՎԻԵՐԾ, s. adj. *T. Anat.* Kare e sսb lin-
gսrea.
- SՏԿԾ, s. n. [lat. succus]. Zeամբ, մստս.
- SՏԿԾԻԵ, s. f. Բարճրօւոր; տաբ միկ.
- SՏԼԲԱԾ, s. n. *T. Ximi.* Kare e formatս րրin
kombinagia aսidսլսի սսլբրիկս կս altս base.
- SՏԼԲԾՐԻԿԾ, adj. *T. Xim.* Sc zիււ de aսidսլս
dobսndիտս րրin kombinagia սսլբրսլսի կս okսի-
genսլս.
- SՏԼԲԾՐՕՐԾ-Ե, adj. Kare e de natսրա սսլբրս-
լսի.
- SՏԼԲԾՐԾ, s. n. (lat. sulphur). Սսւոսսր.
- SՏՄՄԻՍԻԵ, s. f. (lat. summissio). Տսնսսսսսս, ս-
սլսկարս սստրս ս սկսլտա.
- SՏՄՄԻՍԻՕՆԱՐԾ, s. Kare la սնս սսզալ, սս տա-
սստօրսսս ս իսս սսսս սսսսսսսս.
- SՏՍԱՍԵ, s. f. Կսսսսսսս, սլսոսս, կլասս.
- SՏՍԵՐԲԻԵ, s. f. (lat. superbia). Մսնսրիս, տրսիս,
սսսսիս.
- SՏՍԵՐԲԾ-Ե, adj. (lat. superbis). Երսսսսս, մսն-
սրս.
- SՏՍԵՐԲԻՍԻԱԼԾ-Ե, adj. Kare e սս d'սսսսսս; սի-
կարս սս սսիս սսսսսսսս սն սոսսս.
- SՏՍԵՐԲԻՍԻԾ, s. n. (lat. superficialis). *T. Geom.*
Տսսրսսսս; սի. սոսսսսսս սսսսսսսս.
- SՏՍԵՐԲԻՆԾ-Ե, adj. Բօարտս սսսս.
- SՏՍԵՐԲԼՍԻԿԱԵ, s. f. (lat. superfluitas]. Սրիս-
սսսս, սոսոսսսսս.

S8HERIORITATE s. f. Astoritate, precminingr. înblyime; dreut8 mai nress88 de kîts algi.

S8HERIOR8-Ţ, adj. [lat. superior). Mai mare, mai nress88 de kîts alt8.

S8HERLATIV8 s. adj. [lat. superlativus]. *Ţ.* *Ţrrem.* Kare arat8 snt8 ce în grads cel8 mai înalt8.

S8HERHOSIŢE, s. f. P8nerca d'asupra.

S8HERH8NE, v. [lat. superponere]. A p8ne de-
asupra.

S8HERSTIŢIE, s. f. [lat. superstiti8]. Kredingr de-
mart8; ideo gremit8 ce 'mi face cineva desure
ore-k8ri l8kr8ri religioase, eres8.

S8HERSTIŢIOS8-Ţ, adj. [lat. superstitiosus] Ka-
re crede în s8nerstigi.

S8HE8RI, s. n. pl. K8rele ce se p8ne s8b
niçioare.

S8HILANTA, v. (lat. supplantare). A face ce
cineva s8 'mi nearz8 kredit88, f8nkçia sa mi
a i l8 l8a.

S8HILEANT8, s. m. Acela care çine lok88 8-
nsia în linsa sa.

S8HILENTAR8-Ţ, adj. Kare serv8 de s8ntle-
ments.

S8HILEMENT8, s. n. [lat. supplementum]. Îm-
plinirea de cea ce linsente; adaos8.

S8HILPI8, s. n. [lat. supplicium]. Nedeaurs8 tr8-
neaskr. kîts 88f8ringr mare.

SȘIIILIKĂ v. (lat. supplicare). A rãga kș smi-
lingb̄ mi kș stãrsingb̄.

SȘIIILIKb̄, s. f. jalb̄, rãgãcisne. †

SȘIIIPORTABILb̄-T, adj. Ce se poate sșferi
rãbda, skșsa.

SȘIIIPORTA, v. A pronti a ȃinea; fig a sșferi, a
rãbda.

SȘIIIPORTb̄, s. n. Prontea; fig ajãtorã, surjiniire

SȘIIIOSA, v. A da kș sokoteala, a nresșũne.

SȘIIIOSABILb̄-T, adj. Ce se poate sșnposa

SȘIIIOSIȚIE, s. f. [lat. suppositio]. Dare kș so-
koteala, nresșũnere

SȘIIIRAFIȚb̄. SȘIRFIȚb̄, s. f. Faȃa de d'ass-
ura a snși lșkrș.

SȘIIIRANATb̄RALb̄-T, adj. Mai nresșș de na-
tãrã, neste fire.

SȘIIIRANb̄MI v. A porokli.

SȘIIIRANb̄MANb̄-T, adj. [lat. suprahumanus]. Mai
nresșș de firea omeneaskã.

SȘIIIPRESSIE, s. f. [lat. suppressio]. Anșsare,
ĩmedikare, ourire.

SȘIIIREMFIȚIE s. f. ĩntãtate, kșalitatea ȃelșĩ ȃe
e mai mare neste alȃi.

SȘIIIREMb̄-T. adj. [lat. supremus]. ĩnãea ĩnaltã,
mai nresșș de toate ĩn felș sãș.

SȘIIIRIMA, v. [lat. suprimere]. A ĩmedika; as'as-
kșnde; a lșsa afarã; a desfiingã.

SȘIREKSȚITFIȚIE s. f. *T. Fizio*. ĩntãritare foar-

SÛRÍDE, v. (lat. subridere). A zímbi.

SÛRÍSÛ, s. n. Zímbeť.

SÛRORÛÇIDÛ, -Ť, adj. s. [lat. soror, occido] O-moritorŝ de sorŤ.

SÛRIRINDE, v. A anŝka fŝrŤ veste.

SÛRIRISŤ, s. f. Anŝkare fŝrŤ veste; mirare; amŝgire.

SÛRSÛ, s. n. Izvor, origina ŝnŝí lŝkrŝ.

SÛSÇEHTIBILITATE, s. f. Disnozigia d'a se ŝnpŝra çineva prea bine; sensibilitate ekstremŝ

SÛSÇEHTIBILÛ-Ť, adj. Kanabilŝ d'a priimi oare karí modifikaçii; kare se ŝnpŝrŝ prea lesne.

SÛSÇEHTIÇIE, s. f. [lat. susceptio]. Priimirea ordínilorŝ sakre; fig. íntrenrindere.

SÛSÇITA, v. [lat. suscitare] A ínvia; a façe ka sŤ se naskŤ; akaŝsa.

SÛSÇITAÇIE s. Índomnare, íntŝritare.

SÛSÇEKTÁ, v. [lat. suspectare]. A hŝnŝí.

SÛSÇEKTÛ-Ť, adj. [lat. suspectus] Bŝnŝitŝ.

SÛSÇENDA v. (lat. suspendare). A suínzŝra; fig. a prekŝrma a skoate ne çineva din slŝjbŝ.

SÛSÇENDATÛ, -Ť, SÛSÇENSÛ-Ť, adj. Atŝrnatŝ; fig. prekŝrmatŝ; skosŝ din slŝjbŝ.

SÛSÇENSIE, s. f. (lat. suspensio). Atŝrnare; fig. ínçetare; skoatere din slŝjbŝ.

SÛSÇENSIVÛ-Ť, adj. **T. Juris** Kare prekŝrmtŝ

SÛSÇENSORIÛ, s. m. Briŝ de boworogi.

SŌSPICIIE, s. f. [lat. suspicio). Bъnsialъ.

SŌSTENTA, v. [lat. sustentare] A џinea viaџa
prin alimente

SŌSTENTAџIE s. f. [lat. sustentatio). џinerea vi-
ejei, xгъnire.

SŌSџINE v. (lat. sustinere). A snrijini, a ajsta
a xгъni.

SŌSџINŌTŌ, -Ъ adj. Snrijinitъ. ajstatъ,

SŌTANЪ s. f. Vешmintъ lungъ de kълъgъrî.

SŌVENIRE-Ō, s. f. Adъcere aminte.

SŌVERANITATE, s. f. Aъtoritatea cea mai înaltъ
kalitatea зnъi sъveranъ.

SŌVERANŌ, s. m. Kare are пъterea cea mai
înaltъ; rege, prinџ; adj. foarte mare.

SŌZERANITATE, s. f. Kъalitatea de sъzeranъ.

SŌZERANŌ, s. m. *T Feud.* Domnълъ чelъ mai
mare neste зnъ пъmintъ, de kare denindea mai
мълџi vasalî.

SVENIMENTŌ, s, n. Lemnъ, emire din simgiri,

III

ШАXŌ, s, m, Nъmire ce daъ Ekronci regelъi
Hersieli.

ШАЛŌПЪ, s. f. Korabie mikъ чъ se întrebъin-
цеazъ în portъrî.

IIIAMBELANŌ, s. m. Къмѣрашѣ.

IIIARADŌ, s. f. Țnă felă de giuitoare la kare o zicere de multe silabe se descompune în deosebite mărți kare însemnează kîte Țnă ce deosebită.

† IIIARTŌ, s. f. Xrisovă, doksmentă vekîă.

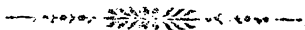
IIIIEIKŌ, IIIEIFŌ, s. m. Hriagă la Arabi mi la Masri kare se tragea, din fia Isi Maometă mi Ali.

† IIIERIFŌ, s. m. Fankjionară mănincială din Englitera.

IIIISTOSŌ-Ō, adj. Kare se poate desnika în mai multe foi.

IIIISTŌ, s. m. *T. Mîm.* Nămire ce se dă Țnoră netre kari se notă lesne desnika în foi.

IIIODRONŌ, s. m. Kăldare; Țnă Telă de jokă.

T

TABARINŌ, s.m. Komikă, karagiosă.

TABARINAGIŌ s.f. Karagioslikă, marlatanie.

TABELIONAGIŌ s.m. Hrofesia Țnăi Tabelionă.

TABELIONŌ s. m. Sekretară ne la jădektorii mai mici; nămirea de mai nainte a grafierilor.

TABERNAKŌLŌ s.n. [lat. tabernaculum]. Temnă,

- kortș portativș allș Ebreilorș în kare se afla ki-votșlș.
- TABLATȘR'Ŭ** s.f. Însemnarea notelorș de mș-sikŭ kș litere saș kș cifre.
- TABȘRELȘ** s.n, Skasŋ mikș kș natrș nișioare kare n'are resemștoariș, skasŋ ne kare se esșŋș kondamnași în pșblikș.
- TACITȘ** adj. (lat. tacitus), Tșkșt.
- TACITȘORNȘ** adj. (lat. taciturnus), Posomoritș întșnekatș tșkștș,
- TACITȘORNITATE** s.f, (lat. taciturnitas). Karakte-rșlș celși tacitșrnș.
- TAFIȘ** s.m. Rakiș de zaharș,
- TAXIGRAFȘ** s.m. (τάχος iste, γράφω skriș). Kare skrie foarte iste.
- TAKȘA** v, A pșne nartș, a çisłi,
- TAKȘŬ** s. f, Nartș, birș pșșș de regșlaments nentș oare karı lșkrșrı pșbliçe,
- TAKTIKŬ**, s.f. Ordinea kș kare se face o lșkrare,
- TAKTȘ** s.n, (lat. tactus.) Piinșitșlș,
- TALEDȘ** s.m, Vșlș kș kare Evrei mș akonere kanetele în sinagoge.
- TALENTȘ** s.n, (lat. talentum). Darș de la natșrș d'a face, d'a stșdia çeva.
- TALERȘ** s.n, Monedș kare în așrș kostș 4 gal-benı.
- TALISMANȘ** s.n, Peatrș saș bșkatș de metalș ne

Handwritten signature or scribble

kare craş s'nată nişte figuri de planete, mi
kărcia i se da o pateră mare.

TALKŎ s.n, Ŏnă felă de minerală kare se des-
parte în foişre transparente,

TALMŎDŎ s.n, Kartă în kare se află legea arabă
mi tradişile Evreiloră.

TALIANŎ s.f, Vişre ce dă ună felă de străşuri
negri.

TANDREŬŎ s.f. Frăgesime, kalitatea auelşia kare
e prea simşitoră la isbire.

TANDRŎ adj, Kare are tandreŬŎ pentru ceva.

TANGENTŎ s.f, [de la tango atingă], **T. Geom.**
Linia kare atinge o kărbă într'ună pătă.

TANAGIŎ s.n, Sgomots, grăşie.

TAPETŎ s.n, (lat. tapes, gr. τάρπη) Kovoră.

TAPISSERIE s. f. Lăkrarea prin kare se akoneşre
păşuri paretă kă tapete; lăkră kă akă pe
kanava.

TAPISSERŎ adj. Kare se okăpă kă tapisşeria.

TARGŎMŎ s.m. Nămirea komentarieloră xaldeice
assăpra teksteloră ebraice.

TARIFŎ s. f. Tablă pe kare se înşeamă păşre-
rile diferiteloră lăkrări.

TARTANŎ. s. n. Ŏnă felă de materiă de lină
păşă dăpă gătă iarna.

TARTARŎ s. n. Iadă.

TARTARŎFŎ adj. Ipokrită, făşarnikă.

TARŎITŎ s. f. Păşă kreskăt între şurşucene.

TATOVA v. A desena felsrimī de figūrī ne korn
mi ne obrazš.

ТАЪРОБОЛЪ. s. m. Jertfirea ѕnѕī таърѕ la чеi
vekī in оnoarea Чibelei; altарѕ ne kare se
jertfea.

ТАЪТОГРАМЪ s. f. (gr. ταυτος асelаиѕ γράμμα
litterъ). Поетъ la kare ziverile иииспѕ kѕ
асеамī literъ.

ТАЪТОКРОНИСМЪ s. n. (gr. таυτος χρονος timпѕ).
Potrivirea evenimentelorѕ intīmulate in асelаиѕ
timпѕ.

ТАВЕРНЪ s. f. Кiрчiѕмъ.

ТЕАТРАЛЪ adj. (lat. theatralis). Че nрivеште la
teatrѕ.

ТЕАТРЪ s. n. (lat. theatrum). Lokѕlѕ ѕnde se реnре-
sintъ differite niese.

ТЕДЕЅМЪ s. m. Кiнт are biseriсeаскъ kare иисene
kѕ *Te Deum laudamus* (ne tine Doam-
ne te lъdъm), mi se kиntъ de a mѕlъgmī lѕi
D-zeѕ pentрѕ vr'o viktorie, ѕаѕ intīmulare no-
рoчitъ.

ТЕДИОЅ adj. [lat. tædiosus). Сѕипъртorѕ, ѕriчiоѕѕ
anostѕ.

ТЕДИЅ s. n. (lat. tædium). Desgѕstѕ de чеva, ѕritѕ

ТЕХНИКЪ adj. Чеа-че nрivеште la o artъ.

ТЕХНОЛОГИЪ s. f. (gr. τεχνη artъ, λογι traktare).

Tratatѕ, vorbire desнre artъ in genere.

TEINTÛRÛ } s.f. Vãpsea, likoare koloratã pre-
TINKTÛRÛ } gũtitã pentrã a zãgrãvi ceva.

TEISMÛ s.n. Rekãnoamterea essistenãii ãnãi D-zeã.

TEISTÛ adj. Kare rekãnoamte essistenãa lãi D-zeã.

TEKSTÛ s. n. Vorbele ãnãi astorã privite ãn raportã kã notele fãkãte assãpra lorã; — kaetã.

TELEGRAFIE s. f. Artã d'a konstrãi mi d'a ãngelege telegrafãlã.

TELEGRAFÛ s. n. (gr. τήλος departe, γράφω) Makinã kã brãge miukãtoarie kare aratã niãte semne de konvenãie repetate de altã makinã ãn altã lokã mi prin kare se transmite nãvele kã o ãzãealã foarte mare.

TELESKOPIÛ s. n. [gr. τήλος σκοπῶ priveskã). ãn- s' rãmentã prin kare se vãdã obiektele de pãrtate.

TEMÛ s. f. (gr. θέμα). Sãjetã, materie, prepãnere ce çineva ãntreprinde a deslãmi ãnã ce.

TEMERARIÛ s. m. adj. [lat. temerarius] ãndrãsneãã nesokotitã.

TEMERITATE v. (lat. temeritas). ãndrãsnealã mare mi nesokotitã.

TEMPERA v. A modera; a ãmpããina.

TEMPERAMENTÛ, s. n. Konstãããia partikãlarã a kornãlãi proprie la fie-çe individã; karakterã, fire.

TEMPERANȚĂ s. f. Κεμπήtare; moderație.

TEMPERATÖRŢ s. f. Gradul de căldură sau de frig care se ivește în oare care locuri;

TEMPERATE s. f. (la. tempestas) Furtună, vijelie fig. turbare.

TEMPILIERŢ s. m. Numele cavalerilor unei ordine religioase care era formată pentru a apăra pe creștini pelerini.

TEMPLŢ s. n. (templum) Edificiu consacrat divinității.

TENACHE adj. (lat. tenax) Tare.

TENACITATE s. f. Târziu.

TENARŢ s. m. Inferniștii păgânilor.

TENDINȚĂ s. f. Aplicare la un lucru, dispoziția, tinderea sufletului la ceva.

TENORŢ s. m. Se zice de vocea care e plină și săbure.

TENTATIVĂ s. m. Cercarea d'a face, d'a rezuși în ceva.

TENTAȚIE s. f. Isnita, dorința rea.

TEOFANIE s. f. [gr. θεοφάνεια]. Arătarea divinității; schimbarea la față.

TEOGONIE s. f. (gr. θεός γενεά; a se naște). Cântecul îngerilor zeilor păgâni.

TEOKRATICĂ adj. Care privește la teocrație.

TEOKRAȚIE s. f. Formă de guvernare în care toată puterea statului se află în mâna preoților.

TEOLOGIE } s. f. (gr. θεός λογική κέννιτῆ) IIIтинда
 TEODИЧEE } kare trateazъ despre D-zеѣ.

TEOLOGIKŮ, adj. Че привенте ла Teologie.

TEOLOGŮ, s.m. [lat. theologus]. Kare mtie, инвацъ
 teologia.

TEOKEMŮ, s.f. [gr. θεωρημα] Пpонянеpe а днѣ
 аdevърѣ kare се поате адевери.

TEORETIKŮ, adj. Kare кяноамте teoria.

TEOPИŮ, s. f. [gr. θεωρία]. Кяноамтинда kare се
 мъргиненте ла регъле фъръ а treче ла практикъ.

TEPAHEДИИ, s. m. nl. Кълсгърѣ аї Іадеилорѣ карї
 се да ла виага контемплативъ, ми'ми кинѣя
 тpенѣлѣ.

TERGIVERSA, v. А dosi, а се коди; а интpебс-
 инда мијлоаче суре а имедика ка съ нѣ се
 инкее о пpичинъ, о пpонянеpe, съ нѣ деа днѣ
 гъснѣнсѣ positifѣ.

TERIAKŮ, s. m. Днѣ felѣ де докториъ пентpѣ ин-
 тpиреа stomaxѣлѣ.

TERMALŮ, adj. Аue минерале kalde че есѣ дин
 сѣнѣ пъмѣнтѣлѣ.

TERME, s. f. nl. Зидирѣ пѣбличе ла чеї векї пентpѣ
 диферите тpебѣнге.

TERMIVORŮ, s. m. А 11-а Ізнъ дин календарѣ
 франчесѣ репъбликанѣ че гѣнеа де ла 19 Ілие
 нѣнъ ла 17 Август.

TERMINA, v. А испpъви, а мъргини, а отърѣ.

- TERMOMETRŪ**, s. n. (gr. θερμός kǎldǎrǎ, μέτρον mǎsǎrǎ), Instrumentǎ kǎ kare se mǎsoarǎ kǎldǎra.
- TERRANŪ** } s. f. Înȃlyȃtǎrǎ de pǎmîntǎ intr'o
TERRENŪ } grǎdinǎ; lokǎ, spaȃiǎ de pǎmîntǎ.
- TERRAȚŪ**, s. f. Înȃlyȃre de pǎmîntǎ de desǎb-
 tǎlǎ kǎrcia este zidǎrǎ.
- TERRESTRŪ**, adj. [lat. terrestris]. Pǎmînteskǎ.
- TERRIBILŪ**. (lat. terribilis) Subîmîntȃtor, grozǎv.
- TERRITORIALŪ**, adj. Cea-ce privescǎ la unǎ ter-
 ritoriǎ.
- TERRITORIŪ**, s. n. Kǎsurinǎsǎ, lokǎlǎ kîȃ ȃine
 de unǎ Statǎ.
- TERROARE**, s. f. (lat. terror) Spǎimǎ mare, grozǎ.
- TERRORISMŪ**, s. n. Sistema d'a kîrǎsi kǎ grozǎ.
- TESAŪRŪ** s. n. (lat. thesaurus) Komoarǎ, ȃistierie.
- TESŪ**, s. f. (lat. thesis). Pronȃsiȃie, sȃjetǎ de o
 diskȃȃie.
- TESTAMENTARŪ**, adj. Dietarǎ, ce privescǎ la tes-
 tamentǎ.
- TESTAMENTŪ**, s. n. Diatǎ, aktǎ aȃtentikǎ prin ka-
 re cineva deklarǎ cea mǎi dǎne ȃrǎmǎ voindȃ
 a sa.
- TESTATORŪ**. adj. Dietanǎ.
- TESTIMONIŪ**, s. n. Skrisǎ prin kare se adevē-
 reazǎ fantele, kondȃita etc. ale ksiva.
- TETRARXIE**, s. f. A natra parte din tr'unǎ statǎ
 împrȃgitǎ.
- TETRARXŪ**, s. m. Kare gǎvernǎ o tetrarxie.

TEŢURGIE, s. f. Ţnă felă de vrăjitorie ce se face prin ajutoare de xeriloră bune.

TIBIA, s. f. Ţnăle din oasele fierăleşi pişiorăleşi.

TIMARŢ, s. f. Momiă ce dăria Săltană xnsă soldată kă kondiġie kă sŢ se înarmeze. ne sine mi ne alġi kă nlată lăi.

TIMARIATŢ, adj. Soldatăle kare a priimită TimarŢ

TIMBALŢ s. f. TobŢ de kavalerie.

TIMBRŢ s. m. Klopotă fŢrŢ limbŢ ce se loveşte kă xnă ġiokană T. de Fis. Kalitatea ce aă xnele instrămente d'a renrodăce nişte tonări foarte plăkăte; markŢ.

TIMIDITATE s. f. [timiditas] FriktŢ, sfialŢ.

TIMIDŢ adj. [timidus]. Sfiġiosă, frikosă.

TIMONIERŢ s. m. Kare ġine kărma korăbi.

TIMPORALŢ, adj. [lat. temporarius]. Ce are raportă kă timpă; din aġelawă timpă.

TIMPIANŢ s. n. O membrană săbġire din xreke kare este lovită de xnă ġiokană mişkată de aeră, mi ne face sŢ aăzimă.

TINKŢRIERŢ s. m. Voiangă.

ТИПŢ, s. n. [lat. typus]. Modelă, figŢrŢ originală

ТИПОГРАФИЕ s. f. Artă d'a tipări kŢrġile, ame-zămintăle xnde se tipăreskă kŢrġile.

ТИПОГРАФŢ, adj. Ģelă-ġe essersŢ artă tipografiei.

TIPADŢ s. f. Băkată literară în prosă săă în poezie.

TIRANIŢ s. f. Domanie kă krăzime, kă barbaric.

TIRANŢ, adj. s. (tyranus). Kare domneşte kă krăzime;— **T: Anti.** Domnitoră.

TIRANIKŢ, adj. (tyranicus). Ce mine de tiranic, injăstă, krădă.

TIRANISA v. A kăsi, a face să sferă.

TIRSŢ, s. n. Ţnă felă de toiagă inkănjărată kă frănză de vişă mi de ederă ce lă nărtă Băkantele în mînă.

TISONŢ, s. m. Nămire de giganţ în Mitologie kări aă voită să se ştie în ceră kă să des- tronze pe Joe.

TOLERA, v. (lat. tolerare). A da voce, a îngădi.

TOLERABILŢ adj. (lat. tolerabilis). Kare se poate tolera.

TOLERANTŢ, s. m. adj. Kare dă voce.

TOLERANŢĂ, s. f. Îngădială, iertare.

TOMATŢ s. f. Păţgea romie ce se nămeşte **măru de amoru.**

TONŢ, s. n. Gradă de sare săă pogorire allă vocei.

ТОПОГРАФИЕ, s. f. (gr. τόπος lokă, γραφή skriere) Deskrierea esaktă mi kă deamăntăă a kăsi lokă.

ТОПОРАМЪ, s. f. Manoramă de ceteră, de lokă; fig. sursă de optikă.

TORACHE, s. m. (torax). Partea kornelăi unde se află neutsă.

TORPIA, s. m. Ţnă felă de neute kare are e-lektricitate în elă.

TORRENTŎ s. e. Şiroiă de aur foarte renele kare pîne năşină; fig kărgere iste dă vorbe etc.

TORRIDŎ adj. Ferbiute, arzătoră.

TORSŎRŎ, s.f. Săuită.

TORŎIONŎ, s. n. Otrenă, intergară.

TORTŎRŎ, s. f. Kină, kăsnă.

TORTŎRA v. A kăni, a kăsnă.

TOTALITATE, s. f. Totă formată de împreunărea părţilor.

TOTALŎ, abj. (lat. totalis). Întregă, desvîguită s. n. sămă întreagă.

TRADIŎIE, s. f. (traditio). Lăkră, kănonimă kare se transmite din skolă în skolă prin vorbă.

TRADIŎIONARŎ, adj. Întemeiată pe tradiŎii.

TRADŎIE, v. A ōimăci, a deslăni.

TRADŎKŎTORŎ, s. m. ōimătoră, deslămită.

TRADŎKŎIE, s. f. ōimăire din tr'o limbă în tr'alta.

TRAFIKA, v. A faue negoă; a negăstori ōnă ce neertă, răşinosă.

TRAGEDIE, s. f. (tragedia). Poemă dramatikă, bskată de teatră kare renesintă o fantă eroikă, mi kare insăflă spaimă mi milă, sōir-

mîndăse într'ună modă tristă; fig. înfîmîlare tristă, nenorocire.

TRAGI-KOMEDIE, s. f. Băkată de teatru serioasă săă tragică, fără însă a avea finele tristă și komikă.

TRAGIKŎ, adj. (lat. tragicus). Ce privește la tragedie; fig. dărușă; fărăstă,

TRAKTA, v. A vorbi, a intra în vorbă kă cineva

TRATA, neutră ceva; a se purta kătre cineva.

TRAKTAMENTŎ, } s. n. Kîndă kă kare cineva prii-
TRATAMENTŎ,) mente pe altă, kîndă kă kare
se poartă kătre elă; urimire, kăstare.

TRAKTATŎ, s. n. Karte în kare se vorbește despre o artă, o mîinșă etc; învoire ce se face între două state neutră ceva.

TRANSAKȚIE, s. f. Aktăă uriu kare se transige o învoire; învoeală.

TRANSALINIŎ, adj. Dinkolo de Alu.

TRANSCEDENTŎ, adj. Înaltă, săblimă.

TRANSFERA, v. [lat. trans, fero, dăkă neste). A strămuta, a transorta.

TRANSFIGŎRA, v. A se skimba la față, a skimba din o figură în alta.

TRANSFIGŎRAȚIE, s. f. (lat. transfiguratio). Skimbare la față.

TRANSFORMA, v. A înțeface, a skimba din o formă în alta.

TRANSFORMAȚIE, s. f. (lat. transformatio).

Skimbare din o formă în alta.

TRANSGRESSIE, s. f. Кълкarea знеї погънчї з-неї legї.

TRANSIGE, v. [lat. transigere]. A face o învoire.

TRANSITIVŎ, adj. **T. Gram.** Strъмѣтѣtorѣ, se zice de verbele карї стръмѣтѣ лѣкрarea lorѣ altorѣ zicerї.

TRANSITORIŎ, adj. Trekѣtorѣ. vremelnikѣ.

TRANSITŎ, s. n. Voe d'a trece мѣрfile фѣгѣ а пѣтї vamѣ.

TRANSIȚIE, s. f. Trechere.

TRANSKRIE, v. A kopia зн їnskrїsѣ.

TRANSLATIVŎ, adj. Prin kare se дѣ, se стръмѣтѣ знѣ лѣкрѣ la чїneva.

TRANSLATORŎ s. m. Tїlmѣчїtorѣ; стръмѣтѣtorѣ.

TRANSLAȚIE, s. f. Strъмѣtarea, trecherea dela зн lokѣ la altѣ.

TRANSLŎCIDŎ, adj. Kare e маї нѣѣїn transparїnt,

TRANSMARINŎ, abj. Dinkolo de mare.

TRANSMIGRAȚIE, s. f. (transmigratio). Пribegire a знѣї попорѣ, саѣ а знеї мѣлїїmї kare'шї lasѣ ѣара sa mi merge alokѣї їn alta.

TRANSMISSIBILITATE, s.f. Kѣalitarea lѣkrѣїsї transmissibilѣ.

TRANSMISSIBILŎ, adj. Чe se poate transmite.

TRANSMISSIE, s. f. Strъмѣtarea.

TRANSMITE, v. [lat, transmittere). A strъmъta, a lъsa, a face sъ treakъ altsea în possessie.

TRANSMЪТА, v. (transmutare). A strъmъta din kolo.

TRANSMЪTABILITATE, s. f, Kalitatea lъkrъlъi transmъtabilъ, strъmъtъчiъne.

TRANSMЪTABILŎ, adj. Чe se poate skimba, strъmъta.

TRANSPARENTŎ, adj. Strъvъzъtorъ.

TRANSPARENTИЪ, s. f. Пропrietatea знъi kornъ d'a transmite razele lъminei în toatъ întregimea lorъ; kalitatea чelъi transparentъ.

TRANSPИРА, v. A rъsъfla a нъdъmi.

TRANSPИРАБИЛŎ, adj. Kare poate emi prin transpirajie.

TRANSPИРАЦИЕ, s. f. Ръsъflare нъdъшалъ.

TRANSPЛАНТА, v. A lъa mi a sъdi зn arbore din tr'зn lokъ în altъ.

TRANSPЛАНТАЦИЕ s. f. Lъare mi sъdire a знъi arbъre din знъ lokъ în altъ.

TRANSPОРТА v. [transportare]. A нъrta dintr'зn lokъ într'altъ.

TRANSPОРТАБИЛŎ adj. (transportabilis). Чe se poate transnorta.

TRANSPОРТŎ s. n. Lъkrarea d'a kъra, d'a dъ-чe чеva din tr'знъ lokъ în tr'altъ, kъratъ; orъ-чe miшkare nasionatъ.

TRANSPОЗИЦИЕ s. f. Mъtare, skimbare din lokъ.

TRANSPИŎНЕ v. A мъta, a skimba din lokъ.

TRANSVASA v. A țarna o likoare dintr'ună vasă într'altă; a nritoci.

TRASVERSALŎ adj. D'a kърmezimis.

TRAPEZOIDŎ, s. n. *T. Geo.* Kare are forma trapezoidului.

TRAPEZŎ, s. n. *T. Geo.* (trapezium) Patrulate-ră care are numai două linii paralele.

TRAVERSA v. A trece d'a kърmezimis.

TRAVESTI v. A se îmbrăca tîntilă; — fig. a 'mi prefăce caracterul.

TRĂDA v. (lat. tradere). A da în mîinele kăiva; a vinde.

TRĂDĂTORŎ s. m. [lat. traditor]. Vînzător, care dă pe cineva în mîinele altăia; nekredincios.

TREMA s. f. Se zice de o vokală akcentată 2 pînkte; — cello 2 pînkte.

TREPIANŎ, s. m. Instrument de xirurgie care se pîrîndă oasele, mai ales de-a capătul.

TREPIDAȚIE s. f. [lat. trepidatio]. *T. Med.* Tremurarea membrelor, nevrilor etc; *T. Astr* Legănarea firmamentului de la Nord spre S și vice-versa, zis de astronomi vekî.

TRIANDRIE s. f. *T. Bot.* Klasă de plante care conține 3 stamine după sistemul lui Linee

TRIANGULARŎ-Ŏ, adj. [lat. triangularis], Kare are 3 unghiuri.

TRIANGŪLAJĪE s.f. Arta saš lākrarea d'a trage trisngisrī; adsnare de trisngisrī trase.

TRIBRAKŌ, s. n. Iliviorš de versš kompnssš dīn 3 sillabe skārte.

TRIBŌ, s. n. Semīngie.

TRIBŌNALŌ, s. n. Skaznslš magistrāvilorš, jš-risdikujia žnš jšdekātorš; lokslš žnde se afš ca.

TRIBŌNATŌ, s. n. Dregātoria de tribsnš; tīmnš kīš ūine ca.

TRIBŌNĻ, s. f. Lokš īnūlgatš de žnde vorbeskš oratori īn adsnrī deliberante.

TRIBŌNŌ, s. m. Žnš felš de magistratš la Romīnī īnsārcīnatš kš anāraea intereselorš nopslslš.

TRIBŌTARŌ-Ļ, adj. (lat. tributarius). Kare plš-temte tribstš.

TRIBŌTŌ, s. n. (lat. tributum). Birš, ūe žnš Stat plštemte altš Statš; dajdie datš statslš de kš-tre lokšitori sš.

TRĪČIKLŌ s. n. Tršsgrš kš 3 roate.

TRIDINTE, s. m. [lat. tridens, de la tres, dens].

Fārka kš 3 dīngī a lšī Nentsnš.

TRIENNALITATE, s.f. Fšnkujia etc. kare ūine 3 anī.

TRIENNALŌ-Ļ, adj. Kare ūine 3 anī.

TRIENNATŌ, s. n. Spāgīš de 3 anī kīš ūine o fšnkujie etc.

TRIERARXŌ, s.m. Kšnitans de galerš, de navš.

TRIGAMIE, s.f. [gr. τρία γάμος]. A treia nuntă.

TRIGAMŢ-Ţ, adj. Însurată de trei ori.

TRIGONOMETRIE, s.f. [gr. τρίγωνος μέτρον]. Иттии-
уа care are de obiectă măsurarea mi măsură-
rea triunghiurilor prin sin, kos, etc, ale unghiuri-
loră.

TRIGONOMETRIKŢ-Ţ, adj. Ce ţine de trigonome-
trie.

TRIKOLORŢ-Ţ, adj. [de la tres color]. De 3 feţe.

TRILATERALŢ-Ţ, adj. (de la tres latera). Care are
trei lăţuri,

TRILOGIE, s.f. Numărea celor 3 bătăi drama-
tice ale vechilor poezii făcute la konkură pen-
tru a lăa kăntă.

TRILŢ, s.n. Tremădarea vocii din gătă.

TRIMESTRŢ, s.n. (lat. trimestra]. Spăţie de 3 luni.

TRINITARŢ, s.m. Kăldăreă katolikă ală ordinăi
răskămpăreii robiloră.

TRINITATE TREITATE, (lat. trinitas). Treime,
troică.

TRINOMŢ, s.n. **1. Alg.** Kătime kămpăşă din 3
termeni.

TRIO s. Kăntare kămpăşă pe trei voci.

TRIOLETŢ s. n. Băkată mika de poezie kămpă-
şă din 8 versuri din kări celă d'intă vine dă-
pă ală treilea, mi apestă întăş mi sekundă
vine întă dăpă ală measelea.

TRIPLIKATŢ, s.f. A treia kopie a unei aktă.

- TRIPLŎ, adj. [lat. triplex] Întreitș.
- TRIREM'Б, s. f. [lat. trircinis, dela tres, remi].
Nave veke kș 3 rîndșrî de loneșî.
- TRISEKIIIIE s. f. Împărygirea xnrî lșkrș în 3 părșî ekșale.
- TRISILABŎ, -Б, adj. [lat. trisyllabus]. De 3 sillabe.
- TRISHERMŎ, -Б, adj. Kș 3 seminge.
- TRITONŎ, s. m. Zeitate mitologikъ de mare fiindș jșmrștate omș, jșmrștate nemte.
- TRISMFА V. [lat. triumphare]. A birșî nrin arme; a intra în trismfș.
- TRISMFALŎ-Б, adj. (lat. triumphalis). De trismfș.
- TRISMF'БTORŎ, -Б, adj. Kare trismfș.
- TRISMFŎ, s. n. [lat. triumphus]. Birșingъ mare onoare mare че fъceaș Romani generalilorș lorș kîndș venia viktoriomî.
- TRISMVIRATŎ, s. n. [lat. triumviratus]. Gșbernșlș trismvirilorș.
- TRISVIRŎ, s. m. (dela tres, vir). Titlș xnrî dregștorș în Roma veke че administra împăreșnr kș alșî dșol.
- TRIȘNGIŎ, s. n. (lat. triangulus). Figșrș kș 3 xngișrî mi 3 jatrî.
- TRIVIALITATE, s. f. Kșalitatea lșkrșlși trivialș.
- TRIVIALŎ-Б, adj. (lat. trivialis). Prostș, de rîndș
- TROFEŎ s. n. (lat. trophaeum). Jafș desușerea

chelși învinsș пссъ ne знș trъnkiș de arbъre;—
fig. Birșinиъ.

TROGLODITI, s. m. pl. Nșmele знși поnлș
vekiș din Afrika kare lokșia prin пештері; mai
nainte se zicea тоуі lъkrъtori minelorș.

TROXEȘ s. n. Hiciorș de versș kompъsș din șъ
sillabъ lъngъ wi alta skъrtъ.

TROMBЪ, s. f. Stîlnș întъnekosș de apъ ce se
formeazъ, pe mare saș pe șskatș, de знș vîr-
tejș; vîrkolș.

TROMПЪ s.f. Kornș de vînrъtoare; naslș elefantșlș

TРОМПЕТЪ, s. f. Trîmbiъъ.

TRONȘ, s. n, Skaznș domneskș.

ТРОПИКЪ s. [lat. tropicus] **T. Geog.** Черklș sfe-
reі paralelș kș ekvatorșlș wi limitъ a kъlъtoriei
soarelși.

ТРОПОЛОГИЕ, s. f. Traktatș asъnra tropșilorș.

ТРОПОЛОГИКЪ-Ъ, adj. [lat. tropologicus]. De
tronologie.

ТРОПЪ s. n. [lat. tropus] **T. Ref.** Figъrъ; Întrebșin-
цarea unei ekspresii în sensș figъratș.

ТРОТЪАРЪ, s. n. Partea cea mai înaltъ de pe
marginea stradelorș.

ТРЪBADЪРЪ, s. m. Vekiș poetș provincialș.

ТЪBERKЪЛЪ, s. f. [lat. tuberculum]. Șmfлъtъrъ.

ТЪBEROSITATE; s. f. **T. Anat.** Șmfлъtъrъ. eși-
tъrъ pe oase; kreskъtъrъ kъrnoasъ pe plante.

ТЪBEROSЪ-Ъ, adj. Nodorosș, kъrnosș, șmfлatș
(se zice de rъdъcini).

ТЪВЪДЪ s. n. (lat. tubus) Цевъ de metalъ, de stikъ etc.

ТЪВЪДЪЛАРЪДЪ-Ъ, adj. De tsbъ.

ТЪДЕСКЪДЪ-Ъ, adj. Germanъ, nemъeskъ. ✦

ТЪМЪДЪЛЪТЪДЪОСЪДЪ-Ъ, adj. Sgomotosъ.

ТЪМЪДЪЛЪДЪ, s. n. (lat. tumultus). Sgomotъ, tsrbъ-rare, rъsvrъtire; larmъ.

ТЪМЪДЪЛЪДЪ, s. n. (lat. tumulus). Movilъ de пъ-mintъ, zidire de neatrъ че гъчеасъ чеi veki d'a-sъpra mormintelorъ.

ТЪНИКЪ, s. f. [lat. tunica]. Хапъ.

ТЪННЕЛЪДЪ s. n. Trecere sâbtterrannъ.

ТЪРЪВАНЪДЪ, s. n. Чialma.

ТЪРЪВЪДЪЛЕНЪДЪ-Ъ, adj. Tъrbъrъtorъ.

ТЪРЪВЪДЪЛЕНЪДЪ, s. f. Tъrbъrare, fъric.

ТЪРЪМЕНТА, v. A kassa kъiva o dъrcere korpogalъ; fig. a kinsi, a kъsni.

ТЪРЪПЪДЪДЪДИНЕ, s. f. [lat. turpitudine). Rzmine; o-karъ, nechinste.

ТЪТЕЛАРЪДЪ-Ъ, adj. Kare апъrъ, пъzemte.

ТЪТЕЛЪ, s. f. [lat. tutela]. Epitronie; — fig. protekъie.

ТЪТОРЪДЪ, s. (lat. tutor). Epitronъ. ✦

ЃDOMETRЃ, s. n. Instrumens de fisikъ kъ kare
kъnoamtemъ ѕmezeala, kitъuimea ploi.

ЃLЧЕРА v. (lat. ulcerare). A пpичинѣ o ranъ;
a rъni inima.

ЃLЧЕРАЦІЕ, s. f. (lat. ulceratio) Formarea ѕnѣ
ѕlчeрѣ.

ЃLЧЕРЃ s. m. [lat. ulcus]. Ранъ, бѣбъ.

ЃLТЕРІОРЃ, -Ѣ adj. (lat. ulterior). Kare este din-
kolo; kare se face ѣn ѕrmъ.

ЃЛТИМАТЃ, s. Ѓltimele kondiѣii la ѕnѣ traktatъ.

ЃЛТИМЃ-Ѣ s. adj. (lat. ultimus). Чea mai din ѕrmъ.

ЃЛТРАГІЃ s. n. Desonoare, injъrie mare.

ЃЛТРАМЃНТЕАНЃ, -Ѣ, adj. De neste mъnѣi.

ЃМАНІСА, v. A omeni, a insira ѕentimente ome-
noase.

ЃМАНІТАТЕ s. f. [lat. humanitas]. Omenire; oне-
ѕtitate; pl. utingele din kolegiѣ че ѕe ѣnva-
uъ pъnъ la filosofie eksklusivъ.

ЃМАНЃ -Ѣ, (lat. humanus) Omeneskъ; de omъ;
milosъ.

ЃМІДІТАТЕ. s. f. Ѓmezealъ.

ЃМІДЃ -Ѣ, adj. (lat. humidus). Ѓmedъ.

ЃМІЛІАЦІЕ s. f. (lat. humiliatio). Ѓmilire.

ЃМІЛІТАТЕ s. f. (lat. humilitas). Ѓmilingъ.

ЏMILЏ-Ъ, adj. [lat. humilis]. Џmilitš.

ЏMЃARE, s. f. [lat. humor]. Џmezealъ; sabsban-
гъ flsidъ, zemsrile karī esš din kornslš or-
ganikš.

ЏMORISTЏ-Ъ, adj. Kare are šmoare; posakš.

ЏNANIMITATE, s. f. [lat. unanimitas]. Konglšss-
ire. inšoire, obšuteaskъ; konformitate.

ЏNANIMЃ, -Ъ, adj. De o šnoire, glšssire, ge-
neralъ.

ЏNЧIE s. f. [lat. uncia] Mšssrъ de grestate ka-
mš 9 dramari.

ЏNIFLORЏ -Ъ, adj. Kare face nšmai o floare.

ЏNIFORMЪ, s. f. šndrъkъminte militarъ kare e
aveamī la tođi.

ЏNIFORMITATE, s. f. Potrivire, asemъnare intre
mai mslte nъrđi alš knšī totš.

ЏNIFORMЏ-Ъ, adj. Kare are aveamī formъ.

ЏNIKЏ -Ъ, [lat. unicus]. Singrš; kare n'are knš
asemenea lšī.

ЏNISSONЏ, s. u. *T. Mus.* La avelanš sonš.

ЏNITATE, s. f. (lat. unitas) Џnime.

ЏNISNE, s. f. Šnire.

ЏNIVALVЃ -Ъ, [lat. univālvus]. Kš o singrъ
koaje, gioaje.

ЏNIVERSALITATE, s. f. (lat. universalitas). Ge-
neralitate, obšutime; totalitate.

ЏNIVESALЏ, -Ъ adj. Generalš, obšuteskš, pentrъ
toatъ lšmea,

ՃՏԱ, ՃՏԻՏԱ, v. Ա ինտրեսինգա, ա օբիւոնսի.

ՃՏԱՆՈՒԵ, ՃՏՃ, [lat. usus]. s. f. n. Օբիւոնսինգւ
օբիւեիձ.

ՃՏԻՆԵ, s. f. Stabilimentձ de fabrikaոյա ձորձ
Լսկրհրի.

ՃՏԻՏԱԹՃ-Ե, adj. Օբիւոնսիձ, ինտրեսինգաթ.

ՃՏՃԱԼՃ - Ե, adj. Կարե սե ինտրեսինգեազ Ե օբուտե

ՃՏՃՐՔԿԹՃ, s. m. Ինտրեսինգարեա, Լարեա րօ-
Եձսի, ւենիձսի ձուեի ոուսիի etc.

ՃՏՃՐԱՐՃ - Ե, adj. Կէոնէարձ.

ՃՏՃՐԵ, s. f. [lat. usura]. ԿարէԵ, ԵօբինԵ.

ՃՏՃՐՈՒԱ, v. [lat. usurpare]. Ա Լար, ա րէոնի.

ՃՏՃՐՈՒԱԹՐՃ, s. m. Բէոնիտօրձ րին սիԵ սաձ.
րին ւիկլենիե.

ՃՏՃՐՈՒԱՈՒԵ, s. f. (lat. usurpatio). Բէոնիտե Կձ
սիլա etc.

ՃՏՐԻՆՃ-Ե, adj. Բրատե, սօրձ ւիտրիգի.

ՃՏԻԼԻՏԱ v. Ա օլօսի, ա փաշե Կա ձոձ Լսկրձ սԵ փԵ
ձիլձ.

ՃՏԻԼԻՏԱԹԵ, s. f. (lat. utilitas). Բօլօսձ, տրեզինգւԵ.

ՃՏԻԼՃ-Ե. abj. [lat. utilis]. Բօլօսիտօրձ, տրեզինգեօսձ.

ՃՏՈՒՈՒԵ, s. f. Ուանձ Ե ձոձ ցձբերնձ իմադնարձ
ուի օարտե Եիւե րեգձլաթ ներնձ փերիւրեա փե-ԿԵ-
րհի սոնոսձ ; - Կարե ուշե ոիկձրի.

V

- VACILLAȚIE**, s. f. [lat. vacillatio]. Шовъиге; nestatornicie, skimbare deasъ în прегері.
- VADE-MEKUMŎ**, s. n. (de la vadere me cum, a adъce kъ mine). Totъ че obичнeute a adъce чineva kъ sine, a пррта аsъura sa.
- VAGABONDAGIŎ**, s. n. Obичeislъ d'a smbла totъ d'asna гътъчindъso în koачe în kolo.
- VAGABONDŎ**, adj. (lat. vagabundus). Nemernikъ; fig. omъ гъгъ rindъialъ; - s. derbedeъ.
- VAGINALŎ** - Ъ, adj. Kare se чине de vaginъ.
- VAGINЪ**, s. f. [lat. vagina]. Теакъ; - *T. Anat.* Въгътъпъ.
- VAGŎ** - Ъ, adj. (lat. vagus). Гътъчитъ; неотъритъ гъгъ marginі; -golъ, nelъmъritъ.
- VAKANTŎ** - Ъ, adj. (lat. vacans). Kare nъ e okkъnatъ, nъ e urinsъ.
- VAKANȚIЪ, VAKANȚIE**, s. f. (lat. vacatio de la, vacuus) Timъsl kitъ чине o astoritate гъгъ съ lъkreze; timъslъ neokkъпъrei sнъl lokъ; inчe-tarea stъdislъl nentъ sнъ timъs oаръ -kare; odіхпъ.
- VAKARMŎ**, s. n. Sgomotъ, larmъ provenitъ din gіlчiавъ.
- VAKČINA**, v. A altoi kouii.
- VAKČINAȚIE**, s. f. Altoire de vъrsatъ.
- VAKČINЪ**, s. f. Altois kopіlorъ.
- VAKŎITATE**, s. f. [lat. vacuitas] Golіchisne.

- VAKŪŠ-**Ъ, adj. [lat. *vacuus*]. Golș; vakantș.
VALABILŪŠ - Ъ, adj. De nrimitș; kare este bșnș, se poate nrinni.
VALENTŪŠ, VALINTE, s. adj. [lat. *valens*]. Tare, цсапънș; пșlinte, energikș.
VALENTŪЪ, s. f. (lat. *valentia*). Истере, тъrie, voi-nicie, кșragiș.
VALETŪDINARIŪŠ, s. n. (lat. *valetudinarium-us* de la *valere* a se face bine) Suitalș; - adj. Болъвничош.
VALETŪDINE, s. f. (lat. *valetudo*). Сънъtate.
VALETŪŠ, s. m. Шлэгъ.
VALIDAŪIE, s. f. Fanta d'a face validș.
VALIDITATE s. f. [lat. *validitas*]. Истереа, инъри-rea datъ зnorș лșкръи дънъ чеа инулinitș кон-дигише черсте de lege.
VALIDŪŠ-Ъ, abj. (lat. *validus*). Valabilș, kare are kondigiele черсте de lege; tare, цсапънș.
VALOARE, s. f. (lat. *valor*). Ирегъ знșи лșкръ; voi-nicie, кșragiș.
VALOROSŪŠ - Ъ, adj. Voinikș, кș кșragiș.
VALVŪŠ, s. n. (lat. *valvus*). Коaje, gioaче.
VALVŪLTŪ, s. f. *T. Anat.* Шнș felș de mem-branъ in vasele zemoase ale kornșiși animalș, kare ourente zemșrile d'a nș se intoarче in-napoи.
VAMPIRŪŠ, s. n. (lat. *vampyrus*). Strigoиș; - пș-mirca знșи liliakș foarte mare; fig. aчela kare

se înbogățeste kərgnirīdela alts mi de la поногъ
VANDALISMŎ, s. n. Barbarie, strikarea a totș ce
 e rezultatș civilizacīei.

VANITATE, s. f. [lat. vanitas]. Demertșchizne, zь-
 dьrnicie.

VANITOSŎ - Ъ, adj. Demertș, zadarnikș; kare
 are vanitate în toate.

VANŎ - Ъ, adj. (lat. vanus). Demertș, zadarș;
 nefolositorș.

ВАПОАРЕ, **ВАПОРŎ**, s. m. f. (lat vapor). Abșrș.

ВАПОРІСА, v. A p̄refac̄e în abșrī.

ВАПОРІСАЦІЕ, s. f. P̄refac̄erea xnei s̄abstanțe
 în vaporī.

ВАПОРOSŎ - Ъ, adj. (lat. vaporosus). Abșrosș,
 ce se aseam̄nъ kș vaporī.

VARIA v. [lat. variare]. A skimba, a differi; - a
 se skimba.

VARIABILITATE, s. f. Felșrirc, anlekare s̄ure a
 se skimba.

VARIABILŎ - Ъ, a l̄j. Skimbъciosș, felșritș; s̄-
 nșșș skimbъrei.

VARIAЦІЕ, s. f. [lat. variatio]. Skimbare; abatere
 a akșlī magnetikș.

VARIETATE, s. f. (lat. varietas). Felșrime, deose-
 bire, skimbare; nl. felșrite lșkrșrī.

VASKŎLARŎ - Ъ, adj. *T. Anat.*. Kare ține de
 vasele, kanalele kornșlī animalș; kare e ulinș,
 formatș deaceste vase.

- VASSALŎ**, s. m. Nsmirea ce se da în timnăle feudalităței acolora kari denindea d'șnș sșzeranș pentrș feoda ce i se da.
- VASTŎ** - Ъ, adj. [lat. vastus]. Foarte întinsș, foarte mare; nemșrginitș.
- VATIKANŎ**, s.n. Halatș Panī din Roma; kșrtea Romī.
- VAVASORŎ**, s. m. Nsmirea celorș kari denindeaș de vassali; klșkashș,
- VEDETЪ**, s. f. Streajș de kavalerie; -lokșleș ce trebșe sș se lase d'asșura skrisorei, mai mșl- lș saș mai nșșinș, dșnș tillș acelșia kștre kare o adreseazș.
- VEGETA** v. [lat. vegetare). A se nștri mi a kre- ște (vorbindș de vegetale). ; - fig. A trși în lenevie, în nelșkrare; a nș nștea face șsș de fa- kșltșșile sale; a nș avea simșșire.
- VEGETABILŎ**, -Ъ, adj. Kare poate vegeta.
- VEGETALŎ**, s. n. (lat. vegeta). Plantș; Ţela ce vegeteazș; nlantș, sadș; adj. kare șșine de ve- getale, e de natșra lorș.
- VEGETATIVŎ** - Ъ, așj. Kare e în stare de ve- getație; kare face a vegeta; kare are fakșltate d'a vegeta.
- VEGETAŢIE**, s. f. (lat. vegetatio). Kreșterea nlantelorș.
- VEHEMENTŎ**, **VEHEMIŢE**, adj. (lat. vehemens). Iște, reuedc, infokatș, nșșrasnikș.

VEHEMENȚĂ, s. f. [lat. vehementia]. Ișcială, îm-
fokare, uornire iste.

VELĂ, s. f. [lat. velum]. Pînza korăbiei.

VELOCHIFERĂ s. m. Trășare șure mi iste la
șmbletă.

VELOCHITATE, s. f. (lat. velocitas). Ișcială, repe-
zițiune.

VENALITATE, s. f. Kșalitatea avelăia ce e ve-
nală; vînzare.

VENALĂ-Ă, adj. (lat. venalis). Kare se vinde (in
sensă de șnkuii); - fig. kare mi vinde kon-
știinga nentă șnă interesă vilă.

VENERA, v. (lat. venerari). A resneka; a onora
ișkrșrile sakre. ne oameni venerabilă.

VENERABILĂ-Ă, adj. (lat. venerabilis). Vrednikă de
resnektă, kșchernikă.

VENERAȚIE, s. f. [lat. veneratio]. Resnektă, o-
noare kătră ișkrșrile sakre; kșcherie.

VENERIANĂ-Ă, adj. Ală zeii Venera; șe zice
de înureșnarea korporală, de boala lșmeaskă;
s. Persoanele nătimitoare de astă boală.

VENTILATORĂ, (lat. ventilator). Vîntșrtoră.

VENTILAȚIE, s. f. (lat. ventilatio). Ekșnșnere la
aeră, vîntșrare; *T. Juri*. Preșșire.

VENTOSITATE, s. f. Șringere de vîntă în kor-
pălă animală.

VENTRILOGIE, s. f. Arta d'a mi șkimba vocea
mi d'a vorbi.

VENTRILOKŎ-Ъ, adj. (lat. ventriloquus, dela venter, loqui a vorbi din nîntechе). Kare шї skimbъ vocea în kită se pare къ vorbente din nîntechе, шї къ vine нă de la elă чи din altă lok mai депърtată.

VENTŎSЪ, s. f. Vasă de sticlă, de aramă etc, kare se пăne pe nele. golindăse însъ de aeră; deskidere; газръ фăкăтъ la vr'ănă kanal nentръ a emi aerăл pe v'о heavъ.

VENŎS, s. Venerea zeiăa frămăsegei.

VENŎSTATE, s. f. (lat. venustas). Frămăsege, grajie.

VENŎSTŎ-Ъ, adj. (lat. venustus). Frămosă, grăgiosă.

ВЕРАЧИТАТЕ, s. f. Цинере, nedeslinire de adevăръ.

VERBALŎ-Ъ, adj. Prin vorbă, prin graiă.

VERBERAЦИЕ, s. f. [lat. verberatio). *T. Fis.* Lovităra, tremărare aerăлї.

VERIDIKŎ-Ъ, adj. [lat. veridicus). Кăрсia'ї plache d'a sune veritatea.

VERIFIKA, v. (dela verum, facere). A черета daka знă лăкрă este adevărată; a adeveri.

VERIFIKABILŎ-Ъ, adj. Че се poate verifica.

VERIFIKATORŎ s. Acela kare e însăruinată къ verifikăjia.

VERIFIKAЦИЕ, s. f. Черетарца че се face d'a vedea dakă e adevărată знă че прекăзмă se arată.

VERITABILŎ-Ъ, adj. Adevъratъ.

VERITATE, s. f. (lat veritas). adevъrъ.

VERMIKŎLARŎ - Ъ, adj. Kare seamъnъ oa
kъmъ kъ vermele.

VERMIKŎLAЦIE, s. f. (lat. verimculatio), Mîr
tъrъ de karъ.

VEROLЪ s.f. Sfrenjie.

VERSATŎ-Ъ, adj. Denpînsъ, kъ esperienцъ în t

VERSAЦIE, s.f. [lat versatio). Învirtire okolъ
toarcere.

VERSETŎ s.n. Stixъ; se zice de snele kъvinte
ate din Sf. Skrintъrъ.

VERSIFIKA, v. (lat. versiificare). A face versъr

VERSIFIKABILŎ-Ъ, adj. Че se poate versifika

VERSIFIKATORŎ, s. m. [lat, versificator], K
face versъri.

VERSIFIKAЦIE, s, f; (lat. versificatio), Arta
versifika.

VERSIŎNE, s, f, (lat, versio). Traducere din
limbъ în alta; tradъkяia skolarilorъ dintr'o lim
bъ streinъ în limba lorъ.

VERSTЪ, s. f. Mъsъrъ de drъmъ rъseaskъ
500 stînjini.

VERSŎ s. n. (lat. versus-ûs), Kъvinte mъsŎ
mi skandate dъnъ regъlele prosodieî; stixъ.

VERTEBRALŎ-Ъ, adj, De vertebre, kare gînedemъ.

VERTEBRATŎ-Ъ, adj, **T. Ist, Nat,** Kare
vertebre.

VETERANŎ, s. m. [lat. veteranus) Soldatŝ bl-
trînŝ kare a servitŝ 24 ani.

VETERINARIŎ, s, m, (lat, veterinarius) Medik
de vite,

VETO, s, m, Ziçere latinŝ (de la vetare a ouri
prin kare tribŝni romanŝ ai noporslŝi se ouŝ
nea la dekretele senatslŝi.

VETŎSTATE s, f (lat, vetustas) Vekime, butŝ
neçe.

VIABILITATE, s, f, **T**, **Med**, Trŝire, starea ŝn
konilŝ viabilŝ.

VIABILŎ-Ŭ adj, Trŝitorŝ, kare poate trŝi.

VIATORIE, s, f, (lat, de la via kale), Kŝlŝtorie,

VIATORŎ, s, m, (lat, viator) Kŝlŝtorŝ.

VIBRA, v, (lat, vibrare), **T**, **Fis**, A tremŝra, a
ŝbirni,

VIBRANTŎ-Ŭ, adj, Kare vibrŝ.

VIBRAŬIE, s, f, Tremŝrare, ŝbirnitŝrŝ.

VIÇE-ADMIRALŎ, s, m, Fŝnkŝionarŝ de marinŝ
kare komandŝ ne sŝntŝ admiralsŝ.

VIÇE-KANÇELARŎ, s, m, Kare façe slŝjba kan-
çelarslŝi în lina sa.

VIÇE-KONSŎLŎ, s. m. Ne sŝntŝ konsŝle kare
çine lokŝ lŝi.

VIÇE-GERANTŎ, s, m. Kare çine lokŝ de çe-
rantŝ, kare dŝ ajstorŝ gerantslŝi.

VIÇE-LÈGATŎ, s, m, Trimisŝl Paneŝi în lokŝ
nŝi legatsŝ.

- VICHENARIŖ**, s. m. (lat. vicenarium). Kare are 20; de 20; sfanųš.
- VICHE-PREHEDINTE**, s, m. Kare ġine lokš premedintellš.
- VICHE-REGE**, s. m. Gšvernatorš žnš Statš kare a avštš saš are tillš de regatš; gšvernatori de provinųš.
- VICHE-VERSA**, adv. Īn reųinrokš; alumintrelea; d'a indžratelea.
- VICISSITŖDINE**, s.f. (lat. vicissitudo). Prefaųere skimbare, restšrnare;- nestatorniųie a lškršrilorš,
- VIDŖ-Ŧ**, adj. (lat. viduus) Golš, demertš; des-nsiatš.
- VIDŖITATE**, s. f. (lat. viduitas). Vđšvie.
- VIELŦ**, s. f. Ŗnš felš de instršmentš kš koarde ne kari le atinge kš nimte keŦ.
- VIGILA** v. [lat. vigilare] A vegia, a fi kš ġrijŦ.
- VIGILATŖ-Ŧ**, adj. Privegetorš.
- VIGILANŦŦ**. **VIGILAŦIE**, s. f. (lat. vigilatio). Privegere, vegere.
- VIGNETŦ**, s. f. Ŗnš mikš desenš Ŧe se nšne ne la ĩnųenštšlš kanetelorš žnš kŦųŦ.
- VIGOARE**, s, f. (lat. vigor). Hštere, tŦrie; kšragiš; energie.
- VIGŖROSITATE**, s. f. TŦrie, Ŧenenie; faųerea lškršrilorš kš tŦrie; kš energie.
- VIGŖROSŖ-Ŧ**, adj. Tare, ŦeanŦnš, virtosš.

VIKONTE, s. n. Vîve konte; titlu de noblețu mai mikș de kîts konte.

VIKTIM'Ъ, s. f. [lat. victima]. Jertfă; fig. kare e dată jertfă intereseloră, natimiloră altăia.

-VIKTORIALŎ-Ъ, adj. De vîktorie.

VIKTORIE, s. f. (lat. victoria). Birșimțu, isbîndu.

VIKTORIOSŎ-Ъ, adj. (lat. victor]. Birșitoră, isbînditoră.

VILENŎ, s. m. Mojikă; astfelu se nămia în Franța ȕranslă, omălă de rîndă; șrită.

VILL'Ъ, s. f. (lat. villa) Kasă de țaru.

VILŎ-Ъ, adj. (lat. vilis) Denimikă, prostă, de defăimat

VINDIKATIVŎ-Ъ, adj. Kărsia 'i năce s'ă m răs-băne, răsbanțitoră, nismamă.

VINIFIKAȚIE, s. f. Artă d'ă face vinșri.

VIOLA, v. (lat. violare]. A kălka. a înfrînge; a silniți, a silși vr'ă fată nentă a o pîngări.

VIOLATORŎ, s. m. (lat. violator]. Kare violează.

VIOLATŎ-Ъ, adj. Kălkată, silșită, batjokorită.

VIOLAȚIE, s. f. (lat. violatio) Kălkare, silnițire.

VIOL'Ъ, s. f. Instrămentă mikș de măsikă pe kare se kîntă kă arkășu.

VIOLENTŎ-Ъ, adj. (lat. violentus). Iște, reșede, tare, silnikă.

-VIOLENT'Ъ, VIOLINȚ'Ъ s. f. [lat. violentia]. Por-nire iște, silă.

VIOLETŎ-Ъ, adj. Kă vioreăoa.

VOLONCELŬ, s. m. Vioarŭ mare kare se ġine ġntre ġenŭkŭ.

VOLONŬ, s. m. Vioarŭ. †

VIRGINALŬ-Ŭ, adj. (lat. *virginalis*) Feġioreskŭ, de feġioarŭ.

VIRINŬ, VERġORŬ, s. f. [lat. *virgo*]. Feġioarŭ, fatŭ.

VIRINITATE, s. f. (lat. *virginitas*). Feġorie.

VIRILITATE, s. f. (lat. *virilitas*). Bŭrbŭġie, ctate de bŭrbatŭ matŭrŭ.

VIRILŬ-Ŭ, adj. (lat. *virilis*) Bŭrbŭteskŭ; de omŭ

VIROLŬ, s. f. Verġurŭ de ferŭ saŭ de aramŭ etc.

VIRŬALITATE, s. f. Kŭalitaea uelŭ virtŭalŭ.

VIRŬALŬ-Ŭ, adj. Kare aruŭsterca, virtŭtea d'a lŭkra ġnŭŭ fŭrŭ efektŭ aktŭalŭ.

VIRŬOSŬ-Ŭ, adj. Kare are virtŭte; s. Kare are talentŭ nentŭ frŭmoasele arte mi maŭ kŭ seamŭ nentŭ mŭsikŭ.

VIRŬTE, s, f. (lat. *virtus*). Tenġinŭŭ, dispoŭiġia obiġnŭsitŭ mi konstantŭ a sŭfletŭlŭi kŭtre bine; kŭalitae partikŭlarŭ kare se dirige kŭtre kŭtare saŭ kŭtare felŭ de fante bŭne; kŭalitae moralŭ, kastitate; rŭminare ġnfrġnare de la nŭŭŭerile amoralŭi; effikavitae; forġŭ; kŭragiŭ.

VIRŬLENTŬ-Ŭ, adj. (lat. *virulentus*) Molensitorŭ; -fig. attakatorŭ kŭ mŭltŭ iŭġealŭ.

VIRŬLENTŬŬ, s. f. Molensire; veninare; de vrŭ boalŭ linġioasŭ; -iŭġealŭ.

VISŢ, s. f. Шисриѣ; - adevărire kă săbskrierea
snei astorităđi.

VISCERALŢ-Ţ, adj. De natăra viscereloră.

VISCERŢ, s. f. [lat. viscera]. Маце; oare kare
пăргă konrinse în kavăţăđile cele mari ale tră-
пălsă, mi kară servă la oare-kară fėnkciăni.

VISIBILITATE, s. f. Kăalitate kare face săă lă-
kră visibilă.

VISIBILŢ-Ţ, adj. [lat. visibilis]. Kare se poate
vedea; — învederată.

VISIERŢ, s. f. Perdăoa koifălsă kare se ridika
mi se lăsa pe obrază mi prin kare se pătea
vedea mi răsăfla.

VISIONARŢ-Ţ, adj. Kărgia i se pare kă are ve-
deniă; kare mi face înkinăriă estra-vagante.

VISITA v. (lat. visitare). A se dăce la čineva a
kasă ka să lă vază; a čerčeta.

VISITATORŢ, s. m. (lat. visitor). Čerčetătoră
kare visitează.

VISITAŢIE, **VISITŢ**, s. f. (lat. visitatio). Čerče-
tare, venire a kasă; venirea săăđi doktoră la
bolnavă.

VISIŢNE. s.f. (lat. visio). Vedere; vedenie; pălskă

VISSA v. A înşărgăna.

VISŢALŢ-Ţ, adj. Ală vederet, de vedere.

VITALITATE s. f. Vieđăitate.

VITALŢ-Ţ, adj. [lat. vitalis]. De viađă, al vieđei

VITESŢ, s. f. Lăđeală, grabă.

VITRIFIABILŎ-Ъ, adj. Kare se poate prefache în stiklъ.

VITRIFIKAЦИЕ, s. f. *T. Fis.* Tonirea znei sâb-
stanțe mi prefacherea ei în stiklъ.

VITRIOLŎ, s. m. Năme de sare kompъsъ de ok-
sidъ metalikъ mi de acidъ sâlfârikъ; aurъ tare.

VIЦИОСŎ-Ъ, adj. [lat. vitiosus]. Plinъ de vijîrî,
korъntъ, strikatъ.

VIЦИŎ, s. n. (lat. vitium). Patîmъ, kъsъrъ, nъray rъkъ

VIVAЧЕ, adj. (lat. vivax). Траînikъ, viegъselnikъ
kare trъemte mълtъ.

VIVAЧИТАТЕ, s. f. (lat. vivacitas). Vieiçisne, iъ-
деatъ.

VIVATŎ, s. n. Őra, sъ trъiasкъ.

VIVIFIANTŎ-Ъ, adj. Kare dъ viagъ, însâflegemte
VIVIFIKA, v. (lat. vivificare). A da viagъ, a o
nъstra; a însâflegi; fig. a da nъtere.

VIVIFIKAЦИЕ, s. f. Dare de viagъ, însâflegire.

VIVIFIKŎ, **VIVIFЪКЪТОРŎ-Ъ**, adj. Dъtъtorъ de
de viagъ, însâflegitorъ.

VOЧЕ, s. f. [lat. vox]. Glasъ.

VOЧИФЕРА v. A vorbi, a striga tare, a se gîluevi
VOДЕВИЛЪ s. f. Kîntekъ deue sliгъ flъkъtъ a-
sъnra vrъnъi evenimentъ întîmulatъ ne sic-ka-
re zi; — bъkatъ de teatrъ komikъ, de risъ.

VOЦАБѠLARŎ, s. n. Zicelnikъ, listъ de ziceri
nъse în ordine alfabetikъ mi însouite de o mi-
kъ eksulikaцie.

VOKALŎ-Ъ, adj. (lat. vocalis). Kare se zичe, se esrimъ prin vorbъ.

VOKATIVŎ, s. n. Кемъторъ. *T. Gr.* Ѧнслъ din kasъri.

VOKAЦИE, s. f. (lat. vocatio). Їnvitare; anlekare la знъ че; рѣндъsire.

VOLANTŎ-Ъ, adj. Kare noate sbъra; trekъtorъ; slobodъ.

VOLATILISA, v. A face volatilъ.

VOLATILISAЦИE, s. f. Operaцie xимикъ d'a volatila знъ корнъ.

VOLATILŎ-Ъ, adj. (lat. volatilis). Sbъrъtor, kare se ridikъ mi se desface ѣn vaporѣ prin lъkrarea fokъslъi.

VOLONTARIŎ, **VOLŎNTARIŎ-Ъ**, adj. [lat. voluntarius]. Че se face de бънъ voe, voiosъ.

VOLTIGEА v. A filfi, a sbъra kѣte пъginъ mi desъ fъrъ vr'o direkцie.

VOLŎBILŎ-Ъ, adj. (lat. volubilis). Lesne de ѣntorsъ.

VOLŎBILITATE, s. f. [lat. volubilitas]. Їnlesnire d'a se mѣrka; ѣsgealbъ.

VOLŎMINOSŎ-Ъ, adj. Mare, grosъ, kare kourinde чеva msltъ.

VOLŎMŎ, s. n. (lat. volumen) Їntinderea, grosimea, mѣrimеа знsl'корнъ; ---karte legalbъ saъ nъ.

VOLŎNTATE, s. f. (lat. voluptas). Desfъtare, plъuere kornoralъ, a simъrilorъ.

VOLŪPTŪARŪ-Ū, adj. Se zice de keltselele fŭ-
kŭte în podoahe de lŭksŭ, de kanrigiŭ. etc.

VOLŪPTŪOSŪ-Ū, adj. (lat. voluptuosus). Kare
izbente volŭntatea, desfŭtŭtorŭ.

VOLŪTŪ, s. f. *T. Art.* Ornamentŭ la kamitelŭŭ
koloaneŭ Ionice fŭkŭtŭ în formŭ sniralŭ.

VORŪŪE, adj. [lat. vorax]. Mŭnkŭciosŭ.

VORŪŪITATE, s. f. [lat. voracitas]. Lŭkomic, ne-
sayis la mŭnkare.

VOTA v. A'mŭ da nrŭcere, voceŭ la o alegere, la
o desbatere.

VŪLGARISMŪ, s. n. Totŭ cea-ce este vŭlgarŭ.

VŪLGARITATE, s. f. Kŭalitatea celŭi ce e vŭlgarŭ.

VŪLGARŪ-Ū, adj. (lat. vulgaris). Kŭmmŭnŭ, de ob-
nte, de rŭndŭ.

VŪLGŪ s. n. [lat. vulgus]. Honorŭ, klasŭa de josŭ.

VŪLKANŪ, s. m. [lat. vulcanus]. Mŭnte kare var-
sŭ fokŭ, materiŭ ŭnfokate.

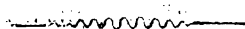
VŪLNŪ, s. f. (lat. vulna). Ranŭ.

VŪLNERA, v. [lat. vulnerare]. A nrŭi.

VŪLNERABILŪ-Ū, adj. Ce se poate nrŭi.

VŪLNERARIŪ, s. m. *T. Med.* (lat. vulnerarius)
Xirŭrgŭ; — adj. se zice de doktoriŭle bŭne pen-
trs vŭlne.

VŪLNERAŪŪE, s. f. (lat. vulneratio) Rŭnire.

Z

ZEFIRŎ, s. m. (lat. zephyrus). Vintŝ linŝ mi plŝkŝt.

ZELATORŎ, s. Rŝvnitorŝ, kare are mŝltŝ zelŝ.

ZELOSŎ-Ŧ. adj. Plinŝ de rŝvnŝ.

ZELŎ s. n. Rŝvnŝ, doringŝ ferbinte.

ZEND-AVESTA, s. f. Kartea sŝntŝ a Herŝilorŝ.

ZENITŎ, s, m, Plŝntŝlŝ verŝlŝi cel mai ŝnaltŝ op-
nŝsŝ la altŝ plŝnktŝ de ne plŝmŝntŝ; cel mai ŝnalt

ZERO, s. Nŝlŝ.

ZIBELINŎ s. n. Samŝrŝ de Siberia.

ZIGZAGŎ, s. n. Őnŝ mirŝ de linii frunte, шовѳ-
ite: s.e. ka a fŝlgerŝlŝi.

ZODIAKALŎ-Ŧ, ŝdj. De Zodiakŝ.

ZODIAKŎ s. n. (lat. zodiacus) **T. Astr.** Őnŝ
verkŝ ne verŝ ŝmpŝrŝitŝ ŝn 12 semne ŝnde
sŝntŝ zodiele; sŝfŝiŝ vŝrkŝlarŝ alŝ verŝlŝi ŝnde
se aflŝ planetele.

ZONŦ, s. f. (lat. zona) Őna din cele 5 bande,
divisiŝ ale globŝlŝi terreŝtrŝ konpinŝe ŝntre cele
2 polŝri; bandŝ, legŝtrŝ, brŝŝ.

ZOOGRAFIE s. f. [gr. ζŝων animalŝ γραφŝ] Descrie-
rea animalelorŝ.

ZOOGRAFŎ, s. m. Kare faŝozoografie.

ZOOLATRIE s. f. (gr. ζŝων λατρεŝa ŝnkŝŝchisne). ŝn-
kinare la animale.

ZOOLITŢ, s. n. [lat. zoolitus]. Hartea cea tare a animalelorŢ fosile.

ZOOLOGIE, s. f. [gr. ζῳον λογῆ κενῆ]. Итiи-
на care trateazŢ despre toate animalele.

ZOOLOGIKŢ-Ţ, adj. Care privesc la zoologie
ce uine de ea.

FINE.

ERRATĀ.

Пag.	Рin.	Īn lokš de.	Чetemte	Пag.
1	15	Delerictus .	— Derelicius	204
8	15	ABORIĶĒ	— ABORIĶĒ,	205
38	9	AKŠSATORŠ	— AKKŠSATORŠ	207
45	1	ALLODIALIŅŠ	— ALL DIALIŠŅŠ	212
—	12	ALLMANAX	— ALMANAX,	229
55	9	vezī,	— Lsntštor kš arma,	231
56	26	ANGIOGRAFĒ	— ANGIOGRAFĒ	243
—	28	AMGIOLOGĒ	— ANGIOLOGĒ	246
60	5	ANNOMALIĒ	— ANOMALIĒ	249
—	8	ANNOMALŠ	— ANOMALŠ	258
66	20	ANTIĻORŠ	— ANTIĻOHŠ	271
98	20	ASSORTIMETŠ	— ASSORTIMENTŠ	271
113	18	snš snš	— omš omš	273
114	25	BALISTIRA	— BALISTIĶĒ	273
115	27	ROT	— BOT	275
126	5	BEKAZĒ	— BEKAĶĒ	282
130	14	gr. —	— gr γάμος	286
134	17	BĻOKARE	— BĻOKARE, BĻOKŠ	—
134	19	Bolobokš	— Bolovans	294
137	15	BRABA	— BRAVA	—
140	19	Bšstions	— Bastions	298
140	21	BŠLGESĒ	— BŠRGESĒ	341
157	27	DARIRĒ	— DAŠNĒ	347
157	12	DEBANA	— DEBANDA	394
158	13	DEČEMVIRŠĻ	— DEČEMVIRALŠ	414
160	41	DĪČISORIŠ	— DEČISORIŠ	414
176	18	DEMONSTATOR-	DEMONSTRATORŠ	416
184	19	DESGŠSTA	— DESGŠSTŠ	437
185	11	DESRORTIKAĶĒ	— DESKORTIKAĶĒ	451
200	14	DIŠJŠNKTVŠ	— DIŠJŠNKTIŠ	481
204	5	DISTIINKTIVŠ	— DISTINKTIVŠ	498
204	7	DISTIINKTIŠ	— DISTI KTIŠ	559
				562

Rin:	În lok de.	Четемте.
22	Gr. — —	—δεις doi; θεος D-ze s
18	DIVNŎ	—DIVINŎ
12	DOKTRIN'Ь	—DOKTRIN'Ь
5	DŎBENARIŎ	—DŎCHENARIŎ
11	EKSTINŐIE	—EKSTINKŐIE
16	EKŎITAIŐIŎ	—EKŎITAIŐIE, s. I.
8	EKRIM'Ь	—SKRIM'Ь
20	EVEDENTŎ	—EVIDENTŎ
16	FALLIBILŎ	—FAILLIBLŎ
16	FEERI	—FEERIE
18	deofrats	—de frate
22	FRENŎSIE	—FRENESIE
12	FRŎKTIFORM'Ь	—FRŎKTIFORMŎ-Ь
20	FRŎKTIVORO	—FRŎKTIVORŎ
25	FŎSTIGŐIE	—FŎSTIGAŐIE
15	GERMIMALA	—GERMINAL'Ь
3	GOTIKG'Ь	—GOTIKŎ-Ь
18	GRAEOMETRŎ	—GRAFOMETRŎ
16	IERŎITŎ	—IESŎITŎ
17	ιεραμνη	—ιερος;μνημων
27	IMHAŐIENTŎ	—IMHARŐIALŎ
	Нѣръбдѣторѣ	
18	T. Xim.	— T. Bot.
11	KALNERŎ	—KELNERŎ
1	LLINEAŎI	—LINEALŎ
15	MEMANOSŎ	—MEMBRANOSŎ
24	Memorabilus	—Memorabilis
17	(lat. Term. Fran.)	—(Term. Fran.)
20	MORABILŎ	—MORAVITŎ
6	OBSESSIE	—OBSESSIE
7	HELETONŎ	—HELOTONŎ
28	HOHONA	—ΠΟΜΟΝΑ
12	SEEŎKŐIE	—SEDŎKŐIE
1	SEMITISŎ	—SEMITIKŎ

La pagina: 515 rîndul al 8 Cetește explica-
ția zicerei **PREVARIKATORŢ** nînz la: slşjba sa;
iar cea altă explicație aparține zicerei: **PRE-**
VARIKAIIE, care se explică astfel: s. f. Vin-
derea intereselor unei părți de către — etc.

SUPPLEMENTU

la

NOULU DICTIUNARU PORTATIVU.

ABALIENA, v. A instraina, a vinde.

ABALIENAIȚIE, s.f. Instrainare, vânzare, lăsare

ABANAȚIE, s. f. Sărginire pentru omor ne-
prekșgetatș.

ABLOKA, v. (lat. ablocare). A înkiriia.

ABSIDŢ, s. f. Boltă de biserică.

ABSOLVI, vezi Ansolvi.

ABŢINE, vezi Abstine, (din diky.)

ADAMIKŢ, adj. NomolosŢ, mocirosŢ.

ADDŢKTORŢ, adj. AdŢktorŢ, apropiatorŢ.

ADDŢKIȚIE, s. f. Lăkrarea mănkăilor adŢktori;
apropiare.

ADENTATŢ-Ţ, adj. NedintatŢ, fără dinti.

ADIAFORŢ-Ţ, adj. Niçi de bine niçi de răŢ.

ADJENKIȚIE, s.f. Dare de ajstor, însoghre, sulre

ADONIKŢ, adj. Versă komusŢ de su daktiŢ
ni su spondeŢ.

ADONIS, adj. KŢrsia îi plache sŢ se grŢiaskŢ.

ADOŢERA, v. (lat. adopero). A akoneri, a
askande; a lăkra la, a se îndeletniçi.

AFFIDATŎ-Ъ, adj. Kredimчосѣ, persoanѣ de kredinцѣ.

AFFLIKTIVŎ-Ъ, adj. Сѣпѣратѣ, некѣжитѣ; сѣпѣртотѣ.

AFFLIKЦIE, s. f. Întristare, neказ, сѣпѣ mîhnire; pl. nenorocire.

AFFLORIMENTŎ, s. f. Пѣсcere în linie orizontalѣ, potrivire

AGASERIE, s. f. Гингѣшиѣ.

AGGLŎTINA, v. A klei a lini.

AGGRAVA, v. A îngreziа învinovъциrea.

AGILITATE, s. f. Agerime, изците, зшзгинцѣ.

AGRARŎ-Ъ, adj. Че цине де пѣмîнтѣ.

AKЧEDE, v. A intra în învoirele фѣкѣте de алци, a le priimi, a se zui кѣ, a se ангопия.

AKЧELERA, v. (Lat. accelerare). A грѣби, a изци.

AKЧELERAЦIE, s. f. Грѣбire, изциге.

AKЧESŎ, s, n. Intrare, ангопiere.

AKКАПАРА, v. A прекѣпедци; fig. a грѣмѣди.

AKKOSTA, v. A se ангопия, a se алѣтѣга ка сѣ'и vorbeaskѣ.

AKKROMATIKŎ-Ъ, adj. T. *Optica*. Instrъmentѣ кare aratѣ обiektele kolorate întокмаi.

AKOTILEDONŎ-Ъ, adj. T. *Bot*. Plante фѣгѣ kotiledoane.

AKROSTIKŎ-Ъ, adj. Poezie ale кѣреi vor-

съсѣтвенне ка зна дин литериле дин каге се
композне зн нѣме.

AKSIHIE, s. f. Dobîndire, кѣштigare. ком-
позаре.

AKSITA, v. A se гѣси.

AKROTHERII, s. f. pl. Ornamente in Arhitektura

AKSITATE, s. f. Askuzime.

AKSTŌ-Ō, adj. Askuzitŏ.

ALFABETIKŌ-Ō, adj. Kare e amezatŏ dъпъ
rindal alfabetъsl, literilorŏ.

ALLEGACIE, s. f. Чѣтаѣе, pomenirea unei
пърери а кѣива.

ALLIAGIŌ, s. n. Amestekare de metale.

ALLOCACIE, s. f. Treчere la sokotealъ a unei
keltseli fъkste.

AMALGAMŌ, s. n. fig. Amestekare.

AMBIANTŌ-Ō, adj. Kare impresoarъ.

AMBRAPIAMENTŌ, s. n. Ramъrъ, tinŏ; гъс-
пintie.

AMOBILA, v. A prefache o avere помѣщкъ.
тѣаре ѣн avere мѣщкътоаре.

AMORTISMENTŌ, s. n. Т. *Finanțe*. Рѣсѣге.

APRESENSIE, s. f. Temere, frikъ; прѣндере,
апъкаге.

ARGILŌ, s. f. Пъmint kleiosŏ, хъмъ.

ARIDŌ-Ō, adj. (lat. acidus). Sekŏ, хъкатŏ,
ѳ sternŏ.

ARMERIERŌ, s. m. Пъшкаш

- ARRONDISSEMENTŎ**, s. n. Рѣтѣнзире; infram-
segare in stilŝ; plasъ de jъdedŝ; динѣтѣ.
ASSEDIŎ, s. n. Impresurare unei четѣдѣ.
ASSOLEMENTŎ, s. n. Impѣrguirea пѣmintѣлѣ
laborabilŝ pentru a'i altera кѣлтѣra.
ATTENŎA, v. A slѣbi, a impѣdina пѣterile.
AKSILIŎ, s. n. Ajutorŝ.
AKSILIARŎ-Ѣ, adj. Ajtѣtorŝ.

B.

- BARITONŎ**, s. m. *T. Mus.* Glasŝ grosŝ; *T.*
gram. verbŝ nekontraktatŝ.
BALKONŎ, s. n. Privdorŝ. че se aflѣ in faѣa
mѣltorŝ kase la ѣше, la fereastrѣ etc.
BASILIKѢ, s. f. (lat. basilica). Lokѣinda re-
gelsi, impѣratѣlѣi (in timpѣrile antice);
templѣ religiosŝ, biserikѣ
BELATORŎ, s. m. Рѣsboinikŝ.
BETILŎ, s. n. Ѧnŝ felŝ de piatrѣ din kare
se fѣcea in vekime idolj.
BIBLIOFILŎ, s. adj. Iѣbitorŝ de кѣргѣ.
BILLѢ, s. f. Ѧnŝ felŝ de kornѣ rotѣndŝ. че
se intrebѣinѣeazѣ la billiardŝ.
BINARŎ, adj. *T. Arit.* komponѣsŝ din doѣ ѣ-
nimi, doѣ пѣргѣ.
BISEKSTILŎ, adj. (lat. bisextilis). Bisektŝ.

- BISEKŲIE**, s. f. T. *mat.* Împărțirea unei
unghiș, unei linii etc. în două părți egale.
- BÎȘROȘ**, s. n. Masă de kantorș; kancelarie.
- BIVȘAKȘ**, s. n. T. *Res.* Strajă mare peșă
noantea la unș lokș liberș; tăbărgiea unei
armii într'unș kîmpș liberș pentru a se o-
dihni; lokș unde tabărg.
- BIZARERIE** s. f. Țidărgime, părtare țindată;
stravaganță.
- BOEMȘ, BOEMIANȘ**, n. Țiganș. †
- BORNA**, v. A mărgini, a otărî; a avea unș
spiritș peșinș lăminatș; a fi prostș.
- BOSTONȘ**, s. n. Jokș în kărgi.
- BRADIPENSIE**, s. f. T. *med.* Mistăire slabă.
- BRAXIGRAFIE** s. f. Arta d'a scrie kă pre-
skărtăgi.
- BRAKTEF**, s. f. T. *Bot.* Niște mici foițe ce
se fakș împreună kă florile unorș plante.
- BRAVADŲ**, s. f. Lăkrare, vorbă etc. prin
kare țineva arată kă nu' pasă de ceva.
- BREVETȘ**, s. m. Patentă de privilegiș; aktș
prin kare unș sșveranș akordă unș titlș,
unș privilegiș etc.
- BRIGADŲ**, s. f. Trăpă de armată sșb komandă
unei generalș; trăpă de armată reșnire de
mai multe persoane.
- BRȘNETȘ**, adj. Oakerș, negrș.
- BRȘNISSORIȘ**, s. m. Sklivisorș.

BDCHEFALŎ, s. m. Numele kaldei lui Aleksandr magn; kalŏ de bătălie, de paradă.

BDCENTAŎRŎ, s. m. Centaurŏ din Mitologie care seamăna cu boŏ; nume de corabie.

BDKOLIKŎ, adj. Pastoralŏ; se zice de poezii siiele în cari se descrie viața ȕrbănească sau ȕiobănească.

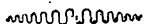
BDRDONŎ, s. n. Tonalŏ ce dăunează la muzicistele multe instrumente; klopotŏ mare.

BDRGMAISTRŎ, s. m. Titluŏ celor d'între slujbașii în multe orașe din Germania și Elveția.

BDRGRAVŎ, s. m. Titluŏ celorŏ oriîndșii pescari în oraș.

BDRLESKŎ, adj. Glumeț peste măsuri.

BDRSTŎ, s. n. Statze care reprezintă capul și partea superioară a corpului kăiva.

D.

DANŎBIŎ, s. n. Dăruirea.

DATERIE, s. f. Ŏnŏ felŏ de kancelarie și kărtea Romei.

DEISTŎ, adj. s. Care crede în un Dumnezeu.

DEKRETALE, s. f. Skrisori ale pașilor și veșnicilor ka răsărit.

- ΕΚΣΣΑΪΙΕ**, s. f. T. *mat.* Întîlnirea a două
sau mai multe linii or raze într'un punct.
- ΕΛΕΓΑΪΙΕ**, s. f. Komisie; însuşinarea datelor
şi a lucrărilor în numele altuia.
- ΕΛΕΚΤΑΒΙΛΪ**, adj. Desfăţător.
- ΕΛΕΚΤΑΪΙΕ**, s. f. Desfăţare, desmerdare.
- ΕΝΤΙΦΟΡΜΪ**, adj. În forma dinţilor.
- ΕΠΟΝΕΝΤΪ**, adj. s. T. *gram.* Care are în-
semnare activă şi terminare pasivă.
- ΕΡΙΒΑΪΙΕ**, s. f. (lat. derivatio). Kotitura
a părţilor; T. *gram.* originea, formarea unei
ziceri trasă din alta.
- ΕΣΧΕΡΕΝΪ**, s. f. T. *Juris.* Drenţă de stat
pentru a mări averea celui fără mo-
ştătorii.
- ΕΣΙΝΦΕΚΤΑ**, v. A căruşi d'în aeră strikată
- ΕΣΜΟΛΟΓΙΕ**, s. f. (gr. ἔσμος legătură, λογία).
T. *anat.* învâţătură despre legăturile corpului.
- ΕΣΟΡΔΙΝΕ**, s. f. Neorînduire.
- ΕΣΤΕΡΟΝΟΜΪ**, s. n. Nămirea cărţii a cîin-
cea din Pentateuchă.
- ΕΣΦΟΡΕΣ**, s. f. Esuirea amezelilor tră-
nşării prin porii.
- ΕΣΠΑΣΜΪ**, s. n. Praful mirositor.
- ΕΣΠΑΣΟΝΪ** s. n. T. *Mus.* Distanţa sonzrilor
de la tonul cel mai de jos pînă la cel
mai de sus; T. *fis.* Instrumentă cu care
se măsoară vibraţiile sonzrilor.

DIASOSTIKЪ, s. f. (lat. *diasostica*). Traktat
азнара прѣстрѣнїи съубътъдеї.

DIATESЪ, adj. Disposiție saș starea znei
persoane, zniși servă.

DIATONIKЪ, adj. T. *Mus.* Дѣпъ tonurile na-
турале ale gameї.

DIERESЪ, s. f. T. *gram.* Desпѣрѣдїrea difton-
gъlși în दोъ silabe.

DILACHERAЦIE, s. f. Sfîșiere, гѣпере.

DINAMOMETRЪ, s. n. (gr. *δύναμις*, *пѣтере*,
μετρον). Instrumentъ мѣсзрѣторъ de пѣтере.

DIOPTRIKЪ, s. f. T. *Fis.* Partea din Optikъ
kare aplikъ direkцїa razelorъ lъmineї tre-
кѣтоаре prin oare-karї sъprafеge.

DIORAMЪ, s. f. Днъ felъ de tabloъ lъminatъ.

DISERTЪ, adj. (lat. *disertus*). Abilъ, kare se
ekспrimъ kъ facilitate; bine skрисъ, zisъ.

DISIEPSIE, s. f. T. *mal.* Nemistsire.

DISSONANЦЪ, s. f. Акордъ мнѣиносъ.

DITIRAMBЪ, s. f. Днъ felъ de poemъ lirikъ.

DOROFAGЪ, s. m. Kare грѣште нъмаї din
dargrї.

DÛKTILITATE, s. f. Млѣдиомїе.

DÛKT.LÛ, adj. (lat. *ductilis*). Млѣdiosъ, kare
se poate întinde, bate фѣръ съ se гѣпъ.

E.

EDINŌ, s. m. Tilksitorŝ, deslegatorŝ de gi-
chitori saŝ alte lskrsri.

EGIRŬ, s. f. PavazŬ; fig. okrotire, apŝsare,
skstire.

ĖKSMENIKŬ-Ŭ, adj. Ŭniversalŝ, obŝteskŝ.

EMOLSMENTŬ, s. n. Folos; pl. leafŬ, onora-
riz snei fŝxpii.

ESOFAGŬ, s. n. T. *Anat.* Ingigitorea.

EVENTŬALŬ-Ŭ, adj. IntimnlŬ.orŝ-

F.

FAIENŬŬ, s. f. Porcelanŝ minchinŝ.

FARŬŬ, s. f. BskatŬ de teatrŝ karagioanŬ.

FAŬNŬ, s. f. T. *Ist. Nat.* Karte in care se
afŬ deskrise toate animalele snei Ŭri.

FAŬNŬŬ, s. m. Zex ktŝnŝlsŝ la latini vekŝ.

FIAKRŬ, s. n. KŝrŝŬŬ, birje.

FOBŬRGŬ, s. n. Partea snei oranŝŝ ce se afŬ
afarŬ din bariertŬ.

FORŬA, v. A deskide kŝ sila; a sili; a face
sneŝ lskrs fŝrŬ voe.

FOTOLAŬ, s. n. Jemŝ.

FRANKMASONERIE, s. f. Societate sekretŝ
ai kŝriŝ membri se rekŝnoskŝ dŝpŬ oare-
kari ŝŝtne.

ΦΡΑΠΑ, v. A isbi, a cassa micare d'odatъ.
ΦΕΡΝΑΛΩ, s. n. Кэпторашъ unde se ferbe, se
 топеште чева. — — —

I.

INKANDESCHENTΩ-Ъ, adj. Kare s'a arsъ in
 топкъ пинъ s'a albitъ.

INKANDESCHENЦЪ, s. f. Starea зной лэкръ
 inkandeschentъ.

K.

КАЈЕ, s. f. Kolivie.

KONDIЦIE, s. f. Natsra, starea, ksalitatea
 znei persoane saъ лэкръ; pozicie in societate;
 îndatorire; klasъ; sarcinъ.

KONDIЦIONA, v. A da vre зной лэкръ ksalit-
 тьдile черъте.

KONDIЦIONALΩ-Ъ, adj. Sъпъs la oare kari
 kondiцii.

KONDOLEANЦЪ, s. f. Partea ce ia чineva la
 dzrerea кэива, компътимire.

KONDOTTIERĪ, s. m. pl. Къпитани de aventъ-
 rieri kari, in sekolsъ XIII servea къ platъ
 pe differiцi pingi.

KONΩЧЕ, v. (lat. conducere). A dzche, a
 кълъзи; a kommanda; a administra; a mina.

КОНДИТЪ, s. f. Încălegarea de a kondiचे, moravurile; părțarea.

КОНДСКТОРЪ, s. s. Чей че kondiचे; transmite.

КОНДСКТЪ, s. n. Канаई, зглоई prin care trece apă săș некъгъци.

КОНФЕКЦІЕ, s. f. (lat. confectio). Încălegă prin care se face, se fabrică, se eșектъ чева

КОНФЕКЦИОНА, v. A face, a fabrica, a eșекта

КОНФЕДЕРА, v. (se). A se lega împreună.

КОНФЕДЕРАТИВЪ, adj. De confederatie.

КОНФЕДЕРАЦІЕ s. f. Alianță între popoare, etc.

КОНФЕРА, s. f. (lat. conferre). A компара, акарда; a vorbi împreună.

КОНФЕРИНЦЪ, s. f. Конференție de донъ лъккѣри; adunare de бърбацъ pentru diskutarea vre зиди лъккѣ; konvorbire; reuniune de junți studenți.

КОНФЕССА, v. (lat. confiteri). A пѣртѣриси пѣкате.

КОНФЕССИЕ, s. f. Мѣртѣрисире де пѣкате, spovedanie.

КОНФЕССИОНАЛЪ, s. n. Локѣлѣ де confessie.

КОНФЕССОРЪ, s. m. Преотѣ care are dreptăл de a confessa, Дѣховник.

КОНФІА, } v. (l. confidere). A încredința кѣи-

КОНФІДА, } ва чева, a se. — a avea confidență.

КОНФІДЕНЦЪ, s. f. Конфиденція зиди секрет; confidență intimă a unei persoane în tr'alta.

KONFIDENȚIALŃ—Ț, adj. Țe se face în
konfidenȚ.

KONFIDENTŃ—Ț, adj. ȚelŃ Țe 'mi înkre-
dinȚeazȚ kŃiva sekretele.

KONFIENȚȚ, s. f. KredinȚȚ, sekŃritate; in-
kredere.

KONFIGURAȚIE, s. f. Forma eksterioarz a
zŃiŃi konp.

KONFIRMA, v. (lat. confirmare). A întȚri; a
face mai stabilŃ; a înkredinȚa.

KONFIRMATIVŃ—Ț, adj. Kare konfirmȚ.

KONFIRMAȚIE, s. f. ÎnȚȚire, Țea Țe face zŃ
lȚkrȚ zȚ fie mai stabilŃ.

KONFISKA, v. A lȚa pe seama statȚlȚi ave-
rea kŃiva spre pedeaŃȚȚ.

KONFISKAȚIE, s. f. LȚkrarea de a konfiska;

KONFLAGRAȚIE, s. f. Aprindere zŃiversalȚ.
fig. RevolȚȚie, agitȚȚie violentȚ mi gene-
ralȚ a spiritelorzȚ.

KŃȚIERŃ, s. m. VizitiŃ.

L.

LEGENDȚ, s. f. (LektorȚl e rȚgat a adȚogȚa
zŃȚtoarea miȚȚ eksplicaȚie la Țee din dik-
tionarzȚ). Povestire îmȚȚȚmatȚ din Istoria
NaȚionalȚȚ.

M.

MODERA, v. (lat. moderari). A кѣмпѣта; a мѣргини; a домолі.

MODERANTISMŎ, s. n. Sistemъ moderatъ, кѣмпѣtatъ de кѣрмѣire; sentimentxl oame-nilor кѣмпѣтаѣ.

MODERATORŎ, adj. s. (lat. moderator). Kare modereazъ чева; кѣмпѣтѣtorŎ; domolitorŎ.

MODERATŎ-Ъ, s. m. adj. (lat. moderatus). КѣмпѣtatŎ, domolŎ, stѣмпѣratŎ; kare нѣ e niѣ d'o parte niѣ d'alta.

MODERAЦИЕ, s. f. (lat. moderatio). Кѣмпѣtare, domolire, potolire.

MODERNA, v. A ге'noi, a meremetisi o zidire дѣпъ o modл. нoъ.

MODERNŎ-Ъ, adj. НоŎ; de кѣрind; de акѣм.

MODESTIE, s. f. (lat. modestia). Іngelenѣizne ѣn пѣrtare, ѣn vorbire; smerиe; гѣшinare; кѣмпѣtare.

MODESTŎ-Ъ, (lat. modestus). SmeritŎ, гѣшinesŎ; кѣмпѣtatŎ.

МОДИЦИТАТЕ, s. f. Пѣѣintime, мѣкшорare; кѣтѣѣime гѣникъ de чева.

МОДИФИКА, v. A modera, a ѣmblнzi; a ѣndѣѣi; a skimba ѣn mai bine; a пrefaѣe; a мѣкшора.

МОДИФИКАТИVŎ-Ъ, adj. Kare modѣfikъ.

T. Gram. Zicerile care modifică, otrăgăsi-
mai d'aproape îngelesul altor ziceri.

MODIFIKAȚIE, s. f. Moderație, înblinzirea
unei osiade; schimbare prefacere în mai bine;
mășurare.

MUNDŪ, s. n. (lat. mundus). Lume, universŭ.

O.

OPTIMAȚI, s. m. pl. Ce-i mai deștinăci.

II.

PARITATE, s. f. Potrivre, asemănare între
2 obiecte de același natură.

PELTONŪ, s. m. Gemŭ, gemotokŭ; fig. nŭk,
kŭj-va oameni adunați.

PELSINŪ, s. f. *T. anat.* Principial ce se află
în sŭcul gatrikŭ și care servă d'a digera
alimintele.

PIGMEŪ, adj. Bondokŭ.

PLDMAGŪ, s. n. Toate penele unei pasări.

PLDTONŪ, s. n. Kornŭ micŭ de trape.

PREKŪRSORŪ, s. m. (lat. de la prae, înainte;
currere a merge). Mergătorŭ înainte ca sŭ
vŭcŭeaskŭ ceva.

3) RELEKȚIE, s. f. (lat. pralectio). Лекție че о експликъ чинева.

ROSKRIE, v. (lat. proseribere). А афиша къ киѣ лскрѣ е де вѣнзаре; а секлестра.

S.

OSŢ, s. n. Zeamъ.

ŢBDIVISIE, s. f. Sъntѣ импѣриѣ.

ŢBREŢIE, s. j. (lat. subreptio). Стректаре, инфримаѣ.

ŢBTILISAȚIE, s. f. Sъбѣиѣ.

ŢPLINI v. А имплини, а адѣога чеа че липеште

ŢPRANŢMERARŢ-Ъ, adj. каре треѣ peste нѣмѣрлѣ отѣритѣ.

T.

TRITEISNŢ, s. n. Egesie каре адмѣте 3 zeі.

TRUMENTŢ, s. n. Киѣ, кашѣ; сѣферинѣ.

Ţ.

ŢGNOȚI, s. m. pl. Nѣмиѣ че да katolici протестанѣилорѣ.

ŢNISEKSŢALŢ-Ъ, adj. T. Bot. Se zice de florile kari нѣ копрѣндѣ амѣндѣ сектеле.

ŢNITARŢ-Ъ, adj. Nѣмиѣѣа зѣѣі ѣекте каре кѣноаште нѣмаі о сиѣнѣ вѣ Dѣмнезеѣ.

DRAGANŌ, s. n. Vinŭ, vijelie mare kare dŭ-
rimŭ toŭŭ che intŭmpinŭ.

SVERŪKŪ, s. f. Крѣпѣсть, deskidere.

SVRAGIŌ, s. n. Лѣкѣ фѣкт де чинева; skiere.

SVRIE.Ō, s. m. Лѣкѣторѣ, мѣчѣторѣ.

~~~~~~

V.

VEKSA, v. (lat. vexare). A sŭpŭra, a face
neказѣ, a чѣкѣli.

VEKSATORŌ, s. f. Сѣпѣрѣторѣ, чѣкѣлѣторѣ.

VEKSAŪIE, s. f. (lat. vexatio). Сѣпѣраге, чѣ-
кѣлѣге, некѣјге.

VOIAGIA, v. A кѣлѣtori.

VOIAGIORŌ, s. m. Кѣлѣторѣ, каре face voia-
giori mari.

VOIAGIŌ, s. n. Кѣлѣtorie.

Z.

ZIGOMATIKŌ, s. f. T. *Anat.* Че дине де
ossis kare formeazŭ кѣрѣлѣ obrazslŭ.

ZIMOLOGIE, } s. f. Harte din chimie kare tratea-
ZIMOTEXNIE, } zŭ despre plŭmŭdire, ferbere.

ZOOITE, s. n. pl. T. *Ist. Nat.* Nŭmirea zŭor
animale kari kresk ka plantele.

FINE.